དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་འཆར།

མཛད་པ་པོ། སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

༄༅། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ།

རྩོམ་པ་པོ། སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།
སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དེབ་སྤྱིའི་ཨང་།
SJRB-0267

དེབ་གསལ་རྩོམ་སྒྲིག་པའི་པར་གཞི་རང་སོར་བཞག་ཡོད།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་རྩོམ་སྒྲིག་ཁང་གིས་གློག་རྡུལ་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བཟོས།སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོས་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས།
༢༠༡༧ ཟླ་བཅུ་གཉིས་པར་རྩོམ་སྒྲིག་བྱས།
༢༠༢༠ ཟླ་ ༩ ཚེས་ ༢༤ ལ་བསྐྱར་སྒྲིག་བྱས།

སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་དྲ་བྱང་།
www.serajeyrigzodchenmo.org

ཡིག་འབྲེལ་དྲ་བྱང་།
serajeyrigzodchenmo@gmail.com

བསྐྱར་སྒྲིག་པ། རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་སྒྲིག་པ།

i

ངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས།

༄༅། །དགེ་བཤེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ནི། སྤྱི་ལོ་༡༩༧༥ལོར་བོད་མདོ་ཁམས་བྲག་གཡབ་རྫོང་བྲག་གཡབ་མ་དགོན་བཀྲ་ཤིས་གཡང་འཁྱིལ་གྱི་ཁོངས་གཏོགས་ཕ་བློ་བཟང་དགེ་ལེགས་དང་མ་བཀྲ་མཚོ་གཉིས་ཀྱི་བུར་སྐྱེས།
རང་ལོ་༡༡ཐོག་བསླབ་གསུམ་ཡོན་ཏན་གྱི་མངའ་བདག་ལམ་རིམ་བླ་མ་རྒན་བློ་བརྟན་
མཆོག་གི་མདུན་ནས་རབ་ཏུ་བྱུང་། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་བསྟན་པ་ཕུན་ཚོགས་མཆོག་གི་མདུན་ནས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག་དང་། དགོན་པའི་འདོན་ཆོག་རིགས་བློ་འཛིན་སོགས་ལ་འབད་བརྩོན་བྱས།
རང་ལོ་༢༠ཐོག་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་འབྱོར་ནས་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་
གི་ཆོས་སྒོར་ཞུགས། ྋསྐྱབས་རྗེ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། ྋསྐྱབས་རྗེ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དཔལ་བཟང་པོ། བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྒན་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་སོགས་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་དུ་མར་གཙུག་ཏུ་བསྟེན་ནས་གཞུང་ཆེན་དཀའ་པོད་ལྔ་ལ་རང་ནུས་གང་ཡོད་ཀྱིས་སྦྱངས་བརྩོན་བྱས།
༡༩༩༩ལོར་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུ་
གྲུབ་པའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་ཕྱག་ན་པདྨོ་མཆོག་གི་མདུན་ནས་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ཐོབ། ྋརྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མཆོག་གི་དྲུང་ནས་གསང་བདེ་འཇིགས་གསུམ་གྱི་མཚོན་པའི་ཡི་དམ་ཁག་གི་དབང་དང་རྗེས་གནང་། ལམ་རིམ་ཆེ་ཆུང་གིས་མཚོན་པའི་གཞུང་ཆེན་ཁག་གི་ཁྲིད་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་ཐོབ་པའི་སྐལ་

ii

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།བཟང་མངོན་དུ་གྱུར།
ལོ་ངོ་དྲུག་རིང་གི་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཆེན་མོའི་སྐབས་སུ་གདན་ས་གསུམ་དང་
བཀྲ་ཤིས་ལྷུན་པོ་རྭ་སྟོད་གྲྭ་ཚང་སོགས་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་པ་རྣམས་ཀྱི་དབུས་ནས་བཀའ་རམས་ལོ་རིམ་གཉིས་ཀ་དང་། སློབ་དཔོན་ལོ་རིམ་གཉིས་པ་བཅས་ལ་ཨང་དང་པོའི་དང་པོ་ཐོབ། ལོ་ཐ་མ་གཉིས་སུ་རྩོམ་རྒྱུགས་ལ་ཞུགས་པས་༢༠༡༧ལོའི་ལྷ་རམས་པ་ངག་གི་དབང་ཕྱུག་ཨང་དང་པོའི་མཚན་སྙན་ཐོབ།
ད་ལྟ་དཔལ་ལྡན་སྟོད་རྒྱུད་གྲྭ་ཚང་དུ་ཆོས་ཐོག་འགྲིམ་བཞིན་པ་བཅས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
མདོར་བསྡུས་སོ། །

iii

ངོ་སྤྲོད།

ད་ལོ་༢༠༡༦གི་ལོའི་ཟླ་ཤས་སྔོན་གྱི་ཉིན་ཞིག་ང་ལ་ཁ་པར་ཞིག་འབྱོར་པའི་ནང་ནས་འཚམས་འདྲི་དང་ཁོང་རང་ངོ་སྤྲོད་གནང་འགོ་བཙུགས་སོང་སྟེ། འཚམས་འདྲི་གནང་སྐབས་ནས་སྐད་ངོ་ཆོད་བྱུང་། རྒྱུ་མཚན་ནི། དེ་སྔོན་ལོ་མང་རིང་སྤྱིར་མཁས་མང་ལྷན་དུ་འཛོམས་པའི་གདན་ས་ཆེན་པོའི་འཇང་དགུན་ཆོས་དང་། སྒོས་སུ་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་དང་ཁམས་ཚན་སོགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆེ་ཆུང་ཚོགས་སྐབས་སྐད་པར་ཡོད་མེད་ཅི་རིགས་ཀྱི་བརྒྱུད་ནས་རྟགས་བསལ་བགྲོ་གླེང་གང་མང་གནང་བ་ཐོས་མྱོང་བས་རེད། སྤྱིར་ཁོང་གི་སྐད་དེ་གཞན་དང་མི་འདྲ་བར་ཅུང་ཙམ་འཚང་ཡོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལ་ཚིག་གི་སྡེབ་སྦྱོར་དང་དོན་གྱི་བརྗོད་བྱ་གང་ཐད་ནས་ཉན་སྤྲོ་ལ་བློ་སྐྱེད་ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་སྟབས། བློ་ངོར་གོམས་འདྲིས་སུ་སོང་བ་ལྟ་བུར་ཆགས་འདུག །
ཁོང་ནི་ལྷ་རམས་ལོ་འཁོར་བ་རྒན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ་ལགས་རེད། ཁོང་གིས། ‘’ད་
ལོར་ངས་དགེ་ལུགས་ཀྱི་རྩོམ་རྒྱུགས་ཟིན་པ་དང་ལྷ་རམས་དགེ་བཤེས་ཀྱི་དམ་འཇོག་བྱེད་སྐབས་པར་སྐྲུན་བྱ་རྒྱུའི་གླེགས་བམ་ཞིག་ཡོད་པ་དེར་རྒན་ཁྱོད་རང་གིས་ཞུ་དག་ཅིག་གཏོང་རོགས། ’’ཞེས་ཧ་ཅང་ནན་སྐུལ་གནང་བྱུང་བས། ངའི་བློ་ངོར་མི་བདེ་ཞིང་འཚེར་སྣང་ཡང་བྱུང་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ནི། གཅིག་ནས་ང་ནི་ཁོང་ལས་འཛིན་གྲྭ་བཞིས་དམའ་ཞིང་། གཉིས་ནས་ཤེས་ཚད་ཀྱང་ཞན་པ་སོགས་གང་ཐད་ནས་བསྡུར་ས་ཅིའང་མེད་པས་རེད།
དེ་ནས་ཁོང་རང་དངོས་སུ་ངའི་ཤག་ཏུ་གླེགས་བམ་འདིའི་མ་དཔེ་མཐུག་པོ་ཞིག་
བསྣམས་ཕེབས་ནས་བཀའ་མོལ་ལྷུག་པོ་བྱུང་ལ། རྒྱུན་ལྡན་ནས་ཆེ་འགྱིང་མེད་པར་མ་ཟད། དེ་དུས་ཀྱང་ཆེ་མདོག་འགྱིང་རློམ་གང་ཡང་མེད་པར། ད་དུང་ང་ལ་རྒན་དང་རྒན་ཞེས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དེས་ང་ལ་དེ་བས་འཚེར་སྣང་འདྲ་ཞིག་བྱུང་། མ་ཟད་ང་རང་ཡང་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་

iv

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

སྤྲོད་ཀྱི་བཀའ་རམས་ལོ་རིམ་གཉིས་པའི་ཉེར་བསྡོགས་ལ་འཇུག་བཞིན་པ་ཡིན་སྟབས། དེ་ལ་རྒན་ཁོང་གིས་བསམ་ཤེས་གནང་བའི་བཀའ་མོལ་ཡང་ཡང་བྱུང་།
སྤྱིར་ན་ཞུ་དག་གཏོང་རྒྱུ་སོགས་སྐུལ་མ་བྱུང་ན། ངས་མི་ཆེ་ཆུང་དང་དཔལ་འབྱོར་ཡོད་
མེད་སོགས་ལ་མི་ལྟ་བར། དུས་ཚོད་སོགས་ཀྱི་དཀའ་ངལ་མེད་ན། རང་གིས་འཇོན་ཚོད་ཀྱིས་རོགས་རམ་བྱེད་ཁུལ་ཡིན་ཞིང་། ལྷག་པར་དུ་འདི་ནི་རྒན་ཁོང་གིས་མི་ལོ་བཅུ་ཕྲག་དུ་མའི་རིང་ལ་ཐོས་བསམ་སློབ་གཉེར་གཤའ་མ་གནང་བའི་གྲུབ་འབྲས་དང་དུས་ཚོད་གལ་ཆེན་ཞིག་ཡིན་གཤིས། ཞུ་དག་བྱ་རྒྱུ་ཁས་བླངས་མོད། དོན་གྱི་ཆ་ནས་ནི་ཅིའང་བརྗོད་མི་ནུས་ཀྱང་། ཚིག་གི་ཆ་ནས་ཅུང་ཟད་རེ་ཞུ་དག་གཏོང་ཐུབ་པ་སྲིད་རྒྱུ་རེད་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན།
དེ་ནས་ངས་ཀྱང་གུང་སེང་སོགས་དུས་ཚོད་གང་མང་སྤྱད་ནས་ཞུ་དག་བྱས་པའི་བརྒྱུད་རིམ་ནང་ཚིག་དོན་གང་ཐད་ནས་མཁས་པ་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་འགྱུར་ངེས་ཤིག་བརྩམས་འདུག་སྙམ་པའི་ཚོར་སྣང་བྱུང་བ་མ་ཟད། མིང་ཚིག་རེ་ཟུང་དང་ཚེག་ལྟ་བུ་ཕྲན་ཚེགས་འགའ་རེ་ལས་འཆོས་རྒྱུ་མི་འདུགས་ལ། ཁོང་གིས་དབུ་ཚད་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཤིག་བརྩམ་འཆར་ཡོད་ཅིང་། གླེགས་བམ་འདི་ནི་དབུ་མའི་སྐོར་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་དང་། སྤྱིར་ན་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་ལས་རྩོམ་པའི་ལས་དེ་དཀའ་ཞིང་། དེའང་གཞན་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་པ་ལས་རང་གཞུང་དུ་བརྩམས་པ་དཀའ་བ་ནི་སྨོས་མི་དགོས་པ་ཞིག་རེད། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་གི་སྤྱི་ཁོག་དབུབ་རྒྱུ་ནི་ཆེས་དཀའ་བ་སྟེ། བརྗོད་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ཐོག་མ་ནས་མ་མཐར་ཡང་རགས་རིམ་ཞིག་བློ་ངོར་བསྒྲིགས་ཟིན་པ་དགོས་པས་རེད། གཞུང་འདིའི་ཁོག་འབུབས་སྟངས་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་བྱམས་མགོན་གྱི་ཞལ་ནས། སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། བསྟན་བཅོས་འདི་ནི་ཚིག་རྐང་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱས་བཤད་རེད་ཟེར་ནའང་ཆོག་པ་ཞིག་རེད་ལ། ཡང་ན་དེ་གཞིར་བཞག་སྟེ། བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དབུ་མའི་གཞུང་དང་སྦྱར་ཏེ་གཞིའི་གནས་ཚུལ་གཏན་ལ་ཕབ། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་ཚད་མའི་གཞུང་དང་སྦྱར་ཏེ་ལམ་གྱི་རིམ་པ་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ལས་མཆོག་

v

ངོ་སྤྲ།

གསུམ་ལ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་ཐོབ་སྟེ་རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གོ་འཕང་དུ་བགྲོད་པའི་རྣམ་གཞག་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་པ་འདྲ་ལ། དེའང་དང་པོ་དངོས་སུ་བྲིས་ཟིན་པ་དང་། གཉིས་པ་དེ་ལྟར་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཚུལ་གོ་བྱུང་། གསུམ་པ་མཆོག་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་རྒྱན་དང་རྒྱུད་བླ་ལྟ་བུའི་བྱམས་ཆོས་གཞན་དང་སྦྱར་ནས་གཏན་ལ་དབབ་རྒྱུ་ཡིན་སྲིད་པ་རེད་དེ། དེའི་སྐོར་དངོས་སུ་གོ་ཐོས་མ་བྱུང་།
གཞུང་དངོས་གཞིའི་བརྗོད་བྱ་བསྟན་ཚུལ་ཡང་། གཏན་ཚིགས་དང་མི་ལྡན་པ་མིན་པར།
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཁུངས། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། གསལ་བྱེད་ཀྱི་དཔེ་དང་བཅས་ཤིང་། དེའང་དཀའ་ས་བསྡུས་ཤིང་སླ་ས་རྒྱས་པའམ། རགས་བཤད་དང་སྤམ་བཤད་ལྟ་བུ་མིན་པར། གནད་ཕིག་ཅིང་གཏིང་ལ་འཛུལ་བའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲ་རྒྱན་ལྟ་བུ་རྩོམ་པ་པོ་རང་གིས་སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་མང་དུ་གནང་འདུག་མོད། དེ་དག་ལའང་ང་རྒྱལ་མི་བྱེད་པར། གཞན་གྱི་གསུང་སྲོལ་ཡིན་ཟོལ་དུ་བྲིས་པ་ཧ་ཅང་མང་པོ་གཞུང་འདིའི་གོང་འོག་ཀུན་ཏུ་འདུག །
ད་དུང་རྗོད་བྱེད་ཚིག་གི་ཆ་ནས་ཀྱང་། སྡེབ་སྦྱོར་བརྗིད་ཆགས་ཤིང་ཚིག་ནུས་གནད་ལ་
འདྲིལ་བ། ཉག་ཉོག་གི་ཚིག་རོ་མེད་པ་སོགས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་འདུག་པ་ནི། ངོ་བསྟོད་མིན་པ་གཞུང་དངོས་ལ་གཟིགས་དང་མཁྱེན་ངེས་རེད།
གཞན་ཡང་། རྩོམ་པ་པོ་ཁོང་ནི། ཆུང་གཞོན་ནུ་ཉིད་ནས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྒོར་
ཞུགས་ཤིང་། ཕྱིས་སུ་འཕགས་ཡུལ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་དུ་ཞུགས་ནས་སློབ་གཉེར་བ་རྩེ་ཕུད་གྲས་སུ་གྱུར་པར་མ་ཟད། དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཆེན་མོའི་སྐབས་གདན་ས་གསུམ་ལས་ཨང་དང་པོའི་དང་པོའང་དུ་མ་བླངས་པ་ནི་འདིར་བཞུགས་ཀུན་ལ་མཐུན་སྣང་དུ་གྲུབ། དེའང་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཀྱི་ཨང་ཐོབ་མཐོན་པོར་སོན་པ་ཙམ་གྱིས་ངེས་དོན་དུ་སློབ་གཉེར་གཤའ་མ་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་ནའང་། ཁོང་ནི་ངེས་པ་དོན་དུ་སློབ་གཉེར་གཤའ་མའམ་སྤུས་ཚད་མཐོ་ཤོས་གནང་མཁན་གྱི་གྲས་ཤིག་ཡིན་འདུག་པ་ནི། ད་ལྟའི་བརྩམས་ཆོས་འདིའི་ཐོག་ནས་ཀྱང་ཕལ་ཆེར་གསལ་པོ་ཤེས་ཐུབ་སྙམ་སྟེ། དེའང་གཞུང་གོང་འོག་ལུང་འགལ་སྒྲིག་ཤེས་པ་

vi

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

ཙམ་དང་། ཁ་ཁོག་ཙམ་གྱི་ལན་འདེབས་ལ་ཚིམ་ནས་མི་སྡོད་པར། གཞུང་སྤྱིའི་ཁོག་སྒྲིག་ཅིང་། ཚད་ལྡན་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་དོན་གོ་བ་ལ་གཙོ་བོར་འབད་དེ། ཆོས་རའི་ནང་དུའང་སྲེག་བཅད་བརྡར་བའི་རིགས་པའི་རྣོ་ངར་ཕྱུང་ནས་གཏན་འབེབས་གནང་བའི་གྲུབ་འབྲས་མིག་གིས་མཐོང་བ་འདི་རེད།
ཡང་མཁས་པའི་ང་རྒྱལ་གྱིས་གཞན་ལ་ཁྱད་གསོད་དང་ཅིའང་མི་བསྟུན་པ་དེ་འདྲ་མི་
གནང་བར། འཛིན་གྲྭ་གཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་ཆོས་གྲོགས་ཕན་ཚུན་ལ་དག་སྣང་དང་བསྟུན་མཁས་གནང་མཁན་ཞིག་ཡིན་པའང་གཞན་ལས་ཐོས་ཤིང་། རང་གིས་མཐོང་བ་སོགས་ཏེ། མདོར་ན་ཁོང་ལྟ་བུ་ལ་ངོ་མ་སེམས་གཏིང་ནས་རྗེས་སུ་ཡི་རང་དང་མོས་པ་ཆེན་པོ་ཞུ་བ་བཅས། ངོ་སྤྲོད་སྔོན་གླེང་གི་ཚུལ་དུ་སེར་བྱེས་ཏྲེ་ཧོར་མཁར་སྒང་བསོད་ནམས་དབང་ལྡན་ནམ་རིགས་པའི་སྨྱུ་གུས་ ༢༠༡༦་༨་༢ ཉིན་བྲིས་པ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག ། ། །

vii

གླེང་བརྗོད།

ཇི་སྐད་དུ། འཇིག་རྟེན་རྒུད་པ་ཇི་སྙེད་པ། །དེ་ཡི་རྩ་བ་མ་རིག་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་འགྲོ་བ་རྣམས་དངོས་ཡོད་བདེན་དོན་ལ་རྨོངས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁྱམས་བཞིན་པ་ཡིན་པས། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས། བདེ་བླག་ཏུ་ནི་རྟོགས་པ་ཞེས། །བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་ཀུན་གྱིས་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ངེད་ཅག་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱི་སྒྲོ་འདོགས་སེལ་ཞིང་། དོན་དངོས་གང་ཡིན་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཛད་པ་དང་། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་ཀྱང་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར་དུ་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གྱིས་འཇུག་དགོས་ཤིང་། ཞུགས་པའི་སྐབས་སུའང་དེ་དག་ལས་གསུངས་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་ལམ་དག་གིས་དངོས་ཡོད་བདེན་དོན་ཅི་ཡིན་མ་ནོར་བར་ངོས་ཟིན་ཐབས་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པས། དམ་པ་དེ་དག་ལ་ཁ་མིག་ཡར་ལྟའི་ཚུལ་གྱིས་གུས་པས་ཀྱང་། དེབ་འདིར་དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་གང་ཡིན་ལུང་རིགས་ཀྱི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་འབེབས་ཐབས་འབའ་ཞིག་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་རང་གི་ནུས་པ་དང་འཚམས་པར་དགག་གཞག་སྤོང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་འཇོག་མཚམས་གསལ་བར་མཚོན་ཅི་ནུས་སུ་བྱས་པ་ལས། ཀློག་པ་པོ་དག་བདེན་དོན་གང་ཡིན་ལ་མགོ་བོ་རྨོངས་པའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་དོགས་ནས་བཤད་ཚུལ་མི་གཅིག་པའི་རྣམ་གྲངས་རྒྱ་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་མེད།
སྤྱིར་གསུང་རབ་ལ་ཐོས་བསམ་གཤའ་མ་བྱེད་མཁན་ཞིག་ཡིན་ན། གཞུང་གི་དགོངས་
དོན་གལ་ཆེ་བ་དག་བློ་ངོར་འཐད་ལྡན་དུ་གྲུབ་པའི་གོ་བ་བདེ་སེང་ངེ་བ་ཞིག་དང་། དེ་དག་ལ་མི་ཤིགས་པའི་གཟེར་ཐེབས་པ་ཞིག་ཡོང་ཐབས་ལ་བརྩོན་དགོས་ཀྱི། གཞུང་གི་ཚིག་ཟིན་གྱི་གོ་བ་

viii

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།ཙམ་འཚོལ་བ་དང་། སྒྲས་ཟིན་མི་གཅིག་པའི་གསུང་རབ་རྣམས་ཚིག་གི་གོ་བ་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འགལ་བར་མཐོང་ནས། དེ་དག་མི་འགལ་བར་བསྒྲིག་ནུས་པ་ཞིག་ཇི་ལྟར་བྱ་སྙམ་ནས་འབད་མི་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་སུས་ཀྱང་བྱེད་མི་ནུས་ལ། བྱ་དགོས་པའང་མིན་པར་མངོན་ཏེ། གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་དག་གི་གཞུང་ཚིག་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་ཚུལ་ལའང་མཁས་པ་སོ་སོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལས་ཐོན་པའི་ལེགས་བཤད་མི་འདྲ་བ་ཟ་འོག་གི་རི་མོ་ལྟར་སྣ་ཚོགས་པ་ཡོད་པ་ལས། ཚད་ལྡན་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གནོད་པ་མི་འབབ་ཅིང་། སྐབས་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་གོ་བ་སྟེར་ནུས་པའི་བཤད་ཚུལ་གང་ཡིན་གཞུང་དེའི་དགོངས་དོན་དུ་ཁས་བླང་ཆོག་པར་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་བཞིན་ཡིན་པས། གཅིག་འཐད་ན་གཞན་གཏན་ནས་ཁས་ལེན་མི་རུང་བ་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། འཕགས་སེང་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་སུ། རྒྱན་གྱི་རྩ་ཚིག་སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ནང་དང་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དངོས་སུ་བསྟན་ཚུལ་སོ་སོར་བཀྲལ་བས། ཚིག་ཟིན་ལ་ཧེ་བག་ཆེན་པོ་ཡོད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་། གཅིག་གིས་ཅིག་ཤོས་འགོག་མི་ནུས་ཤིང་། དེ་གཉིས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གང་ལའང་འགལ་འདུ་ཅི་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པས། གཉིས་ཀ་གཞུང་དེའི་དོན་དུ་བྱ་ཆོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟ་ནའང་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་དང་། དེ་རྩད་ནས་གཅོད་ནུས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གང་ལ་
ངོས་གཟུང་དགོས་པ་ལྟ་བུའི་ཐད་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དག་གིས་འདོད་ཚུལ་མི་གཅིག་པ་བྱུང་བ་རྣམས་ནི། གཞུང་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་རང་རང་གི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱིས་གོ་བ་ཅི་ཡང་བླང་ཆོག་པ་དེ་རིགས་དང་གཏན་ནས་མི་མཚུངས་པར། གཅིག་འཐད་ན་ཅིག་ཤོས་དོན་གྱིས་མི་འཐད་དགོས་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གཅིག་གིས་ཁས་ལེན་ཐབས་མེད་ལ། ཐམས་ཅད་ཡིན་ཐབས་ནི་དེ་བས་ཀྱང་མེད།
དེས་ན་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་སུ་སོ་སོར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་དོན་གྱི་
འཇོག་མཚམས་དང་། ངོ་བོ་ངོས་འཛིན་སོགས་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་ཐབས་མེད་ཅིང་། ཐ་སྙད་

ix

གླེང་བརྗ།

ཀྱང་ཆེས་འགལ་བའི་རིགས་མང་པོ་གཞུང་གཅིག་ཏུ་ལྷན་དུ་བཀོད་ན། རིགས་པའི་ལམ་ནས་དཔྱད་བསྡུར་གྱིས་དེ་དག་འགལ་མེད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འབབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའམ། ཡང་ན་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གཅིག་འཐད་ལ་གཞན་མི་འཐད་པའི་དགག་གཞག་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །
གལ་ཏེ་དེ་འདྲ་ཅི་ཡང་མེད་པར་གཞུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དེ་རིགས་དུ་མ་
མཉམ་དུ་བཤད་ན། རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་པ་དག་ཁ་བདེ་ལྕེ་བདེའི་གྲོགས་ཙམ་དུ་འགྱུར་སྲིད་པ་ཙམ་ལས། གཞན་གྱིས་མཐོང་ན་བོད་བརྒྱུད་ནང་བསྟན་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅི་ཡང་མི་འདུག་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་གི་གཞི་དང་། ཐར་འདོད་རྣམས་འཁོར་རྩ་སོགས་དོན་དངོས་གང་ཡིན་ལ་མགོ་བོ་རྨོངས་པའི་རྐྱེན་དུའང་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་པའང་མི་སྣང་ཞིང་། འགལ་འདུ་དེ་ཀུན་རང་ལུགས་སུ་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པར་གོ་ནས་བསྟན་བཅོས་དེ་ནང་འགལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཞིག་ཏུ་གཞན་གྱིས་མཐོང་སྲིད་དེ། རྗེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དུ། མདོ་དང་རྒྱན་གྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་སྐབས་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་དང་། འབྲེ་ཨར་བུ་ཉ་རེད་འདའ་བ་སོགས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཅི་རིགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་འགོད་སྐབས་འཐད་མིན་གྱི་དགག་གཞག་དམིགས་ཕུག་པ་ལྟ་བུ་རེ་ཕལ་མོ་ཆེར་འབྱུང་ཞིང། སྐབས་འགར་འགྲེལ་པ་དེ་དག་གང་རུང་གི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་ཀྱང་དེར་དགག་གཞག་གང་ཡང་མ་བྱུང་ན། བཤད་ཚུལ་དེ་རང་ལུགས་སུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་གདན་སའི་མཁས་པའི་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །
དེབ་འདིའི་བརྗོད་དོན་ནི་ས་བཅད་དུ་གསལ་བ་ལྟར། ཐོག་མར་གཞི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་
འཇོག་མཚམས། དེ་ལས་བདེན་བཞི་འགྲུབ་ལུགས། དེ་ལས་སྐྱབས་གསུམ་འཐད་ཚུལ། དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ལས་ཚད་མས་དྲངས་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་རྣམ་དག་སྐྱེས་ཏེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་གཞི་ཚུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རིམ་པ་རྣམས་རང་བློས་ནུས་ཚོད་ཀྱིས་དབུ་ཚད་ཀྱི་རིགས་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་དང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་ཙམ་ཞིག་འབྲི་འདུན་སྔར་ནས་ཡོད་པ་བཞིན། ད་ལམ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་དབུ་མ་པའི་རང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་ཀྱི་

x

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

རྣམ་གཞག་ཙམ་ཞིག་དེབ་འདིའི་ནང་བྲིས་ཡོད་ཅིང་། ལྷག་མ་འཕྲོ་སྐྱོང་གི་སེམས་ཤུགས་དང་འདུན་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད།
རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཆ་རྒྱུས་ཅི་ཡང་མེད་པའི་རྨོངས་པ་བདག་ལྟ་བུ་ལ་ནི།
བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དམ་སྣང་སྟོང་ཟུང་འཇུག་སྐོར་གྱི་ཟབ་དོན་འདི་དག་གི་ཐད་དོགས་གནས་འབའ་ཞིག་ལས། འདི་ཡིན་དེ་མིན་གྱི་ཐག་གཅོད་པར་ཡིད་བརྟན་ཅི་ཡང་མེད་པར་སྨོས་ཅི་དགོས།
འོན་ཀྱང་འདི་ནི་རྩོམ་རྒྱུགས་སུ་འབུལ་རྒྱུའི་ཆེད་དུའང་བྲིས་པ་ཞིག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུགས་སྤྲོད་སྐབས་སུ་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་དང་། དོགས་གནས་འབའ་ཞིག་ཏུ་བཞག་སྟེ་འབྲི་ཐབས་མ་བྱུང་བས། ཕལ་མོ་ཆེ་ཐེ་ཚོམ་གང་ཡང་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པའི་ཟོལ་གྱིས་བྲིས་ཡོད་ཀྱང་། ཡིན་མིན་དང་། ཡོད་མེད་གོ་ལྡོག་ཏུ་བྱས་པ་སོགས་དངོས་བརྒྱུད་ནས་ནོར་འཁྲུལ་གྱི་ལམ་གོལ་དུ་འཕྱན་པ་ཅི་མཆིས་གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པ་དག་ལ་ཉེས་པ་ལ་ཉེས་པར་མཐོང་བའི་བློས་བཟོད་གསོལ་ཡང་སྙིང་དབུས་ནས་ཞུ་ངེས་ཡིན།
མཁས་པའི་ཁྱུ་མཆོག་ཀུན་མཁྱེན་གོ་རམས་པ་ཆེན་པོའི་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་
ལས་ཐོན་པའི་དབུ་མའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་ཞིབ་ཀློག་གི་གོ་སྐབས་བྱུང་བས། དམ་པ་ཁོང་གི་མཁས་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་ལ་སྙིང་ནས་ཡི་རང་མོད། གསུང་པ་པོ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གསུང་རབ་ལ་འཐད་པར་མ་བལྟས་པར། ཆོས་དང་གང་ཟག་སོ་སོར་ཕྱེས་ནས། ཁོང་གི་དབུ་མའི་གཞུང་འགྲེལ་དག་ཏུ་རང་ལུགས་ལ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་དགག་པ་གནང་བ་དག་ལས་སྐབས་དོན་འགྲེལ་ཡོད་ཁག་གཅིག་ལ་རང་བློས་ལྕོགས་ཚོད་ཀྱིས་འདིར་དཔྱད་པ་ཅུང་ཟད་རེ་བྱ་ཁུལ་ཡང་བྱས་པ་འདི་ནི། །ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོས་གཞུང་དོན་གོ་བའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་རྩལ་མ་རྫོགས་པའི་བྱིས་པ་འདིས་ཀྱང་ཕ་རྗེས་བུ་འཇུག་གི་ཡ་རབས་ཀྱི་སྲོལ་བཟང་སྐྱོང་དུ་རེ་བར་ཡ་མཚན་དགོངས་ནས་དགྱེས་པའི་མཆོད་སྤྲིན་དུ་གྱུར་ཏེ་བསོད་ནམས་གསོག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལས། དམ་པ་གང་ཞིག་གི་གསུང་ཚུལ་གྱི་ཆ་འགའ་རེར་རིགས་པའི་གནོད་པ་བབ་པར་མཐོང་བ་ན། དེ་མ་ཐག་

xi

གླེང་བརྗ།

གསུང་པ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུད་ཚོད་སྦར་གྱིས་བཟུང་ནས་སྐུར་པ་བཏབ་སྟེ་རང་ཉིད་འདི་ཕྱིར་ཉམས་པའི་རྐྱེན་སྒྲུབ་མཁན་རྣམས་དང་མི་མཚུངས་པའི་གདེང་ཚོད་བརྟན་པོ་ཡོད།
མ་གཞི་གང་ཟག་ལ་དག་སྣང་སྦྱངས་ཏེ། ཆོས་ལ་བརྟག་དཔྱད་བྱེད་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་
རིས་མེད་ལ་དག་སྣང་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མཁས་པ་སྙན་གྲགས་ཅན་ཞིག་གིས་ཡིན་པར་གསུངས་ན་དེ་ཁས་ལེན་རྐྱང་དང་། ཡང་གཞན་ཞིག་གིས་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ན། དེ་རང་ལོས་ཡིན་སྙམ་མཁན་ལྟ་བུ་རྣམས་ནི། བླུན་པོ་དད་པའི་རྗེས་འབྲང་དང་། རྨོངས་དད་ཅན་ཞེས་དམ་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པའི་ཡུལ་ཡིན་ཞིང་། དག་སྣང་ཕྱོགས་མེད་དུ་འབྱོངས་པའི་ཟོལ་གྱིས་ཅི་སྟེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་ན་ནི། གང་ལའང་ཡིད་མི་ཆེས་པའི་རྟགས་དང་། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་ངེས་པའང་གཏན་ནས་མེད་པས། གསུང་པ་པོ་དང་། གང་གི་གསུང་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེས་ཏེ། གསུང་རབ་ལ་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གི་ལམ་སྲོལ་མ་ནོར་བ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་དབུ་མའི་གཞུང་འདི་ནི་༸སྐྱབས་མཆོག་རྣམ་གྲྭ་མཁན་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་
དམ་ཆོས་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྒན་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་བྱམས་བརྩེའི་གཟིགས་སྐྱོང་འོག་༸སྐྱབས་མཆོག་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། ༸སྐྱབས་མཆོག་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དཔལ་ལྡན་དཔལ་བཟང་པོ་རྣམ་པ་གཉིས་སོགས་གཙུག་ཏུ་བཀུར་ཏེ། རིགས་ལམ་སྨྲ་བའི་གྲོགས་ཚངས་པར་མཚུངས་པར་སྤྱོད་པ་དག་དང་ལྷན་དུ་སེར་བྱེས་མཁས་སྙན་གྲྭ་ཚང་གི་ཆོས་ར་ཆེན་མོར་ཕྲན་གྱིས་བགྲང་བྱ་བཅུ་ཕྲག་གཉིས་ལྷག་གཡག་ཞར་གྱིས་རྩྭ་ཟ་བ་ལྟ་བུས་གཞུང་ཆེན་ཁག་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དབུ་མའི་གཞུང་ལ་ལོ་ངོ་བཞིའི་རིང་སྦྱངས་པ་ཅུང་ཟད་བྱས་པའི་དུས་སུ་གོ་རྟོགས་ཕྲན་བུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རང་གིས་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་། རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཞན་ལ་འདོམས་པ་ལ་འགྲན་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་༸གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་༸ཕྱག་ན་པདྨོ་མཆོག་གིས་འཇམ་མགོན་བླ་མ་

xii

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོའི་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་ལྔའི་བཤད་ཁྲིད་ཟབ་རྒྱས་སུ་ནོད་སྐབས་རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པར་འཆར་ཚུལ་སོགས་དབུ་མའི་ལྟ་བའི་འགངས་ཕལ་མོ་ཆེར་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ། ཡིད་ཆེས་པའི་ཁུངས་སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྗེན་པར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་ཐང་མར་བརྡལ་བའི་ཆོས་གྲལ་དུ་དངོས་སུ་ཞུགས་པའི་སྐལ་བཟང་ཐོབ་སྐབས་གོ་ལོ་ཐོས་ལོ་ཅུང་ཟད་ཡོད་པ་དག་ད་ལམ་ཡིག་ཐོག་ཏུ་ཕབ་པ་ཙམ་ཞིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན།
དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཉེས་པར་བཤད་པ་ཇི་ཡོད་ནི་རང་གི་ནོར་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་
ཀྱང་། ལེགས་ཆ་ཅུང་ཟད་རེ་མཆིས་སྲིད་ན་དེ་དག་ནི་སྐྱབས་མཆོག་དམ་པ་དེ་དག་གི་འཕྲིན་ལས་འབའ་ཞིག་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན།
སྔར་གྱི་དཔེ་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེར་མིག་ལམ་དུ་མཛེས་ཆེད་དུ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་ཚིག་བཅད་
ཀྱི་རྐང་མཐར་ཉིས་ཤད་འབྲི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལ་རྐང་པ་སྔ་མའི་མཇུག་དང་། ཕྱི་མའི་མགོར་ཤད་རེ་འབྲི་སྲོལ་ཡོད་མུས་ཀྱང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ཟམ་གདོང་རིན་པོ་ཆེས། བརྡ་སྤྲོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་དག་ཏུ། ཤད་ཀྱིས་མཇུག་རྫོགས་པ་ཁོ་ནར་མཚོན་པ་ལས་མགོ་འཛུགས་པར་མཚོན་ཚུལ་མ་གསུངས་པས། འབྲི་སྟངས་དེ་རིགས་མི་བཟང་བར་གསུངས་པ་བཞིན། འདིར་ཡང་གཙོ་བོར་བརྡ་སྤྲོད་དང་མཐུན་ཆེད་ཤད་གང་ཡིན་མཇུག་ཁོ་ནར་བྲིས་ཡོད།
དེབ་འདི་བརྗོད་བྱ་དང་། རྗོད་བྱེད། རྩོམ་པ་པོའི་ཁ་སྟབས་སོགས་གང་ལ་དཔག་ནའང་
བསྟན་པ་དང་འགྲོ་བ་ལ་ཕན་པ་སོགས་འབྱུང་རེ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་། སྔོན་བྱོན་དམ་པ་གོང་མ་དག་མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་མཛད་པ་ཉག་གཅིག་ལ་གནས་ནས། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་རྒྱལ་བསྟན་ཉམས་མེད་དུ་སྐྱོང་བའི་རྣམ་ཐར་བཟང་པོ་དག་ལ་སྙིང་ནས་མོས་པའི་དད་འདུན་གྱིས། རང་ཡང་དེ་ལྟ་བུའི་བག་ཆགས་གྲུང་པོར་འཇོག་པ་ཙམ་གྱི་ཆེད་དུ་རང་དོན་ལ་གུས་པའི་ཀུན་སློང་འབའ་ཞིག་གིས་དཀའ་བ་དུ་མ་ཁྱད་དུ་བསད་ནས་བྲིས་ཤིང་། ད་ལམ་པར་དུ་བཏབ་སྟེ་འགྲེམས་སྤེལ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན།
དེ་ལྟ་བུའི་འབད་བརྩོན་བྱས་པའི་དགེ་ཚོགས་ཅི་མཆིས་བསྟན་པ་རྒྱས་ཤིང་འགྲོ་བ་བདེ་

xiii

གླེང་བརྗ།

བ་དང་། ཕན་བདེའི་གཞི་གཅིག་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་ཇི་བཞིན་འཛིན་སྐྱོང་སྤེལ་བའི་རིས་མེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་དུ་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་ཆེན་པོ་༸གངས་ཅན་༸ལྷ་གཅིག་༸ཕྱག་ན་པདྨོ་༸རྒྱལ་མཆོག་སྐུ་ཕྲེང་བཅུ་བཞི་པ་ཆེན་པོ་མཆོག་དང་། མདོ་ཁམས་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་མཚུངས་མེད་བྲག་གཡབ་༸སྐྱབས་མགོན་བློ་ལྡན་ཤེས་རབ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་རྣམ་གྲྭ་མཁན་ཆེན་སྐྱབས་མཆོག་ཁྲོམ་ཐོག་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་དམ་ཆོས་ཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ་དཔལ་བཟང་པོ། བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་ཁྲོམ་ཐོག་མཆོག་སྤྲུལ་རིན་པོ་ཆེ་བསྟན་འཛིན་མཁྱེན་རབ་དཔལ་བཟང་པོ། བསླབ་གསུམ་ནོར་བུའི་མཛོད་འཛིན་བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་ཀྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དམ་པ་རྒན་རྡོ་རྗེ་རིན་ཆེན་དཔལ་བཟང་པོ། གཞུང་ལུགས་རབ་འབྱམས་སྨྲ་བའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རྒན་དངོས་གྲུབ་རྡོ་རྗེ་དཔལ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་སྐུ་གེགས་མཚན་མ་ཞི་ནས། ཞབས་པད་ཡུན་དུ་བརྟན་ཅིང་མཛད་བཟང་དབྱར་མཚོ་ལྟར་རྒྱས་པ་དང་། བཀའ་དྲིན་ཅན་གྱི་ཕ་མ་གཉིས་དང་། ཨའུ་ལ་སོགས་པའི་སེམས་ཅན་ཚེ་ལས་འདས་པ་དག་གནས་སྐབས་ངན་འགྲོའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་བ་དང་། དེབ་འདི་འབྲི་སྐབས་སོགས་སྔ་ཕྱི་བར་གསུམ་དུ་གུས་པར་རྒྱབ་སྐྱོར་གནང་མཁན་གྱི་དགེ་ཕྲུག་གཅིག་པ་རྣམས་དང་། གཞིས་སུ་བཞུགས་པའི་ཁུ་བོ་དང་། ཞང་པོ་སོགས་རང་གི་ཉེ་འབྲེལ་ལྟོས་བཅས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བའི་ཕྲེང་བར་དལ་འབྱོར་གྱི་རྟེན་བཟང་རིམ་པར་བརྒྱུད་མཚན་ལྡན་དམ་པའི་མགོན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་ས་ལ་མྱུར་དུ་རེག་པའི་རྒྱུར་འགྱུར་བའི་སྨོན་འདུན་སྙིང་དབུས་ནས་ཞུ་ཞུ།
ཞེས་རྩོམ་པ་པོས་ཟླ་ཚེས་བཟང་པོ་ལ། ། ། །

དཀར་ཆག

xiv

དཀར་ཆགངོ་སྤྲོད་མདོར་བསྡུས། ....i ངོ་སྤྲོད། ....iii གླེང་བརྗོད། .... vii མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་། ....1 མཆོད་བརྗོད།...1 གླེང་བསླང་བ།..4
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་འཇོག་དགོས་ཚུལ།...21 འཁོར་རྩ་གང་འཇོག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་རྣམས་ངོས་གཟུང་བ།...........24 གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྟ་བ་རྣམས་གོང་མའི་འབབ་སྟེགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ།...................35 དྲང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀུན་དགོངས་དོན་གཅིག་ལ་གཞོལ་བའི་ཚུལ།.......................40 རང་ལུགས་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་དོན་གང་ལ་འཇོག་པ།...............................45 ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ། ....48 ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ངོས་གཟུང་བ། ....54 དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསྟན་པ། ....59 འཇོག་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་བསྟན་པ་དངོས། ....63 འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།..65

དཀར་ཆག

xv

དགག་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་དེ་ངོས་ཟིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན།........................70 ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ།...................75 རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཞག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།...81 ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་སྤོང་བ།.........86 ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་འཇོག་འཚམས་ལ་རྩོད་སྤོང་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།...........................99 བདེན་མེད་གསར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འཇོག་མཚམས་ལ་དཔྱད་པ།................106 དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།......................114 འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།..119 བདག་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།.............................123 དོན་དམ་གཏན་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཀུན་གྱི་གནད་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་ཐུག་ཚུལ།.....128 དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཚུལ།......................136 རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།..138 རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ངོས་གཟུང་བ།....................142 བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།.....................................148 གསུང་རབ་ནས་རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་བ།......152 གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།..................158 གཞི་བདག་གམ་གང་ཟག་དེ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ངོས་འཛིན་ཚུལ་མདོར་བསྟན།.......161

དཀར་ཆག

xvi

ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ།...166 ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ།..................................170 ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དང་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ།.................179 ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་དགག་པ།...183

གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ།.....................184 ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་པའི་དོན་བཤད་པ།..................................188 རྣམ་བདུན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ངོས་གཟུང་བ།...197 རྣམ་བདུན་གྱི་ཟུར་རྣམས་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མིནགྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ།......204 དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་འཇོག་པའི་ཚུལ།............206 ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་དག་འགོག་སྐབས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱོན་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ།...211 གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐོར་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།........213 རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།.....218 རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།..........223 ཐ་སྙད་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་མི་རྙེད་པར་རྟོགས་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།.........225 འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུའི་སྐོར་སོགས་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།...................................229 སྐབས་འདིའི་རྗེའི་གསུང་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་དག་ལ་དཔྱད་པ།230

དཀར་ཆག

xvii

ཐོག་མར་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་པ།...243 དབུ་མ་རྩ་བའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་པ་ཕབ་ཚུལ།..245

རིགས་ཤེས་ལ་གཞལ་བྱ་དང་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ།.............257 མཐའ་བཞི་སོགས་གསུངས་པ་ཀུན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་འདུ་ཚུལ།...............271 ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བཞི་བྲལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཐད་ལྡན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ278 མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཅི་རིགས་པ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་པ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་ཚུལ།.........286 སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཚུལ།...290 འདིར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བཟུང་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།..298 སྐྱོན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ།.....................................301 བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐལ་བ་བཟློག་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།...................307 རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་འགོད་དགོས་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།......310 རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་མཚམས་འགའ་ཞིག་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་དག་ལ་དཔྱད་པ།...317

གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།...321 གཞན་སྐྱེ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན།.................327

དཀར་ཆག

xviii

གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།...329 གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།...331 གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་ལ་དཔྱད་པ།...................................336 གཞན་སྐྱེ་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ།...337 རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་འཇོག་མཚམས་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དཔྱད་པ།..338 གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ།......................................346 མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྲུབ་ཚུལ།...348 རྟེན་འབྲེལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ།...353 རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་ཚུལ།354 རྟེན་འབྲེལ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་ཚུལ། ....363 དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ།...372 དོམ་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།...........................373 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ།...384 ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ།..385 བདེན་གཉིས་སྐོར་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།...391 ཚད་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ།..408

དཀར་ཆག

xix

མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་སྤྱིར་བཤད་པ།..414 ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིད་མངོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།...418 མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ།..............................425 རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གི་འཇོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།.....................435 སྐབས་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།.....................................439 རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་སྐོར་སོགས་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།...............................446 ཚད་མ་རྣམས་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་འཇོག་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་ཚུལ།........454 རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།..456 རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།...457 རང་རིག་གི་སྐོར་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།...467 རང་རིག་འགོག་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།..474 རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་རྣམས་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་བ།....478 དེ་དག་ལ་རྩོད་སྤོང་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།...482 མཇུག་བྱང་སྨོན་ཚིག...494 ཁུངས་སུ་དྲངས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་ཐོ།..499 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག..502

1

༄༅། །མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་བྱ་བ།

༼མཆོད་བརྗོད།༽
ཟད་མི་ཤེས་པའི་མཁྱེན་བརྩེའི་ཆུ་གཏེར་ལས། །
རྟེན་འབྱུང་རང་དབང་འདོམསས་པའི་ཆར་གྱི་རྒྱུན། །
སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱའི་ཞིང་སར་རྟག་འབེབས་པའི། །འདྲེན་མཆོག་ཤཀྱཱའི་ཏོག་གང་གཏན་གྱི་སྐྱབས། །

སྣང་སྲིད་ཆོས་ཅན་སྤྲོས་པའི་ཡོ་ལང་ཀུན། །
གདོད་ནས་སྟོང་པའི་གཤིས་སུ་རོ་མཉམ་དུ། །
ཇི་བཞིན་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྷག་པའི་ལྷར། །རབ་བཞེངས་མཁྱེན་པའི་གཏེར་དེས་རིང་དུ་སྐྱོངས། །

ཚུགས་ཐུབ་རང་མཚན་དགག་བྱ་འགོག་པའི་དབྱིངས། །

མཐའ་བྲལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་གཏམ། །སྨྲ་བའི་གཏེར་བརྡོལ་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་རྗེ། །ཟླ་བའི་ཞབས་སོགས་བརྒྱུད་པར་བཅས་ལ་འདུད། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

2

ལུང་རིགས་འགྱུར་ཁུག་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱས་མངོན་པར་བརྗིད་པའི་ལེགས་བཤད་
ཚངས་དབྱངས་སྙན་པ་ཡིས། །སྣང་སྟོང་མི་འགལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་གྲོགས་སུ་ཤར་བའི་གཤིས་ལུགས་ཟབ་མོའི་ངང་ཚུལ་ལ། །ཐོག་མ་མེད་ནས་ཀུན་ཏུ་རྨོངས་པའི་གཉིད་ཀྱིས་འཐུམས་པའི་མུ་མཐའ་ཡས་པའི་སྐྱེ་བོ་ཀུན། །སློང་མཁས་འཇམ་མགོན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པ་སྲས་བཅས་ཞབས་པད་ནམ་ཡང་གཙུག་ཏུ་མཛེས་གྱུར་ཅིག །སྐྱེ་རྒུའི་གདུང་སེལ་ཐུབ་བསྟན་གངས་ཀྱི་རིར། །
གསུམ་ལྡན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་གདོང་ལྔ་པ། །
མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣམས་ཀུན་ལས་རྣམ་རྒྱལ་བའི། །
རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་རྒྱལ། །

མུ་མེད་སྲིད་པར་རིས་མེད་འགྲོ་རྣམས་བརྩེ་ཆེན་ཕྱག་གིས་དབུགས་འབྱིན་ཅིང་། །གྲངས་མེད་རྒྱལ་བའི་མཛད་པའི་ཁུར་ཆེན་བདག་གིར་བཞེས་ནས་ཕྱོགས་ཀུན་ཏུ། །སྐྱེ་རྒུའི་དོན་གཉིས་ཀུན་ནས་སྟེར་བའི་འཕྲིན་ལས་འོད་བརྒྱ་འགྱེད་མཛད་པའི། །གངས་ཅན་མགོན་གཅིག་༸རྒྱལ་བའི་དབང་པོས་བྱང་ཆུབ་བར་དུ་རྟག་སྐྱོངས་ཤིག །

ཐུབ་པའི་མགུར་ནས་ཚངས་པའི་དབྱངས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་བསྔགས་པའི་གངས་
ལྗོངས་སུ། །ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་འདྲེན་པའི་སྐྱ་རེངས་རྔོག་ལོ་འཇིག་རྟེན་མིག་གཅིག་སོགས། །ཐུབ་པའི་རྒྱལ་ཚབ་བསྟན་འགྲོར་སྨན་པའི་སྐྱེས་རབས་ཚར་དུ་དངར་བ་ཅན། །རིས་བྲལ་འགྲོ་བའི་༸སྐྱབ༵ས་མགོ༵ན་དམ་པ་མཚུངས་མེད་བློ༵་ལྡན་༵ཤེ༵ས་རབ༵་རྒྱལ། །
འཁྲུལ་བྲལ་བློ༵་བཟ༵ང་རྒྱལ་བའི་ལྟ་སྤྱོད་ལ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

3

ཚེ༵་རབས་རི༵ང་ནས་གོམས་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཤིང་། །བློ༵་བཟ༵ང་དབྱངས་ཅན་ངག་གི་དཔ༵ལ་ལྡན་པའི། ། ༵ལམ་སྟོན་བཤེས་གཉེན་རྣམ་གཉིས་སྐྱབས་ཀྱི་ཕུལ། །

བྱམ༵ས་པ༵་ཆེན་པོའི་ཆུ་འཛིན་དཀྲིགས་པ་ལས། །ཟབ་རྒྱས་ཆོ༵ས་ཆར་འབེབས་པའི་གྲགས་སྙན་ག ༵ ྱིས། །

བློ༵་བཟ༵ང་རྒྱལ་བའི་དམ༵་ཆོ༵ས་པདྨོའི་ཚལ། །
འཕྲི༵ན་ལ༵ས་རྒྱ་༵མཚོ༵ས་སྐྱོང་མཛད་རྣམ་གཉིས་རྒྱལ། །

ཕན་བདེའི་གཉེན་གཅིག་བློ༵་བཟ༵ང་རྒྱལ་བའི་བསྟན། །
དར༵

་རྒྱས༵་སྤེལ་བའི་འཁོར་ལོ་རྣམ་གསུམ་ལས། །གཡོ་མེད་རྡོ༵་རྗེ༵་ལེགས་བཤད་རི༵ན་ཆེ༵ན་གཏེར། །བཀའ་དྲིན་ཟླ་མེད་དགེ་རྒན་རྣམ་གཉིས་སོགས། །ཀ་ལི་སུམ་ཅུའི་སྦྱོར་ཀློག་ནས། །
དམ་ཆོས་སྡེ་སྣོད་ཡོངས་རྫོགས་བར། །
འདོམས་མཛད་དྲིན་ཅན་བཤེས་ཀུན་ལ། །
བྱས་པ་ཤེས་ནས་དད་ཕྱག་བརྩེགས། །

རྒྱལ་ཀུན་བརྩེ་ཆེན་ཕྱག་ན་པདྨོ་གང་། །
གཏུམ་དྲག་ཁྲོ་བོའི་གཟུགས་སུ་ཤར་བའི་ལྷ། །དཔལ་ཆེན་རྟ་མཆོག་རོལ་པར་གུས་བཏུད་ནས། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

4

ཆོས་མཐུན་དོན་ཀུན་འགྲུབ་པའི་དངོས་གྲུབ་ཞུ། །

གཞུང་བཟང་རྒྱ་མཚོར་ལོ་མང་འབད་པ་ཡིས། །རིན་བྲལ་ཐོས་བསམ་རིན་ཆེན་རྙེད་པ་དག །བརྗེད་ངེས་རྐུན་པོས་འཇོམས་ན་ཆེས་ཕངས་ཏེ། །དྲན་ཤེས་ལྕགས་རི་བརྟན་པོ་འདི་ན་བརྩིག །

གཏིང་ཟབ་མུ་མཐའ་མི་མངོན་ཞིང་། །
སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་རླབས་ཕྲེང་གཡོ། །
དབུ་མའི་གཞུང་བཟང་རྒྱ་མཚོ་ཆེར། །
བདག་འདྲས་བརྒལ་ནུས་ག་ལ་སྲིད། །

འོན་ཀྱང་དེད་དཔོན་མཁས་རྣམས་ཀྱི། །

གསུང་གི་གྲུ་བོ་ཆེར་བརྟེན་ནས། །
སྣང་སྟོང་འགལ་མེད་འཇོག་ཚུལ་སོགས། །
ཅི་ནུས་ཇི་ལྟར་འོས་པ་བླང་། །

༼ཐོག་མར་གླེང་བསླང་བ་ནི།༽
དེ་ཡང་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོ་གོང་ན་མེད་པ་བརྙེས་ནས་
རང་ཉིད་གང་ཞིག་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་ལམ་བཟང་པོ་དེ་ཉིད་ནས་འགྲོ་བ་ཀུན་རང་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་དུ་མཛད་པའི་གཏན་བདེའི་གོ་འཕང་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
འགོད་པར་བཞེད་པའི་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁམས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

5

དང་མོས་པ་དང་བསམ་པ་མི་གཅིག་པའི་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་གདུལ་བྱ་གང་ལ་ཇི་ལྟར་
མཚམས་པར། ཆོས་སྒོ་མི་འདྲ་བ་དེ་སྙེད་ཅིག་བསྟན་པའི་སྒོས་རྣམ་གྲོལ་ཐར་པ་ཆེན་པོར་འཛུད་པར་མཛད་པར་གསུངས་པ་བཞིན། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་སྡེ་གཅིག་པུའི་
སྐབས་སུའང་གདུལ་བྱ་ཐར་ལམ་དུ་བཀྲི་བའི་རིམ་པ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་གདམས་ངག་གི་སྐབས་སུ་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་
པ། རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་པས། སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་སོགས་སྡོམ་དུ་མཛད་པ་འདི་ནི། དོན་གྱི་འགངས་ཤིན་
ཏུ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ།
འདི་ལྟར། ཐོག་མར་ཆོས་རྣམས་སྣང་ཚུལ་ལ་ཚུགས་ཐུབ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ཡང་གནས་ཚུལ་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པ་དང་། རང་ངོས་ནས་ཅི་ཡང་མེད་ནའང་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་རྟོག་གི་དབང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་སྙོན་དུ་མེད་པའི་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ཏུ་རུང་བ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་བསྒྲུབས་ནས། གཞི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་རང་ཆས་སུ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་
གཏན་ལ་ཕབ།

དེ་གྲུབ་ན་གཞིའི་སྟེང་གི་བློས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པས། རྒྱུ་བཟང་ངན་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་ཅི་ཡང་འབྱུང་རུང་བའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་
གཞག་སྤྱི་དང་ཀུན་འབྱུང་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་འབྲས་བུ་མ་དག་པའི་སྣོད་
བཅུད་ཀྱི་སྡུག་བདེན་འབྱུང་བའི་འཁོར་བ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་། ཆོས་ཀུན་གདོད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

6

མ་ནས་རང་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པས། རྒྱུ་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལས་
འབྲས་བུ་སྡུག་ཀུན་ཉེ་བར་ཞི་བའི་འགོག་པ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བའི་རྣམ་བྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་གནད་ལ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་ཡང་དག་པར་རྙེད་ནས།
དེ་དག་སྟོན་པའི་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དང་། དེས་ཇི་བཞིན་བསྟན་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག །དེ་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་འཕགས་པའི་དགེ་འདུན་རྣམས་ལ་བཟློག་ཏུ་མེད་པའི་དད་པ་དང་། དེ་ལས་རང་གཞན་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྒུད་པ་མ་ལུས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བར་བྱེད་པའི་ལམ་ནས་གཏན་དུ་བདེ་བའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གྲོང་དུ་བགྲོད་ནུས་པར་མཐོང་ནས་གཏན་བདེའི་ལམ་བཟང་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་བསམ་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བསྟེན་ཚུལ་དག་པ་དང་། དལ་
འབྱོར་དོན་ཆེ་རྙེད་པར་དཀའ་བ། འཆི་བ་མི་རྟག་དང་ལས་འབྲས་ལ་ཡིད་ཆེས། འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བློ་དང་། དེ་དག་ལ་རྨོངས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས་རྨོངས་པ་དེའི་དབང་གིས་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་ཏེ་འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་ཚུལ་སོགས་ཚད་མས་མཐོང་བ་ལས་སྙིང་རྗེ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པས། དེ་དག་དོན་གཉེར་གྱི་རྟོགས་པ་སོགས་གཏིང་ཚུགས་པར་འགྱུར་བར་མ་ཟད། མཆོག་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤེས་ནས་དད་པས་དྲངས་པའི་སྐྱབས་འགྲོ་རྣམ་དག་
སོགས་ཀྱང་རིམ་པ་འདི་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་འབྱུང་དགོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོར་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་
འབེབས་དགོས་པ་ནི་གནད་ཀྱི་དོན་པོ་འོ། །
དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་༸གོང་ས་ཕྱག་ན་པདྨོས་ཀྱང་། གཞི་ཡི་གནས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

7

ཚུལ་བདེན་གཉིས་དོན་ཤེས་པས། །བདེན་བཞིའི་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་ཇི་བཞིན་ངེས། །ཚད་མས་དྲངས་པའི་སྐྱབས་གསུམ་དད་པ་བརྟན། །ཐར་ལམ་རྩ་བ་ཚུགས་
པར་བྱིན་གྱིས་རློབས། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་རིམ་པ་འདི་ནི་གཞན་དུ་འདར་མེད་པའི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཚད་མས་ངེས་པའི་རིམ་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་
ལ་དང་པོར་ཐོས་བྱུང་གི་གོ་བ་ཙམ་ཆགས་པའང་རིམ་པ་འདི་ལས་མི་འདའ་ལ། དེའི་ཕྱིར་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་ལམ་ཉམས་ལེན་གྱི་རིམ་པའང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ༦༧༨ ཡང་དག་ཤེས་འཚོལ་སྔོན་བཏང་སྟེ། །དོན་དེ་
རྣམ་པར་ངེས་བྱས་ནས། །ལྟ་ངན་འཐིབས་གནས་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྙིང་རྗེ་ཀུན་ཏུ་བསྐྱེད་ནས་སུ། །འགྲོ་དོན་བྱེད་པ་པར་གྱུར་པ། །བྱང་ཆུབ་བློ་རྒྱས་མཁས་པ་ནི། །བློ་དང་སྙིང་རྗེས་བརྒྱན་པ་ཡི། །ཐུབ་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་ཡང་དག་སྤྱད། །ཅེས་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་
དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཚད་མས་གཞི་དང་ལམ་དང་རྣམ་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་དོན་གྱི་

མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་རབ་
ཏུ་དང་བ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་
རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་སྟོང་པ་ཉིད་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་
མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པ་སོགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བ་
དང་། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ངེས་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

8

རྙེད་ནས་དེ་ལ་དང་བ་སོགས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རང་ཉིད་སྲིད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་འབྱུང་ནས་རང་དོན་དུ་ཀུན་འབྱུང་ཟད་པར་
སྤངས་པའི་ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་དང་། གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ལ་མི་བཟོད་པའི་
སྙིང་རྗེས་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་རྒུད་པ་དེ་དག་སྤོང་ནུས་མིན་དང་། སྤོང་བའི་ཐབས། ཟད་པར་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་དག་སྤྱིར་ཤེས་བྱ་
ལ་སྲིད་པ་དང་། རང་དང་གཞན་གྱིས་དེ་དག་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་པར་ཤེས་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ན་དེ་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཤེས་ཐབས་མེད་དེ། དེ་
ལྟར་མཐོང་བ་ལ་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྩ་བ་ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་
ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་དང་། ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་དག་སྤོང་ནུས་
སུ་མཐོང་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ༢༧༠ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི། །མཐོང་ན་གཏི་མུག་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བར་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་རིག་པ་དེས་ཞེན་པ་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་དགོས། དེ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་

ལམ་གྱི་བདེན་པ་ཡང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ༣༠༥ ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལས་གཞན་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་དང་། སྡུག་ཀུན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་སོགས་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་
འཇོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

9

གཞན་ཡང་། རང་གི་སྟོན་པ་དང་། གཞན་སྡེའི་སྟོན་པ་གཉིས་སུ་ཞིག་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ལ་མི་བསླུ་བའི་སྐྱབས་ཡིན་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་
པའང་ཐར་འདོད་ཀྱི་ལམ་མ་ནོར་བ་གང་ཞིག་ཡིན་པ་སོགས་ལ་ཕྱོགས་ལྷུང་དང་སྡང་
ཞུགས་དོར་ནས་དཔྱད་པ་ན། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལུང་གང་ཞིག་ལེགས་བཤད་དང་ཉེས་བཤད་ཡིན་མིན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ཁོ་ནས་དབྱེ་དགོས་ཤིང་། དེའི་ཚེ་ལུང་ནི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་སྐྱོན་མེད་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པའི་རྩོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པས་ན་ཕྱོགས་གང་གིའང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བས་རིགས་པ་ཁོ་ནས་ཕྱེ་དགོས་སོ། །དེ་ཡང་དཔལ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་
ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་

རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དག་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ལ་མི་བསླུ་བར་བསྒྲུབ་པ་ལའང་དེ་ལས་སྐྱེས་བུའི་དོན་
གྱི་གཙོ་བོ་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཚན་པ་གཉིས་གསུངས་པ་དག་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་རྣམས་སུ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གསུངས་པའི་རིགས་པའི་འགྲོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པ་དགོས་ཀྱི། དེ་དག་
ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ལ་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པས་ལུང་ཁོ་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་
བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བདག་གིས་སྟོན་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་སྤངས་ནས་མཆོག་གསུམ་ཁོ་
ན་ལ་དད་པ་དང་། སྐྱབས་འགྲོ་བྱེད་པ། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་སོགས་རང་གི་མོས་ཕྱོགས་ཙམ་ལས་སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་སྡེའི་སྟོན་པ་དང་། དེའི་བསྟན་པ་སྐྱོན་ཅན་དུ་གྲུབ་པ་ལའང་། རྣམ་འགྲེལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

10

ལེའུ་བཞི་པ་ལས། འདི་ལ་བརྟག་པ་ཕལ་ཆེར་ནི། །འགལ་བ་བརྗོད་ཡིན་འདི་ལྟ་སྟེ། །ཆགས་སོགས་ཆོས་མིན་རྩ་བ་དང་། །ཁྲུས་ཀྱིས་ཆོས་དག་འགྱུར་བའོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དག་གི་ལུང་ལས་ཆགས་སོགས་སྡིག་པའི་རྩ་བར་ཁས་བླངས་
ནས་ཁྲུས་བྱས་པས་ཆོས་མིན་སྡིག་པ་དག་པར་བཤད་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་སོགས་འཁོར་བའི་རྒྱུར་སྨྲ་ཞིང་། ཡང་ལམ་བསྒོམས་པས་འཁོར་བ་ལྡོག་ནུས་པར་འདོད་པ་དང་། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ནན་གྱིས་བཀག་ནས་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ཟད་
པའི་གྲོལ་བ་ཐོབ་བྱར་བྱེད་པ་སོགས་སྔ་ཕྱི་འགལ་བར་འདུ་བ་རྣམས་ལ་དེར་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་ཀྱི། དེ་ལྟ་མིན་ན་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་རིགས་པས་མཐོང་བ་མེད་
པས། རང་གི་སྟོན་པ་སོགས་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ན་མི་བསླུ་བའི་སྐྱབས་ཡིན་གྱི། དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་པ་སོགས་སྐྱབས་གཏན་མིན་ནོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་དྲངས་མི་ནུས་པས། དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་རང་གི་སྐྱབས་གནས་ལ་རྩེ་གཅིག་པའི་བློ་བརྟན་པོ་མི་འབྱུང་ལ། དེ་འབྱུང་བ་ལའང་ལུགས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོན་རིགས་པས་མཐོང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། དེ་ལའང་སྡེ་བདུན་སོགས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་ནས་སྟོན་པ་ཚད་མ་དང་། བསྟན་པ་ཐར་འདོད་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་
རྒྱས་པར་གསུངས་པའི་རིགས་པའི་འགྲོས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ངེས་ཤེས་རྙེད་པ་ཞིག་
དགོས་པར་གསུངས་ལ། དེའང་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ལེགས་
པར་ཤེས་པ་ལ་རག་གོ །
གཞན་ཡང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས་བྱུང་བའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གནས་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ངེས་པ་བརྟན་པོའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གོ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

11

བ་ལས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ཟླ་བས་མཛད་པ་ལས། ༡༧༡
སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ལྐོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་
སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་ཏེ། །འདི་ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་པས་གོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྗེས་སུ་དཔག་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལས་གཞན་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་

མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པའི་དོན་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་གྱིས་དོན་ཇི་ལྟ་
བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་རྟོགས་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་གསུང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེའི་ཚུལ་ཡང་རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཐབས་ཉག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་གཏམ་འདི་ནི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་སྙིང་པོ་
ཡིན་ལ། སྟོན་པར་ཁས་འཆེ་བ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པར་མ་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་
གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་གིས་བཤད་པའི་རིགས་པ་གང་གིས་ཀྱང་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་
བྱ་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་ཤེས་པ་དང་། དེ་ལྟ་བུ་གཙོ་བོའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་ལ་མི་བསླུ་བར་མཐོང་ནས་ད་ལྟ་རང་གིས་མངོན་སུམ་དང་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་དྲངས་མི་ནུས་པའི་གསུང་རབ་ཀྱི་
དོན་གཞན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ཀྱང་འཐད་པར་ཐག་གཅོད་ནུས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ནི་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

12

དོན་ལ་མི་བསླུ་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རྗེ་བླ་མས། ཁྱོད་
ཀྱི་སྨྲ་བ་ཟླ་མེད་པར། །མཐོང་བའི་རྒྱུ་མཚན་རྟེན་འབྱུང་གི །ལམ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་

གསུང་གཞན་ཡང་། །ཚད་མར་གྱུར་པ་ངེས་པ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པ་དག་གི་དགོངས་པའང་འདི་ཁོ་ནའོ། །
གཞན་ཡང་། རང་ཉིད་ངེས་ཤིང་གཞན་དག་ལ། །ངེས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ཡིས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་དགོངས་དོན་དགོས་ནུས་སོགས་
རང་གིས་ངེས་ཤིང་དེའི་དོན་ཕྱག་ལེན་དུ་བསྟར། སེམས་རྒྱུད་ཆོས་དང་འདྲེས་ནས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཕྱུག་པ་དག་གིས་གདུལ་བྱ་རྗེས་སུ་
བཟུང་བའི་ཆོས་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོན་པོའི་རིགས་
དང་། རྟོག་དཔྱོད་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཤས་ཆེ་བའི་རིགས་སོགས་ལ། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞི་ལ་གདོད་མ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དང་། གཞིའི་གནས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་
བདེན་བཞི་འཐད་ཚུལ་དང་། དེ་ལས་བསླུ་བ་མེད་པའི་སྐྱབས་གནས་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འཇོག་ཚུལ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དེ་ཡང་། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་གཞིའི་བདེན་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། ལམ་དུས་སུ་དེ་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པའི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་གྱི་ལག་ལེན་
ཚུལ་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་གཤེགས། དེ་ལས་འབྲས་དུས་སུ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

13

ཡོན་ཏན་གྱི་ཕུང་པོ་སྐུ་བཞིའི་བདག་ཉིད་ཅན་དུ་བཞུགས་ཚུལ། རང་ཉིད་ཀྱང་ཤེས་
བརྩོན་གྱིས་ནུས་ན་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་གོ་འཕང་དེར་བགྲོད་ཐུབ་ཚུལ་སོགས་ལུང་ཙམ་མིན་པར་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་ལམ་ནས་རིམ་པ་འདིའི་སྟེང་ནས་ཆོས་ངོ་སྤྲད་དེ། དམ་པའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། དེ་ཉིད་ཇི་ལྟར་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཚུལ། ཆོས་
ཉམས་སུ་ལེན་པའི་དགོས་དོན་སྙིང་པོ་རང་གཞན་རྣམས་བདེ་ནས་བདེ་བར་བགྲོད་པའི་ཚེ་རབས་གཏན་གྱི་མདུན་མ་གྲུབ་པ་དེ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཐབས་གང་ཞིག་གིས་བསྒྲུབ་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཚུལ་སོགས་ངོ་ལེགས་པར་འཕྲོད་པར་བྱས་ནས་ཚེ་རབས་གཏན་གྱི་མདུན་མ་ལ་མིག་རྒྱང་བསྲིང་སྟེ། སྤྲོ་ཤུགས་
འཕེལ་ནས་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱེད་པ་ཞིག་གི་ལམ་དུ་ཁྲིད་དགོས་ཏེ། ནང་པའི་ཆོས་
ཉམས་སུ་ལེན་པ་ལ་ནི་བདེན་པ་བཞི་དང་། སྐྱབས་གསུམ་སོགས་ངོ་འཕྲོད་པའི་ཐོག་ནས་ཆོས་ཉམས་ལེན་བྱས་ན་བཟང་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲུབ་འབྲས་དང་། མ་བྱས་ན་གནོད་
སྐྱོན་གང་ཡོད་སོགས་དངོས་ཡོད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་དག་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ།
བརྩོན་གང་དགེ་ལ་སྤྲོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གཞན་གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ཕུགས་རྒྱང་རིང་པོའི་དགོས་དོན་མཐོང་ནས་ཡིད་སྤྲོ་སེང་ངེ་བ་ཞིག་གིས་ངང་ནས་དོན་གཉེར་ནང་ནས་སྐྱེས་ཏེ་རང་ངོས་ནས་དང་དུ་ལེན་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། གཞན་

སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཟེར་དུས་སྐུ་འདྲ་ཆེན་པོ་ཞིག་བློ་ཡུལ་དུ་ལམ་མེར་ཤར་ཡོང་བ་ཞིག་གི་གོ་བ་ལས་མེད་པར། དམྱལ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་ཡོད་ཚུལ་སོགས་གོ་ནས་དངངས་སྐྲག་དང་། སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་དད་སྤྲོ་དེ་ཙམ་མེད་པར་བཙན་དབང་ཨུ་ཚུགས་བཅས་ཀྱིས་ལུས་ངག་གིས་འབད་པ་ཇི་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ཆོས་ཉམས་ལེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

14

ཚད་ལྡན་ཞིག་ཡོང་དཀའ་སྟེ། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་
སྙེད་བཀའ་བསྩལ་པ། །རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་འཇུག །དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །ཞིར་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཆོས་ནི། ཞི་བ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་གསུངས་པས། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་མ་སོང་ན་གང་བྱས་ཀྱང་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་སུ་མ་སོང་བར་གསུངས་ཤིང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དག་གི་གཉེན་པོ་ཡང་སེམས་རྒྱུད་ཁོ་ནའི་སྟེང་ནས་བསྒྲུབ་དགོས་ཀྱི། དེ་མེད་པར་ལུས་ངག་
གི་འབད་བརྩོན་ཙམ་གྱིས་ནི་ཉོན་མོངས་ལ་གནོད་པར་ཆེས་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་ངོ་མ་འཕྲོད་ནའང་བཤེས་གཉེན་དམ་པའི་གསུང་
སོགས་ཀྱི་མཐུས་བློའི་མཐུ་ཆུང་བ་དད་པའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་གདུལ་བྱ་ཕལ་པའི་
རིགས་དུ་མ་ལ་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་དང་མཆོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་དང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། དེ་ལ་ཁས་བླངས་འབྲས་རྟགས་ཏེ། །ཞེས་ཡིད་ཆེས་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་མི་ནུས་པའི་གང་ཟག་དབང་རྟུལ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཚིག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་དང་། ཉན་
ཐོས་སྡེ་གཉིས་སོགས་འོག་མའི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བར་མངོན་པ་གཉིས་ནས་གསུངས་པའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་བློ་སྦྱངས་ཏེ་ངེས་འབྱུང་གི་བློ་དང་། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ལས་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

15

དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱང་ལས་འབྲས་དགེ་སྡིག་གི་སྤང་བླང་མ་འཆོལ་བའི་མཐུས་རིམ་གྱིས་རྒྱུད་སྨིན་ནས་ནམ་ཞིག་བློའི་མཐུ་ཡོད་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བའང་
ཡིན་མོད། དེང་གི་དུས་སུ་ནི་འཛམ་གླིང་ཁྱོན་འདིར་ཚན་རིག་དང༌། འཕྲུལ་ཆས་
དངོས་པོ་ཡར་རྒྱས་ཚད་མཐོར་ཕྱིན་ཏེ་འདི་སྣང་འདུ་འཛིའི་རྣམ་གཡེང་གི་རྐྱེན་ཉིན་བཞིན་ཇེ་མང་དང་། ཚན་རིག་ལྟ་གྲུབ་ཀྱི་བཤད་སྒྲོས་འདྲ་མིན། ཆོས་མེད་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱི་ལྟར་སྣང་གི་ལོག་བཤད་སྣ་ཚོགས་ཁྱབ་སྤེལ། ཆོས་ལུགས་མི་གཅིག་པའི་གྲུབ་མཐའ་ཅི་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་སྐྱེ་བོ་ཁག་མང་དང་འགྲོག་འདྲིས་རྟག་ཏུ་བྱ་དགོས་པ་སོགས་གོ་ལ་ཧྲིལ་པོ་འཁྲུག་ཆ་ཆེ་བའི་སྐབས་འདིར། རང་རེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་རྗེས་འཇུག་པ་རྣམས་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་དང་སྐྱབས་གསུམ་སོགས་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དཔྱད་བཟོད་པའི་ལམ་མ་ནོར་བར་བསྟན་པའི་སྟོན་པ་ཡང་དག་གང་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཚུལ་ལ་གཟུ་བོའི་བློས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཞིབ་མོར་བརྟགས་ཤིང་
དཔྱད་དེ་རྒྱུ་མཚན་འཚོལ་བ་དང༌། རྒྱུ་མཚན་མཐོང་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་གྲོགས་དང་
བཅས་པའི་དད་པ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཅི་སྟེ་བློའི་མཐུ་ཆུང་བ་ཞིག་ཡིན་ནའང་དེ་དག་ལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་གོ་བ་ཙམ་ཞིག་ཆགས་ཐབས་ལ་བརྩོན་དགོས་ཀྱི། སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་ཆོས་དད་ཙམ་དང་། ཨུ་ཚུགས་ཀྱི་ཡིད་ཆེས། ཡིན་ཤག་
ཤག་གི་དད་པ་ཙམ་ལས་གཞན་མེད་ན་ཆོས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དགེ་སྐྱོན་དང་། རང་གཞན་
གྱི་ཆོས་ལུགས་ལའང་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པ་ལྟ་བུར་མཐོང་བ་སོགས་ཀྱིས་རིམ་བཞིན་ཆོས་ལ་དད་གུས་དང་ཡིད་ཆེས་ཇེ་ཆུང་དུ་གྱུར་ཏེ།
ཚེ་རབས་གཏན་གྱི་མདུན་མའི་དོན་ཆེན་པོ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བའི་ཉེན་ཆེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

16

ཞིང་། དེ་འདྲའི་གོ་བ་དང་ངེས་ཤེས་སོགས་ཀྱང་མཐར་གཏུགས་ན་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་གྱི་གོ་བ་ཇི་ཙམ་ཆགས་མིན་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་དབང་པོའི་རྗེས་འབྲང་གི་ནང་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་ཆོས་པ་རྣལ་མ་དག་ནི། སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། དགེ་སློང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །སྲེག་བཅད་བརྡར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་
བརྟག་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །བླང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་གཞི་དང་ལམ་འབྲས་བུའི་གནས་ཚུལ་སོགས་དངོས་ཡོད་
བདེན་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ཚད་མ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། བདེན་དོན་
རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་དག་ཆགས་སྡང་རྨོངས་གསུམ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་སྟངས་ཅན་དག་དང་། དེས་བཞག་པའི་སྐྱོན་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར་དགའ་གུས་དང་
བའི་སྒོ་ནས་གོམས་པར་བྱེད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་
འབྲང་ལ་གཞི་ལམ་འབྲས་བུ་གང་ལའང་སྒྲོ་སྐུར་ཡོངས་སུ་སྤངས་ཏེ་དངོས་ཡོད་བདེན་དོན་གྱི་ཕྱོགས་སུ་ཤར་སྐྱོད་ནུས་པ་ཞིག་དགོས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་
ཕྱིར་བདེན་དོན་ལས་བརྒལ་བའི་བཤད་པ་ཞིག་ཡིན་ན་མཁས་པ་སྙན་གྲགས་ཅན་
གཞན་གྱི་ངག་སྒྲོས་ལྟ་ཞོག་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ཡིན་
ནའང་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་ན། སྟོན་པ་ལ་དད་པ་སོགས་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་གསུངས་པས། དོན་དངོས་དང་མི་མཐུན་པའི་རིགས་འགའ་ཤས་ལ་ཨུ་ཚུགས་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་བྱ་དགོས་པའང་མིན་ལ། རྒྱུ་མཚན་མེད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

17

ནའང་རང་ལྟ་མཆོག་ཏུ་འཛིན་པ་སོགས་དེ་བས་ཀྱང་མི་རུང་ཞིང་རང་ལ་འདོད་པ་མེད་བཞིན་དུ་ཞེད་སྣང་དང་འཇིགས་སྐྲག་གི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པའང་མིན་པར་གསུངས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོན་པའི་རྗེས་འཇུག་རྣལ་མ་ཞིག་ཡོང་མིན་ཡང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་ཕེབས་མིན་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །
འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ༡༠༧ གཉིས་པ་སྙིང་པོ་ཇི་ལྟར་ལེན་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། ལམ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང༌། དེ་ལ་སྙིང་པོ་ལེན་ཚུལ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱེས་
བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་འདུ་བའི་ཚུལ་དང་། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་

སྒོ་ནས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཁྲིད་པའི་རྒྱུ་མཚན་བསྟན་པའོ། །ཞེས་ས་བཅད་མཛད་དེ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ལུས་སྤྱི་དང་། ལམ་བགྲོད་པའི་རིམ་པ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་

སེམས་ཀྱི་ངོ་སྤྲོད། ཆུང་འབྲིང་གི་ལམ་རྣམས་ཆེན་པོའི་སྔོན་འགྲོར་འཁྱེར་ཚུལ་
སོགས་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ལམ་ལ་བློ་སྦྱོང་དུས་ནས་བླ་མས་སློབ་མ་ལ་ངོ་སྤྲད་དེ་ལེགས་པར་ངོ་འཕྲོད་དགོས་པར་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང་ཐོག་མར་གཞི་བདེན་པ་གཉིས་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེ་ལས་བདེན་བཞི་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ནས་གདུལ་བྱ་རིམ་གྱིས་དཀྲི་བའི་ཚུལ་འདི་ལ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ཞིང་། ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ༢༢༢ དེ་ལྟར་ན་བདེན་བཞི་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཀུན་ཏུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཤིང་། འཁོར་བར་འཇུག་པ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་གནད་རྣམས་བདེ་བར་གཤེགས་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པས་རྣམ་གྲོལ་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་ཞིང་། ཉམས་ལེན་གྱི་འགག་སྡོམ་ཡང་ཆེ་བས་རིམ་པ་དེ་ལྟར་དུ་སློབ་མ་ཁྲིད་དགོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

18

ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའི་མཐིལ་ཀྱང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་དང་པོར་བདེན་གཉིས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་གཏན་ལ་ཕབ། དེ་ལས་བདེན་པ་བཞི་དང་སྐྱབས་གསུམ་སོགས་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་གོ་རིམ་ངེས་
པའི་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པ་དང་། འོག་ཏུ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་

བཞག་པ་རྣམས་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་འཆད་པར་འགྱུར་བ་དག་ནི། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། རྒྱལ་བའི་ཉན་ཐོས་པ་དག་ཇི་སྙེད་ཆོས་སྟོན་དང་། །འཆད་དང་རིགས་པ་དག་དང་བདེན་པར་བརྗོད་པ་དང་། །མཆོག་འཕགས་བདེ་བ་བྱེད་དང་དེ་ཡི་འབྲས་ཐོབ་པ། །དེ་དག་ཀུན་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྐྱེས་བུའི་མཐུ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་འདིར་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་རང་དབང་དུ་འདོམས་པར་མཛད་པས། སྨྲ་བ་ཟླ་མེད་པར་གྱུར་པའི་སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་གི་
ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་འགྲེལ་བ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་
དང་བྲལ་བར་ལན་གཅིག་མིན་པར་མདོ་རྒྱུད་དུ་མ་ནས་ལུང་གིས་བསྔགས་ཤིང་། རྒྱལ་བའི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་ལམ་བཟང་རིགས་པའི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པས་གསལ་བར་མཛད་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ། གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་བཤད་སྲོལ་གངས་རིའི་ལྗོངས་སུ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཀྲལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་དགོངས་
དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རང་གི་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་ཉམས་སུ་བཞེས་པའི་སྒོ་ནས་མཐའ་དག་པར་རིགས་པའི་ལམ་ནས་དྲངས་ཏེ་བརྩེ་བས་གཞན་ལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

19

འདོམས་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཡབ་རྗེ་བླ་མ་དམ་པ་༸གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་ཕྱག་ན་པད་མོ་སོགས་སངས་རྒྱས་དངོས་འདྲའི་དགེ་བའི་བཤེས་གᩡᨓ᪄་རྣམས་ཀྱི་གསུང་འབའ་ཞིག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་འཆད་པ་ལས། རྨོངས་པ་བདག་ལྟ་བུས་རང་དགར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བཤད་པར་ག་ལ་ནུས། འོན་ཀྱང་ལྷག་པ་དང་མ་ཚང་བ། འགལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་སོགས་གཞུང་གི་དགོངས་དོན་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་དག་ནི། སློབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས། ཉེས་པར་ཟིན་གང་དེ་འདིར་
བདག་གི་ཉེས། །དམ་ཆོས་ཚུལ་ལ་ཚད་མ་ཐུབ་རྣམས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་ཉིད་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ་ཁོ་ན་ལས་གཞན་སུ་ལའང་ཁག་དཀྲི་བྱ་ཡུལ་མེད་ཅེས་
གསལ་བཤད་ཀྱང་ཞར་བྱུང་དུ་ཞུ་རྒྱུ་ཡིན།
འོ་ན་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་སོགས་དེ་ཙམ་ཚད་མར་བྱེད་ཆོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས། ཀླུ་སྒྲུབ་སློབ་མ་ཟླ་གྲགས་ཡིན། །དེ་ལས་བརྒྱུད་པའི་མན་ངག་ལ། །སངས་རྒྱས་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་

མིན། །ཞེས་དང་། གྲུབ་ཆེན་ནཱ་རོ་པས། སྒྲོན་མ་གསལ་བའི་རྗེས་འབྲངས་ནས། །ཀླུ་སྒྲུབ་མན་ངག་བཤད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྷ། །ཟླ་བ་གྲགས་པ་ལ་སོགས་པའི། །མན་ངག་རིམ་པ་ལ་བརྟེན་ནས། །ཞེས་སོགས་དང་། རྗེ་མེ་ཏྲི་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ་ལས། ༢༤༢ རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །བླ་མའི་ངག་གིས་མ་བརྒྱན་པའི། །དབུ་མའང་འབྲིང་པོ་ཙམ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་
ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་རྗེ་མེ་ཏྲི་པའི་སློབ་མ་ལྷན་སྐྱེས་རྡོ་རྗེས་མཛད་པ་ལས། ༤༢༨དེ་ལྟར་ན་དབུ་མ་པ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་། འཕགས་པ་ལྷ་དང་། ཟླ་བ་གྲགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

20

པ་ལ་སོགས་པས་བཞེད་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དེའི་སྐབས་ཀྱི་བླ་མའི་མན་ངག་ཅེས་པའི་བླ་མ་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་མན་ངག་ལས་འབྱུང་བ་རྗེ་མེ་ཏྲི་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སོགས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་པཎྜི་ཏ་

དང་། གྲུབ་ཆེན་རྩོད་མེད་དག་གིས་ཀྱང་ཚད་མར་བྱེད་པ་གསུངས་ཤིང་། བོད་གངས་ཅན་གྱི་མཁས་གྲུབ་ཕལ་མོ་ཆེས་ཀྱང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་དང་། ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་གསུང་ལས་འབྱུང་བའི་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་

དག་ཆོས་དང་མཐུན་པའི་རང་དང་གཞན་གྱི་རྒོལ་བ་སུས་ཀྱང་གཞན་དུ་བྱར་མི་ནུས་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །
གལ་ཏེ་གོང་དུ་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་རང་ཉིད་ཀྱི་རིགས་པས་འབྱེད་
དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་མང་དུ་བཤད་པ་དང་། ཡང་འདིར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སོགས་
ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་པ་ཡང་བཤད་པ་གཉིས་ཇི་ལྟར་སྔ་ཕྱི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་བཟུང་ནས་མཁས་པ་འགས་ཀྱང་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་དག་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་ན་ནི་སུ་ཡི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་ཅི་བྱ་སྟེ། འབྲང་དགོས་དོན་མེད་ལ། མ་ཤེས་ན་སུ་ཞིག་ལ་ཡིད་རྟོན་བྱ་རུང་མིན་ཇི་ལྟར་ཤེས། དེས་ན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་ཟེར་བ་མི་འཐད། ཅེས་དོགས་པ་འགོད་མཁན་ཡང་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཤིང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

21

རྟ་ཆེན་པོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་དགོས་ཞེས་པ་ནི་ཁོང་རྣམ་པས་མཛུབ་མོ་གང་དུ་བཏད་པ་དེར་ཤར་ཕྱོགས་སུ་བརྩི་དགོས་པའི་དོན་མིན་པར། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་དག་གིས་རིགས་
པའི་ལམ་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བར་སོ་སོར་བཀྲལ་
ཞིང་། དེ་ཡང་ངེས་དོན་གྱི་གསུང་རབ་རྣམས་ཀྱི་དོན་དེ་ལས་གཞན་དུ་འདྲེན་པ་ལ་
གནོད་བྱེད་དང་། གཞན་དུ་དྲང་དུ་མི་རུང་བར་དགོངས་དོན་དེར་ངེས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པའི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལྟར་སྣང་དང་ཡང་དག་གི་རྣམ་དབྱེ་མ་ནོར་བར་ངོ་འཕྲོད་པར་བྱས་ཏེ། རིགས་པའི་ཚུལ་དེ་དག་གི་ལམ་ནས་ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་མིན་སོགས་ཀྱི་ཚད་རང་ཉིད་ཀྱིས་གཞལ་དགོས་
ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དཔེར་ན། ཚན་རིག་གི་དངོས་ཁམས་བརྟག་ཐབས་ཀྱི་ཆ་རྐྱེན་རྒྱང་ཤེལ་སོགས་རང་གིས་ཉོས་ཏེ་དངོས་
པོའི་བོང་ཚད་སོགས་ལ་དཔྱད་ནས་གྲུབ་དོན་ཇི་ཡོད་ཚན་རིག་པས་མཐོང་བ་ལྟར་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཐག་གཅོད་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །

༼དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡུལ་དང་
བཅས་པ་འཇོག་དགོས་ཚུལ།༽
དེས་ན་ཆེན་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ཐོག་མར་གཞིའི་གནས་ལུགས་གཏན་ལ་འབེབས་ཚུལ་སོགས་ནས་རིམ་བཞིན་དུ་འཆད་པར་འདོད་པས་འདི་ལ་གསུམ། གཞིའི་སྟེང་གི་བདེན་གཉིས་ཇི་ལྟར་གནས་པ་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ། གཞི་ལ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་དུ་གནས་པས་ཀུན་བྱང་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་བཞི་འཐད་ཚུལ། དེ་དག་ཤེས་པ་ལས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དོན་གཉེར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

22

གྱི་བསམ་པ་སྐྱེས་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཏན་ལ་དབབ་ཚུལ་དང་། ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་ལོག་པར་འཇོག་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཤད་པ། དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་
སོགས་མདོ་ཙམ་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ།
དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་བཞི། འདིའི་དགག་བྱ་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་འཇོག་དགོས་ཚུལ་དང་། འཁོར་རྩ་གང་འཇོག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་རྣམས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། རང་ལུགས་ལ་འཁོར་རྩའི་དོན་གང་ལ་འཇོག་པ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་དེ་ཇི་ལྟར་ངོས་གཟུང་བའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གཞི་དེར་བུམ་པ་མི་འདུག་སྙམ་པའི་ངེས་པ་སྐྱེ་བ་ལ་མེད་རྒྱུ་བུམ་པའི་དབྱིབས་སོགས་ཇི་འདྲ་ཡོད་ཤེས་དགོས་པ་ལྟར། དགག་བྱ་བཀག་པའི་
སྟོང་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཉིད་མ་ནོར་བར་བློར་འཆར་བ་ལའང་གང་འགོག་རྒྱུའི་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་དགག་བྱ་དེ་ངོས་ཟིན་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་
ལས། བརྟགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་བརྟགས་པའི་དངོས་པོ་དགག་བྱའི་སྤྱི་བློར་མ་ཤར་ན། དེ་བཀག་པའི་དངོས་མེད་
བློས་འཛིན་དུ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་ལའང་ཡུལ་དང་ཡུལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

23

ཅན་གྱི་དགག་བྱ་སོགས་མང་པོ་ཞིག་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ལས་གསུངས་ཀྱང་། དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་ངེས་པར་དུ་ངོས་གཟུང་དགོས་པ་ནི། ཡུལ་
ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཁོར་བའི་རྩ་བ། ཀུན་འབྱུང་གི་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཛིན་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཡུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་འདྲའི་བློའི་ཞེན་ཡུལ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་མི་རྟག །ལ་སོགས་རང་བཞིན་རྟོག་པར་མཛད། །གང་ཕྱིར་དེ་ལྟར་རྒྱུ་གནས་ན། །འབྲས་ལོག་གཟིགས་པ་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༧༩ཐོག་མར་འཁོར་བའི་ཉེས་དམིགས་ལེགས་པར་ཤེས་ནས་སེམས་པ་དང་། དེ་ནས་དེའི་རྩ་བ་གང་ཡིན་ངོས་འཛིན་པ་དང་། དེ་ནས་དེ་སྤོང་བར་འདོད་པ་ན་སྤོང་ཐབས་ཀྱི་ཐད་

དུ་མ་འཕྱུགས་པར་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་ཞིག་ངེས་པར་རྙེད་ནས། དེའི་དོན་ལ་འདྲིས་པར་བྱེད་པ་ནི། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པ་སོགས་ནི། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཡིད་སུན་ནས་དེའི་རྒྱུ་གང་ཡིན་དང་། རྒྱུ་དེ་སྤོང་ནུས་མིན་སོགས་
དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གང་ཞིག་གི་ནུས་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཆགས་སོགས་ཉོན་
མོངས་པ་དང་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་སོགས་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་
ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡུལ་དང་བཅས་པ་དེ་ངོས་ཟིན་ན། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་བདེན་འཛིན་ཡུལ་དང་བཅས་པ་ངོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

24

ཟིན་པ་ཡིན་ལ། དེ་དོར་ནས་གཞན་ཅི་འདྲ་ཞིག་ངོས་བཟུང་ཀྱང་སྐབས་འདིའི་དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བའི་གོ་མི་ཆོད་པར་གསུངས་སོ། །

༼འཁོར་རྩ་གང་འཇོག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་རྣམས་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་འཁོར་རྩ་གང་འཇོག་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་བཞེད་པ་རྣམས་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འོ་ན་དེ་འདྲའི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཅེ་ན། རང་སྡེ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དང་། གཞན་སྡེ་ཕལ་མོ་ཆེས་འཁོར་བའི་རྩ་བའམ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་

བ་ནི་འདིའོ་ཞེས་རང་གི་བློའི་ནུས་པ་དང་མཚམས་པ་རེ་ངོས་བཟུང་སྟེ། དེ་འགོག་ཐབས་ལ་བརྩོན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། གཞན་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཙམ་
ཡང་ངོས་མ་ཟིན་ལ། རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་དག་ལའང་བློའི་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གིས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་མ་ནོར་བར་ངོས་ཟིན་པ་དང་། གནད་དེ་དང་ཉེ་རིང་གི་ཁྱད་
པར་ཆེན་པོ་བྱུང་ཞིང་། དེའི་ཕྱིར་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་རྣམས་གོང་མ་གོང་མ་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་མཐའ་མཆོག་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ནི་གཙོ་བོར་ཆ་
འདི་ཁོ་ནས་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །ཞིར་འགྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་མོས་ཁམས་དང་མཚམས་པར་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མི་གཅིག་པ་སྣ་ཚོགས་
གསུངས་པ་དང་། དེ་དག་སོ་སོའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞིས་གྲུབ་མཐའི་གནད་ལ་དཔྱད་པ་མང་དུ་མཛད་པ་ཀུན་གྱི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་ནི། རང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

25

གཞན་གྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་རྩད་ནས་གཅོད་ཐབས་ཀྱི་

གཉེན་པོའང་གང་ཞིག་ཡིན་པ་བཅས་མ་འཕྱུག་པར་ངོས་བཟུང་སྟེ་སྤོང་གཉེན་ལག་ལེན་དུ་འཁྱེར་བ་འདི་འབའ་ཞིག་ལ་བབས་པས་སོ། །
དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་བློའི་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གིས་རང་རང་གིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངོས་འཛིན་སྟངས་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་འཇོག་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་དམན་མཆོག་གི་
ཁྱད་པར་རྣམས་ཤེས་ན་སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་གྱིས་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་
ལ་གཟིགས་ནས་ཆོས་གསུངས་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྙེད་ནས་དད་པ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བ་དང་། གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ལ་དག་པའི་སྣང་བ་རྒྱས་པ། ལམ་ལ་དངོས་སུ་བློ་སྦྱོང་སྐབས་སུ་ཆོས་ཉམས་ལེན་ཡང་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཚོད་དང་མཚམས་པ་ཞིག་དགོས་པ་སོགས་ལ་ངེས་པ་སྐྱེ་བར་གསུངས་པས་ཟུར་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་པར་བྱའོ། །
དེ་ཡང་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་གིས་ནི། མཛོད་ལས། སྲིད་པའི་རྩ་བ་ཕྲ་རྒྱས་དྲུག །འདོད་ཆགས་དེ་བཞིན་ཁོང་ཁྲོ་དང་། །ང་རྒྱལ་མ་རིག་ལྟ་བ་སྟེ། །ཐེ་ཚོམ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་དྲུག་པོ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་ནང་ནས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་ནི་འཁོར་རྩའི་གཙོ་བོར་བཞག་གོ །བཞེད་ཚུལ་དེ་ནི་དམ་ཆོས་འདུལ་བའི་སྐབས་སུ་འདོད་ཆགས་ལ་དོག་ཏུ་འགོག་པར་མཛད་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱང་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་བྱུང་མ་
ཆགས་པ་ལ་འཇོག་པར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེ་དག་ལས་གསུངས་པས་དེའི་
དགོངས་དོན་དུ་མཛད་དོ། །
མདོ་སེམས་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་གསུམ་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

26

པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་བཞག་ནས་དེ་འདྲའི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་ལ་གྲོལ་ལམ་དུ་བཞེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། སེམས་ཙམ་པས་དེའི་སྟེང་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་ཁྱད་པར་ཕྱི་རོལ་
དོན་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བསྣན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འདོད་
ཅིང་། ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་འཁྲུལ་པ་མཐའ་དག་གི་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལོག་ན་རྒྱུ་བུད་ཤིང་ལོག་པས་མེ་ལྡོག་པ་བཞིན་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སོགས་འཁྲུལ་པ་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པར་འདོད་དོ། །
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ནི་གང་ཟག་དང་ཆོས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་འཁོར་བའི་གཞི་རྩ་མཐར་ཐུག་པར་བཞེད་ལ། དོན་སྨྲ་སྡེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་བདག་མེད་ཙམ་ལས། ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མེད་དེ། གང་ཟག་རང་ཉིད་རང་
རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པ་དང་ཕུང་སོགས་རྣམས་དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་མ་གྲུབ་པ་ལ་བདག་ཏུ་མེད་པ་ཞེས་གང་ཟག་འབའ་ཞིག་གི་སྒོ་ནས་བཞག་དགོས་པས་སོ། །
དཔལ་ལྡན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་པས་ཐར། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་རྣམ་རྟོག་ལས། །དེ་དག་སྤྲོས་ལས། །ཞེས་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་ནི་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ལ། ལས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་
ཀྱི་རྣམ་རྟོག་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཚུལ་མིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་སྤྲོས་པ་ལས་འབྱུང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

27

བར་གསུངས་སོ། །འདིའི་སྤྲོས་པ་ནི་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༡༠༧ དེ་ལྟ་བས་ན་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་དག་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ནི་སྤྲོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་སྤྲོས་པ་ལས་བྱུང་ངོ། །འཇིག་རྟེན་པའི་རྙེད་པ་དང་། མ་རྙེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་བློ་ཅན་དག་དེ་དང་དེ་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པར་བྱེད་པས། དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ནི་སྤྲོས་པ་ལས་བྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༣༠༦ དེ་ལྟར་རེ་ཞིག་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལས་བྱུང་ལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྤྲོས་པ་སྣ་ཚོགས་པ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གོམས་པ། ཞེས་པ་ནས། བསྟོད་པ་དང་། སྨད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཁོར་བ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཆོས་རྙེད་པ་དང་མ་རྙེད་པ་དང་། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་སོགས་ལ་འདི་བདེན་ནོ་སྙམ་དུ་བདེན་པར་མེད་བཞིན་དུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་པར་དོན་གྱི་གནས་ཚུལ་མེད་པ་ལས་ཡོད་པར་རྒྱ་བསྐྱེད་དེ་སྤྲོས་ནས་འཛིན་
པའི་སྤྲོས་པ་བདེན་འཛིན་ལ་བཤད་དོ། །
དེས་ན་བདག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་སྣང་ཞིང་སྲིད་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་རྙེད་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པར། སྣང་ཙམ་དང་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་

ཡོད་པ་ལས། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་མཚན་གཞི་ཞིག་གཏན་ནས་མེད་ཀྱང་ཐོག་
མེད་ནས་གོམས་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ཐོག་མར་ཡུལ་དེ་དོན་གྱི་

ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་ཞེན་པའི་སྤྲོས་པ་བདེན་འཛིན་སྐྱེ་ལ། དེ་ལས་ཡུལ་དེ་ཆ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

28

ཐམས་ཅད་ནས་བཟང་ངན་སོགས་སུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་

རྟོག་འབྱུང་ཞིང་། དེ་ལས་ཆགས་སྡང་སོགས་སྐྱེས་ཏེ་སྲིད་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ལས་བཟང་ངན་དག་གསོག་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ནི། གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། ཆོས་རྣམས་སྣང་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་དང་བློས་བཞག་
ཙམ་ཞིག་ལས། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་ཞེན་པའི་སྤྲོས་པ་བདེན་འཛིན་
ལ་སྣང་ཚུལ་དང་། དེས་ཞེན་ཚུལ་ལྟར་དོན་གྱི་སྟེང་ནས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་
པར་མཐོང་ཟིན་གོམས་ན། ཆགས་སྡང་སོགས་སྐྱེ་བའི་གཞི་གཏན་ནས་མེད་པར་གྱུར་ཏེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་གཏན་དུ་ལྡོག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། སྤྲོས་པ་བདེན་འཛིན་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ནོ། །
བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གསུངས་པའི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་
ཀྱི་གསུང་གཞན་ཡང་མང་སྟེ། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༤༠༣ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་ལས་སྟོང་པར། །ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་ན་ནི། །ལས་མི་འབྱུང་སྟེ་ལས་མེད་ན། །ལས་ལས་གང་འབྱུང་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེ་ཁོ་ན་མཐོང་བའི་རྒྱུ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཤེས་ན་ལས་ནི་མི་འབྱུང་ངོ་། །ལས་དེ་
མེད་ན་དེ་ལས་བྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེའང་མི་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༤༡༥ ཡང་དག་མཐོང་ཕྱིར་དངོས་སྟོང་པར། །ལེགས་ཤེས་མ་རིག་མི་འབྱུང་བ། །དེ་ནི་མ་རིག་འགོག་པ་ཡིན། །དེ་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འགག །དངོས་པོ་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡང་དག་པར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་ཤེས་ན་མ་རིག་
པ་མི་འབྱུང་བ་དེ་ནི་མ་རིག་པ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

29

འགོག་གོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཤེས་ནས་གོམས་པར་བྱས་
ན་མ་རིག་པ་འགག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་མེད་ན་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་གསར་དུ་གསོག་
པ་མི་འབྱུང་ཞིང་། དེ་མེད་ན་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱང་ཟད་པར་གསུངས་པས། མ་རིག་པ་དེ་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་ཏུ་དོན་གྱིས་བསྟན་ཏོ། །
ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ༣༢གང་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ལྡན་པས་ཆོས་རྣམས་རྫུན་པ་ཉིད་དུ་ཁོང་དུ་མི་ཆུད་ཅིང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་མངོན་པར་ཞེན་པ་དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་ལ་འདི་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་
ནས་མངོན་པར་ཞེན་པར་གྱུར་དང་། ལས་ཀྱང་བྱེད་ཅིང་འཁོར་བར་འགྱུར་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལ་གནས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཐོབ་པའི་སྐལ་བ་ཅན་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབང་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་ཡོད་པའམ་བདེན་པར་ཞེན་ནས་དེ་ལས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུའི་ལས་གསོག་པར་གསུངས་པ་དང་།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་མཛད་པའི་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ༥༡༤ དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བས་ལས་ཡང་དག་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའོ། །དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བས་མ་རིག་པ་སྤོང་ལ། མ་
རིག་པ་སྤངས་ན་རྒྱུ་མེད་པས་ལས་མི་འབྱུང་ངོ་། །དེར་ལས་མེད་ན་གང་ཞིག་ལས་ལས་འབྱུང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་མི་འབྱུང་ངོ་། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྱུར་ན་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་ཆོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

30

རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་ན། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོའི་མ་
རིག་པ་འགག་པར་གསུངས་ཤིང་།
ཡང་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ་ཟླ་བས་མཛད་པ་ལས། ༥༤༤ རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་པོ་རྣམས། །དངོས་པོར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་གང་། །སྟོན་པས་མ་རེིག་པར་གསུངས་ལ། །དེ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འཇུག །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་དངོས་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དེ་དག་ལ་གང་ཞིག་རང་བཞིན་དུ་རྟོག་པ་དེ་
ལ་མ་རིག་པར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ལ། ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བར་གནས་
པའི་རང་བཞིན་མེད་པ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། མ་རྟོགས་པ་ལས་མ་རིག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དེ་ཡང་རང་བཞིན་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་ལ་དམིགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡོངས་སུ་མི་ཤེས་པའི་ངོ་བོའི་ཕྱིར་མི་ཤེས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ལ། མ་རིག་པ་དེ་ལས་འདུ་བྱེད་ལ་སོགས་པའི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་འཇུག་གོ །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལས་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་
ཞེན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་མ་རིག་པ་སོགས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་།

ཚིག་གསལ་ལས། ༥༢༨ དེར་ནི་འདོད་ཆགས་བསལ་བར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཞེ་སྡང་ཟད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །ཞེ་སྡང་བསལ་བར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པས་ཀྱང་ནི་འདོད་ཆགས་ཟད་པར་བྱེད་མི་འགྱུར། །གང་ཕྱིར་ང་རྒྱལ་སོགས་ཟད་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་དེས་ཀྱང་དྲི་མ་གཞན་མི་འཇོམས། །དེ་ཕྱིར་དེ་ནི་ཆེས་ཁྱབ་མ་ཡིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

31

གསུང་དེ་དག་ཀྱང་དོན་ཆེན་མིན། །གཏི་མུག་ཟད་པར་བྱ་ཕྱིར་གསུངས་པ་གང་ཡིན་དེས་ནི་ཉོན་མོངས་མ་ལུས་འཇོམས། །ཉོན་མོངས་མཐའ་དག་གཏི་མུག་ལ་ནི་ཡང་དག་བརྟེན་པར་རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་བཤད། །ཅེས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་ལྟ་བུའི་
གཉེན་པོ་མི་སྡུག་པ་དང་བྱམས་པ་སྒོམ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ནི་ཕྱོགས་རེའི་གཉེན་པོ་ཙམ་ཡིན་ལ། གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ནི་ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་རྟེན་ཡིན་པས་
དེའི་གཉེན་པོར་གསུངས་པ་ནི་སྤང་བྱ་མཐའ་དག་པའི་གཉེན་པོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་པ་ཉིད་བསྟན་པའི་མདོ་སྡེ་དག་ནི་མདོ་སྡེ་ཀུན་གྱི་རབ་དང་ཕུལ་
དུ་གསུངས་པ་དང་།

བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༣༠༤ རྟོག་པས་མཐོང་བ་འཆིང་བ་སྟེ། །དེ་ནི་འདི་རུ་དགག་པར་བྱ། །རྟོག་པ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དོན་སྒྲོ་འདོགས་
པ་སྟེ། དེའི་སྒོ་ནས་སེམས་ཅན་རྣམས་བཅིངས་པར་དམིགས་ནས། འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཅད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དོན་དེ་བཟློག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་མངའ་ཞིང་སེམས་ཅན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་སྡུག་བསྔལ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་
རྣམས་དང་། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དང་མི་འགལ་བར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པར་མཛད་དེ། དེ་ལྟར་ན་འདི་ནི་མདོར་བསྡུས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་གི་དོན་ནོ་ཞེས་སློབ་དཔོན་གྱི་བསྟན་

བཅོས་འདིས་རྣམ་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པ་དག་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དོན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པས་སེམས་ཅན་རྣམས་འཁོར་བར་བཅིངས་ལ་འཆིང་བ་དེ་ལས་གྲོལ་བའི་དོན་དུ་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རྟེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

32

འབྱུང་རང་བཞིན་མེད་པ་སྟོན་པ་ལྷུར་མཛད་པར་གསུངས་པ་དག་གིས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་འཁོར་བའི་རྩ་
བར་གྲུབ་པས། དེ་འདྲའི་མ་རིག་པ་དེ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ནི་འདིར་ངོས་གཟུང་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་གྲུབ་བོ། །
དེས་ན་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་དག་བློའི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་གྱིས་

འཁོར་རྩ་གང་ཡིན་དང་། དེ་དྲུངས་ནས་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ངོས་འཛིན་གྱི་ཐད་

རིམ་བཞིན་ཇེ་ཞིབ་ཏུ་སོང་བར་གསུངས་ཏེ། བྱེ་སྨྲས་རྩ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་སྤྱི་

དང་། ལྷག་པར་སྲེད་པའི་ཉེས་སྐྱོན་གཟིགས་ཏེ་དེ་ཉིད་འཁོར་རྩའི་གཙོ་བོར་བཞག་པ་ལས། ཆགས་སྡང་སོགས་ཀྱི་རྩ་བ་བདག་འཛིན་གྱིས་བྱེད་ཚུལ་བློར་མ་ཤར་
ཞིང་། སྲེད་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བའི་དངོས་པོ་དོན་ལ་ཡོད་པ་ཞིག་ལ་ཡིད་འོང་དུ་ཞེན་པ་བདེན་ཆའང་ཅུང་ཟད་ཡོད་པས། དེ་འདྲ་བ་དག་ལ་སྤང་བྱ་གཞིར་བཅས་དང་། འཇིག་ལྟ་སོགས་ནི་རང་གི་ཡུལ་ལ་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པས་གཞི་མེད་ཀྱི་སྤང་བྱ་སྟེ། རིགས་གཉིས་སུ་ཕྱེས་ནས་ཕྱི་མ་རྣམས་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་བའི་སྒོ་ནས་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནའང་། གཞིར་བཅས་ཀྱི་སྤང་བྱ་ཆགས་སྡང་སོགས་དེ་ལྟར་སྤོང་ཚུལ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པས། དགྲ་བཅོམ་པ་
ལའང་ཡུལ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སླར་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་སྐྱེས་ནས་ཉམས་པ་ཡོད་
པར་འདོད་དགོས་བྱུང་ཞིང་། དེ་ལྟ་ན་ཐར་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་མེད་པར་ཐལ་བའི་ལན་དུ། མཛོད་ལས། འབྲས་ལས་ཉམས་པ་འཆི་བ་མེད། །བྱ་བ་མ་ཡིན་དེས་མི་བྱེད། །ཅེས་སྐྱོན་སྤོང་ཡང་མི་འགྲིག་པ་ཞིག་བྱ་དགོས་བྱུང་བ་དང་། སྤང་བྱའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

33

མེད་ལམ་ལའང་ངེས་བཟུང་དེ་ཙམ་མེད་པར་སྦྱོར་ལམ་ཐ་མའི་མཉམ་གཞག་གི་ཚེ་མི་རྟག་སོགས་གང་བསྒོམས་ན། ཆོས་བཟོད་སོགས་ཀྱང་དེའི་དམིགས་རྣམ་ཅན་དུ་འཇོག་པ་དང་། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཞིག་ངོས་མ་ཟིན་པས།
མཛོད་ལས། དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་དང་། །དེ་ལ་དམིགས་པ་ཡང་དག་པར། །ཟད་དང་དམིགས་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་དམིགས་པ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པས་སྤོང་བ་དང་། རང་ལ་དམིགས་པའི་ཡུལ་ཅན་སྤངས་པས་སྤོང་བ་དང་། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་སྤངས་པས་སྤོང་བ་སྟེ་མཐོང་སྤང་སྤོང་ཚུལ་ལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་འཇོག་དགོས་བྱུང་བ་སོགས་ནི་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལེགས་པོར་ངོས་མ་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
མདོ་སྡེ་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ལ་བདག་འཛིན་ཉིད་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་རགས་པ་ཙམ་ལས་ངོས་མ་ཟིན་ཅིང་། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བའི་ལམ་དངོས་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་དགོས་པར་བསམ་ཀྱང་བདག་མེད་པ་དེ་བློ་དོན་དམ་པ་མངོན་སུམ་ལ་འཆར་ཚུལ་བློར་མ་བདེ་ནས་དེ་ཉིད་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དག་གིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ལྟ་བུ་ནི། རྒྱུ་སྦྱོར་བའི་ཚེ་བདག་མེད་གོམས་པ་ཡུན་བསྲིངས་པའི་འབྲས་བུར་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན། སྔར་
གོམས་པར་བྱེད་པའི་བློ་དེའི་རྒྱུན་ཁོ་ན་ལ་བསྒོམ་བྱའི་དོན་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དེ་ལས་གཞན་རང་མཚན་ཞིག་ལ་གསལ་སྣང་ཐོན་པར་སྨྲས་པ་ཡིན་པས། རྒྱུ་འབྲས་འཆོལ་བའི་འབྲེལ་མེད་ལྟ་བུར་སོང་བ་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

34

སེམས་ཙམ་པས་འཁོར་རྩ་ལ་བདག་འཛིན་རགས་པ་དེ་ཙམ་མིན་པའི་ཕྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཞིག་ཡོད་པའི་སྣེ་ཙམ་ཞིག་ཤེས་ཀྱང་ད་དུང་གཏད་སོ་དེ་ཙམ་ཞིག་མ་བྱུང་བར་འཛིན་སྟངས་མི་མཐུན་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀ་འཁོར་རྩ་རུ་བཞག་པ་དང་།
རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་ཕྲ་མོ་ངོས་མ་ཟིན་ཅིང་ཐེག་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པས། འཁོར་བའི་རྩ་བ་གཅིག་ཆོད་ཅིག་བྱེད་མ་ཐུབ་ཀྱང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་
བྱེད་ཚུལ་གྱི་ཕྱོགས་རྟོགས་པས་འོག་མ་དག་ལས་ཞིབ་ཏུ་སོང་ལ།
ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཐེག་གསུམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་གེགས་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པ་ནི་སྤྲོས་པ་བདེན་འཛིན་
ཕྲ་མོ་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ། དེ་རྩད་ནས་གཅོད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་གྲོལ་ལམ་དངོས་ཀྱང་
ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་གང་གི་དབང་དུ་
བྱས་ཀྱང་ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇོག་པར་མཛད་དོ། །
དེ་དག་ནི་དཔེར་ན། རིམ་བཞིན་རྐུན་མ་ཞིག་ངོས་འཛིན་པ་ལ་དང་པོས་ཕྱོགས་གང་ཡིན་ཙམ་ཡང་མ་ཤེས་པ་དང་། ཤར་ནུབ་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཙམ་ཤེས་ཀྱང་གྲོང་
ངོས་མ་ཟིན་པ་དང་། གྲོང་སྡེ་ངོས་ཟིན་ཀྱང་དེའི་ནང་གི་མི་ཁ་ཤས་ལ་དོགས་པ་སྐྱེས་པ་དང་། རྐུན་པོ་གཅིག་པོ་དེ་ལ་མ་ནོར་བར་མཛུབ་མོ་ཐད་ཀར་གཙུག་ཐུབ་པར་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

35

༼གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྟ་བ་རྣམས་གོང་མའི་འབབ་སྟེགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ།༽གཉིས་པ་འཕྲོས་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལྟ་བ་རྣམས་གོང་མའི་འབབ་སྟེགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་དང་། དྲང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀུན་

དགོངས་དོན་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་བའི་ཚུལ་མཚོན་ཙམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་སྡེ་འོག་མ་དེ་དག་ཀུན་གྱིས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་དང་། དེའི་གཉེན་པོ་དངོས་ཇི་བཞིན་ངོས་
མ་ཟིན་ཀྱང་། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་པར་གྱུར། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་

དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོང་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གནས་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་དེ་དག་གི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་། མཐར་རིམ་གྱིས་ལྟ་བ་གོང་མ་
ལ་དཀྲི་བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུགས་ཀྱི་དགོས་པ་དེ་དག་དང་ལྡན་པའང་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་
ཚོད་ཐ་མལ་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འཕགས་པ་ཞིག་ཡིན་ན། རང་གི་བློའི་ནུས་པ་དང་མཚམས་པར་ཐེག་པ་འོག་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་སོགས་བསྒོམས་ཏེ། ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་སྣང་ཤས་ལྡོག་གང་
ཐུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་ཏེ། ལུས་ངག་གི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་ལ་འབད་ཅིང་། དགེ་སྡིག་གི་སྤང་བླང་མ་འཆོལ་ན། སྐྱེ་བའི་ཕྲེང་བར་བདེ་འགྲོ་ནས་བདེ་འགྲོར་བརྒྱུད་དེ། རིམ་གྱིས་རྒྱུད་
སྨིན་ནས་ལྟ་བ་གོང་མ་སྒོམ་པའི་སྣོད་རུང་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞིང་། ཐེག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

36

དམན་གྱི་མདོ་དེ་དག་གི་དགོངས་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་ལ་གོམ་པ་
བསྟེན་པའང་བློའི་མཐུ་ཇེ་རྒྱས་སུ་སོང་ནས་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ལ་གཞོལ་བའི་ཐབས་སུ་གསུངས་ཏེ། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ནས་རྗེ་ཤེར་སེང་ལ་བརྒྱུད་པའི་ལྟ་ཁྲིད་

ལས། ཐོག་མར་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་སྟོང་པའི་བདག་མེད་
བསྒོམས་ཏེ། དེ་ནས་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་སྒོམ་པ་ལ་འཇུག་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་། གང་ཟག་གང་གིས་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་

བདག་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཚེ་ནའང་གང་ཟག་དེའི་བློ་ངོར། གཞི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཁེགས་པ་ལྟ་བུའི་ཉམས་འབྱུང་བས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་
རིགས་པས་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་ཉམས་བྱུང་བ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོ་
ངེས་པར་མི་རློམས་པར། སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་དེ་རིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་
ཟག་གི་སྟེང་དུ་ཁེགས་པའི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ཁ་སྤོས་ཏེ་སྔར་ལྟར་དཔྱད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་སྔར་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་ངེས་པ་ཇི་ལྟར་དྲངས་པ་དེ་ལྟར་དུ་ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་ངེས་པ་འདྲེན་མི་ནུས་པར་སྣང་ན། དེ་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁེགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་
སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ཕྲ་མོ་ཁེགས་པ་མིན། ཞེས་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚིག་སྤྱིའི་བཤད་ཡམ་ཙམ་མིན་པར་ཉམས་མྱོང་གི་ལམ་ནས་འདོམས་པར་མཛད་པའི་དཔལ་ལྡན་བླ་མ་དམ་པ་༸གངས་ཅན་ལྷ་གཅིག་༸ཕྱག་ན་པདྨོ་མཆོག་གི་ཞལ་ནས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དངོས་སུ་ཐོས་ཤིང་། སྟོང་པ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་གོ་བ་རྒྱ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

37

ཁབ་ཀྱི་མིག་ལྟར་དོག་པ་བདག་ལྟ་བུས་ནི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་རྐྱ་བའི་བདག་མེད་པ་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བདག་མེད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་བར་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པ་
ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་མེད་པ་ལ་ཅུང་ཉེ་བར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་ཇི་བཞིན་གོ་ན་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ལ་འཇུག་པའི་ཐབས་དམ་པར་འགྱུར་བར་མངོན་ནོ། །འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཟུགས་བཟློག་པ་དེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་པའི་རྐྱེན་གྱིས་ཆགས་སྡང་
སོགས་ཀྱི་འཇུག་པ་རང་དབང་མེད་པར་གྱུར་པ་དང་། དེའི་དབང་གིས་སྡིག་པ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱོར་བ་བསོད་ནམས་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་གསོག་པ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བ་དག་ལ། སྟོན་པས་གཟུགས་ཀྱི་རྐྱེན་ཅན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་མངོན་གྱུར་པ་
ལྡོག་པའི་ཕྱིར་དུ་གཟུགས་ཕྱི་དོན་དུ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་བསྒོམ་ན་གནས་སྐབས་སུ་དེ་ལྟ་བུའི་ཕན་ཡོན་དང་ལྡན་ཞིང་བློའི་མཐུ་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་ནས་ལྟ་བ་གོང་མ་ལ་ཁྲིད་པའི་ཐབས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལྟ་བ་ཡང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཐབས་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ཚུལ་ཞིག་མ་བསྟན་ན་ལས་འབྲས་སོགས་འཇོག་ས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་གང་ཟག་དག་གི་ངོར་ཆད་ལྟ་འགོག་ཆེད་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་གྲུབ་པར་གསུངས་ལ། རང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་བློའི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པ་ལས་ཆོས་རྣམས་གྲུབ་པར་གསུངས་ཤིང་ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཚུལ་དེས་ཡུལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་དགག་བྱ་ཕྱེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

38

ཁེགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལྟ་བ་ལ་ཆེས་ཉེ་བར་མ་ཟད། གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་དུའང་། དཔེར་ན། ཕ་རོལ་པོས་རང་ལ་ཕན་གནོད་སོགས་གང་བྱས་ཀྱང་ཡུལ་ཁོ་ནའི་ངོས་ནས་མིན་པར་གོ་བས། ཆགས་སྡང་སོགས་ཤུགས་ཆུང་དུ་གཏོང་བའི་ནུས་པ་ལྷག་པར་ལྡན་ནོ། །
དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༢༠དེས་ན་ཇི་སྲིད་དུ་གང་བདེན་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་དེ་ལ་བཅིངས་གྲོལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བཞག་པས་མི་ཆོག་པ་དེ་
སྲིད་དུ་ཁ་ཅིག་མི་བདེན་ལ་ཁ་ཅིག་བདེན་པའི་རྣམ་དབྱེ་མཛད་དགོས་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ཕྱོགས་རེ་བསྟན་ནས་རིམ་གྱིས་འཁྲིད་དགོས་ལ། རྒྱུ་འབྲས་འཇོག་པའི་
གཞི་མེད་ན་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་པ་དེ་ཡང་བཞག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་གང་ཟག་ལ་རང་བཞིན་བཀག་ནས་ཕུང་པོ་ལ་ཕལ་ཆེར་མ་བཀག་པ་དང་། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་བཀག་ནས་གཉིས་སྟོང་ལ་རང་བཞིན་མི་འགོག་པའི་ཚུལ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ལས་དགེ་སྡིག་གི་བླང་དོར་གྱི་ལག་ལེན་ནི་ཅི་བས་ཀྱང་
གལ་ཆེ་བས། སྟོན་པས་ལྟ་བའི་རིམ་པ་མང་ཞིག་གསུངས་པ་ཀུན་ཀྱང་འདི་ཉིད་སྐྱོན་མེད་འཇོག་ཐབས་སུ་ཡིན་པར་མ་ཟད། བདེན་གྲུབ་དང་། རང་རྐྱ་བའི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པ་སོགས་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་སྡེ་མང་དུ་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱང་
སྐབས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དག་འདི་ལ་སྦྱོར་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། དགེ་སྡིག་གི་སྤང་བླང་གོ་
འཛོལ་ན། འཕྲལ་ཡུན་གྱི་འདོད་དོན་གང་གི་ཡང་གཞི་སྟོར་བ་ཡིན་པས། སྟོན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་མོས་པ་ཇི་སྙེད་མཆིས་པ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་མིན་
གྱི་མདོ་སྡེ་དེ་སྙེད་ཅིག་གསུངས་ཀྱང་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

39

དཔེར་ན། མི་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་ལྟ་བུ་ནི་གཏན་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱུད་ཚོད་དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དག་རང་གི་ངོས་ནས་རིམ་པ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ལྟ་བ་གོང་མ་ལ་མཐོར་སྙེག་དང་། ལམ་སྟོན་པ་པོས་ཀྱང་གདུལ་བྱ་དེ་དང་པོ་ནས་ལྟ་བ་དེར་ཁྲིད་ན་ལས་འབྲས་སོགས་བྱ་བྱེད་འཇོག་ས་མེད་པར་མཐོང་ནས་དད་ལོག་གམ་ཆད་ལྟའི་གཡང་དུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་བས། སྟོན་པ་མཆོག་ནི་ཐབས་མཁས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །
དོན་འདི་དག་སྟོན་པ་ལ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང་། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བཟློག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བརྡ་སྤྲོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་པོའི་རིམ་པ་ལ་གཟིགས་ཏེ་ལྟ་བ་
རགས་པ་ནས་རིམ་གྱིས་ཕྲ་མོ་ལ་ཁྲིད་ནས་རྣམ་གྲོལ་ལ་འགོད་པར་གསུངས་པས།
མཉམ་མེད་ཇོ་བོ་ཆེན་པོའི་གདམས་པ་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་བྱང་
ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པར་བཀྲལ་བའི་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་བློ་རིམ་གྱིས་སྦྱོང་
ཚུལ་གྱི་མན་ངག་དག་ནི། སྟོན་པ་ཡང་དག་པས་གདུལ་བྱ་ལམ་ལ་རིམ་གྱིས་དཀྲི་
བའི་ཚུལ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གསལ་བར་མཛད་པའི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་བྱེ་སྨྲས་ཆགས་སོགས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་འདོད་པ་ནི་ཆགས་སྡང་སོགས་
ཀྱིས་ལས་ཀུན་ནས་བསླངས་ཏེ་དེ་ལས་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བ་ལ་བསམ་པ་ཡིན་མོད། མདོ་སེམས་རང་རྒྱུད་པ་དག་གིས་གང་ཟག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

40

རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་འཁོར་བའི་རྩ་བར་ཅིའི་ཕྱིར་འཇོག །དེ་ལོག་ན་འཁོར་བ་ལྡོག་པར་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གང་ཡིན་ཞེ་ན། འཛིན་པ་དེས་གང་ཟག་གམ་ང་ནི་རང་གི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་ཀྱི་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་ཚུར་ལིང་ངེར་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་འཛིན་ཅིང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ངང་གིས་ཡོད་ན་དེས་རང་ཉིད་གཅེས་འཛིན་ཤུགས་ཅན་བསྐྱེད་ལ། རང་གཅེས་འཛིན་སྟོབས་ཇི་ཙམ་ཆེ་བ་དེ་ཙམ་གྱིས། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་
དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེས་ཆགས་སྡང་སྟོབས་ལྡན་དྲངས་ནས་ལས་བཟང་ངན་གསོག་ཅིང་། དེ་ལས་འཁོར་བར་འཕྱན་པས་དེ་འདྲའི་གནད་ཀྱིས་བཞེད་ཚུལ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

༼དྲང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀུན་དགོངས་དོན་གཅིག་ལ་གཞོལ་བའི་ཚུལ་
མཚོན་ཙམ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་དྲང་ངེས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཀུན་དགོངས་དོན་གཅིག་ལ་གཞོལ་བའི་ཚུལ་
མཚོན་ཙམ་བཤད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེར་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་སངས་

རྒྱས་ཀྱི་རིགས་སོགས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། དེ་དག་གི་ལུགས་ལའང་ལས་དང་པོ་པའི་སྐབས་སུ་སྤོང་དཀའ་ལ། ཉེས་སྐྱོན་ཆེས་ཆེ་བ་ནི་འདོད་ཆགས་ཡིན་པས། ལས་དང་པོ་བ་དག་གིས་འདོད་ཆགས་ལ་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་སྐྱོན་དུ་བལྟས་ཏེ་འདོད་ཆུང་ཆོག་ཤེས་ཀྱི་འཕགས་པའི་རིགས་ལ་གནས་ནས། འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ནས་གསུངས་པའི་བསླབ་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

41

པ་དག་པའི་ཐབས་ལ་བརྩོན་ཏེ། རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ཇེ་དག་ཏུ་གཏོང་དགོས་པ་དེ། ཐེག་
དམན་གྱི་མདོ་སྡེ་དེ་དག་དང་། གསུང་པ་པོ་གཉིས་ཀའི་དགོངས་དོན་ཡིན་པར་ཞལ་
གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ལ།
ཡང་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༦༠གདུལ་བྱ་ཐེག་དམན་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲོག་གཅོད་ལ་ནམ་ཡང་གནང་བ་མེད་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྲོག་གཅོད་ལ་གནང་བ་ཡོད་པ་གསུང་པ་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་དོན་ལ་ཞེན་པ་སྤོང་མི་ནུས་པའི་གང་ཟག་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་སོགས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་མདོ་སྡེ་དག་ཏུ་རང་བཞིན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཕྲ་མོའང་སྲོག་ལ་བབ་ཀྱང་མ་གནང་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
བཀག་ནས། ཡང་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྒོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་ཐམས་ཅད་ཞེ་ཐག་པ་ནས་གཞན་
དོན་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ་བའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་རྣམས་སུ་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་ལ་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའང་། སྟོན་པ་མཆོག་གིས་གདུལ་བྱ་སོ་སོས་རང་རང་གི་རྒྱུད་ཚོད་དང་མཐུན་པར་ལག་ལེན་ཇི་ལྟར་བྱས་ན་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་དངོས་ཡོད་གནས་ཚུལ་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཏེ་དེ་དང་མཐུན་པར་གསུངས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། གདུལ་བྱ་དག་གིས་ཀྱང་ལམ་ལ་བློ་དངོས་སུ་སྦྱོང་སྐབས་ལྟ་བ་མཐོན་པོ་སོགས་ལ་མཐོར་སྙེག་མི་བྱེད་པར། རང་གི་རྒྱུད་ཚོད་དང་མཚམས་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་ལ་རིམ་གྱིས་བསླབ་ན། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་པས། བློའི་མཐུ་ཆེ་ཆུང་གིས་ལག་ལེན་ཡང་དེ་དང་མཚམས་པར་བྱ་འོས་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

42

འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་གཅིག་ཉིད་གསུང་རབ་སོ་སོ་ནས་གནང་བཀག་མི་མཐུན་པར་གསུངས་པ་སོགས་སྒྲ་ཟིན་འགལ་ནའང་། གསུང་བ་པོའི་དགོངས་དོན་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མ་ཟད་བསྟན་པ་ཡོངས་རྫོགས་ལ་གོ་བ་ཆགས་པ་ཞིག་གིས་བལྟས་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་མཁྱེན་བརྩེའི་རང་གཟུགས་ཉིད་དུ་མཐོང་ནས་ཆེས་གུས་པ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་རང་དོན་ལ་ཞེན་པ་འགོག་མི་ནུས་པའི་ཉན་རང་སོགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་

ན་སྲོག་གཅོད་པ་ལྟ་བུར་གནང་བ་གཏན་ནས་མེད་ལ། གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ་བའི་བྱང་སེམས་ཆེན་པོ་རྣམས་ལ་དེ་དག་གནང་བ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཆུང་ངུའི་ཕྱིར་དུ་ཆེ་མི་གཏོང་། །གཙོ་ཆེར་གཞན་གྱི་དོན་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་དག་ལ་གནང་བ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི། བསམ་པ་དང་། ལག་ལེན་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་དབང་གིས་ཀྱང་ཡིན་ལ། དོན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་རང་དང་གཞན་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ།
རང་ཉིད་ཇི་ལྟར་གལ་པོ་ཆེར་བཟུང་ནའང་གཅིག་ཙམ་ཞིག་ཡིན་ལ། གཞན་ཞེས་པ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་མཐའ་ཡས་པ་ཡིན་པས་ན། རང་གི་དོན་དུ་གཞན་གྱི་

སྲོག་ལ་འཚེ་བ་ལྟ་བུ་ནམ་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་རང་ཉིད་ལའང་ཕུགས་སུ་གནོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་། གནས་སྐབས་སུ་ཕན་པ་ལྟར་སྣང་ཙམ་ཞིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་གཞན་དག་ལ་གནོད་པའི་ཕྱིར་ན། ཕན་པའི་ཡུལ་རང་ཉིད་ནི་གཅིག་ཙམ་དང་། གནོད་པའི་ཡུལ་གཞན་ནི་མཐའ་ཡས་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་པས། ཕན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

43

གནོད་ཀྱི་ཡུལ་རྒྱ་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་ཆེས་ཆེ་བ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བུ་གཅིག་པ་ལས་ཀྱང་ལྷག་པར་སྙིང་དུ་སྡུག་པར་ལྟ་བའི་བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་སུ་ལའང་ཕན་པ་འབའ་ཞིག་ལས་ཤེས་བཞིན་དུ་གནོད་པའི་བྱ་བ་བསྒྲུབ་པ་གཏན་མི་སྲིད་པས། གནས་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་སེམས་ཅན་གཞན་ཞིག་གི་སྲོག་བཅད་དགོས་བྱུང་ནའང་ཕུགས་སུ་ནི་གསད་བྱ་དེ་ལ་ཕན་པ་ཁོ་ན་ལས་གནོད་པར་འགྱུར་བའི་དགག་བྱ་འཇུག་པའི་སྐབས་ནམ་ཡང་མེད་ལ། སྟོན་པས་གལ་ཏེ་རང་དོན་ལ་ཞེན་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་གཞན་གྱི་སྲོག་ལ་འཚེ་བའི་སྐབས་ཕྱེས་ན། དེ་ལྟ་
བུའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་གཞན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གནོད་ཀྱང་རང་ལ་ཕན་པར་མཐོང་ན། གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཅི་དགར་གསོད་པའི་སྦྱོར་བ་བརྩམས་ཏེ་རང་གཞན་མང་པོ་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་འཕུང་ལ་སྦྱོར་བ་སོགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལུས་ངག་གི་མི་དགེ་བ་བདུན་གནང་ཡུལ་ཡང་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་མིན་པར་མངོན་ཏེ། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། ༡༦༧དྲོད་མ་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའ་རྣམས་སེམས་ཅན་དམིགས་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། གཞན་དོན་ལ་དམིགས་
པ་སྲབ་པས་བདག་གཞན་བརྗེ་མི་ནུས་པས་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཞེས་སྨྲོས་སོ། །ཞེས་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཞེ་ཐག་པ་ནས་བདག་གཞན་བརྗེ་མི་ནུས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མདོར་ན་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་སྡེ་སྣོད་དག་ནི། འདི་དང་ཕྱི་མའི་སྣང་ཤས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

44

བཟློག་སྟེ་འཁོར་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་བསམ་པ་སྐྱེ་བ་དང་། གནས་པ། གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཐབས་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་པས་འདོད་ཆགས་གཙོ་བོར་བཀག་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་རྣམས་སུ་སྙིང་རྗེའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལམ་
གྱི་སྲོག་ཏུ་མཛད་ནས་གསུངས་ཤིང་། ཁོང་ཁྲོས་ནི་བདག་པས་གཞན་གཅེས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་ལ་ཆེར་གནོད་པའི་ཕྱིར་གཏན་མ་གནང་ཡང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་སྤོང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་མཐོན་པོར་སོན་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་གནང་བའི་སྐབས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ལས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གང་ཟག་ལ་སྲོག་གཅོད་སོགས་ལ་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་པར་མཛད་པས་མཚོན་འགྲོ་བའི་ཁམས་དང་མོས་པའི་རིས་དང་མཚམས་པར་སྒྲས་ཟིན་མི་གཅིག་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་ཀྱང་། གསུང་པ་པོ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་རིང་གཟིགས་པས། །བཀག་པ་རྣམས་ཀྱང་དེ་ལ་གནང་། །ཞེས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གསུང་རབ་དག་ཏུ་མི་དགེ་བ་འགའ་ཞིག་ལ་གནང་བཀག་གི་ཁྱད་པར་མཛད་པ་ལྟ་བུ་ནི། སྟོན་པ་ཐུགས་རྗེ་ཅན་དེས་ᨓᩲᨵ་᪍་ཆེ་ཆུང་གི་གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་རྒྱུད་ཚོད་ཀྱི་དབང་གིས་དགག་དགོས་ཁེ་ཉེན་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་ལྟར་དུ་གཟིགས་པའི་སྒོ་ནས་གཞན་གྱི་དོན་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་
མཛད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ཕྱེས་པ་རྣམས་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཁེ་ཕན་དང་འབྲེལ་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཡང་དགོས་པ་དེ་ཙམ་མེད་པར་རང་འགར་འཕྲི་སྣོན་གནང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

45

བའམ། ཕྱོགས་ཞེན་གྱིས་མང་ཉུང་དུ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ནི་ནམ་ཡང་མིན་པར་གསུངས་པ་བཞིན། སྒྲས་ཟིན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་མདོ་སྡེ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཤེས་དགོས་སོ། །
དེས་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་མཐའ་དག་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་
ལྟོས་ན། རང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་དང་། ཉེ་ལམ་
འབའ་ཞིག་ཡིན་པར་གྲུབ་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ལ་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དམན་མཆོག་གི་དབྱེ་བ་ཅི་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན། ནད་པ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྨན་རྣམས་ལ་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་པར་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་ཀར་
གཤེགས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ནད་པ་ལ། །སྨན་པས་སྨན་རྣམས་གཏོང་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་གདུལ་བྱ་ལ། །ཇི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེས་ན་སྒྲས་ཟིན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཁས་བླང་དུ་རུང་མི་རུང་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་སོགས་བསྟན་པའི་བརྗོད་དོན་མི་གཅིག་པའི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ᩲ᪱ས་ᩖ᩶་ᨵᩏ་᫞་ᨵསུངས་པའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་དེ་དག་དང་། རྒྱུད་ཚོད་དེ་དང་མཉམ་
པ་ཐམས་ཅད་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབས་པ་ཁོ་ན་
ཡིན་ནོ། །

༼རང་ལུགས་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་དོན་གང་ལ་འཇོག་པ།༽
གསུམ་པ་རང་ལུགས་ལ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་དོན་གང་ལ་འཇོག་པ་ནི། འོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

46

ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དག་གིས་བཞེད་པ་ལྟར་འདོད་ཆགས་སོགས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་ན་འཁོར་རྩའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གིས་རང་གི་ཞེན་ཡུལ་མངོན་སུམ་གྱིས་སུན་མ་ཕྱུང་གི་བར་དུ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་
བའི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཀུན་ནས་སློང་བའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་ཞིང་། ཐོག་མེད་ནས་
རང་གི་རིགས་འདྲ་བར་མ་ཆད་དུ་བྱུང་བའི་དབང་གིས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་

འཁོར་བར་རང་དབང་མེད་པར་འཁོར་བར་བྱེད་པ་པོ་དེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ནི་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་ཁོ་ནའོ། །
དེས་ན་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་ནི་འགྲོ་བ་རྣམས་འཁོར་བར་འཁྱམས་ཤིང་། སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་རྩ་བ་མཐར་ཐུག་པའང་ཡིན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་ཀྱང་དེ་ལས་ཕྲ་བ་གཞན་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༨༢གལ་ཏེ་ཡང་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། མཚན་མ་མེད་པ་དང་། སྨོན་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་ཐར་པའི་སྒོ་གསུམ་ཡོད་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་
ནའང་བདག་མེད་པར་ལྟ་བ་ཁོ་ན་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་མ་ལུས་པ་བདག་མེད་པར་རིགས་ཅིང་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཆགས་པ་མ་ལུས་པ་ཟད་པ་ལ་འགར་ཡང་འགའ་ཞིག་དོན་དུ་གཉེར་བའམ་མཚན་མར་དམིགས་པ་ག་ལ་ཡོད། དེའི་ཕྱིར་བདག་མེད་པ་འདི་ནི་ཞི་བའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་ཁོ་ན་ཞིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རང་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་ལས་གྲོལ་ཏེ་ཐར་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོན་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤོང་བར་འདོད་
པ་དང་། གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲོལ་བར་བཞེད་ནས་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པའི་དོན་དུ་གཙོ་བོར་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བར་འདོད་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། སྒྲིབ་པ་གཉིས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

47

པོ་དེ་དྲུངས་ནས་འབྱིན་བྱེད་ཀྱི་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་
འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཐེག་གསུམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཉོན་ཤེས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་བའི་
གཉེན་པོ་ནི། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་བཞིན་ངེས་པའི་ཤེས་རབ་ཉིད་ལས་གཞན་མེད་ཅིང་། ཤེས་རབ་དེ་གང་གི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ན་དེའི་ངོར་སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱུར་ཤར་ཏེ་ཐ་སྙད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ཚུལ་ལ་
ངེས་པ་རྙེད་ནས། ངེས་འབྱུང་དང་། སྙིང་རྗེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་
རྣམས་མྱུར་དུ་སྐྱེ་ཞིང་། སྐྱེས་ཟིན་གོང་དུ་འཕེལ་བ་དང་། ཕྱིན་དྲུག་དང་། བསྡུ་བཞིའི་ཉམས་ལེན་དག་པ་སོགས་འབྱུང་ཚུལ་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མི་འདྲ་བ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་དངོས་སམ་རྒྱུད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གཞོལ་བའམ། ཡང་ན་དེར་འབབ་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་གིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། སྟོང་པ་ཞི་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཚུལ། །མི་ཤེས་པས་ནི་འགྲོ་བ་འཁྱམས་གྱུར་པ། །དེ་དག་ཐུགས་རྗེ་མངའ་བས་ཐབས་ཚུལ་དང་། །རིགས་པ་བརྒྱ་དག་གིས་ནི་འཛུད་པར་མཛད། །ཅེས་དང་། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ༢༢༧ བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ནི། མངོན་
སུམ་མམ་བརྒྱུད་པས་དེ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་གཞོལ་བ་ཉིད་དོ། །དེ་ཁོ་ན་ཤེས་ན། སྣང་བ་བྱུང་བས་མུན་པ་བསལ་བ་བཞིན་དུ་ལྟ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

48

བའི་དྲྭ་བ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པའི་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས་། །ཞེས་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །བསྒོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་
དོན་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ནི་གདུལ་བྱ་རྣམས་
བསྟན་པའི་སྙིང་པོ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་དུ་དངོས་སམ་བརྒྱུད་ནས་དཀྲི་བའི་ཐབས་ཉག་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་བདག་པོ་དང་། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་མགྲིན་

དབྱངས་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་ཤིང་། དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ།
བཞི་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་དེ་ཇི་ལྟར་ངོས་གཟུང་བའི་
ཚུལ་ལ་གསུམ། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ། རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་དང་། འཇོག་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་དགག་བྱ་དེ་ཇི་ལྟར་ངོས་གཟུང་དགོས་སྙམ་ན་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་ན་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་པས། དང་པོར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ལ་གོ་བ་ཆགས་དགོས་པ་གནད་ཀྱི་དོན་ནོ། །
ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དོན་ཐོག་མར་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་ཚད་མས་ངེས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

49

ན་དེའི་རྗེས་བདེན་འཛིན་དང་བདེན་གྲུབ་ངོས་འཛིན་སླ་ཞེས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་རྟོགས་པ་ལ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཁེགས་དགོས་ཤིང་དེ་ལའང་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༨ ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་ལུགས་ནི།
ངས་ལས་བསགས་སོ། །འབྲས་བུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་འདི་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་གཞི་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་ཡོད་པར་བཙལ་བ་ན། མིག་རྣ་ལ་སོགས་པ་རེ་རེ་བ་དང་། ཚོགས་པ་ཡང་ང་མིན་ལ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་ན་ཡང་ང་མེད་པ་ནི་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་ཚུལ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ངས་མཐོང་བ་སོགས་མེད་ན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པས་ཡོད་པར་ནི་གྲུབ་ལ། དོན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་
མ་སོང་བ་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་དང་
གང་ཟག་དག་གིས་ཕན་གནོད་དངོས་སུ་འདྲེན་པ་དང་། བདེ་སྡུག་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པས་དེ་དག་ཡོད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་ལ། ཡོད་ཚུལ་ཡང་དོན་
གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཕར་བཏགས་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པ་སྟེ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་མེད་པས། དང་པོ་མི་འཐད་པས་ན་ཡོད་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལས་འོས་མེད་སྙམ་པའི་གོ་བ་ལེགས་པར་རྙེད་ན། ཡོད་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་ཤེས་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
དེ་ཡང་ཅུང་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ཅེས་པ་ནི། གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་མིན་པར། རྟེན་འབྱུང་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ཞིག་དགོས་པས་ན་རི་བོང་གི་རྭ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ཅེས་པ་ལྟ་བུ་ནི། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་དུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

50

སོང་བས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སོགས་
ཀྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་དང་། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
དག་གིས་ཕན་གནོད་དངོས་སུ་འདྲེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཡོད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་
ཆོས་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་དེ་འགོག་པ་མིན་ཞིང་། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་དག་ཡོད་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་
ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༧༩ བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་གོམས་ཆེས་པས་དེ་བཀག་པ་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་དག་འཇོག་པ་བློ་ལ་མི་བདེ་ཡང་། འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་ལ། སྔ་མ་ལ་མི་འཐད་ན་ཕྱི་མ་ལ་འཇོག་པ་འོས་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བློ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་དྲང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱིས་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་འོས་མེད་པས། ཡོད་ཚུལ་ཕྱི་མ་འདི་ཁོ་
ནའོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་རང་སྟོབས་ཀྱི་འདྲེན་ནུས་སུ་གྱུར་ཅིང་། ཡོད་ཚུལ་དང་པོ་ལྟར་
ནམ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པའི་བློ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྫོགས་པར་ངེས་པའི་བློ་ཞེས་བྱ་ལ། དོན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྫོགས་པར་འགོག་ནུས་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པ་ཡང་དག་ཅིག་ཡིན་ཕྱིན་དེ་ལྟར་དུ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཡོད་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་རྣམ་
དག་སྐྱེད་བྱེད་ཅིག་དགོས་སོ། །
དེས་ན་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པ་གཞིར་བྱས་ནས་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་གང་ཡིན་དཔྱོད་པ་ན། དང་པོ་ལྟར་གལ་ཏེ་གྲུབ་ཡོད་ན། རྩ་ཤེ་ལས། ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེ་དེར་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

51

གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་དང་། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང་། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །གཟུགས་ལ་བདག་མེད་བདག་ལ་གཟུགས་ཡོད་མིན། །ཞེས་དང་། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སོ་དང་སྐྲ་སེན་བདག་མ་ཡིན། །བདག་ནི་རུས་པ་ཁྲག་མ་ཡིན། །སྣབས་མིན་བད་ཀན་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་ལྟ་བུ་ལ་འདིས་ལས་འདི་བྱས་སོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ལ།

ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་དང་རྒྱུན་གང་ཟག་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་གང་ཟག་ཡིན་སོགས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱད་པ་ན་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རྙེད་དུ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། གང་ཟག་དེ་དོན་གྱི་

ངོས་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་པས་ན། དོན་གདགས་གཞི་ཕུང་པོའི་ངོས་ནས་གང་ཟག་གཏན་ནས་མེད་པར་ཐག་ཆོད་པ་ན་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་དང་བདེ་སྡུག་མྱོང་པ་པོའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་ནི་མྱོང་བས་སྔར་ནས་གྲུབ་པས། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས། འདི་ནི་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་འགྲུབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུའམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་འགྲུབ་

འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་ནི། །རང་གི་ཡན་
ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་། མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་རང་གི་ཡན་ལག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

52

ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་བཞིན། གང་ཟག་ཀྱང་གདགས་གཞི་ཕུང་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་ཡོད་པའོ་སྙམ་པའི་གོ་བ་རྣམ་དག་རྙེད་པར་འགྱུར་ལ། དེ་འདྲའི་གོ་བ་རྙེད་ན་ཡོད་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པར་དོན་རང་ངོས་
ནས་ཡོད་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་བདེན་ཚད་དང་། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་དེ་བདེན་འཛིན་དུ་ཤེས་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །
དེ་ལ་དང་པོར་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་
དགོས་པར་གསུངས་ན། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའམ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ཇི་
ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན། ཡུལ་མི་གསལ་བ་ནམ་ཟ་ཟིའི་དུས་ན་ཁྲ་བོའི་མདོག་དང་། དབྱིབས་སྦྲུལ་འཁྱིལ་བ་ལྟར་གནས་པའི་ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་ལོ་སྙམ་པ་འབྱུང་བའི་
ཚེ་ན། ཐག་ཁྲ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོག་པས་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཚེ་ཐག་པའི་ཆ་ཤས་དང་ཚོགས་པ་སོགས་སྦྲུལ་གྱི་མཚན་གཞིར་གཟུང་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས།
ཐག་པའི་སྟེང་གི་སྦྲུལ་ནི་རྟོག་པས་ཕར་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་གཞི་ཐག་པའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །
དེ་བཞིན་དུ་གཞི་གང་ཟག་ལྟ་བུར་མཚོན་ན་རང་གི་མགོ་བོ་ན་བ་ཚེ། ད་ནི་ང་ནའོ་སྙམ་པ་དང་། རང་གི་གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ནི་མཛེས་སོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་གནས་སྐབས་ན་གཙོ་བོར་རང་གི་མགོ་བོ་དང་གཟུགས་བཅས་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་རྟོག་པས་ངའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་ཙམ་དེ། ངའམ་གང་ཟག་རང་ཉིད་རང་གི་གདགས་གཞི་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་པའི་ཚུལ་ཡིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

53

ལ། རང་ལས་གཞན་པའི་གང་ཟག་འདོགས་ཚུལ་ཀྱང་དེས་ཤེས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །མང་བས་བདག་དེ་དག་ཀྱང་མང་བར་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་བཞིན་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ་སྔ་ཕྱིའི་རྒྱུན་སོགས་གང་ཡང་ངའམ་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་འཇོག་ཏུ་མེད་ཅིང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དེའི་གཞིར་གཟུང་རྒྱུ་
ཡང་མེད་པས། ང་ནི་རྟོག་པས་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་ལས་རང་ངོས་ནས་སམ་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་སོ། །དོན་འདི་སྟོན་པ་ལ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྐྱེས་བུ་ས་མིན་ཆུ་མ་ཡིན། །མེ་མིན་རླུང་མིན་ནམ་མཁའ་མིན། །རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཀུན་མིན་ན། །དེ་ལས་གཞན་ན་སྐྱེས་བུ་གང་། །སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ས་མིན་ནས་རྣམ་ཤེས་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཁམས་དྲུག་གི་ཆ་ཤས་རེ་རེ་བ་དང་། ཀུན་མིན་ཞེས་པས་ཁམས་དྲུག་གི་ཚོགས་པ་དང་། དེ་ལས་གཞན་ན་ཞེས་པའི་རྐང་པ་ཐ་མས་ཁམས་དྲུག་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའང་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པ་བཀག་གོ །དེ་ལྟར་བཀག་པ་ན་འོ་ན་གང་ཟག་མེད་དམ་སྙམ་ན་མིན་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཁམས་དྲུག་འདུས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་པས་སྐྱེས་བུའམ་གང་ཟག་གདགས་གཞི་ཁམས་དྲུག་འདུས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཡོད་པས་མེད་པ་ག་ལ་ཡིན་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །
སྐབས་འདིའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ། ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཁུངས་སུ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། རྟོག་པ་མེད་པ་འདོད་ཆགས་ལ། །སོགས་ལ་ཡོད་ཉིད་ཡོད་མིན་ན། །ཡང་དག་དོན་དང་རྟོག་པ་ཞེས། །བློ་དང་ལྡན་པ་སུ་ཞིག་འཛིན། །ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

54

དང་། དེའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༣༦ དེའི་ཕྱིར་གང་དག་རྟོག་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནས་ཡོད་པ་ཉིད་དང་། རྟོག་པ་མེད་པར་ཡོད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེ་དག་ནི་གོར་མ་ཆག་པར་ཐག་པ་བསྡོགས་པ་ལ་བཏགས་པའི་སྦྲུལ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་སོ། །ཞེས་དྲངས་པ་འདི་དེའི་ཁུངས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཅེ་ན། ལུང་དེས་ཆགས་སོགས་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་ཅན་དུ་བསྟན་ལ་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །གང་ཟག་རྟོག་པས་བཞག་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་
སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་དང་། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། བདག་ཇི་འདྲ་བར་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀུན་ཤེས། །ཞེས་ཕུང་པོ་སོགས་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལའང་སྦྱར་དགོས་པར་གསུངས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་དང་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ནའང་དེ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀུན་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །

ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ངོས་གཟུང་བ།
གཉིས་པ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་ཉིད་འཕགས་
པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་དང་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་དང་། ཐག་ཁྲའི་
སྦྲུལ་ལྟ་བུ་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གང་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། རྟོག་པས་ཕར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

55

བཞག་པ་ཙམ་ནི་ཕྱི་མ་ལའང་ཡོད་ལ། བཏགས་དོན་བཙལ་ན་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་སྔ་མའང་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཇི་ལྟར་འཐད་དེ། ཐག་ཁྲའི་སྦྲུལ་གྱིས་དུག་གཏོང་བ་སོགས་སྦྲུལ་གྱི་བྱ་བ་ཅི་ཡང་
མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་ལུགས་དང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་འདྲ་
ནའང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མེད་གཏན་མི་མཚུངས་སོ་ཞེས་ལན་འདེབས་སོ། །
འོ་ན་མི་མཚུངས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྗེ་བླ་མའི་རྗེས་འབྲང་གི་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག །ཐག་པའི་ཚོགས་པ་དང་ཆ་ཤས་གང་ཡང་སྦྲུལ་གྱི་གདགས་གཞིར་མི་རུང་ལ། སྦྲུལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ་ནི་སྦྲུལ་གྱི་གདགས་གཞིར་རུང་བས། རྟོག་པའི་
དབང་གིས་ཕར་བཞག་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ནའང་གང་ལ་བཏགས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་སོ་སོའི་གདགས་གཞིར་རུང་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལས་སྦྲུལ་དང་ཐག་པའི་སྦྲུལ་གཉིས་ཡོད་མེད་མི་འདྲ་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། ལུགས་འདིར་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གཏན་མེད་པས། གསུངས་ཚུལ་དེ་ནི་རང་མཚན་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པའི་ཕྱོགས་སུ་སོན་པར་སྣང་བས། མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་འཇོག་མི་ནུས་པ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་གསུང་མིན་ནམ་སྙམ་མོ། །དེས་ན་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ༦༡༦ ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་ཡིན་པ་དང་། ཇི་ལྟར་གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་
དང༌། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལའམ་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་ཚུལ་བཞིན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་གནོད་པ་མི་འབབ་པ་ཞིག་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ལ། དེ་དག་ལས་བཟློག་པ་ནི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

56

མེད་པར་འདོད་དོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ། དེ་གསུམ་དང་མི་ལྡན་པ་དག་ནི་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ༡༩༧ དེ་ལྟར་བདག་དང་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་

སྙད་ཀྱི་དོན་བཙལ་བ་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་རྙེད་ལ། འོན་ཀྱང་མཆོད་སྦྱིན་ནོ། །མིག་གོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ངེས་པར་བྱ་དགོས་པས། ཐ་
སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་ངོ་བོ་མེད་པ་དང་། ཞེས་གཟུགས་ཚོར་སོགས་དང་རི་བོང་གི་རྭ་སོགས་ལ་ཐ་སྙད་ངེས་པར་བྱ་དགོས་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༢༨༢ དེས་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་དང་ངས་མཐོང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་དང་། མྱུ་གུ་ས་བོན་རྫས་གཞན་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་པ་དང་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་རྣམས་གང་ལ་ཐ་སྙད་བྱས་
པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་བཙལ་བ་ན་མི་རྙེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཇི་ལྟར་བཏགས་པ་བཞིན་གྱི་དོན་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་མི་གནོད་ཤིན་ཏུ་ཁྱད་ཆེ་བས་
སྔ་མ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་དང། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༩ དེ་ཡང་མཆོད་སྦྱིན་གྱིས་གཟུགས་མཐོང་ཞེས་པ་
དང་། མཆོད་སྦྱིན་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་མཐོང་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་
སའི་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་ཡོད་བཙལ་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། མི་རྙེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་། སྔ་མས་མཐོང་བ་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་ལ། ཕྱི་མས་མཐོང་བ་ཚད་མས་དགག་ནུས་པས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

57

དུ་ཡོད་མེད་གཏན་མི་མཚུངས་སོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ༡༡༠ དེ་གཉིས་ནི་ཐ་སྙད་ངེས་པར་བྱ་དགོས་མི་དགོས་དང་། ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མེད་སོགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། ༡༥༨ དེ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཚུལ་ཐག་པ་ལ་སྦྲུལ་དུ་བཏགས་པ་དང་མཚུངས་ཀྱང་། བཏགས་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་གཏན་མི་མཚུངས་ཏེ། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་མི་གནོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྗེ་
ཡབ་སྲས་ཀྱིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཐ་སྙད་
བཏགས་པའི་དོན་དེ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་ཁོ་ནས་ཕྱེ་བ་
ལས། གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་དང་། ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་ཚུལ་
གསུངས་པ་གཏན་མེད་ཅིང་། དོན་དངོས་སུའང་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ནི་བཏགས་དོན་ལ་ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གནོད་པ་ཡོད་མེད་འབའ་ཞིག་གིས་འབྱེད་དགོས་ཀྱི། ཡུལ་གྱི་

ངོས་ནས་གཏན་འབྱེད་མི་ནུས་པར་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའམ་ཐ་སྙད་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཁྱད་ཆོས་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་ཚང་དགོས་སྙམ་ན། ལམ་རིམ་ལས་གསུངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་དང་ལྡན་ན། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་གཉིས་དོན་གྱིས་ཚང་བས་ན་ཐ་
སྙད་པའི་ཤེས་པ་ལ་གྲགས་པ་དང་། གྲགས་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་པ་ཞིག་དགོས་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

58

འདོད་ལ།
དེའི་དང་པོ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ། ཡང་སྐབས་
འགར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཤེས་པ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་དག་དོན་འདྲ་བས། དེ་ནི་གཞི་
དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཡུལ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་ཞིང་གྲགས་པ་ལྟར་འཇུག་གི །མིང་གིས་བཏགས་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། དེའི་ཡིན་ལུགས་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་ནས་མི་འཇུག་པའི་ཤེས་པ་དག་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་ཤེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་མ་བསྒྱུར་དང་སྐྱེ་འཕགས་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །
ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་ཞེས་པ་ནི། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༡༧ ཤེས་པ་དེ་ལ་གྲགས་པ་ནི་སྣང་བའམ་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་གཞིར་གྱུར་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་སོགས་སུ་སྣང་བའམ་དེས་དེ་ལྟར་དུ་མྱོང་བའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་བཞག་པ་ཞེས་པ་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་འབབ་ལ། བཞག་པའི་དོན་དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པ་རི་བོང་རྭ་ལྟ་བུ་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་གནོད་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གནོད་པ་ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་
འཇོག་པས་མདོར་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ངམ་རྟོག་པས་བཞག་པ་གང་ཞིག་ལ་ཚད་མ་
གཉིས་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་པ་ཞིག་བྱུང་ན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །རྟོག་པས་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་སྣང་ཕྱོགས་དང་སྟོང་ཕྱོགས་ཕན་ཚུན་འགལ་མེད་དུ་འཇོག་ས་མ་བྱུང་ན། ལྟ་བ་ཟབ་ཟབ་མོར་འུར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

59

ཡང་མཐའ་གཉིས་གང་རུང་ལ་གནས་པ་ལས་མི་འདའ་བས། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྗེ་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་ལ་སྣང་སྟོང་གཉིས་ལ་ཉེ་རིང་གཏན་བྱ་མི་རུང་བར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟ་བུའི་ཁྱད་པར་ནི་འཇོག་མཚམས་ཕྲ་མོའི་སྟེང་ནས་ཤེས་དགོས་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནད་མཐར་ཐུག་པའང་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༡༠ དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་དཀའ་ས་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་
ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༧༩ བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་གོམས་ཆེས་པས། དེ་བཀག་པ་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་དག་འཇོག་པ་བློ་ལ་མི་བདེ་ཡང་། འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་ལ་སྔ་མ་ལ་མི་འཐད་ན་ཕྱི་མ་ལ་འཇོག་པ་འོས་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བློ་དེ་ཡི་ཕྱོགས་སུ་དྲང་དགོས་སོ། །ཞེས་ལས་དང་པོ་བ་ལྟ་བ་ལ་གོམས་པ་ཆུང་བ་དག་གིས་མ་མཐའ་ཨུ་ཚུགས་
ཀྱིས་ཀྱང་བློ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་དྲོངས་ཤིག་ཅེས་རྗེ་བླ་མས། ཐུགས་བརྩེ་བས་རང་གི་རྗེས་འཇུག་རྣམས་ལ་བསླབ་བྱའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གདམས་པར་མཛད་དོ། །

དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསྟན་པ།
གཉིས་པ་དེ་ཉིད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པར་བསྟན་པ་ནི། དེ་ལྟར་
འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ཐ་སྙད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། འཇོག་བྱེད་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ནི། མདོ་དང་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་གུང་
བསྒྲིགས་ཏེ་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བཏོན་པ་སྟེ། ཡུམ་བར་མ་ལས། ཆོས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཉེ་བར་བཟུང་སྟེ་བཏགས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

60

པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༤༦ གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་བཅོམ་
ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་གསུངས། བཤད་པར་
བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དང་། འགོག་རྒྱུ་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་དང་།
བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༠༩ ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོན་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་གི །མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་
གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་དུ་བསྙད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དབུ་མའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ཡང་དབང་པོ་
སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་རྣམ་
སྨིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་མི་འགོག་ཅིང་། དེ་དག་འགོག་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པས། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །ཞེས་མིག་གི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་།

དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིགས་བྱ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ལན་གཅིག་མིན་པར་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་མདོ་དང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

61

འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་བཞེད་པར་གྲུབ་ལ།
ཚིག་གསལ་ལས། ༢༨༠ འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམ་པར་གཞག་ན། འོ་ན་ནི་གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདིས་བསལ་བར་འགྱུར་ལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཁྱོད་མེད་པ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་མེད་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་བཀག་ནས་གཉིས་མེད་པའི་ལམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུར་པ་དག་ཁོ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལས་དང་འབྲས་བུ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྨྲ་བར། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དོ་ཞེས་འཇོག་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་བྱ་བྱེད་རྣམས་ཆེས་འཐད་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་གང་
ཡང་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

62

ཡང་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་གསུངས་པས། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པ་གང་ཡིན་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་འཇུག་པར། སྒྱུ་མ་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལ་བརྟགས་པ་གང་། །དེ་དག་འཇིག་
རྟེན་ལས་ཀྱང་ཡོད་མིན་ཉིད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྨིག་རྒྱུ་ཆུ་ཡིན་པ་སོགས་ཐ་སྙད་
དུ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༣༦༦ དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདག་ཉིད་དེར་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གཙང་བ་དང་། བདེ་བ་ཡིན་པ་སོགས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་

དུའང་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་སྡུག་བསྔལ་བ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་གསུངས་པས། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གནོད་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་མི་
བཞེད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདི་ནི་མཚོན་པ་ཙམ་སྟེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དུ་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་
རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མས་བཀག་ཅིང་། འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་རང་ལུགས་ལ་

འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་པར་མཛད་པ་དང་། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་སོགས་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དག་གིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པའི་དོན་གང་ཞིག་ལ། ཚད་མ་གཉིས་གང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལེགས་པར་ཐོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

63

འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཅིང་། འོག་ཏུའང་འཆད་འགྱུར་ལྟར་དབུ་མ་པའི་གྲུབ་མཐའི་འགངས་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ལ་བདེན་གཉིས་དབྱེར་མེད་
ཀྱི་འཇོག་མཚམས་འདི་མ་བྱུང་ན། ལམ་དུས་སུ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉམས་

ལེན་འབྱུང་ས་མེད་ལ། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བ་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་ཕྱིར། འབྲས་དུས་སུ་སྐུ་གཉིས་ཟུང་དུ་འཇུག་པ་ནི་རུས་སྦལ་གྱི་སྤུའི་གོས་བཞིན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

འཇོག་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་བསྟན་པ་དངོས། གསུམ་པ་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་དུ་བསྟན་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། སྔར་བཤད་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ངམ་རྟོག་པའི་དབང་གིས་
ཕར་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པར་ཡུལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། བདེན་འཛིན་དང་། དེས་བཟུང་བ་ལྟར་གྲུབ་པ་དེ་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་བདེན་ཚད་དོ། །དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༨༡ ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ལྟ་བ་ངན་རྣམས་འཇིག་བྱེད་ཅིང་། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱི་ཡུལ་གྱུར་ལ། །བདག་མེད་ཅེས་ནི་བྱ་བར་བརྗོད། །དེ་ལ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་

རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གིས་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་
བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཡོད་ཚུལ་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པའམ་ཐ་སྙད་
གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

64

ནས་ཡོད་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དགག་བྱའི་བདག་ཅེས་དང་།
དེ་ཉིད་གཞི་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་། ཁྱད་གཞི་ཕུང་སོགས་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་དུ་གསལ་བར་
གསུངས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་
དུ་འཛིན་པའི་བློ་དེ་རིམ་བཞིན་གང་ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་གྲུབ་པར་
གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་འདིར་གསུངས་པའི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་དོན་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ལ་བཤད་ན། ནམ་མཁའ་སོགས་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ངོ་བོ་དེར་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། འདི་དགག་བྱ་གང་བཀག་པས་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྲོ་བའི་དགག་བྱར་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་འདུས་བྱས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཁེགས་ཟིན་པས། དེ་དག་གིས་
ཀྱང་དབུ་མའི་ལྟ་བ་རྙེད་པར་འགྱུར་བས་ན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༤༨ དེ་ལ་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་ཞེས་པ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ལ་མ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་ཐ་སྙད་

པའི་ཤེས་པ་ལ་གཞན་ཞེས་བྱ་སྟེ་དེའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པས་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ལ། དེའི་ཚུལ་ཡང་རྟོག་པའམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་

ཐ་སྙད་གཞན་གྱིས་ཕར་བཞག་པ་ལ་རག་མ་ལས་པར་ཡུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་དོན་
དང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ལ་རང་དབང་བ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །
དགག་བྱའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་རང་ངོས་ནས་ཡོད་ཅེས་པ་ནི། གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་ཞིབ་ཏུ་བཙལ་ན་རང་གི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

65

གདགས་གཞིའི་ཆ་ཤས་ཤིག་གམ། དེ་དག་གི་ཚོགས་པ། ཡང་ན་དེའི་རྒྱུན་སོགས་གང་རུང་ཞིག་དེའི་མཚན་གཞིར་འཇོག་རྒྱུ་ཡོད་པའི་དོན་ཏོ། །རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
ཅེས་པ་ནི། ཐ་སྙད་འདོགས་པའི་བློ་སོགས་ཀྱིས་ཕར་གཞག་པས་ཡོད་པར་སོང་བ་
མ་ཡིན་པར། རང་གི་རང་བཞིན་ནམ་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་
པར་སོང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྫས་སུ་ཡོད་ཅེས་པའང་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་ཡོད་པའི་དོན་ཏེ། མིང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་གྲུབ་པ་ལ་བཏགས་ཡོད་དུ་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །
བདག་མེད་གཉིས་དགག་བྱའི་སྒོ་ནས་མ་ཕྱེ་བར་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྒོ་ནས་
འབྱེད་པ་ནི། ཆོས་དང་གང་ཟག་དབྱེ་བས་རྣམ་གཉིས་གསུངས། །ཞེས་འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །

༼འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ་ནི། འོ་ན་གང་ཟག་གི་བདག་
འཛིན་དེ་ལའང་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་ཀྱང་འཇིག་ལྟ་མིན་པ་རྒྱུད་གཞན་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་དང་གསུམ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་རྣམ་པ་ངོ་བོ་བཅས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་
ལས། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ངར་འཛིན་གྱི་
འཇིག་ལྟས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་དེ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་ལ་དམིགས་པ་
ལེགས་པར་བཀག་ནས། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༢༦ འདིར་ཡང་བརྟེན་ནས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

66

གདགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་བསལ་ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། བདག་
ཏུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༢༥༩ རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་བ་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཤིང་རྟ་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་མོད་
ཀྱི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་འདི་ནི་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་སྤངས་ཏེ་སྔོན་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འཕང་ལོ་ལ་སོགས་པ་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཁས་བླངས་པ་ལྟར་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཁོ་བོ་ཅག་གི་ཕྱོགས་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཆད་པར་ཐལ་བར་མི་འགྱུར་ལ། ཕ་རོལ་
པོས་ཀྱང་འདི་ཉིད་ཁས་བླང་བར་འོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱོགས་སྔ་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཤིང་རྟ་བདེན་གཉིས་གང་དུའང་མི་འགྲུབ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཤིང་རྟ་བཏགས་དོན་མ་བཙལ་
བར་འཇོག་ཚུལ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་། བཏགས་དོན་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་ནི་ཤིང་རྟ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་སོགས་འཇོག་པ་ན་མཐའ་བཞི་གང་ལས་སྐྱེ་སོགས་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་མིན་པར། སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དངོས་པོ་ཀུན་སྣང་
ཚོད་འདི་པ་ཙམ་གྱིས་ཚིམས་ནས་མ་དཔྱད་པར་བཞག་པ་བཞིན། ཤིང་རྟའང་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་པས། ཤིང་རྟ་འོན་ཅིག །ཆོས་ཤིག་ཅེས་སོགས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ་བ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་དོ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

67

ཞེས་གསུང་ཤིང་། ཤིང་རྟ་དང་གང་ཟག་གཉིས་ཡོད་ཚུལ་ཀྱང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་གསུངས་ལ། འདིར་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཉིད་དང་ཙམ་གྱི་སྒྲའི་དོན་ནི། ཉིད་ཅེས་པ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་དངོས་པོ་ལ་འཇུག་པ་དང་། ཙམ་སྒྲས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་གཅོད་ཅིང་། དངོས་པོའམ་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པ་དང་མཚུངས་པར་བཞག་པ་ཙམ་
ཡིན་པས། གསུང་པ་པོ་རང་ཉིད་འཇིག་རྟེན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བཞུགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་

འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་ལ་འདི་པ་ཞེས་ཉེ་ཚིག་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་འཁོར་བ་ལ་ཚུ་རོལ་ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་ནོ། །
བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ཟླ་བས་མཛད་པ་ལས་ཀྱང་། ༡༨༡ དེ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཕུང་པོ་དག་ལ་ནི་རྣམ་པ་ལྔས་བཙལ་བ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་གང་ཟག་ནི། ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །ཞེས་
སོགས་ལྟར་རྣམ་པ་ལྔས་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་པར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བདག །ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ངའོ་སྙམ་པ་ཙམ་ཞིག་སྐྱེ་བའི་དམིགས་པ། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

བློ་ལ་ངར་སྣང་ཙམ་དེ། ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་རྣམ་པ་ནི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༠འཇིག་རྟེན་འདི་ནི། ་བདག་གིར་མངོན་པར་ཞེན་པའི་སྔ་རོལ་ཉིད་དུ་ངར་འཛིན་པས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བདག་ཡོད་དོ་སྙམ་དུ་ཉེ་བར་བརྟགས་ནས། འདི་ཉིད་དུ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་ཅིང་། ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

68

ངར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མིན་པའི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་དོ་སྙམ་ནས། ང་ཞེས་པའི་དོན་འདི་ཉིད་ལ་བདེན་པར་མངོན་པར་ཞེན་པར་གསུངས་པས། ང་དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །
དེའི་འཛིན་ཚུལ་ནི་དཔེར་ན། རང་གཞན་ལ་བསྟོད་སྨད་བྱེད་པའི་ཚེ་ན་མཐོ་དམན་དུ་དབྱེ་རྒྱུའི་ང་ཞིག་རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ངོས་ནས་ཚུར་ལིང་ངེར་གྲུབ་པ་ལྟ་བུར་འཆར་ཞིང་འཛིན་པ་ནི། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

འཛིན་ཚུལ་ཡིན་པར་གསུངས་ཤིང་། ངར་འཛིན་དེ་ཉིད་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་གྱུར་བཅུག་སྟེ་བློའི་ཟུར་གཅིག་གིས་ཤུགས་བསྐྱེད་དེ་བརྟགས་པའི་ཚེ། དེའི་འཛིན་ཚུལ་འདིའོ་སྙམ་དུ་གོ་ནུས་པ་བྱུང་ན་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་ང་མཛེས་སོ་ང་ནི་ཤེས་རབ་ཅན་ནོ་སྙམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་གཙོ་བོར་
ལུས་དང་སེམས་སོགས་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་དང་དབྱེར་མེད་པའི་ངོས་ནས་འཆར་ཚུལ་འདྲ་བར་གསུངས་སོ། །
ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༠ འདི་ནི་བདག་གིའོ་སྙམ་དུ་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་པོའི་རྣམ་པ་མ་ལུས་པ་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་ལས་གཞན་གཟུགས་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་བདག་གི་བར་མཐོང་ནས་འདི་ནི་བདག་གིའོ་སྙམ་དུ་བདག་གི་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་གི་བ་ཙམ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པར་གསུངས་པས། བདག་གི་བའི་མཚན་གཞི་མིག་སོགས་ལ་མི་དམིགས་ཀྱང་ང་ཡི་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པའོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

69

འཇིག་ལྟ་དེ་གཉིས་ཀའི་ངོ་བོ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འཇོག་པ་ནི། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༩༥
དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ནི་ང་དང་ངའི་སྙམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །
དེས་ན་ངའོ་སྙམ་པ་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་གཞི། བློར་སྣང་ཙམ་གྱི་རང་གི་ང་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟའི་འཇོག་བྱེད་དོ། །
ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟས་མིག་སོགས་ལ་མི་དམིགས་པར་འཇུག་པའི་
ཊཱིཀ་ཆེན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་ལ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལས་ཀྱང་། ༢༥ ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་ན་ཆོས་
ཀྱི་བདག་འཛིན་དུ་འགྱུར་བས། དེས་ང་ཡི་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་ང་ཡི་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་ནས་རང་ངོས་ནས་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་དེ། ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟའི་དོན་ཏོ། །འོ་ན་འཇིག་ལྟ་དེ་ཤེས་རབ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཁོ་ན་ལ་འཇོག་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཞེ་ན། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ༣༥༩ ཤེས་རབ་གང་ཞེ་ན། བརྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམས་ལ་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པ་སྟེ། སོམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

70

ཉི་ལྡོག་པའི་ལས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སེམས་སེམས་བྱུང་ཀུན་གྱི་ནང་

ནས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པར་བྱེད་པའི་བྱེད་ལས་ཅན་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་
ཡིན་ཞིང་། ཉོན་མོངས་ཅན་དང་། ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་ཀུན་ཀྱང་བརྟག་བྱའི་དོན་ལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་པར་དཔྱད་ནས་སོ་སོར་མ་འདྲེས་པར་འབྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཆ་
ནས་འཇོག་པས། ཐེག་པ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ལྟ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་ལ་
བཞག་གོ །
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༩༥ དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་བསྟན་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཞེས། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་པ་ནས། རྣམ་དཔྱོད་པ་ནི་མྱུར་དུ་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་དང་། ཉོན་མོངས་སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་པ་མན་
ཆད་ཀྱི་འཇུག་པའི་གཞུང་དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་བསྟན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཇིག་ལྟ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉིད་ལ་འཇོག་པ་ཆེས་གསལ་ལོ། །

༼དགག་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་ལ་དོགས་པ་སྤོང་བ།༽གསུམ་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་བརྒྱད་ལས། དང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་མིན་ལ་དོགས་པ་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ཅིག །ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་ལ་སྔོན་དུ་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་དེ། དོན་དམ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་སྔོན་དུ་དགག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

71

བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ངོས་འཛིན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་སྔོན་དུ་རང་བཞིན་
མེད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་དང་། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀྱང་སོ་
སོར་འབྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ༢༤༢ མྱུ་གུ་དང་དེ་རྟེན་འབྱུང་སོགས་སུ་ཐ་སྙད་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་
ཀའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མོད་ཀྱང་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་གཉིས་ཕྱི་རྒོལ་གྱི་ངོར་འདྲེས་ནས་ལྟ་བ་མ་སྐྱེས་བར་དུ་མི་ཕྱེད་པས་སྔ་རྒོལ་གྱིས་ཕྱེད་ཀྱང་
དེའི་རིང་ལ་སྟོན་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༩༠ དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་གོང་དུ་གང་ཟག་དེ་དག་གིས་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་མི་སྲིད་དེ། ཡོད་པ་གང་ཡིན་ལ་སྔར་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་དྲངས་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ལྟ་བ་མ་རྙེད་བར་དུ་སོ་སོར་འབྱེད་མི་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་ནི་དབུ་མ་པ་དང་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་རྩོད་པའི་ཕྱི་རྒོལ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་
ཀྱིས་རང་གི་གྲུབ་མཐའ་མ་གཏོང་གི་བར་དེ་གཉིས་སོ་སོར་དབྱེ་བར་མི་ནུས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་ལུང་དེའི་མཇུག་ཏུ་དེའི་གནད་ཀྱིས་རང་

བཞིན་མེད་པ་ལའང་མེད་པས་ཁྱབ་པ་བཟུང་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ལ་རྒྱུ་
འབྲས་བཞག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་མང་དུ་རྒོལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཚད་མས་མ་རྙེད་པའི་སྔོན་དུ་ཡོད་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པ་གཉིས་ཚད་མས་མི་ཕྱེད་ཀྱང་ཐོས་བྱུང་གི་གོ་བས་ཕྱེ་ནུས་པའི་ཕྱིར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

72

ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བསམ་བྱུང་གི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པ་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་ཐོས་བྱུང་གི་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་གོ་བ་ཆགས་པ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་དང་མེད་པ་གཉིས་ཡང་དག་པའི་གོ་བས་ཕྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་སྔ་མ་གཉིས་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར་ཕྱི་མ་
གཉིས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། འདི་ན་དང་པོར་ཐོས་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་འབྱུང་། །ཚུལ་བཞིན་ཡིད་བྱེད་གོམས་ལས་ཡང་དག་དོན་ཡུལ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། མཛོད་ལས། ཚུལ་གནས་ཐོས་དང་བསམ་ལྡན་པས། །སྒོམ་པ་ལ་ནི་རབ་ཏུ་སྦྱོར། །ཞེས་དང་། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ལས། དེ་ལ་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཚད་མས་ངེས་ན་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པའི་ཁྱད་པར་ཚད་མས་འབྱེད་ནུས་དགོས་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་
པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་མེད་པ་འཛིན་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གྲུབ་དགོས་པ་ངོས་ཟིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ངོས་མ་ཟིན་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་བློས་བཟུང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱང་འཕེན་གྱིས་མེད་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་དང་། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པ་བཅས་ཀྱི་ཁྱད་འབྱེད་མི་ནུས་པས། དེས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་
འཛིན་པ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་མ་ཡིན་པར་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཟླ་བ་གཉིས་ཀས་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པས་ཀྱང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

73

དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༡༡༢ གཞན་ཡང་། དཔེར་ན་ཁ་ཅིག་རྩོད་པ་ན་དོན་བདེན་པར་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ལ་ཆེ་བཞི་གཉིས་སྟོན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ན་གཅིག་ནི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་ཡིན་ལ། གཉིས་པ་ནི་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཞིང་ནོར་ངོའམ་མཛའ་ངོས་གཉེར་བ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉི་ག་ཡང་དོན་ལ་དེ་སྨྲར་བཅུག་པ་ན། དེ་ལ་གཅིག་གིས་དོན་དེ་ཇི་ལྟར་བདེན་པ་དེ་ལྟར་སྨྲས་སུ་ཟིན་ཀྱང་། དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་ཡང་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་བརྫུན་དུ་ཡང་འགྱུར་ལ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་མི་སྙན་པ་དང་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་རོ། །ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་ནི་
དོན་དེ་སྨྲས་པ་ན་དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། བདེན་པར་སྨྲ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཆོས་དང་སྙན་པ་དག་དང་ཡང་ལྡན་པར་འགྱུར་བ་དེ་བཞིན་དུ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་སྟོང་པ་ཡིན་ཞིང་སྟོང་པའི་ཕྱིར་མ་སྐྱེས་པ་དང་མ་འགགས་པ་དེ་ཡིན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། དེ་གང་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་དེ་ཉིད་ལེགས་པ་དང་ལྡན་ཅིང་བསྔགས་པ་
ཡིན་གྱི། ཅིག་ཤོས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བའི་སྐྱོན་
གྱིས་ཀྱང་གོས་ལ་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྨད་པར་ཡང་འགྱུར་བས། དེའི་ཕྱིར་དེ་
གཉིས་ནི་ཁྱད་པར་ཤིན་ཏུ་ཆེ་སྟེ། ཞེས་རྐུན་པོ་ཞིག་ངོས་གཟུང་ཆེད་རྐུན་པོ་ལ་རྐུན་པོར་ཤེས་པ་དང་མི་ཤེས་པའི་དཔང་པོ་གཉིས་ཐོན་ཏེ་གཉིས་ཀས་དོན་ལ་རྐུན་པོ་ཡིན་པ་དེར་འདི་ནི་རྐུན་མའོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན། ཕྱི་མས་སྨྲས་པ་དེ་རྫུན་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་དཔེས། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཀྱང་ཡིན་པར་མི་ཤེས་
པའི་རྒྱང་འཕེན་ལྟ་བུ་དང་། ཡིན་ཚུལ་ཤེས་པའི་དབུ་མ་པ་གཉིས་ཀྱིས་དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་དོ། །ཞེས་སྨྲས་པ་ན་སྔ་མ་རྫུན་དུ་འགྱུར་ཞིང་ཕྱི་མས་བདེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

74

པར་སྨྲས་པ་ཡིན་ཞེས་ཁྱད་ཕྱེ་བར་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཚིག་གསལ་ལས། ༣༡༧ གལ་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་དེ་དག་གིས་དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རེ་ཞིག་ལྟ་བ་འདིའི་སྒོ་ནས་མཚུངས་པ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན་མེད་དེ། དབུ་མ་པ་དག་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་དག་གིས་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་རྒྱང་འཕེན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཁས་མ་བླངས་པས། དེས་དེ་དག་མེད་པ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པའི་ཁྱད་འབྱེད་མི་ཤེས་པས། དེས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་དེ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་དེས་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་དགོས་ཀྱི། རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་མིང་སྦྱར་བ་
ཙམ་གྱིས་དེ་འཛིན་པར་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པའི་དོན་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་ལས་བུམ་པ་འཛིན་པ་ལྟ་བུ་ནི། རྟོག་པས་བཟོས་པའི་རང་གི་བསམ་ངོའི་བུམ་པ་འཛིན་པ་ཙམ་ལས་དེ་ལ་བུམ་པ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག །སེམས་ཙམ་པར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་

རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐར་པ་ལ་མ་དམིགས་པར་
ཐལ། ཐར་པ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཕྲ་མོའི་སྟེང་ནས་འཇོག་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་གིས་དེ་ངོས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས། འདོད་ན། ཐར་པ་དོན་གཉེར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

75

གྱི་བློ་མིན་པར་འགྱུར་ལ། དེའང་འདོད་ན། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ངེས་འབྱུང་གི་བསམ་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་སེམས་དང་ཉན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཐར་པ་ངོས་མ་ཟིན་པས་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐར་པ་ལ་དམིགས་པའི་
བློ་མེད་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་ཐམས་ཅད་ལ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་ངེས་འབྱུང་བཅོས་མ་མིན་པ་དང་། དེ་དང་བྲལ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བསམ་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཡོད་པས་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མེད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །
གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་བསྡུ་བ་ལས། རང་གིས་རྣམ་པར་བརྟགས་པའི་མིང་ལ་དམིགས་པ་ནི་འགོག་ལམ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་ལ་དམིགས་པ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་དང་། མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ༤༣༩ འགོག་པ་དང་ལམ་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དེ་དག་ལ་དམིགས་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེའི་དམིགས་པ་ནི་དེས་ཡོངས་སུ་རྟོག་པའོ། །ཞེས་འགོག་ལམ་ལ་དངོས་སུ་ལོག་ཞུགས་ཀྱི་ལྟ་བ་དང་ལྟ་མིན་གྱི་ཉོན་མོངས་
པ་དག་གིས་འགོག་ལམ་མཚན་ཉིད་པ་ལ་མི་དམིགས་པར་དེ་དག་གི་མིང་ཙམ་ལ་དམིགས་པར་གསུངས་པ་དང་ཚུལ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ།༽
གཉིས་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་སྤོང་བ་ནི། ཁ་ཅིགཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་ཡིས་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་ལས་དོན་གྱི་ངོས་

ནས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐག་ཁྲའི་སྦྲུལ་སྣང་ཐག་ཕྲའི་ངོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

76

ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐག་ཁྲ་མེད་པའི་གཞིར་ཐག་ཁྲའི་སྦྲུལ་སྣང་ནམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐག་ཁྲའི་སྦྲུལ་སྣང་ཐག་ཁྲ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ཐག་ཁྲའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཁྲུལ་རྒྱུ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ལ་ཐག་ཁྲ་སྣང་ཡང་དེ་ཉིད་སྦྲུལ་དུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་ངོས་ནས་གང་ཟག་དང་། ཕུང་པོའི་ངོས་ནས་ཕུང་པོ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་གང་ཟག་ཡིན་ཅིང་། ཕུང་པོ་ཡང་ཕུང་པོ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞི་དེ་གང་ཟག་ཡིན་པ་དང་། གཞི་དེའི་ངོས་ནས་གང་ཟག་གྲུབ་པ་གཉིས་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེའི་ངོས་ནས་གང་ཟག་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་
བཙལ་བ་ན་གཞི་དེའི་སྟེང་ནས་གང་ཟག་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་ན་རེ། ཆོས་གང་ཡིན་རང་ཉིད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རེ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་ན་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོ་ཆེན་པོ་དག་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་རྡུལ་ཕྲན་མ་ལུས་པ་རེ་རེ་ནས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རེ་གང་ཟག་སུ་ཞིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང་། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལྟ་བུའང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་ཐལ། རྟོག་པས་ཡིད་ཇི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་ཡོན་ཏན་
བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་རྣམས་རྟོག་པས་མ་བཞག་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་སར་རྟོག་
པ་མེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཟེར་ན། སྤྱིར་གཞི་གྲུབ་ན་ཁྱོད་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པས་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། རྣམ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

77

པ་གཅིག་ཏུ་ན་རྟོག་པ་དང་མིང་གི་དབང་གིས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པའི་དབང་
གིས་བཞག་ཅེས་པའི་དོན་ཆོས་གང་ཡིན་རེ་རེ་ལ་རང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཟུར་པ་རེ་དང་མིང་བརྡ་རེ་ངེས་པར་དུ་གཏོར་མ་རེ་རེའི་རྩེ་མོར་མར་རྒྱན་རེ་འདོགས་པ་ལྟར་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཡོད་ཕྱིན་ཆད་གྲུབ་མཐས་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་རྒན་པོ་རྣམས་ལ་གྲགས་དགོས་པའི་དོན་མིན་པར། ཆོས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་དཔྱད་ན། དངོས་སུ་རྟོག་པས་ཕར་བརྡ་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་རྣམས་
དང་ཡོད་ཚུལ་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་བཞག་ཅེས་གསུངས་ཤིང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་འཇོག་ཚུལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆོས་གང་ཡིན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་
པར་འཇོག་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་། ལས་
དང་འབྲས་བུ་ཕྲ་མོ་སོགས་རེ་རེ་བཞིན་གྲུབ་མཐར་མ་སྦྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་སྦྱར་དགོས་ཤིང་། ཅི་སྟེ་མ་སྦྱར་ན་མེད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་
མིན་པར། སྣང་ཞིང་སྲིད་པའི་ཆོས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་རུང་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་འཇོག་དགོས་པ་ལས། དེ་དང་མི་མཐུན་པར་དཔྱད་ནས་བཞག་ན་བྱ་བྱེད་ཅི་ཡང་འཇོག་པར་མི་ནུས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང་དེའི་དབང་གིས་ཡོད་ཅེས་
གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་ཡོན་ཏན་དང་། ལས་དང་འབྲས་བུ་ཕྲ་
མོ་སོགས་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་ལ་མ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་རྟོག་པའི་དབང་གིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

78

བཞག་པ་ཡིན་ནའང་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་སངས་རྒྱས་རང་རྒྱུད་ལ་ཡོད་མི་དགོས་
ཏེ། ཡོན་ཏན་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་རྟོག་པ་དང་རྟོག་པ་དེའི་དབང་གིས་དེ་དག་ལ་བརྡ་སྦྱོར་བའི་མིང་སོགས་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཆོག་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་
འཕགས་སུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིན་རུང་ཤེས་པ་དེས་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཚེ་ཡིན་ཚུལ་ཇི་ལྟར་གནས་མི་དཔྱོད་པར། ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལ་སྣང་ཚུལ་ལྟར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་དང་དེ་སྲས་དག་གིས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞི་ལམ་འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སོགས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གླེགས་བམ་
རི་བོའི་ལྟོས་དང་མཉམ་པ་དག་གསུངས་པ་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༡༧ ལས་འབྲས་དང་ས་ལམ་ལ་སོགས་པ་ཕལ་པ་ལ་མ་གྲགས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཐོས་པ་དང་མྱོང་བ་ལ་སོགས་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ཚེ། ཡིན་ཚུལ་ལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་མི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་རང་ག་བ་ལའང་སྣང་བ་ཡིན་པས། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་སངས་རྒྱས་འབའ་ཞིག་གིས་ཐོག་མར་བརྡ་སྦྱར་བའི་ཆོས་ཤིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས། །ཀུན་ཏུ་ཐོགས་མེད་གཟིགས་པ་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་
གཅིག་ལའང་མ་འདྲེས་པར་གཅིག་ཆར་དུ་གཟིགས་བཞིན་པ་རྣམས་ཀྱི་ནང་ཁུལ་དུ་

ཕན་ཚུན་བརྡ་འབྲེལ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་ཡོད་མི་སྲིད་པས། དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་འཁྲུལ་བའི་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་རྟོག་པས་བརྡ་ཇི་ལྟར་སྦྱོར་བ་དང་ཆོས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

79

མཚུངས་པར་གདུལ་བྱའི་རྟོག་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་གིས་བརྡ་མཛད་པ་ཡིན་དགོས་པས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་དོགས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་ཆོས་ཀུན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཚུལ་དེ་ཆོས་
ཐམས་ཅད་རྟོག་པའི་དབང་གིས་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་དཔེར་བཀོད་པ་མི་འཐད་དེ། དཔེ་དེ་ཉིད་ཀྱང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་

དབང་གིས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ནི། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས། ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་
སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱིས་བཏགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་
དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱ་ཡི། དོན་དམ་པར་ནི་གང་བྱང་ཆུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྤྱོད་པར་འགྱུར་བ་གཟུགས་སམ་ཚོར་བའམ་འདུ་ཤེས་སམ་འདུ་བྱེད་དམ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་རེག་པ་དྲུག་དང་། ཞེས་པ་ནས། འབྲས་བུ་བཞི་དང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱང་མེད་དེ། ཆོས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས་
བཏགས་ཀྱི། དོན་དམ་པར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་
འགྲེལ་ལས། ༤༡༦ སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་བརྟེན་
ནས་སུ། །སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་འཕགས། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ནི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བརྟེན་ནས། སྣ་ཚོགས་པ་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བརྟག་པར་ཟད་དོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༠༥ བདག་དང་གཞན་དག་ལས་སྐྱེ་བ་མ་དཔྱད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ལུགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

80

ཀྱིས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལྟ་སྟེ། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༡༠༥ དེའི་ཕྱིར་བདག་དང་གཞན་ལས་ཞེས་བྱ་བ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་མེད་པར་བྱས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པས་ཡོངས་སུ་མཐོང་བ་འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཙམ་ཞིག་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་ལྷས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་པས་མཐོང་བ་
འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇིག་རྟེན་ལ་རག་ལས་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་སྒོ་ནས་ཁས་བླངས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་འཇིག་རྟེན་པས་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། འཇིག་རྟེན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་གང་འཇོག་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་ལ་ཡེ་མི་དཔྱད་པར། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱིས་ཚིམས་ནས་བླང་དོར་ལ་ཞུགས་པས་དགོས་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གང་ཟག་ལྷས་བྱིན་ནད་ཀྱིས་ཟིན་འདུག་ཟེར་བའི་སྐབས། ན་མཁན་གྱི་
ལྷས་བྱིན་ཕུང་པོ་རེ་རེའམ་དེ་ལས་དོན་གཞན་གང་དུ་འདུག་སོགས་མི་འཚོལ་བར། ལྷས་བྱིན་ནའོ་ཞེས་པའི་མིང་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་ཞུགས་ཏེ་ལྷས་བྱིན་ནད་ཀྱིས་མནར་

བར་ཐག་བཅད་ནས། དེ་སྨན་ཁང་དུ་སྐྱེལ་བའི་ཐབས་སོགས་བྱས་ཏེ་ནད་སོས་པ་སོགས་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འཇོག་ཚུལ་དེ་ལས་བཟློག་སྟེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་བཞག་ན་གང་ཡང་འཇོག་ས་མེད་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཇོག་ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པར་བཞག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་བཞག་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་འཇིག་རྟེན་པས་ཐ་སྙད་སྦྱོར་ཤེས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡང་འཇིག་རྟེན་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་

དོན་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པས་ན་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

81

དུ་ཡོད་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༨༠ འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གང་

ཟག་དང་ཆོས་གང་ཡོད་པར་འཇོག་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་ཡེ་མ་དཔྱད་
པ་ཁོ་ནར་འཇོག་པས་དེའི་ལྡོག་ཕྱོགས་དཔྱད་ནས་ཡོད་པར་འཇོག་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་ཆེས་མི་མཐུན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་
པའོ། །ཞེས་སྨྲས་ཀྱང་དོན་མི་འདོད་པས་སྨྲས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་དོ། །ཞེས་འཇིག་རྟེན་པས་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་བཏགས་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བཞག་པ་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་

ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་བཞག་པའི་དོན་དུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་དང་པོར་འདོགས་མཁན་དེས་ལྟོ་ལྡིར་བ་སྤྱི་ཙམ་པ་དེ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་བརྡ་སྦྱར་བས།
གསེར་དང་ཟངས། ས་དང་ལྕགས་སོགས་ལས་གྲུབ་པའི་ཡུལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བུམ་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ལ་མིང་བརྡ་སྦྱར་བའི་གོ་ཆོད་པ་ཡིན་གྱི། བུམ་པ་ལ་

མིང་དང་པོར་འདོགས་དུས་བུམ་པའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་པ་རེ་རེའི་མདུན་དུ་རྒྱུགས་ཏེ་མིང་རེ་རེ་བཏགས་དགོས་ན་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་བུམ་པ་

གཅིག་པུ་ལའང་སུས་ཀྱང་མིང་བརྡ་སྦྱོར་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །

༼རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བཞག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།༽
གསུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཉིད་འཁོར་བའི་རྩ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

82

བར་བཞག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་དང་ཆོས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐབས་འདིར་ངོས་གཟུང་རྒྱུའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་
ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡུལ་དེ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་པར་མི་འཛིན་ཀྱང་ཡུལ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན་ཆགས་སྡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་ནའང་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ཙམ་ཞིག་ཡོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བདག་ཡོད་ན་ནི་གཞན་དུ་ཤེས། །བདག་གཞན་ཆ་ལས་འཛིན་དང་སྡང་། །འདི་དག་དང་ནི་ཡོངས་འབྲེལ་ལས། །ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་འབྱུང་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་ཙམ་ལས་རང་གཞན་རིས་སུ་བཅད་པ་འབྱུང་བ་གང་ཞིག །དེ་ལས་ཆགས་སྡང་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་ཕྱེས་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་འགོག་
རྒྱུའི་དགག་བྱ་དང་། ཡོད་པ་ཙམ་རང་གི་ལུགས་ལ་ཚད་གྲུབ་ཏུ་འཇོག་པ་ཆེས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར་ན། ཡིད་འོང་སོགས་སུ་མཐོང་བ་དང་འཛིན་པ་ཙམ་ལས་ཆགས་སྡང་སྐྱེ་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། གནས་བཅས་སེམས་དང་ལྡན་རྣམས་ལ། །ཉོན་མོངས་དུག་ཆེན་ཅིས་མི་འབྱུང་། །ཞེས་དང་། དེའི་སྔ་འགྲེལ་ལས། ༤༢༠ གང་དག་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་དམིགས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་
པ་རྣམས་སྤང་དུ་རུང་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བ་མི་སྲིད་

པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གཟུགས་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མ་ཉམས་པར་
ཡོད་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ནུས་ལ། དེ་མེད་ན་ཉོན་མོངས་པ་གཞན་ཐམས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

83

ཅད་མི་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ལྟར། བདེན་འཛིན་སྐྱེ་བའི་གནས། ཡུལ་ཚུགས་ཐུབ་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་འཛིན་སྐྱེ། དེ་ལས་ཆགས་སྡང་
རྣམས་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་སམ་དམིགས་པ་ཞིག་མ་རྙེད་ན་ཆགས་སྡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཆགས་སྡང་སྐྱེ་བ་ལ་དམིགས་པ་ཚུགས་ཐུབ་རང་ངོས་ནས་དམིགས་གཏད་འབུར་དུ་ཐོན་པ་ལྟ་བུ་ཞིག་ངོས་གཟུང་རྒྱུ་ཡོད་པར་མཐོང་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཁོང་ཁྲོ་སྐྱེ་དུས་སེམས་ཅན་བྱེ་བྲག་པ་གཅིག་གམ་དུ་མ་ཙམ་ལ་དམིགས་སུ་བཀར་ནས་སྐྱེ་བ་ལས་མཁའ་ཁྱབ་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་
དམིགས་ནས་ཁྲོ་སེམས་མི་སྐྱེ་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང་། མཚན་གཞི་ཚུགས་ཐུབ་ཅི་ཡང་གཟུང་རྒྱུ་མེད་པར་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་བློར་སྣང་ཙམ་དང་རྟོག་པས་བཞག་ཙམ་ཞིག་མཐོང་བ་ལས་ཆགས་སྡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་འཛིན་མེད་ན་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བདེན་འཛིན་ནི་དུག་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་གྱི་

གཏི་མུག་དང་། རང་ཉིད་སྔོན་དུ་སོང་བས་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་ངང་གིས་འདྲེན་ཅིང་། ཆགས་སྡང་སོགས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་དུས་སུའང་དེ་དང་འབྲལ་མི་རུང་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གཏི་མུག་དེ་ནི་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྟེན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དུག་གསུམ་གྱི་ཡ་གྱལ་གྱི་གཏི་མུག་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་སུ། བཞི་བརྒྱ་
པ་ལས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །གཏི་མུག་ཀུན་ལ་གནས་གྱུར་ཏེ། །ཞེས་
ལུས་ལ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོས་མིག་སོགས་དབང་པོ་གཞན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་ཅིང་དེ་དག་གི་
རྟེན་དུ་གནས་ལ། དེ་མེད་ན་དབང་པོ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མི་གནས་པ་བཞིན་དུ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

84

གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ནི་ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་ཅིང་དེ་དག་གི་འབྲལ་མི་རུང་བའི་རྟེན་དུ་གནས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེའི་འགྲེལ་པ་ཟླ་བས་མཛད་པ་ལས། ༦༤༠འདིར་དངོས་པོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་རྣམས་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དབེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོང་པ་ཉིད་ལ། གཏི་མུག་ནི་དེ་རྣམས་ཇི་ལྟར་བདེན་པར་རྟོགས་པ་ལས་རྨོངས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། དངོས་པོ་བདེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོར་ལྷག་པར་སྒྲོ་འདོགས་པ་རབ་ཏུ་འཇུག་གོ །འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དག་ཀྱང་གཏི་མུག་གིས་ཀུན་ཏུ་བཏགས་པའི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁོ་ན་ལ། སྡུག་པ་དང་མི་སྡུག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པར་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཏི་མུག་ལས་ཐ་མི་དད་པར་འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། གཏི་མུག་གཙོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་མིག་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ལུས་ཀྱི་དབང་པོ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་
འཇུག་པ་རྣམས་ལུས་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གཏི་མུག་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ངོ་། །ཞེས་སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མེད་ནས་
ཡུལ་གྱི་གནས་ལུགས་ལ་རྨོངས་པས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོར་སྒྲོ་འདོགས་
པའི་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་ངང་གིས་འཇུག་ཅིང་། དེའི་དབང་གིས་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་པའི་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་འཇུག་ལ། དེའི་དབང་གིས་ཆགས་སོགས་འདྲེན་པ་དང་། ཆགས་སྡང་སོགས་རང་དུས་ནའང་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་དང་མི་འབྲལ་བར་འཇུག་སྟེ། གཏི་མུག་དེ་ཉོན་མོངས་གཞན་ཀུན་
གྱི་རྟེན་གཙོ་བོར་གྱུར་པས་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་འདི་དུག་གསུམ་གྱི་ཡ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

85

གྱལ་གྱི་གཏི་མུག་ངོས་བཟུང་བའི་སྐབས་ཡིན་པ་ནི། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་མཛད་པའི་དེའི་སྔ་འགྲེལ་ལས། ༦༤༠ འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྡང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་
བ་ནི་སྨྲས་ཀྱི། ད་ནི་གཏི་མུག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་བརྗོད་པར་བྱའོ་ཞེ་
ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་མཚམས་སྦྱར་ནས། ལུས་ལ་ལུས་དབང་ཇི་བཞིན་དུ། །ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་བཤད་པས་སོ། །
དེ་ལྟར་གཏི་མུག་བདེན་འཛིན་དེ་ཆགས་སོགས་ཀུན་གྱི་རྟེན་གཙོ་བོར་གྱུར་
པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་བྱེད་པ་ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་གནས་རྙེད་ན། །ཞེས་སོགས་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་རྩ་འགྲེལ་དང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་དངོས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩ་འགྲེལ་གོང་དུ་དྲངས་པ་དག་ལས་ཀྱང་
ཆེས་གསལ་བས་འདི་ནི་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྨ་མེད་པའོ། །
གཞན་ཡང་། ཡུལ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཆགས་སྡང་སྐྱེ་བ་ནི་དེ་དང་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་དུའམ་དོན་སྟེང་ནས་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ལས་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་པ་མེད་པར་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་སོགས་བློར་སྣང་བ་ཙམ་དང་། དེ་དག་འཛིན་པ་ཙམ་གྱིས་

ཆགས་སྡང་སོགས་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་དམ་སྡོད་ལུགས་
ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་བློ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་དང་བློས་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་ནས་གོམས་པ་མཐར་ཐུག་པ་ན་དེ་དག་སྣང་ཡང་ཆགས་སྡང་སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྱུ་མ་མཁན་པོ་ལ་སྒྱུ་མའི་སྟག་᪱ᨕᩲᩏ་᪠ས་འཇིགས་སྐྲག་མི་བསྐྱེད་ཀྱང་། སྣང་ཞེན་གཉིས་ཚོགས་ཅན་གྱི་ལྟད་མོ་བ་ལ་འཇིགས་སྐྲག་ལྷག་པར་བསྐྱེད་
པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་ནི་དེ་གཉིས་ལ་སྒྱུ་མའི་སྟག་བློ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

86

འཁྲུལ་བར་སྣང་ཙམ་དང་། འཁྲུལ་བའི་བློས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་སྟེང་ནས་སྟག་མཚན་ཉིད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་ངང་གིས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡིན་᪍འི་ཕྱིར། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༤༡༨ སྒྱུ་མ་མཁན་ནི་སྒྱུ་མའི་ན་ཆུང་ཡང་དག་པ་སྙམ་དུ་མངོན་པར་ཞེན་ནས་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་གྱི། ན་ཆུང་ཡང་དག་པ་སྙམ་དུ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་ཅན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་
པ་དེ་ལ་ནི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་འདི་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་སྐྱེས་སོ་ཞེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་པས་

དངོས་པོ་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་སྤོང་བ།༽
བཞི་པ་ཡོད་པ་ཙམ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེ་བ་ལ་དོགས་པ་སྤོང་བ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག །ཆོས་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་
འགོག་དགོས་པས། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་
ཀྱང་མེད་དོ་ཟེར་ན། ཡོད་པ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་འབྱེད་རིགས་
པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཕྱེ་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུའང་བཀག་སྟེ། མིང་གིས་
བཞག་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་པས་ན་ཆོས་རྣམས་
ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ཟས་གཙང་སྲས་དང་། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་ལན་གཅིག་མིན་པར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

87

གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་དུ་དྲངས་པའི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དང་། ཚིག་གསལ་དུ་ལན་དུ་
མར་དྲངས་པའི་ལང་ཀར་གཤེགས་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་
ལ་དགོངས་ནས་ངས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་སྐྱེས་པའོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དུ་མར་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་བར་ཆོས་རྣམས་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་རྣམས་སྐྱེ་བ་གཏན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་བཟུང་དོགས་ནས་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་
སོགས་མེད་པ་མིན་པས་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་འཛིན་མི་རིགས། ཞེས་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བླངས་པ་དང་།

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་བཞིན་སྒྱུ་འདྲའི་འཇིག་རྟེན་ལ། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཉིད་སྣང་ཡང་། །དམ་པའི་དོན་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། །འཇིག་པ་ཉིད་ནི་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གང་གི་ས་བོན་རྫུན་པ་དེའི། །སྐྱེ་བ་བདེན་པ་ག་ལ་ཞིག །ཅེས་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་དང་བདེན་པར་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་ནན་གྱིས་སྦྱར་

བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་།
རྩོད་བཟློག་རང་འགྲེལ་ལས། ༤༣༤ དངོས་རྣམས་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ཅེས་བྱ་དང་། །གང་ཞིག་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དེ། །རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཡིན་པར་སྨྲ། །ཁྱོད་ཀྱིས་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་མ་ཆུད་པར་ཁྱེད་ཀྱི་ཚིག་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པ་མི་འཐད་དེ་
ཞེས་ཀླན་ཀ་འཚོལ་བ་སྨྲ་བར་བྱེད་དེ། འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རྟེན་ནས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

88

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ཇི་ལྟར་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཡིན་པ་སྦྲང་རྩི་དང་། ཆུ་དང་། འོ་ཐུག་
འཛིན་པ་དང་། ལེན་པ་དང་། གྲང་བ་དང་། རླུང་དང་། ཉི་མས་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པར་ནུས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ངའི་ཚིག་ཀྱང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་

བཞིན་འགོག་པ་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྨྲས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་མི་རུང་ངོ། །ཞེས་བུམ་སྣམ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་སྦྲང་རྩི་སོགས་འཛིན་པ་དང་གྲང་བ་སྐྱོབ་པའི་
བྱ་བ་བྱེད་ནུས་པའི་དཔེས་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་ཀྱང་རང་བཞིན་ཡོད་སྨྲ་འགོག་པ་དང་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ནུས་སུ་གསུངས་ཤིང་།
བུད་དྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། རབ་བྱེད་དང་པོའི་དབུར། འདིར་སྨྲས་པ། རེ་ཞིག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅིག །བཤད་པ། དེ་དང་པོར་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གྲུབ་
པར་རབ་བྱེད་དང་པོའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་། རབ་བྱེད་
དང་པོའི་མཇུག་ཏུའང་། སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་དང་པོས་གཞན་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་

སྐྱེ་སོགས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་བཀག་ནས་རང་ལུགས་ལ་ཅི་མེད་ཅང་མེད་མིན་པར་སྐྱེ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་གྲུབ་བོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༢༨༡ འདི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་གང་འཇིག་རྟེན་ན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

89

ཡོད་པར་གྲགས་པ་དེ་ང་ཡང་ཡོད་པར་སྨྲའོ། །ཞེས་པ་ནས། འདི་ནི་ཡང་དག་པ་ཉིད་དང་། ཡང་དག་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། ཞེས་པའི་བར་གྱིས་མདོ་དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་
པ་དྲངས་ནས། གྲོང་མི་གཉིས་ཤིག་ལྷ་ཁང་དུ་ལྟད་མོར་ཕྱིན་པའི་སྐབས་རྩིག་པར་རི་མོར་བྲིས་པའི་ལྷ་སྐུ་ལ་གཅིག་གིས་འཁོར་ལོ་ཅན་དབང་ཕྱུག་དང་རྩེ་གསུམ་ཅན་ཁྱབ་འཇུག་གོ་ཞེས་སྨྲས། གཞན་དེས་དེ་ལས་བཟློག་པའོ་ཞེས་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པ་ལས། དཔང་པོ་ཀུན་ཏུ་རྒྱུ་དེས་འདི་ནི་དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པར་རྩིག་པའི་རི་མོའ་མ་སྨྲས་པར། འཇིག་ ོ རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་བསྟུན་ནས་གཉིས་པ་བདེན་ལ། དང་པོ་
ནོར་རོ་ཞེས་སྨྲས་པ་ན་དཔང་པོ་རྫུན་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། གྲོང་མི་གཉིས་ཀྱིས་སྨྲས་པ་

དེ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་འབྱེད་རྒྱུ་ཡོད་པ་དཔེར་
བཀོད་ནས། ཆོས་རྣམས་ཡུལ་སྟེང་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་མི་རྙེད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་པའི་མིང་ཙམ་དེ་ལ་ཡིན་དང་མིན་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་ཐམས་
ཅད་རུང་བར་བསྒྲུབས་པའི་ཕྱིར་དང་།
ཚིག་གསལ་ལས། ༢༩༣ འདིར་སྨྲས་པ། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམ་པར་གཞག་ན། འོ་ན་ནི་གང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

རང་གིས་བྱས་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་
ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཚུལ་འདིས་བསལ་བར་འགྱུར་ལ། ལས་དང་འབྲས་བུ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པའི་ཕྱིར་ན། ཁྱོད་མེད་པ་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། ཁོ་བོ་ཅག་མེད་པ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་སུ་སྨྲ་བ་བཀག་ནས་གཉིས་མེད་པའི་ལམ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

90

གྲོང་ཁྱེར་དུ་འགྲོ་བ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ལས་དང་བྱེད་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། འདི་དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་སོ་ན་འདུག་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་ན། དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། རང་བཞིན་མེད་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་བྱ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟར་བུམ་པ་ལ་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པར་གྱུར་པ་དག་ཁོ་ན་འཇིག་རྟེན་ན་རང་གི་བྱ་བ་བྱེད་པར་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལས་དང་འབྲས་བུ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་མི་སྨྲ་བར། དེ་དག་རང་བཞིན་མེད་དོ་ཞེས་འཇོག་ལ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པ་ལ་བྱ་བྱེད་གང་ཡང་མི་རུང་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་སོགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་
རྣམས་ཆེས་འཐད་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༢༩༥ འདིར་ལས་ཀྱི་བྱེད་པ་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྲུལ་པའི་
རྣམ་པ་བཞིན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་བྱེད་པ་
པོ་དེས་ལས་གང་ཅུང་ཟད་ཅིག་བྱེད་པ་དེ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། སྤྲུལ་པས་སྤྲུལ་པ་གཞན་སྤྲུལ་བ་དེ་བཞིན་དུ་རིགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་ལས་བྱེད་པ་པོ་སོགས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་ཀྱི་དེ་དག་མེད་པར་མ་
གསུངས་པ་དང་།

ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༤༦ གལ་ཏེ་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་དང་རྒྱུ་མེད་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། ཇི་ལྟར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་མ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

91

རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་གསུངས། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ནི་ཀུན་
རྫོབ་པ་ཡིན་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གོང་དུ་རང་ལུགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་
རྣམས་མཐའ་བཞི་ག་ལས་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལ། འོ་ན་མདོ་ལས་མ་རིག་པ་ལས་འདུ་བྱེད་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །ཞེས་རྩོད་པའི་ལན་དུ། མདོ་ལས་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་ལ། འདིར་བཀག་པ་ནི་དོན་དམ་དུ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཞེས་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེས་ཏེ་འགལ་སྤོང་མཛད་པ་དང་། །
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༧༤ ཇི་ལྟར་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། མཚན་ཉིད་འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པ་
ནི་མ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་བཀག་པ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་ལ་དམིགས་པ་གཏན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྩོད་པ་ལ་སེམས་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་གསུངས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡིན་གྱི།

དོན་དམ་པར་མ་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཞེས་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར་དང་།
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༥༦ འཕགས་པ་ས་བཅུ་པ་དེ་ཉིད་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཅན་དུ་གསུངས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

གྱུར་ན་ནི་དེ་མ་རིག་པའམ་འདུ་བྱེད་ལ་མི་བལྟོས་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན་ལྟོས་པ་ཡང་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པའི་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་ཡོད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ལ། དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་མེད་ན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

92

མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་འདུ་བྱེད་ལ་ལྟོས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་ལ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྐྱེན་མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པ་སོགས་ཡོད་ན་ཡོད་ལ། མེད་ན་
མེད་པའི་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྣང་བའི་སྐྲར་སྣང་གི་དཔེས། རྣམ་ཤེས་སོགས་མ་རིག་པ་དང་འདུ་བྱེད་སོགས་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཞིང་མེད་ན་མི་སྐྱེ་བས་རྣམ་ཤེས་སོགས་ནི་མ་རིག་པ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༡༡༧ དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་ཡིན་ལ། གཟུགས་བརྙན་རང་བཞིན་མེད་པའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡང་ཤེས་བཞིན་དུ་མཁས་པ་སུ་ཞིག་གཟུགས་དང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ལས་ཐ་དད་པ་མེད་པར་གནས་པ་རྣམས་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་ཏུ་དམིགས་པས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་ངེས་པར་བྱེད། དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པར་དམིགས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གཟུགས་ཚོར་སོགས་ཡོད་ཀྱང་
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་།
བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༧༠ དེ་ལྟར་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བུར། །སྲིད་པ་སྒྱུ་མ་

འདྲ་མ་ཡིན། །རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ནི་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་མཐོང་བ་ན་སྒྱུ་མ་བྱས་
པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གལ་ཏེ་རྣམ་པར་དཔྱོད་
པ་འདིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཀག་པ་ལས་འདུས་བྱས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བསྟན་པར་འདོད་ན་ནི། དེའི་ཚེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལ་

སོགས་པ་དག་གིས་ཉེ་བར་གཞལ་བར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་འཇིགས་པས་དེ་དག་དང་བསྟུན་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དེ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

93

དང་མི་འགལ་བར་སྒྱུ་མ་ལ་སོགས་པ་དག་དང་ནི་བྱེད་དོ། །ཞེས་རྟེན་འབྲེལ་ཀུན་སྣང་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་ཡོད་པ་ཡིན་པས། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་ན་མི་
རྙེད་ཀྱང་དེས་དེ་དག་བཀག་པ་མིན་ལ། གལ་ཏེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དེ་དག་མ་རྙེད་པས། དེས་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་བཀག་པར་བཟུང་ནས་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་ན་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་མི་འགྱུར་གྱི། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟར་གཏན་མེད་པར་
འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་མི་གཞག་པར་སྒྱུ་མ་བཞིན་དུ་འཇོག་པར་གསུངས་པ་དང་། ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༦༩ དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་དོན་གང་ཞིག །སྐྱེས་པ་ལ་ནི་འོང་བ་དང་། །དེ་བཞིན་འགག་ལ་འགྲོ་བ་མེད། །དེ་ལ་ངེས་པར་རང་བཞིན་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་དེ་ལ་རང་བཞིན་མེད་ན་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་དང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་རྒྱུར་བྱས་པའི་ངོ་བོ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་དེ་ཡོད་ལ། ཞེས་རང་བཞིན་མེད་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེས་པའི་ལན་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་།
སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཕྱིས་དེ་ངེས་ན་དེ་ཡོད་དེ། །མིན་ན་ཀུན་རྫོབ་མེད་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་ཤེར་འབྱུང་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ༡༩༦ ཕྱིས་དེ་ངེས་ན་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། འདི་ཡོད་ན་འདིར་འགྱུར་ཏེ། འདི་སྐྱེས་པ་ལས་འདི་སྐྱེས་པ་ཞེས་པ་ནི་འདིའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་ཙམ་ཀུན་རྫོབ་བོ། །དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ནི་ཕྱི་ནས་བྱུང་བའི་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཕྱི་ནས་ངེས་པའི་ཆོས་གལ་ཏེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཚེ་ཀུན་རྫོབ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་རྒྱུའི་རྗེས་སུ་བྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

94

ཡང་སྤྱོད་འཇུག་ལས། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་སོགས་ལ། །སེམས་མེད་ཕྱིར་
ན་སྡིག་མེད་དེ། །སྒྱུ་མའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ལ། །བསོད་ནམས་དང་ནི་སྡིག་པ་

འབྱུང་། །ཞེས་དང། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཤེར་འབྱུང་གི་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ༤༣ དེ་ལྟ་ན་འོ་ན་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་སྲོག་གཅོད་པ་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་ལས་གཞན་པའི་སྐྱེས་བུ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་བསད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་སྲོག་དང་བྲལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལའོ། །སོགས་པའི་སྒྲས་ནི་འདི་ལ་མ་བྱིན་པར་བླངས་པ་ལ་སོགས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་
དུ་མཚུངས་ན་ཡང་སེམས་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པ་སྟེ་
མི་སྲིད་ཕྱིར་སྡིག་པ་མེད་དེ་མི་དགེ་བར་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལ་ཡང་བསད་
པས་བརྒྱབ་པ་ལས་མི་དགེ་བར་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་ཏེ། སྲོག་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །སྒྱུ་མའི་སྐྱེས་བུ་ལས་གཞན་ལ་ནི་སྲོག་གཅོད་པར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྒྱུ་མའི་སེམས་ཞེས་པ་ལ་སོགས་པ་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཉིད་སྒྱུ་མ་ཡིན་ཏེ་སྒྱུ་མའི་སེམས་ཡིན་ལ་དེ་དང་མཚུངས་ཏེ་ལྡན་པ་ལའོ། །སྒྱུ་མའི་རང་བཞིན་ནི་སེམས་དང་འབྲེལ་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །ནིའི་སྒྲ་ནི་སྔར་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་སྒྱུ་མའི་མི་དང་། མི་མཚན་ཉིད་པ་གཉིས་རང་བཞིན་མེད་པར་འདྲ་ནའང་། དེ་གཉིས་ལ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལས་བསད་ན་སྲོག་གཅོད་ཀྱི་

སྡིག་པ་འབྱུང་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་དག་དང་འོག་ཏུའང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་འདི་དག་གི་གཞུང་ལན་དུ་མར་འདྲེན་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

95

རྣམས་ནི། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ། ཀླུ་སྒྲུབ་འཕགས་པ་ལྷ་ཡི་གྲུབ་པའི་མཐའ། །ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱིས་བཀྲལ་བ་ཉིད། །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
གནད་དོན་ཀུན་རྫོགས་པར། །དྲི་མེད་བློ་གྲོས་མིག་གིས་ལེགས་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་དང་། རྟོག་པས་བཞག་པ་དེ་ལ་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ནི། ཚིག་དང་དོན་གྱི་

འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཞི་བ་ལྷ་དང་སློབ་དཔོན་འདི་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་
པའོ། །ཞེས་དང་། མཇུག་བྱང་དུའང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་སྙིང་པོ་མཆོག །ཟབ་མོ་དབུ་མ་མཐའ་བྲལ་རྟེན་འབྱུང་ལམ། །མཐའ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་སྟོན་པར་ལུང་བསྟན་བཞིན། །ཇི་བཞིན་འགྲེལ་མཛད་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས། །དེ་ཡི་རིང་ལུགས་དམ་པ་འཕགས་པ་ལྷའི། །དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་མཁས་པའི་ལུགས་མང་ཡང་། །ཡོངས་རྫོགས་འགྲེལ་མཛད་དཔལ་ལྡན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས། །ཟླ་བའི་ཞབས་དང་ཞི་བ་ལྷ་ཡི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་དོན་ཅུང་ཟད་གསལ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་དུ་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་
དུ་མེད་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ཆེས་འཐད་པར་གསུངས་ཚུལ་སོགས་གསལ་ཁ་ཆེ་བ་འགའ་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ཤིང་འདྲེན་པ་ཡིན་གྱི།

མཐའ་དག་པ་ནི་འདྲེན་པར་སུ་ཞིག་གིས་ནུས། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཇི་ལྟར་བཞེད་ཚུལ་སོགས་ནི་ད་དུང་འོག་ཏུ་འཆད་པར་
འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཡང་། མ་རིག་སྒྲིབ་པའི་ཡང་སྲིད་ཕྱིར། །འདུ་བྱེད་རྣམ་པ་གསུམ་པོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

96

དག །ཅེས་སོགས་དང་། སྲིད་པ་ལས་ནི་སྐྱེ་བ་འབྱུང་། །རྒ་ཤི་དང་ནི་མྱ་ངན་
དང་། །ཞེས་སོགས་རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་དྲུག་པ་ལས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་
ནས་འཁོར་བར་འཁོར་ཚུལ་གསུངས་པ་དང་།
རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པར། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། །སྐྱེ་དང་འཇིག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར། །གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ན། །བདག་གི་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཐོག་མའི་མ་རིག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་
གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ།
དེ་ཟད་པས་ན་སྐྱེ་བ་ཟད། །ཅེས་པ་ཡན་གྱིས་མ་རིག་པ་དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ངེས་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་གོམས་པ་ལས་ཐར་པ་ཇི་ལྟར་ཐོབ་ཚུལ་གསུངས་ནས།
ལས་དང་ཉོན་མོངས་ཟད་ལས་ཐར། །ཞེས་པས་ཐར་པའི་ངོ་བོ་དང། དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་པས་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ངེས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ཅེས་པ་ཅང་མེད་ཀྱི་དོན་མིན་པར་རྟེན་
འབྱུང་དང་དོན་གཅིག་པར་གསུངས་པ་བཅས་ཀྱི་གཞུང་གོང་འོག་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་

ཁོག་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་ན། རབ་བྱེད་དང་པོ་སོགས་སུ་སྐྱེ་འགག་དང་། འགྲོ་འོང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

97

འགོག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དེ་དག་འགོག་པ་ལས། དེ་དག་ཐ་སྙད་དུའང་བཀག་པ་མིན་པའི་གོ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བར་གསུངས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྐྱེ་འགག་དང་འགྲོ་འོང་། ལས་བྱེད་པ་པོ་དང་ལམ་སྒོམ་མཁན་སོགས་གཏན་ནས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཁོར་བར་འཁོར་མཁན་དང་
སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་གོམས་པ་ལས་གྲོལ་བ་ཐོབ་པ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་བྱ་ས་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་ཡོད་ན།
ངེས་དོན་གྱི་མདོ་སྡེ་དག་དང་། རིགས་ཚོགས་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་
དགག་བྱ་འགོག་པའི་སྐབས་ཕལ་མོ་ཆེར་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་མ་སྦྱར་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད། སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་ལན་གཅིག་མིན་པར་བཀག་པ་མངོན་སུམ་
གྱིས་གྲུབ་པས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། བདེན་མོད་འོན་ཀྱང་དེའི་གནད་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་གཞན་དབང་གི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་རང་གི་ངོ་བོའི་དབང་གིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ཐོག་མེད་ནས་གོམས་ཆེས་པས་དེ་བཟློག་དཀའ་ཞིང་། དེ་ཁེགས་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་མ་གཏོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་
གཞན་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལུགས་ཀྱི་བྱ་བྱེད་འཇོག་ལུགས་སྟོན་པ་གཙོ་བོར་མ་མཛད་
པར་དགག་ཕྱོགས་ནས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ལ་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་འཇོག་ས་མེད་ཚུལ་རིགས་པས་སྒྲུབ་ལུགས་གཙོ་བོར་བསྟན་ཏོ། །
དེ་ལྟར་འགོག་སྐབས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ཇི་ལྟར་ཡོད་དཔྱད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

98

ནས་འགོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པའི་སྐྱེ་སོགས་འགོག་གི་སྐྱེ་བ་ཙམ་མི་འགོག་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ཞིང་། དེ་ལྟར་གོ་ནུས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཕལ་མོ་ཆེར་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ནས་འགོག་པར་མཛད་
མོད། གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་སྦྱར་བའི་སྐབས་ཀྱང་མང་དུ་ཡོད་ཅིང་། སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ན་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བ་རྣམས་ལའང་སྦྱོར་དགོས་པ་ཤེས་སླ་བ་ལ་དགོངས་ནས་ཀྱང་ཡིན་པས། གཞུང་གི་དཀྱུས་རྣམས་སུ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མེད་པ་མང་དུ་བྱུང་བས། སྐྱེ་འགག་སོགས་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་པར་འདུག་སྙམ་དུ་འཁྲུལ་བར་མི་བྱའོ། །
དེས་ན་སྤྱིར་རྩོམ་པ་པོ་གཅིག་གིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྗོད་བྱ་མཐུན་པ་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་མ་བྱུང་སར་ཁྱེར་དགོས་པ་བཞིན། དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་བ་ན་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པའི་སྐབས་གཞན་དག་ཏུའང་ཁྱེར་དགོས་ཏེ། སྐྱེ་འགག་དང་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་འགོག་སྐབས་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་བཀག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་དང་། དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བར་སྐྱེ་སོགས་བཀག་པའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་དག་ལ་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་འགོག་སྐབས་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་དགོས་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྦྱར་བ་དང་མ་སྦྱར་བ་གྲངས་མང་ཉུང་བསྡུར་ནས་གང་མང་བ་དེ་གཙོ་བོར་བྱ་དགོས་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། སྦྱར་བ་གཅིག་བྱུང་ན་དེ་འབྲེལ་
གྱི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱེར་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

99

༼ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་འཇོག་འཚམས་ལ་རྩོད་སྤོང་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།༽
ལྔ་པ་ཐ་སྙད་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་འཇོག་འཚམས་ལ་རྩོད་སྤོང་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ནི།
ཡང་ཁ་ཅིག །ཚད་མ་གཞན་གང་གིས་ཀྱང་མི་གནོད་པ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་ཚུལ་བཤད་པ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཟས་ཞིམ་པ་དང་མི་ཞིམ་པ། གཟུགས་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་ལྟ་བུ་དང་། རི་རབ་དང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ལྟ་བུའི་དབྱིབས་ལ་

ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་སོགས་གང་དུའང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། གཟུགས་གཅིག་གང་ཟག་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་གཅིག་ལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་། དེ་ཉིད་གཞན་དེར་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྣང་བ་ན། ཁྱེད་ལྟར་ན་གཟུགས་གཅིག་པོ་དེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀར་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་མཚུངས་པས། དེ་ཉིད་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་བས། ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཡིད་བརྟན་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱོད་ཀྱིས་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པར་འདོད་
པ་དང་འགལ་བ་དང་། ཚད་མས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རི་རབ་དང་རྡུལ་ཕྲན་གཉིས་ལྟ་བུ་ལའང་ཆེ་ཆུང་ཚད་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་ན་རྡུལ་ཕྲན་
གྱི་གོ་སར་རི་རབ་ཤོང་བའི་གོ་སྐབས་མེད་དགོས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་
ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ལས་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་གོ་སར་འཛམ་གླིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སོགས་
དོན་དངོས་ལ་སྤྲུལ་ནུས་པའི་ཕྱིར་སོགས་ཟེར་ན།
སྟོན་པས་ལེགས་སྦྱིན་ལ། ལེགས་སྦྱིན། གཅིག་ཏུ་གཅེས་པ་ནི་གང་ཡིན། ཐར་པའོ། །དེ་ལ་དགོས་པ་གང་ཡིན། དད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཐར་པ་མྱ་ངན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

100

ལས་འདས་པ་ལྟ་བུ་ནི། གཅིག་ཏུ་དགེ་བར་འཇོག་རུང་མོད།
རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། རིང་པོ་ཡོད་ན་ཐུང་ངུ་ཉིད། །རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་རིང་ཐུང་དང་ཕ་རི་ཚུ་རི་སོགས་རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། མཛོད་ལས། མགོ་གཅིག་པ་དང་རྣམ་ཕྱེ་དང་། །དྲི་དང་བཞག་པར་ལུང་བསྟན་པ། །འཆི་དང་སྐྱེ་དང་ཁྱད་པར་འཕགས། །བདག་གཞན་ལ་སོགས་ལྟ་བུ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། མིའི་རིགས་འདི་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ནམ་ཞེས་འདྲི་བ་ལ་ལྷ་ལས་སམ་ངན་སོང་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདྲི། ཞེས་སླར་དྲིས་ནས་ལན་གདབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན།
ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་འཇོག་པ་ནི། གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་ཅིང་། འཇོག་ཚུལ་ཡང་། རང་ཅག་ཐ་མལ་པ་དག་ལ་མཚོན་ན། གཞི་དེ་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་བདེ་སྐྱིད་སྒྲུབ་པའི་ཆ་རྐྱེན་དུ་མཐོང་ན། དེ་གང་ཟག་རང་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡིད་འོང་དུ་འཇོག་པ་དང་། སྡུག་བསྔལ་སྐྱེད་པའི་གཞིར་མཐོང་ན་དེ་དེར་ཡིད་མི་འོང་དུ་སྣང་བ་ཡིན་ཞིང་། གང་ཟག་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དུ་འཇོག་ཚུལ་ཡང་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་པས། གཞི་གཅིག་གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དེ་བཞིན་དུ་ཟས་ཞིམ་མིན་ལྟ་བུའང་ལྟོས་ས་གཞན་ཞིག་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་སྟེ། དཔེར་ན། ཁ་ཅིག་ལ་ཤ་ཞིམ་ལ། གཞན་དག་ལ་རྩྭ་ཞིམ་པར་སྣང་བ་ལྟ་བུ་ནི། གང་ཟག་སོ་སོའི་ལྕེའི་དབང་པོའི་ཁམས་སོགས་གྲུབ་སྟངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབའ་ཞིག་
ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་གྱི། ཟས་རང་གི་ངོ་བོས་ཞིམ་མི་ཞིམ་དུ་སོང་བ་གཏན་མིན་པས།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

101

རྩྭ་ཞིམ་པའི་གང་ཟག་དེའི་ལྕེ་དབང་དང་ལུས་ཀྱི་ཁམས་དེར་ལྟོས་ཏེ་རྩ་སྔོ་སེང་ངེ་བ་
དེ་ཞིམ་པར་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། ནད་པ་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ནས་སྨན་བཟང་ངན་གྱི་ཁྱད་
པར་འཇོག་དགོས་ཀྱི། སྨན་འདི་ཁོ་ན་བཟང་ཟེར་ནས་ནད་པ་ཀུན་གྱིས་ཟ་ཆོག་ཆོག་
ཅིག་མེད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། གཅིག་ལ་ཞིམ་ན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཞིམ་པོ་དང་། གཞན་ཞིག་ལ་མ་ཞིམ་ན་གཅིག་ཏུ་མི་ཞིམ་པས་ཁྱབ་པ་ག་ལ་ཡོད།
དེ་ལྟ་ནའང་ད་ལྟ་ངེད་ཅག་གིས་ཟས་ཞིམ་མི་ཞིམ་གྱི་ཐ་སྙད་ལྟ་བུ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་ཁྱབ་ཁོངས་རིགས་མཐུན་གྱི་མི་དག་ལ་ལྟོས་ཏེ་བྱ་བཞིན་པ་ལྟར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་བསམ་དོན་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་འབྱེད་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཕྱེད་ན་དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྔ་མ་དང་མཚུངས་ལ།
ཟས་ཞིམ་མིན་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཁྱད་གཞི་ཟས་ཉིད་ཀྱང་རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པ་ཁོ་ན་སྟེ། དཔེར་ན། རྩམ་པ་ཟས་ཡིན་ལ། ས་དང་ཤིང་ཟས་མིན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་ངེད་ཅག་གི་ལུས་ཁམས་ལ་ལྟོས་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལྟར་སྨྲ་བ་པོའི་བསམ་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཐ་སྙད་དེ་འཐད་ལྡན་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་
གནོད་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་དེ། ངེད་ཅག་གི་ལུས་ཁམས་ལ་ལྟོས་ན། རྩམ་པ་ཟས་ཡིན་ལ། ས་དང་ཤིང་ཟས་མིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་འབུ་སྲིན་སོགས་འགའ་ཞིག་གི་ལུས་ཁམས་ལ་ལྟོས་ཏེ་བཞག་ན་ནི་དེ་
ལས་ལྡོག་སྟེ་འཇོག་དགོས་ཀྱང་། རྩམ་པ་ཟས་ཡིན་པ་དང་ཤིང་ཟས་མིན་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ། དངོས་པོ་དེའི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་མིན་ལ། གང་ཟག་ཡོད་ཚད་ལ་ལྟོས་ཀྱང་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

102

ལྟོས་ཏེ་རྩམ་པ་ལྟ་བུ་གཞི་གཅིག་ཟས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀར་ཁས་བླངས་ཀྱང་། འགལ་བ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། གང་ཟག་སོ་སོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལུས་ཁམས་ལ་འཕྲོད་མི་འཕྲོད་གཉིས་གཞི་གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གཞི་དེ་ཟས་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་ལྟ་བུ་ནི། ཟས་ཡིན་ནོ་ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ཐ་སྙད་གང་ལ་ལྟོས་ནས་བྱས་པ་དེའི་བསམ་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ་
འབྱེད་དགོས་ཀྱི། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཟས་སུ་གྲུབ་པ་ཞིག་ནི་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །
འདིས་ནི་རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་པའི་ཆོས་རྣམས་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཚུལ་དང་། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་གྱི་དམིགས་ལེགས་པར་ཕྱེས་པའོ། །
དེས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་ནི་ཁྲུ་གང་ཆོས་ཅན། རིང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སོར་
གང་ལ་ལྟོས་ནས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐུང་ངུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདོམས་གང་ལ་ལྟོས་ན་ཐུང་བའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་ལྟ་བུ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མིན་པས་ལྐུག་པའི་རིགས་པ་ལ་སྙིང་པོ་མེད་དོ། །
དེས་ན་དེ་དག་ལྟོས་འཇོག་གིས་བཞག་པ་ལས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པར་འཇོག་ཏུ་མེད་པས་ན། ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་དེ་དག་ནི་ཆེས་རགས་པའི་རྣམ་གཞག་དེ་དག་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཚུལ་ཙམ་ལ་ཡང་རྨོངས་པའི་གཏི་མུག་ཅན་ཞིག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས། རང་ཅག་ལ་ཉི་མར་གྲགས་པའི་ཚ་ཟེར་ཅན་ལ་ཡུལ་དུས་གཞན་ཁ་ཅིག་གི་མི་རྣམས་ལ་ཟླ་བར་གྲགས་པ་ཡོད་ཆོག་པས། ཉི་མ་དང་ཟླ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་གང་རུང་གཅིག་ནོར་བ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

103

འགྱུར་རོ་ཟེར་ན།
རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཡིན་དོན་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལའང་སྦྱོར་དུ་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་པས།

ཉི་མ་ཞེས་པའི་མིང་དེ་ཚ་ཟེར་ཅན་ལས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ལ་སྦྱར་མི་ཆོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་དེ་གཉིས་སུ་ཡང་ནོར་བར་འཇོག་མི་ནུས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ནའང་ཉི་ཟླ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་མི་དགོས་ཏེ། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ངེད་ཅག་གིས་ཉི་ཟླའི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་འདོད་པའི་ཟླ་བ་ནི་བསིལ་ཟེར་ཅན་ལས། ཚ་ཟེར་ཅན་དེ་མིན་པ་གང་ཞིག །ཁོང་ཚོས་ཟླ་བ་ཞེས་པ་དེ་བསིལ་ཟེར་ཅན་ལ་མ་བརྗོད་པར། ཚ་ཟེར་ཅན་ལ་བརྗོད་ཅིང་། དེ་དག་གིས་ཟླ་བ་བསིལ་བའི་འོད་དང་ལྡན་པའང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གཉིས་ཀྱང་བསམ་དོན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་མིང་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་ཡིན་པས། དེ་ནི་སྐད་རིགས་མི་འདྲ་བ་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་། རི་རབ་དང་རྡུལ་ཕྲན་ལྟ་བུར་ཆེ་ཆུང་གི་ཁྱད་པར་དང་པོ་ནས་མེད་ན། སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་སྤྲུལ་མི་དགོས་ཀྱང་དེ་དག་དང་པོར་ཆེ་ཆུང་ཚད་གྲུབ་
ཏུ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་ཕྱིར་སྤྱིར་བཏང་ལ་རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་གོ་སར་རི་རབ་མི་ཤོང་
ནའང་སངས་རྒྱས་སོགས་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ནུས་པས་ཤོང་བར་དོན་དངོས་ལ་
སྤྲུལ་བ་ཡིན་པས་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། དེར་མ་ཟད་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ལས་སྟོབས་
ལྡན་བསགས་པའི་ནུས་པས་ཆུ་ཀླུང་གི་གོ་སར་རྣག་ཁྲག་དངོས་གནས་ལ་གྲུབ་པ་དང་། དམྱལ་བ་པའི་ལས་ཀྱི་ནུས་པས་དམྱལ་བའི་ལྕགས་སྲེག་གི་ས་གཞི་དང་
མཚོན་ཆ་སོགས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མེད་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

104

སྤྲུལ་ཞིང་ཡོད་པ་བསྒྱུར་བ་སོགས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པ་ནི། སྒྱུ་མ་མཁན་གྱིས་མིག་
འཕྲུལ་སྟོན་པ་བཞིན། དོན་ལ་ཅི་ཡང་མེད་ཀྱང་རྟ་གླང་སོགས་སུ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་འབའ་ཞིག་བསྐྱེད་ནས་གཞན་གྱི་མིག་འཁྲུལ་དུ་བཅུག་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ།
མདོ་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་བོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་
པ་བཞིན། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་དོན་དངོས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལས་
བཟང་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་དོན་དངོས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེ་འགྲོ་དང་ངན་འགྲོ། ཐར་
པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སོགས་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་མི་འཚིག་པའི་རིགས་སྔགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་དམར་འབར་བའི་ལྕགས་གོང་ལ་རེག་པའི་ཚེ། རིགས་སྔགས་ཀྱི་ནུས་པས་ལྕགས་གོང་དམར་འབར་
བའི་རེག་བྱར་གྱུར་པའི་གྲང་རེག་གསར་དུ་སྐྱེས་ཤིང་། དེའི་ཚེ་ལྕགས་གོང་གཅིག་པོ་དེའི་རེག་བྱ་ལ་ཚ་གྲང་གི་རེག་བྱ་གཉིས་ཀ་ཡོད་ཀྱང་རིགས་སྔགས་ཀྱི་མཐུས་གང་ཟག་

དེས་གྲང་རེག་ལས་ཚ་རེག་མ་མྱོང་བ་ཡིན་གྱི། ཚ་རེག་གྲང་རེག་ཡིན་པ་དང་། རིགས་སྔགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་དེས་ཚ་བའི་རེག་བྱ་གྲང་རེག་ཡིན་པར་མྱོང་བ་གང་ཡང་མིན་ཚུལ་སོགས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ངོ་མཚར་བ་
དག་གི་དགོངས་དོན་ཕྱོགས་ཙམ་ཞིག་གོ་ནའང་། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་དང་
འབྲས་བུའི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་ངེས་པ་རྙེད་པའི་སྒོ་བླ་ན་མེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་མིན་པར་ཡི་དྭགས་ཀྱིས་ཆུ་ཀླུང་རྣག་ཁྲག་ཏུ་གཞལ་བ་དང་། རིགས་
སྔགས་དང་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གིས་ཚ་རེག་གྲང་རེག་ཏུ་མྱོང་བ་སོགས་ཡིན་ན། ལས་
བཟང་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས། བདེ་འགྲོ་ངན་འགྲོ་སོགས་རྒྱུ་དང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

105

འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་ཐམས་ཅད་དོན་ལ་རྟ་གླང་སོགས་ཅི་ཡང་མེད་ནའང་སྒྱུ་མའི་
སྔགས་རྫས་ཀྱིས་མིག་བསླད་པས་ལྟད་མོ་བ་ལ་རྡེའུ་ཤིང་རྟ་གླང་སོགས་སུ་སྣང་
ནས་དགའ་སྡུག་གི་འཁྲུལ་སྣང་བསྐྱེད་པ་བཞིན། དོན་ལ་ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་འཁྲུལ་སྣང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པས། ཉམས་ང་བའི་ཆད་ལྟ་ཆེ་ཤོས་དེར་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །
འོ་ན་ཆུ་ཡི་གོ་སར་རྣག་ཁྲག་དང་། རྡུལ་ཕྲན་གཅིག་གི་གོ་སར་རི་རབ། ལྕགས་གོང་དམར་འབར་བའི་སྟེང་དུ་གྲང་རེག་སོགས་དོན་དངོས་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། རིམ་བཞིན་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ལས་སྟོབས་ལྡན་དང་ཕྲད་པའི་ཚེ་དང་། སངས་རྒྱས་སོགས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་བའི་གནས་སྐབས་དང་། རིགས་སྔགས་ཀྱི་ནུས་པ་ལྡན་པའི་གང་
ཟག་གིས་དམར་འབར་བའི་ལྕགས་གོང་ལ་རེག་པ་སོགས་ཀྱི་ཚེ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་བོ། །འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་མེ་མེད་ནའང་དུ་བ་ཡོད་ཆོག་པར་ཐལ། དུ་བའི་རང་དུས་ན་མེ་འགགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སོ། །
གཞན་ཡང་། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཁྱོད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དེ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། ༣༥༢ ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་རང་ག་བས་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འགྲུབ་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དཔྱད་ན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་ཀུན་གཞི་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ལས། ཐ་སྙད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

106

པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་དེ་མེད་པ་ཡང་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བདེན་པར་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ་ཞེ་ན། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ནི། ཆོས་གང་ཡིན་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རྙེད་དགོས་པ་ཞེ་ཕུག་ལ་བཞག་ནས་གང་ཟག་ཅེས་པ་བློར་སྣང་ཙམ་དང་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དེས་མ་ཚིམས་ནས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་རྙེད་པའི་ལུགས་སུ་བྱས་ནས་
བཞག་པ་ཡིན་པས། འཇོག་ཚུལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་
མས་དེར་གནོད་ཚུལ་མེད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་ན་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ཞིང་
སྔར་བཤད་པའང་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །

༼བདེན་མེད་གསར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འཇོག་མཚམས་ལ་དཔྱད་པ།༽
དྲུག་པ་བདེན་མེད་གསར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་འཇོག་མཚམས་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདེན་འཛིན་དང་དེའི་ཞེན་ཡུལ་བདེན་གྲུབ་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་
ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་མེད་དང་དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་
གཉིས་ཀྱང་རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། བདེན་གྲུབ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་
ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དེ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་། དེར་ཐལ། དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

107

རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །རྟགས་དེས་སྔར་བདེན་མེད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་དག་གི་ངོར་བདེན་མེད་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་གསར་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔར་བདེན་མེད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་བདེན་མེད་ཐོག་མར་རྟོགས་སྐབས་ངེས་པར་དུ་རྟགས་འདི་འདྲ་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག །མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལ་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་མེད་སྔར་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གིས་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་ཀྱང་མྱུ་གུ་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ལ་རྟེན་
འབྲེལ་འཇོག་ས་མེད་ཚུལ་སོགས་ལ་གོ་བ་རྣམ་དག་ཆགས་ན། དེའི་དོན་ཡང་ཡང་བསམ་པ་ལས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་ཀྱང་། དེ་ལྟ་བུའི་རྒོལ་བ་དེས་བསྒྲུབ་བྱ་མ་རྟོགས་སྔོན་དུ་རྟགས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་ངེས་པས། རྒོལ་བ་དེ་རྟགས་དེའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།
འོ་ན་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རྗེས་དཔག་དེ་མ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་རྟགས་དེ་གང་ཟག་དེ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བར་ཐལ། རྟགས་དེ་གང་ཟག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

108

དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་དེའི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་རྟགས་དེ་
ཉིད་ལས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་དེས་སྔོན་དུ་རྟགས་དེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར།
རང་གི་ལུགས་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་ཞིང་། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་དགོས་པར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་སོགས་ལས་གསུངས་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པས། དབུ་ཚད་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་དགག་བྱའི་
ཁྱད་པར་ལས་སྤྱིར་རྟགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྣང་གི་རྣམ་དབྱེ་དང་། གང་ཟག་དེའི་
ངོར་རྟགས་དེ་ཡང་དག་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་ཁྱད་པ་ཡོད་པར་མི་སྣང་ངོ་། །
དེས་ན་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཁ་ཅིག །མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལ་རྟགས་དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་འཐད་པར་དཀའ་སྙམ་མོ། །དེས་ན་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་བདེན་མེད་གསར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། བདེན་མེད་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དམ་
དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གང་ཞིག །སྔར་བདེན་མེད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་གང་
ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་འདི་ཡང་མི་རྟག་པ་གསར་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས། བདེན་མེད་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་གསར་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡོད་ས་དབུ་ཚད་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་མི་བཙལ་བར་མེད་སར་འཚོལ་བའི་སྐུ་ཚེགས་མི་དགོས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

109

དེ་ལ་ཁ་ཅིག །རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་
སྟེང་དུ་བདེན་མེད་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་

འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༢༥ འདིས་ནི་བདེན་མེད་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྲེལ་ལྟ་བུ་ལ། བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མཐུན་དཔེའི་
སྟེང་དུ་མ་ངེས་པར་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་བྱར་མེད་པར་
གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་འཇུག་པ་ལས། ནུས་པར་ཆེས་སླ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟར་རང་བཞིན་གཞན་དག་ལ། །ཁོང་དུ་ཆུད་པ་བདེ་བླག་ཏུ་ནི་ནུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༧༩ འགའ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འཛིན་དུ་གཞུག་པར་ནུས་པར་སླ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ལ་གྲགས་པའི་དཔེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་སྤྱིར་དཔེ་རྣམ་དག་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་སོགས་ཚུལ་
གསུམ་དོན་དངོས་ལ་གྲུབ་པ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། རྒོལ་ཕྱི་རྒོལ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་པའི་
དཔེ་མི་སྲིད་པ་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་སོགས་ཀྱིས་དབུ་མ་པ་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་
བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ཡུལ་དུས་ནམ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་པ་གཏན་མི་སྲིད་པའི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ན། དེ་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་དཔོག་མི་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། ༧༣༠ འོ་ན་གཟུགས་བརྙན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་གང་དུ་སྣང་བས་སྟོང་པར་ངེས་པ་འདི་དེ་དག་གི་རང་བཞིན་མེད་པ་མངོན་སུམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

110

དུ་རྟོགས་པ་ཡིན་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པར་འགྱུར་བས་དེ་དག་འཕགས་པར་འགྱུར་རོ། །མིན་ན་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་ཇི་ལྟར་རུང་སྟེ། དཔེ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་ན། དེའི་དཔེ་གང་འཇོག་ལ་སོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བརྟགས་ན་

ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་དགོས་སོ་སྙམ་ན། ཞེས་དོགས་པ་བཀོད་ནས་དེའི་ལན་དུ་ཁ་ཅིག་གིས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉི་ཚེ་བའི་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཕགས་པ་ཡིན་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་སྨྲ་བ་ཆོས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས། ཆོས་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་
ནུས་པར་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་མི་འཐད་པར་གསུངས་ནས། རང་
ལུགས་ཀྱི་ལན་དུ། དེས་ན་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པས་
བྱད་བཞིན་དུ་བདེན་པར་མི་འཛིན་ཡང་གཟུགས་བརྙན་བདེན་པར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་འགོད་ཡུལ་ལ་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་མི་བདེན་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་གསུངས་ལ། དེས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱང་དེའི་ངོར་དེ་དག་གང་ཟག་སོགས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་དཔེར་རུང་ཚུལ་ཡང་། དེ་ཉིད་ལས། ༧༣༠ དེ་ལྟར་ཡིན་ནའང་རང་བཞིན་མེད་པའི་དཔེར་རུང་ལུགས་ནི་གང་དུ་སྣང་བ་དེ་ཡི་དངོས་པོས་སྟོང་པས། གང་དུ་སྣང་བ་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས། དེ་ཉིད་དཔེར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་
བཞིན་མེད་པ་ཐོག་མར་སྒྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་ཇི་ལྟར་འགོད་ཚུལ་གསལ་བར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

111

གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ༡༧༤ སྐབས་འདིར་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དཔེར་བཀོད་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་པས་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་འགོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པས་རྫུན་པར་བཞག་པ་གྲུབ་ཟིན་ཅིག་དཔེར་འགོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དཔེར་བྱེད་པ་རྫུན་པ་རགས་པ་ཙམ་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་བཀོད་པ་ལས། བདེན་པར་སྣང་ཞིང་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པའི་རྫུན་པ་ཕྲ་མོ་
གྲུབ་ཟིན་ནས་དཔེར་འགོད་པ་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་རྣམ་འགྲེལ་
ལེའུ་བཞི་པའི་མཐའ་དཔྱོད་དུའང་། ༥༠༦ བྱས་རྟགས་ཀྱི་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་
རྗེས་དཔག་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་ཁ་མའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའང་། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འགལ་ལོ། །
དེ་ལྟར་མིན་ན་བདེན་མེད་གསར་དུ་རྟོགས་པ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དང་

པོར་ཆོས་གང་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་སྔོན་དུ་དེའི་དཔེ་ཞིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས། དེ་ལ་ཡང་སྔོན་དུ་རྟགས་འགོད་པ་དང་དེའི་དཔེ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པས་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་དུ་གོ་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ཏུ་བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་སོགས་དང་། མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་
བྱས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་རྣམས་དོན་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་ཤེས་ནས་དོན་གཉེར་དང་ཐོས་བསམ་བྱ་རིགས་པར་མཐོང་བར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

112

འགྱུར་གྱི། གཞན་དུ་དེ་དག་ནས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་མི་རྟག་པ་སོགས་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར།
དབུ་ཚད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ཆེན་མོ་རྣམས་ལས་དང་པོ་བ་དག་ལ་མཁོ་འཇེབས་དེ་ཙམ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་མི་རྟག་པ་སོགས་གསར་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་གཞུང་ཆེན་མོ་གང་དུའང་མ་
གསུངས་པ་ཞིག་བཀོད་ནས་འདི་མིན་ན་ཅི་ཡིན་ཟེར་མཁན་དག་གིས་ནི། མདོ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ཉམས་རྟོགས་གང་མཚམས་སོན་པ་དག་གི་
དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ལས་དང་པོ་བའི་ཕྱིར་དུ་གསུངས་པ་མིན་པར་ཁས་ལེན་
དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་ལས་དང་པོ་བ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་མི་རྟག་པ་སོགས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་སོགས་ཀྱི་མན་ངག་ཟུར་དུ་

ཡོད་པའམ། ཡང་ན་གཞུང་ཆེན་མོ་དེ་དག་མཛད་པ་པོ་རྣམས་སྙིང་རྗེ་ཆུང་བའི་དབང་གིས་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཡལ་བར་དོར་བའམ། ཡང་ན་དེ་དག་གིས་མ་ཐོན་པའི་ལས་དང་པོ་བ་དག་ལ་མྱུར་ལམ་སྟོན་མཁན་གྱི་མཁྱེན་བརྩེའི་བདག་ཉིད་ཅན་གཞན་
ཞིག་ཡོད་དོ། །ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཞིང་དེ་འདྲ་འདོད་མཁན་དག་ནི། བྱང་ཆུབ་ལམ་རིམ་ཆེན་མོ་ལས། ༤༣ དེ་དག་གདམས་པའི་མཆོག་མ་ཡིན་ན་ནི། དེ་དག་མཛད་པ་པོ་ལས་ལྷག་པའི་གདམས་ངག་མཁན་པོ་སུ་ཞིག་རྙེད། ཅེས་དང་། གང་ཡང་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་ལ་ཉམས་ལེན་གྱི་གནད་མེད་པའི་བཤད་ཆོས་སུ་བྱས་ཤིང་། ཉམས་ལེན་གྱི་འགངས་དང་སྙིང་པོའི་དོན་སྟོན་པའི་མན་ངག་ཟུར་དུ་ཡོད་པར་
གོ་ནས་དམ་པའི་ཆོས་རང་ལ་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པའི་ཆོས་ལོགས་ལོགས་པ་གཉིས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

113

ཡོད་པར་འཛིན་པ་ནི། དྲི་མ་མེད་པའི་མདོ་རྒྱུད་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་དགོངས་འགྲེལ་
གྱི་བསྟན་བཅོས་ལ་གུས་པ་སྐྱེ་བའི་གེགས་བྱེད་ཅིང་། ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་མ་
ལ་བཞུགས་མཁན་དག་གོ །
གཞན་ཡང་། གཞུང་དེ་རྣམས་ནས་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་

ཚིགས། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་ཟེར་བ་སོགས་ཟླ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་བསྔགས་བརྗོད་དང་དོན་འགངས་ཅན་དུ་བརྩིས་ནས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལའང་དགོས་
ནུས་དེ་ཙམ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་མ་མྱོང་བའི་ངེད་ཅག་ལས་དང་པོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྟགས་དེ་དག་ལས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་ནུས། སྟོང་པ་ཉིད་ལེགས་
པར་རྟོགས་ཟིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་སྔ་མའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་དག་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཆོས་

གཞན་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་དེའི་ངོར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་
སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་གྲུབ་ན། གང་ཟག་དེས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ངོར་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་འགོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་མེད་རྟོགས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་དེ་ལས་གཞན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་
འགོད་པ་ལ་མི་བལྟོས་པར་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

114

དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཕྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ལ་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་གཞན་གྱིས་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་མེད་
པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༨༧ ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །བདེ་བླག་རྙེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་

གསུངས། །ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བཀག་འགྲུབ་པས། །དང་པོར་ཤེས་བྱ་དགག་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་གཞན་གྱིས་ཅུང་

ཟད་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་བས་ཤེས་བྱ་དགག་པ་ཉིད་སྔར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འདིར་རེས་འགའ་གཞན་གྱིས་ཅུང་ཟད་བསྟན་པ་

ཙམ་གྱིས། ཞེས་པ་ནི་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་འགོད་མི་དགོས་པའི་དོན་ཏོ། །

༼དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།༽བདུན་པ་དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པ་གནས་ལུགས་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་གིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་གམ་མི་རྟག་སྐྱེས་སམ་མ་སྐྱེས་སོགས་ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་མི་རྟག་པ་སོགས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ལ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་དོན་ལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་འཇོག་མཚམས་
ལས་བརྒལ་ནས་བཏགས་དོན་གང་ཡིན་འཚོལ་བའི་དཔྱད་པ་མིན་པ་གང་ཞིག །མ་དཔྱད་པར་འཇོག་ལུགས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚིམས་ནས་བཏགས་པའི་དོན་གང་དུ་འདུག་མ་བཙལ་བར་བཞག་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ་ལྟ་བུ་སྣང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

115

ཙམ་དེས་མ་ཚིམས་པར། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བུམ་པའི་
གཤིས་ལུགས་ཇི་འདྲ་ཡིན་མིན་གྱི་རང་བཞིན་བཙལ་ན་བུམ་པ་མི་རྙེད་པར་བུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་རྙེད་པར་འགྱུར་བས། བུམ་པ་སོགས་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་

བཟོད་དུ་མེད་པ་དང་གཤིས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བུམ་པ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་དེ། བུམ་པ་རིགས་ཤེས་
ཀྱི་དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དཔྱད་བཟོད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༦༥ བདེན་འཛིན་གྱི་ཡུལ་དེར་གྲུབ་ན་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དང་། ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་
དང་། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་སོགས་སུ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་འཕེན་ནུས་ཀྱི། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་དག་བཀག་ཀྱང་བདེན་
མེད་ཀྱི་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༢ འདི་ཡང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དང་དེས་གྲུབ་པ་
གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་པས། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཉིད་བདེན་པའི་དོན་དུ་འདོད་པར་སོང་བས། ཅི་ཙམ་ཞིག་ནས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྲོ་བའི་ས་མཚམས་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ལ་དགག་བྱ་བདེན་ཚད་དང་། རིགས་ཤེས་དེས་གྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་བྱུང་ན། དེས་དཔྱད་བཟོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སྔ་དེའི་བློ་ངོར་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་བས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

116

དེའི་བློ་ངོའི་དཔྱད་བཟོད་ཁེགས་པས། བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་རྟོགས་མི་དགོས་ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་བུམ་པ་རང་བཞིན་མེད་པ་དེ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དང་གནས་
ལུགས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། བུམ་པའི་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་
ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང་། བུམ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་རང་ཉིད་
བཙལ་ན་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་དང་། རང་ཉིད་རང་ཉིད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༩ མྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་དུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་མྱུ་གུའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཀྱང་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མིན་ཏེ།
རང་ཉིད་རང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དོན་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་མྱུ་གུའི་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་དེ་གཤིས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་ན་རང་ཉིད་རང་གི་གཤིས་ལུགས་སམ་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པ་ལས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་ལུང་དེའི་མཇུག་ཏུ། དེས་ན་མྱུ་གུའི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་པར་མེད་པ་དེ་མྱུ་གུའི་དོན་དམ་དང་། མྱུ་གུའི་ཡིན་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་འདྲ་བ་དེ་དོན་དམ་པར་གཤིས་ལུགས་ལ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ནི་མྱུ་གུའི་དོན་དམ་དང་གཤིས་ལུགས་སུ་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ག་ལ་ཡིན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་གི་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་

བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་རང་ཉིད་རྙེད་པ་དེ། གཤིས་ལུགས་སམ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

117

གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བུམ་པ་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་ལྟ་བུ་བུམ་པའི་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། བུམ་པའི་གཤིས་ལུགས་སམ་གནས་སྟངས་ངོ་མ་བདེན་པར་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞེས་པ་ཡིན་པས། དེ་ནི་བུམ་པ་བདེན་པར་མེད་པའི་དོན་དུ་སོང་ལ།
སྤྱིར་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། ཡོད་ཚུལ་ལམ་གྲུབ་ཚུལ་གཤིས་ལུགས་ཀྱིས་ཡོད་ཅེས་པར་སོང་བས། དེ་ལ་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཡོད་ཚུལ་
འགལ་བས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འགྱུར་བས་སོ། དེས་ན་སྐབས་སྟོབས་ཀྱི་གོ་དོན་སོ་སོར་
མ་ངེས་ནས་ཚིག་ཙམ་ལ་ཞེན་པར་མི་རུང་ངོ་། །
འོ་ན་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱིས་འཇོག་མཚམས་ལས་བརྒལ་ནས་བཏགས་དོན་གང་
ཡིན་འཚོལ་བའི་ཤེས་པ་ལ། དཔྱད་པའི་བློ་དང་། དེ་ལས་ལྡོག་པའི་ཤེས་པ་དག་ལ། མ་དཔྱད་པའི་བློར་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། དང་པོ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློ་དང་། ཕྱི་མ་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

བློར་འདོད་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཇི་སྙེད་པ་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་
མིན་དཔྱོད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༡༦ དེ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་གང་ལའང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སྣང་བའི་དོན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

118

དེ་བློ་ལ་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་
ཡིན་སྙམ་དུ་མི་དཔྱོད་པའི་ཤེས་པ་མ་བརྟགས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་སོ། །དེ་ཉིད་ལ་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི། བརྟག་པ་ཡེ་མི་བྱེད་པ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མ་དཔྱད་པའི་བློའམ་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློ་ལ་བཏགས་
དོན་ལ་མི་དཔྱོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་དེ་ནི་གཞི་དུས་ཀྱི་ཀུན་

རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །ཁྱེད་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་ཞེས་
མང་དུ་སྨྲས་ཀྱང་དོན་མེད་པར་ཐལ། ལས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་ཚུལ་ལ་རིགས་
པས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་པའི་ཚེ་ན། ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཞིག་པ་དངོས་
པོ་བ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཐ་སྙད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་
དགོས་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ༥༨ དེ་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་དེ་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ནི་མ་བརྟགས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལས་ཐ་དད་པར་བདག་མེད་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་
འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་གང་ཡིན་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་བློས་དཔྱད་ན་འཇོག་ས་མེད་ཅིང་། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཚུལ་ལ་མ་དཔྱད་པར་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་
ནས་བཞག་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་བཞག་ན་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་གསུངས་པས་ན། མ་དཔྱད་པར་ཆོས་རྣམས་འཇོག་ཚུལ་འདི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

119

དང་རྣམ་གཞག་སྐྱོན་མེད་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་ལ་སུན་འབྱིན་ལྟར་སྣང་

མ་འཕེན་ཅིག །
འོ་ན་ཁྱེད་ལྟར་ན་ཐབས་གང་ཞིག་གོམས་པས་རྣམ་གྲོལ་ཐོབ་ནུས་མིན་སོགས་དཔྱད་དེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ཐར་ལམ་དུ་ཁས་བླངས་ནས་དེར་བརྩོན་པ་སོགས་མི་རིགས་པར་ཐལ་བ་དང་། གཉེན་པོ་དང་སྤང་བྱ། ལམ་དང་ལམ་མིན་པ། ཞི་གནས་དང་ལྷག་མཐོང་སྒོམ་ཚུལ་སོགས་གང་ལའང་དཔྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་རྣམ་གཞག་དེ་འདྲ་བྱས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་པའི་
ངལ་བ་དོན་མེད་དུ་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དཔྱད་ཚུལ་དེ་དག་ཀུན་རྫོབ་ལ་དཔྱོད་པ་ཙམ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་བཞག་ན་རྣམ་གཞག་མི་རུང་བའི་ཁས་ལེན་ངེད་ཅག་ལ་མེད་པས་ཕྱོགས་སྔའི་འབེན་མ་མཐོང་པར་ལྟར་སྣང་གི་རིགས་པའི་མདའ་མ་རྡེག་ཅིག

༼འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།༽
བརྒྱད་པ་འཇིག་ལྟ་གཉིས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། ཡང་ཁ་
ཅིག །དྲང་ངེས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ༡༩༤ ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ནི་ང་ཡི་བའོ། །རྣམ་པ་ནི་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་འཛིན་པའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༡༢ རྣམ་པ་ནི་དམིགས་པ་དེ་ལ་དམིགས་ནས་ང་ཡི་བ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའོ། །ཞེས་ང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

120

ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟས་ང་ཡི་བ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པར་གསུངས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལས་འོས་མེད་དེ། ང་ཡི་བ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་
གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གང་ཟག་མིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ང་ཡི་མིག་སྣ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ནི་ང་ཡི་ཡིན་རྒྱུའི་མིག་སོགས་ཀྱིས་

ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་བཞག་པས་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཡང་། ང་ཡི་བ་ཙམ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ང་ཡི་ཡིན་རྒྱུའི་མིག་སོགས་ཕུང་པོ་དང་། མིག་སོགས་ང་ཡི་ཡིན་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ང་ཡིར་བྱེད་པ་པོའང་ང་ཡི་བ་ཡིན་པས། མཚན་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ང་ཡི་བ་ཙམ་ལ་གང་ཟག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀྱི་ཆ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་
དང་། དེ་ཉིད་བློ་ལ་འཆར་བ་དང་སྒྲས་བརྗོད་པ་བཅས་ཀྱི་སྐབས་སུའང་ང་བརྗོད་པ་
དང་ང་འཆར་ཚུལ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ན་དེ་གང་ཟག་ཏུའང་འཇོག་མི་རིགས་པས་ང་ཡི་བ་ནི་དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གང་ཡང་མིན་ནོ། །
འདིར་ཁ་ཅིག །ང་ཡི་བ་དེ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་ཀྱང་དེའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་མིན་ཏེ། སྤྱིར་བློ་དེས་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་
པ་དང་ང་ཡི་བ་སྣང་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་

དམིགས་པ་དང་སྣང་དགོས་པས། ང་ཡི་བའི་མཚན་གཞི་གང་ལའང་མ་དམིགས་པར་ང་ཡི་བ་ཙམ་ལ་དམིགས་པའི་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ལ་ང་དང་ང་ཡི་བ་གཉིས་ལས་ང་གཙོ་ཆེ་བ་ཡིན་པས། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། ང་ཡི་བ་ཙམ་གྱི་གནས་
ལུགས་ཀྱི་སྟོང་གཞིའང་དེ་དང་མཚུངས་པས། དེའི་གནས་ལུགས་ནི་གང་ཟག་གི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

121

བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཡིན་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། མི་འཐད་དེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ཡིན་ཕྱིན་ཆད། ཁྱོད་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་

འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །ང་ཡི་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༡༢ འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངའོ་སྙམ་པའི་བློ་ངང་གིས་སྐྱེ་བ་དགོས་པས། རྒྱུད་
གཞན་གྱི་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ཀྱང་། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་ན། རང་ཉིད་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་གཞི་གཅིག་ཡོད་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་ངའམ་གང་ཟག་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ང་ཡི་བ་དེ་ལྟར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིག་རྣ་སོགས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དེའི་མཚན་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༥ང་ཡི་བའི་གཞི་མིག་རྣ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་པས། ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་ཞེས་པ་ནི་དེ་དག་
ལ་དམིགས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་ལས། ༡༩༦ དེ་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

122

བསྡུས་པའི་མིག་རྣ་སོགས་ནི་ང་ཡི་བའི་མཚན་གཞི་དང་། གང་ཟག་དང་ཆོས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་ཡ་གྱལ་གྱི་ཆོས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གཉི་ག་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ང་ཡི་བ་གང་ཟག་ཡིན་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མིག་སོགས་ཕུང་པོ་རྣམས་ང་ཡི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་བདག་གི་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༣༠༢ བདག་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དངོས་པོ་བདག་གི་བ་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེས་དམིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༣༠༣ བདག་སྟེ་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཡུལ་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་ཞི་བ་སྟེ། མ་སྐྱེས་ཤིང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རྣལ་འབྱོར་པ། ངར་འཛིན་པ་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་གི་བ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༨༡ དེ་ལྟར་ང་དང་ང་ཡི་བ་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུན་ལྡན་དུ་བསྒོམས་པ་ལ་བརྟེན་ནས། བདག་སྟེ་ངར་འཛིན་པའི་ཡུལ་གང་ཟག་དང་། བདག་གི་བ་སྟེ་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་ཡུལ་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་མཚན་མ་ཞི་བ་སྟེ་ཅི་ཡང་མི་དམིགས་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རོ་མཉམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་གི་བར་འཇོག་པ་ཆེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས་ཀྱང་། ༥༦༨ བདག་ལ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཚེ་བདག་གི་བ་ཕུང་པོ་ལའང་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་པ་སོགས་ཕུང་པོ་བདག་གི་བར་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ལན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

123

དུ་མར་གསུངས་སོ། །
ཡང་འཇིག་ལྟ་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་པར་གྱུར་པའི་ང་དེ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། རྒྱུད་གཞན་གྱི་ང་ལ་དམིགས་པའི་
འཇིག་ལྟ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་ལྟ་བུས་སྐྱེ་བ་
སྔ་ཕྱི་ཀུན་ལ་ཁྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བ་ལ་དམིགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་ལ་དེའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་དགོས་པས། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ང་དེ་སྐྱེ་
བ་སྔ་མ་སོགས་སུ་མེད་ཀྱང་ལྷས་བྱིན་གྱི་ང་དེས་དེའི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པ་ཤཀྱཱ་ཐུབ་པའི་ང་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོན་པས། ང་དེའི་ཚེ་དེའི་དུས་སུ་རྒྱལ་པོ་ང་ལས་ནུ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༼བདག་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་དགག་བྱ་དེ་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་དང་། ཆོས་ཀྱི་བདག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་གཙོ་
བོ་གང་ལ་བྱེད་ངོས་གཟུང་བ་དང་། བདག་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སོ་སོར་
བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་བཞི། དངོས་དང་། དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཀུན་གྱི་གནད་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་ཐུག་ཚུལ། དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་རིགས་པའི་
རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཚུལ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་དཔྱད་རྩོད་ལ་ཆགས་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

124

ཕྱིར། །མ་མཛད་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར་ནི་དེ་ཉིད་བསྟན། །ཞེས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རྩོད་པ་ལྷུར་ལེན་པར་འདོད་པ་དང་། གཞན་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེད་མིན་པར་སེམས་ཅན་
རྣམས་རྣམ་གྲོལ་ལ་འགོད་པ་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཉིས་སུ་
འདུ་དགོས་ཏེ། སེམས་ཅན་རྣམས་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་

ཏུ་ཞེན་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁྱམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
སྤྱིར་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང་། རྟགས་སྦྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་

གཉིས་ལས། དང་པོ་ལའང་། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར།

སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བར་ཐལ། གཟུགས་

འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་
མཚན་མཚུངས་པའི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར།

མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགལ་བརྗོད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་སོགས་དང་།
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། རྣམ་ལྔ་དང་
རྣམ་བདུན་གྱི་གཏན་ཚིགས། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས། ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་
གི་གཏན་ཚིགས། མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

125

འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་
སོགས་གསུངས་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ནི། དབུ་མ་རྒྱན་
ལས་གསུངས་པ་ནི་གྲགས་ཆེ་ལ། བྱང་ཆུབ་ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང་། ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག །གཅིག་དང་དུ་མར་རྣམ་དཔྱད་ན། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་མི་དམིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་ལྷ་གཅིག་ཇོ་བོ་ཆེན་པོས་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱི་བཀའ་བབ་ལྟར་རྗེའི་ལམ་རིམ་ཆུང་བ་དང་རྗེས་འཇུག་དམ་པ་
རྣམས་ཀྱི་ལམ་རིམ་གྱི་ཁྲིད་ཡིག་ཆེ་ཆུང་རྣམས་དང་། ལྟ་ཁྲིད་ཁག་ཏུ་འདི་ཉིད་རྩལ་
དུ་བཏོན་པ་མང་ངོ་། །
ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་འདི་ལ་གནད་བཞི་ཚང་
དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ༣༢༧ འདི་ལ་གནད་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་འཛིན་ལུགས་ངོས་ཟིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྔར་བཤད་དོ། །ཞེས་སྐབས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་དང་།
གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་
ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་ཐབས་མེད་པར་
ཐག་བཅད་པའོ། །དེ་ནི་སྤྱིར་བུམ་པ་དང་ཀ་བ་ཞེས་པ་ཟླ་བཅས་སུ་ཚུར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན། ཟླ་མེད་ཡིན་པ་ཕར་རྣམ་པར་གཅོད་ཅིང་། བུམ་པ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཟླ་མེད་དུ་ཚུར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན། ཟླ་བཅས་ཡིན་པ་ཕར་རྣམ་པར་གཅོད་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་པས། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་ཡང་མིན་པའི་ཕུང་གསུམ་མེད་ལ། དེའི་ཕྱིར་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའང་མི་སྲིད་པར་ངེས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

126

པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མ་ཕུང་གསུམ་མེད་པར་ངེས་པའི་གནད་དང་། གསུམ་པ་ནི། གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བའོ། །ཞེས་པས་བདེན་པའི་གཅིག་བྲལ་ངེས་པའི་གནད་དང་།

བཞི་པ་ནི། དེ་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ལེགས་པར་མཐོང་བའོ། །དེ་ལྟར་བཞི་ཚང་ན་དེ་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམ་དག་སྐྱེའོ། །ཞེས་པས་བདེན་པའི་དུ་བྲལ་ངེས་པ་དང་བཅས་གནད་བཞི་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་གི་དོན་ནི། རྟགས་དེ་ཉིད་ལ་ཟབ་གནད་དེ་འདྲ་ཡོད་ཅེས་པ་ཙམ་མིན་པར་རྟགས་འདི་རྒོལ་བ་གང་གི་ངོར་གང་ཟག་དང་། ཕུང་པོ་སོགས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་གནད་འདི་དག་གཏན་ལ་འབེབ་པ་པོ་རྒོལ་བ་རང་ཉིད་ལ་ཚང་དགོས་ཀྱི། དགག་བྱ་ངེས་པའི་གནད་སོགས་
སྐབས་ཀྱི་ཡན་ལག་རྣམས་དཔྱོད་མཁན་རང་སྟེང་དུ་མ་ཚང་ན། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་

རིགས་པ་སོགས་རིགས་པ་ཟབ་མོ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལྟ་བུའི་རྒོལ་བའི་ངོར་རྟགས་དེ་སྟོང་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་ནུས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་རིགས་པས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་དང་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་ལ་གནད་དྲུག་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ལ་གནད་དགུ་ཚང་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
མཁས་པའི་དབང་པོ་འགའ་ཞིག་གི་གསུངས་ལས། གཅིག་དུ་བྲལ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

127

བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་ལ་ལྷག་མཐོང་ཆུང་བའི་ལུང་འདིས་གནོད་པར་སེམས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་གཞི་གང་ཞིག་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
ཡང་དག་གིས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་དཔྱད་པའམ། རིགས་པ་གང་གིས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་མ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས། གཞི་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་འཇོག་ནུས་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ལ། སྔོན་དུ་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ལེགས་པོར་ངོས་ཟིན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་དང་པོར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་གང་ཡིན་འཚོལ་བའི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་
པ་ཡང་དག་ཏུ་འཇོག་མི་ནུས་སོ། །
རིགས་པ་དེ་དག་གི་ནང་ནས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༩༥ དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ལུང་དང་རིགས་པ་དག་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་བསྟན་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་གང་
ཟག་གི་བདག་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་

སྐབས་སུ། རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་ཡན་གྱིས་མཐའ་

བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་། ཉོན་མོངས་
སྐྱོན་རྣམས་མ་ལུས་འཇིག་ཚོགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་
དག་གིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྟན་པར་གསུངས་པ་དང་།
ཡང་འཇུག་པ་ལས། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་
འབྱོར་པས་འདིའི་ཡོད་མི་རྙེད། །དེས་དེ་ཉིད་ལའང་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

128

བས། །འདིར་དེའི་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་འདོད་པར་བྱ། །ཞེས་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་བདེ་བླག་ཏུ་འཇུག་པར་གསུངས་
པ་དང་།

གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་ན། ཆོས་གཞན་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་པ་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་ཤེ་ལས་ཀྱང་། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཐོག་མར་བཀོད་པར་གསུངས་པས། རྩ་འཇུག་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་རྣམ་ལྔ་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་
ཀྱི་བདག་མེད་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ནི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་མཛད་པར་གསུངས་སོ། །

༼དོན་དམ་གཏན་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཀུན་གྱི་གནད་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་
ཐུག་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་དོན་དམ་གཏན་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཀུན་གྱི་གནད་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་
ལ་ཐུག་ཚུལ་ནི། དེ་ལྟར་རྩ་འཇུག་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་ལས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་རྣམ་བདུན་
དང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གཉིས་ཀྱིས་དགག་བྱ་འགོག་ལུགས་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་
སྒྲུབ་ཚུལ་གྱི་གནད་མཐར་གཏུགས་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་
ཏེ། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ནི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་ཅིང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

129

པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་ནི་རྣམ་པ་ལྔའམ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན། ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་རྣམས་དང་། དེ་དག་ཚོགས་པ་ཙམ། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་དང་། དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་སོགས་གང་དུའང་འཇོག་ས་མེད་པ་ནི། དེ་ཉིད་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བདུན་དུ་དཔྱད་ནས་རྙེད་པ་དང་། རང་གི་བདག་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་མདོ་ལས་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གདགས་པར་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ཙམ་གང་ཟག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ༢༤༡ གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བཏགས་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྔོན་པོ་དང་མིག་ལ་སོགས་པ་དག་ས་སོགས་འབྱུང་བ་རྣམས་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། བཏགས་ཆོས་དེ་དག་འབྱུང་བ་འདུས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་མི་རུང་བ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ཀྱང་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་
མི་རུང་བར་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་དགོས་པས་ན། ཕུང་པོའི་ཡ་གྱལ་དང་ཚོགས་པ། གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

130

མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ལས། བཏགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་གཏོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། དཔེར་ན། ཚུ་རི་ཕ་རི་
ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེ་ཕ་རིའི་ངོས་ནས་འཇོག་ལུགས་མེད་པ་བཞིན་དང་། རིང་པོ་ཐུང་ངུ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཐུང་ངུའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་ཀྱང་ཕུང་པོའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། ལྷས་བྱིན་ལ་བརྟེན་ནས་ལངས་པ་ལ་ལྡང་
མཁན་ལྷས་བྱིན་ལས་གཞན་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ལྷས་བྱིན་རང་ཉིད་རང་ལ་བརྟེན་ནས་
ལྡང་ཚུལ་མེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་ལོགས་སུ་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་ན་ནི། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་རྟ་དང་གླང་པོ་ལྟར་འགྱུར་བས། ཕུང་པོ་ངོས་བཟུང་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་གང་ཟག་བློ་ཡུལ་དུ་བཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་ཚུལ་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བ་སོགས་ཡིན་པས། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་གང་ཟག་རང་ངོས་ཡོད་པར་འགོག་ནུས་པའི་གནད་ནི།
གང་ཟག་སོགས་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་འཇོག་དགོས་པ་ལ་ཐུག་པར་གསུངས་སོ། །
རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ཞིང་། དེའི་གནད་ཀྱིས་དེ་དག་མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་གཏན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༨

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

131

དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་འདིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྒྱུ་

དང་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་མཛད་པ་ན། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་པ་ཉིད་དང་། རྒྱུ་གཅིག་པུ་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་དང་། རང་གཞན་དང་གཉིས་ཀས་བྱས་པ་ཉིད་བཀག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་དག་བཀག་པས་ནི་དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་ཀུན་རྫོབ་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་
གསུངས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་
ཀྱིས། དེ་དག་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་པར་གསུངས་པ་དང་།
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༩༠ དེ་ལྟར་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་བཤད་པ་ན། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྟོག་པ་འདི་དག་མི་
སྲིད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་དང་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་རྟོག་པ་གཞན་དག་ཀྱང་མི་སྲིད་

པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས། མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ༥༥ དེས་ན་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བར་ཁས་བླང་དགོས་པ་ཁོ་ནས་དེ་བཞི་འགོག་ནུས་པ་ནི། རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཡིན་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེའི་ཚུལ་ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་གང་རུང་ལས་སྐྱེ་ན། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བ་གཏན་མི་རུང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་དག་མཐའ་བཞིའི་གཞན་ལས་སྐྱེ་ན། འབྲས་བུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

132

རྣམས་རྒྱུ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་དགོས་པས། དེ་དག་དེ་ལ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་དུ་འགྱུར་བས། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་།
བདག་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དམ་ཡང་ན་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་ཞིང་། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱོན་གཉིས་ཀར་འགྱུར་ལ། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་ན་རྟག་ཏུ་སྐྱེ་བའམ་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་བ་
སོགས་ཀྱི་རིགས་པས། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་ན་སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་པོ་དེར་གང་དུའང་འཇོག་ས་མེད་པར་གྲུབ་པ་དང་།
ཡང་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ཅི་རིགས་ལས་སྐྱེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་དགོས་
ལ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་ཚུལ་ནམ་ཡང་འཇོག་མི་ནུས་ཚུལ་འོག་ནས་འཆད་འགྱུར་ལྟར་ཡིན་པས། དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་གང་དུའང་མི་སྐྱེ་བའི་གནད་དང་། དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་
པའི་གནད་ནི། དེ་དག་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ནི་མཐར་གཏུགས་ན། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མའི་གཞུང་
ལུགས་རྣམས་ནས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གསུངས་པ་རྣམས་རིགས་བསྡུ་བའམ་གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས། རྩ་བ་ཤེས་རབ་སོགས་ལས་
གསུངས་པའི་རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས། དབུ་མ་སྣང་བ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

133

སོགས་ལས་གསུངས་པའི་འབྲས་བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་སོགས་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ཀུན་

ལས་གསུངས་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོ་གསུམ་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་དང་ལྔ་གསུངས་ཤིང་།
དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་གནད་ཀྱང་མཐར་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་
དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་ནས་རྩ་འཇུག་ཏུ་རྣམ་ལྔ་དང་རྣམ་བདུན་གྱི་

རིགས་པ་གསུངས་ཚུལ་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པས། གཅིག་དུ་བྲལ་དང་རྣམ་ལྔའི་རིགས་པ་ནི་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་ཚུལ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་དང་འདྲ་ལ།
ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་དང་། མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གཉིས་ཀྱང་རྡོ་རྗེའི་གཟེགས་མ་བཞིན་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཡང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་ཚུལ་ནི། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ་ལས། དེ་དང་དེ་བརྟེན་གང་འབྱུང་དེ། །རང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དེ་
དང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་འབྱུང་བ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མ་
ཡིན་ནོ། །ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྒྱུའི་སྔར་ཡོད་ན་རྒྱུ་ལ་མི་བལྟོས་ལ། སྐྱེ་བའི་སྔར་མེད་ན་སྐྱེས་པའི་དུས་ན་ཡང་གཟུགས་བརྙན་བཞིན་དུ་བཅོས་མར་འགྱུར་གྱི། རང་གི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

134

མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ག་ལ་འགྱུར། རང་གི་ངོ་བོའི་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་ཀྱང་
སྐྱེ་བ་ཙམ་ནི་ཡོད་དེ། གཟུགས་སྐྱེས་སོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར།

རྟགས་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་ན། སླར་ཡང་དེ་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་སྔོན་མེད་པའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པ་མི་རུང་བས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚང་བའི་ཚེ་སྐྱེ་ལ། མ་ཚང་ན་མི་སྐྱེ་བའི་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་ལས་དེ་ནི་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་པས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་གནད་ཀྱིས་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། དེར་མེད་པར་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཉིས་པ་ཡང་། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེད། རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ནའང་དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེད། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ནའང་དོན་དམ་པར་མི་བསྐྱེད། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཁོ་ནའང་དོན་དམ་པར་མི་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་དཔེར་ན། མིག་དབང་གིས་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དང་། མིག་ཤེས་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་ན་འགྲོ་བ་ཀུན་ལོང་བར་ཐལ་ཏེ། དེ་ལས་མིག་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའམ་མིག་དབང་གི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆད་པ་གང་རུང་དུ་ཐལ་བས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

135

གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྐྱེན་གསུམ་གྱིས་རང་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་
པའི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་རེ་བཞག་པ་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཆ་དང་ཡུལ་གྱི་
རྣམ་པ་ཤར་བའི་ཆ་དང་གཟུགས་ཁོ་ན་འཛིན་ནུས་ཀྱི་ཆ་གསུམ་ལས་གང་རུང་

གཅིག་ཁོ་ན་རྐྱེན་གསུམ་གྱི་ལག་རྗེས་ཡིན་པར་ཐལ་བས། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་
གཞན་གཉིས་མི་སྲིད་པའམ་རྒྱུ་མེད་གང་རུང་དུ་ཐལ་ལོ། །
བཞི་པ་མ་གྲུབ་ན། མིག་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་པོ་དེ་དོན་དམ་པར་རྐྱེན་གསུམ་ལས་སྐྱེས་ན་དེ་དག་རང་རང་གི་རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་འཕུལ་བ་ཡིན་པས་སོ། །
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་རིགས་པའི་གནད་གཙོ་བོར་སྟོན་པ། མིག་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གཟུགས་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། དབང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྣ་བའི་དབང་པོ་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མགོ་སྙོམས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་མིག་གིས་གཟུགས་
ལ་ལྟ་བ་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་གནད་ཀྱིས་དོན་དམ་པར་ལྟ་བ་འགོག་པ་ཡིན་
པས། དེ་ཡང་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་གོ །
དེས་ན་དབུ་མའི་གཞུང་ཆེན་མོ་རྣམས་སུ་དངོས་སུ་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གནད་མཐར་ཐུག་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་དང་། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་གང་རུང་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་ལ་གཏུགས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་གཏུགས་པ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེ་དག་ཀྱང་མཐར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

136

གཏུགས་ན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པ་

ཇི་སྙེད་མཆིས་པ་ཀུན་དོན་དངོས་ལ་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་མཐར་གཏུག་ན། ཆོས་རྣམས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་གནད་ཀྱིས་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་བཀའ་སྩལ་
པ། །རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ཏེ་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་
གི་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ནུས་པའི་གནད་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཐུག་པ་ཁོ་ནོའ། །ོ

༼དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཚུལ།༽
གསུམ་པ་དེས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ཉིད་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོར་གྱུར་ཚུལ་
ནི། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་ལ་
རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བསྔགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་བདེ་བླག་ཏུ་ཤེས་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན། རྒྱལ་དོན་དང་འབྲེལ་བའི་སྲིད་ཀྱི་བྱ་བ་དག་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡི་ཕྱི་བློན་དང་
ནང་བློན་སོགས་ཀྱིས་ཐག་གང་བཅད་རྒྱལ་པོ་དངོས་ལ་གཏུགས་དགོས་པ་བཞིན།
དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གནད་ཀྱང་མཐར་

བརྟེན་ནས་བཏགས་པའམ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་གང་རུང་ལ་གཏུགས་པ་ཡིན་པས། རིགས་པ་འདི་ནི་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༧༧ དེ་ལྟར་ན་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་བརྟེན་ནས་བཏགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

137

པའི་གཏན་ཚིགས་ཀྱིས་རང་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་པ་བཞི་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་
དད་ལ་སོགས་པ་བདུན་ཆོས་དང་གང་ཟག་ལ་འགོག་པ་འདི་ཉིད་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་པོར་ཟུངས་ཤིག །ཅེས་གསུངས་སོ། །
རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་
རྣམ་གྲངས་གཞན་ཡང་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ན། གཏན་ཚིགས་རྟེན་འབྲེལ་ཀྱི་ངེས་པས་ཆད་ལྟ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་ངེས་པས་རྟག་
ལྟ་བདེ་བླག་ཏུ་སྤོང་ནུས་པས་ཀྱང་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ༣༤༠ དེ་གཉིས་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ན་མ་ལུས་པ་སྤོང་བ་ཡིན་ཏེ།
གཏན་ཚིགས་ཀྱི་ངེས་པས་ནི་ཆད་ལྟ་དང་། དམ་བཅས་པའི་དོན་ངེས་པས་ནི་རྟག་ལྟ་
རྩ་བ་ནས་སུན་འབྱིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་དམ་པ་གོང་མ་འགས་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་ཐ་སྙད་རང་གི་སྟེང་ནས་མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་གོ་བ་སྟེར་ཚུལ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་རིགས་
པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་གསུངས་ཚུལ་ཡང་ཡོད་དེ། རྟེན་ཞེས་པས་ལྟོས་མེད་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མིན་པར། རྒྱུ་རྐྱེན་དང་གདགས་གཞི་སོགས་ལ་ལྟོས་པར་བསྟན་པས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་བཅད་པས་རྟག་མཐའ་སེལ་ལ། འབྱུང་ཞེས་པས་ནམ་མཁའི་མེ་ཏོག་ལྟར་ཅི་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་པར། རྒྱུ་རྐྱེན་དང་གདགས་གཞི་སོགས་ལས་འབྲེལ་ཆགས་སུ་གྲུབ་པར་གོ་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ལོ། །དེས་ན་གཏན་ཚིགས་སུ་འགོད་རྒྱུ་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་རྟེན་འབྱུང་གི་གོ་བ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཞིག་བྱུང་ན། དེས་མཐའ་གཉིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

138

ཀ་སེལ་ནུས་པས་འདི་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཞེས་བརྗོད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་དག་རེ་རེ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པ་འདི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་པའི་
རྒྱུ་མཚན་དུ་རུང་མོད། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ཏེ་རིགས་པ་འདི་ཉིད་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱོར་ན་དོན་གྱི་

འགངས་ཆེ་བར་སྣང་ངོ་། །
དེ་ལས་གཞན་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་སེལ་བས་ན་འདི་ལ་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོར་བཤད་ཚུལ་སོགས་ནི་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། གང་ཟག་སུ་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དང་པོར་ཆོས་དང་གང་ཟག་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་དེ་དག་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ངེས་པ་དྲང་དགོས་ཀྱི། ཆོས་ཅན་དེ་དག་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་དང་། ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་
གཉིས་ཐོག་མར་ཚད་མས་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་གཅིག་ཆར་དུ་རྟོགས་ནུས་པ་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པས། ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ནི་རིམ་ཅན་དུ་བསལ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤར་བ་ལས་རྟེན་འབྱུང་གི་གོ་བས་རྟག་ཆད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སེལ་
ནུས་པ་ཤིན་ཏུའང་ཡོད་པར་གསུངས་མོད། དེ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་རྟོགས་ཟིན་པའི་རྗེས་ནས་ཡིན་གྱི། རྟེན་འབྱུང་གི་རྟགས་ལས་
སྟོང་ཉིད་ཐོག་མར་ངེས་པའི་སྐབས་སུ་མིན་ནོ། །

༼རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ།༽
བཞི་པ་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

139

དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ངོས་གཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱིར་རྟེན་འབྱུང་ལ་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ།
གདགས་གཞིའམ་ཆ་ཤས་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ། རྟོག་པའམ་ཐ་སྙད་
ཀྱི་དབང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ལས་གྲུབ་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་གསུམ་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི། རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱུ་འགགས་པའི་བྱ་བ་དང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གཉིས་འཕྲད་ནས་བྱུང་བའམ་སྐྱེས་པས་ན་འཕྲད་པའི་རྟེན་འབྲེལ།
གཉིས་པ་ནི། ཆོས་གང་ཡིན་ལྟོས་གཞི་རང་རང་གི་ཆ་ཤས་སམ་གདགས་གཞི་དུ་མ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པས་ན་ལྟོས་པའི་རྟེན་བྲེལ།
གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཀུན་དོན་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ནའང་རང་
རང་གི་གདགས་གཞི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པས་ན་བརྟེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་བྱ་བར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་འཇོག་ཚུལ་དང་པོ་རང་སྡེ་ཀུན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཐུན་མོང་བ་དང་། གཉིས་པ་རང་
རྒྱུད་པ་ཙམ་དང་བཞེད་པ་མཐུན་ཞིང་། ཕྱི་མ་ནི་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་པའོ། །
དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག་པར་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་སོགས་
ལས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཞིང་། ཡང་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཞན་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པའི་རྒྱུ་ཉེར་ལེན་དང་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྐྱེན་དང་། རང་གི་ཆ་ཤས་དང་། རང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་བཅས་ལ་འཇོག་ཏུ་རུང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

140

ཞིང་། འདིའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དང་པོ་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་ལམ་འཕྲད་པའི་
རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་ལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་གཅིག །གསུམ་པ་དང་རྟེན་པའི་རྟེན་འབྲེལ་དོན་འདྲའོ། །
གཞན་ཡང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༡༧ མདོར་ན་ཤེས་པ་ཤེས་བྱ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ལ། ཤེས་བྱ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པར་མ་ཟད་དོན་ཡང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པས་རང་རིག་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༧༨ རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་དོན་གཉིས་ཀྱང་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་གཞུང་གི་དོན་ཡིན་ཏེ། ཕན་ཚུན་ལྟོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱ་བྱེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་པ་འགོག་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་སོ། །དེས་ན་མེ་ཡང་དུ་བ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་གི །རང་གི་ངོ་བོས་རང་དབང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པས་ལུགས་གཞན་ལས་མེ་དུ་བ་ལ་མི་བལྟོས་པར་བཤད་པ་སོགས་དང་མི་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་མེའི་ངོ་བོའང་དུ་བ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་སོགས་རྒྱུ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ལ་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་མ་ཟད། རྒྱུའི་དོན་ནམ་རྒྱུ་རང་གི་ངོ་བོའང་འབྲས་བུ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ལྟོས་གྲུབ་འཇོག་ལུགས་ཡོད་པར་གསུངས་ན། དེའི་ཚུལ་བརྗོད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འདི་ནི་དཀའ་བའི་གནས་ཡིན་ཞིང་དེ་སྔོན་སུས་ཀྱང་བཤད་པ་མ་མཐོང་ཡང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་གསུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྨོངས་བློར་འཆར་ཚུལ་ཙམ་ཞིག་བརྗོད་ན།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

141

དེ་ཡང་ལུགས་འདིས་རྟ་དང་གླང་། བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་སོགས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་མིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༢༢༨ གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་གཞན་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་གཞན་སྣམ་བུ་མེད་པར་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྣམ་བུ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བུམ་པ་གཅིག་པུ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གང་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་མེད་པར་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པ་གཞན་སྣམ་བུ་ལ་མི་བལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་ཀྱང་བུམ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་སྣམ་བུ་ལ་མི་བལྟོས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༢ འདིར་འགྲེལ་པ་ལས་བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་སྣམ་བུ་ལ་ལྟོས་ལ། བུམ་པའི་ངོ་བོ་འགྲུབ་པ་སྣམ་བུ་ལ་མི་བལྟོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཕྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེས་ན་མེ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་པར་གསུངས་མོད། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཕན་ཚུན་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་པར་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་མིན་གྱི་ཁྱད་འབྱེད་དགོས་པར་གསུངས་པས། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ལས། རྟེན་ལྟོས་འཕྲད་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གསུམ་དོན་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་གཞི་གྲུབ་ན། བརྟེན་པ་དང་ལྟོས་པ་འཕྲད་པ་གསུམ་ག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་འཐད་མིན་དོགས་པ་ཆེའོ། །
དེ་ཡང་མེ་དུ་བ་ལ་ལྟོས་ཚུལ་ནི། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་མེ་དུ་བའི་སྐྱེད་བྱེད་དམ་དུ་བའི་རྒྱུའོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ནི། འབྲས་བུ་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་དཔེར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

142

ན། ཕ་རི་ལ་ལྟོས་ནས་ཚུར་རིའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་བ་ལྟ་བུ་དང་། ཕ་རི་དང་ཚུར་རིར་འཇོག་རྒྱུའི་དོན་གངས་རི་དང་རྫ་རི་གཉིས་པོ་ནི། འབྲེལ་མེད་སོ་སོར་གནས་པ་བཞིན། མེ་ནི་དུ་བ་ལ་ལྟོས་པའམ་བརྟེན་པར་ཁས་མི་ལེན་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། དུ་བ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་མེའོ་སྙམ་དུ་བློར་སྣང་ཙམ་དང་བློས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་མེར་བཞག་པ་ལས་མེའི་ཆ་ཤས་སོགས་གང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་མེར་མ་གྲུབ་ཅིང་དེ་དག་ལས་དོན་གཞན་དུའང་མེ་འཇོག་མི་ནུས་པས། མེ་ནི་དུ་བ་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པ་དང་། དུ་བ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པ་ལྟར་མེའི་མཚན་གཞི་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། མེའང་དུ་བ་ལ་ལྟོས་པར་ཤིན་ཏུ་འདོད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

༼རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་འཇོག་མཚམས་ངོས་གཟུང་
བ་ནི། འོ་ན་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་ལུགས་ལ་ཕྲ་རགས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ན། འཇོག་ཚུལ་ཕྲ་མོ་དེ་མ་རྟོགས་བར་དུ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་འཇོག་མི་ནུས་པའམ།
ཡང་ན་རགས་པ་དེ་རྟོགས་ན་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་གྲུབ་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན་
བདེན་མེད་བསྒྲུབ་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཕྲ་མོ་དེ་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཕྱི་རོལ་པས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པར་ཐལ་ཏེ། འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་རྒྱུ་ས་བོན་དང་རྐྱེན་ཆུ་དང་དྲོད་སོགས་ལས་བྱུང་བ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

143

ཚུལ། །འགལ་བ་དང་ནི་མ་གྲུབ་པར། །མཐོང་བ་འདི་ཡིས་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས། །ཇི་ལྟར་
ཁོང་དུ་ཆུད་པར་ནུས། །ཞེས་གཞན་སྡེས་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། རང་སྡེ་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཁས་བླངས་པར་

གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན།
རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པར་
འཇོག་ཀྱང་། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས་འདོད་མོད་ཀྱང་། ས་མྱུག་གཉིས་ལྟ་བུ་ལའང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མཚན་
ཉིད་ཚང་བ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས། འབྲས་བུའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འཇུག་
ཕྱིར། །དེ་མེད་པར་ནི་དེ་ཡོད་ན། །རྒྱུ་དང་ལྡན་པ་ལས་འདས་འགྱུར། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༣༨༩ དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་མི་དམིགས་པ་ལས་གང་དག་དམིགས་ན་དམིགས་ལ། དེ་ལས་གཅིག་མེད་ན་ཡང་མི་དམིགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་ཡང་དུ་བ་ལས་ཡོད་དོ། །ཞེས་རང་དང་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་ལ་ཅི་སྟེ་མེད་ན་ནི་
འབྲས་བུ་དེ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ལྡོག་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མ་འཁྲུལ་བ་དག་ལ་འཇོག་པར་གསུངས་ཤིང། ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག་གིས་འདུས་བྱས་རྣམས་རྒྱུ་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། ཕལ་མོ་ཆེས་བྱེད་པ་པོས་བློའི་གཡོ་བ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་འདོད་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མཐར་གཏུགས་ན་བདེ་སྡུག་གི་རྟེན་
བདག་རྟག་པ་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་སོགས་ཡིན་པས། ས་མྱུག་གཉིས་ལྟ་བུའང་རྒྱུ་འབྲས་སུ་རྟོགས་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་དག་གིས་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

144

མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བ་ཅི་རིགས་པར་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་

གང་ཞིག །རྒྱུ་འབྲས་སུ་རྟོགས་པ་ལ་འབྲས་བུ་དེ་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་ཁེགས་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། གྲངས་ཅན་པས་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་སྤྱི་གཙོ་བོའི་
ངོ་བོར་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་དུས་སུའང་ཡོད་པར་འདོད་པས་རྒྱུ་མེད་དུ་འབྱུང་བར་དོན་
གྱིས་ཁས་བླངས་ལ། ཡང་དེས་སྤྱི་གཙོ་བོས་འབྲས་བུ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་གང་འདོད་དུ་རང་དགར་སྤྲུལ་བར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་པས་དབང་ཕྱུག་གིས་བློ་ཡི་གཡོ་བ་སྟེ་འཆར་གཞི་སྔོན་དུ་བསྒྲིགས་ནས་བྱས་པ་སོགས་འདོད་པས་མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་
ལས་སྐྱེ་བར་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་སུ་གྱུར་པ་དག་ནི། མདོ་ལས། འདི་ཡོད་ན་འདི་འབྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བུ་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་ཙམ་ལས་འབྱུང་ཞིང་། རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་ལོག་ན་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་ཞིང་། རྒྱུ་འབྲས་སུ་རྟོགས་པ་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་ནི། འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་
མི་འོང་བ་དག་བཟློག་པའི་དོན་དུ་དེ་དག་གི་རྒྱུ་གང་ཡིན་ནས་འགོག་པ་དང་། ཕན་པ་དང་བདེ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་དེ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ་
གང་ཡིན་བཙལ་ནས་བླང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་དགོས་པ་གང་ཞིག །གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་མ་ཚང་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་བྱེད་
པར། གཞན་གྱིས་བརྟགས་པ་ལྟར་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་དང་། མི་མཐུན་པའི་རྒྱུ་དབང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

145

ཕྱུག་སོགས་ཀྱིས་ཅི་འདོད་འདོད་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། རྒྱུའི་རིགས་ལ་སྤངས་
བླངས་བྱས་ཀྱང་འབྲས་བུའི་ཆ་རྣམས་འགོག་པ་དང་། བསྒྲུབ་པ་གང་ཡང་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བས། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་
པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་འཇོག་ཚུལ་ནི། རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་མདོ་
སོགས་ལས། འདི་ཡོད་པས་འདི་བྱུང་། འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་བ་སྟེ། འདི་ལྟར་མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཚན་གསུམ་གསུངས་
པའི་དགོངས་དོན་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ༤༠༤ མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། མི་རྟག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བ་དང་། ནུས་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འབྲས་བུ་རྣམས་རྐྱེན་གསུམ་ལས་འབྱུང་བར་མདོ་ཚན་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་བསྟན་པར་གསུངས་ཤིང་།
དེ་ཡང་མདོ་དང་པོས་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་འདི་ཙམ་ཡོད་པས་འབྲས་བུ་འདི་དག་འབྱུང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་འབྲས་བུ་དག་བྱེད་པ་པོ་སུས་ཀྱང་བློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱ་མི་དགོས་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ༡༡༧ དེ་ལ་འདི་ཡོད་པས་འདི་འབྱུང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཡོ་བ་མེད་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྐྱེན་ཡོད་ཙམ་གྱིས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་ཟད་ཀྱི། འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར་
རྐྱེན་ལ་གཡོ་བ་ནི་ཅི་ཡང་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཚན་གཉིས་པས་རྒྱུ་མི་རྟག་པ་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་རིགས་པར་དངོས་སུ་གསུངས་ནས། རྒྱུ་མ་སྐྱེས་པའི་རྟག་པ་ལ་འབྲས་བུ་འབྱིན་པའི་ནུས་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

146

མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མར། ༡༡༧ འདི་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་འདི་སྐྱེ་སྟེ་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མི་རྟག་པའི་རྐྱེན་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་བྱུང་བའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས།
མདོ་ཚན་གསུམ་པས། རྒྱུ་འབྲས་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་ཡང་འགའ་ཞིག་གི་བློ་ཡི་གཡོ་བ་དང་། རྒྱུ་རྟག་པ་སོགས་མེད་པར་རང་ཉིད་བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་ལས་དེའི་ནུས་པ་དང་མཚམས་པར་འབྲས་བུ་རྣམས་འབྱུང་གི །བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་མེད་པའི་རྒྱུ་ལས་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་
ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ༡༡༧ མ་རིག་པའི་རྐྱེན་གྱིས་འདུ་བྱེད་རྣམས་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པ་ནི། ནུས་པའི་རྐྱེན་ལས་འབྱུང་བ་སྟེ། འདི་ལྟར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མདོ་དང་པོས་དབང་ཕྱུག་པ། ཚངས་པ་བ། འུག་པ་པ། ཁྱབ་འཇུག་པ་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་དེ་དག་གིས་སྣོད་བཅུད་རྣམས་འབྱིན་པར་བྱ་སྙམ་པའི་བློའི་གཡོ་བ་
ལས་སྣོད་བཅུད་རྣམས་བྱུང་བར་སྨྲ་བ་ལྟ་བུའི་འདོད་པ་བཀག་ལ།
གཉིས་པས་གྲངས་ཅན་པས་གཙོ་བོ་རྟག་པ་ཆ་མེད་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། དབང་ཕྱུག་པས་དབང་ཕྱུག་རྟག་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་སོགས་བཀག །གསུམ་པས་རྒྱང་འཕེན་གྱིས་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་སོགས་བཀག་ནས་འབྲས་བུ་རྣམས་རང་སྐྱེ་བ་དང་མཐུན་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ནུས་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུ་འབའ་

ཞིག་ལས་སྐྱེ་བར་བསྟན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་རོལ་པ་དག་གིས་རྒྱུ་འབྲས་མཚན་ཉིད་པ་རྟོགས་པའི་སྐབས་མེད་དོ། །
རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། ངེད་ཀྱི་དེ་ཡང་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས། །དེ་ཡང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

147

བདག་མེད་ལྟ་རྟེན་ཅན། །ཞེས་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ནི་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་རང་གི་
རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཙམ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་ཚོགས་པ་མེད་ན་དེ་ཡང་
ངང་གིས་འགག་པས་ན། རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་གོ་བ་ནི་བདག་མེད་པའི་གྲོལ་ལམ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱེད་ཀྱི་ལུགས་
ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་རྟག་པའི་བདག་ལ་བརྟེན་པ་ལྟ་བུ་མིན་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པའང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །
འོ་ན་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། མིང་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རང་བཞིན་དུ། །འཛིན་ན་ད་ཀོ་སྐྱེ་བོ་འདི། །ཞེས་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བས་ཀྱང་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་མིང་ཙམ་ཞིག་ཁས་
ལེན་ཀྱང་དོན་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་པས། དེ་དག་གིས་འདུས་བྱས་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པའང་མ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། འདོད་ན། དེ་དག་ལ་མི་རྟག་པ་དང་། རགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་སོགས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ལན་དུ་མར་གསུངས་པ་རྣམས་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་མ་རྟོགས་པའི་དོན་མིན་པར། དེ་རྟོགས་ཀྱང་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་ཡོད་པར་སྨྲ་བའི་སྒོ་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ཇི་བཞིན་དུ་མ་རྟོགས་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་

བཞིན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་བརྗོད་མི་ཤེས་པའི་དོན་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་བཅུ་བཞི་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༥༩ ཅི་སྟེ་གལ་ཏེ་རང་དབང་མེད་པའི་དོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ན་ནི། འོ་ན་གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ངེད་ཅག་ལ་གནོད་པར་འགྱུར་བ་
ཁྱོད་དང་ངེད་ཅག་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡོད་སྙམ་དུ་སེམས་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། གང་ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་རྟོགས་པ་དང་བརྗོད་མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

148

ཤེས་པ་འདི་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་ཡོད་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་ལྷག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བརྗོད་ཀྱང་མི་ཤེས་ཏེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོའི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

༼བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།༽
གཉིས་པ་བདག་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་རིམ་པ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་དང་། རིགས་པ་གཉིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༠༣ འཇིག་ལྟའི་ཆ་ཉི་ཤུ་པོ་དེ་དག་ནི་མདོ་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ལ། དེ་ལྟར་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་སྔོན་དུ་ཕུང་པོ་རྣམས་མ་བཟུང་བར་འཇིག་ལྟས་བདག་ཏུ་མངོན་པར་ཞེན་པར་མི་ནུས་པས། རྣམ་པ་བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དམིགས་ཤིང་བདག་ལ་འཇུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཐོག་མར་ཕུང་པོ་རྣམས་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་ཤར་བ་ལས་གཞན་གང་ཟག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཚུལ་མེད་པས། དང་པོར་ཕུང་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། དེ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱེ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་བདག་འཛིན་གཉིས་སྐྱེ་བའི་རིམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། ཆོས་ཀྱི་

བདག་འཛིན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་གཞི་བྱེད་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། རིམ་པ་དེ་ཡི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་ཆོས་ཀྱི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

149

བདག་མེད་སྔོན་དུ་བསྟན་པར་གསུངས་ལ། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་
ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་
དང་། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། བདག་ཇི་འདྲ་བར་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཅི་འདྲ་དེ་འདྲར་ཆོས་ཀུན་ཤེས། །ཞེས་དང་། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ༣༢༤ བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་སྐྱེ་རིམ་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། བདག་མེད་ཀྱི་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ན། སྔོན་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་བསྐྱེད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་མེད་གཉིས་
ཀྱི་རྟོགས་རིམ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་པོར་གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དེའི་འོག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་པས། རིམ་པ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་སོགས་སུ་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་དང་པོར་འཆད་པར་མཛད་དོ།
འོ་ན་བདག་མེད་གཉིས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ངེས་པར་སྔོན་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི། གཉིས་ཀ་དགག་བྱ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་བཀག་ཙམ་དུ་རིགས་གཅིག་པས་རྟོགས་དཀའ་སླ་ཡོང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་སྙམ་ན། བདག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་ལ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་སྟོང་གཞིའི་གནད་ཀྱིས་གང་

ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་སླ་ལ། དེ་ལས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་དཀའ་བར་
གསུངས་སོ།
དེའི་ཚུལ་ཡང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་ནི་གང་ཟག་རང་ཉིད་བདེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

150

མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཀྱི་

བར་དུ་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཆོས་གཞན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་གོ་མི་ཆོད་དེ། གང་ཟག་རང་རང་གི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ནི། གང་
ཟག་གཞན་དང་ཆོས་གཞན་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཟུང་བའི་བདེན་འཛིན་གྱིས་བྱས་པ་མ་

ཡིན་པར། ཐོག་མེད་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རང་ཉིད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་། རང་གི་ཕུང་སོགས་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་མེད་གཉིས་ཐོག་མར་རྟོགས་སྐབས་རྟོགས་མཁན་རང་ཉིད་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་བདག་མེད་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་དོན་མ་ཚང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༦༦ མདོར་ན་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་འདི་ངོས་ཟིན་
པར་བྱས་ལ་ཆོས་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་འདི་འགོག་པ་དངོས་དང་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ། མཉན་པ་དང་བཤད་པ་དང་བསམ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཛིན་པ་དེ་ལ་ཇི་ཙམ་ཞིག་གནོད་དུ་སོང་བ་ཡང་ཡང་བརྟག་པ་ནི་གདམས་པའི་དོན་པོར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། རང་སྡེའི་བདག་མེད་འཆད་པའི་སྐབས་གཞན་དུའང་དེ་བཞིན་དུ་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེས་ན་གང་ཟག་དེས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ། གང་ཟག་
རང་ཉིད་དང་རང་གི་ཕུང་པོ་གཉིས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་ཤིང་། ཁྱད་གཞི་དེ་གཉིས་ཀྱང་རང་རང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་གདགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

151

གཞིའི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་འགོག་པའི་ཚེ། ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ཁེག་དཀའ་ལ། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་ཅུང་ཁེག་སླ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་གང་ཟག་ཡིན་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པར་སླ་ལ། ཕུང་པོའི་སྟེང་དུ་དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ན་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོའི་ཆ་ཤས་ལག་པ་དང་རྐང་
པ་མཛུབ་མོ་སོགས་ཀྱང་རེ་རེ་ནས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས། གཟུགས་ཕུང་
གདགས་གཞི་ངོས་ནས་བཙལ་ན། རང་ཉིད་རྙེད་དུ་མེད་པ་གང་ཟག་ལ་ལྟོས་ཏེ་གོ་དཀའ་ཞིང་། ཕུང་པོ་གཞན་རྣམས་ཀྱང་དེ་དང་མཚུངས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཐོག་མར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པ་ནི་གོང་དུ་ལན་དུ་མར་བཤད་པ་བཞིན་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་ངོས་ཟིན་ནས་དེ་སྤོང་ནུས་མིན་དང་། སྤོང་བའི་ཐབས་
གང་ཡིན་སོགས་ལ་དཔྱོད་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་པས། དཔྱད་བྱ་གཙོ་བོ་ནི་རང་ཉིད་
ཀྱི་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ངར་འཛིན་འཇིག་ལྟ་དང་། རང་གི་ཕུང་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་མེད་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ།
དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཁྱད་གཞིའི་གནད་ཀྱིས་གང་ཟག་རང་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོས་མ་
གྲུབ་པ་གོ་སླ་བས་ཐོག་མར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་སོ། །
ཚིག་གསལ་ལས། ༣༨༥ རྣམ་པར་དཔྱད་པ་འདིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཁོ་ན་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། འོན་ཀྱང་། གང་ཞིག་ཉེ་བར་བླངས་པ་དེ། །དེ་ནི་རང་
བཞིན་ལས་ཡོད་མིན། །གང་ཞིག་ཉེ་བར་བླངས་པ་གཟུགས་དང་། ཚོར་བ་དང་། འདུ་ཤེས་དང་། འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་ཡང་རང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

152

བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕུང་པོ་
བརྟག་པར་རྒྱས་པར་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། བུམ་པ་སྣམ་བུ་རེ་ལྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཕྲེང་བ་ལྗོན་ཤིང་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། གཟུགས་སོགས་ཆོས་རྣམས་ལའང་རྣམ་ལྔའམ། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་འགོག་ཏུ་རུང་ཞིང་། དེ་ལྟར་བཀག་
པར་ཡང་མཛད་མོད། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་རྣམ་དཔྱད་
རྣམ་པ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་བཙལ་ཏེ་འགོག་པ་ན། ཁྱད་གཞིའི་གནད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་
རང་ངོས་ནས་མེད་ཚུལ་གོ་དཀའ་སླ་ཡོད་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། རྣམ་བདུན་གྱིས་མེད་གང་དེ་ཇི་ལྟ་བུར། །ཡོད་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པས་འདིའི་
ཡོད་མི་རྙེད། །དེས་དེ་ཉིད་ལ་བདེ་བླག་འཇུག་འགྱུར་བས། །ཞེས་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༧༧ ཐོག་མར་གང་ཟག་ལ་རྣམ་པ་བདུན་དུ་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་དང་རང་གི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་འདི་གོ་སླ་བས་འཁྲིད་པའི་རིམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་
ནོ། །ཞེས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་འབེབས་པ་ལ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པ་ཡིན་ནོ། །

༼གསུང་རབ་ནས་རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་རིགས་པ་གཉིས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་བྱེད་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་དང་། ཆོས་བདག་འགོག་བྱེད་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་
འགོག་གི་རིགས་པ་བཤད་པའོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

153

དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐབས་འདིར་མཁོ་བའི་སྤྱི་དོན་དང་། རིགས་པའི་དཔྱད་པ་
རྣམས་ཀྱི་ཟུར་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་པས་ཞིབ་ཏུ་དཔྱོད་པའི་དགོས་པ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་བ། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ། གཞི་གང་
ཟག་དེ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་བའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༧༩ བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟེང་ནས་འཇོག་པ་ལ་གོམས་ཆེས་པས་དེ་བཀག་པ་ན་མིང་གི་ཐ་སྙད་
ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་དེ་དག་འཇོག་པ་བློ་ལ་མི་བདེ་ཡང་། འཇོག་ཚུལ་གཉིས་ལས་ནི་མེད་ལ། སྔ་མ་ལ་མི་འཐད་ན་ཕྱི་མ་ལ་འཇོག་པ་འོས་མེད་དོ་སྙམ་དུ་བློ་དེའི་ཕྱོགས་སུ་དྲང་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་དང་ཆོས་རྣམས་མེད་པ་ལ་ནི་མྱོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པས་ཡོད་པར་ཐག་ཆོད་ཀྱང་། ཡོད་
ཚུལ་དོན་གྱི་ངོས་ནས་དང་མིང་གི་དབང་གིས་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ལས་ཕུང་གསུམ་པ་
ཞིག་གཏན་མི་འཐད་ཅིང་། ཅི་སྟེ་གང་ཟག་དེ་ཉིད་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་ན། རང་གི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་སོགས་ལས་མི་འདའ་བས། དེ་དག་གང་རུང་དུ་ཡོད་ན་ནི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་དཔྱད་ན་རྙེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེ་དག་གིས་བཙལ་ཞིང་དཔྱད་པར་མཛད་དོ། །
དེ་ཡང་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་སོགས་སུ་གཞན་སྡེ་དང་རང་གི་སྡེ་པ་འོག་མ་དག་གིས་ངའམ་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་སོགས་ཀྱི་

དགོས་པ་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༩༦ དེའི་ཕྱིར་གང་ཞིག་འཇིག་ཚོགས་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

154

ལྟ་བའི་དམིགས་པར་གྱུར་པ་བདག་ཅེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་རྣལ་འབྱོར་པ་ཇེ་ཐོག་མར་བདག་ཁོ་ན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡུག་
བསྔལ་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་དམིགས་
པ་ཡང་ངའམ་བདག་ཡིན་པར་མཐོང་ནས་ཐོག་མར་འཇིག་ལྟའི་དམིགས་པ་ངའམ་གང་ཟག་གང་ཡིན་མ་ནོར་བར་ངོས་བཟུང་སྟེ། དེ་ཉིད་དེས་བཟུང་བ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པའམ། ཡང་ན་དེ་ལས་གཞན་དུ་མིང་གི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་
གྱིས་ཡོད་པ་ཞིག་སྟེ། དེའི་ཡོད་ཚུལ་ངོ་མ་གང་ཡིན་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། རྒོལ་བ་དེ་དག་དམའ་དབབ་པ་སོགས་ཀྱི་དོན་དུའམ། ཆོས་དང་
གང་ཟག་དེ་རྣམས་ཡོད་པ་འགོག་པ་དང་། མེད་པར་བསྒྲུབ་ཆེད་སོགས་གང་ཡང་མིན་ནོ། །
དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འགྲོ་བ་རྣམས་ཁྱད་པར་མེད་པར་བདེ་བ་འདོད་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་མི་འདོད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་ནའང་། བདེ་བས་ཕོངས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་

མནར་བ་ནི། བདེ་བ་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྐྱེན་ཉེ་བར་གནས་ལ་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་དབང་གིས་ཡིན་པས། བདེ་བ་ཐོབ་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཞི་བའི་འགལ་རྐྱེན་སེལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་བསྒྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་གི་དོན་དུ་ཡིན་ཞིང་། དེ་འདྲའི་མཐུན་རྐྱེན་དང་འགལ་རྐྱེན་གང་ཞིག་ཡིན་པའང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། འདི་ལ་བསལ་བྱ་ཅི་ཡང་མེད། །གཞག་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། ངེད་ཅག་ཐ་མལ་པ་རྣམས་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་ཡིན་ཚུལ་ལམ་གནས་ཚུལ་ངོ་མ་གང་ཡིན་ལ་རྨོངས་
པའི་དབང་གིས་མིང་རྐྱང་ཙམ་གྱི་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོ་དང་། ལོངས་སྤྱད་བྱའི་ཆོས་ཅན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

155

རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་པ་དག་ལ་ཚུགས་ཐུབ་རང་དབང་དུ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་བློ་ངན་འདི་ངང་གིས་སྐྱེ་ལ། འདི་ནི་སེམས་མ་དུལ་བའི་གཞི་མཐར་ཐུག་དང་། ཉོན་མོངས་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཉེས་སྐྱོན་ཀུན་གྱི་རྩ་བ་དང་། བདེ་སྐྱིད་ངོ་མ་འབྱུང་
བའི་འགལ་རྐྱེན་ཡིན་པས་བློ་དེ་ཉིད་འགོག་དགོས་ཤིང་། ཆོས་དང་གང་ཟག་སོགས་
ཀྱི་གནས་ཚུལ་ལམ་ཡོད་ཚུལ་ངོ་མ་ནི་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་
ལས་མ་འདས་པས། དེ་ལྟར་དང་པོ་ནས་ཡོད་མ་མྱོང་བའི་དགག་བྱ་དེ་མེད་པར་ཤེས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྒྱུ་མ་ཙམ་གྱི་བྱ་བྱེད་ཕན་
གནོད་ཀྱི་ནུས་པ་སོགས་གསར་དུ་གཞག་མི་དགོས་པར། ཆོས་ཅན་རང་ཉིད་གྲུབ་
ཙམ་ནས་རང་ཆས་སུ་ཡོད་པ་ལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ཚུལ་ཇི་བཞིན་ཤེས་ནས་སྒྲོ་སྐུར་དང་བྲལ་བའི་ལམ་ལ་གནས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་སྣ་ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་
ཡིན་པ་དེ་དང་མཚམས་པར་བླང་དོར་ལ་བརྩོན་པ་ནི། མེད་མི་རུང་གི་མཐུན་རྐྱེན་ཡིན་པས་དེ་དག་བསྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །
མདོར་ན་ཆེད་དུ་བརྗོད་པའི་ཚོམས་ལས། བདག་ཉིད་བདག་གི་མགོན་ཡིན་
གྱི། །གཞན་ལྟ་སུ་ཞིག་མགོན་དུ་འགྱུར། །བདག་ཉིད་ལེགས་པར་དུལ་བ་ཡིས། །སྡུག་
བསྔལ་རྣམས་ཀྱི་ཕ་མཐར་ཕྱིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བར་གྱུར་
པའི་བློ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དེ་སྤོང་ཐབས་གང་ཡིན་རང་ཉིད་ཀྱིས་འབད་པས་དང་དུ་བླངས་

ནས་བསྒྲུབ་དགོས་ཤིང་།
དེ་འགོག་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡང་། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། མངོན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

156

རྟོགས་རྒྱན་ལས། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་དང་ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་དེའི་འཛིན་ཚུལ་དོན་ལ་མི་གནས་པར་ཤེས་ནས། དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ལོག་ཕྱོགས་གཟུང་བའི་འགལ་ཟླའི་བློ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་
ཤེས་རབ་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་ཅིང་གོམས་པ་ཁོ་ནས་སྤོང་དགོས་ཀྱི། ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་
མི་བྱེད་པ་དང་། རྣམ་གྲོལ་མྱུར་དུ་ཐོབ་པའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ཙམ་དང་། གཟུངས་
སྔགས་ཀྱི་གྲངས་གསོག་པ་སོགས་ཀྱིས་སྤོང་ཐབས་ནམ་ཡང་མེད་པས། ཞི་བའི་སྒོ་
གཉིས་པ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཆེད་དང་།
གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཀྱང་གྲོགས་ངེས་འབྱུང་དང་། སྙིང་རྗེ་སོགས་ཀྱིས་ཟིན་པ་མེད་ན། གཏན་དུ་བདེ་བའི་ངེས་ལེགས་དང་། ཐམས་ཅད་
མཁྱེན་པའི་འབྲས་བུ་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཤིག་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་མྱོང་ནའང་མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་ལ་ལས་བཟང་ངན་ལས་འབྲས་བུ་བདེ་སྡུག་མ་འཆོལ་བར་འབྱུང་ཚུལ་སོགས་འཁོར་འདས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་སྣང་

ཙམ་ལ་སྙོན་མེད་དུ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤར་ནས། འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ། གཅིག་ཏུ་ཕན་པའི་ཐབས་ཚུལ་དེ་དག་སྟོན་པ་པོ་རྒྱལ་བ་ལ་དད་པ་སོགས་རྣམ་བྱང་ཐར་པ་ཆེན་པོར་བགྲོད་པའི་ཟབ་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་རང་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པ་དང་། སྐྱེས་ཟིན་སྤེལ་བ་སོགས་
ཀྱི་དོན་དུ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་གཞན་སྡེ་ཕལ་ཆེར་དང་། རང་སྡེ་འོག་མ་དག་གིས་ལས་གསོག་མཁན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

157

དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོའི་གང་ཟག་རེ་ངོས་བཟུང་ནས་ལས་བཟང་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་

ཆུད་མི་ཟ་བའི་ཚུལ་ནན་གྱིས་བསྒྲུབས་ཏེ། ཀུན་བྱང་གི་བླང་དོར་ལ་བརྩོན་པ་ནི་ངན་འགྲོའི་སྒོ་ཁེགས་ཤིང་བདེ་འགྲོར་བརྒྱུད་མར་སྐྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། ལས་
འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་གྲོགས་དང་། རྒྱུད་རིམ་གྱིས་སྨིན་པའི་ཐབས་སུ་གྱུར་
པས། དེའི་ཆ་ནས་བསྔགས་པར་འོས་པ་ཡིན་མོད།
དེ་དག་གིས་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་ནི། ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་རང་གི་ངོ་
བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་པར་བཞག་པ་ཡིན་པས། འཇོག་ཚུལ་དེས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་ཚུལ་ལ་བདེན་ཁ་བྱིན་ནས་དེ་ཉིད་བསམ་བཞིན་དུ་ཇེ་
བརྟན་དུ་གཏོང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པས། གྲོལ་ལམ་དངོས་ངོས་ཟིན་པའི་ཆེད་དུ་བཞེད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱང་སྐབས་འདི་དག་ཏུ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ལ།
དེ་དག་འགོག་པའི་རིགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་ཟུར་
རྣམས་ཅི་རིགས་པར་གསལ་བར་བསྟན་ནས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་བསྒྲུབས་ཏེ། རང་ལུགས་ལ་བདག་མེད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལེགས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
དཔེར་ན། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་
གཞན་སྡེ་དང་། རང་སྡེའི་འདོད་པ་བཀག་པའི་ཤུགས་ལ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མེད་དེ། ཡོད་ན་གྲངས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་བརྟགས་པ་ལྟར་རང་གི་ཕུང་པོ་
དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་བདག་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།
མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་བདག་ཆོས་ཅན། དེས་བརྟགས་པ་ལྟར་དུ་མེད་དེ། མ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

158

སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟགས་སྦྱོར་རེ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་འདོད་པ་འགོག་པའི་
གཞུང་དག་གི་ཁོག་ནས་ཐོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་པ།༽
གཉིས་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་སྤྱིར་བསྟན་

པ་ནི། དེ་ཡང་སྤྱིར་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན། གང་
ཟག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ནའང་རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བས་གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་རྩ་ཤེར། གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་ལྡན་པ་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་བཅས་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་མུ་ལྔ་གསུངས་ལ། འཇུག་པར་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་སུའང་གང་ཟག་སོགས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་
བསྣན་ནས་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་གསུངས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་
བྱ་ཉེ་བའི་བསམ་པ་ལ་ལྟོས་པའམ། ཕྱོགས་སྔ་འགོག་ཚུལ་སོགས་ཀྱིས་ཡིན་གྱི།

རིགས་པའི་ཟུར་ལྔ་དང་། བདུན་ལྟ་བུ་ནི་མང་ཉུང་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་གྲངས་ངེས་མིན་པར་མངོན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༡༣ གཅིག་ཐ་དད་ཙམ་འགོག་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་ཚུལ་ཤིན་ཏུ་བསྡུས་ན་རྟོགས་པར་དཀའ་ལ། ཧ་ཅང་མངས་ན་ཚེགས་སུ་འགྱུར་བས་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་འཚམ་པའོ། །ཞེས་
དགོས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་ལྔའི་རིགས་པའི་ཟུར་ཕྱི་མ་གསུམ་སྔ་མ་གཉིས་ཀྱི་ནང་འདུས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་རྣམ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

159

བདུན་ལའང་མཚུངས་པས་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱི་ཟུར་གཉིས་བྱས་ཀྱང་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༣༨༠ དངོས་སུ་ན་ཕྱོགས་ལྔ་པོ་དེ་དག་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་མོད་ཀྱི། འཇིག་ཚོགས་ཀྱི་ལྟ་

བའི་འཇུག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་ཕྱོགས་ལྔ་སློབ་དཔོན་གྱིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་
དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༢༧ཕྱོགས་ལྷག་མ་གསུམ་དང་པོ་གཉིས་སུ་ཅི་རིགས་པར་འདུ་བས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་འདུ་མོད་ཀྱང་། འཇིག་ལྟས་འཛིན་ཚུལ་གྱི་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་དང་བཅུ་པར་ཕྱོགས་ལྔ་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༠༤ རྩ་ཤེ་ལས་ཕྱོགས་གཞན་ལྔ་པ་གསུངས་པ་ནི་མུ་སྟེགས་པའི་ལུགས་དགག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཅིག་ཐ་དད་གཉིས་ནི་གཙོ་བོ་དང་། ཟུར་ཕྱི་མ་རྣམས་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་པས། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་ཟུར་དང་པོ་གཉིས་ལ་ངེས་པ་བརྟན་པོ་རྙེད་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ༣༣༠ གཅིག་པ་དང་། ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་འདི་གཉིས་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ངེས་པ་རྣམ་དག་མ་
འདྲོངས་ན། གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་ཐག་བཅད་ཀྱང་དམ་བཅའ་ཙམ་དུ་འགྲོ་བས་ལྟ་བ་རྣམ་དག་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་

གསུངས་པ་བཞིན་འདི་ལའང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།
ཟུར་ཕྱི་མ་རྣམས་དང་པོ་གཉིས་གང་དུ་འདུ་ཚུལ་ཡང་དགག་ཕྱོགས་ཀྱི་དབང་

དུ་བྱས་ན་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་དང་། ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་གསུམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

160

ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་ལ། ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས།

ལྡན་པའི་ཕྱོགས་གཅིག་བཅས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་གི་ནང་དུ་འདུས་ཏེ། འཇུག་པར། རང་སྡེས་བརྟགས་པའི་ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཡིན་པ་བཀག་པས་ནི་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་ལ། གཞན་སྡེས་བརྟགས་པའི་ཕུང་པོ་
ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་བཀག་པ་ནི། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་
པའི་བདག་དགག་པ་དངོས་ཡིན་ཞིང་། རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་མི་འཐད་པའི་གནད་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་
པའི་བདག་མི་རུང་བས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྣམ་ལྔ་དང་རྣམ་བདུན་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་ཇེ་རྒྱས་སུ་གཏོང་
བ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པའང་འགོད་པའི་སྐབས་སུ། དཔེར་ན།
རིགས་པ་དེས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་དོན་དམ་པར་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཚུལ་དུ་འགོད་དགོས་ཤིང་། གཞན་ལའང་དེ་དང་རིགས་མཚུངས་པ་ཡིན་མོད། ཕྱིས་ཀྱི་གཞུང་འགྲེལ་ཕལ་མོ་ཆེར་རིགས་པ་
འདིའི་རྟགས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་བཀོད་པ་ནི་ཚིག་སྣ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་མཁས་པ་སྔ་མ་འགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་ཤེ་དང་། ཚིག་གསལ་སོགས་འཕགས་
པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་སུ་བདག་དང་ཕུང་པོ། མེ་དང་བུད་ཤིང་། ཉེ་བར་བླང་
བྱ་དང་ལེན་པོ་སོགས་ཟླ་བཅས་ལ་དེ་ལྟར་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་གཙོ་ཆེ་བར་སྣང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

161

ལ། རྗེའི་ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས་ཀྱང་། ༣༢༧ འདི་ལ་གནད་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི་རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་གང་ཟག་བདག་ཏུ་འཛིན་ལུགས་ངོས་ཟིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་སྔར་བཤད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་ན། ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་
ཐ་དད་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་ཀྱི། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་དུ་གྲུབ་ཐབས་མེད་པར་
ཐག་བཅད་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་འགོད་ཚུལ་དེ་
བཞིན་དུ་མཛད་དོ། །

༼གཞི་བདག་གམ་གང་ཟག་དེ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ངོས་འཛིན་མི་འདྲ་བའི་
ཚུལ་མདོ་ཙམ་བསྟན་པ།༽
གསུམ་པ་གཞི་བདག་གམ་གང་ཟག་དེ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པས་ངོས་འཛིན་མི་
འདྲ་བའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བསྟན་པ་ནི། དེ་ཡང་རྒྱང་འཕེན་པ་ནི་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་སོགས་མི་འདོད་པས། གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ཐ་ཤལ་དུ་གསུངས་ལ། དེ་ལས་གཞན་པའི་གཞན་
སྡེ་རྣམས་དང་། རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་རང་
ལུགས་སུ་འཇོག་ཅིང་། དེ་འདྲའི་བཅིངས་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིའང་བདག་གམ་གང་ཟག་
ལ་འཇོག་ཚུལ་བཞེད་པ་མཐུན་པས། ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

བདག་གམ་ང་ཞེས་པ་དེ་གང་ཡིན་ལ་ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་པ་མཛད་ཅིང་། རང་རྒྱུད་པ་མན་
གྱིས་ཇི་བཞིན་ངོས་མ་ཟིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་བློ་དང་མཚམས་པའི་
རང་ལུགས་རེ་འཇོག་པར་བྱེད་དོ། །
དེ་ལ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དག་གིས་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་ལ། གཞན་སྡེ་ཐམས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

162

ཅད་ཀྱིས་བདག་ཅེས་པ་མིང་ཙམ་གྱིས་འཇོག་ལུགས་ཡོད་པ་ནི་བློ་ལ་མ་ཤར།
བདག་ཕུང་པོའི་གསེབ་ནས་བཞག་ན་ཕུང་པོ་ནི་གནས་སྐབས་ཙམ་ཡིན་པས། བདག་དེ་སྐྱེ་བ་སྔ་མ་ནས་འོངས་ཏེ་ཕྱི་མར་འགྲོ་བ་སོགས་ཐོག་མེད་ནས་འཁོར་བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱོར་ཚུལ་མེད་པར་མཐོང་ནས། རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་པོ་ཚུགས་ཐུབ་རང་དབང་བའི་འགྱུར་མེད་ཀྱི་གང་ཟག་ཅིག་ཡོད་པར་འདོད་དོ། །དེ་དག་གིས་ནི་བདག་མེད་པའི་མིང་ཙམ་ཡང་མི་བཟོད་ཅིང་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ནན་གྱིས་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པས། བདག་མེད་པའི་ལྟ་བ་ལས་ཆེས་རིང་དུ་གྱུར་པར་གསུངས་སོ། །
རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱི་རང་སྡེ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བདག་གམ་གང་ཟག་གི་
འཇོག་མཚམས་སྒྲུབ་ཚོད་མ་ཟིན་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྟོང་ཞིང་བདག་མེད་པའི་ཕྱག་རྒྱ་དང་འགལ་བ་དང་། འགོག་པ་ཐལ་ཆེས་ན་ལས་འབྲས་ཀྱི་གཞི་སྟོར་ནས་མངོན་
མཐོའི་སྒོ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་སྙམ་དུ་དགོངས་ནས་ཟོན་ཆེན་པོས་འཇོག་མཚམས་འདི་ལྟར་བྱེད་དེ། ཕུང་པོ་མ་བཟུང་བར་བདག་ནམ་ཡང་གཟུང་དུ་མེད་པས། བདག་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་དུ་མི་འཐད་ལ། བདག་གི་ཆ་ཤས་ཞིབ་ཏུ་བསིལ་ཡང་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ཅིའང་མི་སྲིད་ཅིང་། གང་ཟག་དེ་ཉིད་བཙལ་བ་ན་རང་ངོས་ནས་རྙེད་དུའང་ཡོད་དགོས་པས། གང་ཟག་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཕུང་པོའི་ནང་ནས་འཇོག་དགོས་པར་མཐོང་ནས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲ་དང་། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སྡེ་པས་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་ལས། ༢༩༡ བདག་ཏུ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི །བརྗོད་པར་བྱ་བ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

163

གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༣༡༠ ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ནི་གང་ལ་དགེ །མི་དགེའི་འབྲས་བུ་ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་བདག་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་འཇོག་པ་དང་། ཕུང་པོའི་རྒྱུན་དེ་དགེ་མི་དགེའི་ལས་འབྲས་ཀྱི་རྟེན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མང་བཀུར་བ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔའམ་བཞི་བསྡོམས་པ་དང་། སེམས་གཅིག་པུ་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་གཉིས་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ༡༠༩ འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུས་དང་དབང་པོའི་ཚོགས་པ་དག་ལ་ཉེ་བར་འདོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། དཔེར་ན་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཤིང་རྟ་ཞེས་ནི་དྲན་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ནི་སེམས་ཅན་བརྗོད། །ཞེས་གསུངས་པས་ཤེས་སོ། །
རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་གི་མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་ངོས་འཛིན་དེ་དང་མཚུངས་པར་གསུངས་ཤིང་།
སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པས་ཀུན་གཞི། ཡང་རང་སྡེ་འགས་ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཕུང་པོ་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་སོགས་ལ་འདོད་པ་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །
གྲུབ་མཐའ་ཀུན་གྱི་ཡང་རྩེ་དཔལ་ལྡན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི། མདོ་ལས།
ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་རྣམས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

164

དང་། ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དང་། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཚོགས་པ། དེ་དག་གི་ཡ་
གྱལ་ཟག་ཏུ་འཇོག་པའི་འདོད་ཚུལ་ཐམས་ཅད། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་གྱི་རིགས་
པས་ལེགས་པར་བཀག་པ་དང་།
ཡང་འཇུག་པར། བུམ་པ་སྣམ་བུ་རེ་སྡེ་དམག་དང་ནགས་ཚལ་ཕྲེང་བ་ལྗོན་ཤིང་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤིང་རྟ་དང་གང་ཟག་ལ་དཔྱད་ཚུལ་དེ་རྒྱུ་འབྲས་དང་། བྱ་
བྱེད་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལའང་བསྒྲེས་ཏེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་རང་གི་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཀག་ནས། རང་ལུགས་ལ་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༨༡ དེ་ལ་གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ནི། གང་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་སྟེ། དེ་ནི་ཕུང་པོ་དག་ལ་རྣམ་པ་ལྔས་བཙལ་བ་ནི་མི་སྲིད་དོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༢༦ འདིར་ཡང་
བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ལ་ཡང་དག་པར་བརྟེན་པ་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པའི་སྐྱོན་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པ་བསལ་ནས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཞེས་པ་འདི་ཙམ་ཞིག་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་རྣམ་པར་གནས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཁས་བླང་བར་བྱ་སྟེ།
བདག་ཏུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་སྣང་ཙམ་དང་། ངའོ་སྙམ་དུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཙམ་དེ། བདག་གམ་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

འཇོག་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་གནས་པ་གཏན་ལ་ཕབ། ཆོས་དང་གང་ཟག །འཁོར་བ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

165

དང་མྱང་འདས་སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་ནའང་། བློས་བཏགས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་ལ་བྱ་བྱེད་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་སྙོན་མེད་དུ་འཐད་པའི་བདེན་གཉིས་ཟུང་འཇུག་ཏུ་བསྒྲུབས་ཏེ་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ལམ་གྱི་གཞི་བཏིང་བར་
མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །
ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་གིས་བདག་གམ་གང་ཟག་འདོད་ཚུལ་རྣམས་བསྡུ་ན་དེ་ལྟར་རིགས་གསུམ་དུ་འདུས་པར་འོག་ཏུ་འདྲེན་འགྱུར་གྱི་འཇུག་པ་རང་

འགྲེལ་ལས་༢༦༧གསུངས་ཞིང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས་ཀྱང་། ༡༩༦ འདི་ལ་ཕྱི་རོལ་པས་མིག་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བར་མཐོང་ནས་དེ་དག་ལས་རྫས་གཞན་གྱི་མཐོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པའི་གང་ཟག་ཁས་བླངས་ཤིང་། རང་སྡེ་
གཞན་གྱིས་རྫས་གཞན་ལ་གནོད་པར་མཐོང་ནས་རྣམ་ཤེས་སམ་ཕུང་པོའི་ཆོས་
གཞན་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་ལ། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་པའི་ངོ་བོ་མེད་པར་རྟོགས་ནས་གྲོལ་བར་འཇུག་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཏེ། བཏགས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་ལ་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་སོགས་ལེགས་པར་འཇོག་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ཡང་གཞན་སྡེ་བྱེ་བྲག་པས་བུམ་པའི་ཡན་ལག་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཡན་
ལག་ཅན་གྱི་བུམ་པ་བཞག་པ་དང་། རང་སྡེ་འོག་མ་དག་གིས་བུམ་པའི་ཡན་ལག་གི་
ཁྱད་པར་ཅི་རིགས་ལ་བུམ་པར་འདོད་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་བས་བུམ་པའི་ཡན་ལག་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བློར་བུམ་པར་སྣང་ཙམ་ལ་བུམ་པར་འཇོག་པ་སོགས་ཡིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

166

པས། གང་ཟག་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་དེ་གསུམ་དུ་
འདུས་སམ་སྙམ་མོ། །
རང་སྡེ་འོག་མ་དག་གིས་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་དེ་རྣམས་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་དང་། རང་ལུགས་ཐལ་འགྱུར་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གང་ཟག་གི་ངོས་འཛིན་བཅས་སྙིང་བསྡུས་ཙམ་ཞིག་འོག་ཏུ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་
དགོད་པར་འདོད་དོ། །

༼ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ།༽
གཉིས་པ་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་རྣམས་ཀྱི་ཟུར་རེ་རེ་ནས་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་ལ་
བཞི། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་དགག་པ་དང་། ཕུང་པོའི་ཁྱད་པར་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་གཞན་དུ་མི་འཐད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་དགག་པ། དེ་དག་གི་འཕྲོས་དོན་འགའ་ཞིག་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་པ་དང་བྱེ་བྲག་པས་བདག་ཁྱད་པར་ལྔ་ལྡན་སོགས་སུ་འདོད་པ་ལ། འཇུག་པ་ལས། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་མེད་པ་དང་། དེ་
འདྲའི་བདག་དེ་ངར་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་མིན་པ། མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པ་ལྟར་
གྱི་བདག་དང་། དེ་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཀུན་རྫོབ་
ཏུའང་མེད་ཅེས་དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་བདག་གི་ངོ་བོ་དགག་ལ། དེ་ཡང་ཚིགས་བཅད་དང་པོ་འདིས་མུ་སྟེགས་པ་དེ་དག་གིས་སྨྲས་པའི་བདག་ཆོས་ཅན། མུ་སྟེགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

167

པས་བརྟགས་པ་ལྟར་མེད་དེ། མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་བཞིན། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྟགས་
དང་དཔེ་སྔར་བཞིན། རྟགས་དེ་གཉིས་ཀས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་
བྱས་ཏེ་དགག་བྱ་བཀག་ལ།
ཡང་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པ་ལྟར་གྱི་བདག་དང་། དེ་འདྲའི་བདག་ངར་འཛིན་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་ཏུའང་མེད་དེ། མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་བདག་གི་ངོ་བོ་བཀག་གོ །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༠༡ འདི་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དང་། ངར་འཛིན་
གྱི་ཡུལ་དུ་མི་རིགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་འདི་གཉིས་ཆར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ། ༢༨༤ དེ་ལྟར་བདག་ཡོད་པ་དང་ངར་འཛིན་གྱི་ཡུལ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་
གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན་རང་འགྲེལ་དུ་རྟགས་སྔ་མ་གཉིས་འགོད་སྐབས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ཀྱང་སྦྱར་
བའི་དབང་དུ་མཛད་ནས། རིགས་པ་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། དེས་བརྟགས་པའི་བདག་དེ་ངར་འཛིན་གྱི་རྟེན་དུ་གྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་དོན་དམ་དུ་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དེ་གཉིས་ཆར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༨༤ དེ་ཁོ་ནར་མ་ཟད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་དེ་གཉིས་འགོག་པ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་བདག་ཡོད་པར་མི་འདོད་ཅེས་པ་ནི་བདག་རྫས་སུ་ཡོད་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

168

མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཆར་ཞེས་དང་། དེ་གཉིས་ཞེས་པའི་གཉིས་པོ་ནི་གོང་གི་རྟགས་གཉིས་ཀྱི་དགག་བྱ་གཉིས་ལ་འཇོག་དགོས་
པས། དེ་སྔར་དོན་དམ་དུ་དང་འདིར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགོག་པ་མིན་ན། འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་པའི་རྟགས་ལ་སྔ་མ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་འགོག་རྒྱུ་ཅི་ཡང་མི་རྙེད་པས་ཟློས་པར་ཐལ་ལོ། །
འདིའི་ཐད་མཁས་བླུན་མང་པོས་དོན་མེད་ཀྱི་མུ་ཅོར་མང་ཡང་གཞུང་གི་དོན་ནི་
དེ་ཁོ་ནའོ། །
གང་ཕྱིར་བསྟན་བཅོས་བསྟན་བཅོས་ལས་དེའི་ཁྱད། །ཅེས་པའི་ཚིག་བཅད་གཅིག་གིས་ཁོ་རང་ལ་གྲགས་པའི་མ་སྐྱེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་སྔས་འདོད་པའི་
བདག་གི་ཁྱད་པར་བཀག་ནས།
དེའི་འོག་ཏུ། དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་བདག་མེད་དེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་

ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་སྟེ། བདག་
ཆོས་ཅན། རང་གི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་དུ་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རྣམས་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཁྱོད་ཡན་གར་དུ་འཛིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཅེས་པ་སྟེ། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་ནི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ལས། །གཞན་དུ་འཐད་པ་ཉིད་མ་ཡིན། །གལ་ཏེ་གཞན་ན་ལེན་མེད་པར། །གཟུང་ཡོད་རིགས་ནའང་གཟུང་དུ་མེད། །ཅེས་སོ། །
ཡང་རིགས་པ་གཞན་ཞིག་ནི། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན། །ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མེད་པར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བདག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

169

ཆོས་ཅན། རང་གི་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་མེད་དེ། ཚོར་བ་པོ་སོགས་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་རྣམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༡༠༤ ཅི་སྟེ་ཡང་། ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་པར་གྱུར་ན། དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་རྣམས་ནི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས། དེ་བས་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་རྟག་པར་འགྱུར་ཏེ། བདག་རྟག་པ་ཡིན་ན་རྩོམ་པ་ཐམས་ཅད་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་ལྟར་རྟག་པ་མི་འགྱུར་བ་ལ་ཅི་ཞིག་བྱར་ཡོད། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བདག་ཡོད་པར་རྟོག་པ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་འཇུག་པའམ་ལྡོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལས་གཞན་ཡིན་པར་ཡང་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་བདག་ཕུང་དོན་གཞན་ཡིན་ན། བདག་ནི་སྐྱེ་འཇིག་མེད་པའི་རྟག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལ་ནི་རྐྱེན་གྱིས་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་
བྱར་མེད་པས། བླང་དོར་བྱེད་པ་པོའི་བདག་བརྟགས་པ་དོན་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ༣༠༠ གལ་ཏེ་བདག་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་ན་དེ་ཕུང་པོ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་གཟུགས་སུ་རུང་བ་དང་། ཉམས་སུ་མྱོང་བ་དང་། མཚན་མར་འཛིན་པ་དང་། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་དང་། ཡུལ་སོ་སོར་རྣམ་པར་རིག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་ན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་ཕྱིར་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚུལ་ཡང་བདག་དང་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་ན་གཟུགས་མཛེས་པས་གང་ཟག་མཛེས་པ་དང་། ཚོར་བས་མྱོང་བས་གང་ཟག་གིས་མྱོང་བ་སོགས་སུ་འཇོག་མི་ནུས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

170

ཏེ། བདག་དང་ཕུང་པོ་གཉིས་བུམ་པ་དང་སྣམ་བུ་བཞིན་འབྲེལ་མེད་སོ་སོ་བ་ཡིན་དགོས་པས། ཕུང་པོའི་མཚན་ཉིད་དག་གང་ཟག་ལ་ལྡན་པའི་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་བ་གླང་ཁྲ་བོ་དང་། གང་ཟག་ན་བ་དང་སོས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་རྒྱུན་ཆད་
པར་འགྱུར་ཞིང་། བདག་སྐྱེ་འཇིག་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པའོ། །ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་ཆོས་ཅན། ངར་
འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་རྟེན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་བདག་བློ་ཡུལ་དུ་གཏན་མི་སྣང་
བ་དག་ལའང་ངར་འཛིན་ངང་གིས་འཇུག་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདིས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་དང། གོང་དུ། འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་ལ། །ཞེས་
པས་བདག་རྫས་ཡོད་ཙམ་འགོག་པ་ཡིན་པས་གོང་འོག་གཉིས་མི་ཟློས་པར་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་མ་དམིགས་ཀྱང་ངར་འཛིན་སྐྱེ་བ་དེ་གང་འཇོག་ཅེ་ན། གང་དག་དུད་འགྲོ་བསྐལ་མང་བརྐྱལ་གྱུར་པ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

བསྟན་ཏོ། །
དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་ནི། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་རྒྱས་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡིན་པས་དེ་དག་གིས་རྣམ་བདུན་གྱི་ཟུར་གཉིས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

༼ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ།༽
གཉིས་པ་ཕུང་པོའི་ཁྱད་པར་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ཕུང་པོ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

171

བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པར་བསྟན་པ་དང་། ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་བདག་ཏུ་འདོད་པའང་དགག་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན། གང་ཟག་གཅིག་ལའང་དུས་གཅིག་ཏུ་བདག་མང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་རིགས་པ་བཅུ་གཅིག་གིས་རིམ་བཞིན་བཀག་སྟེ།
དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་

གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལའང་བདག་རྫས་ཐ་དད་པ་ལྔ་གཅིག་ཆར་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་བདག་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས། བདག་ཕུང་གཉིས་དབྱེར་མེད་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་འཇོག་ས་མེད་པར་འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་ཡིན་པས། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་བདག་ཀྱང་དུ་མར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་སྐྱེ་བ་ན་གང་ཟག་ཉག་གཅིག་སྐྱེའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྱོད་ཅག་གིས། རྒྱུད་གཅིག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་བདག་དུ་མ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་དང་འགལ་ལོ། །
ཕྱོགས་སྔ་འདིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་བདག་ཏུ་འདོད་ཅེས་པ་ནི། ལྔ་ཚོགས་པའམ་བསྡོམས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལྔ་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་མི་འདོད་
པར་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་ན། དེས་དང་པོ་ནས་རྒྱུད་གཅིག་ལ་བདག་དུ་མ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པས། དེ་ལ་དེ་འདྲའི་ཐལ་བ་འཕེན་པ་ཆེས་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

172

རིགས་པ་དང་པོ་འདིས་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་ནི། འཇུག་པ་ལས། ལྔ་ཆར་ཡང་འདོད་ཁ་ཅིག་སེམས་གཅིག་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རང་སྡེ་མང་བཀུར་བ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་བསྡོམས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། སེམས་གཅིག་པུ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ཁོ་ན་ལ་འཕེན་པར་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་གསུངས་ལ། འོན་ཀྱང་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༣༠ དེ་ལ་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཕྱོགས་གང་གི་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན། ཕུང་པོ་རྣམས་མང་བའི་ཕྱིར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །གང་གི་ལྟར་ན་སེམས་བདག་ཡིན་པ་དེའི་ལྟར་ན་ཡང་། མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་དབྱེ་བས་སམ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མང་བའི་ཕྱིར་བདག་ཀྱང་མང་པོར་འགྱུར་རོ། །ཡང་ན་ཇི་ལྟར་རིགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཉེས་པ་འདི་ཕུང་པོ་དང་། རྣམ་པར་ཤེས་པ་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་བརྗོད་པར་བྱ་ཞིང་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཉེས་པ་གཞན་ཡང་འདི་ལ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གཉིས་ཀ་ལ་སྐྱོན་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་ལྟ་བུར་གསུངས་པ་མ་ཟད། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་པ་དང་སེམས་བདག་ཡིན་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་བདག་མང་པོར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་རང་འགྲེལ་དུ་དངོས་སུ་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས། ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་དོན་ནི། འཇུག་པ་རྩ་བར། གལ་
ཏེ་ཕུང་པོ་བདག་ན་དེ་ཕྱིར་དེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྩ་བའི་དངོས་ཟིན་དུ་རིགས་པ་འདིའི་ཕྱོགས་སྔར་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་གཉིས་ཀྱི་ནང་གི་དང་པོ་ཁོ་ནར་འཇོག་པ་དང་། བདག་དུ་མར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འདི་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་ལའང་འཇུག་པས། རིགས་པ་འདིས་ཕྱོགས་ཕྱི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

173

མའང་འགོག་ཏུ་རུང་བ་ནི་རང་འགྲེལ་གྱི་དོན་ཡིན་ཞེས་སྨྲ་དགོས་སམ་དཔྱད་དོ། །
གཉིས་པ་ནི། བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་། །ཞེས་པས་རང་སྡེ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ། བདག་ཆོས་ཅན། རྫས་སུ་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་། ཀུན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཅི་རིགས་པ་བདག་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་རེ་རེ་ནས་རྫས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དང་། དེའི་ལུང་དོན་ཁྱེད་ཅག་གིས་བཤད་པ་དང་ཡང་འགལ། ཞེས་འགོག་པར་གསུངས་སོ། །
གསུམ་པ་ནི། དེར་ལྟ་བ། རྫས་ལ་འཇུག་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མི་འགྱུར། །ཞེས་པས་འཇིག་ལྟ་ཆོས་ཅན། ཞེན་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་མིན་པར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་པ་ཕུང་པོ་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་གང་ཞིག །དེ་རྫས་སུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་འགོག་གོ །འདི་ཡང་རང་སྡེ་འོག་མ་ཐུན་མོང་ལ་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ། །
བཞི་པ་ནི། མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་པས་མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ལ། ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་བདག་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་དེ་དག་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་མཐར་འཛིན་པའི་ཆད་ལྟ་ལ་གནས་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟས་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གཞི་དེ་ཉིད་རྟག་ཆད་དུ་ལྟ་བ་དེ་མཐར་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། ཞེས་པའོ། །འདི་ནི་རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་སྤྱི་ལའང་འཕངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མེད་དུ་མྱ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

174

ངན་ལས་འདའ་སྐབས་བདག་རྒྱུན་མི་ཆད་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལྔ་རྒྱུན་ཆད་པར་དེ་དག་ཐུན་མོང་གི་ཁས་ལེན་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ལྔ་པ་ནི། མྱ་ངན་འདས་སྔོན་སྐད་ཅིག་དག་ལ་ནི། །སྐྱེ་འཇིག །ཞེས་པས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་སྔོན་དུའང་ཕུང་པོ་རྣམས་སྐྱེ་འཇིག་ཇི་ལྟར་བྱེད་པ་ལྟར་བདག་ཀྱང་སྐད་ཅིག་རེ་རེར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན།
སྐྱེ་བ་དྲན་པ་ན་ངའི་ལུས་འདི་སྔོན་འདི་ལྟར་བྱུང་ངོ་ཞེས་མི་དྲན་པ་བཞིན་དུ་ང་དེའི་ཚེ་དེར་གྱུར་ཏོ་ཞེས་ཀྱང་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་
འཇིག་བྱེད་ན་སྔ་མ་རྒྱུན་ཆད་ནས་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཕྱི་མ་གསར་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་རང་སྡེ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དྲུག་པ་ནི། བྱེད་པོ་མེད་པས་དེ་འབྲས་མེད། །ཅེས་པས་ལས་བསགས་ནས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་གནས་སྐབས་སུ་ལས་ཀྱི་ནུས་པ་གནས་པའི་རྟེན་མེད་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་དུས་སུ་ལས་གསོག་པ་པོ་རྒྱུན་ཆད་ནས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱི་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལས་བཟང་ངན་གྱི་འབྲས་བུ་ནམ་ཡང་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །
བདུན་པ་ནི། གཞན་གྱིས་བསགས་ལ་གཞན་གྱིས་ཟ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པས་
ལས་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་གཉིས་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གྱི་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

175

བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་མོད་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པས། ཉེས་པ་དེ་མེད་དོ་སྙམ་ན་མི་འཐད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་སོ་བ་ལ་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་

བ་མི་འཐད་པས། དེ་གཉིས་ཀྱང་བྱམས་པ་དང་ཉེར་སྦས་བཞིན་དུ་རྒྱུད་ཐ་དད་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར།
བརྒྱད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་མཐའ་ལྡན་ལ་སོགས་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་བཅུ་བཞིའི་རྣམ་གཞག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫོགས་བྱེད་སོགས་མུ་
སྟེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོན་པ་ལ་བདག་དང་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་མི་ལྡན་
པ་སོགས་དྲི་བ་བཅུ་བཞི་ཞུས་པ་ལ་སྐབས་དེར་སྟོན་པས་ལན་ལུང་སྟོན་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་འཇིག་རྟེན་མི་རྟག་པ་དང་། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་པ་དང་། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གྲོང་ཕན་ཆད་དུ་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལུང་བསྟན་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤི་བའི་ཚེ་ཕུང་པོ་འཇིག་པ་དང་ལྷག་མེད་དུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཚེ་དེ་དག་རྒྱུན་ཆད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐབས་དེར་འདྲི་བ་པོ་དེ་རྣམས་དྲི་བ་དེ་དག་གི་ལན་ལུང་སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་དགོངས་ནས་དྲི་བ་བཅུ་བཞིའི་ལན་མ་མཛད་པས། དྲི་བ་དེ་དག་གི་དོན་རྣམས་བཟུང་བའི་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་ལུང་མ་བསྟན་གྱི་ལྟ་བ་ཞེས་རང་སྡེ་ཀུན་ལ་གྲགས་པའི་ཕྱིར།
མུ་སྟེགས་པ་དེ་དག་དྲི་བ་འདི་དག་གི་དོན་རྣམས་འཐད་མི་འཐད་ཀྱི་ལན་ལུང་

སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་མི་རུང་བའི་ཚུལ་ནི། དྲི་བ་འདི་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་ལས་བརྩམས་ནས་དྲིས་པ་ཡིན་པས། ཁྱད་གཞི་བཀག་ན་བདག་མེད་པ་སྟོན་དགོས་པས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

176

དེ་དག་དེ་སྟོན་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཁྱད་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་མ་བཀག་པར་ལན་གསུངས་ན། བདག་ལ་ཞེན་པ་ཆེར་འགྱུར་བ་ལས་དགོས་པ་མེད་པར་སྟོན་པས་ཇི་བཞིན་དུ་གཟིགས་ཏེ་ལན་མ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཐའ་དང་ལྡན་ནམ་ཞེས། །ཞུས་ན་རྒྱལ་བས་མི་གསུངས་བཞུགས། །གང་ཕྱིར་ཤིན་ཏུ་ཟབ་པའི་ཆོས། །སྣོད་མིན་འགྲོ་ལ་མི་གསུངས་པ། །དེ་ཡི་ཕྱིར་ན་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །ཀུན་མཁྱེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཤེས། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དགུ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ལ། །ཞེས་པའི་ཚིག་བཅད་
གཅིག་གིས་ཁྱོད་ལྟར་ན་རྣལ་འབྱོར་པས་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚེ་ཕུང་པོ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཕུང་པོ་དེ་རྣམས་བདག་གི་ཐ་སྙད་གང་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ལ་ལེགས་པར་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་ནས་རྙེད་པའི་བདག་ཡིན་དགོས། དེ་ལ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡིན་དགོས་པས་བདག་མེད་ཕྲ་མོའི་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདི་རང་སྡེ་འོག་མ་ཐུན་མོང་ལ་ཡིན་ནོ། །
བཅུ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་ཡིས། །སོགས་ཀྱིས་ཁྱེད་
ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མ་མཐོང་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོས་ནས་གང་ཟག་མེད་པ་
སོགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་སོགས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

177

ཡོད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་མེད་པར་ཚད་མས་སུས་ཀྱང་མཐོང་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། བཅུ་གཅིག་པ་ནི། གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་འཇུག་ཕྱིར་འདོད་ཆགས་སོགས། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་
ཆོས་ཅན། ཇི་ཙམ་གོམས་ཀྱང་ཆགས་སོགས་རྣམས་ངང་གིས་འཕེལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལ་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་དབང་ཅན་གྱི་བདག་

ཙམ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ལས་ནུས་པ་ལྷག་ཁྱད་ཆེར་མེད་པས། དེས་བདེན་འཛིན་ལ་གནོད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་
རྣམས་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །
སྔར་གྱི་རིགས་པ་བདུན་པ་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་མི་རུང་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་
བསྟན་པ་ལ་སྦྱར་ཡང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱང་དོན་གྱིས་བསྟན་པས་མི་
འགལ་ལ། འདིར་བཤད་པའི་རིགས་པ་བཅུ་གཅིག་པ་འདི་བཅུ་པའི་རྟགས་སྒྲུབ་ཏུ་སྦྱར་ཏེ། རིགས་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་རིགས་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ཏེ་བཅུར་བྱས་ཀྱང་རུང་ངོ་། །ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༢༠ དེ་ལྟ་ན་བདག་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་ཏུ་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པ་དང་། བདག་མང་པོར་འགྱུར་བ་དང་། བྱ་བ་དང་བྱེད་པ་པོ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། ལས་བྱས་པ་ཆུད་ཟོས་པ་དང་། མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པ་དང་། སྐྱེ་བ་དྲན་པའི་ཚིག་གསུངས་པ་མི་འཐད་པ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པས། གཅིག་ཏུ་ཁས་བླང་བར་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དང་པོ་ནི།
རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། ཉེ་བར་ལེན་པ་མ་གཏོགས་པའི། །བདག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

178

ཡོད་མ་ཡིན་བྱས་པའི་ཚེ། །ཉེ་བར་ལེན་པ་བདག་ཡིན་ན། །ཁྱོད་ཀྱི་བདག་ནི་མེད་པ་
ཡིན། །ཞེས་པ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོའི་བདག་ཁས་བླངས་པ་དོན་མེད་པར་
ཐལ། དེ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཕུང་པོའི་རྣམ་གྲངས་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ཉིད་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །
གཉིས་པ་ནི། འཇུག་པར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་པོ་དེ་ཡིན་ལ།
གསུམ་པ་ནི། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་བཅུ་པ་ལས། བུད་ཤིང་གང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་མེ་དང་བུད་ཤིང་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་བྱ་བྱེད་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་བཞིན། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་ན་བདག་དང་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས། ཉེ་བར་བླང་བྱ་དང་ལེན་པོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་འགོག་པ་དང་།
བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ནི། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། གལ་ཏེ་འདི་ནི་གཞན་འགྱུར་ན། །དེ་མེད་པར་ཡང་འབྱུང་བར་འགྱུར། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་གནས་འགྱུར་ཞིང་། །དེར་མ་ཤི་བར་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཆད་དང་ལས་རྣམས་ཆུད་ཟ་དང་། །གཞན་
གྱིས་བྱས་པའི་ལས་རྣམས་ནི། །གཞན་གྱིས་སོ་སོར་མྱོང་བ་དང་། །དེ་ལ་སོགས་པ་
ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་པ་སྟེ། བདག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚེ་སྔ་ཕྱིའི་བདག་གཉིས་རང་
བཞིན་གྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་དགོས་པས། ཚེ་སྔ་མའི་བདག་ལ་མ་ལྟོས་པར་ཕྱི་མའི་
བདག་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། ཚེ་སྔ་མའི་བདག་རྟག་པར་གནས་པར་ཐལ་བ་སོགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

179

དང་། ཤི་བའི་ཚེ་རྒྱུན་ཆད་ནས་ལས་ཀྱི་ནུས་པའི་རྟེན་མེད་པར་འགྱུར་བས་ལས་ཆུད་ཟོས་པར་ཐལ་བ་དང་། སྔ་ཕྱི་འབྲེལ་མེད་གཞན་དུ་གྲུབ་པས་ལས་མ་བྱས་པ་དང་འཕྲད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་གསུངས་པ་རྣམས་སོ། །
དྲུག་པ་ནི། རྩ་ཤེའི་རབ་བྱེད་ཉེར་བདུན་པ་ལས། འདས་པའི་དུས་ན་བྱུང་གྱུར་ཅེས། །བྱ་བ་དེ་ནི་མི་འཐད་དོ། །སྔོན་ཚེ་རྣམས་སུ་གང་བྱུང་བ། །དེ་ཉིད་འདི་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་སྟེ། བདག་སྔོན་ཚེ་རབས་གཞན་དུ་འདི་འདྲར་གྱུར་ཏོ། །སྙམ་དུ་དྲན་པ་དང་ཚིག་སྨྲ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་ལ་ཁྱབ་སྟེ། ཚེ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་
ཀྱི་བདག་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བས་དེ་ལྟར་དྲན་པ་མི་འཐད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཡིན་ན་བདག་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས་རིམ་
གྱིས་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་སོགས་མི་འཐད་པས་སོ། །

༼ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་
པ།༽
གཉིས་པ་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་བདག་ཏུ་འདོད་པ་
དགག་པ་ནི། རང་སྡེ་འོག་མ་དག་ན་རེ། མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག །དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་དག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་ཕུང་པོ་བདག་ལྟའི་དམིགས་པར་ལུང་ལས་གསུངས་པས། ཁོ་བོ་ཅག་ལུང་ཚད་མར་བྱེད་པ་ལ་རྟོག་གེའི་རིགས་པས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ལ། འཇུག་པ་ལས། ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

180

བརྗོད་ཚེ་ཕུང་རྣམས་ཀྱི། །སོགས་ཀྱིས་མདོ་དེས་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་བསྟན་པའི་དབང་
དུ་བྱས་ཀྱང་ཕུང་པོ་རེ་རེ་ནས་བདག་ཏུ་སྟོན་པ་མིན་པར། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་བསྟན་དགོས་པས་མི་འཐད་ཅེས་པ་ལ། ཕྱོགས་སྔས་ཚོགས་པ་བདག་ཏུ་འདོད་པས་སྐྱོན་མེད་ཅེ་ན། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཚོགས་པ་ཙམ་དེ་རྫས་
སུ་མེད་པས་དེ་མགོན་དང་དཔང་པོར་མི་རུང་བ་གང་ཞིག །བདག་ནི་མགོན་དང་དཔང་པོ་ཉིད་དུ་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་འཇུག་པར། གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །སོགས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་པ་
གང་ཟག་ཡིན་ན། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཤིང་རྟར་འདོད་དགོས་ཏེ། བདག་དང་ཤིང་རྟ་གཉིས་ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་ལ་འཇོག་མི་འཇོག་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིང་རྟ་བཤིག་པའི་ཡན་ལག་སིལ་བུར་གནས་པ་ལའང་ཤིང་རྟ་ཡོད་པར་འགྱུར་རོ། །
གཞན་ཡང་། ཁྱེད་ལྟར་ན་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་མེད་པར་ཐལ། ཤིང་རྟ་ལ་ཡན་ལག་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤིང་རྟའི་འཁོར་ལོ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་དང་། ཡན་ལག་དེ་དག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཤིང་རྟར་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་གང་ཡིན་ཀྱང་
ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཅན་མིན་པར། དེའི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་རང་ལུགས་ཚད་གྲུབ་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཕུལ་བའོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡན་ལག་ཅན་ཤིང་རྟ་
མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཡན་ལག་དེ་རྣམས་བསྒྲིགས་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིབས་ཁྱད་པར་བ་དེ་ཤིང་
རྟར་འཇོག་ཅེ་ན། གལ་ཏེ་དབྱིབས་ལ་ཤིང་རྟར་འདོད་ན་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་དག་གི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

181

དབྱིབས་ལ་འདོད་དམ། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྔར་མ་
བསྒྲིགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་བཏང་བ་ལ་འདོད་དམ། ཁྱད་པར་དེ་བཏང་བ་
དག་གི་དབྱིབས་ལ་འདོད། དང་པོ་ལྟར་ན་སྔར་ཡན་ལག་རྣམས་མ་བསྒྲིགས་པའི་
དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བ་ལ་ཤིང་རྟ་མེད་པ་བཞིན་དུ་ཕྱིས་བསྒྲིགས་ཟིན་པའི་དུས་
ཀྱི་ཡན་ལག་སོ་སོ་ལའང་ཤིང་རྟ་མེད་པར་ཐལ། མ་བསྒྲིགས་པའི་དུས་དང་བསྒྲིགས་

ཟིན་པའི་དུས་ཀྱི་ཡན་ལག་རེ་རེ་བའི་དབྱིབས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱིས་ལེགས་པར་བསྒྲིགས་པ་ན་ཡན་ལག་རེ་རེ་བའི་དབྱིབས་སྔར་དང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་ན། མིག་གི་ཤེས་པས་
གཟུང་དུ་ཡོད་དགོས་པ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཁྱེད་ཀྱི་ཤིང་རྟར་འདོད་པའི་དབྱིབས་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་
གདགས་གཞི་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བཏགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་རྫས་སུ་མེད་པའི་བཏགས་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱེད་ཀྱི་བཏགས་ཡོད་གང་ཡིན་རང་གི་གདགས་གཞི་རྫས་
ཡོད་རེ་ངེས་པར་དགོས་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིར་གནོད་བྱེད་བརྗོད་ཚུལ་དངོས་ནི། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༠༩ འདིར་ཕ་རོལ་པོས་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་
རེ་གདགས་གཞིར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པར་ཁས་ལེན་ཞིང་། ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་གཉིས་ཀ་ཡང་བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་པས། ཚོགས་པ་དབྱིབས་ཀྱི་

གདགས་གཞིར་འདོད་ན་འགལ་བ་ཙམ་ལས་མ་མཛད་ཀྱང་། སྐྱེས་བུའི་ཁ་དོག་སྐྱེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

182

བུར་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བ་ལྟར། ཤིང་རྟ་ལ་ཡང་དེའི་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས་གང་ཡང་

ཤིང་རྟར་གཞག་ཏུ་མི་རུང་སྟེ། དེ་གཉིས་ནི་ཤིང་རྟའི་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་སོ།
གལ་ཏེ་སྐབས་འདིར་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། སྔར་མ་བཤད་པའི་ཕྱོགས་ལྷག་མ་གཉིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ས་བཅད་དེ་མི་འཐད་དེ། ཕུང་པོ་བདག་ཅེས་བརྗོད་ཚེ་ཕུང་རྣམས་ཀྱི། །སོགས་དང་། དབྱིབས་ཞེ་ན་དེ་གཟུགས་
ཅན་ལ་ཡོད་ཕྱིར། །སོགས་ཀྱིས་སྔར་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་

གཉིས་ཀ་བདག་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་སྔར་བཀག་ཀྱང་དེ་ཇི་ལྟར་འགོག་ཚུལ་དཔེའི་སྒོ་ནསརྒྱས་པར་མ་བཤད་ལ། དེ་ལྟར་དུ་སྐབས་འདིར། གལ་ཏེ་ཚོགས་ཙམ་ཤིང་རྟར་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་ཅེས་པ་ཡིན་
པས་འགལ་བ་མེད་དོ། །
དེ་དག་གིས་ནི་ཕུང་པོའི་ཁྱད་པར་རྣམས་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་པ་བཀག་པས། རྣམ་བདུན་གྱི་ཟུར་དང་པོ་བདག་དང་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་
པའི་ཚུལ་དང་། ཡན་ལག་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་བདག་དང་། ཤིང་རྟར་མི་རིགས་པ་སྟེ་ཐ་མ་གཉིས་དང་གསུམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་པས། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་སོ་སོ་བ་རྣམས་དང་། ཚོགས་ཙམ་དང་། དེ་དག་གི་དབྱིབས་གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་གསུངས་པའི་རྣམ་ལྔའི་སྟེང་དུ་འཇུག་པར་ཚོགས་པ་དང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

183

དབྱིབས་གཉིས་བསྣན་པའི་དགོས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་འགྲོ་བ་ལྔར་
ཕྱེ་བ་ན། མི་དང་དུད་འགྲོ་སོགས་ཕུང་པོ་ལྔ་པ་ཅན་དག་གི་མཚན་གཞིར་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་ཙམ་འཇོག་པ་དང་། སྲིད་གསུམ་རྒྱུན་མི་ཆད་དུ་འཁོར་མཁན་ལ་གཙོ་བོར་
ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་འཇོག་པས། དེའི་བཞེད་པ་འགོག་ཆེད་ཡིན་པར་ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པས་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོར་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འདིའི་ཕྱོགས་སྔ་གཙོ་བོ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །

༼ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་དགག་པ།༽
གསུམ་པ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མི་འཐད་པས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་གསུམ་དགག་པ་ནི། ཕུང་པོར་བདག་ཡོད་མ་ཡིན་བདག་ལ་ཡང་། །སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་ཀྱིས་འཁར་གཞོང་ལ་ཞོ་གནས་པ་ལྟར། བདག་
ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་དུ་མེད་ལ། རེ་ལྡེ་ལ་ལྷས་བྱིན་གནས་པ་ལྟར།

བདག་དེ་ལ་ཡང་རང་གི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཚུར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མེད་དེ།
དེ་འདྲའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གང་ལའང་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཉིད་དུ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། བདག་ཕུང་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་

དུ་གྲུབ་པ་གོང་དུ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
བདག་དང་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུའང་མེད་པར་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལྷས་བྱིན་རྣ་བ་དང་ལྡན་པ་ལྟར་བདག་

ཕུང་པོ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། ཡང་ལྷས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

184

བྱིན་བ་ལང་དང་ལྡན་པ་བཞིན་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་ལྡན་པའི་སྦྱོར་བའམ་དོན་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཡང་མི་འཐད་དེ། བདག་ལ་ཕུང་པོ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ལྡན་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། བདག་ཕུང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་ཏུ་
ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་ཅིག་ཤོས་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བདག་ཕུང་པོ་རྣམས་དང་ལྡན་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པར་མཛད་དོ། །
དེ་དག་གིས་ནི། བདག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་
དང་བརྟེན་པའམ། ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ཀྱི་ལྡན་པ་གང་རུང་དུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
དགོས་མོད། དེ་དག་གང་དུའང་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་གང་ལའང་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་ཡང་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡོད་པར་ཁས་བླངས་ཀྱང་མི་འཐད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བསྟན་ནས་རྣམ་བདུན་གྱི་མུ་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

༼གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ།༽
བཞི་པ་དེ་དག་གི་འཕྲོས་དོན་འགའ་ཞིག་བཤད་པ་ལ་བཞི། གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཚུལ། དཔྱད་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བར་འཇོག་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་ཟུར་རྣམས་

ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་བཤད་པ། དེ་དག་གི་
གྲུབ་དོན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༡༥ མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

185

གང་བཏགས་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ལན་དུ་མར་ཕུང་པོ་དང་། ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་སོགས་བདག་དང་། ཤིང་རྟ་སོགས་ཀྱི་

གདགས་གཞིའམ་ཉེ་བར་བླང་བྱ་ཡིན་པས། དེ་རྣམས་བཏགས་ཆོས་སམ་ཉེ་བར་ལེན་པ་པོ་བདག་དང་ཤིང་རྟ་སོགས་སུ་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་རྩལ་དུ་བཏོན་ནས་གསུངས་ན། གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་འཇོག་པའི་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་དགུ་པ་ལས། ཅི་ཡིས་གང་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད། །གང་གིས་ཅི་ཞིག་གསལ་བར་བྱེད། །ཅེས་པ་འདི་དམ་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱིས་གདགས་གཞི་བཏགས་
ཆོས་ཇི་ལྟར་འཇོག་པའི་ཁུངས་སུ་མཛད་ནས། འདིར་ལྟ་བ་ལ་སོགས་པའི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ཅི་ཞིག་པོ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཞིག་པོའི་བཏགས་ཆོས་བདག་བློ་ཡུལ་དུ་
གསལ་བར་བྱེད་པར་བཤད་པ་འདིས་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་
ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཆོས་དང་གང་ཟག་གང་ཡིན་རུང་གཞི་གཞན་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་དང་དབྱེར་མེད་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རང་ཉིད་ངང་གིས་བློ་ཡུལ་གསལ་བའམ་མཚོན་པར་བྱེད་ནུས་པ་དེ། གཞི་དེ་རང་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དུ་བ་མཐོང་བས་མེ་དཔོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལྟོ་ལྡིར་བ་མཐོང་བ་ན་བུམ་པ་བློ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་དེ་མ་ཚང་སྟེ། དང་པོ་ནི། རིམ་ཅན་དུ་བློ་ཁ་སྤོས་ནས་དཔོག་དགོས་པས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཤར་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱི་མ་ནི་ལྟོ་ལྡིར་བ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བུམ་པ་འཆར་ཚུལ་རྫོགས་པས། དེ་བློ་ཡུལ་དུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

186

ཤར་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་བུམ་པ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་མིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་དེའི་
གདགས་གཞི་ལ་ཆོས་དེའི་ཐ་སྙད་གདགས་པའི་གདགས་གཞི་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་གཉིས་ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་ལ་རུང་ནའང་ལུགས་འདི་ལ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་བ་ལྟ་བུ་བུམ་པའི་གདགས་གཞིར་མི་འཐད་དེ། དེ་བུམ་པའི་གདགས་གཞི་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་དེའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན། དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་ལོ། །གང་ཟག་ནི་རང་གི་གདགས་གཞིར་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་ཅིང་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གསོག་པ་པོ་སོགས་སུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས། གཟུགས་ཚོར་སོགས་གང་ཡང་མིན་པར་ལྡན་མིན་དུ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟ་ནའང་སྦྲུལ་རིང་ཐུང་དང་། བ་གླང་དཀར་ནག་ཟེར་བ་སོགས་གང་ཟག་རྣམས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་
ལྡན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། བཏགས་ཆོས་གང་ཟག་དེ་གདགས་གཞི་གཟུགས་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་སོགས་སུ་བློས་བཏགས་ཤིང་། རང་གི་གདགས་གཞི་གཟུགས་སོགས་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་གནད་
ཀྱིས་ཡིན་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །
ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་རྣམས་གདགས་གཞི་གང་ལ་གཙོ་བོར་བརྟེན་ནས་བཞག་པའི་ཆ་ནས་ཆོས་དེ་སྐྱེ་མཆེད་གང་དུ་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་ཕྱེད་དགོས་
ཏེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་ནི་གཙོ་བོར་ལྟོ་ལྡིར་བ་སོགས་དབྱིབས་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་
བྱེད་ལས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་པས། བཏགས་ཆོས་བུམ་པ་དེ་ཉིད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

187

གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་གཞན་ལྔ་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་རང་གི་ཚོགས་པར་འབྱུང་བ་དང་འབྱུང་འགྱུར་གྱི་རྫས་འདུས་པ་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་རང་གི་ཆ་ཤས་དེ་དག་གི་ནང་ནས་གཙོ་བོར་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ཅི་རིགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཡིན་ན།
བཏགས་ཆོས་དེ་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞག་པ་སོགས་གཞན་ལའང་འདྲ་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ན་དེ་དག་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་འཇོག་དགོས་པ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བས། འཐད་དཀའ་བར་སེམས་སོ། །
དེས་ན་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཡིན་སོགས་ཀྱང་གདགས་གཞི་གང་ཡིན་གྱི་སྒོ་ནས་མི་
འཇོག་པར། བློས་འདོགས་པའི་ཚུལ་འབའ་ཞིག་གི་ཆ་ནས་གཞག་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གདག་གཞི་གང་ཡིན་ཀྱང་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་གི་ཆ་གང་རུང་དུ་བཏགས་པ་
གང་ཞིག་ལ། བཏགས་པའི་དོན་ལ་ཚད་མས་གནོད་པ་མེད་ན། བཏགས་ཆོས་དེ་ཉིད་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། སྐྱེ་མཆེད་གཞན་སོགས་ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱང་འཇོག་ཚུལ་དེ་དང་མཚུངས་པར་སེམས་སོ། །
ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དག་ནི་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་གཟུགས་ཤེས་ཅི་རིགས་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། ཤེས་པ་རྣམས་ནི། ཡུལ་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པའི་ནུས་པ་
དང་། ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་ཙམ་མཐོང་བའི་བྱེད་ལས་ཚོགས་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་གདགས་

གཞི་དང་། སྐད་ཅིག་སྔ་ཕྱིའི་ཆ་དང་། རང་ཡུལ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་མྱོང་བའི་བྱེད་ལས་
ཚོགས་པ་ནི་ཚོར་བའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པ་སོགས་གཞན་ལའང་འདྲ། འདུས་མ་བྱས་ལ་ནམ་མཁའ་ནི་བར་གྱི་སྣང་བ་ལ་བཏགས་པར་གསུངས་ལ། བུམ་པའི་ཆོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

188

ཉིད་ལྟ་བུ་ཡང་གདགས་གཞི་བུམ་པ་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །ཁ་ཅིག །ཤེས་བྱའི་གདགས་གཞི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པས། དེའི་གདགས་གཞི་དང་དེར་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་མི་འགལ་ཟེར་ན། གདགས་གཞི་བུམ་པ་དང་དེར་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཤེས་བྱ་གཉིས་འགལ་བས། ཤེས་བྱའི་གདགས་གཞི་དང་། དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཤེས་བྱ་གཉིས་འགལ་བར་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བྱའི་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་ཤེས་བྱ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་ནི། གསལ་བ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་དང་སྦྱར་ནས་དཔྱད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ནི་བློ་ཡུལ་དུ་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པ་གང་ཞིག །བུམ་པ་ལྟ་
བུ་མཚན་གཞི་གང་དང་ཡང་མ་སྦྱར་བར་ཤེས་བྱ་རང་ལྡོག་ནས་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་ཚུལ་ཞིག་མེད་པས་སོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ན་སྤྱི་བློ་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་གསལ་བ་ལ་མི་
བལྟོས་པ་སྤྱི་གསལ་རྫས་གཞན་དུ་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་བྱེ་བྲག་པའི་གཞུང་འཛུགས་
རིགས་པར་འགྱུར་རོ། །
ཡང་ན་ཤེས་བྱའི་གདགས་གཞི་ཡིན་ན་ཤེས་བྱ་ཡིན་དགོས་པས། ཤེས་བྱའི་གདགས་གཞི་དང་བཏགས་ཆོས་ཤེས་བྱ་གཉིས་མི་འགལ་ཀྱང་། གདགས་གཞི་དེ་དང་དེ་ལ་བཏགས་པའི་བཏགས་ཆོས་ཤེས་བྱ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ནའང་རུང་སྟེ། དོན་འདྲའོ། །

༼དཔྱད་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བར་འཇོག་པའི་དོན་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་དཔྱད་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བར་འཇོག་པའི་དོན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྣམ་བདུན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

189

དག་ངོས་གཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་བའི་སྒོ་ནས་
གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་བཙལ་བ་དེ་གང་ཟག་འཚོལ་ཚུལ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༠༩ ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོན་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་གི །མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་
པའོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་ཡོད་པས་གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་དུ་བསྙད་པས་མིག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་བཞི་བརྒྱ་པའི་རབ་བྱེད་བཅུ་གསུམ་པ་དབང་པོ་དང་དོན་དགག་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ཡིན་པས། རིགས་པ་དེ་དག་གིས་འགོག་རྒྱུའི་དགག་བྱ་ཡང་དབང་པོ་སོགས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་
འབྱུང་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་མི་འགོག་ཅིང་། དེ་
དག་འགོག་བྱེད་གཞན་ཡང་མེད་པས། དབང་པོ་ལྔ་དང་དོན་ལྔ་སོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་པོའི་གང་ཟག་ཡོད་པ་ནི་མྱོང་བས་ཀྱང་གྲུབ་པས་མེད་པ་མི་འཐད་ལ། ཡོད་ཚུལ་ཡང་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་པ་དང་། མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་
གཉིས་སུ་ངེས་པས། དང་པོ་ལྟར་ཡོད་པ་ཡིན་མིན་རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་སོགས་
ཀྱི་སྒོ་ནས་འཚོལ་བ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་ཡོད་མེད་ཙམ་ནི་འཚོལ་ཚུལ་དེའི་སྒོ་ནས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

190

བཙལ་བ་མ་ཡིན་ལ། བཙལ་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། དཔྱད་ཚུལ་དེའི་སྒོ་ནས་དཔྱད་པས་གང་ཟག་སོགས་རྙེད་མ་རྙེད་ལས་དེ་དག་ཡོད་མེད་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་
ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དེ་འདྲས་བཙལ་ནས་མ་རྙེད་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་མེད་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་དག་ཡོད་ནའང་རིགས་པ་དེས་རྙེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་ཏུ། །གནས་རྙེད་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་སྙད་

བདེན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བྱ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རང་གི་གདགས་གཞི་སོགས་དང་ངོ་བོ་གཅིག་གམ་ཐ་དད་སོགས་སུ་དཔྱད་ན་རྙེད་དུ་ཡོད་དགོས་མོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་དཔྱད་པས་ཡོད་
མེད་དང་། ཡིན་མིན་གྱི་ས་མཚམས་འཇོག་མི་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་པར་བཞག་པ་ནི། དེ་ལྟར་དཔྱད་ནས་བཞག་པ་མིན་པར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པར་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་ཡོད་ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་མིང་གི་བཏགས་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ནི། བརྡ་ཙམ་
དང་གྲགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་གྱི་ངོས་ནས་སམ་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་རང་
ཚུགས་ཐུབ་པའི་མཛུབ་མོ་འཛུགས་ས་ཞིག་ཡོད་མི་དགོས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ཚུགས་ཐུབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་མིང་གི་དབང་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་
འགལ་བས། མིང་ཙམ་གྱིས་ཡོད་པ་ལ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་གང་ཡིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

191

དཔྱད་ན་རྙེད་དུ་ཡོད་མི་དགོས་ཀྱང་། མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་དོན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་ན་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། བཏགས་དོན་གང་ཡིན་བཙལ་ན་རྙེད་རྒྱུ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་དོན་གྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་བཙལ་ན་རྙེད་
དགོས་པས། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་ཡོད་དགོས་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༥༩༦ རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་མི་བཟོད་ཀྱི་དོན་
ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་རྙེད་མ་རྙེད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་སྟེང་གི་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་ཉིད་རྙེད་པ་ནི། རང་ཉིད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་ཡོད་མེད་འཚོལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་

རྙེད་དགོས་པ་ནི། དཔེར་ན། མདུན་གྱི་བུམ་པ་ཡོད་ན་རྣ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་མི་
དགོས་ཀྱང་། དེ་མིག་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་དགོས་ལ། གལ་ཏེ་མ་མཐོང་ན་ནི་དེ་ངེས་པར་
མེད་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ཅེས་པའི་འཚོལ་བའི་གཞི་དང་། བཙལ་ཚུལ་བཅས་ནི། གོང་དུ་ལན་དུ་མར་བཤད་པ་བཞིན་མདོ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་མོ་དག་ཏུ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གང་
ཡིན་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ལན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་དག་གིས་རང་ལ་ཕན་གནོད་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་སོགས་མྱོང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་ཀྱང་གྲུབ་པས་ཡོད་
པར་ཐག་ཆོད། ཡོད་ཚུལ་ཡང་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་། མིང་གིས་ཕར་བཏགས་ཙམ་ལས་ཡོད་པ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པ་བློའི་ཕུགས་སུ་བཞག་སྟེ། གང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

192

འཚོལ་བའི་གཞི་ནི། རང་ལ་ཕན་གནོད་དངོས་སུ་འབྲེལ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡོད་པར་
མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་རང་གི་ཕུང་པོའམ་གང་ཟག་ལྟ་བུ་དག་ཡིན་ལ། བཙལ་ཚུལ་དེ་ཉིད་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། རང་གི་ཕུང་པོ་འདི་ཉིད་གང་ཟག་ཡིན་ནམ་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཞིག་ཏུ་གང་ཟག་འདུག་སོགས་འཚོལ་བ་ནི། ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་དང་། དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། འཚོལ་བའི་གཞི་ནི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་དང་། བཙལ་ཚུལ་ནི། དེ་ཉིད་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར་དོན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱོད་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༥༩༧ དེ་ལྟར་ན་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡོད་མེད་བཙལ་བ་ཡིན་གྱི་རིགས་པ་དེས་སྐྱེ་འགག་ཙམ་འཚོལ་བ་མིན་ནོ། །དེས་ན་རིགས་པ་དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་སྐྱེ་འགག་སོགས་གྲུབ་མ་གྲུབ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༡༠ རིགས་པས་དཔྱོད་པ་ནི་མིག་ལ་སོགས་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་མེད་འཚོལ་བ་ཡིན་གྱི། ཡོད་མེད་
ཙམ་འཚོལ་བ་མིན་པས་དཔྱད་ནས་མ་རྙེད་པ་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱི། མིག་ལ་སོགས་པ་ཁེགས་པ་གཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་ཚུལ་དང་། དཔྱོད་པའི་མཚམས་ནི་དེ་འདྲ་ཞིག་དགོས་ཀྱི། ཐ་སྙད་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར། ཕུང་སོགས་རེ་རེ་ནས་
གང་ཟག་ཡིན་པ་བཀག་ནས། གང་ཟག་ཅེས་བྱ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་སྟོང་ཆམ་དུ་ལྟ་བ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

193

ཙམ་ཞིག་འཆར་སླ་ཡང་དེ་འདྲ་བ་ནི། རྟེན་འབྲེལ་བཤིག་པའི་ཆད་སྟོང་ལས། རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་ཕྱོགས་ནའང་མེད་པར་གསུངས་ཏེ། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་རྫོགས་པར་འགོག་ནུས་པའི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

རིགས་པ་རྣམ་དག་ཡིན་ཕྱིན་དེས་གང་ཟག་དང་། ཕུང་པོ་སོགས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་དོན་
གང་ཞིག་ལ་སྔར་ལྟར་དཔྱད་པ་ན། གཞི་དེ་དཔྱོད་ཚུལ་དེའི་སྒོ་ནས་རྙེད་རྒྱུ་ཞིག་མེད་པའི་ངེས་པ་བརྟན་པོ་ནམ་རྙེད་ན། དེ་ལྟར་ངེས་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཚད་མ་གཞན་དང་རིགས་པ་གཞན་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གཞི་དེ་ཉིད་མིང་རྐྱང་ཙམ་ལ་སྙོན་མེད་དུ་གྲ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པར་འཇོག་ནུས་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་
ནུས་ཤིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ༣༣༤ དཀའ་ས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་མ་ལུས་པར་ཁེགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སོགས་པ་དེ་ཉིད་ལས་གསོག་པ་པོ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བ་པོ་ལ་སོགས་པར་འཇོག་པ་ལ་ངེས་པ་གཏིང་ནས་འདྲོངས་ཏེ། དེ་རྣམས་སུ་འཇོག་ཐུབ་པའི་གཉིས་ཚོགས་དེ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་སོང་བས། དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་དཀའ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༡༠ རྟོག་པས་བཞག་པ་དེ་ལ་རང་རང་གི་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ནི། ཚིག་དང་དོན་གྱི་འགྲེལ་མཛད་རྣམས་ཀྱི་ནང་ནས་སངས་

རྒྱས་བསྐྱངས་དང་ཞི་བ་ལྷ་དང་སློབ་དཔོན་འདི་གསུམ་གྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་

གཉིས་ཀྱི་འགྲེལ་ལུགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །དབུ་མའི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་པའི་
དཀའ་ས་ཡང་འདི་ཉིད་དོ། །ཞེས་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཁེགས་པ་དང་། བྱ་བྱེད་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ནུས་པ་གཉིས་ཚོགས་མ་བྱུང་བར་དབུ་མའི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

194

གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་ལྟ་བ་དང་། རྒྱང་
འཕེན་གྱིས་ལས་འབྲས་རང་བཞིན་མེད་པར་འཛིན་པ་སོགས་ནི། གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་
དག་གཏན་མེད་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་པས། རང་བཞིན་མེད་པར་ངེས་པ་དང་། འཛིན་པའི་དོན་གང་ཡང་མེད་ཚུལ་ཟླ་བ་དང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་གཉིས་ཀས་བཞེད་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། སྟོང་ཉིད་ཉན་བསམ་གནད་དུ་སོང་ན། དགེ་སྡིག་བླང་དོར་གྱི་ལག་ལེན་ཇེ་ཞིབ་ཏུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུ་
མཚན་སྟོང་པ་ཉིད་ཇི་བཞིན་གོ་བའི་བློ་ཡིན་ན། དེས་རྟེན་འབྱུང་མི་བསླུ་བའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བས་ཁྱབ་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ལ་དེ་ཡི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཡོན་ཏན་འབྱུང་། །རྟག་ཏུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡང་དག་བླངས་ཏེ་གནས་པར་འགྱུར། །སྦྱིན་པ་གཏོང་བར་འགྱུར་ཞིང་
སྙིང་རྗེ་བསྟེན་པར་བྱེད། །བཟོད་པ་སྒོམ་བྱེད་དེ་ཡི་དགེ་བའང་བྱང་ཆུབ་ཏུ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་ངེས་པའི་འབྲས་རྟགས་སུ་ཚུལ་ཁྲིམས་

དག་པ་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་སོགས་འབྱུང་བར་གསུངས་ཤིང་། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས་ཀྱང་། རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་དང་། །འཚོ་བ་རྣམ་པར་དག་ཉིད་དང་། །ཞེས་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་རང་དོན་དུ་ཁྱིམ་ལ་མི་ཞེན་པར། ཚེ་རབས་ཀུན་ཏུ་ཚངས་སྤྱོད་ལ་
གནས་པ་དང་། ཚུལ་འཆོས་ཁ་བསག་སོགས་དང་བྲལ་བའི་འཚོ་བའི་ཡོ་བྱད་དག་པ་སོགས་ཐ་སྙད་ཁྱད་པར་ཅན་རྣམས་ནི། མཉམ་གཞག་ཏུ་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་བསྒོམས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་འཁྲུལ་བའི་འབྲས་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

195

དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༣༠༢ རེས་འགའ་རྒྱལ་ལ་དད་པའི་དགའ་བ་རྒྱས། །སྐབས་འགར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་སྐུ་དྲིན་དྲན། །གཞན་ཚེ་མཁས་པའི་བཤེས་ལ་གུས་པ་དང་། །ཉམས་ཆུང་འགྲོ་ལ་སྙིང་ནས་བརྩེ་བ་དང་། །བསྟན་པ་རིན་ཆེན་རིང་དུ་གནས་འདོད་པ། །འདི་དག་ཕན་ཚུན་འགྲན་བཞིན་འཕེལ་བར་གྱུར། །དེ་ཚེ་རིང་ནས་ཉམས་པའི་རྟོགས་དཀའི་གནས། །གང་གིས་བཙལ་བས་རྙེད་པའི་རིགས་པའི་ལམ། །འདི་ཡི་རྣམ་འཕྲུལ་ཀྱེ་མའོ་ངོ་མཚར་ཞེས། །གཅིག་པུར་གནས་ཀྱང་དགའ་བའི་ཅ་ཅོ་འཆོར། །ཞེས་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་འབྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་གྱིས་ཕུང་པོ་སོགས་གང་ཟག་ཡིན་མིན་དཔྱོད་པ་
ནི། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ཡིན་ཞིང་། ཡང་གང་ཟག་སྐྱེ་ཞེས་པའང་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་ནས་དེ་ཉིད་བདག་དང་གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་སོགས་དཔྱོད་པ་ནི། གང་ཟག་སྐྱེ་བའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་བཙལ་བ་
ཡིན་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ༡༧༠ འདིར་དཔྱད་མ་དཔྱད་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་མ་དཔྱད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དཔྱོད་ལུགས་ཇི་ཙམ་ཞིག་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱད་པར་འགྲོ་བ་ཤེས་པ་གལ་ཆེ་བས་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱིས་ནི། ཐ་སྙད་གདགས་པས་མ་ཚིམ་པར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ། དེ་ལྟར་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བདག་གམ་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཞེས་འཚོལ་བ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པར་འཇོག་གོ །དེའི་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གང་

ནས་འོངས་གང་དུ་འགྲོ་ཞེས་པ་དང་། ཕྱི་དང་ནང་གང་ན་ཡོད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་དཔྱད་

པ་རྣམས་དང་གཏན་མི་འདྲ་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

196

ཡང་ཆོས་རྣམས་རྟོག་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ལའང་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་མོ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་ནས་དེ་དག་རྟོགས་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ན། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པས་སམ་གཞན་གྱི་རྟོག་
པས་བཞག །རྟོག་པ་གཅིག་གིས་སམ་ཡང་ན་དུ་མས། འདས་པའི་རྟོག་པའམ་ད་ལྟར་
གྱི་རྟོག་པས་བཞག་སོགས་དཔྱོད་པ་ནི། རྟོག་པས་བཞག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱད་པར་སོང་བ་ལྟ་བུ་དཔྱོད་པའི་གཞི་མི་འདྲ་བ་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ལ་དཔྱོད་ཚུལ་སྒོ་ཡང་དེ་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པར་མངོན་ནོ། །
དེ་ལྟར་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་ན། བདག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་རྙེད་རྒྱུ་རྡུལ་
ཙམ་ཡང་མི་ཡོང་ནའང་། དོན་དེ་དག་རིགས་པ་དེས་མ་རྙེད་པ་ཡིན་གྱི། མེད་པར་རྙེད་པ་དང་། བཀག་པ་གང་ཡང་མིན་ལ། བདག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་དཔྱད་མཐར་མི་རྙེད་པས། དེ་དག་དཔྱད་བཟོད་རང་ངོས་ནས་མེད་པ་ཡིན་མོད། མ་དཔྱད་པར་འཇུག་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་བྱ་བྱེད་སྙོན་མེད་དུ་བྱེད་ནུས་པས། མེད་པའང་ག་ལ་ཡིན། དེས་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་

དཔྱད་མི་བཟོད་པ་དང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཁྱད་པར་དང་། རིགས་ཤེས་དེས་
ཡོད་པར་མ་རྙེད་པ་དང་། དེས་མེད་པར་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་བ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་ཤིང་། དེའི་ཕྱིར་ཆོས་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་མེད་པར་མིང་རྐྱང་ཙམ་དང་། གཏན་ནས་མེད་པ་མིན་པར་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་ཡོད་པར་འཇོག་ནུས་པས་བཏགས་ཡོད་ཙམ་སྟེ། མིང་རྐྱང་བཏགས་ཡོད་ཙམ་དུ་ཟད་པར་གསུངས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

197

གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་རང་བཞིན་གྱིས་དུ་མ་དང་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་
ཀྱི་དུ་མར་གྲུབ་ཅེས་པ་སོགས་ནི། སྤྱིར་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཕུང་པོ་དང་དུ་མར་གྲུབ་ཀྱང་། དེའི་གྲུབ་ཚུལ་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་མིན་པར་དོན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དུ་མར་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པ་ན་གང་ཟག་གི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་རྟོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཡོངས་རྫོགས་ཁེགས་པ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་
རང་བཞིན་གྱིས་དུ་མར་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མིན་
དང་། རང་ཉིད་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་མིན་ལ་
ད་དུང་ངེས་པ་མ་རྙེད་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གང་ཟག་ལྟ་བུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་

འགག་པ་མེད་པ་སོགས་དང་། ཡང་གང་ཟག་སྐྱེ་བར་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དང་། དེ་འགག་པར་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་སོགས་ཀྱང་གང་ཟག་གི་སྟེང་གི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་མོད། དེ་དག་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་རྟོགས་
པར་འཇོག་མི་ནུས་ཏེ་སྔར་བཞིན་ནོ། །

༼རྣམ་བདུན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་རྣམ་བདུན་གྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ངོས་གཟུང་བ་ནི། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ༣༢༧ འདི་ལ་གནད་བཞི་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་བརྟགས་ཏེ་གང་ཟག་བདག་ཏུ་འཛིན་ལུགས་ངོས་ཟིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་གང་

གི་ངོར་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་འདི་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

198

དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། གང་ཟག་དེས་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་དང་། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་དུ་བྲལ་ངེས་པ་སོགས་གནད་བཞི་ཚང་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པའང་རྒོལ་བ་གང་གི་ངོར་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ། རྒོལ་བ་དེས་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་པ་དང་། མཐའ་བདུན་རེ་རེ་ནས་མ་གྲུབ་པར་ངེས་པ་སོགས་གནད་དགུ་རྒོལ་བ་རང་སྟེང་དུ་ཚང་དགོས་པས། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པས་གང་ཟག་བདེན་
མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་དེས་གང་ཟག་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གཅིག་ཐ་དད་སོགས་མཐའ་བདུན་རེ་རེ་ནས་མ་གྲུབ་པར་བློ་སོ་སོས་ངེས་ཀྱང་། དེ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ལ། འོན་ཀྱང་ཕྱི་རྒོལ་དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་བདུན་རེ་རེར་དཔྱད་མཐར་མི་རྙེད་པར་ངེས་པ་རྙེད་པའི་བློ་སོ་སོ་བ་རྣམས་ཀྱི་ནུས་པ་ཡོངས་རྫོགས་རིགས་ཤེས་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བསྡོམས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་རྣམ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་མཐར་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་
ངེས་པའི་བློ་གཅིག་སྐྱེས་པ་ན་ཕྱི་རྒོལ་དེ་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་རིགས་ཤེས་
ཀྱིས་གང་ཟག་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ན་མི་རྙེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་པས། དེའི་ཚེ་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གྱིས་མེད་དེ། རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་
གྱིས་དཔྱད་མཐར་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དོ། །
དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༧༦ ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

199

དང་ལྡན་པ་དང་ཕན་ཚུན་བརྟེན་པའི་ཚུལ་གཉིས་དང་ཚོགས་ཙམ་དང་ཚོགས་པའི་
དབྱིབས་ཏེ་བདུན་དུ་བཙལ་བས་མི་རྙེད་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་བཏགས་ཡོད་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ་གང་ཟག་ཀྱང་འཇོག་པར་གསུངས་ལ། དེ་ཉིད་ཟབ་མོའི་ལྟ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པས་དེའི་རིགས་པ་རྣམས་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་པའི་ཐབས་སུ་གསུངས་པས། གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་ཟུར་སོ་སོས་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་
སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་དང་། རིགས་པ་དེ་དག་གི་ཕྱོགས་ཁྱབ་གྲུབ་ཚུལ་
སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་པ་ནི། བདག་མེད་མྱུར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་ཞེས་མང་ཚིག་སྦྱར་བས། རིགས་པ་དུ་མ་ལ་གོ་དགོས་ཀྱི། སྦྱོར་བ་གཅིག་པོ་དེ་ཙམ་ལ་གོ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་རྣམ་
བདུན་གྱི་རིགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་གནད་དགུ་ཚང་དགོས་པར་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་པས། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་དངོས་སུ་
གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་སོགས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཟུར་བདུན་ཚང་བའི་རིགས་པ་ཡང་
དག་ཅིག་དགོས་ཤིང་། ཟུར་བདུན་པོ་དེ་དག་དེའི་རིགས་པ་རྣམས་ནི། ཞེས་མང་ཚིག་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

200

གཞན་དུ་ན་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༧༧ འདི་ཡང་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བདུན་པོ་དེར་གང་ཟག་མི་རྙེད་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་
དོན་ཡིན་པས་རྟེན་འབྱུང་གི་རིགས་པ་ལ་ཐུག་གོ །ཞེས་རྣམ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་ནས་

དཔྱད་མཐར་མཐའ་བདུན་པོ་གང་དུའང་གང་ཟག་མ་གྲུབ་པར་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རྟོགས་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་ལས་
ཀྱང་། ༣༤༩ གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་གང་ཟག་མི་རྙེད་པ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༣༥༠ གཞན་ཡང་། དེ་ལྟར་བཙལ་བའི་ཚེ། དེ་མ་རྙེད་པ་དེའི་གནས་ལུགས་རྙེད་པའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་

ལྟ་བའི་དོགས་གཅོད་ལས། དེ་ལ་གང་ཟག་དང་ཆོས་གང་ཡིན་ཡང་རུང་སྟེ། ཡུལ་སྟེང་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཇི་ལྟར་འདུག་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བཙལ་བ་ན་མཐར་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའམ། ཡུལ་སྟེང་ནས་རྙེད་རྒྱུ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ངེས་པ་ལྷང་གིས་སྐྱེས་པ་ན་ལྟ་བའི་རྒྱུན་སྐྱོང་བ་ཡིན་གྱི། དེ་ལྟར་བཙལ་བས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པར་ངེས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་ད་དུང་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་སྙམ་དུ་ལེན་རེ་རེ་ཞིང་སླར་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱར་ནས་སྐྱོང་དགོས་སྙམ་པ་ནི། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་མ་རྙེད་པ་དེ།
བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་མ་གོ་བར། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་བཙལ་བས་མ་
རྙེད་པའི་ཚེ། དེ་ལྟར་བཙལ་བས་མི་འདུག་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཆད་ལྟར་སོང་གི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

201

དོགས་ན་ནི། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་བཙལ་བ་ན། མེད་པ་དེ་གཏན་མེད་ཀྱི་དོན་དུ་འཛིན་པ་ཞེ་ཕུགས་སུ་འཚངས་འདུག་པས་ལྟ་བའི་གོལ་ས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་ལ་གནས་པའོ། །ཞེས་པ་དྲངས་ནས་བསྒྲུབས་ཤིང་། མཁས་གྲུབ་ཀྱི་གསུང་དེ་ཉིད་ལས་ཀྱང་ཆེས་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། གཞི་དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་
ན། དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ངེས་པར་རྙེད་དགོས་པའི་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གང་ཡང་རུང་བས་བཙལ་བའི་མཐར་མ་རྙེད་ན་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་མེད་པར་ཐག་ཆོད་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་ཆེས་གསལ་བའི་གང་ཟག་ཞིག་གིས་རང་གི་མདུན་གྱི་ཅོག་ཙེའི་སྟེང་དུ་ཡིད་གཏད་ནས་བལྟས་པ་ན་དེར་བུམ་པ་མ་
མཐོང་བ་དེ་ག་དེའི་སྟེང་དུ་བུམ་པ་མེད་པར་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་རེག་ཡོད་ན་སྣང་རུང་གི་ཡུལ་དུས་སུ་ཐོགས་རེག་མ་མཐོང་བ་དེ་ག་ནམ་མཁའ་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། གང་ཟག་ལྟ་བུ་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་དཔྱད་
མཐར་མ་རྙེད་པ་དེའི་ཚེ་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྙེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེའི་ཚེ་རིགས་པ་དེས་ངེས་པར་དུ་རྙེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེས་མ་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡོད་ན་ཚད་མས་དམིགས་སུ་རུང་བ་གང་ཞིག་ལ། ཚད་མས་མ་དམིགས་ན་མེད་པར་ཐག་ཆོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞི་དེ་དང་དེ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

202

འདི་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་ན་མི་རྙེད་དེ། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཤིང་རྟ་བཞིན། ཞེས་པ་འདི་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་སོ་སོ་ནས་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་གཅིག་ཏུ་བསྡོམས་ནས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཡིན་ལ། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་རྣམས་སོ་སོར་འགོད་ན་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མེད་དེ། གྲངས་ཅན་སོགས་ཀྱིས་

བརྟགས་པ་ལྟར་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་
ཆོས་ཅན། དོན་དམ་དུ་མེད་དེ། རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་འགོད་དགོས་སོ། །
དེས་ན་གང་ཟག་ལྟ་བུ་རྣམ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་མཐར་མ་གྲུབ་པའམ་མི་རྙེད་པར་
རྟོགས་ན། དེ་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་ཀྱང་། དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་དང་བརྟེན་པ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་

པ་སོགས་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་སོ་སོ་ནས་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པས་གང་ཟག་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པར་སྨྲའོ། །
ཡང་ན། གཞི་གང་ཟག་ལྟ་བུ་རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་མཐར་མ་རྙེད་
པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་མ་རྙེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ། གང་ཟག་ལྟ་བུ་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་བཙལ་
བའི་ཚེ་རྙེད་དུ་ཡོད་ན། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་ཅི་རིགས་སུ་ཡོད་དགོས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

203

པར་བློའི་ཕུགས་སུ་བཞག་ནས་མཐའ་རེ་རེ་བཞིན་གང་དུ་གྲུབ་མིན་དཔྱད་པའི་མཐར། དེ་དེ་དག་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་རིམ་གྱིས་རྟོགས་ནས་མཐའ་བདུན་དུ་མ་
གྲུབ་པར་རྟོགས་མ་ཐག་པའི་དུས་དེར་གང་ཟག་དེས། ཆོས་ཅན་དེའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་
བཙལ་ན་རྙེད་དུ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པས། དུས་དེར་དེ་ལྟར་དཔྱོད་པ་པོས་ཆོས་ཅན་དེ། རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་མཐར་མི་རྙེད་པར་རྟོགས་
ཀྱང་། དེས་དེ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་མི་རྙེད་པར་མ་རྟོགས་པས། གང་ཟག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་དེ། རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་
གྱིས་དཔྱད་མཐར་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་སྐབས་ཡོད་ཟེར་བའང་ཡོད་པས། གང་འཐད་དཔྱད་པར་བྱའོ། །
དེ་ཡང་རྣམ་དཔྱད་རྣམ་པ་བདུན་དང་། དེ་ལྟར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་ནི། གོང་དུ་ཕལ་ཆེར་བརྗོད་ཟིན་མོད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བགྲངས་ན། དང་པོ་ནི། བདག་ཕུང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ། བདག་ཕུང་གཉིས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ། བདག་ཕུང་པོའི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་རྟེན་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ། བདག་ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་བརྟེན་པ་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ། བདག་ཕུང་པོ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ལྡན་པ་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དང་ལྔ་ནི་རྩ་ཤེ་དང་འཇུག་པ་གཉིས་ཀར་གསུངས་ལ། དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གྱིས་

བདག་གི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་བདག་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ། བདག་གི་ཕུང་པོའི་དབྱིབས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་བདག་ཡིན་མིན་རྣམ་པར་དཔྱད་པ་དང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

204

གཉིས་བསྣན་ནས་བདུན་དུ་མཛད་པ་རྣམས་སོ། །
དེའི་མཐའ་བདུན་ཡང་། གང་ཟག་གི་བདག་འགོག་པ་དང་སྦྱར་ན་གང་ཟག་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས། དེ་རང་གི་ཕུང་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རྟེན་དང་། གང་ཟག་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་བརྟེན་པ་གཉིས། དེ་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ལྡན་པ། རང་གི་ཕུང་པོ་ཚོགས་ཙམ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་

ཁྱད་པར་ཅན་གང་ཟག་ཡིན་པ་གཉིས་བཅས་བདུན་ལ་བྱ་དགོས་པར་མངོན་ནོ། །

༼རྣམ་བདུན་གྱི་ཟུར་རྣམས་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་སྦྱོར་གྱི་ཁྱད་པར་
ཡོད་མེད་བཤད་པ།༽
གསུམ་པ་རྣམ་བདུན་གྱི་ཟུར་རྣམས་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་སྦྱོར་གྱི་

ཁྱད་པར་ཡོད་མེད་བཤད་པ་ནི། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༠༦ ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ཡག་ཚོགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ལ་སློབ་དཔོན་འདིའི་བཞེད་པས་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ། ཚོགས་པ་ཤིང་རྟའི་གདགས་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་བདག་གི་གདགས་གཞི་ཡིན་པས་བདག་ཏུ་མི་རུང་བར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༧༠༨ དེའི་ཕྱིར་ཚོགས་པའི་དབྱིབས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པ་འགོག་པའི་དགག་བྱ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤིང་རྟའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་དང་། ཚོགས་པའི་དབྱིབས་གཉིས་ཤིང་རྟ་ཡིན་པར་འགོག་པ་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་མི་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་འགོག་པའི་ཚེ་ནའང་མ་སྦྱར་ལ།
དེ་བཞིན་དུ་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་ལས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་འགོག་པའང་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་འགོག་པར་ནུས་པས། ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་ནས་འགོག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

205

རིགས་པ་ལ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༢༦ འདི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་མིན་ཏེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༣༢༧ དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་པོ་ལྔ་ལས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། ༣༠༣ དེ་ལ་ཐོག་མར་ཤིང་རྟ་ཉིད་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བརྗོད་ན། འདི་ལྟར་ཤིང་རྟ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་གཅིག་
དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡོད། དང་པོ་ལྟར་ན། ཡན་ལག་རྣམས་དུ་མ་ཡིན་པ་ལྟར་ཤིང་རྟ་ཡང་དུ་མར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཅིའི་ཕྱིར་
སྦྱར་ཞེ་ན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༡༤ དེ་ལྟར་ན་བདག་གམ་གང་ཟག་ལ་ཡང་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ལས་མི་འདའ་བས། ཅི་བདག་འདི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་གཅིག་ཡིན་ནམ། ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་ཐ་དད་ཡིན་སྙམ་དུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་བདུན་གྱི་སྒོ་ནས་
གཞི་གང་ལ་དཔྱོད་པ་དང་། ཇི་ལྟར་དཔྱོད་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་སྤྱིར་ཡོད་
པ་ལ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལྟར། ཤིང་རྟ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་
ཡང་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་སུ་ངེས་དགོས་པ་བློ་ཡུལ་དུ་བཟུང་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་རྣམ་བདུན་གྱིས་དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། ཐ་སྙད་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་

ཤིང་རྟ་ཡོད་མེད་དང་། དེ་ཉིད་རང་གི་ཡན་ལག་རྣམས་དང་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་འཚོལ་བ་མིན་ལ། རིགས་པ་དེས་ཐ་སྙད་དུ་དེ་དག་འགོག་པའང་མིན་པས། དེ་ལྟར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

206

ཤེས་ཆེད་དུ་དེ་ལ་དང་པོ་ནས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་བཀག་ན། རང་བཞིན་
གྱིས་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་བྱ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་མི་གནོད་པའི་དགོས་པ་ཡོད་
པས། དེ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༡༣
དང་པོར་འགོག་པའི་དུས་ན་དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྦྱར་ཏེ་བཀག་པས། དེའི་སྒོ་ནས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁེགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་བྱ་བྱེད་ཡོད་པ་ལ་མི་གནོད་པའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཤིང་རྟ་དང་གང་ཟག་ལ་དཔྱད་པའི་
རྣམ་གཞག་འདི་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་མི་འཐད་སྙམ་པའི་ཆད་ལྟ་དགག་སླ་བའི་ཡོན་ཏན་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེས་ན་དེ་ལྟར་སྦྱར་ན་དགོས་པ་ཡོད་པར་ཤེས་ཆེད་ཟུར་དང་པོ་ལའང་སྦྱར་ལ་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་པར་ནུས་པ་དག་ལ་ངེས་པར་སྦྱོར་མི་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཚོགས་པ་དང་དབྱིབས་གཉིས་འགོག་པར་མ་སྦྱར་བ་ཡིན་ནོ། །

༼དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་འཇོག་པའི་
ཚུལ།༽
བཞི་པ་དེ་དག་གི་གྲུབ་དོན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་འཇོག་པའི་
ཚུལ་ནི། འོ་ན་བདག་གམ་གང་ཟག་དེ་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་སོགས་སུ་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་གང་དུའང་བཞག་ཏུ་མེད་ན། གང་ཟག་ཅེས་པ་དེ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཇི་ལྟར་འཇོག་དགོས་སྙམ་ན། འཇུག་པ་ལས། གང་ལ་རྟག་ཏུ་འགྲོ་རྣམས་ངར་འཛིན་བློ། །རབ་ཏུ་འབྱུང་ཞིང་དེ་ཡི་གང་ཡིན་དེར། །ང་ཡིར་འཛིན་བློ་འབྱུང་བའི་བདག་དེ་ནི། །མ་བརྟགས་གྲགས་པ་གཏི་མུག་ལས་ཡིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

207

ནོ། །ཞེས་འགྲོ་བ་རྣམས་ཐོག་མེད་ནས་གང་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པའི་ངར་འཛིན་གྱི་བློ་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་དམིགས་པ་དང་། གདགས་གཞི་མིག་ལ་སོགས་པ་
བདག་དེའི་གང་ཡིན་པའི་ཆོས་དེ་དག་ལའང་གཞི་གང་ལ་བརྟེན་ནས་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་བློ་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་གཞི་དེ་ནི་བདག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མ་བརྟགས་པར་གཏི་མུག་སྟེ་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོར་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། རང་

གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་བཞིན། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་ང་ཡིའོ་སྙམ་པ་གང་ལས་འབྱུང་བའི་གཞི་དང་། ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ལ་ངའམ་གང་ཟག་
ཏུ་འཇོག་པ་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཀུན་བཞེད་པ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེའི་ཕྱིར་རང་སྡེ་མང་བཀུར་བ་སོགས་ཁ་ཅིག །འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་༢༣༨ དྲངས་པའི་མདོ་ལས། དགེ་སློང་དག །དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་བདག་ལྟའི་དམིགས་པ་ནི་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པས། ཕུང་པོ་ལྔ་ཚོགས་ཙམ་ངའམ་གང་ཟག་ཡིན་ཞིང་། བདག་ལྟ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འཇིག་ཅིང་ཚོགས་པའི་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་དམིགས་པས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་༢༤༡ དྲངས་པའི་མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་འདི་གང་ཟག་ཇི་ལྟར་འཇོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

208

ཚུལ་གྱི་ཁུངས་སུ་འདོད་པ་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་འདྲ་ཡང་། མདོའི་ཚིག་གི་ནུས་པ་འདོན་ལུགས་ཐ་དད་པ་སྟེ། ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཞེས་པ་ནི་
ཡ་གྱལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་པ་འཇོག་ཅིང་ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དེ་གང་
ཟག་ཡིན་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་།
ཡང་སེམས་ཙམ་པ་ཁ་ཅིག་གིས། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཅི་ཡང་མེད་པས། ཕུང་པོའི་ནང་ནས་བཙལ་ཏེ་རྙེད་དགོས་ལ། ཕུང་པོ་གཞན་རྣམས་དེའི་མཚན་གཞིར་མི་རུང་བས། ཀུན་གཞི་རྣམ་ཤེས་ལ་འཇོག་དགོས་ཟེར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་སོགས་ཁ་ཅིག་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་པ་སོགས་ཡོད་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་དག་གི་ནང་ནས་དང་པོ་ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་གང་ཏུ་འཇོག་པ་མདོ་དེའི་དོན་དུ་མི་འཐད་དེ། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་འཇོག་དགོས་པ་ནི། མདོ་དེར། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །ཞེས་གང་ཟག་འཇོག་ཚུལ་ནི་ཤིང་རྟ་འཇོག་ཚུལ་དང་དཔེ་དོན་དུ་སྦྱར་ཅིང་། ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པར་གསུངས་པས་གྲུབ་ལ། ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ལ་འཇོག་རྒྱུའི་བཏགས་ཆོས་ནི། གང་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གདགས་གཞི་དེ་ལས་གཞན་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་ཀྱང་གནོད་ལ། གང་ཟག་ཕུང་པོ་ཚོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ན་ཚོགས་པ་ནི། གོང་དུའང་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་གང་ཟག་གི་གདགས་གཞིའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་པ་ལས་བཏགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་སུ་མི་གཏོགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

209

པའི་ཕྱིར་མི་རིགས་སོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པ་ལས། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས། སེམས་ཙམ་པ་དང་། རང་རྒྱུད་པས་ཕུང་པོའི་ནང་ནས་ཆ་ཕྱེ་ནས་གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིར་ཀུན་གཞི་དང་། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་སོ་སོར་འཇོག་པ་མདོ་དེའི་དོན་དུ་འདོད་པའང་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རང་ལས། ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཞེས་ཕུང་པོ་ཐམས་ཅད་ཁྱད་མེད་དུ་གང་ཟག་གང་ལ་བརྟེན་ནས་འཇོག་པའི་གདགས་གཞིའི་ཕྱོགས་སུ་བཞག་པ་དང་མི་འགྲིག་པའི་ཕྱིར་དང་། ཕུང་པོ་དེ་དག་གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་མ་གསུངས་པར། དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
འོ་ན་མདོ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་པོ་དེའི་དོན་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་ན། དགེ་སློང་དག །དགེ་སྦྱོང་ངམ་བྲམ་ཟེ་གང་སུ་དག་ཅིག་བདག་གོ་སྙམ་དུ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བ་དེ་དག་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་སྔ་མས་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ངར་འཛིན་
གྱི་དམིགས་པར་འདོད་པའི་གཞན་སྡེ་བཀག་ཅིང་། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཕྱི་མས་ཕུང་པོའི་ཁྱད་པར་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་པའི་རང་སྡེ་
འོག་མ་དག་གི་འདོད་པ་བཀག་པ་ཡིན་པས། ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དང་། ཕུང་པོའི་ནང་ནས་འགའ་ཞིག་ཙམ་དང་། དེ་དག་གི་ཚོགས་པ་རྣམས་གང་ཟག་ཏུ་བཞག་པ་ལེགས་པར་བཀག་ནས། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་འདི་དག་ལ་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་དང་། བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟ་བརྗོད་པ་ལྟར། །ཞེས་པའི་ཚིག་གི་ནུས་པས་ཐལ་འགྱུར་བ་རང་གི་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

210

པ་ཙམ་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཉིད་བདག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་དང་། ལས་འབྲས་ཀྱི་

རྟེན་དུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་མདོ་སྡེ་སྔ་ཕྱི་གུང་བསྒྲིགས་ནས་ལུང་རིགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ལམ་ནས་གསལ་
བར་མཛད་པ་ནི། རང་སྡེ་གཞན་གྱིས་འབད་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཁྱད་
ཆོས་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་དགོངས་པ་རྗེན་གཅེར་དུ་སྟོན་
པ་ཡིན་པས། བཞེད་པ་འདི་དག་གོ་ན་ཐུན་མོང་མིན་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཐབས་བཟང་པོར་འགྱུར་བས། ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་

ངོས་འཛིན་ཤེས་པ་ལ་འབད་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་འདོམས་པར་མཛད་དོ། །
དེས་ན་ཕུང་པོ་རེ་རེ་བ་དང་ཚོགས་པ། ཡ་གྱལ་དང་དེ་ལས་དོན་གཞན་གང་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བས། རང་གི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་སྣང་ཙམ་དེའམ། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ང་ཞེས་མིང་རྐྱང་ཕར་
བཏགས་ཙམ་དེའམ། རྟོག་པས་ངའོ་སྙམ་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་དེ་བདག་གམ་གང་ཟག་ཏུ་འཇོག་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ཉིད་དུའམ་འཇིག་རྟེན་དུ། །རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་

འགྲུབ་འགྱུར་མིན་མོད་ཀྱི། །རྣམ་དཔྱད་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལས་འདིར། །རང་
གི་ཡན་ལག་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤིང་རྟ་རྣམ་བདུན་དུ་དཔྱད་ན་དོན་དམ་དང་ཐ་སྙད་གང་དུ་ཡང་མི་འགྲུབ་ཀྱང་། རང་གི་ཡན་ལག་འཕང་ལོ་སོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བཞག་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་ཉིད་དང་གང་ཟག་སོགས་ཆོས་གཞན་ཐམས་ཅད་འཇོག་ཚུལ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་ལན་དུ་མར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

211

གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །

༼ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་དག་འགོག་སྐབས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་སྐྱོན་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་བདུན་ལས། དང་པོ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པ་དག་འགོག་སྐབས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
སྐྱོན་ཡིན་མིན་དཔྱད་པ་ནི། མོ་གཤམ་བུ་ལྟར་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་མུ་སྟེགས་པའི་བདག་འགོག་སྐབས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་
ནི་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་པར་ནུས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སློབ་དཔོན་
ལེགས་ལྡན་གྱིས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བར་འདོད་པ་དེ། རྒོལ་སྔ་རྒོལ་སོགས་
གང་ལ་ལྟོས་ཀྱང་དགོས་པ་མེད་པས་མི་འཐད་ཅེས་ཚིག་གསལ་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིར་མུ་སྟེགས་པས་བརྟགས་པའི་བདག་འགོག་པའི་ཚུལ་ནི། དེ་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་གིས་བརྟགས་པ་ལྟར་དོན་དམ་དང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་སོ་སོར་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང་། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་མིན་པས། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དོན་
དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་མི་དགོས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་།
སྤྱིར་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་པར་ནུས་པ་ཡིན་ན་དེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་དུ་སྦྱར་དགོས་པ་མི་འཐད་པ་བདེན་ཀྱང་། དེ་
འདྲའི་རིགས་འགོག་སྐབས་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐྱོན་ཡིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

212

པའང་མི་འཐད་དེ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་དགོས་པ་ཡོད་ན་སྐབས་འགར་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་
པར་སྦྱོར་དུ་རུང་བ་གང་ཞིག །དེ་འདྲ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་པའི་སྐབས་ཀྱང་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༥༡
གཞན་ཡང་དབུ་མ་པས་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་པར་མི་འདོད་པ་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་
པོར་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲོ་བཏགས་པ་རྣམས་འགོག་པ་ནའང་། དེ་དག་གི་བསམ་ངོ་ན་སྦྱར་དགོས་པའི་སྐབས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་གསར་དུ་སྦྱར་མི་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ལ་དོན་དེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་ཁས་བླངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དོན་དེ་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་པར་ནུས་ནའང་དེ་འགོག་པའི་སྐབས་འགར་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ན། ཕ་རོལ་པོའི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དགོས་པ་ཡོད་ན་སྦྱར་དུ་རུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་དགོས་པ་ཡོད་པའི་སྐབས་ཇི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། དཔེར་ན། དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་པའི་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཟུང་བ་རྡུལ་ཕྲན་ཆ་མེད་དང་། འཛིན་པ་སྐད་ཅིག་ཆ་མེད་ལྟ་བུ་རྣམས་འགོག་པ་ན། དང་པོ་ནས་དེ་དག་མེད་དེ་ཞེས་བཀག་ན་དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོ་འགའ་ཞིག་གི་བསམ་ངོར་ཧ་ཅང་ཐལ་ཆེས་པ་ལྟ་བུའི་བློ་ལ་མི་འཇུག་པ་བྱུང་ན། དེའི་དབང་གིས་འགོག་དཀའ་བས། དེ་ལ་དེ་དག་གིས་བསམ་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ན་འགོག་པར་སླ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སོ། །
གཞན་ཡང་། སྐབས་འདིར་དོན་དམ་གྱིཁྱད་པར་སྦྱར་བ་ཚིག་གསལ་གྱིས་སློབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་འགོག་ཚུལ་དང་མི་འགལ་ཏེ། སློབ་དཔོན་དེས་ཤེས་རབ་སྒྲོན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

213

མར། རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་
པ་འགྲེལ་སྐབས་མཐའ་བཞི་ཀར་ཁྱད་མེད་དུ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱར་
དགོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་མུ་སྟེགས་པའི་བདག་འགོག་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱོར་དགོས་པ་མི་འདོད་པས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། །
དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྤྱིར་བདག་སྐྱེ་སོགས་འགོག་པ་ལ་དོན་
དམ་གྱི་ཁྱད་པར་ངེས་པར་སྦྱོར་དགོས་པ་མི་འདོད་ཀྱང་། བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྩ་ཤེའི་གཞུང་དེས་མཐའ་བཞི་ཀར་ཁྱད་མེད་དུ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་
བ་ཡིན་པས། གཞུང་དེའི་དོན་གཏན་ལ་འབེབས་སྐབས་མཐའ་བཞི་ཀར་ཁྱད་མེད་དུ་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་གཞུང་དོན་མི་རྫོགས་པ་དང་ཚིག་མི་མཛེས་
པར་འགྱུར་བར་དགོངས་ནས་སྐབས་དེར་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ལའང་ངེས་པར་སྦྱར་དགོས་པར་བཞེད་དོ། །འདི་ལ་དོགས་པ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་འོག་ཏུ་དགོད་པར་བྱའོ། །

༼གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐོར་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།༽
གཉིས་པ་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྐོར་སོགས་ལ་དཔྱད་པ་ནི། གཞན་ཡང་། མུ་སྟེགས་པས་བཏགས་པའི་བདག་ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྟགས་འདི་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་
ཞེ་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་སྨྲས་པའི་ཆོས་ཅན་མེད་ཀྱང་རྟེན་ཆོས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་འདྲའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ལ་སྨྲས་པའི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་དང་། རྟེན་ཆོས་ཅན་གཉིས་གཉིས་སུ་འབྱེད་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་དང་། སློབ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

214

དཔོན་ཆེན་པོ་ཞི་བ་འཚོ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དགག་བྱའི་ཁྱད་
པར་ལས་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་གཞག་ལ་ཚད་མའི་གཞུང་གཙོ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་གཞན་དོན་ལེའུ་ལས། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་སུ་དཔག །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་ཆོས་ཅན་ལའོ་ཞེས་མ་སྨྲས་པར་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་རང་ཉིད་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་ཚད་མས་གནོད་ན་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པར་
འགྱུར་གྱི། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཅན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་ཀྱང་
བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱའི་ཆེད་དང་། རྣམ་བཅད་ལ་རྟགས་དེའི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚོགས་དོན་ལ་གནོད་པ་ཁོ་ནས་སྐབས་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱ་ལ་གནོད་པ་ཡིན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བཟློག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཀུན་ཏུ་རྒོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། །བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་
པའི་ཆོས་གང་ཡིན། །ཆོས་དེ་ལྡན་ལ་གནོད་འགྱུར་གྱི། །ཆོས་གཞན་གྱི་ནི་ཆོས་ཅན་
མིན། །ཞེས་དང་། གཞན་དུ་དེ་ལྟའི་རྣམ་ཅན་ཆོས། །བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །དེ་གནོད་ཉིད་ཡིན་པར་སེམས་པ། །དེས་ན་རང་གི་ཆོས་ཅན་སྨོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ་མངས་སུ་དོགས་པས་མ་བྲིས་སོ། །
འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༨༣ རྟགས་འདིའི་སྨྲས་པའི་ཆོས་ཅན་བཀག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་པ་ནི་རྟགས་དང་ཆོས་གཉིས་རྣམ་བཅད་ཙམ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་

སོ། །ཞེས་གཞན་སྡེས་བརྟགས་པའི་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན་དུ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

215

བཟུང་ནས་འགོག་པ་ལའང་རྟགས་ཆོས་རྣམ་བཅད་ཙམ་ཡིན་ན། རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཆེས་རུང་བར་གསུངས་ལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་རྗེ་ཉིད་ནས་གནང་བའི་དབུ་མ་རྒྱན་
གྱི་ཟིན་བྲིས་ལས། རྟགས་དང་ཆོས་གཞི་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་
ཅན་དེ་འདྲ་བ་ལ་ཐལ་འགྱུར་མིན་པར་རང་རྒྱུད་མི་རུང་ལ། རྟགས་ཆོས་མེད་དགག་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལའང་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན་ནི། ཆོས་ཅན་དེ་འདྲ་ལའང་རང་རྒྱུད་ལེགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ནི། སློབ་དཔོན་མཁས་པ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་ལུགས་སོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་གཞི་དང་། སྣང་བའི་ལྡོག་པ་གཉིས་ལས་སྣང་གཞི་ཁོ་ན་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་དགོས་ལ། སྤྱི་གཙོ་
བོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་རྣམས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་དེ། དེ་ལྟར་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་སྣང་བའི་གཞི་སྤྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པ་ལས་ལོག་པར་སྣང་བ་ནི་ཡོད་ལ། སྣང་བ་དེ་ཉིད་དང་། སྣང་གཞི་གཙོ་བོ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་འཁྲུལ་ནས་ཤེས་འདོད་ཞུགས་པས། སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་འགོག་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་དང་མཚུངས་པའི་རྟགས་གཞན་རྣམས་ལའང་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་དང་པོ་ལས། ༢༤༠ གཙོ་བོ་རང་མཚན་གྱི་དངོས་པོ་དེ་ཆོས་ཅན།
རྣམ་འགྱུར་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་ནས་བསྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། གཙོ་བོར་སྣང་བ་དེ་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དེའི་སྟེང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

216

དུ་གཏན་ཚིགས་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལས། རྟགས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
གཞི་ནི་གཙོ་བོའི་སྣང་བ་ཉིད་ལ་བཞེད་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། གཞན་དུ་དེ་ལྟའི་རྣམ་ཅན་ཆོས། །བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་པས་གཞན་སྡེ་
བྱེ་བྲག་པ་ལ་དངོས་གྱུར་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། རྟག་པའི་རྫས་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་
དོན་གཞན་གྱི་རྟེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་ལ་དངོས་གྱུར་གྱི་

ནམ་མཁའི་དོན་སྤྱི་དང་། ནམ་མཁའ་གཉིས་གང་འཇོག་དཔྱད་གཞིར་སྣང་ངོ་། །
འོ་ན་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བའི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་ཐལ། རྟགས་དང་ཆོས་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས་ཀྱིས་གྲུབ། འདོད་
ན། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ནི་རྒོལ་བ་དང་། ཕྱིར་རྒོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་
ངེས་པར་གཟུང་ངོ་། །དེ་བཞིན་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལའང་ཅི་རིགས་པ་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དགོངས་པ་ཐལ་ལམ་གསལ་བྱེད་དུ་བཀྲལ་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། མི་འཐད་དེ། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བའི་གཞན་དོན་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་དག་གིས། སྐྱེས་བུ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་བ་ཡིན་ཏེ། རི་བོང་རྭས་ཕུག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པའི་ཚེ་རི་བོང་རྭས་ཕུག་པ་ཆོས་ཅན། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་

བཀོད་པ་གང་ཞིག །ཚུལ་གསུམ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་དེའི་མཚན་གཞིར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

217

བཞག་ལ། དེ་ལྟར་ན་གཞི་གྲུབ་པ་གང་ཡང་རྟགས་དེའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དུ་མི་རུང་བས། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཆོས་ཅན་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡོད་ན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དག་ཀྱང་གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་པར་མཚུངས་པས། རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། མེད་དེ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུའང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་རྟགས་ཆོས་དོན་གསུམ་དང་། རྟགས་ཆོས་ཀྱི་འབྲེལ་བའང་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ཡོད་པར་ཐལ་བས། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བའི་དེ་འདྲའི་སྒྲུབ་རྟགས་མི་འདོད་ཅེས་ཁས་ལེན་པའམ། ཡང་ན་རྣམ་ངེས་དར་ཊཱིཀ་ལས། ༥༨༧ རྟགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཞི་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་དགོས་ཀྱི། རྟགས་ཡང་

དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན། གཞི་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་ནས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་སྲིད་

པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བའི་སྒྲུབ་རྟགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་ཟིན་བྲིས་ལས་རྟགས་ཆོས་རྣམ་བཅད་ཙམ་
ཡིན་ན། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་གཟུང་ཡང་སྐྱོན་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསལ་བར་གསུངས་པ་དེར་བསམ་ནའང་ཡོད་རུང་བ་ལྟ་བུའང་སྣང་བས་གང་བདེ་བྱེད་ཆོག་པར་སེམས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་སྡེ་པས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་བདག་རྒྱུན་མི་ཆད་
པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། མྱ་ངན་འདས་ཚེ་ངེས་པར་བདག་ཆད་འགྱུར། །ཞེས་ཐལ་འགྱུར་འདི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་ལ་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

218

ལྟར་འདོད་པའི་མང་བཀུར་བ་ཁ་ཅིག་ལ་ཡིན་གྱི་ཉན་ཐོས་སྡེ་པ་སྤྱི་ལ་མིན་ཏེ། དེ་ལ་
དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་མེད་པའི་ཕྱིར།

༼རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་མེད་སོགས་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ནི་རྫས་སུ་འགྱུར་ཞིང་དེར་ལྟ་བ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་སྔ་རང་སྡེ་འོག་མ་ཐམས་ཅད་མིན་པར་ཐལ། དེ་དག་
གིས་གང་ཟག་ཡིན་ན་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟག་སྤྱི་ལྡོག་ནས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མ་གྲུབ་པར་
ཁས་ལེན་ཀྱང་། དེའི་གཞི་ལྡོག་རྣམ་ཤེས་སོགས་རང་ཉིད་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ཆོས་གཞན་བཟུང་བ་ལ་མི་བལྟོས་པས་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་

ཆེན་ལས། ༢༨༧ དེ་ཡང་ལུགས་དེ་དག་གིས་ཉན་རང་གིས་གང་ཟག་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་འདོད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་གཉིས་པོ་རྫས་ཡོད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འདོད་པས། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པར་སྨྲ་བ་ནི་གང་ཟག་གི་རང་ལྡོག་ནས་འདོད་པ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་གི་མཚན་གཞིའི་རྣམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་འདོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྗེའི་རྗེས་འབྲང་ཁ་ཅིག །རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་

རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞེད་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་རགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

219

པ་དང་། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བདག་མེད་རགས་པ་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་

ངོས་མ་ཟིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་པ་གཉིས་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱིས་སྟོང་པ་རྟོགས་
ཟིན་གོམས་པ་ལས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་མངོན་གྱུར་པ་དང་། དེས་དྲངས་པའི་ཆགས་སྡང་སོགས་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། མངོན་པ་ནས་བཤད་པའི་དགྲ་བཅོམ་དག་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཞིག་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་
འདོད་ན། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༨ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བ་མ་རྙེད་ཀྱང་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་ཚད་མས་གཏན་ལ་ཕེབས་པ་དང་། དེའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་
དེ་བརྩོན་པ་ཆེན་པོས་སྒོམ་པ་དང་། བསྒོམས་པ་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བ་དང་། མཐོང་ཟིན་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་མི་འོང་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་མི་སྨྲའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༤༢ དེས་ན་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་སྲེད་པ་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་ཀྱང་། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟས་དྲངས་པའི་སྲེད་པ་ཅི་སྟེ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་པས། སྔར་བཤད་པའི་མངོན་གྱུར་སྤངས་པ་ལ་ནི། བཤད་མ་ཐག་པའི་འཇིག་ལྟ་དང་སྲེད་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་མི་ལྡོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ངོས་
ཟིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་བས་གསུང་རབ་ལས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཀྱང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

220

མ་བཀག་པར། དེ་ལྟ་བུའི་བདེ་སྡུག་མྱོང་བ་པོའི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་དང་། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་བཀག་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་མ་བསྟན་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་ཡང་བཀག་པའི་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །བར་པ་དེའི་གདུལ་བྱ་ནི་རང་སྡེའི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། བདག་གོ་ཞེས་ཀྱང་བཏགས་གྱུར་ཅིང་། །བདག་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན་གྱུར་པ། །སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བདག་དང་ནི། །བདག་མེད་འགའ་མེད་ཅེས་ཀྱང་བསྟན། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། བསོད་ནམས་མིན་པ་དང་པོར་བཟློག །བར་དུ་བདག་ནི་བཟློག་པ་དང་། །ཐ་མར་ལྟ་ཞིག་ཀུན་བཟློག་པ། །གང་གིས་ཤེས་དེ་མཁས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཤིང་དེ་དག་གི་དོན་བསྡུས་སུ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ། ༢༨༥ དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བར། ལས་གསོག་པ་དང་འབྲས་བུ་མྱོང་བའི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི། ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་དང་བདེ་འགྲོ་ལ་འགོད་པའི་ཕྱིར་དུ་ལས་འབྲས་ཀྱི་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། གང་
ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་ནས། དེ་འདྲ་བའི་བདག་མེད་པར་བསྟན་ཞིང་། ཕུང་པོ་རྫས་སུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡུལ་སུན་མ་ཕྱུང་བ་ནི། འཇིག་ལྟ་ལྷོད་པར་བྱ་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་དྲུངས་ནས་འབྱིན་བྱེད་མིན་པས་མི་རྟག་
སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་མེད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ལམ་རྣམས་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་བྱེད་མིན་ནོ། །གང་ཟག་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་དེ་བཀག་པ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་འགོག་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

221

གསུང་རབ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྔར་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་འགོག་པ་ལ་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་དབུ་
མའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་། ༣༤༡ ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འདོད་པ་
ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་བཞི་པའི་ངོ་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་
ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་དུ་ལྟ་བ་དང་འབྲེལ་ཡོངས་སུ་ཟད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་གང་ཟག་རང་རྐྱ་
ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་འགོག་པར་མཛད་པ་ནི་རྗེའི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བའོ། །
འོ་ན་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༨༩རང་སྡེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་
གཞན་གྱི་ལྟར་ན་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་
རྫས་སུ་མེད་པ་ཙམ་ལ་འདོད་དོ། །དེའི་ཚུལ་ནི་ང་ཞེས་འཛིན་པའི་གཞིའི་བདག་འདི་ཕུང་པོའི་རྗེ་བོ་ལྟ་བུ་དང་། ཕུང་པོ་རྣམས་དེའི་ཁོལ་ལྟ་བུར་འཛིན་ཏེ། ངའི་གཟུགས་ངའི་ཚོར་བ་ཞེས་སོགས་སུ་འཛིན་པས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་དེའི་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངས་དབང་བར་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་རང་རྐྱ་བར་སྣང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

222

འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པ་ལྟར་
གྱི་བདག་འཛིན་དེས་བདག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་ཕུང་རྗེ་ཁོལ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་ན་དེ་གཉིས་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ཕུང་པོ་དང་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་གཞན་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་
ཀྱིས་ཁྱབ། རྗེ་ཁོལ་ལྟར་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པར་འཛིན་པའི་བདག་འཛིན་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་བདག་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ཚུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དེ་འདྲའི་འཛིན་ཚུལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འཛིན་ཚུལ་ནི་བདག་དེ་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་མི་བཀོལ་བར། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་དབང་སྒྱུར་བྱེད་ལྟ་བུར་ངའི་གཟུགས་
ངའི་ཚོར་བ་སོགས་སུ་འཛིན་ཚུལ་ཅན་ལ་བྱེད་པར་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་

དེར་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དག་གིས་འདོད་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པ་པོའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༩༡ གཞན་ཡང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་
ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཀུན་བརྟགས་པའི་ནང་གི་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་ཡོད་པར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་ལ། དེ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཤིང་། མཐོང་ཟིན་གོམས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

223

པར་བྱས་ཀྱང་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་སྔར་བདེན་པར་བཟུང་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་བྲི་

བ་མེད་པས། ཕུང་པོ་བདེན་པར་བཟུང་ནས་སྐྱེ་བའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ལྡོག་པའི་དོན་མེད་པར་འཆད་དེ། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང་། །འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་འདོད་པ། །དེ་ཕྱིར་བདག་མེད་ཤེས་པའི་བདག་ལྟ་བ། །དཔྱིས་ཀྱང་འབྱིན་ཞེས་སྨྲ་བ་
ཤིན་ཏུ་མཚར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་བདག་འཛིན་དེ་ལ་ཀུན་བརྟགས་འབའ་ཞིག་ལས་ལྷན་སྐྱེས་མི་སྲིད་པའི་དོན་མིན་པར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ན་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དག་གིས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་པར་
བརློམས་ཤིང་། དེ་ཉིད་གོམས་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བ་བདག་ལྟ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་ནུས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་དེ། ཁྱེད་ཅག་གིས་འདོད་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཁ་བྲི་བ་ཙམ་ཡང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་པས། དེ་ནི་ཕྱི་རོལ་པས་བརྟགས་པའི་རྟག་གཅིག་རང་
དབང་བའི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པའི་བློ་ལས་ལྷག་ཁྱད་ཆེར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་ཡོད་མེད་དཔྱད་
པ།༽
བཞི་པ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་ཡོད་མེད་
དཔྱད་པ་ནི། གཞན་ཡང་རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་པས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཁས་མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

224

ལེན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་བཟུང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་བདག་བློ་ཡུལ་དུ་བཟུང་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྣམས་ཀྱིས། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་
དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་

ཆེན་ལས། ༣༠༥རང་གི་སྡེ་པ་མང་པོས་བཀུར་བ་པ་ཁ་ཅིག་ནི། ཕུང་པོ་མ་གཏོགས་དེ་འཛིན་མ་གྲུབ་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་རིགས་པས་གང་ཟག་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའང་མིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༨༠གནས་མ་བུ་པ་དང་བཟང་པོའི་ལམ་པ་དང་ཀུན་གྱིས་བཀུར་བ་དང་བླ་མ་པ་དང་

ཆོས་སྦས་པ་ལྔས་གང་ཟག་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང་། བླ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན་ལས་ཀྱང་། ༤༥༡
རང་སྡེ་གནས་མ་བུ་པའི་སྡེ་པས་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་

ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དུ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ལྷག་མ་གནས་མ་བུ་པ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་ལྔ་ནི་གང་ཟག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང་། ༢༩༡ ལྷག་མ་གནས་མ་བུ་ལ་སོགས་པ་སྡེ་པ་ལྔའི་གང་ཟག་ཏུ་སྨྲ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་ནི་ཕུང་པོ་དག་ལས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དྲུག་གིས་ཤེས་པར་བྱ་བ་འཁོར་བར་གྱུར་པ་ཡོངས་སུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རང་སྡེ་དེ་དག་གིས་ཕུང་པོ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར། གང་ཟག་བློ་ཡུལ་དུ་གཟུང་དུ་ཡོད་པར་དངོས་སུ་མི་སྨྲ་ཡང་། གང་ཟག་ནི་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས། འདོད་ཚུལ་དེ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

225

ལ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་དོན་ཚང་བར་མ་ཟད། དེ་ཉིད་ལ་རྫས་ཡོད་ཀྱི་མིང་

གི་ཐ་སྙད་ཀྱང་དངོས་སུ་སྦྱར་ནས་ཁས་ལེན་པར་མངོན་ནོ། །
གཞན་ཡང་། དེས་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། དེ་
ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༡༤ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད་ཀྱི་གང་ཟག་ཀྱང་ཡོད་དེ། དེས་འདུལ་
བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་དགེ་སློང་དག་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཁུར་རོ། །ཁུར་འཁུར་བ་ནི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༨༨ གང་ཟག་ཀྱང་རྫས་སུ་ཡོད་པར་སྟོན་ཏེ། དེས་འདུལ་བའི་སྐྱེ་བོ་ལ་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་པས་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཇི་སྐད་དུ་དགེ་སློང་དག་ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཁུར་རོ། །ཁུར་འཁུར་བ་ནི་གང་ཟག་གོ་ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞུས་པའི་ངོར་དེ་མེད་པར་མ་བསྟན་པར་ཁུར་འཁུར་བའི་གང་ཟག་
ཡོད་པར་གསུངས་པས། ཚིག་ལ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དོན་ནི་རྫས་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས་དེ་ལྟར་བསྟན་ན་དེ་ཁས་ལེན་པའི་རང་སྡེ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་མི་རྙེད་པར་རྟོགས་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།༽
ལྔ་པ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བའི་ཚེ་མི་རྙེད་པར་རྟོགས་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག །བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

226

དད་གང་རུང་དུ་མེད་པར་རྟོགས་ན། རྣམ་བདུན་གྱི་མཐའ་བདུན་དུ་མ་གྲུབ་པར་

རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བདུན་གྱི་རིགས་པ་ནི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པ་
ཇེ་རྒྱས་སུ་བཏང་བ་ཙམ་ཡིན་པས། བསྡུ་ན་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རིགས་པའི་ནང་དུ་འདུ་
བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། རིགས་པ་དེའི་གནད་དེར་འདུས་ཀྱང་དེ་གཉིས་སུ་མེད་པར་རྟོགས་པས་མཐའ་བདུན་རེ་རེ་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་མི་དགོས་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རིགས་པའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་སོགས་རྟོགས་ན་དེར་འདུ་བའི་རིགས་པ་
མཐའ་དག་གི་གནད་རྟོགས་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཆ་རྐྱེན་གཞན་ཚང་ཞིང་གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་གྲུབ་མིན་དཔྱོད་པ་ན། གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་རྣམ་བདུན་དུ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེས་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་བཙལ་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་གཉིས་རྒྱས་སྡུས་ཙམ་ལས་ཁྱད་
པར་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་ཕུང་པོ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་མིན་ཙམ་དཔྱོད་པ་ནའང་གང་ཟག་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་བཙལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ་
ལོ། །འདོད་ན། དེས་དཔྱད་མཐར་མ་རྙེད་པ་དེ་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྙེད་པར་འཇོག་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གང་ཟག་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་ན་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་གང་ཟག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་ཅི་
རིགས་སུ་ཡོད་དགོས་ཚུལ་ངེས་པར་བྱས་ནས། མཐའ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྡུས་ཏེ།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

227

བདག་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་ཐ་དད་གང་ཡིན་དཔྱད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་དཔྱད་མཐར་མི་རྙེད་པར་རྟོགས་པས་གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པར་འཇོག་ནུས་ཀྱང་། དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་གྲུབ་དཔྱད་པ་ཙམ་གྱི་དཔྱད་མཐར་མ་རྙེད་པར་ངེས་པས་དེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་
པའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །
ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཐལ། གང་ཟག་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུ་གྲུབ་མིན་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་དེ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
ཡང་དག་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་དེས་དཔྱད་མཐར་མ་རྙེད་པ་ཙམ་གྱིས་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་
མེད་པ་རྙེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་

རྫོགས་པར་འགོག་ནུས་ཀྱི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་།
དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཙམ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་གང་ཟག་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་དགོས་པར་
ཐལ། གང་ཟག་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཐའ་བདུན་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མི་མཚུངས་ཏེ། ཕྱི་མ་ལ་གང་ཟག་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ན་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་དགོས་མོད། གང་ཟག་དེ་རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་དུའང་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ལན་འདེབས་དགོས་སམ་དཔྱད།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

228

ཡང་བདག་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་དུ་མ་སོགས་འཛིན་པ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལྟ་སྤོང་བའི་དོན་དུ་དེ་དག་གི་འཛིན་ཚུལ་འགོག་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ངར་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་དག་འགོག་པའི་དགོས་དོན་ནི། བདག་དེ་ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟས་བཟུང་བ་ལྟར་ཡོད་ན། ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་དང་དོན་གཞན་སོགས་ལས་མི་འདའ་བས། ཁྱབ་བྱེད་དེ་དག་བཀག་ནས་ཁྱབ་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁོ་ན་རེ། དེ་འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་

དུ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་བདག་ཕུང་དོན་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་རྟེན་རང་ག་བའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལྟ་བུ་བརྗེ་ས་བྱུང་ན་ཞེ་
ཐག་པ་ནས་བརྗེ་ཕོད་པའི་རྗེ་བ་པོར་ཞེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། མཆོག་གཞན་དོན་དུ་གཉེར་ཕྱིར་དང་། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཞེན་པ་ན་རང་ཉིད་རང་གི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཕར་སྤྲད་པའི་ཤུལ་དུ་གཞན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་ཚུར་ལེན་མཁན་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་གང་ཞིག །ཞེན་
ཚུལ་དེས་རང་ཉིད་རང་གི་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ཡོད་པར་ཞེན་འདུག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དཔྱད་དོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

229

༼འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུའི་སྐོར་སོགས་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།༽
དྲུག་པ་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུའི་སྐོར་སོགས་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག །གཟུགས་བདག་མ་ཡིན་བདག་ནི་གཟུགས་ལྡན་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་

ནས་བསྟན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་བསྟན་བཅོས་རྣམས་སུ་འཇིག་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐོག་མར་དམིགས་ཚུལ་བཞི་ལ་སོགས་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒོ་ནས་རང་གི་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་

པོ་སོགས་ལ་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ང་དང་ང་ཡི་བའི་བདག་ཏུ་ཞེན་པའི་འཇིག་ལྟ་སྐྱེ་བས། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་འཛིན་ཚུལ་བཞི་པོས་དེ་ལྟར་དམིགས་པའི་ལྟ་བ་རྣམས་ལ་འཇིག་ལྟའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། བདག་དང་བདག་གི་གཟུགས་ཕུང་སོགས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་སྒོ་ནས་འཇིག་ལྟ་སྐྱེ་བ་དོན་དངོས་ལ་མེད་པས། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་འདིར་མ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བཞིའི་དང་པོ་གཟུགས་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ནི་བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མིན་ལ། གཟུགས་ལ་བདག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་པར་ལྟ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་། བདག་ནི་གཟུགས་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ལྡན་པར་ལྟ་བ་དང་། བདག་ལ་གཟུགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ལྟ་བ་གཉིས་གང་
ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཕྲ་མོར་རུང་ཡང་འཇིག་ལྟ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གཉིས་དེར་ཐལ། ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་གཉིས་གང་དུའང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་། དེ་དག་འཇིག་ལྟ་མཚན་ཉིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་ལྟ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན་ཀུན་བརྟགས་དང་ལྷན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

230

སྐྱེས་གང་ཡིན་ཀྱང་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༢༢ དེ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་བུ་མངོན་
དུ་བྱས་སོ་ཞེས་གང་ལུང་ལས་གསུངས་པ་ནི། ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་བ། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་སྟུག་ལ་གནས་པའི། །རྩེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རི་ལྷུན་སྟུག་པོ་ལྟ་བུ་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་དང་དེ་ལ་གནས་པ་རྩེ་མོ་ཆེས་མཐོ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་བཅོམ་ནས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མངོན་དུ་བྱས་པར་མདོ་ལས་གསུངས་
པའི་རྩེ་མོ་ཆེས་མཐོ་བ་དེ་དག་ནི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་གོ །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། དེས་ན་འཇིག་ལྟ་ཕྲ་མོ་གང་ཡིན་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་དང་། རགས་པའི་འཇིག་ལྟ་རྣམས་ལ་རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །

༼སྐབས་འདིའི་རྗེའི་གསུང་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་དག་
ལ་དཔྱད་པ།༽
བདུན་པ་སྐབས་འདིའི་རྗེའི་གསུང་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་
དག་ལ་དཔྱད་པ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཁོ་རང་
གི་ལུགས་ཀྱི་བདག་ལྟས་ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་ནས་བདག་ཏུ་བཟུང་ཚུལ་སྟོན་པ་ཡིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

231

གྱི། ཕུང་པོ་བདག་གི་མཚན་གཞིར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སློབ་དཔོན་དེས་བདག་ཕུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་འདོད་ཅིང་། མང་བཀུར་བས་ཀྱང་དེ་ལས་ལྷག་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་སོགས་ཟེར་བ་ལ། འོ་ན་རྣམ་ཤེས་བདག་ཏུ་འདོད་ན་ཕུང་པོ་བདག་ཡིན་པར་འདོད་པས་ཁྱབ་པ་དང་། བདག་ཕུང་གཅིག་ཏུ་འདོད་དགོས་པར་ཐལ། ཉིད་ཀྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་བུམ་པ་གཟུགས་སུ་འདོད་པས་དངོས་པོའང་གཟུགས་སུ་འདོད་
པར་ཐལ་བ་དང་། བུམ་པ་དང་དངོས་པོ་གཅིག་ཏུའང་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པས་ཀྱང་། ཀུན་གཞི་བདག་གི་མཚན་གཞིར་འདོད་པ་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་རྫས་ཡོད་དང་བདག་བཏགས་ཡོད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ཟེར། ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་གཞི་བདག་ཡིན་པར་ཐལ། ངར་འཛིན་གྱི་འཇིག་ལྟ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ང་མིན་པ་ཞིག་ལ་ངའོ་སྙམ་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། དབང་པོ་ཇི་ལྟར་རྟུལ་ཡང་རང་དང་གཞན་ནོར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་སྡེས་
བརྟགས་པ་ལྟར་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་བདག་འཛིན་པའི་བློ་ལ་ཀུན་བརྟགས་
ཡིན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རང་སྡེ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་སུའི་ལུགས་ལའང་ཡང་ངའོ་སྙམ་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དང་། དགག་བྱའི་བདག་ཀྱི་ངོ་བོར་ངའོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པའི་ངར་འཛིན་
འཇིག་ལྟ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་ང་ཙམ་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། རྣམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

232

པའི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ལས་ཚད་མ་ཡིན་མིན་སོ་སོར་འབྱེད་པ་ཡིན་གྱི། བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་ངའོ་སྙམ་དུ་བཟུང་བའི་གཞི་ལ་ང་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
ཞིག་ཁྱེད་ལས་གཞན་སུས་ཁས་ལེན་དེ། རང་གི་ལག་པ་སོགས་ལ་དམིགས་ནས་ངའོ་སྙམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་མི་སྐྱེ་བ་ནི་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཁུངས་དང་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཅི་ཡང་མ་གསུངས་
པར། ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲ་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་བར་གྱིས་ཕུང་པོ་གདགས་གཞི་དང་། བདག་
བཏགས་ཡོད་དུ་འདོད་ཅིང་། ཐལ་འགྱུར་བས་ཕུང་པོ་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་
གྱི་བདག་གི་གདགས་གཞི་དང་མཚན་གཞི་གང་ཡང་མི་འདོད་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མ་འདྲེས་པར་ཤེས་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲ་ནས་རང་རྒྱུད་པའི་བར་
གྱིས་ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་གི་གདགས་གཞིར་འདོད་ཀྱང་བདག་གི་མཚན་གཞིར་མི་འདོད། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཕུང་པོ་བདག་གི་གདགས་གཞིར་ཡང་མི་འདོད་ཟེར་བ་འཐད་དཀའ་སྟེ། ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲའི་འདོད་ཚུལ་མཛོད་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་ལས། ༢༩༡བདག་ཏུ་མངོན་པར་བརྗོད་པ་འདི་ནི་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་གི །བརྗོད་པར་བྱ་བ་གཞན་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བདག་ཕུང་པོའི་རྒྱུན་ལ་འཇོག་པར་
གསུངས་པ་དང་།

རང་རྒྱུད་པའི་འདོད་པ་ནི། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ༡༠༩ འདི་ལྟར་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་བདག་གི་སྒྲ་དངོས་སུ་འདོགས་ཏེ། འདི་ལྟར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཡང་སྲིད་པ་ལེན་པའི་ཕྱིར་བདག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་།
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༣༧ གང་ཞིག་ཡོངས་སུ་འཚོལ་བ་ན་མུ་སྟེགས་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

233

དེའི་རིགས་པས་མི་འཐད་པས། དེའི་རང་བཞིན་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཐམས་ཅད་ཕུང་པོ་ལས་ཐ་དད་པར་ཞེན་ཞིང་། རང་གི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕུང་པོ་ལས་
ཐ་དད་པར་བདག་མེད་དོ་སྙམ་དུ། འཁྲུལ་པས་ཕུང་པོ་ཙམ་ཉིད་བདག་ཏུ་ཁས་བླངས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་རྣམས་ནི། ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་རིག་པར་བྱས་ནས་ལན་བརྒྱར་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་ཞིང་། འགྲོ་བ་མི་དང་ཡི་དྭགས་དང་དུད་འགྲོ་ལ་སོགས་པའི་འགྲོ་བར་གནས་པ། མི་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་ཏུ་གང་ཞིག་ལ་ངར་འཛིན་པའི་བློ་འབྱུང་བ་དེ་དག་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱ་ལ། གང་དུ་འདི་དབང་བྱེད་པ་ཉིད་དམ་འབྲེལ་བ་འགའ་ཞིག་ཏུ་གྱུར་པ་འདི་གདགས་པའི་རྟེན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནང་གི་བདག་ཉིད་ཅན་དང་། ཕྱི་རོལ་གང་ཡིན་པ་དེར་བདག་གིར་འཛིན་པའི་བློ་འབྱུང་བ་བདག་དེ་ནི་མི་ཤེས་པ་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞན་སྡེ་རྣམས་ཀྱིས་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་གཞན་པའི་
བདག་ཁས་བླངས་པ་དང་། རང་སྡེ་འོག་མ་རྣམས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཕུང་པོ་
ཙམ་གྱི་ཁྱད་པར་དག་ལ་བདག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་དེ་འདྲའི་བདག་མེད་པར་གཟིགས་ཏེ། ལན་བརྒྱར་འཁོར་བར་འཁོར་ཞིང་གྲོལ་བར་འགྱུར་བའི་རྟེན་དུ་གྱུར་པ། འགྲོ་བ་རྣམས་ལ་རྟག་ཏུ་ངའོ་སྙམ་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློ་ངང་གིས་འབྱུང་བའི་གཞི་གང་ཡིན་པ་
དེ་ནི། བདག་ཡིན་ཞིང་དེ་ཡང་གཏི་མུག་གིས་སྒྲིབ་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པས་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསལ་བར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

234

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་རྩ་བའི་མཁན་པོ་དག་གིས་གསལ་བར་མཛད་པའི་གསུང་རྣམས་རྩིས་མེད་རང་འགར་བོར་ན། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གི་འདོད་པ་འཆད་སྐབས་ཁ་ཆེ་བྱེ་སྨྲ་སོགས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཞེད་པར་མངོན་
ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་ནས་ཐུགས་ཐག་བཅད་རྒྱུ་ལས་ཐབས་གཞན་མེད་པས། དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་གཞན་ཡིད་ཆེས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཐལ་འགྱུར་བས་ཕུང་པོ་བདག་གི་གདགས་གཞིར་འདོད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་རྣམས་བདག་ཏུ་གདགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པར་བཞེད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལས་ལྷག་པར་གདགས་གཞི་ཡིན་ན་སྤུ་ཟེང་ངེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པར། མདོ་ལས་ཕུང་པོ་བརྟེན་ནས་ཡིན་གསུངས་པ། །དེ་ཕྱིར་ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདག་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་། ༢༤༡ གང་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་གང་བཏགས་པ་དེ་ནི་བཏགས་པ་ཉེ་བར་ལེན་པའི་ཡན་ལག་ཚོགས་པ་ཙམ་མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདི་དག་ཐམས་ཅད་དུ་རང་ལུགས་ལ་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བཞག་པ་ལ་ཁ་ཅིག །ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་། ཐ་དད་གང་དུའང་
ཁས་མི་ལེན་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་གཞུང་ཤིང་འགོག་པ་སྟེ། བདག་
ཕུང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་རང་སྡེ་མང་བཀུར་བ་ལས་གཞན་མེད་ཀྱང་ཁྱེད་དབུ་མ་པར་རློམ་ཞིང་འདི་ཁས་ལེན་པ་ནི་ཅི་ཞིག །བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འཕུལ་ཡང་མི་ཐུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་བྱས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

235

མི་རྟག་གཉིས་བདེན་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འཕུལ་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས།
འོ་ན་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་གཏན་ནས་མེད་པའམ། ཡང་ན་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྨྲ་འདོད་པ་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། འཇུག་པ་ལས། དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཆོས་ཡོད་དོ་ཅོག་ལ་ངོ་བོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཆོས་གང་ལའང་ངོ་བོ་གཏན་ནས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དེ་རྟེན་
འབྲེལ་གྱི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་
འགྲེལ་ལས། ༢༥༤ དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། འདི་དག་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང་།

ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཞེས་པའི་ཐད་དུ་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཐེར་
ཟུག་གི་སྐད་དོད་ཀུ་ཊེཥྛ་ཞེས་པ་བརྩེགས་པའམ། བསགས་པའམ། བྱས་པ་ལ་འཇུག་པས། མིག་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྟོང་པ་ཉིད་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཐེར་ཟུག་
ཏུ་གནས་པ་སྟེ་བྱས་པ་མ་ཡིན། འཇིག་པ་སྟེ་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་འཆད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་དངོས་སུ་འགལ། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་མེད་ཅེས་སྨྲ་ན་ནི་ཐ་སྙད་ལ་སྡང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་ཚིག་ཙམ་ལ་མི་རྩོད་དོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་གཞན་སྡེའི་གྲལ་དུ་ཞུགས་པ་ཡིན་པས་དབུ་མ་པ་ཆེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

236

པོར་ག་ལ་འགྱུར།
ཁྱེད་ཀྱི་བཞེད་ཚུལ་འདི་ལའང་དོགས་པ་ཆུང་ངུ་ཞིག་གསོལ་ན། བྱས་པ་དང་
མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་ན། རང་བཞིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཐེར་ཟུག་གནས་པ་མ་ཡིན་དང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་འཆད་ཚུལ་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། མོ་གཤམ་གྱི་བུ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་གང་རུང་ཞིག་ཆོས་ཅན་དུ་འབུལ་ལོ། །ཡང་བདེན་པར་ཁས་ལེན་པ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ན། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འཕུལ་ཡང་མི་ཐུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་པས་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་བདེན་པ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཁས་ལེན་ཀྱང་། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་འཕུལ་མི་ཐུབ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས། དེ་ཡང་ཆེས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཡང་འཕུལ་བར་མི་ནུས་པར་ཐལ། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པའི་སྒྲོ་བཏགས་ཐུན་
མོང་མིན་པ་གཞན་སྐྱེ་སོགས་འགོག་པའི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་རིགས་པ་ཐམས་ཅད་
ལྟར་སྣང་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །
ཡང་མཁས་པ་དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་བདག་མེད་མཐོང་བ་
ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་བདེན་
མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོ་ཞིག་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་གསུངས། འོ་ན་མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱི་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

237

ཀུན་ལ་བློས་སྦྱར་བྱ། །ཞེས་དང་། མདོ་སྡུད་པ་ལས། བདག་ཇི་འདྲ་བར་དེ་འདྲར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཤེས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་ཕབ་
ནས་དེའི་འོག་ཏུ་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་
དབབ་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ལ་ཕུང་སོགས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
ཡང་བདག་མེད་རྟོགས་ཚེ་རྟག་པའི་བདག་སྤོང་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
བསྡུས་སུ་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༠༢ འདི་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་འདོད་པ་མང་པོས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་ཇི་ལྟར་
བཟུང་བའི་ཡུལ་སུན་འབྱིན་མི་ཤེས་པས། དེ་དོར་ནས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་མེད་པའི་གནས་ལ་ངལ་བ་བྱེད་པར་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། གསུང་འདིའི་དོན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་པས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མེད་པར་རྟོགས་
མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་དེ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་གསུང་ཚུལ་དེ་འགོག་པར་འདོད་པའི་ཁ་ཅིག་དེ་ན་རེ། དེ་ལ་མཁས་པའི་མཁས་པ་དག་གིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་

དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བ་མི་ཁེགས་པར་ཐལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ནི་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ལན་མེད་དོ། །དེས་ན་འདི་ནི་ཕ་རོལ་པོས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་

བདག་དང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་སྟོན་པ་
ཡིན་ལ། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་བཀག་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ཁེགས་པའི་གནད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

238

ནི། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་

བདག་རིགས་པས་འཚོལ་བ་ན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པས། སྒྲུབ་བྱེད་མ་མཐོང་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འཛིན་པའི་བློ་བཟློག་པའོ་ཞེས་ཟེར།
དེ་སྐད་སྨྲ་བ་པོའི་གསུང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མཁས་པའི་མཁས་པའི་གསུང་ཡིན་མིན་དོགས་པ་ཆེ་བར་ཐལ། ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་གཞུང་དེས་རང་སྡེ་འོག་མ་དག་གིས་དངོས་པོའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་འདོད་ཀྱང་། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་
པས་ཇི་ལྟར་བཟུང་བའི་ཡུལ་ངོས་མ་ཟིན་ནས། དེ་དོར་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་གང་ཟག་རྟག་གཅིག་རང་དབང་བ་དང་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་སུ་མེད་པ་ཙམ་གཏན་ལ་ཕབ་ནས། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པར་རློམ་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་སྙིང་པོ་མེད་པའི་གནས་ལ་ངལ་བ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཤེས་དགོས་ཞེས་དངོས་སུ་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ཁྱོད་ཀྱི་གསུང་དེས་ནི་ཕྱོགས་ཙམ་ཡང་མ་ཐོན་ནས་འབེན་མ་
མཐོང་བར་མདའ་འཕངས་པར་བྲེལ་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་གཞན་ལུགས་འགོག་འདོད་ཀྱང་འགོག་རྒྱུའི་ལུགས་དེ་ངོས་མ་ཟིན་པའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནམ། ཡང་འགྲེལ་པ་དེར། དེས་ན་འདི་ནི་ཕ་རོལ་པོས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་དང་།

ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་གཞན་དུ་འདོད་པ་ལ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ།
ཞེས་ཞིབ་ཕྲའི་སྤུ་རིས་མ་ཕྱེད་པར་སྤོམ་བཤད་ཀྱིས་རང་ལུགས་བཞག་པའི་གསུང་དེ་ལའང་འདི་ལྟར། སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་

དང་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་གཞན་དུ་འདོད་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་ལྷན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

239

སྐྱེས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདག་མི་འཛིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདག་འཛིན་མིན་པར་ཐལ་ཏེ། དཔེར་ན། གཞན་སྡེས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྟག་བདག་འཛིན་པའི་བློ་བདག་འཛིན་མིན་པ་བཞིན། འདོད་དོ་སྙམ་ན། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཁེགས་པས་
ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཅིའི་ཕྱིར་ཁེགས་ཏེ། རྟག་བདག་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་
ཁེགས་པ་ཙམ་གྱིས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་འཛིན་མི་ཁེགས་པ་བཞིན། འདི་ནི་དངོས་
པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། དངོས་སྨྲ་བས་དེ་ལྟར་ཁས་བླངས་པར་སོང་བ་
དང་། དེས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་ནོ། །
ཡང་དེར་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་བཀག་པས་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདག་ཁེགས་པའི་
གནད་ནི། རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་རྣམས་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་སྨྲ་བ་ཀུན་གྱིས་ལྷན་

སྐྱེས་ཀྱི་བདག་རིགས་པས་འཚོལ་བ་ན་ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་འདོད་པས། སྒྲུབ་བྱེད་མ་མཐོང་ན་བསྒྲུབ་བྱ་འཛིན་པའི་བློ་བཟློག་པའོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་བདག་ལ་ཕྲ་རགས་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པས་ཁྱེད་ཀྱི་གསུང་

འདིའི་རིགས་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་སྦོམ་ལ། འོ་ན་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་རྫོགས་པར་ཁེགས་ན། དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཁེགས་དགོས་པར་ཐལ། མཐའ་བཞི་ཅི་རིགས་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་དང་དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་དེ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱར་དངོས་སྨྲ་བས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས་པ་དང་འགྲིགས་པ་གཉིས་
ཀའོ། །འདོད་ན། མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༨༡ རྣམ་པར་རྟོག་པ་བཞིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

240

རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉི་ག་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་བྱ་བ་སྨོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ། དེ་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲའི་རིགས་གྲངས་ཀྱིས་ག་ལ་ལངས། དེའི་ཐད་དུ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་
གཏན་ཚིགས་འདི་ལྟར་འགོད་པ་ནི་ཐལ་རང་གཉིས་ཀ་མཐུན་ཀྱང་གཞན་ལ་གྲགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་སུ་འདོད་པ་ནི་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་གསུངས་ན་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་དེ་མདེའུ་མེད་པའི་མདའ་མོ་ལྟ་བུ་ཞིག་ནི་ཉིད་ཀྱིས་ག་ལ་བཞེད།
ཡང་ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཇུག་
པ་རྩ་འགྲེལ་གྱི་དགོངས་པ་འཆད་སྐབས་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་
བརྟགས་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩེ་མོ་ཆེས་མཐོ་བའི་འཇིག་ལྟ་
ཉི་ཤུ་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ནི་འདི་དག་གོ །ཞེས་རྩ་བའི་འགྱུར་ལྟར་གསུངས་པ་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདིར་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་གང་ལ་གནས་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཡིན་ན། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ལ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་དང་། རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་པོ་ལྷན་ཅིག་པའི་ཡུལ་ལ་འཆད་ན་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཉི་ཤུ་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱིས་སྤངས་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཡང་། ཞེས་རང་ཉིད་ཀྱིས་

བཤད་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། ལྷན་ཅིག་པ་པོ་ལ་འཆད་ན་མདོ་ལས་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོ་བ་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་བཅོམ་ནས་ཞེས་པའི་དོན། ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །བཅོམ་བདག་གང་དང་། ཞེས་འབྱུང་བ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཟེར།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

241

དེ་ལ་དང་པོར་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ལ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་ཟེར་བ་རིགས་པ་སྦོམ་ཆེས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས། འདི་དྲི་བར་བྱ་སྟེ། འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ཞེས་པ་ལ་འཇིག་ལྟ་མིན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འཇིག་ལྟར་ཀུན་ཏུ་བརྟགས་པ་ལ་བཞག་པ་ཞིག་དང་། གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ང་དང་ང་

ཡི་བར་འཛིན་པའི་ཤེས་རབ་ཉོན་མོངས་ཅན་ལ་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་སུ་བཞག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་དེ་ལ་ཉི་ཤུའི་གྲངས་མ་ངེས་པར་ཐལ་ཟེར་ན་ནི་ཤིན་ཏུ་འདོད་དེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འཇིག་ལྟར་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་སོགས་དེ་ཉི་ཤུ་པོ་གང་ཡང་མིན་པས་སོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་དེ་བས་ཀྱང་མ་ངེས་ཏེ། དེ་ནི་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ང་དང་ང་ཡི་བར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་འཇིག་ལྟ་ཕྲ་མོ་གཉིས་ལ་བྱ་དགོས་པས། འདིར་བསྟན་ཉི་ཤུ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁྱེད་ཀྱིས་འདིར་ཊཱིཀ་ཆེན་ལ་བརྟག་པ་གཉིས་བྱས་ནས་ཕྱི་མ་ལྟར་ན་འཇུག་པ་
དང་འགལ་ལོ་ཞེས་གསུངས་པ་ནི། རྩེ་མོའི་འཇིག་ལྟ་ཉི་ཤུ་ལྷན་ཅིག་པ་པོར་ཊཱིཀ་ཆེན་
དུ་གསལ་བར་བཤད་པས། ཁྱེད་ཀྱིས་བརྟག་པ་དེ་ལྟར་བྱ་དགོས་དོན་མེད་ལ།
འཇུག་པ་ལས། ལྟ་རི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྡོ་རྗེ་ཡིས། །བཅོམ་བདག་གང་དང་ལྷན་ཅིག་འཇིག་འགྱུར་བ། །འཇིག་ཚོགས་ལྟ་རི་ལྷུན་སྟུག་ལ་གནས་པའི། །རྩེ་མོ་མཐོ་བར་གྱུར་པ་འདི་དག་གོ །ཞེས་རྒྱུན་ཞུགས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་རྡོ་རྗེས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་བདག་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་བཅོམ་པ་ན། བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་རྩ་བའི་འཇིག་ལྟ་གང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་མདོ་ལས་གསུངས་པ་ཉི་ཤུ་པོ་ནི་འདི་དག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

242

གོ། །ཞེས་པའི་འཆད་ཚུལ་དེ་ནི་མདོའི་དགོངས་པར་འཇུག་པ་ལས་གསལ་བར་གསུངས་པས། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ་རང་ཉིད་དབུ་མ་འཇུག་པ་དང་འགལ་ན་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་འཇུག་པ་དང་འགལ།
ཁྱེད་ཀྱིས་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་གསུང་ཚུལ་ལས་ཀྱོག་བཞེད་ཀྱང་འཇུག་པ་རྩ་བའི་
ཚིག་འདིའི་དོན་ལ་གསུང་རྒྱུ་ཆེར་མ་རྙེད་ནས་ལྷན་ཅིག་པའི་ཡུལ་དང་ལྷན་ཅིག་པ་པོ་གཉིས་ཐ་དད་མེད་པའི་འཆད་ཚུལ་ཤེས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུར་སྣང་བས། དེ་ནི་རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅུ་པ་ལས། བུད་ཤིང་གང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་སྐབས་ཐམས་

ཅད་དུ་བྱ་བྱེད་གཅིག་ཡིན་པ་ནི་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་དང་

འགལ་བར་མ་ཟད། ལྷན་ཅིག་པ་ཞེས་པ་ནི་ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་དང་འདྲ་བས། དེ་འདྲའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པའི་ཡུལ་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་དགེ་སློང་གི་དགེ་འདུན་ཆེན་པོ་དང་ཐབས་ཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པའི་ཡུལ་དང་། ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་པོ་གཉིས་སོ་སོར་དགོས་ཀྱི། རང་ཉིད་རང་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་
ཐ་སྙད་ནི་སྔར་མ་བྱུང་བ་ཞིག་གོ །
འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་ལ་འཇིག་ལྟ་དངོས་མིན་ཀྱང་འཇིག་ལྟའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཞིག་དང་། གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ང་དང་ང་ཡི་བར་འཛིན་པའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་སུ་བཞག་པ་གཉིས་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་
དགོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་པར་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་གང་ཡིན་ལ་འཇིག་ལྟ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་དགོས་ན། གཟུགས་ཕུང་བདག་ཏུ་ལྟ་བའི་འདིར་བསྟན་འཇིག་ལྟ་ཀུན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

243

བརྟགས་དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། འཇིག་ལྟ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གཞི་མེད་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཇིག་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱེད་
ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་ཕུང་པོ་དམིགས་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་མེད་ལ་བདག་ཏུ་ལྟ་བ་ལ་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བ་ཞེས་བར་གྱི་ཚིག་མི་མངོན་པར་བྱས་པར་བཞེད་པས་ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །འཇིག་ལྟ་ཡིན་ན་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞེད་པའི་འཇིག་ལྟ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེས་གཟུགས་ཀྱི་ཕུང་

པོ་ལ་མ་དམིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར།

༼ཐོག་མར་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་པ།༽
གཉིས་པ་ཆོས་བདག་འགོག་བྱེད་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། ཐོག་མར་གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་གལ་ཆེ་བར་བསྟན་པ་དང་། རིགས་ཤེས་ལ་གཞལ་བྱ་དང་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རྟགས་དངོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དབུ་མ་རྩ་བའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་པ་ཕབ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༩༥དེ་ལ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དང་དབུ་མ་པ་སུའི་ལུགས་ལའང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་ཡོངས་གྲུབ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ན་
སྟོང་གཞི་གང་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གཞི་གང་ལ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་ཏུ་བཟུང་བ་དེ་ལ་རག་ལས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

244

གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཚེ། དབུ་སེམས་གང་གི་སྐབས་སུའང་ཐ་མལ་པ་རྣམས་འཁོར་བར་འཁོར་བའི་རྩ་བར་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་གྱིས་གཞི་གང་ལ་
དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་བདག་འགོག་
དགོས་ཏེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་

རྩ་བ་དྲུངས་ནས་འབྱིན་པའི་ཆེད་ཁོ་ན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དེ་ཉིད་ལས། ༩༦ དེ་ལྟར་བྱས་ན་སེམས་ཅན་རང་ག་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མཐོང་བ་དང་ཐོས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་མིག་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གཞན་དབང་འདི་ཙམ་ལ་བདག་ཏུ་འཛིན་པས། དེ་ཉིད་སྟོང་གཞིར་བཟུང་ནས་སྟོང་པ་གཏན་ལ་དབབ་དགོས་ཀྱི། ཞེས་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས།
༧༣ དེའི་ཕྱིར་འདིར་ཆོས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་ཁོ་ན་རིགས་པས་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་གཞན་བསྟན་པ་སླ་བར་དགོངས་ཏེ། སློབ་དཔོན་གྱིས་

དབུ་མའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དང་པོར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་
སོགས་ཉེ་བར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ལྷན་
སྐྱེས་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་ཏུ་བཟུང་བའི་གཞིའི་གཙོ་བོ་ནི། རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་
ཟག་དང་། གང་ཟག་དེའི་གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་ལ་སོགས་པའི་གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་འབའ་ཞིག་ཡིན་ལ། རང་སྡེ་དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་གཞིའི་གཙོ་བོའང་འདི་དག་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རང་གཞན་ལ་ཕན་གནོད་དངོས་སུ་འབྲེལ་ཞིང་། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ནི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དག་གིས་དོན་དམ་དུ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

245

ལོག་རྟོག་གི་གཞིའི་གཙོ་བོའང་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་མཐོང་བས་བྱས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་འབྱིན་པ་དང་། གྲུབ་

མཐའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་། གཞན་དབང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་ལ་འབེབས་རྒྱུ་གལ་ཆེ་སྟེ། དེ་དག་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་ཞེན་པ་ཁེགས་ན། ཆོས་གཞན་རྣམས་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་ཞེན་པའི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོ་འདོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་བདེ་བླག་ཏུ་འགོག་ནུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼དབུ་མ་རྩ་བའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་པ་ཕབ་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་དབུ་མ་རྩ་བའི་སྐབས་སུ་གཙོ་བོར་གཞན་དབང་གི་ཆོས་རྣམས་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་གཏན་པ་ཕབ་ཚུལ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་དོན་དེ་དག་ལ་དགོངས་ནས་འཕགས་པས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས། འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་འདི་རྣམས་ངོ་བོ་
ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པར་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་། །འགག་པ་མེད་པ་སྐྱེ་མེད་པ། །ཆད་པ་མེད་པ་རྟག་མེད་པ། །འོང་བ་མེད་པ་འགྲོ་མེད་པ། །ཐ་དད་དོན་མིན་དོན་གཅིག་མིན། །སྤྲོས་པ་ཉེར་ཞི་ཞི་བསྟན་པ། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །དམ་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་རྩ་ཤེའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཐུབ་པའི་
དབང་པོ་གང་ཉིད་ལ་ཕྱི་ནང་གི་འདུས་བྱས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་འགག་སོགས་སྤྲོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

246

པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་རང་དབང་དུ་སྟོན་པའི་སྒོས་སྨྲ་བ་ཟླ་མེད་དུ་གྱུར་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པའི་སྒོ་ནས་རྩ་ཤེའི་གཞུང་དོན་མདོར་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༩ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ལ་ཇི་ལྟར་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟར་ནི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་གིས་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་པ་ནས་རྟེན་འབྱུང་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་སྟོན་པར་གསུངས་སོ། །
འདིའི་འགག་སོགས་ཀྱི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་ཚུལ་ཡང་། ཚིག་གསལ་ལས།
༩ད་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་
ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་འདི་ལ་འགག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ནས། འདི་ལ་དོན་གཅིག་པུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་བར་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་ཁྱད་པར་བརྒྱད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་དེ། ཞེས་རྩ་ཤེར་འདུས་བྱས་ཀྱི་

རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པའི་དོན། དེ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་འགག་ལ་སོགས་པའི་སྤྲོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བའི་དོན་དུ་
བཀྲལ་ལ། འཆད་ཚུལ་ཡང་ཁྱད་གཞི་དེ་དག་ལ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པས། ཁྱད་པར་གང་ཡང་མ་སྦྱར་ནས་ཁྱད་ཆོས་དེ་རྣམས་འགོག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཁྱད་ཆོས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པའི་བྲལ་ཚུལ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་དག་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་འཆད་དགོས་པ་དང་། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་རྟེན་འབྱུང་དེ་དག་སྐྱེ་འགག་སོགས་ཀྱི་ངོ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

247

བོར་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་

ཡིན་ཚུལ་བཅས་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
གང་ལ་བལྟོས་ནས་ཁྱད་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་སྐྱེ་འགག་སོགས་དང་བྲལ་བར་འཆད་པའི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ལ་འཇོག་པའང་ཚིག་གསལ་ལས། ༣༢ དེ་ལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བསྟན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བ་དག་གི་ཡེ་ཤེས་ཟག་པ་མེད་པའི་
ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་
ཀྱིས་བློ་གྲོས་ཀྱི་མིག་ཉམས་པར་བྱས་པ་དག་གི་ཤེས་པའི་ཡུལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ནི་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཐམས་ཅད་མིན་གྱི། མ་རིག་པའི་བསླད་པ་དང་བྲལ་བའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་འགག་སོགས་དང་བྲལ་ཚུལ་ཡང་དེའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པའི་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ཏེ་དེ་དག་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཞེས་པ་ནི། མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་

མ་བསླད་པའི་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་
ཤེས་ཉིད་ལ་འཇོག་པར་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པས། སྤྱིར་མ་རིག་པ་དང་དེའི་བག་ཆགས་གང་རུང་གིས་བསླད་མ་བསླད་ཀྱིས། ཆོས་དེ་ཟག་བཅས་ཡིན་མིན་གྱི་
ཁྱད་པར་འབྱེད་དགོས་པར་གྲུབ་ལ། བསླད་ཚུལ་ཡང་གཟུགས་སོགས་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་རྣམས་ནི་ཟག་པ་དེའི་དབང་གིས་བྱུང་བས། རང་ཉིད་མ་དག་པའི་ངོ་བོར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

248

བསྐྱེད་པས་བསླད་པ་དང་།
ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་སོགས་ནི་ཟག་པ་དེའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་འཁྲུལ་བའི་སྣང་བ་ཅན་དུ་བསྐྱེད་པས། ཡུལ་སྣང་ཚུལ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བསླད་པ་བཅུག་པས་ན་དེས་བསླད་པ་སྟེ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་ངེས་པས་ན། ཐེག་གསུམ་གྱི་སློབ་པ་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་མེད་དོན་སྤྱིའི་
ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདེན་པ་སོགས་ཀྱང་འཇོག་ཚུལ་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་ཟག་བཅས་སུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྟ་བ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་

བཞིའི་ནང་ཚན་དུ་ཟག་བཅས་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་བར་གསུངས་པའི་ཟག་བཅས་ནི། འཇོག་ཚུལ་སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཟག་བཅས་ལ་བྱ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །སློབ་མི་སློབ་ཀྱི་མཉམ་གཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། སློབ་པ་རྗེས་
ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལས་གཞན་
པའི་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་
འཁྲུལ་སྣང་ཅན་དུ་གསུངས་པས། ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་པོ་ཁོ་ནར་ཟད་དོ། །
མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་ཅེས་པ་ནི། གཤིས་
ལུགས་སམ་ཡིན་ལུགས་སུ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་པས། རྟེན་འབྱུང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་འགག་པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཀྱང་། འཕགས་པའི་མཉམ་
གཞག་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་གཟིགས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུའམ་ཡིན་ལུགས་
སུ་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་མེད་པས། དེ་དག་རང་རང་གི་ཁྱད་ཆོས་འགག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

249

སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཤིས་ལུགས་སུའམ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་ལ། དེ་ལྟར་མ་གྲུབ་
པ་དེ་ཇི་བཞིན་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་སྤྲོས་པ་
ཐམས་ཅད་ལྡོག་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ཉིད་ལ་སྤྲོས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །
དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་ཚུལ་ནི་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་ཡི། དོན་དམ་བདེན་པ་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ན། དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་དང་། སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་སོགས་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་དགོས་སོ་སྙམ་ན་ནི་མི་འཐད་དེ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ༣༦༦ དེས་ན་བློ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མ་གཏོགས་པ། བདེན་སྟོང་དེ་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་
བྲལ་དགོས་པ་ནི་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༦༩ སྤྲོས་པ་ལས་འདས་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་ནུབ་པ་ལ་བྱའི། སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་མེད་པ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། གཞན་དུ་ན་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་སྣང་བའི་སྤྲོས་པ་གཉིས་ཡ་མི་འབྲལ་བས། དོན་དམ་བདེན་པ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཆོས་ཉིད་དེ་རང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མ་གཏོགས། སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་ཉིད་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་ཉིད་གང་ཡིན་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པས། རང་རང་གི་ཆོས་ཅན་དེ་གཉིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

250

ཆོས་ཀྱི་སྤྲོས་པར་འཇོག་དགོས་ཤིང་། ཆོས་ཉིད་དེ་དང་དེའི་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྣང་
གི་སྤྲོས་པ་གཉིས་ཡ་བྲལ་དུ་འགྱུར་བ་གཏན་མི་སྲིད་དེ། ཆོས་ཅན་མེད་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ལ་ལྟོས་ནས་
འགག་སོགས་མེད་པར་སྟོན་པའི་དོན་ཅི། དེ་ལྟར་བསྟན་པས་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་འགྱུར་སྙམ་ན། ཁྱད་ཆོས་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཁྱད་གཞི་རྟེན་འབྱུང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ལ་མཚོན་ན། མྱུ་གུ་དེ་འགག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་མྱུ་གུ་རང་གི་
གཤིས་ལུགས་སམ་ཡིན་ལུགས་མ་ཡིན་ན། མྱུ་གུ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་དེ། ཟག་མེད་
ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་ཞེས་པ་ནི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟིགས་ངོར་གྲུབ་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཉིད་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་རྟེན་འབྱུང་གི་ཡིན་ལུགས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས་སོ། །
ཁྱད་གཞི་མྱུ་གུ་དེ་ཁྱད་ཆོས་འགག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཤིས་ལུགས་སམ་ཡིན་
ལུགས་ལ་གྲུབ་ན། མྱུ་གུའི་ཁྱད་ཆོས་འགག་པ་དང་སྐྱེ་བ་སོགས་མྱུ་གུའི་གཤིས་ལུགས་ཡིན་དགོས་ཏེ། མྱུ་གུ་དེ་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྲུབ་པ་དེ་ཐ་
སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཡིན་ནམ། མྱུ་གུ་རང་གི་གཤིས་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་སྐྱེ་
བ་དང་འགག་པ་ཡིན་དཔྱད་པ་ན། དཔྱོད་བྱེད་ཀྱིས་རྙེད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་དཔྱད་

བཟོད་པའི་སྐྱེ་འགག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མིན་ན་ཐ་སྙད་པའི་བློས་བཅོས་ནས་བཞག་པའི་བཅོས་མའི་སྐྱེ་འགག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

251

པའི་དོན་མེད་པས་སོ། །
དེས་ན་འགག་སོགས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ། ཅེས་པ་ནི་དེ་དག་རང་རང་གི་ཁྱད་གཞི་རྟེན་འབྱུང་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ལུགས་སམ་
གནས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཁྱད་གཞི་རྟེན་འབྱུང་མྱུ་གུ་སོགས་ལ་ཁྱད་ཆོས་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཏོ། །དེའི་ཕྱིར་བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །སོགས་དབུ་མ་རྩ་བའི་གཞུང་དག་གིས་རྟེན་འབྱུང་འདུས་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་སྐྱེ་འགག་སོགས་དོན་དམ་དུ་མ་
གྲུབ་པར་གཙོ་བོར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་ནོ། །
རྟེན་འབྱུང་མྱུ་གུ་སོགས་འགག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཤིས་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་རྟེན་
འབྱུང་གི་གཤིས་ལུགས་སམ་གནས་ལུགས་ཡིན་པས། མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་
ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དང་། མྱུ་གུའི་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་ཡིན་མོད། མྱུ་གུའི་གཤིས་ལུགས་དེ་ཉིད་དེའི་གཤིས་ཡིན་ནམ་ཐ་སྙད་པའི་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་དཔྱད་ན། ཐ་སྙད་པའི་བློས་བཞག་ཙམ་དུ་ཟད་པས་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟེན་འབྱུང་མྱུ་གུ་སོགས་འགག་སོགས་ཀྱི་ངོ་བོར་གཤིས་ལ་
མ་གྲུབ་པ་དེ་རྟེན་འབྱུང་མྱུ་གུའི་གཤིས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ཀྱང་། སྤྱིར་གཤིས་ལུགས་
སུ་མ་གྲུབ་པའི་ཁྱད་འབྱེད་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
ཚིག་གསལ་ལས། ༡༡ ད་ནི་སློབ་དཔོན་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་འགག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པར་གྱུར་པ་བསྟན་པར་བཞེད་ནས། སྐྱེ་བ་བཀག་པས་འགག་པ་ལ་སོགས་པ་དགག་པ་སླ་བར་དགོངས་ཤིང་ཐོག་མར་སྐྱེ་བ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

252

དགག་པ་རྩོམ་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་ཁྱད་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་དེ་ཁྱད་ཆོས་སྐྱེ་བའི་ངོ་བོར་གཤིས་ལུགས་སུ་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་ན། འགག་པ་སོགས་ཁྱད་ཆོས་གཞན་གྱི་ངོ་

བོར་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པར་སླ་ཞིང་། ཉན་པ་པོས་ཀྱང་གོ་བདེ་བ་ལ་དགོངས་ནས་རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་ཐོག་མར་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ནས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི། །རྐྱེན་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་
ནས་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བར་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༧༣དམ་བཅའ་བ་བཞི་པོ་དེ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་རིགས་པས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ཡང་དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་སུ་བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་
དམ་པར་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་
བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་དངོས་སུ་བསྟན་པར་གསུངས་ཀྱང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༧༣ འདིར་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་
ལས་སྐྱེ་བ་དང་སྦྲེལ་གྱི། ཡོད་པ་དང་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དགག་པ་དོན་གྱིས་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཞེད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་གསུངས་ལ།
དེའི་ཚུལ་ཡང་། རྐང་པ་བཞི་པའི་མཐའི་མ་ཡིན་ཞེས་པ་དེ་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་དང་སྦྲེལ་ནས། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་སུ་དམ་བཅའ་སྟོན་པའི་དོན་དུ་སྦྱོར་དགོས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

253

ཀྱི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་དམ་བཅའ་སྟོན་པར་སྦྱར་བ་གཞུང་
འདིའི་དོན་མིན་ཏེ། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་དག་གིས་དངོས་པོ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་བཀག་པ་ན། དེ་དག་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་པའི་དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་དོན་གྱིས་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིར་ནི་དངོས་སུ་ཕྱོགས་སྔ་དངོས་སྨྲ་བའི་འདོད་པ་གཙོ་བོར་འགོག་པའི་སྒོ་ནས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ལས་མ་ཡིན། ཞེས་སོགས་མདོར་བསྟན་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་གང་ཞིག །རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གཞུང་དག་

གིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་སོགས་དངོས་སུ་བཀག་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོར་
བསྟན་གྱིས་གང་མདོར་བསྟན་པ་དེ་རྒྱས་བཤད་ཀྱིས་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་འཆད་དགོས་
པའི་ཕྱིར།
གལ་ཏེ་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་རྟགས་བསྟན་པ་ཡིན་ན། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་དང་རྒྱུ་མེད་ལས་མིན་པས། །ཞེས་པ་ལྟ་བུར་རྐང་པ་གཉིས་པའི་མཐར་བྱེད་ཚིག་སྦྱར་རིགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པས་ན། འདོད་ཚུལ་དེ་ཡི་གེའི་དོན་ལའང་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་ཅེས་པའོ། །
དེས་ན་གཞུང་འདིའི་དོན་སྦྱོར་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་གང་
དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དུས་གནས་སྐབས་གྲུབ་མཐའ་གང་ན་ཡང་མཐའ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

254

བཞི་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ཚུལ་དེ་དག་རང་རང་ལ་འོག་ནས་འཆད་པའི་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་སོ་སོས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྦྱོར་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །
དོན་དམ་པར་སྐྱེ་ན་མཐའ་བཞི་པོ་ཅི་རིགས་པ་ལས་ངེས་པར་སྐྱེ་དགོས་ཤིང་། དངོས་སྨྲ་བས་ཀྱང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུའང་འདོད་པས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཅེས་གསུངས་
པ་ཡིན་ནོ། །
དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་། རྒྱུ་ཡོད་པ་ལའང་བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པས། དམ་བཅའ་བཞིས་ཆོག་པར་གསུངས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་སྣོད་བཅུད་ཀུན་དབང་ཕྱུག་གིས་
བྱས་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༨༡གང་དག་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དག་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་སྐྱེ་བར་མངོན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་གི་ལྟར་ན་ཡང་དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་བདག་ཏུ་གྱུར་པའམ། གཞན་དུ་གྱུར་པའམ། གཉི་གར་གྱུར་པ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བས། དབང་ཕྱུག་ལ་སོགས་པ་རྒྱུར་སྨྲ་བ་དག་ཀྱང་བཤད་ཟིན་པའི་སྐྱོན་ལས་མི་འདའ་སྟེ། ཞེས་མཐའ་གསུམ་པོ་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱེ་བར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པར་གསུངས་ལ།
ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ༤༤༡ ཡང་ན་རྒྱུ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྒྱུ་ངན་པ་སྟེ། ཆུང་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱུ་ངན་པ་གང་ཞེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་དང་། དབང་ཕྱུག་དང་། སྐྱེས་བུ་དང་། གཙོ་བོ་དང་། དུས་དང་། སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་ལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

255

སོགས་པ་སྟེ། ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་འཛིན་པ་དེ་དག་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་ནང་དུ་འདུས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
བདག་དང་གཞན། གཉིས་ཀ་དང་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྣམས་གོ་རིམ་འདི་ལྟར་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ནི་རྒོལ་བ་དབང་རྟུལ་གྱི་འདོད་པ་
ལོག་རྟོག་གི་གཞི་ཆུང་བས་ཐ་མར་བསྟན་ལ། ཡ་གྱལ་བཀག་ན་ཚོགས་པ་འགོག་པར་སླ་བས་བདག་གཞན་རེ་རེ་བའི་སྐྱེ་མེད་སྔར་བསྟན་ནས་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེའི་མཇུག་ཏུ་བསྟན། བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ནི་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཡན་ལག་ཡིན་
པས། བདག་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལས་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་དང་པོར་གསུངས་སོ། །
དེ་དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ནི་རྒྱུ་འབྲས་རང་བཞིན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་གཞན་ཡིན་དགོས་པས། རྒྱུའི་དུས་སུའང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་དགོས། དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་འགོག་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོ་ན་གཞུང་འདིའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་དངོས་སུ་
མ་བསྟན་པར་འདོད་ན། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །གཉི་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་པས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་འདོད་དགོས་པས། དེ་འདོད་ན།
འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༡༤ རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་
པ། དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་བླངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་སྙམ་ན་སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

256

སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་དང་། འཇུག་པའི་གཞུང་དེ་གཉིས་ཀའི་སྐབས་སུའང་དངོས་སུ་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་ཙམ་བཞག་པ་ཡིན་ཡང་། རང་བཞིན་
གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་ཅེས་སྨོས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ལ་
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་གང་རུང་དུ་ངེས་ཤིང་། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཅི་རིགས་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། བསྟན་བཅོས་འདིར་མཉམ་ཉིད་བཅུའི་ནང་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མཉམ་པ་ཉིད་གཙོ་བོར་གཏན་
ལ་འབེབས་པར་བཞེད་ནས། མཐའ་བཞིར་མི་སྐྱེ་བའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་ཤེས་ཆེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་
བའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། ཞེས་པ་ལ་བར་གྱི་ཚིག་རྣམས་མི་མངོན་པར་བྱས་ནས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་དམ་བཅའ་བཞག་པ། ཞེས་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། དེ་རིགས་པས་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་བསྟན་པ། ཞེས་པའི་ས་བཅད་མཛད་ནས་དེ་འཆད་པར། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་རྣམས་བྱུང་བ་གང་ཞིག །གཞུང་དེ་དག་གིས་རང་
བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དངོས་སུ་མི་འཆད་པར། མཐའ་
བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དངོས་སུ་འཆད་པའི་ཕྱིར་དང་། གོང་གི་ས་བཅད་གཉིས་ཀྱི་མཇུག་ཐོགས་སུ་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་
གྲུབ་པའི་དོན་བཤད་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་བླངས་ཤིང་དེ་འཆད་པའི་གཞུང་། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱུ་ལ་མ་བལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ཞིང་། དེས་ཀྱང་རང་བཞིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

257

གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་མི་འཆད་པར། སྔར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་རྒྱས་པར་བཀག་པས་དོན་གང་གྲུབ་ཅེ་ན། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་ཅེས་འཆད་པར་གཞུང་ཉིད་ལས་ཆེས་གསལ་བས་སོ། །
དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་དངོས་སུ་མ་
བསྟན་ཀྱང་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་སུན་འབྱིན་ཡང་དག་གིས་བཀག་པས། དེ་དག་ལ་
བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་གོ་བར་ནུས་ཏེ། ཁྱབ་བྱེད་མཐའ་བཞི་གང་རུང་གི་སྐྱེ་བ་དངོས་སུ་བཀག་པས། ཁྱབ་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དོན་
གྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༤༠ དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི།

དངོས་སུ་དམ་བཅའ་བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼རིགས་ཤེས་ལ་གཞལ་བྱ་དང་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་རིགས་ཤེས་ཚད་མ་ལ་གཞལ་བྱ་དང་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། གསུང་རབ་ལས་མཐའ་བཞི་སོགས་གསུངས་པ་ཀུན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་འདུ་ཚུལ། གཉིས་ཡིན་གཉིས་མིན་སོགས་ཀྱི་མཐའ་བཞི་
བྲལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཐད་ལྡན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རྩ་ཤེ་ལས། གང་གིས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

258

འབྱུང་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་འགག་སོགས་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་འཕགས་
པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བསྟན་པར་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་པ་དང་། རྩ་འཇུག་ཏུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་ལ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པར་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་བཤད་པ་འདི་དག་
གིས་ནི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་མ་རྟོགས་པ་དང་། དེའི་
ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་དང་། དབུ་མ་པ་ལ་རང་བཞིན་འགོག་པའི་རྟགས་དང་ཐལ་འགྱུར་ཡོད་ཀྱི། རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་དང་དཔེ་སོགས་མེད་པར་
སྨྲ་བ་སོགས་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྲོས་པའི་མཐའ་བརྒྱད་དང་བྲལ་བ་ཙམ་
གྱི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་
རིགས་པས་བཀག་པས། དེ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རང་ལུགས་ལ་གྲུབ་
པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་མཐར་ཚིག་གསལ་ལས། ༣༡ དེའི་ཕྱིར་སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ལ། སྐྱེ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་

དགག་བྱ་ཕར་འགོག་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཚུར་བསྒྲུབ་རྒྱུ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་ལ། རྣམ་བཅད་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པས། ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་
མེད་ཡིན་པར་དོན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་རང་
འགྲེལ་ལས། ༡༨༠ དེའི་ཕྱིར་ཚུལ་འདིས་ནི། དེ་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་མིན་གཞན་དག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

259

ལས་ལྟ་ག་ལ་ཞིག །གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་པར་ནི་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་གང་དམ་བཅས་པར་གྱུར་པ་དེ་རབ་ཏུ་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རིགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བར་བསྒྲུབས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པས། རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པ་དང་། མཉམ་གཞག་ལ་འཛིན་སྟངས་མེད་པ་སོགས་ནི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་མིན་པར་གསུངས་སོ། །
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༧༠ གང་དག་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་ཡེ་ཤེས་
ཀྱིས་སྤྲོས་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྤྲོས་བྲལ་རྟོགས་སོ་བྱས་ན་ཤིན་ཏུ་རང་ཞིང་
དགའ་ལ། སྤྲོས་པ་མེད་པར་དགག་པ་འཇལ་ལོ་ཞེས་བྱས་ན་མི་བཟོད་པ་ནི། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཞིག་མེད་དགག་གི་དོན་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་པར། མེད་དགག་ཐམས་ཅད་རི་བོང་གི་རྭ་དང་འདྲ་བའི་ཅང་མེད་དུ་འདོད་པའི་བློའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། ཅི་ཡང་མ་གྲུབ་ན་མེད་དགག་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མེད་དགག་ངོས་མ་ཟིན་པས། ལོག་རྟོག་དེ་དག་གི་རྩ་བ་བྱེད་པར་གསུངས་པས། དབུ་མ་པས་མེད་དགག་ཁས་ལེན་པ་དང་། མེད་དགག་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཚུལ་ཤེས་དགོས་ལ། དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༢༥༡ འཇིག་རྟེན་དེ་ན་ཇི་སྙེད་སྒྲ་ཡོད་པ། །ཐམས་ཅད་དངོས་མེད་ཅི་ཡང་མེད་པ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་འབྱུང་བས་ན། མེད་པར་དགག་པ་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པའི་དོན་ནི་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་དགག་དུ་གསལ་བར་བཤད་པ་དང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ༡༡ བདག་ལས་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་དགག་པ་འདི་ནི་མེད་པར་དགག་པའི་དོན་དུ་ལྟ་བར་བྱ་སྟེ། དགག་པ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་དང་། འདི་ལྟར་རྟོག་པ་མ་ལུས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

260

པའི་དྲ་བ་དགག་པས་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཤེས་བྱའི་ཡུལ་མ་ལུས་པ་དང་ལྡན་པ་འགྲུབ་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་

དམ་བཅའི་དོན་མེད་དགག་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཆོས་གང་ཞིག་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ་ཆོས་དེའི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་བཅད་ལྡོག་ནས་འཆར་དགོས་པ་གང་ཡིན་པ་ནི་དགག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་ལྷས་བྱིན་ཚོན་པོ་ཉིན་པར་ཟས་མི་ཟ་བ་ལྟ་བུ་རང་འཛིན་གྱི་བློས་དགག་བྱ་བཀག་
ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་སྒྲུབ་པ་འཕེན་པའི་མ་ཡིན་པར་དགག་པ་དང་། ས་ཕྱོགས་སུ་བུམ་པ་མེད་པ་ལྟ་བུ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ཙམ་ལས་ཆོས་གཞན་འཕངས་པ་མེད་པའི་མེད་དགག་དང་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །
གཞི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་དགག་བྱའི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་དེ་བློ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ལ། དགག་བྱ་དངོས་སུ་བཅད་སྟོབས་ཀྱིས་འཆར་དགོས་པས་དགག་པ་
ཡིན་ལ། དགག་བྱ་བཀག་པའི་ཤུལ་དུ་ཆོས་གཞན་གང་ཡང་མི་སྒྲུབ་པས། དེ་ལྟ་བུ་ལ་མེད་དགག་ཅེས་བྱའོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་མེད་དགག་ཡིན་ཞིང་། དེ་མཉམ་གཞག་གིས་ཡུལ་དུ་བྱས་ཚུལ་ཡང་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ལྷག་མ་མེད་པར་མཉམ་གཞག་གི་ཡུལ་དུ་ཕར་བཀག་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་འཛིན་པ་ཡིན་གྱི། ཆོས་ཉིད་
གཟིགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་གང་ལའང་ཆོས་ཉིད་འདི་ནི་མེད་དགག་གོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། འདི་ནི་དོན་དམ་བདེན་པའོ་སྙམ་པ་སོགས་སུ་འཛིན་སྟངས་ཡོད་པ་ནི་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་ཅིང་འདོད་ཀྱང་མི་རིགས་ཏེ། འཛིན་ཚུལ་དེ་ནི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

261

ཆོས་ཉིད་ཅེས་པ་ཞིག་ཕར་ངོས་སུ་ངོས་བཟུང་ནས་རང་གི་བློའི་ངོས་ནས་མིག་གིས་གཟུགས་ལ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཕར་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ནི་བློ་ཆོས་ཉིད་ལ་མ་ཞུགས་ཏེ། བློས་ཆོས་ཉིད་འཛིན་པ་དང་མཐོང་ཞེས་པའི་འཛིན་ཚུལ་དང་མཐོང་ལུགས་ནི། འཇུག་པ་ལས། གང་ཚེ་སྐྱེ་མེད་དེ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་བློ་ཡང་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བ། །དེ་ཚེ་དེ་རྣམ་སྟེན་ནས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་རྟོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་
བློ་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཞུགས་པ་དེའི་ཚེ། དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འཇོག་པར་གསུངས་པས་སོ། །
ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པ་དང་མཐོང་ཞེས་པ་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དགག་བྱ་ཕར་

བཅད་པ་ཙམ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ནི། འཕགས་པ་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་། གཟུགས་རྣམས་མི་མཐོང་ཚོར་བ་དག་ཀྱང་མི་མཐོང་ཞིང་། །ཞེས་སོགས་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་ཡིན་པས། གཞི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པའི་སྟོང་
སང་དེ་ཀ་བློ་ལ་ཤར་བ་ཙམ་དང་། བློ་དེ་ཡང་དགག་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྟོང་
སང་གི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དེ་ག་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་འདི་དོན་དམ་ཡིན། བདེན་པ་ཡིན། ངས་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ཡོད་སྙམ་པ་སོགས་གང་བྱུང་ནའང་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཉིད་སྒོམ་པའི་དོན་མ་ཚང་བར་གསུངས་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས།
གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ན་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
སྡུད་པ་ལས། ཕུང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོགས་ནའང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིགས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

262

ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པ་ན། དགག་བྱ་རྣམ་པར་
བཅད་ཙམ་མ་བཟུང་བར། དེ་ལས་གཞན་བདག་མེད་ཡོད་པ་དང་། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་སོགས་སུ་བཟུང་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་ཀྱི། སྐྱེ་བ་མེད་པའི་སྟོང་པ་
ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་དད་པའམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་སྒོམ་པ་མིན་པར་གསུངས་སོ། །
ཆོས་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། དེ་ལྟར་དུ་དགག་བྱའི་སྤྲོས་པ་བཅད་ཙམ་
གྱི་མེད་དགག་ལ་འཇོག་པར་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་དབུ་སེམས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་
དག་མགྲིན་དབྱངས་གཅིག་ཡིན་པས། མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ན་རེ།
སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་
པ་ཡིན་ཀྱང་མེད་དགག་མིན་ལ། དེའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ན་དེ་ཉིད་མེད་དགག་ཏུ་རྗེ་
ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་གང་ལས་ཀྱང་མ་བཤད་ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་དེ། དྲང་ངེས་
རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༢༤ དགག་བྱ་ལ་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་གཏོགས་དགག་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་རང་གི་དགག་བྱའི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ནི། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་གཉིས་མཐུན་པས་དེ་ལས་གཞན་པའི་དོན་དམ་འཇོག་པར་མི་རིགས་ལ། ཞེས་དབུ་སེམས་གཉིས་དོན་དམ་བདེན་པའི་དགག་བྱ་གང་འགོག་མི་མཐུན་ཀྱང་། སྟོང་གཞི་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་སྟེང་དུ་རང་རང་གིས་འདོད་
པའི་དགག་བྱའི་བདག་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཙམ་ལ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་པ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༡༥༧ དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལ་གཟུང་བྱར་སྣང་བའི་སྔོ་སེར་དཀར་དམར་སོགས་རང་སྣང་མཁན་གྱི་ཤེས་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་རིགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

263

པ་ཇི་ལྟར་མཚམས་པ་རེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱས་ནས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མཉམ་པར་གཞག་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཡོངས་
གྲུབ་དེ་ཉིད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་མིན་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་

ཐུག་དེར་ཡོད་པས། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་ཏེ། མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་མེད་དགག་ཏུ་ལན་དུ་མར་གསུངས་པས་སོ། །
གོང་གི་ཡུམ་གྱི་མདོ་དེར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་ན། མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པར་
གསུངས་པའི་དོན་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་གྱི། གཞན་འགའ་ཞིག་གིས་འདོད་པ་ལྟར། གལ་ཏེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་མེད་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་དེ་བདེན་འཛིན་གྱི་
མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་པ་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་ཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ན།
མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་དང་ནང་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། ལུང་དེས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དགག་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བློ་ངོར་བཅད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དགག་བྱ་

བཀག་པའི་མེད་དགག་དེ་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བློས་དགག་བྱ་བཅད་པ་དེ་ཁོ་ན་དགག་བྱ་དེ་བཀག་པའམ་དགག་བྱ་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དང་། རྟགས་ཀྱིས་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་གཅོད་ལ་དགག་བྱ་དེ་
བཀག་པའམ་མེད་པར་བསྒྲུབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

264

དང་། བཀག་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གཉིས་གཅིག་མེད་ན་ཅིག་ཤོས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩོད་བཟློག་རང་འགྲེལ་ལས། ༤༣༧ གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་ཉིད་ཀྱིས། །ཅི་སྟེ་རང་བཞིན་མེད་པ་བཟློག །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ལོག་ན། །རང་བཞིན་ཉིད་དུ་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཇི་ལྟར་སྒྲ་མ་འབྱིན་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲས་ཟློག་པར་བྱེད་པ་དེ་
བཞིན་དུ། གལ་ཏེ་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རང་བཞིན་མེད་པ་
རྣམས་ལ་ཟློག་པར་བྱེད་ན་ནི་དེས་ན་དཔེ་འདི་འཐད་པར་འགྱུར་བ་ཞིག་ན། འདིར་ནི་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འགོག་པར་བྱེད་
དོ། །གལ་ཏེ་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་
ཉིད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་བཀག་པའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་ལ། རང་བཞིན་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་སྟོང་པ་ཉིད་སྨྲ་ཡི། སྟོང་པ་མ་ཡིན་པར་ནི་སྨྲ་བ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་དཔེ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དངོས་སྨྲ་བས། དཔེར་ན། སྒྲ་མ་
འབྱིན་ཞེས་པའི་སྒྲས་སྒྲ་འབྱིན་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ན། འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་
འབྱིན་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ཁྱེད་ཀྱི་ཚིག་གིས་རང་བཞིན་ཡོད་པ་
འགོག་ན། འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཚིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དགོས་པས་དངོས་པོ་ཐམས་
ཅད་རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་པ་འདི་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་རྩོད་པ་ལ་ལན་དུ། དེ་ནི་དཔེ་དོན་མི་མཚུངས་ཏེ། འགོག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་མ་འབྱིན་ཅེས་པའི་སྒྲས་སྒྲ་འབྱིན་པ་

ཐམས་ཅད་འགོག་པ་བྱེད་པ་ན། འགོག་བྱེད་སྒྲ་མ་འབྱིན་ཅེས་པའི་སྒྲ་རང་ཉིད་ཀྱང་
འགོག་པ་ཡིན་མོད། རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པའི་ཚིག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

265

བཞིན་ཡོད་པ་འགོག་པ་ན་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚིག་འགོག་པ་མིན་པས་སོ། །གལ་ཏེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཚིག་གིས་ཚིག་རང་བཞིན་མེད་པ་བཀག་ན་དེ་ཉིད་རང་བཞིན་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པས། དགག་ཚིག་གཉིས་ཀྱིས་དོན་རྣལ་མ་སྟོན་པར་སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་ཉིད་ཀྱི་བཞེད་
པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་ལོ། །
དེ་ཡང་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་མེད་དགག་ཁས་མི་ལེན་པར་
གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་ནི། ཁོང་རྣམ་པས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་
བཏགས་དོན་ཧ་ཅང་བཙལ་ཆེས་པས། ཡོད་པ་ཞིག་ཡིན་ཕྱིན་ཆད་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་བློ་ངོར་འདིའོ་སྙམ་པའི་མཚན་གཞི་རེ་ངོས་གཟུང་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་པར་འདོད་དེ། དཔེར་ན། ཐོབ་བྱའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་རང་རྒྱུད་ལ་མ་ཉམས་ཀྱི་

བར་དུ་དེ་དག་ལྡན་པར་བྱེད་པའི་ཐོབ་པ་རྫས་གྲུབ་ཅིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱེས་ནས་མ་ཤིའི་བར་དུ་སེམས་གནས་པའི་རྟེན་བྱེད་པའི་སྲོག་གི་དབང་པོ་ཞེས་པའི་མི་ལྡན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རྫས་ཤིག་ཡོད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐ་སྙད་བཏགས་
པའི་བཏགས་དོན་ལ་དཔྱད་ནས། བློ་ངོར་མཚན་གཞི་འདིའོ་སྙམ་པ་རེ་འཛིན་རྒྱུ་མ་བྱུང་ན། གང་ཡང་འཇོག་མི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་ཡོན་ཏན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་ཡོན་ཏན་དེ་ཐོབ་པ་ཞེས་དང་། ཚེ་འདིའི་ཕུང་པོ་
དང་སེམས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བར་མ་ཆད་དུ་གནས་པ་ཙམ་ལ་སྲོག་ཅེས་འཇོག་མ་ཤེས་
པས་ཡིན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའང་
ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལས་ལོགས་སུ་ངོས་གཟུང་རྒྱུའི་མཚན་གཞི་ཅི་ཡང་མེད་པས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

266

མེད་དགག་གི་ཆོས་སུ་འཇོག་མ་ནུས་པར། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་པར་
འདོད་པ་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །
བོད་ཀྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ཀྱང་། མེད་དགག་འཇོག་ལུགས་བློ་ལ་མ་ཤར་ནས་
མེད་དགག་ཟེར་བ་ནི་ཅང་མེད་རི་བོང་གི་རྭ་ལྟ་བུ་ཞིག་ཏུ་གོ་ནས་མེད་དགག་མེད་པར་འདོད་པ་ནི། བྱེ་སྨྲ་ལ་བྱུང་བའི་ལོག་རྟོག་དེ་བྱུང་བ་ཡིན་པར་མངོན་ལ། ཡང་འགས། མཉམ་གཞག་གིས་མེད་དགག་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱེད་ན། སྔོ་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོ་གཟུང་
བ་ལྟར་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་འཛིན་དགོས་པ་ཞིག་ཏུ་ཤར་ནས་རིགས་ཤེས་ལ་འཛིན་སྟངས་མེད་པ་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་ཟེར་བ་སོགས་
བྱུང་བ་ནི། དགག་བྱ་བློ་ངོར་བཅད་ཙམ་གྱིས་དགག་པ་བློས་འཛིན་པར་མ་ཤེས་པར།
བློས་ཡུལ་ཞིག་བཟུང་ཕྱིན་ཆད་འདིའོ་སྙམ་པའམ། ཡང་ན་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ནས་སྔོན་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དང་འདྲ་བ་ཞིག་ཤར་དགོས་པར་བཟུང་བས་ལན་ལ། ཡུལ་ཆོས་
ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། རིགས་ཤེས་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཉིད་རིག་
པ་དང་འཛིན་པར་འཇོག་ཚུལ་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་རྗེའི་ལྟ་བའི་ལེགས་བཤད་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་དུ་དགག་པའི་
རྣམ་གཞག་ཡང་ཡང་གསུངས་པ་ནི་ལོག་རྟོག་དེ་དག་འགོག་པ་དང་། རང་ལུགས་ཀྱི་

ལྟ་བ་སྐྱོང་ཚུལ་གྱི་གནད་མི་འཆུག་པའི་དོན་དང་། གྲུབ་མཐའི་འགངས་གཞན་དང་མ་འདྲེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པས། དོན་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པར་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟ་བུའི་མེད་དགག་འཇོག་ཚུལ་འདི་ལུགས་གང་ལ་མི་འཐད་ན་དེའི་ལུགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

267

ལ། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་མེད་ན། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་
གྱིས་མེད་པ་ཡོད་དགོས་པ་ལྟ་བུ་ཕུང་གསུམ་སེལ་བའི་དངོས་འགལ་གཅིག་ཀྱང་འཇོག་ས་མེད་པས། འདི་ཡིན་དེ་མིན་གྱི་ཁས་ལེན་མེད་ཟེར་བ་སོགས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། དེ་དག་གི་ལྟར་ན་དགག་བྱ་ཅི་འདྲ་ཞིག་འགོག་པའི་ཚེ་ནའང་གཅིག་དང་ཐ་དད། ཡོད་དང་མེད་ཅེས་མཐའ་གཉིས་སོགས་སུ་བརྟག་པ་བྱས་ནས་འགོག་ས་མེད་དེ། མཐའ་གཉིས་སོགས་གང་དུའང་ཁ་ཚོན་ཆོད་པ་མེད་པས། གང་དུ་བརྟགས་ཀྱང་མཐའ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རྣམ་བཅད་ལ་དགག་བྱ་ཇི་ཙམ་བཀག་ཀྱང་ཡོངས་གཅོད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཅི་ཡང་འགྲུབ་རྒྱུ་མེད་པས། ཐེ་ཚོམ་འབའ་ཞིག་ལས་ངེས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྙེད་རྒྱུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
འདི་ལ་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པ་བཀག་ཟིན་ནས་དེ་བཀག་པའི་སྟོང་ཉིད་དུ་མངོན་པར་ཞེན་པ་བཀག་ཏུ་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ནི། དབུ་མའི་གཞུང་གི་གནད་ཆེན་པོ་འཆུག་པ་སྟེ། ཞེས་དང་དེའི་ཤེས་བྱེད་དུ། མདོ་སྡུད་པ་ལས། ཕུང་འདི་སྟོང་ཞེས་རྟོགས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། །མཚན་མ་ལ་སྤྱོད་སྐྱེ་མེད་གནས་ལ་དད་མ་ཡིན། །ཞེས་སོགས་དྲངས་ནས་རྗེ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོ་ནན་གྱིས་འགོག་པ་ལ་
ཞུགས་འདུག་ནའང་། སྟོང་ཉིད་དུ་ཞེན་པ་འགོག་ཏུ་མི་རུང་བར་འདོད་ཟེར་བ་དེ། མཉམ་གཞག་གིས་འདི་སྟོང་པ་ཉིད་དོ་སྙམ་དུ་ཞེན་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་ནི། རྗེ་བླ་མའི་རང་ལུགས་ལ་དེ་འདྲའི་ཁས་ལེན་མེད་པས་སྐྱོན་དེ་དག་འཇུག་པའི་སྐབས་མེད་ལ། སྟོང་ཉིད་འཛིན་པ་དང་རྟོགས་པ་ཙམ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ན་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་མེད་དགག་ངོས་མ་ཟིན་པའི་བྱེ་སྨྲའི་ལོག་རྟོག་དེ་ཁྱེད་དབུ་མ་པ་ཆེན་པོ་ལ་བྱུང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

268

བ་ཡིན་ནོ། །
ཉིད་ཀྱི་རང་ལུགས་ལ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་
ཉིད་དང་། །དུས་གསུམ་གཏོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལ། །སྤྱོད་པའི་འདུ་ཤེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེ་ལས། ལྟ་བ་ཐམས་ཅད་སྤང་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་

དོན་ནི། ཡོད་མེད་སོགས་གང་ཡང་གཟུང་དུ་མི་རུང་བའི་དོན་དུ་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་རྒྱ་ནག་གི་མཁན་པོའི་འདོད་པ་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། ཧ་ཤང་གིས་ནི་གནས་ལུགས་
ཀྱི་དོན་ལ་བརྟག་དཔྱད་མ་བྱས་པར། རྟོག་པ་རང་གར་བཀག་ནས་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་ཙམ་ལ། ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་། ཁོ་བོ་ཅག་གིས་ནི་མཐར་འཛིན་རྣམས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རེ་རེ་ནས་སུན་ཕྱུང་ནས་ཡོད་པ་དང་མེད་པ། དེ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་གང་དུའང་མི་འཛིན་པ་ལ་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས་མི་མཚུངས་སོ་ཟེར། དེ་ནི་རྒྱའི་མཁན་པོ་དང་ངེད་གཉིས་དང་པོར་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྦྱོར་བའི་ཚེ་རིགས་པས་དཔྱད་པ་བྱེད་མིན་ལ་ཁྱད་པར་ཆེའོ་ཞེས་པ་ཙམ་ལས། གཏན་ལ་ཕབ་ནས་དངོས་གཞིའི་དུས་སུ་བསྒོམ་བྱའི་ལྟ་བ་ལ་ཁྱད་པར་འདིའོ་ཞེས་སོ་སོར་འབྱེད་རྒྱུ་མ་རྙེད་པ་ཡིན་པས། ངེད་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐར་ཐུག་ནི་རྒྱའི་མཁན་པོ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་གྱིས་ཁས་བླངས་པ་ཡིན་ནོ། །
ལྟ་བ་རྒྱའི་མཁན་པོ་ལྟར་འཐད་ན། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བཞེད་པ་ལྟར་འཐད་དགོས་ཏེ། ལྟ་བ་མ་ནོར་བར་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དགོས་དོན་གཙོ་བོ་ཞིག་ནི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆེད་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་
ན་བཟང་ངན་གྱི་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཚན་འཛིན་ཡིན་དགོས་པས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

269

ཀྱང་ངེས་འབྱུང་དང་སྙིང་རྗེ་སོགས་འབད་པས་སྒོམ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་འཛིན་ཉམས་ལེན་གྱི་མཐིལ་དུ་སུས་ཀྱང་བྱེད་མི་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་འདོད་ན། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས། གཞི་ཤེས་པ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྣམས། །རྣམ་པ་ཞེས་བྱ་མཚན་ཉིད་དེ། །ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ནི་རྣམ་གསུམ་ཕྱིར། །དེ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་སོགས་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞུགས་པའི་ཕུང་པོ་རྟག་
པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་གཉེན་པོར། དེ་དག་དང་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་ཕུང་པོ་མི་
རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སོགས་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བྱང་ཆུབ་

སེམས་དཔས་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་སྦྱོར་བས་བསྒོམ་བྱར་གསུངས་པ་སོགས་མི་
འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
འཛིན་སྟངས་འདི་ཡིན་མེད་པར་ཅི་ཡང་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་། གང་ཡང་མི་སེམས་པར་གནས་པའི་མཉམ་གཞག་དེ་འདྲ་ནི། ཉོན་མོངས་པའི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བའང་ཤིན་ཏུ་འཐད་པར་དཀའ་སྟེ། ཡུམ་གྱི་མདོར། ཕུང་པོ་ལྔ་པོ་དེ་དག་ཀྱང་རང་
བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་ལྟའོ། །ཞེས་དང་། རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་
ཀྱང་། ཡང་དག་ཉིད་ལ་ཡང་དག་ལྟ། །ཡང་དག་མཐོང་ནས་རྣམ་པར་གྲོལ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༢༥༠དེའི་ཕྱིར་དམ་པ་ཐར་པ་འདོད་པ་དག་གིས་ཇི་སྲིད་དུ་

དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བ་གཉིས་ཀྱི་གླགས་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་འཁོར་བ་
ཡིན་ནོ་ཞེས་རྟོགས་པར་བྱས་ནས། ལྟ་བ་འདི་གཉིས་བསལ་ཏེ་དབུ་མའི་ལམ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་རྣམ་གྲོལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་རྣམས་
ཀྱིས་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བའི་རྟག་ཆད་ཀྱི་ལྟ་བ་གཉིས་སྤངས་ནས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

270

དབུ་མའི་ལམ་འབད་པས་བསྒོམ་དགོས་པར་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་བདག་དང་བདག་གི་སྟོང་ལྟ་བའི། །རྣལ་འབྱོར་པ་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་སྟོང་པ་དང་བདག་མེད་དུ་ལྟ་དགོས་པར་མང་དུ་གསུངས་པ་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༨༥དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། འདི་དག་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཟག་མེད་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་གསལ་བར་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་
གིས། འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བ་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཉིད་ལྟ་དང་དེ་འགལ་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་གྱི་རྩ་བ་གཏི་
མུག་བདེན་འཛིན་གྱི་ཞེན་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་ནས་དེའི་འཛིན་སྟངས་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ལོག་ཕྱོགས་དོན་དམ་དུ་མེད་པ་བློས་བཟུང་ནས་བསྒོམ་པས་གཉེན་པོ་བྱེད་དགོས་ཀྱི། མིག་བཙུམ་ནས་སྡོད་པ་ལྟ་བུའམ། ཡང་ན་འདུ་ཤེས་མེད་པའི་
སྙོམས་འཇུག་ལ་སྙོམས་པར་ཞུགས་པ་ལྟ་བུར་བློས་ཅི་ཡང་མ་བཟུང་བ་ཙམ་གྱིས་

དེ་སྤོང་བ་ཤིན་ཏུ་དཀའ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྤང་གཉེན་གྱི་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། རང་
ཁྱིམ་རྩིག་ཕུག་སྦྲུལ་གནས་མཐོང་བཞིན་དུ། །འདི་ན་གླང་ཆེན་མེད་ཅེས་དོགས་བསལ་ཏེ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་བཞད་གད་འོས་པའི་དཔེ་དོན་ལས་ཀྱང་ཆེར་འདས་པས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

271

༼གསུང་རབ་ལས་མཐའ་བཞི་སོགས་གསུངས་པ་ཀུན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་

གཉིས་སུ་འདུ་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་གསུང་རབ་ལས་མཐའ་བཞི་སོགས་གསུངས་པ་ཀུན་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་འདུ་ཚུལ་ནི། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས། ཆོས་ཐམས་ཅད་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བ་དེ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་དང་། ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་གང་དུ་བཟུང་ཡང་མཐར་འཛིན་ཡིན་པས། མཉམ་གཞག་གིས་གང་ཡང་མི་འཛིན་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་གནས་ལུགས་སྤྲོས་བྲལ་དེ་ནི་བློ་གང་གི་ཡང་ཡུལ་མིན་པ་དང་། ཉན་རང་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་ནང་ནས་ཡོད་མཐའ་ཙམ་ཁེགས་
ཀྱང་མཐའ་གཞན་གསུམ་མ་ཁེགས་པས། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་མ་རྟོགས་
པར་བཞེད་དོ། །
དེ་དག་ལ་དགག་བཞག་རྒྱས་པར་གཞན་དུ་མར་གསལ་བས་འདིར་མི་སྤྲོ་ལ། འོན་ཀྱང་ཡོད་མཐའ་དང་། མེད་མཐའ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་མཐའ་གསུམ་པ་དང་། བཞི་པ་བཞེད་པ་ནི་ཆེས་མི་འཐད་དེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༣༥༧ དེ་བས་ན་དེ་ལྟར་གོམས་པའི་མཐུ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་གི་བློ་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་མཐོང་བ་ལས་འདས་སོ། །མཐའ་གཉིས་དེ་ལས་ལྷག་པའི་དབུས་མེད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་ཡང་གནས་པ་མེད་པས་མི་གནས་སོ། །སྐྱེ་བོ་བྱིས་པ་རྣམས་ལ་འཇིགས་པར་བྱེད་པ་
དང་། དེ་དག་འཇུག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཟབ་པའོ། །རང་བཞིན་གྱིས་མི་སྐྱེ་བས་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་དང་དབུས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པའི་ཡུལ་དུ་དམིགས་པར་མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

272

ནུས་པའི་ཕྱིར་དམིགས་སུ་མེད་དོ། །འཕགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རྐྱེན་གྱི་དོན་ལ་རྣམ་
པར་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཡེ་ཤེས་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་འཕགས་པ་ཤཱ་རིའི་བུས་སྔོན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་ལ་གོམས་པའི་མཐུས་འཕགས་པ་རྟ་
ཐུལ་ལས་རྟེན་འབྲེལ་བསྟན་པའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྟོང་པ་ཉིད་
ཀྱི་དོན་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། བློ་ཇི་ལྟ་བུས་སྟོང་ཉིད་དེ་རྟོགས་སམ་ཞེ་ན། ཡོད་མེད་
ཀྱི་མཐའ་གཉིས་ལས་རྣམ་པར་འདས་ཤིང་མཐའ་དེ་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་དབུས་དོན་དམ་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་མངོན་པར་ཞེན་ནས་མི་གནས་པའི་བློ་དེས་སོ། །གང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་དོན་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཇི་ལྟ་བུ་ཞིག་ཡིན་སྙམ་ན། ཞེས་དྲི་བ་བཀོད་ནས་ལན་དུ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པ་རྣམས་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་དང་དེ་དག་གིས་
གཏིང་དཔག་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཟབ་མོ། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གྱིས་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་། མེད་པའི་མཐའ་དང་། མཐའ་དེ་གཉིས་དང་བྲལ་
བའི་དབུས་ཡོངས་སུ་བརྟགས་ནས་ཞེན་པའི་བློས་དམིགས་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་དམིགས་སུ་མེད་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐའ་གཉིས་དང་དབུས་ལའང་བརྟགས་ནས་ཞེན་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མི་རྟོགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཉིས་དང་དབུས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་དང་བྲལ་བའི་བློས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མཐོང་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང་།
ཚིག་གསལ་ལས། ༤༤༧ གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་
ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ནི་
དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་བཀག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

273

པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དམ་བཅའ་བཞག་ནས་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། དེ་ཉིད་ལས། འདི་ལྟར་གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ལ་ནི། ཡོད་པ་ཉིད་
མེད་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ལ་འཇིག་པ་མེད་པས་མེད་པ་ཉིད་མེད་པ་དེའི་
ཕྱིར། ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གྱིས་མ་

སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ནི་དབུ་མའི་ལམ་སྟེ། དབུ་མའི་ཤུལ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་ཡོད་པའི་མཐའ་དང་མེད་པའི་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཙམ་གྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དབུ་མ་པས་བགྲོད་པའི་ཤུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་། ཇོ་བོ་སྨྲ໏་ཏིའི་ཡུམ་གསུམ་དོན་བརྒྱད་མ་ལས་ཀྱང་། ཆད་པའི་མཐའ་དང་། རྟག་པའི་མཐའོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས་དངོས་པོ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དང་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ཉིད་དུ་འདུས་སོ། །ཞེས་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་ཀྱི་མཐའ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱི་མཐའ་

སོགས་སྒྲས་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་མཐའ་ཇི་སྙེད་ཅིག་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཐའ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་རྩ་ཤེ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །ཅེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་
གསུངས་ཤིང་། རྟེན་འབྱུང་དང་དོན་གཅིག་པའི་སྟོང་པ་དེ་ཡང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༤༡༦ དམ་པའི་དོན་ནི་དེར་ཟད་དོ། །སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་
ཀྱིས་ནི། །འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་བརྟེན་ནས་སུ། །སྣ་ཚོགས་ཐམས་ཅད་ཡང་དག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

274

བརྟགས། །དོན་དམ་པ་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་
གྱིས་སྟོང་ངོ་། །ཞེས་བྱ་བ་དེར་ཟད་དོ། །ཞེས་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་འཇོག་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་འདྲའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ནི། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། ལྟ་ཀུན་ངེས་
པར་འབྱིན་པར་གསུངས། །ཞེས་ལྟ་བ་ངན་པ་ཐམས་ཅད་དྲུངས་ནས་འབྱིན་བྱེད་དུ་
གསུངས་པ་དང་། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཞི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པ་དང་། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་པའི་ཞི་བ་ཐར་པའི་གྲོང་དུ་འཇུག་པའི་སྒོ་གཉིས་པ་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། ལྷག་པར་དུ་ཚིག་གསལ་ ༢༩༤ དུ་དྲངས་པའི་ཡུམ་བར་མ་ལས། རབ་འབྱོར། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་
པ་འདི་ཉིད་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །རབ་འབྱོར། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་
འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །རབ་
འབྱོར། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ཉིད་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། སྡུད་པ་
ལས། གང་དག་བདེ་གཤེགས་ཉན་ཐོས་འགྱུར་བར་བྱ་སྙམ་དང་། །རང་སངས་རྒྱས་དང་དེ་བཞིན་ཆོས་རྒྱལ་འགྱུར་འདོད་པས། །བཟོད་པ་འདི་ལ་མ་བརྟེན་ཐོབ་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། །དཔེར་ན་ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་འགྲམ་ངོགས་མི་མཐོང་བཞིན། །ཞེས་བྱང་ཆུབ་གསུམ་པོ་གང་ཐོབ་པར་འདོད་ནའང་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ཉིད་ལ་བསླབ་དགོས་སོ། །ཞེས་ཐེག་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་བསླབ་པར་བྱ་བའི་གཞི་གཅིག་ཁོ་ནར་
གསུངས་པ་དང་། ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ་ལས་ཀྱང་། ༢༥༢ སངས་རྒྱས་རང་སངས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

275

རྒྱས་རྣམས་དང་། །ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱིས་ངེས་བསྟེན་མ། །ཁྱོད་ཉིད་གཅིག་པུ་ཐར་
པའི་ལམ། །དེ་ལྟར་གཞན་དག་མེད་པར་ངེས། །ཞེས་དང་། གཞན་དོན་མངོན་དགའི་བདག་ཉིད་ཅན། །དཔའ་བོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསོ་མཛད་བསྐྱེད་པར་མཛད་པ་
སྟེ། །ཁྱོད་ནི་བྱམས་མའི་ཡུམ་ལགས་སོ། །གང་སླད་སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་གཙོ། །ཐུགས་རྗེ་ཅན་རྣམས་ཁྱོད་ཀྱི་སྲས། །དེ་ཡི་སླད་དུ་དགེ་མ་ཁྱོད། །སེམས་ཅན་
ཀུན་གྱི་ཕྱི་མོ་ལགས། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཐེག་གསུམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་ཐར་ལམ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། དེ་འདྲའི་ལམ་དེ་ནི་ས་ཆེན་པོ་ལ་བཞུགས་པའི་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསོ་བ་དང་། བསྐྱེད་པར་མཛད་པའི་
ཡུམ་ཡིན་ཞིང་། རྣམ་འདྲེན་ཐུབ་པའི་དབང་པོ་དག་ནི་དེའི་སྲས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་།

རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་འཇིག་རྟེན་འདི། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ན། །དེ་ཡི་རྩ་བ་བྱང་ཆུབ་སེམས། །རི་དབང་རྒྱལ་པོ་ལྟར་བརྟན་དང་། །ཕྱོགས་མཐས་གཏུགས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་། །གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་ཡེ་ཤེས་ལགས། །ཞེས་དང་། འཇུག་པ་ལས། སྙིང་རྗེའི་སེམས་དང་གཉིས་སུ་མེད་བློ་དང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུ། །ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བླ་མེད་
བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལ། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་བུ་གཅིག་པ་ལྟར་བརྩེ་བའི་ཐུགས་
རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྙིང་རྗེ་དེ་ཉིད་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་། སེམས་
བསྐྱེད་དེའི་བསླབ་བྱ་གཉིས་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་གསུམ་གསུངས་ལ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས་གསུངས་པའི་གཉིས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་། འཇུག་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

276

ལས་གསུངས་པའི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༧ གཉིས་སུ་མེད་པའི་བློ་ནི། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་མཐའ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་བོ། །ཞེས་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་གསུངས་ཀྱི། མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བའོ་ཞེས་ནན་གྱིས་སྦྱར་བར་མ་

མཛད་པ་སོགས་ལ་དཔག་ན། ཉན་རང་འཕགས་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ལས་ལྷག་པའི་ཐེག་ཆེན་རྣམས་
ཀྱི་བསྒོམ་བྱ་དང་། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ལ་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལྟ་

བ་ཞིག་བསྟན་པའི་བདག་པོ་སྟོན་པ་ཤཀྱཱ་སེངྒེ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་
ཀྱིས་ནི་བཞེད་པར་མི་སྣང་ངོ་། །
རིགས་པས་ཀྱང་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་དང་བཅས་ཏེ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་དུ་མར་གོམས་པ་བསྟེན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་འཛིན་པས་བཞག་པའི་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཟད་པར་བྱེད་ནུས་དགོས་ཏེ། ཉན་རང་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པའི་གྲོགས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པར། དུས་ཐུང་ངུར། རིགས་པ་མདོར་བསྡུས་ཀྱིས་གོམས་པ་
ལས་ཀྱང་བདེན་འཛིན་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤོང་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁྱེད་ཀྱིས་འདོད་པའི་མཐར་འཛིན། ཕུང་སོགས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་འཛིན་
པའི་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་དེ། ཕུང་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་
ལས་ཕྲ་བའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཡིན་ན། གང་ཟག་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་འཛིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

277

པ་གཉིས་ཀྱང་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལས་ཕྲ་བའི་གང་ཟག་གི་
བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་པར་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ཐལ་ལ། འདོད་ན། ཉན་རང་འཕགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་རྟོགས་ལ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྫོགས་པར་མ་
རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཕུང་སོགས་ཡིན་པ་དང་མིན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་པོ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་
ཡིན་ན། གང་ཟག་དེ་ལྟར་འཛིན་པའི་བློའང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཡིན་དགོས་ཏེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གཉིས་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ཀྱི། འཛིན་
སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༨༡དེ་ལ་
བདག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་གང་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ངོ་བོ་
རང་བཞིན་ཏེ། དེ་མེད་པ་ནི་བདག་མེད་པའོ། །དེ་ནི་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་དབྱེ་བས་གཉིས་སུ་རྟོགས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པའོ། །ཞེས་
གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གང་ཟག་དང་། ཕུང་པོ་སོགས་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཀྱི་

མཐར་འཛིན་དེ། དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་ལས་ཕྲ་བ་མ་ཡིན་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་ལས་ཕྲ་བའི་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་

བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ᪱འᩲ་གཉིས་སྤངས་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་

མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། དུས་དང་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྫོགས་པར་བསྒོམས་པས།
ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་བྱེད་ནུས་པར་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

278

༼ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བཞི་བྲལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཐད་ལྡན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ༽
གསུམ་པ་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བཞི་བྲལ་དུ་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་འཐད་ལྡན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་ནི། དེས་ན་དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་སུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པ་དང་མེད་པ། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་གྱི་མཐའ་བཞི་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པའི་དོན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༢༦ དབུ་མའི་གཞུང་རྣམས་ནས་དངོས་པོའམ་རང་བཞིན་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་བཞི་ཐམས་ཅད་བཀག་ལ། དེར་མ་འདུས་པའི་ཆོས་ཀྱང་མེད་པས། རིགས་པས་ཐམས་ཅད་འགོག་གོ་སྙམ་ན། འདི་ནི་སྔར་བསྟན་པ་ལྟར་དངོས་པོ་ལ་གཉིས་ལས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་པོ་ནི། བདེན་པ་གཉིས་གང་དུ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་འགོག་ལ། དོན་བྱེད་ནུས་པའི་དངོས་པོ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོ་མེད་པའང་འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་དངོས་མེད་དུ་འདོད་ན་ནི། དེ་འདྲ་བའི་དངོས་མེད་ཀྱང་འགོག་གོ །དེ་བཞིན་དུ་དེ་འདྲ་བའི་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཆར་ཡང་འགོག་ལ། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་འགོག་པས། མུ་བཞི་འགོག་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་རྒྱུ་མེད་པར་མུ་བཞི་ཀ་འགོག་ན། དངོས་པོ་ཡོད་པ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་འགོག་པའི་ཚེ་དེ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀག་ནས། སླར་ཡང་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་བཀག་ན་ནི། ཁས་བླངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེས་སྙོན་ན་ནི་ཁོ་བོ་ཅག་སྨྱོན་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མི་རྩོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

279

པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པའང་མ་ཡིན། དེ་གཉིས་ཀའང་མ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀ་མིན་པ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའང་མ་ཡིན་ཞེས་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་འཆད་དགོས་པས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ཡིན་
པ་དང་། དེ་འདྲའི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་མིན་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གཉིས་དང་། མཐའ་དེ་གཉིས་འཛིན་པའི་བློ་གཉིས་ཀྱང་རིམ་པ་བཞིན་ཡོད་མཐའ་དང་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་སོ། །
དེ་ཡང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང་། །ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྨད་པ་ལའོ། །ཞེས་མཐའི་སྒྲ་དོན་མང་པོ་ལ་འཇུག་པར་གསུངས་ཀྱང་།
མཐའ་བྲལ་གྱི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐབས་སུ་མཐའ་ཞེས་པ་ནི།
གཡང་ས་མཐོན་པོ་ལས་ལྟུང་ན་ལྟུང་བ་པོ་ཉམས་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ལྟར། དེར་བཟུང་ན་འཛིན་པ་པོ་ཕུང་བར་འགྱུར་བ་ལ་མཐར་ལྟུང་ཞེས་པ་ཡིན་པས་ལྟུང་བའི་གནས་སོ། །དེ་ཡང་མཐའ་འདི་གཉིས་གང་བཟུང་ཡང་འཛིན་པ་པོ་ཕུང་བར་འགྱུར་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་བཟུང་ན། བླང་དོར་གྱི་གནས་ཀུན་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་
པས་ངན་འགྲོའི་གནས་སུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་ལ། དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་བཟུང་ན། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ཇེ་བརྟན་དུ་བཏང་བས་སྲིད་པར་རྒྱུན་མར་ལྟུང་ནས་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་

ཉམས་ཉེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། མཐའ་གཉིས་གང་རུང་ལ་གནས་ཏེ་ཀུན་བྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་པར་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་གང་འཇོག་འགལ་འདུ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
འགྱུར་བའི་ཉམས་ངའི་གཡང་དུ་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་འདི་གཉིས་ལ་རིམ་བཞིན་མེད་མཐའ་དང་ཡོད་མཐའ་ཞེས་བྱའོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

280

མཐའ་དང་མཐར་འཛིན་གྱི་འཇོག་ཚུལ་ཡང་། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༦༧་ འདི་ལྟར་
གང་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཕྱིས་མེད་པ་ཉིད་དུ་མི་འཐད་དེ། རང་བཞིན་ནི་
མི་འགྱུར་བས་དེའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ལྟ་བ་ལས་རྟག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ཀྱང་། ༢༤༧ གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་བརྗོད་པ་དེ་ནི།
རང་བཞིན་ལ་ལྡོག་པ་མེད་པས་ནམ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པས་རྟག་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ལ། ཞེས་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་ན་ནམ་ཡང་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པའི་རྟག་པར་འགྱུར་བས། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་ལ་རྟག་ལྟར་
གསུངས་ལ།

མེད་པའི་མཐར་འཛིན་ལ། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་ལས། སྔོན་བྱུང་ད་ལྟར་མེད་ཅེས་པ། །དེས་ན་ཆད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར། །ཞེས་དང་། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༦༧ དངོས་པོ་དེ་སྔོན་བྱུང་བ་ལ་ད་ལྟར་མེད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ལ་འཇིག་པར་ལྟ་བ་དེས་ན་ཆད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༢༤༧ སྔོན་གནས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་ནས་ད་ལྟར་ཕྱིས་དེ་ཞིག་པས་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་བླངས་པས། ཆད་པར་ལྟ་བ་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་སྔར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་ཉིད་ཕྱིས་ཞིག་པར་ལྟ་བ་ལ་ཆད་ལྟར་
གསུངས་པ་དང་།

ཡང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༠༡ གལ་ཏེ་མྱུ་གུ་ས་བོན་ལས་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་ནི། ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་མྱུ་གུ་ཡོད་བཞིན་དུ་ཡང་ས་བོན་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་བ་མེན་ཡོད་པས་བ་ལང་ཤི་བར་གྱུར་ཀྱང་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ནི་མ་ཡིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

281

ལ། སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཡོད་པས་འཕགས་པ་རྣམས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་མྱུ་གུའི་རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟར་ས་བོན་ཆད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་ཆད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མྱུ་གུའི་དུས་སུ་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་
རྒྱུན་ཆད་ནས་མེད་པར་ལྟ་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཆད་ལྟར་གསུངས་པ་དང་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་གནད་གཅིག་སྟེ། དངོས་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཞིག་མ་ཐག་ཏུ་གཏན་
མེད་རི་བོང་གི་རྭ་བཞིན་དུ་རྒྱུན་ཆད་པར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། དེ་ལྟར་ལྟ་བ་དང་། མྱུ་གུའི་དུས་ན་ས་བོན་གྱི་རིགས་འདྲ་རྒྱུན་ཆད་ནས་མེད་པར་ལྟ་བ་ཡང་ཐ་
སྙད་དུའང་ས་བོན་མེད་པར་ལྟ་བར་སོང་བས་སོ། །
འོ་ན་རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་ལས། ༡༤༽ ༢༧༦ དགག་བྱ་བཀག་པའི་མེད་པ་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་འཛིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པའི་མཐར་ལྟུང་བས་དེ་འགོག་པ་ཡང་མེད་མཐའ་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་དེས་གང་ལའང་སྐུར་པ་མི་འདེབས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་སྐྱོན་མེད་དེ་འཁོར་འདས་ཀུན་གྱི་གཞི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་ཞིང་།
གལ་ཏེ་དེ་བདེན་པར་གྲུབ་ན་གཉེན་པོ་སྐྱེ་བ་དང་སྤང་བྱ་འགག་པ་སོགས་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་སོགས་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་བས་ན། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་མེད་པའི་མཐར་འཛིན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྗེའི་རྩ་འཇུག་གི་རྣམ་བཤད་གཉིས་ཀ་ལས། གཞུང་གི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མཐར་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་བཞིན། ཡང་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་གང་ཡིན་ལ་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

282

དུ་བཞག་ཀྱང་འགལ་བ་མེད་དོ། །
མདོར་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་པ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་པའི་བྲལ་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་སྦྱོར་དགོས་པ་ནི། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་དུ་མཐའ་ཐམས་ཅད་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སུ་འདུས་པའི་ཚུལ་
དང་། དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མཐར་ཐུག་ཏུ་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་འཇོག་པའི་ཚུལ། རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་
འབྱུང་གི་ཆོས་རྣམས་རང་ལུགས་ལ་འཐད་པ་བཅས་ལན་གཅིག་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བ་སོགས་ཀྱི་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་
དག་གིས་གྲུབ་པ་ཡིན་གྱི། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་ན་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་
རང་ལུགས་ལ་འཇོག་ཏུ་མི་རུང་བས་ཆད་ལྟ་དང་། དོན་དམ་དུ་མེད་པ་དང་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་མིན་པར་ཁས་ལེན་ན། དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས། རྟག་ཆད་གཉིས་ཀའི་གཡང་དུ་ལྟུང་བར་འགྱུར་རོ། །
འོ་ན་དོན་དམ་དུ་ཡོད་པ་ནི་ཡོད་མཐའ་དང་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་ནི་ཡོད་པའི་མཐར་
འཛིན་དང་། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པ་ནི་མེད་མཐའ་དང་དེ་འཛིན་གྱི་བློ་ནི་མེད་པའི་མཐར་
འཛིན་ཡིན་ཞིང་། གཉིས་ཀ་དང་གཉིས་མིན་དུ་འཛིན་པ་ནི་ཡོད་པའི་མཐར་འཛིན་དུ་འདུ་བ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་པ་བཞིན་མཐའ་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་

ན། མདོ་སྡེ་དག་ཏུ་མཐའ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དང་བྲལ་བར་གསུངས་ཅི་དགོས་སྙམ་ན། མདོ་བསྟན་བཅོས་དག་ཏུ་ཆོས་རྣམས་མཐའ་བཞི་བྲལ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ནི།
གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་སྒོམ་པའི་ཚེ། ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་བཅད་ཙམ་དུ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

283

བློས་གཟུང་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ལ་དམིགས་ནས་འདི་ཡིན་དེ་
མིན་སོགས་གང་དུ་ཞེན་ནའང་གནས་ལུགས་བསྒོམ་པར་མི་འགྱུར་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་།
ཡང་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༣ གལ་ཏེ་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་སྤངས་པའི་དབུས་ལ་དབུ་མར་འཆད་ན་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་པོ་ལས། ཡོད་དང་མེད་ཅེས་བྱ་བ་
གཉིས་ཀ་མཐའ། །གཙང་དང་མི་གཙང་འདི་ཡང་མཐའ་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཕྱིར་གཉིས་ཀའི་མཐའ་ནི་རྣམ་སྤངས་ནས། །མཁས་པས་དབུས་ལའང་གནས་པར་ཡོངས་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཇི་ལྟར་དྲང་ཞེ་ན། དེས་ནི་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ལྟར་མཐའ་ཉི་ཚེ་བ་བཀག་ནས་དེ་དང་བྲལ་བའི་དབུས་བདེན་པར་བཟུང་ནས་མི་གནས་ཞེས་སྟོན་པས། ཡོད་མེད་ལ་སོགས་པའི་མཐའ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་དབུས་མེད་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པའི་ཆེད་དུའང་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་མེད་པ་ཡིན་ན་ཡུལ་དུས་སོགས་གང་ནའང་མེད་དགོས་པས། མེད་པའི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་ཡུལ་དུས་གྲུབ་མཐའི་དབང་གིས་མེད་པ་ཞིག་མི་སྲིད་

ནའང་ལོག་རྟོག་འགོག་ཆེད་དུ་རྩ་ཤེ་ལས། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །གཉིས་ལས་མ་ཡིན་རྒྱུ་མེད་མིན། །དངོས་པོ་གང་དག་གང་ན་ཡང་། །སྐྱེ་བ་ནམ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་
སོགས་བཞི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་གསུངས་ནས། སླར་ཡང་རྐང་པ་ཕྱི་མས་སྐྱེ་བ་དེ་དག་ཡུལ་དུས་གྲུབ་མཐའ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

284

འོ་ན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་ཀྱིས་ཡོངས་གཅོད་ལ་དོན་དམ་དུ་
མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱེད་ན། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༩ དེས་ན་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ཀྱང་ཡོངས་གཅོད་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། མྱུ་གུ་རང་བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རྣམ་

གཅོད་ལ་མྱུ་གུ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་བཀག་ནས་ཡོངས་གཅོད་ལ་དེ་ཉིད་རང་
བཞིན་མེད་པར་སྒྲུབ་ཀྱང་། ཡོངས་གཅོད་ཙམ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོངས་གཅོད་ཙམ་དེ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་མིན་ཏེ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆོས་ཇི་
འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་རང་གི་ལོག་ཕྱོགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡུལ་དུས་ཅི་རིགས་སུ་མེད་པའམ་རང་ཉིད་དེ་མ་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ལས་འཇོག་དགོས་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་གཅོད་དུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཡོངས་གཅོད་ཙམ་ལ་དགག་སྒྲུབ་འདུས་བྱས་མ་བྱས་སོགས་ཅི་རིགས་ཡོད་ཅིང་། ཡོངས་གཅོད་སྤྱི་ཙམ་དེ་རང་འཛིན་གྱི་བློས་རང་གི་དགག་བྱ་དངོས་སུ་
བཅད་ཚུལ་ཡང་མེད་པས། དེ་དགག་པ་ཙམ་དུ་ཡང་འཇོག་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་འཇོག་པའི་ཚུལ་དང་། དགག་པ་
གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་གོ་བ་འདི་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགག་པ་གཉིས་ཀྱི་རྣལ་མ་

གོ་བ་འདི་ལ་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སུན་ཕྱུང་བས། །ཅི་སྟེ་མེད་པ་པར་གྱུར་ན། །དེ་ཕྱིར་མེད་པ་སུན་ཕྱུང་བས། །ཅི་ཕྱིར་ཡོད་པ་པར་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཆེད་དུ་གཏད་པའི་དགག་པ་གསུངས་པ་འདི་ཡང་དྲན་པར་གྱིས་ཤིག །ཅེས་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་ལུང་དེས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་སུན་ཕྱུང་བས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

285

ཆེས་མི་འཐད་དོ་ཞེས་ཟེར།
འོན་ཀྱང་ལུང་དེའི་དོན་ནི་ཁྱེད་ཀྱིས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཚོད་མི་སྣང་སྟེ། རྐང་
པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྨྲ་བ་ཁྱེད་
ཅག་གིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་རིགས་པས་ནན་གྱིས་སུན་ཕྱུང་

བས། དབུ་མ་པ་ཁྱེད་རྣམས་ནི་དོན་གྱིས་མེད་པ་པའམ་ཆད་པར་སྨྲ་བར་བསླན་
པའམ་འཇོག་པར་བྱ་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཞེས་དངོས་སྨྲ་བའི་རྩོད་པ་སྟོན་བྱེད་དང་། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ནི། འོ་ན་དབུ་མ་པ་རྣམས་ཡོད་པ་པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇོག་སྟེ་གཞག་རིགས་པར་ཐལ། དབུ་མ་པ་རྣམས་ཀྱིས་རྒྱུ་འབྲས་མེད་པ་རིགས་
པ་ཡང་དག་གིས་སུན་ཕྱུང་བས་སོ། །ཞེས་མགོ་མཚུངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རྩོད་པ་དེ་འགོག་
བྱེད་ཀྱི་ལན་གྱི་གཞུང་དུ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། ༤༤ གསུངས་པ་དེ་
གཞུང་འདིའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་ཡུལ་གྱི་སློབ་དཔོན་མི་ཕམ་བཤེས་གཉེན་གྱིས་མཛད་པའི་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། ༤༨༨ གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་མེད་པ་པར་འགྱུར་ན། མེད་པ་
ཉིད་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཡོད་པ་པར་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འགྱུར། ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་གཞུང་འདིས་གཞི་གང་ཞིག་ཚད་མའི་ངོར་མེད་པ་རྣམ་པར་བཅད་ཀྱང་། ཡོད་པ་ཡོངས་སུ་གཅོད་མི་དགོས་པ་སོགས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པས། ལུང་འདི་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དངོས་འགལ་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་དྲངས་པ་ལ་ནི་འབྲེལ་མེད་
པའོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

286

༼མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཅི་རིགས་པ་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་
པ་བརྗོད་པ།༽
གསུམ་པ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རྟགས་དངོས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་དང་། དེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
བ་མེད་པར་འགྲུབ་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཅི་རིགས་པ་རང་ལུགས་སུ་བཞག་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དག་གི་འདོད་པ་བརྗོད་པ། དེ་དག་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་བདག་སྐྱེ་འདོད་མཁན་གཞན་ཡང་མང་པོ་ཡོད་སྲིད་ཀྱང་
འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་གྲངས་ཅན་ཉིད་ལ་མཛད་
པས། དེའི་འདོད་པ་ཅུང་ཟད་འགོད་ན། དེས་བདག་སྐྱེ་འདོད་ཚུལ་ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་མེད་པར་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནས། མྱུ་གུ་ལ་སོགས་པའི་འབྲས་བུ་རྣམས་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུའི་དུས་སུ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པ་རྣམས་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱུ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་
བར་འདོད་པ་ནི་བདག་སྐྱེ་འདོད་ཚུལ་ལོ། །དེ་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འབྲས་བུ་རྣམས་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པས། རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་པ་དེ་
འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་རྒྱུའི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་སོགས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དེ་ལྟར་དུ་འདོད་དོ། །
དེས་ན་མྱུ་གུ་མྱུ་གུ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་མྱུ་གུ་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

287

ལས་སྐྱེ་བར་སྨྲ་ལ། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡང་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པས། མྱུ་གུ་མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་དང་། མྱུ་གུ་དེ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་རང་གི་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ནི། བདག་སྐྱེ་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
འདིར་དཔྱད་ན་གྲངས་ཅན་ཁོ་རང་ཚོའི་ལུགས་ལ། ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མངོན་
པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ན། དེ་གང་འཇོག །མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་དེ་བཞག་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན། མྱུ་གུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་ཙམ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འབྲས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ་ཏེ། དེ་ཙམ་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་དེ་མྱུ་གུ་ཡིན་ན། དེས་མྱུ་གུ་མྱུ་གུ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༡༩ ས་མྱུག་ཕན་ཚུན་ཐ་དད་
པ་ཁོ་ནར་འདོད་པས། མྱུ་གུ་མྱུ་གུ་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །
དེས་ན་ཁ་ཅིག །མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་མེད་ཀྱང་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་ཡོད་དེ། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་རང་བཞིན་གྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འོ་ན་ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་དེ་
རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་མངོན་པར་གསལ་བར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

288

གསལ་བ་མིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་།
མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་མྱུ་གུ་མིན་ན། མྱུ་གུ་དེ་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་ཡོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གང་ཡིན་དང་། ཡིན་ན་མྱུ་གུ་ལ་གཟུགས་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་མེད་དང་། མངོན་པར་གསལ་བ་གང་ཡིན་སླར་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པས། མངོན་པར་གསལ་བའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་རང་གི་རྒྱུ་དུས་སུ་མེད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་འབྲས་བུ་གང་ཡིན་རང་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་རྒྱུའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པར་འདོད་པར་གསུངས་པས། གྲངས་ཅན་ལ་ནང་འགལ་ཡིན་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་བྱ་མང་ངོ་། །འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༢༠ དེ་ལྟར་མྱུ་གུའི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ན། མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་ལས་དོན་གཞན་པའི་མྱུ་གུ་
གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་སྲིད་པས། རྒྱུ་དུས་ནས་མྱུ་གུའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོར་མ་ཟད། མྱུ་གུ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས། དེའི་ཚེ་དེ་གྲུབ་པའི་འོག་ཏུ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དོན་གཏན་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གྲངས་ཅན་གྱིས་མྱུ་གུ་དང་ས་བོན་གྱི་

རང་བཞིན་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་ཡིན་ཞིང་མྱུ་གུ་ས་བོན་གྱི་རང་

བཞིན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ། ས་བོན་གྱི་དུས་སུའང་མྱུ་གུ་ཡོད་དགོས་ཞེས་
རིགས་པས་འཕུལ་བ་ཡིན་ནམ་དཔྱོད།
དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱི་རང་གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

འབྲས་བུ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འདོད་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

289

གསུངས་ལ། འདོད་ཚུལ་ཡང་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་ནི་གཅེར་བུ་བ་རྣམས་ཀྱི་འདོད་པ་དང་། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་
བ་ནི་རྒྱང་འཕེན་པའི་འདོད་པར་གསུངས་སོ། །
གཞུང་ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་གསུངས་འདུག་ཀྱང་། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ་ལས། ༤༤༠ ད་ནི་རྒྱུ་མེད་མིན་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རྒྱུ་མེད་པར་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་ཟེར་ན་བཟང་སྙམ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་དེ་ལས་རྒོལ་བ་དེ་དག་གིས་རྒྱུ་མེད་པ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྒྱུར་ཁས་བླངས་པ་ལྟ་བུར་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིས་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འདོད་ཅེས་པའང་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་འདིའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བ་ཁོ་ན་ལས། འདིར་བྱས་པའི་རྒྱུ་བཟང་ངན་ལས་འཇིག་རྟེན་གཞན་དུ་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་དང་། ཚེ་རབས་སྔོན་མ་ཞིག་ཏུ་བྱས་པའི་ལས་
ཀྱི་རྣམ་སྨིན་འདིར་འབྱུང་བ་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ལ་བྱ་དགོས་ཀྱི། དངོས་པོ་
རྣམས་ལ་རྒྱུ་གཏན་ནས་མེད་པར་ནི་མི་འདོད་པར་མངོན་ཏེ། འབྱུང་བ་བཞི་ལས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་དང་། ནུར་ནུར་པོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འབྱུང་བ་ལས་ཚེ་འདིའི་ཤེས་པ་དག་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་༡༩༥སོགས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ན་འབྲས་བུ་རྣམས་རང་རང་གི་རིགས་མཐུན་པའི་རྒྱུ་རྐྱེན་དུ་མ་སོ་སོར་ཚོགས་པ་ལས་གྲུབ་དགོས་པར་མི་འདོད་པས། དེས་རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་བྱས་ནའང་རུང་བར་སེམས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

290

༼སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པས་
བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་དེ་རིགས་པས་འགོག་ཚུལ་ལ་གསུམ། བདག་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ། གཞན་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ། གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་ཁ་སྐོང་
དང་བཅས་པས་འགོག་པའི་ཚུལ་དང་། སྐབས་འདིར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བཟུང་
བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཏུ། བདག་ལས་མ་ཡིན། །ཞེས་དམ་
བཅའ་ཙམ་ལས་སྐབས་དེར་དངོས་སུ་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྒྱས་པར་མ་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཚིག་གསལ་ལས། ༡༡ འཐད་པ་གང་གིས་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བ་དེ་ནི། དེ་ལས་དེ་ནི་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་རིགས་པའང་མ་ཡིན་ཉིད། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པས་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་ནས་ངེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་སྐོར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པར་ཞལ་འཕངས་མཛད་པ་བཞིན། འཇུག་པར། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིགས་པར་སྐྱོན་སྤོང་དང་བཅས་
པས་རྒྱས་པར་ཁ་བསྐངས་པ་དང་། རྩ་ཤེའི་རིགས་པ་ཞལ་བསྒྱུར་ནས་འགོག་པ་སོགས་ཀྱིས་རྒྱས་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༥༥༥ དེ་ལ་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

291

ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་མདོར་བསྟན་ནས་དེ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ། ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན། ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་བས་དེ་ཡང་མི་འདོད་དེ། དེའི་ཕྱིར་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་པས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་བསྟན་ལ་དེའི་ཚུལ་ནི། དེ་ལ་རེ་ཞིག་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ཞེས་པས་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་དམ་བཅའ་བཞག་ནས།
མདོར་བསྟན་གྱི་དེ་དག་གི་ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དངོས་པོ་བདག་གི་
བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་དང་།
མདོར་བསྟན་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་ཞེས་པ་དང་།
རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་ཐལ་ཆོས་དང་།
མདོར་བསྟན་གྱི་དེ་དག་གི་ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་བདག་གི་བདག་ཉིད་
དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྟགས་བཅས་བསྟན་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་ནི། མྱུ་གུ་
ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །
དེ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ།
རང་གི་བདག་ཉིད་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་ཡང་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་
གྱི་ཆོས་ཅན་ནི། མདོར་བསྟན་གྱི་དེ་དག་གི་ཞེས་པ་དང་། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དངོས་པོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

292

ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་ལ།

ཐལ་ཆོས་ནི། མདོར་བསྟན་གྱི་ཤིན་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་།
རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་པས་བསྟན། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་ཏོ། །
དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་གྱིས་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་ན་སླར་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པས།
གྲུབ་ཟིན་སླར་སྐྱེ་བ་ལ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་ཟེར་ན། མངོན་གསལ་གྱི་མྱུ་གུ་
ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ངོ་བོར་སྐྱེ་བར་ཐལ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
མ་གྲུབ་ན། སྐྱེ་ལྡན་གང་ཡིན་རང་གི་རྒྱུ་དུས་ན་ཡོད་པར་འདོད་པ་དང་འགལ་ལ། མ་ཁྱབ་ན། ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བའི་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་གསལ་གྱི་མྱུ་གུ་རང་གི་
རྒྱུའི་དུས་ན་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་གི་གནད་གཙོ་བོ་ནི། ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་བཞིན་མྱུ་གུའི་ངོ་བོའམ་རང་བཞིན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་ཡོད་ན། མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་དེ་ལས་དོན་
གཞན་པའི་མྱུ་གུ་མངོན་པར་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་མི་སྲིད་པས། རྒྱུ་དུས་ནས་མྱུ་
གུའི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོར་མ་ཟད། མྱུ་གུ་མངོན་པར་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དགོས། དེའི་ཕྱིར་ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མྱུ་གུ་གསལ་བ་དེ་གྲུབ་ཟིན་པར་འདོད་དགོས་
ཤིང་། དེ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་འབྲས་བུའི་དུས་སུ་སླར་སྐྱེ་བ་དོན་གཏན་ནས་མེད་པའི་གནད་
ཀྱིས་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་འགོག་ཚུལ་ནི། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༦ དེ་ལ་ཕ་རོལ་པོས་ནུས་པའི་ངོ་བོ་མི་གསལ་བར་ཡོད་པ་གསལ་བར་སྐྱེ་དགོས་པ་དང་། གསལ་ཟིན་ནས་སྐྱེ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

293

མི་དགོས་པས། ཐལ་བ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་ཅེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་སྐྱོན་སྤོང་མི་ནུས་ཏེ། གསལ་བ་སྔ་ནས་ཡོད་ན་དེར་སྐྱེ་མི་དགོས་ལ། སྔ་ནས་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ཐུག་མེད་སོ་ན་གནས་ཤིང་། གསལ་བ་སྔར་མེད་ན་རྒྱུ་ལ་སྔར་ཡོད་ཁོ་ན་སྐྱེ་བའི་ཕྱོགས་ཉམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ཡང་གྲངས་ཅན་གྱིས་སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་ཀྱང་། གྲུབ་ཟིན་པ་
སླར་སྐྱེ་བ་ནི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །
བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏིའི་འགྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བའང་བསྟན་པར་གསུངས་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༡༥ ཅི་སྟེ་ཡང་རང་གི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་འགལ་བ་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དེས། གྲངས་ཅན་གྱིས་རྒྱུ་དུས་ན་མི་གསལ་བར་ཡོད་
པར་འདོད་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དེ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མངོན་པར་གསལ་བའི་མྱུ་གུ་བཞིན། ཞེས་པའི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ཡང་དག་ཀྱང་བསྟན་པར་གསུངས་ལ།
བསྟན་ཚུལ་ཡང་མདོར་བསྟན་གྱི་དངོས་པོ་རྣམས་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་། དེ་
དག་ཅེས་པ་དང་། དེའི་རྒྱས་བཤད་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི། ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་། གཏན་ཚིགས་དང་། མཐུན་དཔེ་གསུམ་བསྟན་ཏེ། དངོས་པོ་ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་། བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་པས་རྟགས་དང་། རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

294

རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་བསྟན་པ་ཅིས་ཤེས་ཞེ་ན། ཚིག་གསལ་ལས། ༡༦ དེ་ལ་ནི་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ནི་གཏན་ཚིགས་འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཏན་ཚིགས་འཛིན་པའི་སྐབས་སུ་རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པའི་ཚིག་དོར་ནས་འགྲེལ་བཤད་གནང་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམས་ལ་ནི་ཞེས་པའི་ཚིག་དེ་མཐུན་དཔེ་སྟོན་བྱེད་དང་། དངོས་པོ་ཞེས་པ་ཆོས་ཅན་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དུ་
༢༤༥གསུངས་སོ། །སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་བསྟན་པར་ཚིག་གསལ་ལས་གསུངས་སོ། །
གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་དང་། དེའི་སྐྱོན་སྤོང་དགག་པ་སོགས་ཁ་སྐོང་དང་བཅས་པ་འཆད་པ་ལ་འཇུག་པ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པ་ནས། བྱ་མིན་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས།
དེ་ཡང་། དེ་ནི་དེ་ལས་འབྱུང་ན་ཡོན་ཏན་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་པས་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་པའི་རིགས་པ་དང་པོ་བཀོད་ནས། དེའི་མཇུག་ཏུ་
སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་ན། ས་བོན་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་ལས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་སྐབས་མི་རྙེད་པར་ཐལ་བ་དང་། འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་ས་བོན་བར་མ་ཆད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་
བ་སྟེ། གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་སླར་མི་སྐྱེ་བས་མ་ཁྱབ་པ་ལ་འབྲས་བུའི་རིགས་འདྲ་རྣམས་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། རྒྱུའི་རིགས་འདྲ་རྣམས་ཆད་པ་མེད་པར་སྐྱེ་བར་ཐལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

295

བའི་སྐྱོན་གཉིས་བསྟན་ནས་རྩ་བའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ཁྱབ་པ་བསྒྲུབས་སོ། །ཁྱབ་སྒྲུབ་ཏུ་བཀོད་པའི་རིགས་པ་ཕྱི་མ་འདི་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏར་བཀོད་པའི་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། ཁྱབ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་པ་དང་པོ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་
བའི་སྐབས་མེད་པར་ཐལ་བ་འདི་དང་། འོག་གི་རིགས་པ་རྣམས་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་འཇུག་པར་ཁ་བསྐངས་པའོ། །
གྲུབ་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་ན། ས་བོན་ལྟ་བུ་སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་སྐྱེ་དགོས་ཏེ།
རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་ཀྱང་ད་དུང་སྐྱེ་དགོས་ན། ལན་གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་གོ་སྐབས་ནམ་ཡང་མེད་དགོས་ཏེ། ས་བོན་མ་འགགས་པར་མྱུ་གུ་སྐྱེ་མི་སྲིད་ལ། ས་

བོན་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་ཀྱི་བར་དུ་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། ནམ་ཡང་འགག་
པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་། བྱེད་རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་ལས་ཐ་དད་མྱུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ནི། །ཞེས་པའི་རྐང་
པ་གཉིས་ཀྱིས་ས་མྱུག་གཉིས་ངོ་བོ་དང་རང་བཞིན་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་ལ་ཁ་དོག་དང་དབྱིབས། རོ་དང་ནུས་
མཐུ་སོགས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་སྟེ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ་ལ། འདོད་ན། མངོན་སུམ་གྱིས་

བསལ་ལོ། །ཞེས་དང་།
གལ་ཏེ་སྔར་གྱི་བདག་གི་དངོས་པོ་བསལ་ནས་དེ་ལས་གཞན། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་གྲངས་ཅན་གྱིས་ས་མྱུག་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་གནས་
སྐབས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ས་བོན་གྱི་གནས་སྐབས་བཏང་ནས་མྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་སུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

296

འགྱུར་བ་ན་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས། ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་ས་བོན་འགག་ནས་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་
འཐད་དོ་ཞེས་སྐྱོན་སྤོང་བ་ལ། དེ་ལྟར་འདོད་ན་ས་བོན་གྱི་རང་བཞིན་གང་ཡིན་མྱུ་
གུའི་རང་བཞིན་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། མྱུ་གུའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དངོས་
པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་མྱུ་གུའི་དངོས་པོ་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་དོན་གཞན་པའི་མྱུ་གུའི་དངོས་པོ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུ་ས་བོན་གྱི་ངོ་བོ་བསལ་ནས་འབྲས་བུ་
མྱུ་གུའི་ངོ་བོར་འཕོ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་ལྡོག་ཏུ་མེད་དོ་ཞེས་བཀག་གོ །
གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་ས་བོན་མྱུ་གུ་འདིར་གཞན་མ་ཡིན་ན། །སོགས་ཀྱིས་ས་བོན་
དང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གནས་སྐབས་གང་དུའང་ཡོད་ན་ཡོད་མཉམ་དང་། མེད་ན་མེད་མཉམ་དུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་མི་འདྲ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཞེས་པའོ། །
དེ་དག་གིས་ནི་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པ་ཡིན་པས། ཊཱིཀ་ཆེན་དུ་དེ་ཁོ་
ན་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་མཁན་གྱི་ལུགས་དགག་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུའང་བདག་སྐྱེ་མེད་ཅེས་རང་
ལུགས་ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་པའི་སྒོ་ནས་འགོག་པ་ནི། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞིག་ནའང་དེའི་
འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། རྒྱུ་ས་བོན་ཞིག་ཟིན་ནའང་དེའི་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་སྔོ་སེང་ངེ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ས་
བོན་དང་མྱུ་གུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པས། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པ་མི་འཐད་དོ། །ཞེས་པའོ། །
འདི་དག་ལ་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོའི་རིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

297

འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ་དེ་གང་ལ་བྱ་སྙམ་ན། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་པ་འདི་དག་འགའ་ཞིག་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་དང་། ཁག་གཅིག་ཟླ་བས་འཇུག་པར་ཁ་བསྐངས་ཏེ་གསུངས་པ་ཡིན་ཞིང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༢༣ བདག་ལས་སྐྱེ་བ་ཁས་བླང་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདི་དང་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ལས་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་ཀྱང་གསུངས་པས་འདིར་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་པོ་ཞེས་པ་ནི། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གོ་དགོས་པར་སེམས་སོ། །
རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པར། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཅིག་ཉིད་ན། །སྐྱེད་དང་བསྐྱེད་པ་གཅིག་ཏུ་འགྱུར། །ཞེས་དང་། རབ་བྱེད་བཅུ་པར། བུད་ཤིང་གང་དེ་མེ་ཡིན་ན། །བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཅིག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་གཉིས་བདག་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་དུ་ཁ་བསྒྱུར་ནས་འཆད་པ་ལ། འཇུག་པ་ལས། བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་བསྐྱེད་པར་བྱ་དང་སྐྱེད་བྱེད་དང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་དང་དེས་བྱས་པའི་ལས་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་བཀག་གོ །
འདིར་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༢༣ དེ་ལྟར་བཀག་པ་ན་ཕ་དང་བུ་དང་། བྱེད་པ་པོ་དང་ལས་གཉིས་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་ཐལ་ཟེར་ན་འདོད་ལ། སྤྱིར་གཅིག་ཏུ་ཐལ་
ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་བོ་ཞེས་སྨྲ་མོད་ཀྱང་། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན་རྣམ་འགྱུར་ཡང་གཅིག་ཏུ་འཕུལ་ནུས་པའི་རིགས་པས་སྤོང་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་གྲངས་ཅན་གྱིས་ལན་དེ་ལྟར་འདེབས་མོད་ཀྱང་སྐྱོན་སྤོང་མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

298

ནུས་ཏེ། མྱུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་ལས་དོན་གཞན་པའི་མྱུ་གུའི་ངོ་བོ་
ཞེས་པ་མི་སྲིད་དེ། མྱུ་གུའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་སོགས་གང་ཡང་བློ་ཡུལ་དུ་མ་
བཟུང་བར་མྱུ་གུ་འཛིན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ས་མྱུག་གཉིས་ངོ་བོ་ཕར་ཡིན་ཚུར་ཡིན་དུ་འདོད་པས། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱང་སོ་སོར་འཇོག་པར་མི་ནུས་པས་སྐྱོན་སྤོང་མི་ཐུབ་ཅེས་པའོ། །

༼འདིར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བཟུང་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་
འཇུག་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་འདིར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བཟུང་བ་རྣམས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ནི། སྐབས་འདིའི་དབུ་མ་ཚིག་གསལ་གྱི་དོན་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་
རིགས་པ་བྱུང་ཚུལ། དེ་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ། སྐྱོན་དེ་དག་སངས་
རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་དང་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་དགོས་པར་
གསུངས་པས། དང་པོ་ནི་གོང་དུ་ཅུང་ཟད་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཡིན་ལ།
གཉིས་པ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཚུལ་ནི། ཤེས་རབ་སྒྲོལ་མ་ལས། ༤༣༦
འདི་ལ་གཞན་དག་ནི། དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རྣམ་པར་བཤད་པར་བྱེད་དོ། །དེ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་དང་། གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་
བའི་ཕྱིར་རོ། །གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཡང་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

299

བཟློག་པས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་། དེའི་ཆོས་བཟློག་པའི་དོན་མངོན་པས། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མཛད་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྐྱོན་གསུམ་བསྟན་པའི་དང་པོའི་དོན་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་

བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་འགྲེལ་ངག་གི་དངོས་ཟིན་ལ་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ཐུག་མེད་རྟགས་སུ་བཀོད་ཀྱང་། བསམ་ཚོད་ལ་དེ་ལས་བཟློག་ནས་དོན་བཅས་ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་མོད། དེའང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན། བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པར་འགྱུར་བས། རྟགས་དེ་ནི་དམ་བཅའ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་བསྒྲུབ་ནུས་མིན་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་དེ། སྐབས་འདིར་ནི་བདག་སྐྱེ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་པ་ཙམ་མིན་པར། མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱང་ངེས་པར་བསྟན་དགོས་མོད། ཁྱེད་ཀྱིས་དེ་འགོག་ནུས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དང་དཔེ་སྐྱོན་མེད་གང་ཡང་མ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར།
སྐྱོན་གཉིས་པ་ནི། བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ་ཞེས་པ་ལ་གྲངས་ཅན་གྱིས། བདག་

ལས་ཞེས་པ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་མངོན་པར་གསལ་ཟིན་པ་དེ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཡིན་ན། ངེད་ལ་གྲུབ་ཟིན་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་གསལ་བར་རྒྱུ་དུས་སུ་ནུས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེ་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པ་ཡིན་ན། ཁྱབ་པ་མ་གྲུབ་ཅེས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་དམ་བཅའ་གང་ཡིན་གསལ་ཁ་མ་བྱུང་བས། སླར་ཡང་སྐྱོན་སྤོང་དགོས་པ་སོགས་དོན་མེད་དུ་འགྱུར་བས་མི་འཐད་ཅེས་པ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

300

གསུམ་པ་ནི། དེར་མ་ཟད་རྒོལ་བ་གཞན་གྱིས་གླགས་ཡོད་པའི་ཚིག་ཏུ་འགྱུར་
བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་ཀྱི་དོན་ལས་བཟློག་པས་གླགས་ཡོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
འགྱུར་ཚུལ་དངོས་ཟིན་གྱི་སྦྱོར་བ་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་གཏན་ཚིགས་སྐྱེ་བ་དོན་
དང་ཐུག་མེད་དེ། དོན་དང་ཐུག་བཅས་སུ་བཟློག་དགོས་པ་ཁྱེད་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིན་
པར་མངོན་པས། དེ་ལྟར་ན་བསྒྲུབ་བྱ་བདག་སྐྱེ་མེད་པ་དེའང་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་ཡིན་པ་ལས་བཟློག་ནས། གཞན་སྐྱེ་ཤུགས་ལ་འཕངས་པའི་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་འགྱུར་བས། སློབ་དཔོན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ལོ། །
གཞན་སྐྱེ་འཕངས་ཚུལ་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་པའི་གོང་དུ།
བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༥༥༤ རེ་ཞིག་ཇི་ལྟར་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་ཙམ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་རབ་ཏུ་སྟོན་ཅིག །བཤད་པ། དེ་དང་པོར་བསྟན་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང་། མཇུག་ཏུའང་། ༥༧༣ འབྲས་བུ་དང་། རྐྱེན་དང་། རྐྱེན་མ་ཡིན་པ་དག་མེད་པས། སྐྱེ་བར་བརྗོད་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་བཤད་པ་དང་། རྟགས་སུའང་སྐྱེ་བ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་བཀོད་ནས་འགོག་པའི་བསམ་དོན་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་
ཙམ་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་འདོད་པར་གསལ་ལ། སྐྱེ་བ་ཞིག་བསྒྲུབ་འདོད་པ་གང་ཞིག །སྐྱེ་བ་ལ་བདག་གཞན་གྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་བདག་སྐྱེ་
དངོས་སུ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་འདུག་སྙམ་པའོ། །
དེས་ན་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལྟར་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་
དེས། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པར་ཐལ།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

301

བདག་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་དངོས་ཟིན་ལ་བསྟན་ནས། དེས་འཕངས་པའི་དངོས་ཟིན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་ཐུག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་ཡིན་ལ། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་མི་བཞེད་པས། དེའི་དགོངས་ཚོད་བླངས་ན། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འདི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བཞེད་པའི་སྦྱོར་ངག་ཡིན་དགོས་སྙམ་དུ་དགོངས་སོ། །
དེ་ཡང་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་སྐབས་འདིའི་འགྲེལ་ངག་གི་མདོར་
བསྟན། དེ་དག་གི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། སྐྱེ་བ་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་། འདི་ལྟར་དངོས་པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །གལ་ཏེ་ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་ན་ནམ་ཡང་མི་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་གཉིས་བསྟན་བཤད་དུ་སྦྱར་ནས། མདོར་བསྟན་གྱི་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་ནི། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་དང་། ཐུག་མེད་ནི། སླར་
ཡང་སྐྱེ་ན་ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བ་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མ་

དགོངས་ནས། གོང་གི་ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་བསྟན་པར་བཟུང་ཏེ། སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་པ་ཡིན་པས། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡང་སྒྲའི་དོན་དང་། ཡང་སྒྲ་དེ་མདོར་བསྟན་
ལའང་སྦྱོར་དགོས་པ་མ་དགོངས་པར་གསུངས་སོ། །

༼སྐྱོན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ།༽
གསུམ་པ་སྐྱོན་དེ་དག་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཚུལ་ནི། སྐྱོན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

302

དང་པོ་མེད་དེ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པ་གཉིས་འགལ་བར་བརྗོད་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གྲངས་ཅན་ལ་བདག་སྐྱེ་དགག་ནུས་
ལ། དེས་འགོག་མི་ནུས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་ཀྱང་མི་ནུས་པས། རང་རྒྱུད་
ཀྱི་རྟགས་དང་དཔེ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་མ་ཟད། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་གསུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཚིག་གསལ་ལས། ༡༣ དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་ནི་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བར་རིགས་པ་ཡང་མ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཞན་ཁས་བླངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཕགས་པ་ལྷས། ཡོད་དང་མེད་དང་ཡོད་མེད་ཅེས། །གང་ལ་ཕྱོགས་ནི་ཡོད་མིན་པ། །དེ་ལ་ཡུན་ནི་རིང་པོ་ལའང་། །ཀླན་ཀ་བརྗོད་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་དབུ་མ་པ་ཡིན་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཁས་ལེན་མི་རིགས་ཏེ། དབུ་མ་པ་ལ་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པའི་
ཡོད་མཐའ་དང་། གཏན་ནས་མེད་པའི་མེད་མཐའ་དང་། སྔར་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེས་
ནས་ཕྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་འཇིག་པའི་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་མཐའ་དང་། ཡོད་མེད་
ཀྱི་མཐའ་ལས་འདས་པ་ཙམ་གྱི་སྟོང་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་གང་གིའང་ཕྱོགས་སམ་ཁས་ལེན་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ།
ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་ཚིག་འདི་དང་། ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༢༧བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྨྲ་བ་དག་ལ་ཉེས་པ་འདིར་འགྱུར་གྱི། ཁོ་བོ་
ཅག་ནི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མི་སྦྱོར་ཏེ། རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་ནི་གཞན་གྱི་
དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པས་དཔལ་
ལྡན་ཟླ་བས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

303

རྟགས་མི་བཞེད་པར་བསྒྲུབས་སོ། །
གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི། ཕྱི་རྒོལ་ཐམས་ཅད་ལ་
གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་དངོས་སུ་ངེས་པར་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་། འགའ་
ཞིག་ལ་བརྗོད་དགོས་ནའང་གོང་དུ་སོང་ཟིན་པ་ལྟར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཡིན་ནོ། །
སྐྱོན་གཉིས་པ་མེད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་
ཀྱིས་དེ་འདྲའི་ཉེས་པ་སེལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་རྒྱུད་ཙམ་ཡང་མ་བཀོད་པས། དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དམ་བཅའ་དང་རྟགས་སོགས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་གྲགས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་སླར་ཡང་སྐྱེ་
བར་མི་འདོད་པའི་མངོན་གསལ་གྱི་བུམ་པ་མཐུན་དཔེ་ཡིན་ལ། མྱུ་གུ་རང་ཉིད་རང་
གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་ནུས་པའི་ངོ་བོར་ཡོད་པ་སླར་ཡང་མི་སྐྱེ་བ་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས། རྟགས་གྲུབ་ན་བསྒྲུབ་བྱ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བ་དང་། ཁྱབ་པ་འགལ་བའི་སྐྱོན་དང་། དེའི་དོགས་པ་ག་ལ་ཡོད།
སྐྱོན་གསུམ་པ་བཟློག་དོན་ཁས་བླངས་པའི་སྐྱོན་འཇུག་པའང་མ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༡༨ ཐལ་བར་འགྱུར་བ་བཟློག་པའི་དོན་དང་ཡང་ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་
ཕྱིར་ཁོ་བོ་ཅག་ལ་གྲུབ་པའི་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་ཐལ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཐུག་མེད་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། གྲུབ་ཟིན་ནའང་སླར་སྐྱེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

304

དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་ལྡོག་དོན་དངོས་པོ་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་། ཐུག་བཅས་ནི་ཕ་རོལ་གྲངས་ཅན་འབའ་ཞིག་གི་ཁས་ལེན་ལ་ཡོད་ཀྱི། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་དེའི་ཁས་ལེན་མེད་པས། དེ་ཁས་བླངས་པའི་སྒོ་ནས་
གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་བ་ག་ལ་ཡོད།
རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༩ ཟླ་བས་ཐལ་བ་བཟློག་པའི་དོན་དང་རང་མ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་དུ་
ཐལ་བ་འཕངས་པ་མ་དགོངས་པར། སྤྱིར་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་མེད་དུ་འཕངས་པར་
བཟུང་ནས་བཟློག་དོན་ཁས་ལེན་དགོས་ཞེས་སྨྲས་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས། འདིའི་ཐལ་བའི་བཟློག་དོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་

ཁས་མི་ལེན་པར་ལེགས་ལྡན་ལ་བསྒྲུབས་པ་འདིས། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐབས་འདིའི་ཡང་སྒྲའི་དོན་མ་དགོངས་པར་ཤེས་ཏེ། ཡང་སྒྲའི་ནུས་པ་བཏོན་ན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་དེ་ཐལ་བའི་བཟློག་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཁས་ལེན་སྙམ་པའི་དོགས་པ་
ཙམ་ཡང་ལེགས་ལྡན་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ཐལ་བའི་བཟློག་དོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་པར་ཟླ་བས་ལེགས་ལྡན་ལ་བསྒྲུབས་དགོས་
དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིར་ཚིག་གསལ་དུ། ཐལ་བར་འགྱུར་བ་ལྡོག་པའི་དོན་དང་ཕ་རོལ་པོ་ཉིད་འབྲེལ་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༡༩ དེའི་ཕྱིར་ཐལ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི་གཞན་གྱི་དམ་བཅའ་བ་འགོག་པ་ཙམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཐལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

305

བ་ལས་བཟློག་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཐལ་བའི་བཟློག་དོན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་མི་ལེན་པར་གསུངས་པ་ནི། གོང་གི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་འགྱུར་གཉིས་ཀྱི་བཟློག་དོན་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པ་ལས། ཐལ་འགྱུར་
གང་ཡིན་གྱི་བཟློག་དོན་རང་ལུགས་ལ་ཁས་མི་ལེན་པའི་དོན་གཏན་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
གོང་དུ་ཚིག་གསལ་ལས། ༡༦ བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། ཡོད་པ་དེ་དངོས་པོ་རྣམས་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཚིགས་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༨༠དེ་ལ་རིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བརྗོད་པ། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །འོ་ན་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་འགྱུར་ཞིང་སྟེ་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མཐོང་བའམ་རིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་འདི་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མེ་ལྕེ་རབ་ཏུ་འབར་བ་ལས་མུན་པ་འཐུག་པོ་འབྱུང་བར་ཐལ། འབྲས་བུ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཟློག་དོན་འཕངས་པར་གསུངས་ཤིང་། འོག་
ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་བ་ལྟར་སྐབས་གཞན་དུའང་ཚུལ་གསུམ་དཔེ་དང་བཅས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་རང་ལུགས་ལ་བཞེད་པར་ཡང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༨ འདི་ནི་དབུ་མ་པས་འཕངས་པའི་ཐལ་བ་ཐམས་ཅད་མིན་གྱི། སྔར་འཕངས་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་ཐལ་བའོ། །ཞེས་དང་།
དེས་ན་གཞུང་འདིས་དབུ་མ་པས་ཐལ་བ་འཕངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཟློག་པ་ཕ་རོལ་
པོས་ཁས་ལེན་གྱི། རང་གིས་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་སྤྱིར་དམ་བཅའ་མེད་པར་བསྟན་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

306

མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་པཎྡི་ཏ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཀྱི་རྩོད་ལན་འདི་དག་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པའི་གྲུབ་དོན་ནི། རྩོད་ལན་འདི་དག་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་
རྟགས་དང་། གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར། དབུ་མ་པས་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་
སོགས་ཁས་ལེན་པའི་ཚུལ། དབུ་མ་ཐལ་རང་གཉིས་ལ་དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་དང་། ལྟ་བ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་ཡོད་ཚུལ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་དགག་བྱའི་ཚད་ཐིག་པ་
སོགས་དགོས་པ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བས་ལེགས་ལྡན་ལ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་

རྟགས་མི་བཞེད་ཀྱང་། བདག་སྐྱེ་འགོག་ནུས་ཀྱི་གཞན་གྲགས་ཀྱི་རྟགས་བསྟན་པར་

གསུངས་པས། དེ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཟླ་བསྐྱངས་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པར་གྲུབ་ལ། བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཞིན་དུ། རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་དེ་མྱུ་གུ་སོགས་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་བཞེད་པར་གསུངས་པས། དབུ་མ་པ་རང་ལུགས་ལ་
རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་རྣམ་པར་འཇོག་པར་གྲུབ་ཅིང་།
སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པར་ལེགས་ལྡན་ལ་ནན་གྱིས་

བསྒྲུབས་ཤིང་། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཞེས་པའང་ཚུལ་གསུམ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་ལ་བྱ་དགོས་པར་གསུངས་པས། རང་རྒྱུད་པས་རང་མཚན་བཞེད་ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བས་མི་བཞེད་པར་གསལ་བར་ཐོན་པ་དང་།
རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཐལ་རང་གཉིས་ཀྱིས་དོན་དམ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

307

དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྟ་བ་མཐོ་དམན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་
ལེགས་པར་གྲུབ་བོ། །

༼བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཐལ་བ་བཟློག་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ། སྐབས་འདིའི་ཐལ་བ་བཟློག་ཚུལ་སོགས་ལ་དཔྱད་པ། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་དགོས་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་མཚམས་འགའ་ཞིག་ལ་
མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་དག་ལ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་རང་གི་ལུགས་ལ། ལེགས་ལྡན་རང་གིས་བཀོད་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རྟགས་སྦྱོར་ལའང་གཞན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཉེས་པ་མ་
བསལ་བའི་སྐྱོན་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་སྦྱོར་ངག་ལ་སྐྱོན་དེ་འཇུག་
ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མིག་སོགས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དེ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་རང་ཉིད་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ་སྐབས་འདིའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་སྤྱིར་ནས་

ཆོས་ཅན་དུ་བཟུང་བས་མི་མཚུངས་པ་ཡིན་ནམ་དཔྱད།
ཡང་ཁ་ཅིག །ཁྱེད་ཅག་གིས་བཤད་པ་ལྟར་གྱི་ཐལ་བ་བཟློག་ཚུལ་དེ་གཏན་མི་
འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས། མྱུ་གུ་བདག་

ལས་མི་སྐྱེ་བར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་མ་

དགོངས་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་པའི་ཕྱིར་། ཕྱི་མ་དེར་
ཐལ། དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མིན་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

308

ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དེས་བདག་སྐྱེ་འགོག་ནུས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་

དག་མ་བསྟན་པར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དགོངས་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
པས་མི་འཐད་ཅེས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་མཛད་རིགས་པ་ལས་མ་མཛད་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སྐྱོན་བརྗོད་རིགས་ཏེ་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་བཅས་དང་ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་ལེགས་ལྡན་བཞེད་ན། རྟགས་དེར་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་ཁྱབ་པ་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡོད་པ་བཞིན་སྐྱོན་དེ་དག་མ་བརྗོད་པར། སློབ་དཔོན་གྱི་

གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ་ཞེས་པ་ཙམ་གྱི་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་ལ། སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་རྟགས་སུ་བཟུང་ན། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། ཁྱབ་པ་འགལ་བ་སོགས་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆེས་ཆེ་བ་དག་དང་བཅས་པས་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཞེས་སྨྲ་དགོས་སམ་སྙམ།
ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་བླ་མ་རྗེ་བཙུན་པའི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་
ལས། ༢༣༥ ཤེས་རབ་སྒྲོན་མར། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ལ་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་འགྲེལ་ངག་དེའི་མདོར་བསྟན་ཕྱོགས་སྔར་དྲངས་ནས་རྒྱས་
བཤད་མ་དྲངས་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་ཐལ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་དངོས་
པོ་བདག་གི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་རྣམས་ལ་ནི་ཡང་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡང་སྒྲའི་དོན་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཞལ་གྱིས་བཞེས། ཞེས་
ཁ་ཅིག་གིས་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཡང་སྒྲའི་དོན་དགོངས་པར་ཁས་ལེན་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

309

ལ་འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འདི་ལ་ཁྱབ་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་
གྱིས་འདིའི་ཡང་སྒྲའི་དོན་དགོངས་ན། རྒྱས་བཤད་ཕྱོགས་སྔར་འགོད་དགོས་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། གལ་ཏེ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཡང་སྒྲའི་དོན་དགོངས་
ན། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་འགོག་སྐབས་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏའི་རྒྱས་བཤད་
ཀྱི་ཡང་སྒྲའི་ནུས་པ་མདོར་བསྟན་ལའང་སྦྱར་ནས་རྒྱས་བཤད་ལས་འབྱུང་བ་བཞིན་ཕྱོགས་སྔར་འགོད་པར་འགྱུར་གྱི། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ཡང་སྒྲ་མ་སྦྱར་ནས་མདོར་བསྟན་
དངོས་ཟིན་ཙམ་ཕྱོགས་སྔར་འགོད་པར་མི་མཛད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་པའོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་རང་ལུགས་གཞིར་བཞག་ན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་བཀོད་པའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་
རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བའི་བདག་སྐྱེ་འགོག་
པའི་རྟགས་སྦྱོར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་ན། དངོས་པོ་བདེན་མེད་དངོས་ཀྱི་

བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་བའི་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་རྟགས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེའི་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་
ལས་མི་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་མ་ཡིན། དངོས་པོ་རྣམས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེ་བ་དེ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་ཞེས་པའི་འགྲེལ་ཚིག་དེས་བདག་སྐྱེ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་མིན་པའི་སྐྱེ་བ་བརྗོད་པར་ཐལ། འདོད་ན། ཚིག་དེ་ལ་དེ་ལྟར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

310

བརྗོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་དེས་དེ་བརྗོད་པ་ལ་བརྗོད་འདོད་དང་བརྗོད་པའི་ནུས་པ་ཡོད་པ་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་། ཡང་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བའི་ལུགས་གཞིར་བྱས་ནའང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱི་

འགྲེལ་ངག་ལ་ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་ངག་དེས་
བསྟན་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་སྦྱོར་གང་ལའང་ལེགས་ལྡན་གྱི་སྐྱོན་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སྐྱོན་བརྗོད་ཡུལ་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་རྟགས་གང་ཡང་

འགྲེལ་ངག་དེས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་དང་།
ཡང་སྐབས་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བདག་ལས་མི་སྐྱེ་སྟེ། སྐྱེ་བ་དོན་དང་ཐུག་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་སྦྱོར་ངག་དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་འགོད་པ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ནི་མ་བཀོད། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང་མ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སློབ་
དཔོན་ལེགས་ལྡན་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ཀྱིས་རང་གིས་བཀོད་པའི་སྦྱོར་བ་རང་ཉིད་ཀྱིས་

སུན་འབྱིན་པ་ཙམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་སོགས་ཚིག་གི་རི་མོ་དང་རིགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་མང་ངོ་། །

༼རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་འགོད་དགོས་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ།༽
གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཏན་ཚིགས་ངེས་པར་འགོད་དགོས་མིན་སོགས་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཡང་ཁ་ཅིག །མྱུ་གུ་བདག་ལས་མི་སྐྱེ་བར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་གྲགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བཀོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཚིག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

311

གསལ་ལས། ༡༥ འདིར་རྗེས་སུ་དཔག་པས་གནོད་པ་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་གང་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༨ ཕྱི་རྒོལ་ཐམས་ཅད་ལ་གཞན་གྲགས་ངེས་པར་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་འགའ་ཞིག་ལ་བརྗོད་དགོས་ནའང་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ལ་ཐལ་འགྱུར་ལས་གཞན་གྲགས་ངེས་པར་བརྗོད་མི་དགོས། ཞེས་པ་དང་། བདག་སྐྱེ་སོགས་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལའང་གང་ཟག་གཞན་ཞིག་གིས་གཞན་གྲགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དངོས་སུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་
པའི་ཕྱིར།
དེ་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གཞན་གྱིས་ཐལ་འགྱུར་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
བདག་སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་ནས་བདག་སྐྱེ་
མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་རང་ཉིད་ཀྱིས་སེམས་པ་ལས་བདག་སྐྱེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་སུ་ཡིན་ཡང་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་རྟགས་བཀོད་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་སེམས་པ་གང་རུང་ལ་ངེས་
པར་ལྟོས་ཏེ། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ་འགྱུར་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་ནུས་ན། ཐལ་འགྱུར་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པར་ཐལ། འདོད་ན། དེའི་འོག་ཏུ་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་བཅས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
ཐེ་ཚོམ་ཟ་མཁན་སུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ཅན་ལ་ཐེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

312

ཚོམ་མེད་ཅིང་ལོག་རྟོག་དེ་ལྡོག་ན། དེ་མ་ཐག་ཚད་མས་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས།
གལ་ཏེ་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པའི་འོག་ཏུ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་
གནས་པ་ཞིག་ཡོད་ན་ནི། དེའི་ཐེ་ཚོམ་དེ་སེལ་བའི་ཐབས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་སེམས་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་བྱར་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་ལྟོས་པར་གྲུབ་བོ། །
གཞན་ཡང་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཐལ་འགྱུར་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་ལས་མྱུ་གུ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཞེན་པའི་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་རྒོལ་བ་དེས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བདེན་མེད་ལ་ཐོས་བྱུང་གི་གོ་བ་ཙམ་ཡང་སྔོན་དུ་མ་སོང་བར། བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་བསམ་བྱུང་གི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ་བས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱི་ཤེས་རབ་རིམ་བཞིན་བསྐྱེད་དགོས་པའི་གོ་རིམ་
དང་འགལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། བདེན་མེད་རྟོགས་པ་ལ་བདེན་མེད་བསྟན་པའི་གཞུང་གི་དོན་དང་རིགས་པའི་གནད་ལ་ཡང་ཡང་དཔྱད་ནས་རིམ་བཞིན་གོ་བ་ཇེ་ཟབ་ཏུ་སོང་སྟེ་རྟོགས་དགོས་པ་ལས། མུན་ཁུང་ནང་དུ་གློག་སྦར་བ་ལྟར་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གོ་བ་ཙམ་ཡང་
སྔོན་དུ་མ་སོང་བར། ཐད་ཀར་ལམ་གྱིས་རྟོགས་ཚུལ་ཞིག་ཡོད་མི་སྲིད་པས། དངོས་
པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་ལོག་རྟོག་ལྡོག་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་དེ་
བདེན་པར་མེད་པའི་ཚུལ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཆོད་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཚད་མ་སྐྱེས་པ་ནི་ཆེས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

313

མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མཐའ་གཅིག་འཛིན་གྱི་གྲུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་ལོག་པའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་བདེན་པར་གྲུབ་མིན་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་ནུས་ཀྱི་སྒྲུབ་
བྱེད་ཡང་ཡང་སེམས་པ་ལས་བདེན་མེད་དུ་ངེས་པ་རྙེད་དགོས་པས། དངོས་པོ་བདེན་དུ་ངེས་པའི་རྗེས་དཔག་སོགས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དག་སྐྱེ་བ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་སོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༤༠ དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་
བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ངེས་པར་ལྟོས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཞུང་འདིའི་དོན་ནི་རྩ་འཇུག་གཉིས་སུ་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་པ་ལས། དེ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་
པར་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་དངོས་སུ་བཀོད་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཙམ་ལས། སྤྱིར་རྗེས་
དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལྟོས་དགོས་མིན་གང་ཡང་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་ཉིད་ལས། དང་པོ་ནས་ཕྱི་རྒོལ་ལ་གཞན་གྲགས་དེ་ལྟར་བཀོད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང།
འདིའི་གོང་དུའང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོར། རྩ་འཇུག་གཉིས་སུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཇི་ལྟར་བཀག་ཚུལ་སྙིང་པོ་བསྡུས་ཏེ་གསུངས་ནས། དེ་ལྟར་བཀག་པའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཞུང་འདི་གསུངས་པ་ཡིན་ལ། འདིའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་རྩ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

314

འཇུག་གཉིས་སུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བཀག་པ་ལས། དངོས་པོ་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་དངོས་སུ་མ་བཀོད་ཀྱང་།
མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་དུ་མ་བསྟན་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་
མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བར་མི་འཐད་པར་མཐོང་ཞིང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་མེད་ན་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་དགོས་ཚུལ་ཤེས་ནས། རིམ་བཞིན་དངོས་པོ་རྣམས་
རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་
ཡིན་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གོང་དེ་མ་ཐག་ཏུ། དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་མུ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་པ་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འགྲུབ་ལ། དེ་ལ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པས་ཁྱབ་པ་སྔར་མཐའ་གཞན་འགོག་
པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ལྟར་འགྲུབ་བོ། །
དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་བསྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་མཐའ་
བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་། ཁྱབ་པ་ཇི་ལྟར་འགྲུབ་ལུགས་གསུངས་ནས། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ཚུལ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་
འགྲུབ་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་དོན་བསྡུས་སུ། འཇུག་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ན་བདག་དང་གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་དང་། །རྒྱུ་ལ་མ་ལྟོས་ཡོད་པ་མིན་པས་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་བྲལ། །ཞེས་པ་འདིས་སྔར་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་གནོད་བྱེད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

315

ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་མང་དུ་བསྟན་ནས་བཀག་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
མེད་དུ་འདོད་པ་འཐད་པར་གྲུབ་ཅིང་། རིམ་བཞིན་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་འགོག་གི་རྟགས་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྗེས་དཔག་ཚད་མས་རྟོགས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་གོང་དུ་དྲངས་པའི་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོའི་ལུང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་གཏན་ཚིགས་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་ཟེར་བ་དང་། ཡང་དབང་རྟུལ་གྱི་རྗེས་
དཔག་རྟགས་ལ་ལྟོས་དགོས་ཀྱང་། ལུང་དེའི་དགོངས་པ་ནི་དབང་རྣོན་ལ་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་ནི་གཞུང་དོན་གོང་འོག་བསྒྲིག་མ་ཤེས་པས་
ནོངས་པའོ། །
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༦༧ ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་གཞན་གྱིས་ཅུང་ཞིག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས་འགྱུར་བར་ཤེས་བྱ་དགག་པ་ཉིད་སྔར་གསུངས་སོ། །ཞེས་ཤེས་བྱ་ཕྱི་དོན་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་ཟིན་ན། ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལ་གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་
འགོད་མི་དགོས་ཀྱང་། རྟགས་སྦྱོར་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་བྱེད་ཅུང་ཟད་བཀོད་པའམ། ཡང་ན་རང་གིས་རྒྱུ་མཚན་སེམས་པ་གང་རུང་ལས་རྟོགས་པར་གསུངས་པ་བཞིན། བདེན་མེད་སོགས་ཚད་མས་ངེས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་ལ་དགག་བྱ་ཕར་བཀག་ནས་ཡོངས་གཅོད་དུ་བདེན་པར་མེད་པར་ངེས་དགོས་པས། བདེན་གྲུབ་ལ་གནོད་བྱེད་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། བདེན་པར་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་སེམས་པའང་ངེས་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

316

དགོས་པ་ཡིན་པས་ན། རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལྟོས་ཀྱང་། ཐལ་འགྱུར་ཙམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་གསུངས་པའི་ཙམ་སྒྲས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་
བཅད་པ་ལས་རྟགས་ཙམ་ལ་ལྟོས་པ་གཅོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །ཚིག་གསལ་ལས། ༡༦དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱས་པ་ནི་མི་རྟག་པ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། དེ་བཞིན་དུ་སྒྲ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདིས་སྒྲུབ་ངག་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚད་མའི་གཞུང་ནས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་སོགས་སྒྲུབ་ངག་གི་ལྷག་པའི་སྐྱོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། ཕྱི་རྒོལ་ལ་སྒྲུབ་ངག་དངོས་སུ་འགོད་པའི་ཚེ། ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་རྣམ་འགྲེལ་ལྟར་འགོད་དགོས་ཀྱང་། འཆད་པའི་ཚེ་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་དུ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་ཅིང་། དེའི་དོན་ནི་སྒྲུབ་ངག་གི་ངོ་བོ་དང་། ཁྱད་ཆོས་སོགས་ཇི་ལྟ་བུ་དགོས་པའི་རྣམ་གཞག་གཞན་ལ་ངོ་འཕྲོད་ཆེད་དུ་རྒྱས་པར་རེ་རེ་ནས་འཆད་སྐབས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྡན་སོགས་འབྱུང་ཡང་། སྒྲུབ་ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་རྒོལ་བ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་ངག་དངོས་སུ་འགོད་སྐབས་དམ་བཅའ་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་ལྷག་པའི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཕྱོགས་ཀྱི་ཚིག་
དེ་སྨྲ་བ་པོའི། །བསམ་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ལ། །ཚད་ཡིན་དེ་ལས་ཐེ་ཚོམ་དག །སྐྱེ་ཕྱིར་དངོས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་མིན། །བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་བརྗོད་པ་ཡིས། །བརྒྱུད་པ་ཡིས་ཀྱང་ནུས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཚིག་སྒྲ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

317

མི་རྟག་ཅེས་པའི་ངག་དེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་རྒོལ་བ་ལ་དངོས་སུ་སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་བཅའ་དེ་ཇི་ཙམ་བརྗོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་དེ་ཉིད་ལས་མ་འདས་པས་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལའང་སྒྲུབ་ངག་ཡང་དག་ལ་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལ་མི་ལྟ་སྟེ། རང་ལ་མི་ལྟ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བའི་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པ་ན། ཚིག་གསལ་ལས། ༢༧དེའི་ཕྱིར་གང་དང་གང་ལ་རང་གི་བདག་ཉིད་ལྟ་བ་མེད་པ་དེ་དང་དེ་ལ་ནི་གཞན་ལ་ལྟ་བ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་བུམ་པ་བཞིན་ནོ། །མིག་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་མི་ལྟ་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཚད་མའི་གཞུང་ནས་གསུངས་པ་བཞིན་ཡན་ལག་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་མཚམས་འགའ་ཞིག་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་
པ་བཀོད་པ་དག་ལ་དཔྱད་པ།༽

གསུམ་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་བཞེད་མཚམས་འགའ་ཞིག་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་

དོགས་པ་བཀོད་པ་དག་ལ་དཔྱད་པ་ནི། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ལ་རང་རྒྱུད་པས་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་དེ་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཡོད་
པ། རིགས་པའི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་ཚད་དུ་ཁས་ལེན་ཅེས་པ་ཁྱེད་ལ་འགལ་ཏེ། ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱི་ཕྱི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཁས་ལེན་
ན། ཕྱི་དོན་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་སྡོད་ལུགས་སུ་ཁས་མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

318

ལེན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས།
འདི་ཐལ་འགྱུར་དུ་དྲིལ་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ཕྱི་
དོན་དེ་བློ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་སྡོད་ལུགས་སུ་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་། རང་གི་མཚན་
ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བློ་
ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཡོད་པ་དེ།
རང་རྒྱུད་པས་རིགས་པའི་དགག་བྱར་གྱུར་པའི་བདེན་ཚད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་བ་འདི་ཀ་ཡིན་པས་ཁྱབ་འབྲེལ་འཇོག་དཀའ་བར་སྣང་སྟེ།
གནས་ཚོད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་དང་།
བདེན་པར་གྲུབ་པ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ། ཡང་དག་པར་གྲུབ་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་གནད་གཅིག་ཡིན་ནའང་། གྲུབ་མཐས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ཁས་ལེན་ན་གཞན་ཐམས་ཅད་ཁས་ལེན་དགོས་དོན་ཅི་ཡོད། དངོས་སྨྲ་བ་དག་གིས་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་

གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་ཏུ་མ་གྲུབ་པ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་གནད་ཅིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་ཁྱེད་ཅི་སྨྲ། དེ་འདྲ་གྲངས་ཀྱིས་ག་ལ་ལངས།

དེས་ན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱི་དོན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་དུ་ཁས་
ལེན་ཀྱང་། དེས་དེ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་སོགས་གསུམ་པོ་གང་དུའང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། དངོས་པོ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མས་འགོག་པར་མཛད་པའི་དབུ་མ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་དང་གྲུབ་མཐའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

319

ཁས་ལེན་གྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེས་ནས་གོང་འོག་ཐམས་ཅད་དུ་འདི་འདྲ་འཕངས་པ་མང་བར་སྣང་ངོ་། །
ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། གཞན་ཡང་། བློ་ལ་ཡིད་ཇི་ལྟར་གཏད་ཀྱང་བདག་དང་
ཕུང་པོ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཤིང་རྟ་དང་ཤིང་རྟའི་ཆ་ཤས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕྱི་རོལ་པས་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་ལྔ་པོ་ཕུང་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བདག་ཡོད་པར་ལྟ་བ་ཡིན་པས། འཇིག་ལྟའི་གྲངས་སུ་མི་བགྲང་པར་གཞུང་འདིའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་བླངས་པ་དང་འགལ་མི་འགལ་སོམས་ཤིག་ཅེས་གསུངས། བློ་ལ་ཆ་དང་ཆ་ཅན་ངོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཞེས་པ་ནི་རྟོག་པ་ལ་ཡིན་གྱི་རྟོག་མེད་ལ་མིན་ཞིང་། རྟོག་པ་ལ་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ན་ཅི་ཞིག་འགལ།
ཉིད་ཀྱིས་སྐབས་འདིར་འཕངས་པའི་རིགས་པ་ནི་ཅུང་སྦོམ་པར་སྣང་སྟེ། རང་འགྲེལ་དང་། ཊཱིཀ་ཆེན་གཉིས་ཀས་ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
གཞི་ཞིག་ཕྱི་རོལ་པ་མ་གཏོགས་རང་སྡེ་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པས། ཕུང་པོ་ལས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བའི་འཇིག་ལྟ་ཀུན་བརྟགས་འདིར་མ་བཤད་ཅེས་པ་ལས། ཕྱི་རོལ་པས་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་དེ་། བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ལྟ་བ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས། འཇིག་ལྟའི་གྲངས་སུ་མ་བགྲང་པར་གང་དུའང་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ན་དེས་བདག་ཕུང་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་དང་། གང་ཟག་དེས་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པས་ཐུགས་ཁྲལ་མི་མཛད་པར་ཞུ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

320

ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ཀྱི་དགག་བྱའི་ངོས་འཛིན་མིང་གི་ཐ་
སྙད་ཀྱི་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ལ་འདོད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་དེ། འདིའི་དགག་བྱ་ནི་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སོགས་དྲུག་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་ཁས་བླངས་ལ། སྔ་མ་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །མ་གྲུབ་ན། ལྟོ་ལྡིར་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་བུམ་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་དང་། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་མིང་བཏགས་པ་གཉིས་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་དབང་གིས་བཞག་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དུ་མཚུངས་པར་འགྱུར་རོ་གསུངས།
དེ་ཡང་འགྲེལ་པ་དེར། ཆོས་ཅན་སོགས་གསལ་པོ་མ་ཐོན་འདུག་པས་འདི་ལྟར་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ཙམ་གྱིས་

བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོད་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དེ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མིང་བཏགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་བུམ་པ་ཞེས་པའི་མིང་ལྟར་འདོད་རྒྱལ་གྱི་མིང་དུ་
ཐལ་ལོ། །ཞེས་པ་ཡིན་པས། འདི་ནི་འདྲེ་ཤར་སྒོ་ལ་གླུད་ནུབ་སྒོར་སོང་སྟེ། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་སྒྲས་དོན་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་བཅད་པ་ལས། མིང་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པ་གཅོད་པར་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༨༡ མིང་ཙམ་གྱི་དོན་ནི། སྔར་ལྟར་ཐ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

321

སྙད་ཀྱི་དོན་བཙལ་བ་ན་མི་རྙེད་པ་ལ་བྱེད་ཀྱི། མིང་ཡོད་ཅིང་དོན་མེད་པའམ་མིང་མ་
ཡིན་པའི་དོན་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༨ ཐ་སྙད་
ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཅོད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མི་གཅོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཙམ་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་མིང་མིན་པའི་དོན་ཡོད་པ་དང་། དོན་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡང་མི་གཅོད་ལ། མིང་གིས་གང་བཏགས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་སྟོན་པ་ཡང་མིན་གྱི་དོན་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཅོད་དོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤིན་ཏུ་
གསལ་བར་ལན་དུ་མར་གསུངས་ཀྱང་། ཁྱེད་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པའམ་ཡང་ན་མ་
གཟིགས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་ཆ་མ་འཚལ།
སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པའི་མིང་འདོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་མཚན་དེའང་མིང་དུ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་དོན་སངས་རྒྱས་རང་གི་ངོས་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཞིག་ག་ལ་ཡོད། གལ་ཏེ་གྲུབ་ན་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་
པ་ངོས་མ་ཟིན་བཞིན་དུ་དགག་པ་ལྟར་སྣང་གཞན་འགའ་ཡང་བཏང་འདུག་ཀྱང་ལན་གཞན་དུ་གསལ་བས་མི་སྤྲོའ། །ོ

༼གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་འགོག་ཚུལ་ལ་བཞི། གཞན་སྐྱེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་
མདོ་ཙམ་བཤད་པ་དང་། གཞན་སྐྱེ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

322

དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་གལ་ཏེ་གཞན་ཞིག་འབྱུང་བར་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གིས་མེ་ལྕེ་ལས་ཀྱང་མུན་པ་
འབྱུང་བར་ཐལ། རང་མཚན་གྱི་རྒྱུ་གཞན་ལས་རང་མཚན་གྱི་འབྲས་བུ་གཞན་འབྱུང་

བའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཀུན་འབྱུང་བར་ཐལ། རྟགས་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་བཀག་ལ།

དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཚེ་ནའང་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། གཉིས་པ་ནི་མཐུན་རྐྱེན་མ་ཚང་བའི་ཚེ་ནའང་འབྲས་བུ་འབྱུང་ཆོག་པར་ཐལ་བའོ། །
ཐལ་བ་འདི་གཉིས་ནི་རང་རྒྱུད་པ་མན་གྱི་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་ལ་ཐུན་
མོང་དུ་འཕངས་པར་གསུངས་ཤིང་། རིགས་པ་འདི་ནི་རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཞན་ཉིད་ན། །རྒྱུ་དང་རྒྱུ་མིན་མཚུངས་པར་འགྱུར། །ཞེས་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་གཞན་གྱི་སྐྱོན་སྤོང་དང་། དེ་དགག་པ་བཅས་རིམ་བཞིན་སྟོན་པ་ནི། འཇུག་པ་ལས། རབ་ཏུ་བྱ་བར་ནུས་པ་དེ་ཕྱིར་འབྲས་བུ་ངེས་བརྗོད་ཅིང་། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གསུམ་གསུངས་ལ། དོན་ནི། ཁོ་ན་རེ། ཉེ་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ནི།
རྒྱུ་གང་ཞིག་གིས་འབྲས་བུ་དེ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ་དང་། བསྐྱེད་པའི་ནུས་པ་དང་ལྡན་པ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཏོགས་པ་དང་། རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཡིན་པ་བཅས་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཞིག་ལས་སྐྱེ་བའི་འབྲས་བུ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། མེ་ལྕེ་དང་མུན་པ་ལྟ་བུ་ནི་རང་མཚན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

323

གྱིས་གཞན་ཡིན་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེ་བཞི་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་སྐྱོན་དེ་མེད་དོ། །ཞེས་སྐྱོན་སྤངས་ལ།
དེ་འགོག་པ་ནི། ནས་སོགས་ལ་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བཞི་མ་ཚང་བ་བཞིན་དུ་ས་ལུའི་ས་བོན་ལའང་ས་ལུའི་མྱུ་གུའི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བཞི་པོ་དེ་མ་ཚང་བར་ཐལ། དེ་ས་ལུའི་མྱུ་གུ་དང་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་། མྱུ་གུ་ས་བོན་དང་ནི་དུས་མཉམ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་

ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་ན། དུས་ནམ་ཡང་ལྡོག་པ་མེད་པར་གཞན་དུ་གྲུབ་དགོས་པས། ས་མྱུག་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མེད་པས། དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པ་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་གོ །རིགས་པ་འདི་ནི་རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་དང་པོ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ནི། །རྐྱེན་ལ་སོགས་ལ་ཡོད་མ་ཡིན། །བདག་གི་དངོས་པོ་ཡོད་མིན་ན། །གཞན་དངོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། རང་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་

གྱུར་པའི་རྒྱུ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྱུང་སྟེ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དང་། བསྒྲུབ་ཆོས་འདྲ་བ་ལ། རྟགས་ནི་རང་མ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གཞན་མིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དོན་གྱིས་འཕངས་པའི་

རིགས་པ་གསུམ་དང་དོན་འདྲའོ། །
འདི་དག་གི་རིགས་པའི་གནད་ནི། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་ཉི་ཤུ་པ་ལས། འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་ན། །རྒྱུས་ནི་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་པར་བྱེད། །ཅེས་དང་། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

324

༡༤༢ གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་ན། མ་བྱས་ཀྱང་རྫོགས་པར་
ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་ན། རྒྱུས་དེ་ལ་གཞན་ཅི་ཞིག་སྐྱེད་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༣༥༤ དེ་ལ་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བདོག་པ་དེ་ནི་ཡང་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་
ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་
རྒྱུས་བསྐྱེད་དུ་མེད་དེ། དེ་ནི་དང་པོ་ནས་རང་གི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཟིན་དུ་ཡོད་པས། གལ་ཏེ་དེ་བསྐྱེད་ན་གྲུབ་ཟིན་སླར་སྐྱེད་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་ན་སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དགོས་པ་སོགས་ཀྱིས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་རང་གི་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པར་མི་རུང་
བའི་གནད་ལ་གཏུགས་པའོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༤༡ དེ་འདྲ་བ་ཡོད་ན་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པ་འགལ་ཏེ། མི་འགལ་ན་ནི་གྲུབ་ཟིན་པའི་བུམ་པ་སླར་ཡང་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་མི་དགོས་པ་ཁས་བླང་དུ་མི་རུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་རྒྱུས་སྐྱེད་དུ་མི་རུང་ཞིང་། རང་གི་རྒྱུ་ལས་ངོ་བོ་
ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ན་འབྲས་བུ་དེ་རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་དགོས་ཏེ། ཐ་སྙད་དུ་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དེ་ཉིད་སྐྱེ་བ་པོ་འབྲས་བུ་དེ་ལ་བརྟེན་པ་བཞིན་དུ། འབྲས་བུ་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་ནའང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དེ་འབྲས་བུ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་དགོས་པ་
གང་ཞིག །རྟེན་བརྟེན་པར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ན་གཤིས་ལུགས་སམ་རང་བཞིན་དུ་གྲུབ་དགོས་ལ། རང་བཞིན་གཞན་དུ་འགྱུར་བ་མི་འཐད་པས། དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟེན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

325

བརྟེན་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དེ་རྒྱུའི་དུས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དང་རྒྱུ་འགག་པའི་བྱ་བ་གཉིས་ནི་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པས་སོ། །
གོང་དུ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྟེན་བརྟེན་པ་ཡིན་ན། བརྟེན་པ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་གང་དུ་ཡོད་པའི་དུས་ཡིན་ན། དུས་དེར་རྟེན་འབྲས་བུ་དེ་ཉིད་ཀྱང་ཡོད་དགོས་པས། རང་གི་རྒྱུའི་དུས་སུའང་འབྲས་བུ་དེ་ཡོད་པར་ཐལ་བའོ། །
ཡང་། ཇི་ལྟར་སྲང་གི་མདའ་གཉིས་མཐོ་བ་དང་ནི་དམའ་བ་དག །ཅེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་གསུངས། དོན་ནི། དེ་ལྟར་བཀག་པ་ལ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དག་ན་རེ། ས་ལུ་ལྗང་པའི་མདོ་ལས། སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གྱི་ཚུལ་དུ་སྐད་ཅིག་གང་ཁོ་ན་ལ་
ས་བོན་འགག་པ་དེ་ཉིད་ལ་མྱུ་གུ་སྐྱེའོ། །ཞེས་པ་ལྟར་སྲང་མདའི་དཔེ་བཞིན་དུ་ས་བོན་འགག་པའི་བྱ་བ་་དང་། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དུས་གཅིག་པས། ས་མྱུག་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་ལ། དེས་ན་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ཉེས་པ་
ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་རྩོད་པ་ལ། དཔེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དཔེ་སྲང་མདའི་མཐོ་དམན་གཉིས་དུས་གཅིག་པ་དང་། དེའི་བྱ་བ་གཉིས་ཀྱང་དུས་གཅིག་ནའང་དེས་མཚོན་པའི་དོན་ས་མྱུག་གཉིས་ནི་དུས་གཅིག་ཏུ་མེད་དེ། ས་བོན་གྱི་དུས་སུ་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བ་ལ་
མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་ཡིན་པས། མྱུ་གུ་ནི་དུས་དེར་མེད་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ་སྐྱེ་འགག་གི་བྱ་བ་གཉིས་དུས་གཅིག་ན་ཆོས་གཉིས་དུས་གཅིག་མི་དགོས་ཀྱང་། ཕྱོགས་སྔའི་འདོད་པ་ལྟར་ན་དེ་ལྟར་དགོས་ཏེ། དེས་ཆོས་ལས་བྱ་བ་དོན་གཞན་དུ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པར་སྐབས་འདིའི་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

326

ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱོགས་སྔ་འདི་ནི་རང་སྡེ་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་གསལ་ལོ། །
སྐྱོན་གཞན་ཡང་། མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་དེ་ས་བོན་འགག་བཞིན་པའི་དུས་སུ་མེད་པར་ཐལ། དུས་དེར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་པོ་མྱུ་གུ་མེད་པས།
དུས་དེར་མྱུ་གུ་དེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བརྟེན་པའི་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་ཡོད་པ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། བྱ་བ་གཉིས་དུས་མཉམ་པ་འགལ་ལོ། །འདི་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་
བརྟེན་པ་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ལ། དེའི་ཚུལ་ནི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
ཡང་། གལ་ཏེ་མིག་གི་བློ་ལ་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་དུས་གཅིག་པ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་བྱེ་སྨྲས། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་མིན་པས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་མི་
འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། མིག་གི་རྣམ་ཤེས་ལ་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རྒྱུ་ཚོར་བ་སོགས་དང་། ལྷན་ཅིག་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་ཡོད་ཅིང་། དེ་དག་དང་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་ཡིན་ཀྱང་དུས་མཉམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། མིག་གི་བློ་དེ་དེ་དག་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དེ་དག་གི་དུས་སུ་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཅི་སྟེ་མིག་གི་རྣམ་ཤེས་དེ་རང་གི་རྒྱུ་དེ་དག་གི་དུས་སུ་མེད་ཀྱང་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་ན་ནི། རྒྱུ་འབྲས་སྔ་ཕྱི་བ་ལ་ཉེས་པ་གོང་དུ་བརྗོད་ཟིན་པ་དག་འཇུག་པས་མི་འཐད་ཅེས་བཀག་གོ །
འདིས་ནི་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཞན་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་
པ་དང་། ཇི་ལྟར་སྲང་གི་མདའ་གཉིས་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་རིགས་པ་སྔ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

327

མས་ནི་འབྲས་བུ་དག་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ནའང་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

གཞན་དུ་མི་འཐད་པས། གཞན་སྐྱེ་མི་རིགས་ཞེས་འགོག་པར་གསུངས་སོ། །དེའི་འོག་ཏུ་འབྲས་བུ་ལ་མུ་བཞིར་དཔྱད་ནས་གཞན་སྐྱེ་འགོག་པ་ནི་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐུན་མོང་དུ་བཀག་པ་ཡིན་ནོ། །

༼གཞན་སྐྱེ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན།༽གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་ལ་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲེལ་བ་མི་འཐད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། འོ་ན་གཞན་སྐྱེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་རྒྱུ་ཡིན་མིན་ཐམས་ཅད་ལས་འབྲས་བུ་ཡིན་མིན་ཀུན་འབྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་དེ་འདྲ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་གཞན་ཞིག་ལས་དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་པའི་འབྲས་བུ་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་སྐྱེས་པ་ལ་བྱེད་པས། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་དགོས་
ཤིང་། འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་ནི། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༡༤༢གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་གྱུར་ན། མ་བྱས་ཀྱང་རྫོགས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་
དེ་ཡོད་ན། རྒྱུས་དེ་ལ་གཞན་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་ན་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་ན། དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་དང་
པོ་ནས་གྲུབ་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་དགོས་པས། དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་མི་
འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེས་ཟིན་པ་ཡིན་ན་དེ་སླར་ཡང་རྒྱུའི་བྱེད་པས་སྐྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་བལྟོས་པར་འཇོག་ས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

328

མེད་ཅིང་། རང་གི་རྒྱུ་ལ་མི་བལྟོས་བཞིན་དུ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་ན། མེ་ལྕེ་ལས་མུན་པ་སོགས་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱིས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི། ངོ་བོ་ཐ་དད་ནའང་
ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཇོག་པར་ནུས་མོད། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན།
གང་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་

དགོས་པས། འབྲེལ་མེད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། སྤྱིར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཅིག་
དང་། ཐ་དད་གང་དུ་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་ཀྱི་དེ་
དང་དེར་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། རིགས་པས་དཔྱད་བཟོད་དུ་གྲུབ་པ་དང་། རྫུན་པར་གྲུབ་པ་གཉིས་ནམ་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་པས། བདེན་པར་གྲུབ་དགོས་ལ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་སྒོ་གང་ནས་ཚུལ་ཇི་ལྟར་དཔྱད་ཀྱང་། གཅིག་ཡིན་ན་སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་དང་། ཐ་དད་ལའང་དེ་ལྟར་དུ་གྲུབ་དགོས་པས། སྒོ་གཅིག་ནས་ཐ་དད་ཀྱང་། སྒོ་གཞན་ཞིག་ནས་གཅིག་ཡིན་པ་ལྟ་བུར་བློ་ངོར་འཆར་རྒྱུ་མེད་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་སྒོ་གཅིག་ནས་ཐ་དད་ཅིང་སྒོ་གཞན་ནས་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་ན། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་ནི་རྣམ་འཇོག་གཞན་ལ་ལྟོས་པའི་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབུ་མ་རྩ་བ་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང་། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞི་གཅིག་སྒོ་སོ་སོ་ནས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དུ་སོ་སོར་གྲུབ་ན་རྫུན་པར་གྲུབ་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། བདེན་རྫུན་སྣ་ཚོགས་ཤོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ། །
དེས་ན་དེ་ལྟ་བུའི་ངོ་བོ་གཅིག་ན་ཆ་ཐམས་ཅད་ནས་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་བས།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

329

ལྡོག་པའང་གཅིག་ཡིན་དགོས་པ་དང་། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཐ་དད་ལའང་སྒོ་ཐམས་ཅད་
ནས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པས། རྫས་དང་ནུས་པ་སོགས་ཀྱང་ཐ་དད་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པས། རྒྱུ་འབྲས་དང་གདགས་གཞི་བཏགས་ཆོས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་ཡིན་ན། སྒོ་ཐམས་ཅད་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་འབྲེལ་མེད་
ཀྱི་རྒྱུ་ཞིག་ལས་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་བུ་སྲིད་ན་ཐམས་

ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་རྣམས་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །

༼གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ།༽
གསུམ་པ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པ་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་གཞན་སྐྱེ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་དག་གིས་ཀྱང་
མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བས། དེ་ཡོད་པར་རིགས་པས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་
ཟེར་བ་ལ། འཇུག་པ་ལས། མིག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་དམིགས་པ་ཡིས། །རབ་རིབ་མེད་ཤེས་ལ་གནོད་མིན་ཇི་ལྟར། །དེ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་བློས། །དྲི་མེད་བློ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་
ཀྱིས་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བས། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་མི་གནོད་
པ་བཞིན། འཇིག་རྟེན་པའི་གཞན་སྐྱེ་མཐོང་བའི་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་འཁྲུལ་བའི་བློས་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་གཟིགས་པའི་བློ་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་མི་གནོད་དེ། བློ་འཁྲུལ་བའི་རྙེད་དོན་ནི་ཡུལ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་། མ་འཁྲུལ་བ་འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

330

དོན་ནི་ཡུལ་བདེན་པ་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་གོང་དུ་བདེན་གཉིས་འཇོག་ཚུལ་གྱིས་

ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །
དེ་ཡང་གཞན་སྐྱེ་ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་

གྲུབ་པའི་རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་རང་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་
པས། དེ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ནའང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔྱོད་དགོས་པས། དེ་འགོག་པ་ནའང་འཇིག་རྟེན་པའི་འཁྲུལ་བའི་བློ་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་པ་མིན་
གྱི། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བའི་གཟིགས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་འགོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་ལ་གནོད་ན་བློ་མ་འཁྲུལ་བས་གནོད་དགོས་ཀྱི། ཀུན་

རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློ་འཁྲུལ་བས་གནོད་པར་མི་ནུས་ཏེ། མ་དཔྱད་པའི་བློ་འཁྲུལ་
བའི་ཚད་མ་དག་ནི། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཙམ་ལ་མི་སླུ་བ་ཡིན་ནའང་། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་མ་འཁྲུལ་བའི་བློ་སོགས་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་ལེགས་པར་དཔྱོད་པའི་བློ་
འབའ་ཞིག་གིས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བུམ་པ་སྒྲ་མིན་པར་འཇོག་པ་ལ། ལྕེའི་ཤེས་པས་མི་གནོད་པ་བཞིན་ནོ། །
གཞན་སྐྱེ་ཡོད་མེད་ཡེ་ཤེས་མ་འཁྲུལ་བ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་དགོས་པ་ནི། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དགག་བྱ་མཐར་ཐུག་ཏུ་བཞེད་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། རང་གི་
ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་འཇོག་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ལས་

སྐྱེ་བ་མེད་པའང་དོན་དམ་བདེན་པར་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་དོན་དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུའང་མ་དཔྱད་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་

མཐོང་བ་ཚད་མ་ཡིན་ན། འཕགས་པ་དང་དེའི་ལམ་འབད་པས་འཚོལ་བ་དོན་མེད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

331

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནོད་པ་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྟོན་པ་ལ། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ཚད་མ་ཡིན་ན་ནི། །ཞེས་སོགས་གསུངས།
འདི་དག་གིས་ནི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་དོན་སོ་སོ་ཡིན་པས། ཐ་སྙད་པའི་དོན་
འཇོག་པ་ལ་ནི་མ་དཔྱད་པའི་བློ་ཀུན་རྫོབ་པས་གནོད་པ་མེད་པ་ཞིག་དང་། དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློས་མི་གནོད་པ་ཞིག་དགོས་པ་ལས། དོན་
དམ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཐ་སྙད་པའི་བློ་དང་། ཀུན་རྫོབ་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་སུ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གྱི་མཚམས་
བཟུང་མི་ནུས་ཏེ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་རྙེད་དོན་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྲ་ལ་
རྣ་ཤེས་དང་། གཟུགས་ལ་མིག་ཤེས་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཀྱང་། ལྡོག་སྟེ་ཚད་མར་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་པས། འགའ་ཞིག་གིས་འདི་དག་སྤྱིར་ཚད་མ་མེད་པའི་ཁུངས་སུ་དྲངས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་འབྲེལ་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

༼གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།༽
བཞི་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་བཞི། གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་ལ་དཔྱད་པ། གཞན་སྐྱེ་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ། རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་འཇོག་
མཚམས་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་པ་བཀོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་ཐལ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

332

གང་ཞིག །འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་
ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ས་
བོན་འགགས་ཟིན་ནའང་འབྲས་བུ་མྱུ་གུ་སྔོ་སེང་ངེ་བར་ཡོད་པར་གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་དག་གིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པས་
ས་བོན་ལས་མྱུ་གུ་གཞན་དུ་ཡོད་པའང་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་དག་གིས་རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་ཡོད་ན། དེ་དག་གིས་དེ་གཉིས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཞན་དུ་འཛིན་པའང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པར་འདོད་ན། འཇུག་པ་ལས། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༥༢ ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་སོགས་དང་འགལ་ཟེར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག །དེ་དག་ནི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་རང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

333

མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྫ་བུམ་རྫ་མཁན་ལས་སྐྱེ་བ་
ལྟ་བུ་ལ་གཞན་ལས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པ་མེད་པ་མིན་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༦༣ གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་མེད། །ཅེས་པའི་དོན་ནི། འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་ས་མྱུག་ལ་སོགས་པའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་

གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་མེད་ཅེས་པ་ཙམ་མིན་གྱི། ཐ་སྙད་དུའང་གཞན་སྐྱེ་མེད་
པར་སྟོན་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༢༢༦ ས་མྱུག་ལྟ་བུའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཇིག་
རྟེན་གྱི་བློ་རང་ག་བ་ལ་མེད་པའང་སྔར་བཤད་ཟིན་པས། ཞེས་དང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་

ཆེན་ལས། ༥༣ འཇིག་རྟེན་ན་ཕ་མ་དང་བུ་རྣམས་ལ་དེ་ལྟར་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པས་སྔར་བཤད་པ་གཉིས་ལྟ་བུ་རྒྱུད་གཅིག་པའི་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། འདི་ནི་འཛིན་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་དགོས་ཤིང་། གྲུབ་མཐས་བློ་མ་བསྒྱུར་བའི་འཇིག་རྟེན་པ་ལ་ས་མྱུག་གཉིས་ལྟ་བུ་ལ་གཞན་སྐྱེར་འཛིན་པ་མེད་པའི་དོན་དུ་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ས་བོན་དང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་ལའང་གྲུབ་མཐར་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་མི་འཛིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅུང་དཀའ་བར་སྣང་ངོ་། །
འོན་ཀྱང་རང་གི་ལུགས་ལ་ས་མྱུག་གཉིས་ལྟ་བུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་
གྱིས་སོ་སོར་མི་ཞེན་ཏེ། ས་བོན་བཙུགས་པ་ན་ཤིང་སྡོང་བཙུགས་སོ་སྙམ་པ་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་འཇིག་རྟེན་ལས་ཀྱང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

334

མེད། །ཅེས་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ས་བོན་དང་ཤིང་སྡོང་ལྟ་བུ་
ལ་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུ་འཛིན་པ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་ཅེས་པ་ཡིན་ཏེ། གོང་དུ་དྲངས་པའི་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༥༢ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་འཛིན་པ་ལ་རང་
གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་འབྲས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པའི་གཞན་དུ་འཛིན་པ་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་དགོས་ཞེས་པའི་
དོན་མིན་ཏེ། གྲུབ་མཐར་མ་སྦྱངས་པའི་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་བརྟེན་པའམ་དཔྱད་པ་ཞུགས་པའི་བློས་ས་བོན་དང་ཤིང་སྡོང་གཉིས་གཞན་ཡིན་པར་ཤེས་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་པས། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་གཞན་སྐྱེ་འཛིན་པའི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་ཕྱིར་རྒྱུ་ཞིག་ན་ཡང་དེ་ཡི་འབྲས་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་གཅིག་པ་ཡིན་ཞེས་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་
ཡང་དེ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །
དེས་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱུ་འབྲས་ལ་གཞན་སྐྱེར་འཛིན་པའི་འཛིན་པ་ནི། ཀུན་
བརྟགས་ཁོ་ན་ཡིན་ཀྱང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་མ་ཁྱབ་པར་སྨྲའོ། །
འོ་ན་འཛིན་པ་ཀུན་བརྟགས་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པས་
མ་ཁྱབ་ན། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༤༧ ཀུན་བརྟགས་ཀྱི་མ་རིག་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་
སྨྲ་བ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་རིགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་དངོས་པོར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

335

སྨྲ་བ་དག་གིས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་ཆ་མེད་ཀྱི་དངོས་པོ་དང་། རང་བཞིན་ཁྱད་པར་
གསུམ་ལྡན་སོགས་ནི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་ཁོ་ནས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་འཛིན་པའི་མ་རིག་པ་ཀུན་བརྟགས་རྣམས་དང་། དེ་འདྲའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་འདི་ཡིན་དེ་མིན་གྱི་རྒྱུ་མཚན་ལ་དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་གང་ཟག་རྣམས་འབའ་ཞིག་ལས། དེ་འདྲའི་དཔྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་ནུས་པའི་བྱ་དང་རི་དྭགས་ལྟ་བུའི་རྒྱུད་ལ་མེད་པས། དེ་ལྟ་བུའི་མ་རིག་པ་རྣམས་འཁོར་བའི་རྩ་བར་མི་རུང་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་མཚན་ལ་བསམ་ནས་དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་དམ་བཅའ་བ་ཙམ་
གྱིས་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བར་འགྱུར་དགོས་ན། དཀོན་མཆོག་ལ་སྐྱབས་གནས་སུ་བཟུང་ནའང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བར་འདོད་དགོས་པ་དང་། སེམས་ཙམ་པའི་སྐབས་ཀྱི་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་དུ། གཞན་དབང་དོན་དམ་དུ་མེད་པར་འཛིན་པ་ཀུན་བརྟགས་སུ་གསུངས་པས། དེ་ལྟར་འཛིན་པ་ལའང་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བའི་གྲལ་དུ་ཞུགས་དགོས་ན། ཐར་པ་དང་། ལས་འབྲས་སོགས་ཡོད་པར་འཛིན་པ་ལ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་ཅིའི་ཕྱིར་ཡིན་མི་དགོས། དགོས་ན་ཧ་ཅང་ཐལ་ལོ། །
རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༡༠༧ ཀུན་བརྟགས་ནི་གང་ལྷན་སྐྱེས་ནི་གང་ཞེ་ན། དང་པོ་ནི། སྒྲ་རྟག་མི་རྟག་དཔྱད་པ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་རྟག་སྙམ་པ་དང་། རྟག་པ་འཐད་སྙམ་པའོ། །ཕྱི་མ་ནི། དེ་འདྲ་ལ་མི་བལྟོས་པར་སྔ་ཕྱི་གཅིག་འཛིན་ངང་གིས་སྐྱེ་བའོ། །ཞེས་དཔྱད་ནས་འཛིན་པ་ལ་ཀུན་བརྟགས་སུ་གསུངས་པས། དཔྱད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་འཛིན་པ་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུད་ལའང་ཡོད་པའི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

336

ཕྱིར་རོ། །

༼གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་ལ་དཔྱད་པ།༽
གཉིས་པ་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་མིན་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་མིན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་བཞིན་དྲི་མེད་ཡེ་ཤེས་སྤངས་པའི་བློས། །དྲི་མེད་བློ་ལ་གནོད་པ་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གཞན་སྐྱེ་མཐོང་བའི་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་བློས་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་གཟིགས་པའི་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་གཟིགས་ཚུལ་ལ་གནོད་པ་མེད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་དུ་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༦༠ དེ་ལྟར་ན་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བསམ་པ་ལ་དངོས་སུ་ན་འཕགས་པ་རྣམས་ཁོ་ན་ཚད་མ་ཡིན་
གྱི། འཕགས་པ་མ་ཡིན་པ་ནི་དངོས་སུ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པས། གཞན་སྐྱེ་འཕགས་པའི་དོན་དམ་གྱི་གཟིགས་ངོར་བཀག་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་གནོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། གཞན་སྐྱེ་མེད་པ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པས་དཔྱད་ནས་རྟོགས་
དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབྲས་བུ་འབྱུང་ཚུལ་མིང་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། དོན་གྱི་

ངོས་ནས་ཇི་ལྟར་འབྱུང་མིན་དཔྱད་པ་ལས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་དཔྱད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་འབའ་ཞིག་གིས་གཞན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

337

སྐྱེ་མེད་པ་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༥༣ འཇིག་རྟེན་པའི་འཛིན་པ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་གཞན་སྐྱེ་ཡོད་པར་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་མེད་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

༼གཞན་སྐྱེ་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་གཞན་སྐྱེ་བཀག་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ལ་དོགས་པ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་ལྟར་ན། རྒྱུ་ལས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བར་ཚད་མས་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་པར་ཐལ། གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་བརྗོད་སྐབས། འཇུག་པ་
ལས། གཞན་ལས་གཞན་འབྱུང་བ་ཡང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡིས་རྟོགས་འགྱུར་ཏེ། །དེས་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་ཡོད་འདིར་ནི་རིགས་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༩༧ འཇིག་རྟེན་པ་ནི་ཐམས་ཅད་རང་གི་ལྟ་བ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པ་ན་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཞིང་གཞན་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ལྟ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༣༥ འོ་ན་རིགས་པ་མ་བསྟན་པར་གཞན་སྐྱེ་འདོད་པའི་དོན་མི་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་ཞིག་འཇིག་རྟེན་ལས་གྲུབ་པ་དེར་ནི། རིགས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི་ཡང་བྱ་བ་མེད་དེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་མཐོང་བ་

ནི་ཤིན་ཏུ་སྟོབས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གཞན་སྐྱེ་འཇིག་རྟེན་རང་ག་བ་དག་གིས་ཀྱང་གྲུབ་པར་སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱིས་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། ལེགས་ལྡན་ལྟར་ན། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་སྐྱེ་མངོན་སུམ་དུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

338

རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན།
སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་གྱི་ལུགས་ལ་གྲུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་གི་འགལ་རྐྱེན་མེད་ན། འབྲས་བུ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་འབྱུང་བར་རྟོགས་པ་ན། འབྲས་བུ་རང་གི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། རྒྱུས་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་རྟོགས་ནའང་རྒྱུ་དེས་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་འབྲས་བུ་དེ་སྐྱེད་པར་རྟོགས་དགོས་པས། འབྲས་བུ་སྐྱེ་བ་ཙམ་རྟོགས་པ་ནའང་གཞན་སྐྱེ་རྟོགས་པ་ཡིན་མོད། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་སོགས་ནི་འགལ་རྐྱེན་དེ་དག་དང་ལྡན་པས་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་རྟོགས་མི་ནུས་ཏེ། དཔེར་ན། གྲངས་ཅན་གྱིས་མྱུ་གུ་ས་

བོན་ལས་སྐྱེ་བར་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་དགོས་པར་མངོན་ཏེ། དེའི་ལུགས་ལ་གཟུགས་ལ་ཚད་མར་སོང་ན། གཟུགས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མར་འགྲོ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་འཇོག་མཚམས་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་དོགས་
པ་བཀོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དཔྱད་པ།༽
བཞི་པ་རང་ལུགས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་འཇོག་མཚམས་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་

དོགས་པ་བཀོད་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཞན་དུ་གྲུབ་ན་གཞན་སྐྱེ་འཐད་ནའང་དེ་གཉིས་གཞན་མིན་ཟེར་བ་སོགས་ནི། གཅིག་དང་ཐ་དད། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ། དོན་གཞན་དང་དོན་གཅིག་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

གང་ཡང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ལོག་རྟོག་ཡིན་པས། གོང་དུ་སོང་ཟིན་པའི་ལུང་རིགས་དག་གིས་དགག་པར་བྱའོ། །
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གི་འགྲེལ་པ་ན་རེ། འདི་ལ་ཁ་ཅིག །འདིས་ནི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

339

གི་ངོ་བོ་ལ་ཡང་ཕྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་དང་། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པར་སྟོན་གྱི།

ཞེས་སོགས་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་གསུང་རྣམས་ཕྱོགས་སྔར་དྲངས་ནས་དེ་འགོག་
པར་འདོད་ནས་འདི་ལྟར། དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། མྱུ་གུའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་ངོ་བོ་དེ་དེའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་དོན་དམ་གྱི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་བ་རྫུན་པས་རྙེད་པའི་ངོ་བོ་དེ་མཐོང་བ་ཡང་དག་པས་རྙེད་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་བ་རྫུན་པས་རྙེད་པ་དེ་མཐོང་བ་ཡང་དག་པས་རྙེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རྙེད་
ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས།
འདི་ནི་གཞན་སྡེ་བྱེ་བྲག་པས། རང་སྡེ་ལ་བྱས་མི་རྟག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ན་བྱས་པའི་རྫས་དང་མི་རྟག་པའི་རྫས་གཉིས་གཅིག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ་བ་འཕངས་ཚུལ་དང་ཁྱད་པ་ཆེར་མི་འདུག་པས། འདི་ལྟར་བྱ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་དང་། དོན་དམ་བདེན་པའི་རང་བཞིན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པ་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་བ་རྫུན་པས་རྙེད་པའི་རང་བཞིན་དེ་མཐོང་བ་ཡང་དག་པས་རྙེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་བ་རྫུན་པས་རྙེད་པ་དེ་མཐོང་བ་ཡང་དག་པས་རྙེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱེད་ལའང་དེ་གཉིས་ཡུལ་གྱི་ངོ་བོ་རྙེད་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་
འགྱུར་བར་ཅིའི་ཕྱིར་མི་མཚུངས། གལ་ཏེ་བདེན་གཉིས་རང་བཞིན་གཅིག་མིན་སྙམ་ན། ཁྱེད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་མྱུ་གུའི་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་ཆོས་ཅན། མྱུ་གུའི་གནས་
ལུགས་མིན་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། མྱུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

340

གུ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རང་བཞིན་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་མིན་པར་ཐལ། རང་སྟེང་གི་མཐའ་བཞིའི་སྤྲོས་བྲལ་རང་དང་རང་བཞིན་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེས་ན་མྱུ་གུའི་སྟེང་གི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་དོན་དམ་བདེན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན། དེའི་སྟེང་གི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་། དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། མྱུ་གུ་རང་གི་ངོ་བོ་བདེན་པས་སྟོང་པ་ཡིན་པས། མྱུ་གུ་བདེན་སྟོང་ནི་མྱུ་གུ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ག་ལ་ཡོད། དེས་ན་མྱུ་གུ་བདེན་སྟོང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་དེ་མྱུ་གུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ལ།
འོན་ཀྱང་མྱུ་གུའི་སྟེང་གི་བདེན་གཉིས་ནི། སྒྲ་དང་རྟོག་པས་གཅིག་ཡུལ་དུ་བྱེད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་དགོས་པས། ཐ་དད་གཏན་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད།
ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་ཡང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཉིད་ལ། བདེན་
གཉིས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་ཐ་སྙད་དུ་རྙེད་པར་ཐལ། མྱུ་གུ་ངོ་བོ་ཡིན་པར་གྱུར་པའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་གསུངས།
འོ་ན་བདེན་བཞི་དང་སྐྱབས་གསུམ་སོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་བཏགས་
དོན་ཐ་སྙད་དུ་རྙེད་པར་ཐལ། དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱང་འཕེན་གྱི་ལྟ་བ་འཛིན་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་འགྲེལ་པ་དེར། ཡུལ་ཅན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་དེས། མཐོང་བ་རྫུན་པས་རྙེད་པའི་རྙེད་དོན་དེ་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་མཐོང་བ་ཡང་དག་པས་རྙེད་པའི་རྙེད་དོན་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་གང་ཞིག །ཡུལ་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཟེར།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

341

འདིར་ཚད་མའི་རིགས་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་པ་ཞིག་འཕངས་འདུག་པ་འདི་ལའང་ཚད་མའི་རིགས་པ་ཇི་བཞིན་མ་ཐོན་པ་དང་། ལུགས་མི་འདྲ་བ་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་པའི་སྐྱོན་དང་གཉིས་ཏེ། དང་པོ་ནི། ཆོས་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཕྱིན་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་འཇུག་ཡིན་ན། གཞན་དེའང་མཐོང་དགོས་པར་ཚད་མའི་གཞུང་ནས་ཀྱང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་།
གཉིས་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་
ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཡུལ་དུས་རང་བཞིན་གྱི་རྫས་དབྱེར་
མེད་པ་དག་ལ། གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པས་འཇུག་ན་གཞན་དེའང་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་

དགོས་པར་གསུངས་ཀྱང་། ལུགས་དེ་དང་སྐབས་འདི་གཉིས་མཚུངས་པའི་གོ་སྐབས་ག་ལ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་ཡིས་ཕར་བཞག་ཙམ་དུ་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ལུགས་འདི་ལ། ཡུལ་དངོས་པོའི་ངོས་ནས་རྣམ་པ་ཚུར་གཏད་སྟོབས་ཀྱིས་བློ་

ཡུལ་ལ་འཇུག་ཚུལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། སྒྲུབ་འཇུག་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། གཞན་ཡང་ཆོས་རང་རང་ངོ་བོས་སྟོང་པར་སྒྲུབ་པ་
ལ་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་
རང་རང་ངོ་བོས་མི་སྟོང་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་བླངས་སོ་ཟེར། ཐལ་བ་འདི་
ཡང་གྲངས་ཅན་གྱི་ཟོལ་སྦྱོར་ལྟ་བུ་ཞིག་ལས་གསལ་ཁ་དེ་ཙམ་མི་འདུག་པས། ཁྱེད་
ཀྱིས་ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་འགོག་པ་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་ནམ། རང་ཉིད་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་ཟེར། དང་པོ་ལྟར་ན། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

342

པ་འགོག་མི་དགོས་ལ། འགོག་ཀྱང་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་
ལས། དངོས་སྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་
ལས། ༢༥༤ དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡང་གང་ཞིག་ཅེ་ན། འདི་དག་ནི་བཅོས་མ་མ་ཡིན་པ་དང་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་རང་གི་ངོ་བོའ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ ོ ཕྱིར་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཁྱེད་ཀྱིས་ཀྱང་སྔར་ཁས་བླངས་པས། གལ་ཏེ་ཆོས་
རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། དེ་དག་གི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་ན། རྟེན་འབྲེལ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་ཐལ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རང་བཞིན་ཡོད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སོ། །
གཉིས་པ་ལྟར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་སོགས་གང་ཡང་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་མདོ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གཞུང་དག་ཏུ། དགག་བྱ་འགོག་
པའི་སྐབས་ཕལ་མོ་ཆེར་ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་མེད་ཅེས་དང་། རང་བཞིན་མེད་ཅེས་པ་སོགས་མང་དུ་གསུངས་པ་ལ་དགོངས་ནས། ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཆོས་རྣམས་རང་
གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པ། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དང་། རང་
བཞིན་ཡོད་པ་གཉིས་སོགས་ཁྱད་མེད་དུ་བྱས་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

343

བཞིན་མེད་པ་སོགས་སུ་བཤད་པ་ཡིན་ཚོད་ཀྱང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་
ཀྱིས་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ནི་ཚིག་སྣ་བསྡུས་པ་ཙམ་ལས། དོན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་

ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན་སོགས་ཡོད་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་ཡོད་ཚུལ་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་

གིས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པས། རང་གི་ངོ་བོས་མེད་པ་དང་། རང་གི་རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པ་སོགས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་མ་ནོར་བ་ཡིན་ཏེ།
རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་ལྔ་པ་ལས། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་ན། །དེ་ནི་མེད་ཉིད་མི་
འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་གྱིས་

ཡོད་ན། །འགོག་པ་ཡོད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་དངོས་རྣམས་རང་བཞིན་ལ། །ཡོད་པར་རྗེས་སུ་ལྟ་བྱེད་ན། །དེ་ལྟ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་རྣམས། །རྒྱུ་རྐྱེན་མེད་པར་ཁྱོད་ལྟའོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༦༦ གལ་ཏེ་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་ཉིད་
ཡིན་པར་གྱུར་ན། ཡོད་པ་ཉིད་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ནི་ཕྱིས་མེད་པར་མི་འགྱུར་
རོ། །ཞེས་སོགས་དང་།
ཚིག་གསལ་ལས། ༡༥༩ སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་
པ་མ་ཡིན་ཡང་འཇིག་རྟེན་ལ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱི་སྒོ་ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་

བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༣༨༢ གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ན། འོ་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་གཟུགས་བརྙན་ལྟར། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་ཚིག་གསལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

344

ལས། ༤༤༦ གལ་ཏེ་བུམ་པ་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་དོ་ཞེས་རྟོག་ན་ནི། དེའི་ཚེ་རང་
བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་འཇིམ་པ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་གིས་ཅི་དགོས་ཏེ།
ཞེས་སོགས་དང་།
བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༠༩ ཁོ་བོ་ཅག་གི་རྣམ་པར་དཔྱོད་པ་དོན་རང་བཞིན་འཚོལ་བ་ལྷུར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་འགོག་གི །མིག་ལ་སོགས་པ་བྱས་ཤིང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཉིད་ནི་མི་འགོག་པའོ། །ཞེས་སོགས་གོང་དུ་
དྲངས་ཟིན་པ་དང་། ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༨༥ ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་བདག་མེད་པར་ཤེས་པ་ཡང་དད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཉེ་བར་སྐྱེས་པ་ན་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་འཆིང་བ་ཐམས་ཅད་སྲེག་པར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༡༩༡ སྡུག་བསྔལ་ཕུང་པོ་ལྔའི་རང་བཞིན་ཅན་གཏན་ཉེ་བར་ཞི་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་མཐོང་བའི་དུས་སུ་ཡང་སྡུག་བསྔལ་རང་བཞིན་
གྱིས་མ་སྐྱེས་པར་ཁོང་དུ་ཆུད་པས། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཟད་པ་ཡིན་དང་དེ་སླར་ཡང་རྣམ་པ་གཞན་དུ་འགྱུར་བས་ཡོངས་སུ་བརྟག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་སྡུག་བསྔལ་འགག་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྩ་འཇུག་བཞི་གསུམ་འགྲེལ་བ་དང་བཅས་པར་དགག་
བྱ་འགོག་སྐབས་ལན་གཅིག་མིན་པར་རང་བཞིན་གྱིས་ཞེས་སོགས་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་བཀག་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་དངོས་
སུ་མ་སྦྱར་བ་དག་ལའང་དོན་གྱིས་སྦྱོར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

345

ནས་བཀག་པའི་གཞི་དེ་དག་དང་། མ་སྦྱར་ནས་བཀག་པའི་གཞི་རྣམས་ལ་དགག་བྱ་འགོག་སྐབས། ཁྱད་པར་དེ་དག་སྦྱོར་དགོས་མི་དགོས་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་འདྲའི་ཁྱད་པར་སྦྱར་ནས་བཀག་པ་ལ་རིགས་པས་གནོད་པ་མེད་ཅིང་། མ་སྦྱར་བ་ལ་ནི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། རང་བཞིན། རང་གི་མཚན་ཉིད་སོགས་
ཡོད་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ། རང་གི་མཚན་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་སོགས་མི་སྲིད་པ་འདི་ནི་བསྟན་པའི་བདག་པོ་དང་། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་བ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་མཁྱེན་པར་མཛོད་ཅིག །
ཡང་འགྲེལ་པ་དེར། དེས་ན་བདེན་གཉིས་བྱས་མི་རྟག་བཞིན་དུ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མ་གཏོགས་པར། མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་འགལ་མི་འགལ་བློ་གཟུ་བོར་གནས་པ་དག་གིས་དཔྱོད་ཅིག་ཟེར། འདི་ཡང་མུན་ཁུང་དུ་རང་དགར་མདའ་འཕངས་པ་སྟེ། མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པར་སུས་ཀྱང་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་

བཞེད་པ་ལྟར། མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་འདོད་པར་སྔར་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་འགྲེལ་པ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་གི་དོན་ནི། བདེན་
གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་པས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མེད་པའི་དཔེར་བྱས་མི་རྟག་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། ངོ་བོ་གཅིག་པའི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

346

ཕན་ཚུན་ལྟོས་ནས་གྲུབ་པའི་ཆོས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གཉིས་ཀ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་རྒྱུ་འབྲས་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་ཞིག་ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་མི་ལེན་ལེགས་པར་སོམས་ཤིག་ཅེས་གསུངས་པ་ལ།
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་གྱིས་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐལ།
ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་མཐར་ཐུག་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་པར་བཤད་ཅིང་།
སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡིན་ཞེས་པའི་དོན་དུ་ཤིན་
ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ལ་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ། གཅིག་དང་ཐ་དད། དོན་གཅིག་དང་དོན་གཞན་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་འཐད་པར་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་
ཀྱིས་གསུངས་ཀྱང་། ཕན་ཚུན་ལྟོས་གྲུབ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྣམ་གཞག་ཐམས་

ཅད་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གྲུབ་མཐའ་དེའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ནི་ཁྱེད་ལས་གཞན་སུ་ཞིག་ཡོད། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་ལ་ངོ་བོ་གཏན་མེད་དུ་འདོད་དགོས་པས་དེ་ལ་ནི་སྐྱོན་བསྟན་ཟིན་ཏོ། །

༼གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ།༽
གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། རྒྱུ་མེད་པར་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གཉིས་ལས་སྐྱེ་བ་རིགས་པའི་ངོ་བོ་མ་ཡིན་གང་གི་ཕྱིར། །སོགས་ཀྱིས་

བདག་གཞན་རེ་རེ་བ་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ལ་བསྟན་པའི་སྐྱོན་གྱི་སྒོ་ནས་གཉིས་ཀ་
ལས་སྐྱེ་བ་འགོག་པ་དང་།
ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གལ་ཏེ་རྒྱུ་མེད་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ལྟ་ཞིག་འགྱུར་ན་ནི། །ཞེས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

347

སོགས་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བ་དང་། འབད་པ་དོན་མེད་དུ་
ཐལ་བ་དང་། འགྲོ་བ་རྣམས་ནམ་ཡང་མི་འབྱུང་བར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱིས། རྒྱུ་མེད་
པར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འགོག་པར་མཛད་ལ། འདིར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་དྲངས་པའི་རྒྱང་འཕེན་གྱི་གཞུང་། བཟང་མོ་མང་ཐོས་གང་སྨྲ་བ། །དེ་ནི་སྤྱང་ཀིའི་རྗེས་དང་
འདྲ། །ཞེས་པའི་གཏམ་རྒྱུད་དེ་འདིའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་དུ་གསལ་ལོ། །
སྐབས་འདིར་དབུ་མ་ལ་འཇུག་པ་ལས། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་འགོག་པར་ཞུགས་པའི་དུས་སུ་བདག་ཉིད་ནི། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་འགོག་པ་ལ་ཞུགས་པའི་
རྒྱང་འཕེན་ཆོས་ཅན། ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་ཕ་རོལ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པའི་ལྟ་བའི་རྟེན་ལུས་ཀྱི་ཁོག་པ་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན། འབྱུང་བ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཚེ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་གིས། དེའི་དཔེ་མ་གྲུབ་སྟེ། འབྱུང་བ་དག་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་པའི་གནས་སྐབས་ནའང་ཤེས་བྱའི་རང་བཞིན་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིའི་དཔེ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་

སྟོང་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེས་རྩོད་པ་ལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༧༩དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྱུང་བ་དག་

ལ་སྐྱེ་བ་དང་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལྟ་བ་ཉིད་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བ་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་དཔེར་བཟུང་བའི་
དངོས་ཀྱི་དཔེ་ལ། སྦྱོར་བ་དེའི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དེས་མི་སྟོང་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་ལ། དེ་ནི་རྟགས་སུ་གང་བཟུང་བ་དེ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་དགོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

348

པའང་འདྲ་བས། རྟགས་ཡང་དག་གང་ཡིན་ལ་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་ཡོད་དགོས་པ་དང་། ཁྱབ་པ་ངེས་པ་དགོས་པར་བསྟན་ཅིང་།
ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༤༣ དེའི་ཕྱིར་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་

ནི་དེ་མེད་པར་མེད་པས། མ་གྲུབ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་པ་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དྲན་པའི་ཚིག་བརྗོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་འདི་སྒྲུབ་པའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བྱ་ཉིད་བཞིན་ནོ་སྙམ་དུ་བསམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་རིག་ཡོད་དེ། དེས་དྲངས་པའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ནི་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་
ལྟ་བུར་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུའང་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་སྐབས་སུ་རང་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བཞེད་འཚམས་གསལ་བར་ཐོན་པས། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་རྟགས་
ཡང་དག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དང་། བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་ནུས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་
གསུམ་ཚང་བར་དགོས་པར་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྣམ་གཉིས་དང་དགོངས་པ་གཅིག་པའི་ཚུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་སོ། །

༼མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་བཀག་པ་ལས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་
མེད་པར་འགྲུབ་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་དེས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བ་མེད་པར་འགྲུབ་ཚུལ་ལ་
གཉིས། དངོས་དང་། སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་རེ་རེ་ལའང་རྩ་འཇུག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

349

སོགས་སུ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་པ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་
དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ལོག་རྟོག་འགོག་
ནུས་པར་མ་ཟད། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་འཛིན་པའི་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་ཡང་དེ་
ལ་བརྟེན་ནས་ཁེགས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདིར་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ལ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་པ་དང་། མི་བལྟོས་པར་སྐྱེ་བ་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་དགོས་ལ། དང་པོ་ལའང་རང་དང་བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། བདག་ཉིད་ཐ་དད་པའི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བ་དང་། ཡང་དེ་གཉིས་ཚོགས་པ་ལས་སྐྱེ་བ་གསུམ་པོ་གང་རུང་དུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་པས། ལྡོག་ཕྱོགས་ནས་ཀྱང་དེ་བཞི་པོ་གང་དུའང་མི་སྐྱེ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་
བ་གཏན་ནས་འཇོག་ས་མེད་པར་གྲུབ་ཅིང་། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་དག་ལའང་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་གནོད་བྱེད་དུ་མ་བསྟན་པ་བཞིན། དེ་ལྟར་དུ་གནོད་བྱེད་འཇུག་ཚུལ་
མཐོང་བ་ན། རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བར་ནམ་ཡང་མི་འཐད་པར་མཐོང་ནུས་པར་མ་ཟད།
དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མུ་བཞིར་སྐྱེ་བ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་ལྟར། མུ་བཞི་གང་དུའང་སྐྱེ་བ་མེད་ན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དགོས་པའང་ཡིན་པས་ན། མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཁྱབ་པ་
གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་ལས་སྐྱེ་བ་ལ་རྩ་འཇུག་འགྲེལ་པ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སུ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་པ་ལྟར།
གནོད་བྱེད་དེ་ལྟར་དུ་འབབ་ཚུལ་བཅས་ཚད་མས་ཤེས་པའམ། མ་མཐར་ཡང་གོ་བ་ལེགས་པར་རྙེད་པ་ལས་རིམ་བཞིན་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་
རྗེས་དཔག་ཚད་མས་ངེས་ནུས་པར་གསུངས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

350

དེས་ན་རྩ་འཇུག་གཉིས་སོགས་སུ་མཐའ་བཞི་ལས་མི་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་

དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་དངོས་སུ་མ་བཀོད་
པར། མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་ལ་རིགས་པའི་སྒོ་དུ་མའི་སྒོ་ནས་གནོད་བྱེད་ཀྱི་ཐལ་འགྱུར་

བསྟན་ནས་བཀག་པ་ལས་རིམ་བཞིན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དབང་པོ་རྣོན་པོ་དག་ལ་ཐལ་འགྱུར་དུ་
འཕངས་པ་ན། དེས་ཚུལ་གསུམ་དོན་གྱིས་འཕེན་ཚུལ་གོ་བར་མ་ཟད། ཐལ་འགྱུར་
དེའི་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དོན་བསམ་པ་ན། སྒྲུབ་བྱེད་ལེགས་པར་གོ་བར་འགྱུར་བའི་
ཕྱིར། དེའི་གནད་ཀྱིས་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་རྟགས་སྦྱོར་ཆེར་མ་མཛད་པར།
ཐལ་འགྱུར་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༧༤༠དེའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་རྣམས་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་འགྱུར་ཏེ། འདི་ནི་ཐལ་འགྱུར་བྱས་པའི་ཚེ་དེའི་བྱེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ཡིན་གྱི། དངོས་སུ་དམ་བཅའ་སྒྲུབ་པའི་སྦྱོར་ངག་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་
པ་ལྟར་རོ། །
འདིའི་དོན་ཡང་འདི་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཁ་ཅིག་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ་རྟགས་ལ་བལྟོས་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་དང་། ཡང་འགའ་ཞིག་གིས་དབང་རྟུལ་རྟགས་འགོད་དགོས་ཀྱང་དབང་རྣོན་ལ་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་མི་འཐད་ཚུལ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
དེ་ཡང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་བཞི་ཅི་རིགས་སུ་སྐྱེ་མི་དགོས་ཀྱང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་ན་དེ་ལྟར་དགོས་པའི་གནད་གང་ཡིན་སྙམ་ན། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

351

གཅིག་དང་། ཐ་དད་གང་རུང་ལས་མ་འདས་པ་ནི། གཅིག་དང་དུ་མའི་ཕུང་གསུམ་འགོག་པའི་རིགས་པས་གྲུབ་ཅིང་། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་
གྲུབ་ན་བདག་སྐྱེ་དང་། དེ་འདྲའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན་གཞན་ལས་སྐྱེ་བ་ཞེས་པར་འགྱུར་བ་ལས་འོས་མེད་ཅིང་། གཞན་སྐྱེ་མི་འཐད་པའི་གནད་ཀྱང་ཐ་སྙད་ཙམ་དུ་ཡོད་པ་ལ་ནི། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་ལའང་ལྟོས་གྲུབ་ཀྱི་འབྲེལ་བ་འཇོག་
པར་ནུས་མོད། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་ན། གང་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་པར་
རང་གི་ངོས་ནས་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱིས་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་དགོས་པས། འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་ལྟོས་
པར་མི་རུང་བའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་ཀྱང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་རྩ་འཇུག་རྣམས་སུ་མཐའ་བཞིའི་སྐྱེ་བ་འགོག་ཚུལ་དངོས་པོ་རྣམས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་ན། མཐའ་བཞི་གང་དུ་སྐྱེ་དཔྱད་ནས་མཐའ་བཞི་སོ་སོར་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་ཤེར། བདག་ལས་མ་ཡིན་གཞན་ལས་མིན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བདག་སྐྱེ་འགོག་པ་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་
གཞིར་བྱས་པའི་བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེར་བདག་སྐྱེ་བཀག་པ་ན་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་གྱིས་སྦྱར་བར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་བ་དང་།
ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་
དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་ཐ་སྙད་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། བདག་གཞན་སོགས་གང་ལས་སྐྱེ་དཔྱད་ནས་བདག་ལས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། བདག་སྐྱེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

352

དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་གཅིག་དང་། བདག་སྐྱེ་ཙམ་
འགོག་པའི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་གཅིག་སྟེ་གཉིས་འདོད་དགོས་སམ་དཔྱད་དོ། །རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བདུན་པ་ལས། འདུས་བྱས་རབ་ཏུ་མ་གྲུབ་པས། །འདུས་མ་བྱས་ནི་ཇི་ལྟར་འགྲུབ། །ཅེས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་

སྐྱེ་བ་མེད་པར་གྲུབ་པ་ན། ནམ་མཁའ་དང་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་སོགས་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་མེད་དུ་ཚེགས་ཆུང་ངུས་འགྲུབ་པར་
གསུངས་ལ་རྒྱུ་མཚན་ནི། འདུས་བྱས་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་། རྒྱུ་
འབྲས་དང་། འཆིང་གྲོལ། སྤང་གཉེན་སོགས་འཇོག་ནུས་པར་མཐོང་ན། འདུས་མ་བྱས་རྣམས་ཀྱང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་ནའང་ཐོབ་བྱ་དང་གཞལ་བྱ། སྐྱབས་གནས་སོགས་སུ་འཇོག་པ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པར་བདེ་བླག་ཏུ་མཐོང་ནུས་པས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པའི་དབུ་མའི་ལྟ་བ་བདེ་བླག་ཏུ་རྙེད་ནུས་པར་
གསུངས་སོ། །
འོན་ཀྱང་མཚན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་མཐའ་དག་ཞི་བར་བྱེད་ནུས་པའི་ཁྱབ་པའི་སྟོང་པ་ཉིད་གཞི་གང་ཟག་དང་། ཆོས་རང་གི་ཕུང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ལེགས་པར་
ངེས་ནས་གོམས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གཞན་ཚང་གི་ཐོག་ནས་དེ་ཉིད་གོམས་པས་སྤང་
བྱ་མᩲའ་དག་གི་གཉེན་པོ་བྱེད་ནུས་པར་མ་ཟད། དེ་ཙམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཆོས་ཅན་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་གི་སྟོང་པ་ཉིད་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་གྱི། ཆོས་རེ་རེ་བཞིན་
བདེན་མེད་དུ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ངལ་བ་བྱེད་མི་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། ལམ་རིམ་འཇམ་དཔལ་ཞལ་ལུང་ལས། ༢༩༦ དངོས་པོ་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

353

གཞན་རྣམས་ཀྱང་རྟོགས་ནུས་པས། གཟུགས་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་སྔར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྐབས་བཞིན་ཉམས་སུ་བླངས་པས། གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་

ཆོས་ཐམས་ཅད་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཤར་འོང་བས་ན། གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་

ཕྱག་ལེན་ལ་དཔེར་བརྗོད་འགའ་ཞིག་མཛད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འདིས་ནི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སོགས་ལ་བདེན་པ་བཞི་དང་། གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་
བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་གསུངས་པ་སོགས་ཀྱང་ཤེས་དགོས་པར་སེམས་སོ། །

༼རྟེན་འབྲེལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ཚུལ་ཅུང་ཟད་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྟེན་འབྲེལ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ། དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བར་བསྟན་པ། དེས་ན་ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པའི་ཚུལ་ལོ། །
དང་པོ་ནི། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པར་བསྟོད་པ་ལས། ༢༡༦སྡུག་བསྔལ་རང་གིས་བྱས་པ་དང་། །གཞན་གྱིས་བྱས་དང་གཉིས་ཀས་བྱས། །རྒྱུ་མེད་པར་ནི་རྟོག་
གེས་འདོད། །ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་ནས་འབྱུང་བར་གསུངས། །ཞེས་སྡུག་བསྔལ་སོགས་
དངོས་པོ་རྣམས་མཐའ་བཞི་གང་ལས་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་རུང་ན་ཡང་། རང་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་པ་ཙམ་ལས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ཁས་བླང་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

354

རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བརྒྱད་པ་ལས་ཀྱང་། བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་མ་གཏོགས་པའི། །འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་ནི་མ་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཕན་ཚུན་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་མ་གཏོགས་པར། དེ་ལས་གཞན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པའི་ཐབས་མེད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་རང་གི་རྒྱུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་ནུས་པ་དག་ལ་ཀུན་བྱང་འཇུག་ལྡོག་གི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ཅིང་། དེ་འདྲའི་རྟེན་འབྲེལ་རང་ལུགས་ལ་མི་འདོད་པ་དག་ལ་ནི་བླང་དོར་གྱི་བྱ་བྱེད་སོགས་རྣམ་གཞག་གང་བྱས་ཐམས་ཅད་
འགལ་མེད་དུ་འཇོག་ས་མེད་པའི་རིགས་པའི་གནོད་པ་འབབ་ཚུལ་གོང་དུ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་ཏེ་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རོ། །

༼རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བར་བསྟན་པ།༽
གཉིས་པ་དེ་དང་རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་པ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་བར་བསྟན་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། གང་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་ཡོད་པ། །དེ་ནི་རང་དབང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟེན་འབྲེལ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་གཉིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་འགལ་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ཞེས་པ་ནི། གོང་དུ་ལན་ཅིག་མིན་པར་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན། རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་ངོ་བོ་གསར་དུ་རྙེད་པ་དང་། རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཕར་བཞག་པ་ལས་

རང་གི་ངོ་བོ་འབྱུང་བའམ་གྲུབ་པ་ཞིག་གི་མིང་དང་། མིང་དོན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བ་དང་། རང་གི་གདགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

355

གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཏགས་པ་ལས་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་པ་གང་ཡང་གཏན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་
གཉིས་ནམ་ཡང་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་མི་སྲིད་དོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༨༢དེའི་ཕྱིར་ཆོས་དེ་རྣམས་དང་། གང་ཟག་ལ་བདག་ཉིད་ཇི་ལྟ་བའི་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་ལ་རག་ལས་ཏེ། སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་བདག་གི་རང་གི་ངོ་བོ་རང་ལ་རག་ལས་ཤིང་གཞན་ལ་རག་མ་ལས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། གང་ཟག་དང་ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེ་ཡང་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དང་། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཕར་བཞག་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་རང་རང་གི་ངོ་བོ་འགྲུབ་བྱེད་ཡིན་དགོས་པ་ནི། ཆོས་རྣམས་ཡོད་ཚུལ་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་ཡོད་པ་དང་། ཡང་ན་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཕར་བཞག་པ་ལས་ཡོད་པ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་
ཅད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་དེ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་ཆོད་ཅིང་། དང་པོ་མི་འཐད་པར་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གྲུབ་པས། ཡོད་པའི་ཚུལ་ཕྱི་མ་ལས་འོས་མེད་པར་གོང་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན་ཡིན་པས་ན། གང་ཞིག་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་ནི། དེ་ཉིད་རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཀྱིས་གྲུབ་ཟིན་པས། གྲུབ་ཟིན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་སླར་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་
དང་། གྲུབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་མིང་གིས་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཕར་བཞག་པ་གང་ཡིན་ཀྱང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགྲུབ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་རྣམས་རང་གི་
ངོ་བོས་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་ཟིན་པ་ཡིན་པས། གྲུབ་ཟིན་དེ་ཉིད་སླར་ཡང་རྒྱུས་བསྐྱེད་པ་དང་། དེ་དག་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་སླར་ཡང་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་དུ་འགྱུར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

356

བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཆོས་རྣམས་རྒྱུས་སྐྱེད་ཚུལ་དང་། མིང་བརྡས་འཇོག་ལུགས་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ལ་ནི། སྐྱེས་ཟིན་སླར་ཡང་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པར་གསུངས་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་གནོད་དེ། དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་ཡོད་ན། དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་ལིང་གིས་དང་
པོ་ནས་གྲུབ་ནས་ཡོད་དགོས་པས། དེ་འདྲ་བ་ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་གསར་དུ་བསྐྱེད་པར་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱི་བྱེད་པ་ཅི་ཡང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ།
ལན་གཅིག་སྐྱེས་ཟིན་ན་སླར་ནམ་ཡང་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༡༤༢ གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་
གྱུར་ན་མ་བྱས་ཀྱང་རྫོགས་པར་ཡོད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་དེ་ཡོད་ན། རྒྱུས་དེ་ལ་གཞན་ཅི་ཞིག་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། ཅི་སྟེ་དེ་ཉིད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་རྟོག་ན་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱེས་པ་ཡང་སྐྱེ་བའི་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༣༥༤ དེ་ལ་འབྲས་བུ་གང་ཞིག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་རང་བཞིན་གྱིས་བདོག་པ་དེ་ནི་ཡང་མི་
སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར་བུམ་པ་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་དེ་དག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་ན། དེ་ཁོ་རང་གི་ངོ་བོ་ཁོ་ནས་
ཡོད་པར་འཇོག་པ་དང་། ཐ་སྙད་གདགས་དགོས་ཀྱི། མིང་དང་བརྡས་ཕར་འཇོག་
དགོས་ན། དེ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ན། གྲུབ་ཟིན་དུ་དང་པོ་ནས་ཡོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་སླར་ཡང་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་ཕར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲ་བ་
ལ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དང་། རང་གི་སྡོད་ལུགས་ཁོ་ནས་རང་ཉིད་འདོགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

357

པའམ་འཇོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། ༡༦༤ གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་ཕུང་པོ་རྣམས་ལ་བརྟེན་ནས་གདགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན། དེའི་དོན་ནི་སངས་རྒྱས་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདི་ལྟར་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཡང་བརྟེན་ནས་གདགས་པས་ཅི་བྱ་སྟེ། དེའི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དེ་ཁོ་ནས་གདགས་པར་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། ༣༨༢ གལ་ཏེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་དེ་ཉིད་དང་གཞན་ཉིད་དུ་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཞིག་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་ན། འོ་ན་ནི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་གཟུགས་བརྙན་ལྟར་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པ་མ་
ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་

ཡོད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་ནི་ནམ་ཡང་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་མི་སྲིད་དོ། །
ཆོས་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚུལ་དང་། རང་རང་གི་ངོ་བོ་རྙེད་ཚུལ་ལམ་འགྲུབ་ཚུལ་ཡང་སྔར་མང་དུ་བཤད་པ་བཞིན། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་ཕར་བཞག་པ་ཙམ་ལས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་ཚུལ་ལ་ནི་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་གནོད་པ་འབབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་ཡོད་ཚུལ་ལ་དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཚུར་གྲུབ་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་བློའི་ངོས་ནས་ཕར་བཞག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། ཕྱི་མ་ལྟར་མིན་ན། སྔ་མ་ཉིད་ལས་འོས་མེད་པས། དེ་ལྟར་ན་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་

མ་ཚིམས་ནས་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཇི་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཡོད་ཚུལ་བཙལ་ན་འདིའོ་སྙམ་
པའི་ཚུགས་ཐུབ་ཀྱི་མཚན་གཞི་རེ་སྟོན་རྒྱུ་ཡོད་དགོས་ཀྱང་། དེ་ལྟར་བཙལ་ན་ཆོས་གང་ལའང་དེ་འདྲའི་མཚན་གཞི་ཞིག་ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྙེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

358

གཞན་ཡང་། རང་གི་ངོ་བོས་ཡོད་ན་རང་དབང་དུ་ཡོད་དགོས་པས། ཆོས་རྣམས་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་དང་། དེ་དག་རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་གི་ཐ་
སྙད་སོགས་ལ་ལྟོས་པའང་ཤིན་ཏུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༢༢༨གལ་ཏེ་བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་གཞན་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི། བུམ་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་དེ་གཞན་སྣམ་བུ་མེད་པར་ཡང་གཞན་དུ་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཚེ་སྣམ་བུ་ལ་མ་ལྟོས་པའི་བུམ་པ་གཅིག་པུ་གཞན་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འདི་ལྟར་གང་ཞིག་གང་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་ནི་དེ་མེད་པར་ཡང་འགྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན། བུམ་པ་དེ་ཉིད་རང་གི་ངོ་བོར་འགྲུབ་པ། གཞན་སྣམ་བུ་ལ་མི་བལྟོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བུམ་པ་དེ་སྣམ་བུ་ལས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་ཡིན་ན། བུམ་པ་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་དེ་གང་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་དུ་འཇོག་ས་སྣམ་བུ་ལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ལྟོས་པ་མེད་པས། སྣམ་བུ་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་མེད་པར་བུམ་པ་གཅིག་པུ་ལའང་སྣམ་བུ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ། ཞེས་ཐ་སྙད་འདོགས་པ་ཡོད་དགོས་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་ན་གང་ལའང་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་དགོས་ཤིང་། དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་གཉིས་གཞི་མཐུན་ནམ་ཡང་འདུ་མི་སྲིད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་ནི་གཞན་ལ་ལྟོས་དགོས་པ་ལས་ནམ་ཡང་མི་འདའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །རྟེན་འབྲེལ་ལྟོས་དང་བཅོས་མ་གཉིས། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་གཞི་གཅིག་ལ། །མི་འགལ་འདུ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
ཡང་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། འདི་ཀུན་རང་དབང་མེད་པ་སྟེ། །དེས་ན་བདག་ནི་ཡོད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

359

མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་ན་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་། འདོགས་བྱེད་
ཀྱི་རྟོག་པ་སོགས་གང་ལའང་མི་བལྟོས་པར་ཡོད་དགོས་པས། དེ་ལྟར་ན་རྒྱུ་དང་རྐྱེན་
གྱི་བྱེད་པས་སྣོད་བཅུད་སོགས་གང་ལའང་བཟང་ངན་འཕོ་འགྱུར་སོགས་ནམ་ཡང་ཡོང་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བཟང་ངན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རྒྱུ་རྐྱེན་དང་འདོགས་བྱེད་ཀྱི་མིང་བརྡ་སོགས་གང་ལའང་ལྟོས་པ་མེད་ཅིང་། རང་གི་སྡོད་ལུགས་ནས་བཟང་ངན་དེ་དག་གི་ངོ་བོར་ཚུར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་
ཀྱིས་གྲུབ་པ་ལ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་ཤིན་ཏུ་འགལ་བས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་
ནི། ཐ་མལ་པ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་གཉེན་པོ་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་། སྤང་བྱ་རིམ་གྱིས་

འཇོམས་པ་སོགས་གཞི་ལམ་འབྲས་བུས་བསྡུས་པའི་བླང་དོར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་

གཞག་སྐྱོན་མེད་གང་ཡང་བྱ་ས་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གོང་དུ་དྲངས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། རང་བཞིན་བཅོས་མིན་ལྟོས་མེད་དང་། །ཞེས་པའི་རང་བཞིན་དེ་མཁས་བླུན་མང་པོས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
མཐར་ཐུག་གནས་ལུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བྱས་ཏེ། དེ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་འགལ་མི་འགལ་གྱི་དཔྱད་པ་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་དོན་བོར་བ་སྟེ། དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་

པ་ལ་བྱ་དགོས་པར་གཞུང་གོང་འོག་གི་འབྲེལ་ལས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང་། རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་འགལ་ཞིང་རང་བཞིན་གྱིས་

གྲུབ་ན། རྣམ་གཞག་གང་ཡང་མི་རུང་བར་འགྱུར་བས། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་དུ་འཇོག་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། བླང་དོར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་ནི།
རྒྱུ་རྐྱེན་ཚོགས་མ་ཚོགས་འབའ་ཞིག་ལས་འབྲས་བུ་ཡོད་མེད་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་མི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

360

འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་འབྲས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཐུག་པ་དང་། དེ་ཉིད་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་། ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཙམ་ལ་འཇོག་པར་ནུས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པས། སྟོན་པས་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་
མོ་མཐའ་ཡས་པ་ཞིག་གི་ལམ་ནས་གསུངས་པའི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལ་གཞི་བཅོལ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱིས་ཇི་སྙེད་བཀའ་བསྩལ་པ། །རྟེན་འབྲེལ་ཉིད་ལས་བརྩམས་
ཏེ་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ཡོད་ཚུལ་ནི། དཔེར་ན། ཀ་བའི་གདགས་གཞི་ཤིང་ཧྲེང་ཧྲེང་དེ་དང་པོར་ཡོད་པ་ལ། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་དེ་ཀ་བར་ཕར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་མིན་ནམ་སྙམ་ན། ཀ་བའི་གདགས་གཞི་དེའང་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས། དོན་གྱི་ངོས་ནས་བཙལ་ན་ཅི་ཡང་མི་རྙེད་པར་ཀ་བ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས་ན། དེ་ཉིད་ཀྱང་དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ཚུལ་ཞིག་ག་ལ་སྲིད། དེས་ན་ཤིང་ཧྲེང་ཧྲེང་དེ་ཀ་
བ་མིན་པར་ཀ་བའི་གདགས་གཞི་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། གལ་ཏེ་དེ་ཀ་བར་གྲུབ་ཡོད་ན། དེ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་མ་བཏགས་པའི་སྔ་རོལ། ཤིང་དེ་དང་པོ་གྲུབ་དུས་ནས་ཀ་བ་ཡིན་དགོས་པས། སླར་དེ་ལ་ཀ་བ་ཞེས་མིང་གིས་ཕར་བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ལ། ཅི་སྟེ་དེ་ཀ་བར་འཇོག་ཏུ་རུང་ན། ཕུང་པོའི་ཚོགས་ཙམ་དེ་ཡང་གང་ཟག་ཏུ་འདོད་དགོས་པ་ནི། དེ་དང་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པས། དེ་ཉིད་གང་ཟག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་མོད། གདགས་གཞི་ཕུང་པོ་རྣམས་ཚོགས་ཙམ་གང་ཟག་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་
ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དྲི་མ་མེད་པའི་རིགས་པའི་ཚོགས་དུ་མས་ནན་གྱིས་བཀག་ཚུལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

361

གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་གྱི་རིགས་པ་དེ་དག་གིས་གནོད་པས་མི་འཐད་དོ། །འོན་ཀྱང་གདུང་སྟེགས་ཀྱི་དོན་བྱེད་ནུས་པ་ནི། ཀ་བའི་གདགས་གཞི་མིན་པར།
བཏགས་ཆོས་ཀ་བ་དངོས་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཀ་བ་ཡིན་ཀྱང་དེའི་ངོས་ནས་ཀ་བ་མ་གྲུབ་ལ། དེ་ཉིད་ཀ་བ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ངོས་ནས་ཀ་བ་གྲུབ་ཚུལ་གཉིས་རང་རྒྱུད་པ་ལྟར་ན་ཁྱད་པར་མེད་པར་གསལ་ཡང་། ཐལ་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པར་བཞེད་དེ། དེའི་ངོས་ནས་ཀ་བ་གྲུབ་ཚུལ་ནི། ཀ་བ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་བརྩལ་བའི་ཚེ་དེའི་སྟེང་ནས་ཀ་བའི་མཚན་གཞི་ཞིག་རྙེད་རྒྱུ་ཡོད་པའམ། མིང་གི་ཐ་
སྙད་ཀྱིས་ཕར་བཞག་པའི་དབང་གིས་དེ་ཉིད་ཀ་བའི་ངོ་བོར་གསར་དུ་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པར། དང་པོ་ནས་དོན་རང་གི་ངོས་ནས་ཀ་བའི་ངོ་བོར་ཚུར་གྲུབ་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་དེ་འདྲའི་ཤིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བློར་ཀ་བར་སྣང་ཙམ་དེ་ཀ་བ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་ངར་སྣང་ཙམ་དེ་ཉིད་ང་ཡིན་པར་འདོད་དགོས་ཀྱི། ཀ་བ་དང་གང་ཟག་སོགས་ཆོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་
རང་འཛིན་གྱི་བློ་ལ་སྣང་ཙམ་དེ་ཉིད་ལས་གཞན་དེ་དག་གི་མཚན་གཞི་ཚུགས་ཐུབ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་ངོས་འཛིན་རྒྱུ་མེད་པར་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་གསུངས་ཤིང་། དེ་འདྲའི་ཀ་བའི་གདགས་གཞིའི་ཤིང་དེའང་སྔར་ལྟར་བཙལ་ན། རང་གི་གདགས་གཞི་གཞན་ཞིག་ལ་བརྟེན་ནས་བློས་ཕར་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པ་སོགས་ཡིན་པ་བཞིན། ཆོས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཡོད་ཚུལ་དེ་དང་འདྲ་བ་ཁོ་ནར་ཟད་པར་གསུངས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

362

གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་ཡོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་སེམས་གཏིང་ནས་ངེས་པ་རྙེད་པའི་ཤེས་རབ་དེས། ཆགས་སྡང་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་བློ་རྣམས་
སྐྱེ་བའི་གནས་སམ་དམིགས་གཏད་རྡུལ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ལ་དགོངས་ནས་རྟེན་འབྱུང་གི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཇི་བཞིན་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་དེས་
ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་གཞིགས་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟ་བུའི་ཚེ་ཆགས་སྡང་སོགས་སྐྱེ་བའི་དམིགས་གཏད་ལྷག་མེད་དུ་གཞིགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་དེ་ནི། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་ལ་ཐད་ཀར་གནོད་པའི་གཉེན་པོ་བླ་ན་མེད་པ་ཡིན་པས། དེ་ཉིད་ཡང་ཡང་གོམས་ན་ཉོན་མོངས་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པས་རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་གྲོལ་ནུས་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། ཁྱོད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ལ། །རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་གྱུར། །ཉེས་ཀུན་རྩ་བ་ལྡོག་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའང་དོན་འདི་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་འཁོར་འདས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་གདགས་གཞི་ཞིག་ལ། བློས་ཕར་བཏགས་པའི་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་བཏགས་ཆོས་ཙམ་པོ་ཞིག་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མི་སྲིད་པར་གསུངས་སོ། །དེ་ལྟར་
ནའང་རྒྱུ་འབྲས་དང་། ཕན་གནོད་བདེ་སྡུག་སོགས་ནི། མེད་ཅེས་སུས་ཀྱང་སྙོན་མི་ནུས་པར་ཡོད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་པས། མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀུན་འཐད་ཅིང་། རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་པས་བཏགས་ཡོད་མིང་རྐྱང་ཙམ་དང་། རྐྱེན་ཉིད་འདི་པ་ཙམ་ཞེས་སོགས་གསུངས་ལ། དེའི་ཕྱིར་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་ལ་བྱ་བྱེད་ཐམས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

363

ཅད་འཇོག་པར་ནུས་ཤིང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོད་ཚུལ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་པས་ཡོད་གོ་ཆོད་པ་དང་། མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཡོད་མེད་འཚོལ་བའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མ་རྙེད་ཀྱང་མེད་མི་
དགོས་པས། དོན་དམ་དུ་མེད་པས་མེད་གོ་མི་ཆོད་པར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཁ་ཅིག །བློ་མ་འཁྲུལ་བ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་མེད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་ནི། དབུ་མའི་ལྟ་བ་འདི་ལྟ་བ་
རྣམ་དག་མིན་པར་ཐལ། བླུན་པོས་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་ཏེ། ལྟ་བ་རྣམ་དག་ཡིན་ན་བླུན་པོས་གོ་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ། ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་གིས་གཟིགས་ག་ལ་དགོས་ཏེ། དངོས་ཀུན་ཡང་དག་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཡིས། །དངོས་རྙེད་ངོ་བོ་གཉིས་ནི་འཛིན་པར་འགྱུར། །ཞེས་བདེན་པ་གཉིས་འཇོག་བྱེད་དང་། རྙེད་མཁན་གྱི་བློ་དག་སོ་སོ་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པའི་ཚུལ།༽
གསུམ་པ་དེས་ན་ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་འབབ་པའི་ཚུལ་ནི། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། །དེ་ཉིད་དབུ་མའི་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་

རང་གི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པས། རྟེན་འབྱུང་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

364

པའི་དོན་དུ་བསྟན་ལ། རྐང་པ་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཡང་ཤིང་རྟ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་བརྟེན་ནས་འདོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་ནི། ཡོད་
མེད་ཀྱི་མཐའ་གཉིས་སྤངས་པས་དབུ་མ་དང་དེའི་ཤུལ་ལམ་ཡིན་པར་གསུངས་ཏེ། མདོར་ན་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། རང་བཞིན་
མེད་པ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་འཇོག་དགོས་པར་བསྟན་
པས། རང་བཞིན་མེད་པ་དང་རྟེན་འབྲེལ་གཉིས་གནད་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༤༤༦ རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྟེ། །རྒྱུ་དང་རྐྱེན་དག་ལ་བལྟོས་ནས། །མྱུ་གུ་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འབྱུང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ན། གང་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་
པ་དེ་ནི་སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་དེ་ཉིད་ནི་བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཞེས་བྱ་བར་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བལྟོས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་
རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་ཡིན་པ་དང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་གནད་ཀྱིས་

བརྟེན་ནས་གདགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་གསལ་བར་གསུངས་སོ། །
རྩ་ཤེར། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་གང་། །ཞེས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ལ་ཚིག་གསལ་ལས། རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་ལས་གཞན་མ་གསུངས་ཀྱང་། སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༤༠༩ གཞན་ཡང་བརྟེན་ནས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཡང་སྟོང་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལ་གཟུགས་ཉིད་ཀྱི་འབྱུང་བ་རྣམས་རྒྱུར་བྱས་ནས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

365

བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་ཡིན་ལ། གང་བརྟེན་ནས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བས་ན་གཟུགས་ནི་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་རང་རང་གི་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་གནད་གཅིག་པར་གསུངས་པ་ལྟར་གོ་དགོས་ཏེ།
ཆོས་རྣམས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་
ནས་འབྱུང་བའི་རྟེན་འབྲེལ་འཇོག་ནུས་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་ལྟོས་པའི་ལྟོས་གྲུབ་ངེས་པར་འཇོག་དགོས་པ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། མཐར་གཏུགས་ན་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་པས་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཆོས་གང་ཡིན་རང་གི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པས། བྱ་བྱེད་ཐམས་ཅད་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ལ་འཇོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ལ་བྱ་བྱེད་ཀུན་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་ནུས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། བརྟེན་ནས་བཏགས་ཙམ་དང་རང་བཞིན་མེད་པ་གཉིས་འགངས་གཅིག་ཏུ་འབབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
དེས་ན་ཆོས་རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལ་བརྟེན་ནས་འབྱུང་བ་དང་། གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བཞག་པ་ཡིན་པས། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་དང་། གདགས་གཞི་གཞན་ལ་
བརྟེན་ནས་འབྱུང་དགོས་ཏེ། གོང་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་མྱོང་བས་གྲུབ་ཅིང་། ཡོད་ལུགས་ཀྱང་ལྟོས་མེད་ཚུགས་ཐུབ་རང་དབང་གིས་གྲུབ་ཚུལ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པས། རྒྱུ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

366

རྐྱེན་གཞན་ལ་རག་ལས་པའི་སྒོ་ནས་སམ། མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་གྲུབ་པ་ལས་འོས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཚིག་གསལ་ལས། ༤༤༧ དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ན་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། བརྟེན་ནས་གདགས་པ་དང་། དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་དག་ནི་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་ཀྱི་མིང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༥༨ཡང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་དོན་གང་ཞིག་ཅེ་ན། རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ཏེ། རང་བཞིན་མ་སྐྱེས་པའི་དོན་དང་། སྒྱུ་མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་གཟུགས་བརྙན་དང་དྲི་ཟའི་
གྲོང་ཁྱེར་དང་སྤྲུལ་པ་དང་རྨི་ལམ་དང་མཚུངས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་འབྲས་བུ་

འབྱུང་བའི་དོན་དང་། སྟོང་པ་ཉིད་བདག་མེད་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྟོང་པ་
དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་པར་སྐབས་དུ་མར་གསུངས་པས། དོན་གཅིག་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།
དེ་ནི་བྱས་མི་རྟག་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་ཡིན་དགོས་པའི་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་རྒྱུ་མིན་པར། གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པ་ལྟར། ཆོས་རྣམས་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་། དེ་དག་རང་བཞིན་དུ་
མ་གྲུབ་པའི་གནད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དུ་ངེས་པར་འཇོག་དགོས་པས། དེ་གཉིས་གནད་
གཅིག་ཏུ་བབ་པ་ནི། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་གནས་ཚོད་ལ་གནད་གཅིག་ཏུ་གནས་པའམ་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་དོན་གཅིག་པའི་ཚུལ་དང་།
གཞི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་དེ་ལྟར་གནད་གཅིག་ཏུ་གནས་པ་བཞིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལེགས་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

367

རྣམས་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་སྐྱེ་བའི་རྟེན་འབྲེལ་དང་། བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་རྟེན་འབྲེལ་དུ་མཐོང་ཙམ་ཉིད་ནས་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་བློ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རིགས་པ་གཞན་སོགས་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་ངེས་པ་ལྷང་གིས་འདྲེན་ནུས་སུ་གྱུར་པ་དང་། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་ཤེས་རབ་དེས་ཚད་མ་གཞན་སོགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་
རྒྱུ་རྐྱེན་དང་། ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མོ་སྙམ་པའི་ངེས་པ་བདེ་བླག་
ཏུ་འདྲེན་ནུས་སུ་གྱུར་པ་དེ། ཡུལ་ཅན་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོར་སྟོང་པ་དང་རྟེན་
འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་བའི་ཚུལ་ཡིན་ལ།
གང་ཟག་དེས་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་ངེས་པའི་འོག་ཏུ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གྱིས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་ངེས་པ་གཉིས་གཅིག་གི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞན་དེ་
བདེ་བླག་ཏུ་དྲངས་པའི་སྒོ་ནས། རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གི་ངེས་པ་གཉིས་ཕན་ཚུན་གྲོགས་སུ་སོང་བ་དེ་ནི། གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་
འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་ཉེར་བཞི་པ་ལས། གང་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །དེ་ཕྱིར་སྟོང་པ་མ་ཡིན་པའི། །ཆོས་འགའ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་གཙོ་བོར་གཞི་དངོས་པོའི་སྟེང་དུ་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་གནས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ལ།
བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༥༨ གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པས་ཁོ་བོ་ཅག་གི་དངོས་པོར་ལྟ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱང་དངོས་པོ་ཁས་མི་ལེན་ན།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

368

དངོས་པོ་མེད་པར་ལྟ་བར་འགྱུར་ན་དེ་ཡང་ཤིན་ཏུ་མི་རིགས་ཏེ། མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བཤད་པར་བྱ་སྟེ། བདག་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་སྨྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཅི་ཁྱོད་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཞིག་གམ་ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱོད་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་ཅེ་ན། རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བ་སྨྲ་བའོ། །ཞེས་དབུ་མ་པ་ཁོ་བོ་ཅག་གིས་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ་ཅི་ཡང་མེད་པར་མི་སྨྲ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་དུ་སྨྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོས་རྣམས་དངོས་པོ་སྟེ་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའང་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཐམས་ཅད་རྟེན་འབྲེལ་དུ་འདོད་པས་སོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པས། དེས་ཡུལ་ཅན་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོར་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གཉིས་དོན་གཅིག་ཏུ་ཇི་ལྟར་
སོང་བའི་ཚུལ་གསལ་བར་བསྟན་ཅིང་།
ཡང་གང་གི་ངོར་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་འགྲོ་
བའི་གང་ཟག་དེ་ཇི་འདྲ་ཞིག་དགོས་པ་ཡང་། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༧༧ སྟོང་པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་དབུ་མ་པ་རྣམས་ལ་ཡིན་གྱི་གཞན་ལ་མིན་ནོ། །དེ་འདྲ་བའི་དབུ་མ་པ་ལ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་རྒྱུ་ལ་རག་ལས་པའི་རྟེན་འབྱུང་དུ་དངོས་སུ་ངེས་པ་ན། བློ་དེ་ཉིད་
ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་གྱིས་ཡོད་པས་སྟོང་པའི་དོན་དུ་ངེས་པར་འགྱུར་
རོ། །རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྟོགས་ཤིང་། དེ་དང་རྟེན་
འབྱུང་གཉིས་འགལ་བ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ལེགས་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། གང་ཟག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

369

དེའི་ངོར་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་བས་ཁྱབ་ཀྱང་། གང་ཟག་གང་གི་ངོར་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་ན། གང་ཟག་དེས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། གང་ཟག་དེས་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་མཐོང་ན། དེའི་ངོར་རྟེན་འབྱུང་གི་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། སྟོང་པར་མཐོང་བས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་། སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་སུའང་འཆར་བར་གསུངས་ཏེ། ལམ་གཙོ་ལས། གཞན་ཡང་སྣང་བས་ཡོད་མཐའ་སེལ་བ་དང་། །སྟོང་པས་མེད་མཐའ་སེལ་ཞིང་སྟོང་པ་ཉིད། །རྒྱུ་དང་འབྲས་བུར་འཆར་བའི་ཚུལ་ཤེས་ན། །མཐར་འཛིན་ལྟ་བས་འཕྲོག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོང་པ་ཉིད་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འཆར་ཞེས་པའང་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་པར་མཐོང་
ཙམ་ཉིད་ཀྱིས་རྟེན་འབྱུང་མི་བསླུ་བ་ལ་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་དྲངས་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་
རྒྱུར་ཤར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། རྟེན་འབྱུང་དུ་བློ་ངོར་ཤར་བ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོས་སྟོང་པ་ལ་ངེས་པ་བདེ་བླག་ཏུ་དྲངས་པ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་འབྲས་བུར་ཤར་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པས། དེ་ནི་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་ཞེས་པ་དང་དོན་འདྲའོ། །ཚུལ་འདི་ནི་གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་གཞན་ལ་མེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཟབ་གནད་མཆོག་ཏུ་གྱུར་པ་ཞིག་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་དེའི་ངོར་སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་སོང་བ་དང་། གང་ཟག་དེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བ་གཉིས་སོ་སོར་ཕྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༧༨ དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྟོང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

370

པའི་དོན་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མ་རྟོགས་བར་དུ། ཡང་ན་བདེན་འཛིན་གྱི་དམིགས་གཏད་ཀྱི་ལྷག་མ་ལུས། ཡང་ན་རྒྱུ་འདི་ལས་འབྲས་བུ་འདི་འབྱུང་གི་རྟེན་འབྱུང་རང་ལུགས་ལ་མི་བདེ་བར་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་ངེས་པ་རྣལ་མ་དྲང་ས་མེད་པས་རྟག་ཆད་གང་
རུང་གཅིག་གི་མཐར་ལྷུང་བ་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་སྟོང་ཉིད་ལེགས་པར་ངེས་པའི་གང་ཟག་ལ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཚད་མ་གཞན་དང་རིགས་པ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ངེས་ནུས་པ་ཞིག་དགོས་པས། གང་ཟག་རང་ལ་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་སོང་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཐོག་མར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་དེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་ངེས་པར་ཐལ། གང་ཟག་དེས་སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །དེའི་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་བློ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་རྟེན་འབྱུང་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །
འདིར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཚད་མས་ངེས་པ་དང་། ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བ་རྣམས་རིམ་ཅན་དང་། ཅིག་ཅར་གང་ཡིན་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་གསུང་ཟིན་མི་མཐུན་པ་མང་ཡང་། བདག་གི་བླ་མ་དམ་པ་
༸སྐྱབས་མཆོག་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་བློ་བཟང་ཚེ་རིང་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་གིས་དྲང་ངེས་ཟིན་བྲིས་སུ་གསུངས་པ་ལྟར། ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་དང་། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དུ་མཐོང་བ་གཉིས་དོན་འདྲ་ལ། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

371

པར་ཚད་མས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་ཟིན་པའི་རྗེས་སུ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བར་གསུངས་པ་ནི། བདག་ལྟ་བུའི་རྨོངས་བློར་འཆར་བདེ་བར་སྣང་ངོ་། །དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་པ་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་མཐོང་བའི་ལག་རྗེས་སུ་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་གང་ཟག་དེ་ལམ་དུས་ཉིད་ན་ཐབས་ཤེས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཇེ་
དག་ཏུ་སོང་ནས་འབྲས་དུས་སུ་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པའི་སྐུ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་དོན་གཅིག་ཏུ་ངེས་ནས་སྟོང་པ་ཤར་ཙམ་གྱིས་རྟེན་འབྱུང་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ། མིང་བརྡས་བཞག་པ་ཙམ་ལ་
བླང་དོར་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མི་སླུ་བ་ལ་སེམས་ཀྱི་གཏིང་ནས་ངེས་པ་རྙེད་ནས་
སྤང་བླང་འཇུག་ལྡོག་གི་ལག་ལེན་ཇེ་ཞིབ་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། རྟེན་འབྱུང་མི་བསླུ་བར་མཐོང་ཙམ་གྱིས་སྟོང་ཕྱོགས་ལ་ངེས་པ་དྲངས་ཏེ། རྟོག་པས་ཕར་བཏགས་ཙམ་མིན་
པར་དོན་སྟེང་ནས་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་སྐྱེས་པའི་ཆགས་སྡང་སོགས་ནུས་པ་ཇེ་ཆུང་དུ་བཏང་བ་ལས་རིམ་བཞིན་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པར་ངེས་པའི་བློས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མིང་བརྡས་
ཕར་བཞག་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ལ་ངེས་པ་དྲངས་པས། རྒྱུ་འབྲས་བྱ་བྱེད་ཕན་གནོད་སོགས་སྙོན་མེད་མྱོང་བས་གྲུབ་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཚོན་དགེ་སྡིག་ལས་བདེ་སྡུག་
འབྱུང་བ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་ལྡན་དུ་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལ་ངེས་པ་
ཇེ་ཆེར་སོང་ནས་ལུས་ངག་གི་ཀུན་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དག་པ་དང་། སེམས་ཅན་ལ་སྙིང་རྗེ་ཆེ་བ་སོགས་དང་། ཐ་ན་མི་གཞན་ལ་ཁྱེད་བ་ལང་ངོ་ཞེས་པ་ལྟ་བུར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

372

སྨྲས་ན། དེ་ཙམ་གྱིས་དེ་ཉིད་བ་ལང་དུ་འགྱུར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུའི་ཉམས་སྣང་འབྱུང་བས། གཞན་ལ་ངན་སྨྲས་བྱེད་པ་ཙམ་ལའང་ཆེར་འཛེམས་པ་འབྱུང་བ་སོགས་མདོར་ན། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་བདེ་བླག་ཏུ་བཟླུམ་པ་འབྱུང་
བར་གསུངས་ལ།

གང་ཟག་དང་ཕུང་པོ་སོགས་བརྟེན་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་བའི་བློས་དེ་དག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་ལ་ངེས་པ་ཆེར་དྲངས་ཏེ། དེའི་མཐུས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་ཞེན་པའི་རྩ་བ་ཅན་གྱི་ཆགས་སྡང་དང་། ང་རྒྱལ་
སོགས་ངེས་པར་ལེགས་པའི་འགལ་རྐྱེན་གྱི་རིགས་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་བློ་རྣམས་
དང་། དེ་དག་གི་བག་ཆགས་སོགས་རགས་རིམ་ནས་བཅོམ་སྟེ། མངོན་མཐོ་ངེས་ལེགས་དང་། བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོའི་སྐུ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་སོགས་མངོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་ལས། དོན་བཞིན་གཟིགས་ནས་ལེགས་གསུངས་པ། །ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་སློབ་པ་ལ། །རྒུད་པ་ཐམས་ཅད་རིང་དུ་
གྱུར། །ཉེས་ཀུན་རྩ་བ་བཟློག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༼དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ།༽
གསུམ་པ་དེས་གྲུབ་པའི་དོན་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། དོན་དམ་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན། ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་དང་། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ༤༤༧ གང་ཞིག་རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པ་དེ་ནི་
སྟོང་པ་ཉིད་ཡིན་ཞིང་། རང་བཞིན་གྱིས་མ་སྐྱེས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་སྟོང་པ་ཉིད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

373

དེ་ཉིད་ནི་དབུ་མའི་ལམ་ཞེས་བྱ་བ་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དགག་བྱ་རང་བཞིན་གྱིས་སྐྱེ་བའམ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་དེ། གཞི་གང་ཟག་དང་།
ཕུང་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་སྔར་བཤད་པའི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཁེགས་ལ། ཆོས་
དང་གང་ཟག་དེ་དག་གི་སྟེང་དུ་དགག་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་
དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་ཞིང་།
དེ་ཡང་དགག་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་བཀག་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ན། དོན་དང་། ཤེས་པར་བྱ་བའི་དོན་
མཆོག་ཡིན་པས་ན། དམ་པ་དང་། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པས་ན། བདེན་པ་སྟེ། དེ་ནི་དོན་དང་། དམ་པ་དང་། བདེན་པ་གསུམ་ག་ཡིན་པས། དེ་འདྲའི་དགག་བྱ་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་མེད་དགག་དེ་ཉིད་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༤༣༧དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། དམ་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པའོ། །དེ་ཉིད་བདེན་པ་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །
དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ལ་དེ་འདྲའི་གནས་ལུགས་དེ་ནི་དཔྱད་པ་སོགས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཞན་དུ་བསྒྱུར་བར་མི་ནུས་པར་རྣམ་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་པས་ན། དེ་ལ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དེ་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སྟོང་པ་
དེ་ཁོ་ནའམ་དེའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅེས་ཀྱང་བྱའོ། །

༼དོམ་དམ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་དེའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་སོགས་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཡབ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

374

སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་བསླབ་བཏུས་སུ་དྲངས་པ་ལས། དོན་དམ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་བརྗོད་དུ་མེད་པ་སྟེ། ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན། རྣམ་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ། མ་བསྟན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དོན་དམ་བདེན་པ་ནི། རང་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ངོར་ཕུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་སོགས་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བ་
དགོས་ཀྱི། གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་བློ་གང་གིས་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་
ཡུལ་དུ་བྱེད་མི་ནུས་པར་བསྟན་པས། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་

གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་
དང་། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་གཉིས་སྣང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་
སྣང་དང་བཅས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ་༡༠༥དྲངས་པའི་བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་གལ་ཏེ་དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱི་
ཡུལ་གྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་ན་ནི། དེ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་གྲངས་སུ་མི་འགྲོ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །འོན་ཀྱང་ལྷའི་བུ་དོན་དམ་པར་
ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། བྱེ་བྲག་མེད་པ་མ་སྐྱེས་པ་མ་འགགས་པ་སྨྲ་བར་བྱ་བ་དང་སྨྲ་བ་དང་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་དོན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

375

དམ་བདེན་པ་ལས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་མེད་པར་གསུངས་ཤིང་། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་
ཕུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ལུས་ངག་གི་སྤྱོད་ཡུལ་དང་། ཡིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་

བ་ལྟར་སྤྲོས་བཅས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འགྱུར་བར་གསུངས་
པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། འཇུག་པར། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་ཡིན་དེ་ཉིད་དེ། །མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་
ཀྱི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ནམ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་
མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་ཀྱང་། སྤྱོད་འཇུག་དང་། འཇུག་པ་གཉིས་མདོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚིག་ཟིན་མི་གཅིག་པ་ཙམ་ལས་དོན་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་དོ། །དེ་ཡང་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་ཆོས་དང་གང་ཟག་སོགས་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་མིན་པར། དོན་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཡོད་མེད་དཔྱོད་པ་ནི། གཞི་དེ་དག་གི་གྲུབ་ཚུལ་ལམ་གནས་ཚུལ་མཐར་ཐུག་གང་ཡིན་དཔྱོད་པ་ཡིན་པས། དེ་ལྟར་དཔྱོད་པའི་བློ་དང་། རིགས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་དང་། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་པ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་འདྲའི་ཚད་མ་དང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་

མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་གཞི་ཆོས་ཅན་གང་གི་ཡོད་ཚུལ་ལམ་གྲུབ་ཚུལ་དཔྱད་པ་ན། དཔྱད་ཚུལ་དེའི་སྒོ་ནས་གཞི་དེ་ཉིད་རྙེད་པ་མི་སྲིད་ཀྱང་། གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པ་བཀག་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་རྙེད་ཅིང་དེ་འདྲའི་རྙེད་དོན་དེ་ནི། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་གྲུབ་ཚུལ་ལམ་ཡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལ་དཔྱད་པའི་མཐར་རྙེད་པ་ཡིན་པས། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

376

ཞེས་བྱ་ལ། དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་རྙེད་དོན་དེ་ནི་གཞི་ཆོས་ཅན་དེའི་གནས་ཚུལ་མཐར་ཐུག་དང་། དེའི་གཤིས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དེ་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཞེས་ཀྱང་བྱ་ལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །
དེ་བཞིན་དུ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུ་དོན་དམ་པའི་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་མ་གྲུབ་དང་། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་དཔྱོད་པ་སོགས་ཀྱང་མྱུ་གུ་དེའི་ཡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་གམ་དོན་དམ་ལ་དཔྱད་པ་ཡིན་པས། དཔྱད་ཚུལ་དེས་རྙེད་པ་མྱུ་གུ་བདེན་པའི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་དོན་དམ་དུ་མི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཀྱང་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ཞིང་། མྱུ་གུ་གཞན་ལས་མི་སྐྱེ་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་པར་ནུས་སོ། །ཀུན་རྫོབ་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་ཉིད་དང་། རང་ལས་གཞན་པའི་ཆོས་གང་གིའང་ཡོད་ལུགས་མཐར་ཐུག་ལ་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟར་དུ་དཔྱད་པའི་དཔྱད་ཚུལ་དེའི་སྒོ་ནས་རྙེད་པ་ནམ་ཡང་མི་སྲིད་ཀྱང་། འཇིག་རྟེན་ན་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་
བྱེད་པ་ལྟར་གྱི་རྣམ་པར་བཞག་པས་ཚིམས་ནས་ཡོད་ཚུལ་ཇི་ལྟར་ཡིན་སྙམ་དུ་
བཏགས་དོན་ལ་མི་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རྙེད་ཅིང་། ཚད་མ་དེ་དག་ལ་ནི་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་ལ། དེས་རྙེད་དོན་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་འཇིག་
རྟེན་དུ་གྲགས་ཚོད་ཙམ་གྱིས་ཡོད་ཚུལ་ལས། གནས་ལུགས་ངོ་མ་མིན་པས། དེ་
དག་ལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །
དེ་ལྟ་བུའི་བདེན་གཉིས་སོ་སོར་འཇོག་པའི་འཇོག་བྱེད་འདི་ནི་སེམས་ཅན་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་པས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་ཡང་བསྡུས་ན།
མཐར་ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་གང་ཞིག །ཚད་མ་དེ་ཁྱོད་ལ་མཐར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

377

ཐུག་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མར་སོང་བ་ཞེས་སྦྱོར་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
འོ་ན་གོང་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་སྔ་ཕྱི་གཉིས་སོགས་སུ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི། ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་པར་གསལ་བར་གསུངས་པས། ཁྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་
འཐད་དོ་ཞེ་ན། མདོ་དེ་དག་གི་དོན་ནི་འདི་ལྟར་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་ཏེ། རྩ་ཤེ་རབ་བྱེད་བཅོ་བརྒྱད་པ་ལས། གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཞི་བ་དང་། །སྤྲོས་པ་རྣམས་
ཀྱིས་མ་སྤྲོས་པ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ཚིག་གསལ་ལས། ༣༢༡ དེ་ལ་འདི་ལ་
གཞན་ལས་ཤེས་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས་ན་གཞན་ལས་ཤེས་མིན་ཏེ། གཞན་གྱིས་

བསྟན་པས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་གྱི། རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཇི་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་དག་གིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་མཐོང་བ་ན། རབ་རིབ་མེད་པས་བསྟན་དུ་ཟིན་ཀྱང་། རབ་རིབ་མེད་པ་ལྟར་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་མ་མཐོང་བའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་
ཇི་ལྟར་གནས་པ་བཞིན་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཏེ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རབ་རིབ་ཅན་དག་གིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་མཐོང་བ་ན། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རབ་རིབ་ཅན་དེ་ལ་སྐྲ་ཤད་མེད་ཚུལ་བསྟན་ནའང་སྐྲ་ཤད་མེད་པ་དེ། རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསླད་པས་མཐོང་བ་ལྟར་རབ་རིབ་ཅན་
དེས་མི་མཐོང་ཡང་། གཞན་གྱི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྲ་ཤད་མེད་པ་རྟོགས་ནུས་པ་ལྟར།
དོན་དམ་བདེན་པ་ཡང་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་གཟིགས་པ་ལྟར་སྒྲས་བརྗོད་མི་ནུས་ཤིང་། གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གིས་
དེ་ལྟར་དུ་རྟོགས་པར་མི་ནུས་ཀྱང་། སོ་སྐྱེ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་གཏན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

378

ནས་མ་རྟོགས་པའང་མིན་ནོ། །ཞེས་དཔེ་དོན་སྦྱོར་དགོས་པ་གསལ་བར་ཐོན་པ་བཞིན། གོང་གི་མདོ་གཉིས་དང་། གཞན་ཡང་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཤེས་བརྗོད་ཀྱི་ཡུལ་མིན་
པར་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་དུ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། ཟབ་མོའི་དོན་
ཅན་གྱི་ངེས་དོན་གྱི་ལུང་དང་། དེ་ཉིད་མཐོང་བའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་སོགས་
ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་བསྟན་པ་དང་། མ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་ཆེས་མི་འཐད་པར་གསུངས་སོ། །དེས་ན་དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མིན་པར་སྨྲ་བ་སོགས་ནི་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ། །
དེ་ཡང་དོན་དམ་བདེན་པ་འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟག་མེད་ཀྱིས་གཟིགས་ཚུལ་ནི། འཇུག་པ་ལས། རབ་རིབ་མཐུ་ཡིས་སྐྲ་ཤད་ལ་སོགས་པ། །ངོ་བོ་ལོག་པ་གང་ཞིག་རྣམ་བརྟགས་པ། །དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་གང་དུ་མིག་དག་པས། །མཐོང་དེ་དེ་ཉིད་དེ་བཞིན་འདིར་ཤེས་གྱིས། །ཞེས་མིག་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་
རང་གི་བཟའ་བཏུང་གི་སྣོད་དུ་སྐྲ་ཤད་མཐོང་ནས་རབ་རིབ་མེད་པའི་གང་ཟག་ལ་སྐྲ་ཤད་མཐོང་ངོ་ཞེས་སྨྲ་བར་བྱེད་པ་དེའི་ཚེ་རབ་རིབ་ཀྱིས་མ་བསླད་པའི་མིག་དག་པ་ཞིག་དེའི་གན་དུ་ཕྱིན་ནས་སྐྲ་ཤད་གང་དུ་མཐོང་བའི་གཞི་དེར་མིག་གཏད་དེ་བལྟས་ཀྱང་སྐྲ་ཤད་མི་དམིགས་པས། རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་དེས་འདི་ན་སྐྲ་ཤད་མི་འདུག་ཅེས་རབ་རིབ་ཅན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བསལ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་དགག་པའི་ཚིག་
སྨྲ་བ་བཅས་ཀྱི་དཔེས་ཤེས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
དཔེ་དེས་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ནི། མ་རིག་པས་བསླད་པས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱིས། ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་སོགས་ཀྱི་རང་གི་ངོ་བོ་དམིགས་པ་ནི།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

379

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་སྟེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་དམིགས་པ་ལྟ་བུའོ། །རབ་རིབ་ཀྱི་བསླད་པ་དང་བྲལ་བས་སྐྲ་ཤད་མ་མཐོང་བ་བཞིན་དུ་ཕུང་སོགས་མ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཕུང་སོགས་ཀྱི་རང་བཞིན་གཟིགས་པ་ནི། མཉམ་གཞག་
ཟག་མེད་ཀྱིས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གཟིགས་ཚུལ་ལོ། །
དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་གྱི། རབ་རིབ་ཅན་གྱིས་སྐྲ་ཤད་ཚད་མས་མ་དམིགས་པ་བཞིན་དུ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་བློས་ཕུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་ཚད་མས་མ་རྟོགས་པའི་དོན་མིན་ཏེ། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་མིག་ཤེས་ལ་སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་དེས་སྐྲ་ཤད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་ཀྱང་། མ་རིག་
པས་བསླད་པའི་ངོར་ཕུང་པོ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་སྣང་བ་དེས་ཕན་གནོད་སོགས་ཀྱི་

བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པས། དེ་གཉིས་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པའི་མིག་ཤེས་དང་། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་བློ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ཡུལ་ཚད་མས་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱང་མཚུངས་པའི་དོན་མིན་པར། རབ་རིབ་ཅན་དེས་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྐྲ་ཤད་མཐོང་བ་ལྟར། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་རང་གི་བློ་ངོར་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་དབང་གིས་གང་ཟག་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་
ཀུན་རྫོབ་དེ་དག་སྣང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྐྲ་ཤད་གཏན་མ་མཐོང་བ་ལྟར། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་དང་

བྲལ་བའི་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ལྟ་བུས་ཕུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་གཏན་ནས་མ་གཟིགས་པའི་དོན་ཡང་མིན་པར། གོང་དུ་བཤད་པ་ལྟར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

380

ལེགས་པར་དཔྱད་ནས་དོན་གང་ཞིག་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་

གྲུབ་པ་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་
གཟིགས་ཚུལ་དེས་མ་གཟིགས་པའི་དོན་ཏོ། །
ཕུང་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་དེ་ཁོ་ན་
ཉིད་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ངོར་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ལ། ཡང་ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་གཟིགས་ཚུལ་ལྟར་ཀུན་
རྫོབ་ཇི་སྙེད་པ་རྣམས་མ་གཟིགས་པས། དེ་དག་དེའི་གཟིགས་ངོར་མེད་ཅེས་བཤད་དུའང་རུང་ཞིང་། དེས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྣམས་དེ་ལྟར་མ་གཟིགས་ཏེ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པའི་ཚུལ་ནི། སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་མ་གཟིགས་པའི་
ཚུལ་གྱིས་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་རྣམས་བློ་གང་གིས་གཞལ་ནའང་འཇལ་ཚུལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། གཅིག་ཐ་དད་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཅི་རིགས་དང་
བཅས་པར་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིའི་དོན་ལེགས་པོར་གོ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན། དེར་གཉིས་སྣང་ནུབ་དགོས་པ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོར་གཉིས་སྣང་ཡོད་དགོས་ཚུལ་སོགས་ལ་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རྙེད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེས་ན་ཡེ་ཤེས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་ཕུང་སོགས་གཟིགས་ཚུལ་གཉིས་སྣང་དང་
བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟིགས་པ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གཅིག་ལ་མཁྱེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཡོང་བ་མི་འགལ་བ་ནི། སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་གི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

381

དུ་གསུངས་སོ། །

སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་མཁྱེན་ཚུལ་ལའང་གཉིས་ཏེ། མ་དག་
པའི་སྣོད་བཅུད་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་གི་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་ཞིང་། དེ་འདྲའི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཀུན་རྫོབ་དེ་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཚེ། ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་མ་རིག་པས་བསླད་པས་སྣང་བ་མིན་པར། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པ་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། གང་ཟག་དེ་འདྲ་ལ་སྣང་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་སངས་རྒྱས་རང་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་སྣང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཁྱེན་པ་མིན་པས། སངས་རྒྱས་ལ་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་
སྣང་ན་དེ་ལ་འཁྲུལ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་སོགས་ག་ལ་ཡོད། དཔེར་ན། རབ་རིབ་ཀྱི་བསླད་པ་དང་བྲལ་བའི་སྨན་པ་མཁས་པའི་བློ་ལ་རབ་རིབ་ཅན་ལ་སྐྲ་ཤད་སྣང་བ་དེ་སྣང་ཡང་། རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་མིན་པ་དང་། རྨི་ལམ་གྱི་

ཤེས་པའི་སྣང་བ་སད་དུས་སུ་སྣང་ནའང་། སད་པའི་གང་ཟག་གི་བློ་ལ་གཉིད་ཀྱིས་

བསླད་པ་ཡོད་མི་དགོས་པ་དང་། གང་ཟག་གཞན་གྱི་ཤེས་པའི་སྣང་བ་དག་གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་ཤེས་ནུས་པ་བཞིན་ནོ། །
མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་
ཚུལ་ནི་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་

པའི་བློའི་སྣང་ཆ་ཙམ་ཡིན་ཞིང་། བག་ཆགས་དེས་བསླད་པ་དང་བྲལ་བའི་གང་ཟག་ལ་བག་ཆགས་དེས་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་ཚུལ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོན་ཀྱང་སྤྱིར་སྣང་བ་དེ་དག་ཡོད་ཅིང་། ཡོད་ན་ནི་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་དགོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

382

ལ། སངས་རྒྱས་རང་ངོས་ནས་དེ་འདྲའི་སྣང་ཚུལ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། རྨི་ལམ་གྱི་

འཁྲུལ་སྣང་སད་པའི་གང་ཟག་གི་དྲན་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ལྟར་རམ། རབ་རིབ་ཀྱིས་

བསླད་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་སྨན་པ་མཁས་པ་ལ་སྣང་བ་ལྟར། གཞན་ལ་སྣང་བ་

ཁོ་ནའི་དབང་གིས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བ་ཡིན་ནོ། །
དེ་སྣང་བའི་ཚེ་གཞན་ལ་བདེན་པར་སྣང་བ་དེ་སྣང་ཡང་སངས་རྒྱས་རང་ཉིད་ལ་བདེན་པར་མི་སྣང་བར་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་བ་སྟེ། སངས་རྒྱས་རང་ངོས་ནས་མི་སྣང་ཡང་གཞན་ཞིག་ལ་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་མཁྱེན་ཚུལ་གཅིག་དང་། ཡང་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་དང་བྲལ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཚན་
དཔེ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ན། གཞན་ཞིག་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་མིན་པར། ཡེ་ཤེས་རང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་སྣང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་
ཀྱིས་མཁྱེན་ཚུལ་ནི། སངས་རྒྱས་རང་ངོས་ནས་སྣང་བའི་སྒོ་ནས་མཁྱེན་པའོ། །འདི་དག་ནི་རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་རྩ་འཇུག་གི་ཊཱིཀ་ཆེན་གཉིས་ཀའི་ནང་དུ་ཞིབ་ཏུ་གསུངས་པ་དག་ལུང་འདྲེན་དོར་ནས་རགས་ཙམ་ཞིག་བྲིས་པ་སྟེ། གཞན་
གྱིས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་ཟེར་བ་ལ། སངས་རྒྱས་ཐམས་
ཅད་མཁྱེན་པ་མིན་པར་ཐལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་འཕངས་ཏེ་འགོག་པར་སླ་མོད། རང་གི་
ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་སོགས་མཁྱེན་ཚུལ་འདི་དག་མ་
ཤེས་ན། དམྱལ་བའི་མཚོན་ཆ་སོགས་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་ན། སངས་རྒྱས་ལ་སྐུ་ལུས་གཏུབས་པ་སོགས་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་དང་། དམྱལ་བའི་ལྕགས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

383

སྲེག་གི་ས་གཞི་སོགས་ལས་དབང་གིས་སྣང་བ་མིན་པར་ཐལ། ལས་ཟད་ཀྱི་གང་ཟག་

ལའང་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་སྨྲ་བ་ལ་སྐྱོན་སྤོང་ཅུང་དཀའ་བར་མཐོང་ངོ་། །ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། ༦༣༧ གང་གི་ཚེ་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཉིད་གོམས་པས། དོན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོར་ནི་རང་བཞིན་མེད་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དུ་སྣང་བའི་འཁྲུལ་སྣང་ཐམས་ཅད་ལྡོག་པས་ན། ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་བྱས་པའི་ཤེས་པས་ཆོས་ཅན་གཟུགས་སོགས་དེ་མི་དམིགས་པས། དེ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་གཉིས་བློ་དེའི་ངོར་ན་མེད་པས། དེ་གཉིས་ཆོས་ཉིད་དང་ཆོས་ཅན་དུ་འཇོག་པ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་བློ་གཞན་ཞིག་གི་ངོས་ནས་བཞག་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་རང་གི་ངོ་བོ་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་བཀག་པ་ཙམ་དང་། རང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློའི་ངོར་ཡང་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་། གཅིག་ཐ་དད། འདི་ཡིན་དང་དེ་མིན་གྱི་སྣང་བ་ལྟ་བུའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་དང་།

རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་སོགས་འཁྲུལ་སྣང་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྲོས་པ་
ཉེ་བར་ཞི་བ་མཚན་མར་འཛིན་པའི་དྲི་ཙམ་ཡང་མེད་པ་ཡིན་པས། རང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློ་དེས་རང་ཉིད་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་སྒོ་ནས་གཟིགས་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན་སྟོང་གཞི་མི་འདྲ་བའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་དང་། བཅོ་བརྒྱད། བཅུ་དྲུག །བསྡུ་ན་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་གཉིས་སུ་
གསུངས་སོ། །དེ་ཡང་ཕུང་སོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཆོས་ཀྱི་

བདག་མེད་དུ་འཇོག་པ་བཞིན་དུ། གང་ཟག་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པའང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་འཇོག་དགོས་ཏེ། རྒྱུ་མཚན་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

384

དེ་ལྟར་ན་གང་ཟག་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་འཛིན་པ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དུ་གྲུབ་པས། བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་ཏུ་ངེས་པར་ཁས་བླང་དགོས་ཏེ།
ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་མ་སྤངས་པར་ནི་རང་སྡེ་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི། བདེན་གཉིས་སྐོར་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ལྷན་
ཅིག་ཏུ་མདོ་ཙམ་ཞིག་འོག་ཏུ་དགོད་པར་བྱའོ། །

༼ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མ་ལོག་པར་འཇོག་པའི་ཚུལ་ལ་གཉིས།
དངོས་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་གང་གིས་འཇོག་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གསུམ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་དོན། ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཆོས་རྣམས་རང་ངོས་ནས་ཡོད་པ་ལ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པས། རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གྲུབ་ཚུལ་གཏན་མི་སྲིད་ཀྱང་། རང་གི་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས། བརྟེན་ནས་
བཏགས་པ་ཙམ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ནི་ངེས་པར་འདོད་དགོས་ཏེ། ནང་གི་
བདེ་སྡུག་དང་། ཕྱིའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་སྙོན་མེད་དུ་སྣང་ཞིང་། དེ་དག་ལ་དོན་དམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་དང་། ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་པའི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

385

དེ་ཡང་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༩༥དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་

པོ་བདེན་འཛིན་མ་རིག་པ་དེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་མཐར་ཐུག་མཐོང་བ་ལ་
ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་ལ། གཟུགས་ལ་སོགས་པ་ནི་
ཀུན་རྫོབ་དེའི་ངོར་བདེན་གྱི། དོན་ལ་མི་བདེན་པར་རྫུན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཞེས་གསུངས་ལ། ཚིག་གསལ་སོགས་སུ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་དོ། །

༼ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོ་དང་དབྱེ་བ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ༥༩ དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་བཅུག་པ་འདིས་ཅི་དགོས་ཞེས་ཁོ་བོ་ཅག་ཀྱང་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཙམ་གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པ། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི། དཔྱད་པ་ཞིབ་མོ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་འཚོལ་བའི་དཔྱད་ཚུལ་ལྟར་གྱིས་རྙེད་དོན་ལ་མི་འཇོག་པར། རང་མཚན་སྣང་བ་ལ་
ལྟོས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་བློ་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་དཔྱད་ཚུལ་དང་མཐུན་པ་ཙམ་
གྱིས་བདག་གི་ངོ་བོ་རྙེད་པའི་དོན་ལ་འཇོག་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ལྟར་མིན་པར་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་
མ་ཟད་དོན་དམ་བདེན་པའང་འཇོག་མི་ནུས་ལ། གང་ཟག་ལྟ་བུ་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་དཔྱད་ཅིང་བཙལ་ན། དཔྱད་མཐར་གང་ཟག་ངོ་བོས་མ་གྲུབ་པ་རྙེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

386

པར་འགྱུར་བ་ལས། གང་ཟག་ཀུན་རྫོབ་པ་རྙེད་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུ་ནི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་དགོས་པས། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་
རྙེད་དོན་དུ་འཇོག་དགོས་སོ། །
དེས་ན་འཇུག་པ་ལས། གང་ཕྱིར་དངོས་པོ་འདི་དག་རྣམ་དཔྱད་ན། །དེ་ཉིད་བདག་ཅན་དངོས་ལས་ཚུ་རོལ་ཏུ། །གནས་རྙེད་མ་ཡིན་དེ་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་གྱི། །ཐ་

སྙད་བདེན་ལ་རྣམ་པར་དཔྱད་མི་བྱ། །ཞེས་གཟུགས་ཚོར་སོགས་བདག་དང་གཞན་གང་ལས་སྐྱེ་ཞེས་སོགས་སུ་རྣམ་པར་དཔྱད་ན། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཅན་མ་སྐྱེས་པ་སོགས་སུ་རྙེད་པར་འགྱུར་གྱི། སྐྱེ་བ་སོགས་སུ་གནས་པར་མི་རྙེད་པ་དེའི་
ཕྱིར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་བདེན་པའམ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ན་ཐ་
སྙད་བཏགས་པའི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས་མི་འཇོག་པར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་ཇི་ལྟར་འཇོག་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་དཔྱད་པར་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
དེའི་ཕྱིར་འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་རྫུན་པ་མཐོང་བའི་བློའམ་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་བློའི་རྙེད་དོན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་
པའི་དོན་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཞེས་པ་ནི་རྫུན་པ་མཐོང་བ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཟླར། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ། །ཞེས་དོན་དམ་བདེན་པ་དེ་ཡུལ་ཡང་དག་པ་མཐོང་བའི་བློའི་རྙེད་དོན་དུ་གསུངས་པས། རྫུན་པ་མཐོང་བའི་བློའི་རྙེད་དོན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་དུ། ༩༨ གཞན་ནི་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་མ་རིག་པའི་རབ་རིབ་ཀྱི་ལིང་ཏོག་གིས་བློའི་མིག་མ་ལུས་པར་ཁེབས་པ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་རྫུན་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

387

སྟོབས་ལས་བདག་གི་ཡོད་པ་རྙེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་ཀུན་རྫོབ་རྣམས་རྙེད་པ་ལ་རྙེད་མཁན་སོ་སྐྱེ་རང་ག་བ་ལ་གསུངས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་གཞི་ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་རྣམས་མ་རིག་པའི་གཞན་དབང་གིས་མཐོང་མཁན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པ་
ལ་དགོངས་པ་ལས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཀུན་རྫོབ་མ་རྙེད་པར་
གསུངས་པ་མིན་ལ།
འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀར་གང་ཟག་རང་ག་བ་དེ་དག་གིས་རྫུན་པ་མཐོང་བར་གསུངས་ཤིང་། སྐབས་འདིར་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ༡༣༨ གང་ཟག་རང་ག་བ་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བརྫུན་པ་མཐོང་ཡང་དེ་དག་གིས་བརྫུན་པར་འགྲུབ་མི་
དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། སྒྱུ་མའི་ལྟད་མོ་བས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་མཐོང་བ་ན་བརྫུན་པ་མཐོང་ཡང་། སྣང་བ་དེ་བརྫུན་པར་འགྲུབ་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བུམ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་སྣང་ན་རྫུན་པ་སྣང་དགོས་ཚུལ་དཔེ་དང་བཅས་ཏེ་གསུངས་ལ། བུམ་སོགས་སྣང་ན་བརྫུན་པ་སྣང་དགོས་ན། བུམ་སོགས་རྟོགས་ནའང་བརྫུན་པ་རྟོགས་དགོས་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན། ཁྱོད་རྟོགས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་ཅེས་གསུང་རྒྱུན་ལ་ཡོད་པའང་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་གི་གཞུང་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའོ། །
དེས་ན་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་དཔྱད་པར་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཚིམས་
ནས་ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་འཇོག་བྱེད་པའི་ཚད་མ་གང་ཡིན་ལ་ཐ་སྙད་
དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་དག་གིས་དེ་ལྟར་དུ་དཔྱད་པའི་རྙེད་དོན་གང་
ཡིན་ལ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

388

ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དེ་ལ་དབྱེ་ན། འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྫུན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་འདོད་དེ། །དབང་པོ་གསལ་དང་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་ཡང་སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གཉིས་ལས། དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་ན། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་
བཅས་པ། དཔེར་ན། མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་། དེ་སྣང་གི་
དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་ནུས་པས། དེ་དག་དེ་འདྲའི་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་ལོག་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསླད་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་བཅས་པ། དཔེར་ན། གཟུགས་སྣང་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་དང་། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་ལྟ་བུ་ནི། དོན་དམ་གཟིགས་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་མ་ལྟོས་པར་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་འཇོག་མི་ནུས་པས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་པ་སྟེ། དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་ན་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ལོག་པ་ལས་ཡང་དག་མི་སྲིད་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཙམ་ལ་
ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་གསུངས་སོ། །
འོན་ཀྱང་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་

སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་ཀྱང་། ཚད་མ་དེའི་ངོར་ཡང་དག་ཏུ་མི་འདོད་ལ། ཚད་མ་དེས་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་པའང་མིན་ཏེ། ཚད་མས་ཡང་དག་ཏུ་དམིགས་ན་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། དེ་དག་ནི་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམིགས་བསལ་ལ་ཡིད་ཀྱི་དབང་པོ་གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བསླད་པའི་དབང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

389

ལས་བྱུང་བའི་བདེན་འཛིན་ཀུན་བརྟགས་དང་། དེས་བཟུང་བའི་ཡུལ་དགག་བྱ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུ་ནི། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གིས་ལོག་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པས། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་དག་མི་སྲིད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་
པའི་ཤེས་པ་ཙམ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་ཅིང་། གང་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་ཏུ་འཇོག་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པའང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་བཞག་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ནི་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའམ་ཐ་
སྙད་པའི་ཚད་མས་རྙེད་པ་ལས་བཞག་པ་ཡིན་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་གིས་འཇོག་པའི་འཇོག་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་འབའ་ཞིག་ལ་ལྟོས་ཏེ་སྐབས་འདིའི་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འཇོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གནད་
ཀྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་
པར་འཇོག་མི་ནུས་པའི་བདེན་འཛིན་སོགས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ᫞ᨕᨵ་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་དུའང་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༤༣ གལ་ཏེ་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་འདོད་པས་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མི་བྱེད་ཀྱང་། མ་རིག་པས་བསླད་པའི་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་རྣམས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཅིའི་ཕྱིར་མི་འཇོག་ཅེ་ན། ཀུན་རྫོབ་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་ནའང་དེ་ལ་ལྟོས་ནས་འཇོག་དགོས་ན། མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པ་ནི་འཁྲུལ་བར་ཐ་སྙད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

390

པའི་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༤༣ གྲུབ་མཐའ་ངན་པས་བརྟགས་པ་ནི་གྲུབ་མཐས་བློ་བསྒྱུར་བ་ཁོ་ནས་ལོག་པར་བཏགས་པའི་གཙོ་བོ་སོགས་ཡིན་ལ། དེ་དག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇིག་རྟེན་པའི་བློ་རང་ག་བས་མི་རྟོགས་ཀྱང་། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ལོག་པར་རྟོགས་ན། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པས་ལོག་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འདིའི་ཡང་དག་ནི་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་

པའི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ནས་བཞག་ཅིང་། དེ་ལྟར་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་དོན་དམ་འཇལ་བའི་རིགས་ཤེས་ལ་ལྟོས་ན། ལོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། སྤྱིར་དེ་དག་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཡང་དག་ཡིན་
མི་དགོས་ཀྱང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ནས་ལོག་པ་ལ་ལོག་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་ནས་མ་
རྟོགས་ན་མེད་མི་དགོས་ཀྱང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་དམིགས་པའམ་
ཚད་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ན་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཟུགས་སྒྲ་སོགས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ན་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ།
དེ་དག་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱིས་བསླད་པའི་དབང་གིས་ད་ལྟ་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་དང་། འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་བསླད་པའི་
དབང་གིས་གཟུགས་བརྙན་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་དེ་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་གཉིས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

391

སོགས་ལ་ཕྲ་རགས་ཙམ་མ་གཏོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྣང་བ་ཡིན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཅིང་། སྔོན་པོ་སོགས་མ་རིག་པས་བསླད་པ་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་

པར་སྣང་ཞིང་། སྔོ་སོགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་ཀྱང་སྔོ་སོགས་ཡོད་པ་ནི།
གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་ཞིང་དེ་ཉིད་བྱད་བཞིན་གྱི་ངོ་བོར་ནམ་ཡང་མེད་
ཀྱང་བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཡོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ནི་ལུགས་འདིའི་བཞེད་པ་ཐུན་མོང་མིན་པ་ཡིན་ནོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༤༤ ད་ལྟ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ལྔ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ལུགས་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གསུངས་སོ། །

༼བདེན་གཉིས་སྐོར་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་བློའི་ངོར་སྣང་ཚུལ་གང་ཡིན་དོན་ལ་གནས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ་ལས། ༣༤༥ དེ་ཡང་མྱང་འདས་ནི་དོན་དམ་བདེན་པ་ལ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པས་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློ་དེའི་ངོར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་སླུ་བ་མེད་ལ། ལྷག་མ་འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་རང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་བློའི་ངོར་རང་བཞིན་གྱིས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དེར་སྣང་བའི་སླུ་བ་ཡོད་པས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་རང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་བློའི་ངོར་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྣང་ཚུལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

392

པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་མི་རྟག་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སློབ་པའི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་
སུམ་གྱི་ངོར་རྣམ་མཁྱེན་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ལུགས་
འདིར་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་གང་སྣང་དེས་ངེས་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཕལ་ཆེར་འཁྲུལ་ཤེས་སུ་བཞེད་
པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་མ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་མཐར་
ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ།
དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྙེད་དོན་མིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དུ།
དེ་དེའི་རྙེད་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་དེ་
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་མ་བསྡུས་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་
མེད་ལམ་དེས་རང་གིས་རང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་ཉིད་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་རྙེད་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་ཚུལ་བསྡུས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིགས་ཤེས་དེས་རྟོགས་
ན། དེའི་རྙེད་དོན་ཡིན་དགོས་ཀྱང་། མ་བསྡུས་ན་དེ་ལྟར་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་གྱི་གནས་སྐབས་འབའ་ཞིག་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་བློ་དེས་རྟོགས་པ་ཙམ་
གྱིས་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དང་། ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོར་མི་འགྱུར་བས། དེའི་གནས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

393

སྐབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཞེས་པ་ཡང་། རིགས་ཤེས་
དེས་གཞི་གང་ཞིག་ཐ་སྙད་བཏགས་པ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། དོན་གྱི་ཡིན་ཚུལ་
ལ་དེ་ལྟར་གྲུབ་མིན་ལེགས་པར་དཔྱད་པའི་དཔྱད་ཚུལ་དེའི་མཐར་རྙེད་པ་ལ་འཇོག་པ་ཡིན་པས། རིགས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ལས། དེས་རྟོགས་པ་
ཙམ་གྱིས་དེར་མི་འཇོག་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བློ་གཅིག་ལ་མཁྱེན་ཚུལ་མི་འདྲ་
བ་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་ལྡན་པས། མཁྱེན་ཚུལ་དེའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནི་དེའི་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་རྟོགས་ཚུལ་སོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར།
དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཀྱང་ཆོས་ཐམས་ཅད་
ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པར་ཀུན་ནས་
མཚུངས་པས། བློ་དེས་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་དེའི་རྙེད་དོན་དུ་འཇོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྙིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད། ངེས་འབྱུང་དང་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་སོགས་མི་འགལ་བར་ཐལ། དེ་དག་ལ་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་བཅས་ལ་ཁྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དེ་དག་ལྡོག་ཆས་ཕྱེ་བ་ཙམ་ལས་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་
རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་མདོར་ན་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་ཤེས་དང་ཡིད་ཤེས་
སོགས་འཛིན་སྟངས་དང་བྱེད་ལས་ནུས་པ་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པས། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ཞེས་ཁས་བླངས་ན་གནོད་བྱེད་ཅི་ཡང་མེད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

394

ཀྱང་། སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་ན། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་སོགས་གཞན་ལའང་སྦྱོར་ཤེས་དགོས་སོ། །
འོ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་སེམས་
བསྐྱེད་དང་། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སོགས་གང་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་གང་གི་སྒོ་ནས་འབྱེད་ཅེ་ན། སྐབས་བརྒྱད་པའི་ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། ༤༦༢ སྐུ་ཞེས་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཟག་མེད་དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པར་བསྟན་པ་ནི། སྔོན་སློབ་ལམ་གྱི་རྒྱུའི་
གནས་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་བཏགས་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི། སངས་རྒྱས་ས་ན་

ནི་ཡེ་ཤེས་དེ་དག་ཀྱང་དབྱེར་མེད་པའོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ༣༦༩ དྲན་པ་ཉེར་གཞག་འདིར་བཞག་པ་ལ་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་པར་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། རྟེན་གྱི་གང་

ཟག་གི་སྒོ་ནས་མངོན་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཚེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་
རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་དང་། དེ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསྒོམས་པས། མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་འགྱུར་བར་ཤེས་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་ལ་སྐྱེ་བ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་སྟེ། དགོས་པའི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྔར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་དྲན་

ཉེ་སོགས་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མར་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་
པ་རྣམས། དྲན་པ་ཉེར་གཞག་སོགས་སུ་འཇོག་པར་གསུངས་པ་བཞིན། སངས་རྒྱས་
ཀྱི་སའི་མཁྱེན་པ་དེ་སྙིང་རྗེ་སོགས་གང་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་གང་ཡིན་གྱི་སྒོ་ནས་བཞག་གོ །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

395

དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཇི་ལྟ་བ་དང་། ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༦༨ ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱང་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་གིས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཤད་པ་དང་ཡང་མི་འགལ་ཏེ། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང་གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་ཡིན་མི་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ཡུལ་ཇི་ལྟ་བ་གཟིགས་ཚུལ་གྱི་ངོས་ནས་ཇི་སྙེད་པ་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་སུ་མི་འཇོག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །བདེན་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། སླུ་བ་དང་མི་བསླུ་བ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གཅིག་རྣམ་པར་བཅད་ན་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དགོས་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་དེ་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་བློ་ངོར་ཁེགས་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལན་འདེབས་པ་པོས་རང་ཉིད་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཉིད་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པ་དང་། དེ་ལྟར་མཐུན་པ་གཉིས་ཀྱང་དངོས་འགལ་མིན་པར་ཐལ། གཞི་བུམ་པའི་སྟེང་དུ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མཐུན་པ་ཁེགས་ན། དེ་ལྟར་མི་མཐུན་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། བུམ་པ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དེས་བུམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

396

པ་སྣང་གནས་མཐུན་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བུམ་པ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་བུམ་པ་སྣང་ཚུལ་གཞན་དུ་སྣང་ལ་གནས་ཚུལ་གཞན་དུ་གནས་པར་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་བུམ་པ་གནས་ཚུལ་ལམ་ཡོད་ཚུལ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སླུ་མི་བསླུ་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་
གྱིས་བདེན་གཉིས་ལ་ཕུང་གསུམ་མི་སྲིད་པར་བསྒྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །འོ་ན་ཁྱེད་རང་ལ་གཞི་དེ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ན། དེ་སྣང་གནས་མི་མཐུན་པར་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་འཇིག་རྟེན་པས་གཟུགས་བརྙན་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྣང་བ་ལྟར་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་གཟུགས་བརྙན་གྱི་སྟེང་དུ་རྫུན་པའི་དོན་གྲུབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན།
དེས་དེའི་སྟེང་དུ་བདེན་གྲུབ་ཁེགས་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །འཕགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོར་མེད་པས། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་མིན་ལ། དེས་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་མ་ངེས་ཟེར་ན། འོ་ན་སྐབས་འདིའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་ན། འདིའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོར་ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཡང་དག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་ཞིག །འདིའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་བྱེད་པས། དེའི་ངོར་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཡང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

397

དག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མས་ཡང་དག་ཏུ་དམིགས་ཀྱང་ཡང་དག་མིན་པ་ཞིག་ཡོད་ན། ཚད་མ་ལ་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།
ཡང་། བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། དེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡུལ་ཡང་དག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཡུལ་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
ཡང་། མདོ་སྡེ་པས་གཟུགས་བརྙན་ཕྱི་དོན་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་ཁས་
མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་ཕྱི་དོན་དང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་
ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༡༤༤ གཟུགས་བརྙན་ཡང་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དུ་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། འོག་ནས་གཟུགས་
བརྙན་གྱིས་དེ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་སྐྱེད་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཚུལ་དེ་དག་ནི་མིག་ལ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བའི་སྒྱུ་མ་དང་བྲག་ཅ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུགས་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔར་བཤད་ཟིན་ལྟར་གྱི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་བཞེད་པའོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་བཤད་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཀྱང་རེ་ཞིག་བཞག་གོ །
འོ་ན་མ་རིག་པས་བསླད་པའི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དག་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དང་དེ་སྣང་བ་དེ་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དང་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་སངས་རྒྱས་ལ་སྣང་བས་སངས་རྒྱས་ལ་གཟུགས་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་དེ་དག་དངོས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

398

གནས་ལ་སྣང་བར་འཇོག་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྭ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་རི་བོང་གི་རྭ་སྣང་བ་དེ་རི་བོང་རྭ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རི་བོང་གི་རྭ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེས་དང་།
ཡང་བྱད་བཞིན་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་དང་། གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་གང་ཡིན་རང་སྣང་བའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ཙམ་ལ་བཞག་དགོས་པ་གང་ཞིག །རང་སྣང་བའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང་། བློ་གཉིས་པོ་སྣང་བ་ལ་འཁྲུལ་མ་འཁྲུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡང་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཟེར་ན་འདི་ནི་དོན་གྱི་གནད་ལ་རེག་པའི་དོགས་པ་
ཞིག་ཏུ་སྣང་ངོ་། །
འོན་ཀྱང་དང་པོའི་ལན་དུ་གཟུགས་ལ་མཚོན་ཏེ་བཤད་ན། ཐ་སྙད་པའི་བློ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་ཙམ་ལས་གཞན་གཟུགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གང་ཡང་འཇོག་ཏུ་མེད་པས། བློ་ལ་སྣᩏ་᪠་᪽᪱་᩶ᨓ་ᨵཟུགས་སུ་འདོད་ཀྱང་། དེ་ལྟར་ནའང་རི་བོང་རྭ་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་རི་བོང་རྭ་སྣང་བ་དེ་རི་བོང་རྭ་ཡིན་དགོས་པར་མི་མཚུངས་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་ལ་གཟུགས་སུ་སྣང་བ་དེས་གཟུགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་ལ། སྣང་བ་ཕྱི་མས་རྭའི་བྱ་བ་བྱེད་པ་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་གནོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མའི་ལན་ཡང་དེས་ཤེས་ནུས་སོ། །
མཁས་པ་ཁ་ཅིག །འདིར་ཕྱི་མ་དག་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་
ཀྱི་ཐ་སྙད་ནི། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ཡིན་གྱི། ཐལ་འགྱུར་བས་ནི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཞེས་ཁས་ལེན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

399

ཅིང་། སྔ་མ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་སྨྲའོ། །
འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མི་འཐད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཡིན་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་ན། དང་པོར་ཕྱོགས་སྔར་བཀོད་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་དེ། གཞན་གྱིས་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར་
འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་པའམ་ཡང་དག་འཇོག་ཀྱང་། དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འཇོག་པར་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉིད་ཀྱིས་

འཕངས་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེའང་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དཀའ་སྟེ། མདོ་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་

ཚད་མས་རྙེད་དོན་རྣམས་དོན་ལ་མི་བདེན་ཀྱང་བློ་ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོར་

བདེན་པས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་གསུངས་ལ། དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་དགོས་པའང་མིང་དོན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་དག་དོན་ལ་མི་བདེན་པར་གོ་ནུས་ཤིང་། དེ་དག་མི་བདེན་ཀྱང་བླང་དོར་རྒྱུ་འབྲས་སོགས་བྱ་བྱེད་ཀུན་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་དེས་གྲུབ་པ་ཡིན་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་དང་འདྲ་བར་སྙོན་མི་ནུས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགེ་སྡིག་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་སོགས་ལ་གཙིགས་ཆེན་དུ་བྱ་དགོས་སོ་ཞེས་གོ་
བའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་
ཡང་མེད་པས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་མ་མཛད་ལ།
འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དུའང་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ལྟར། འཇིག་རྟེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

400

པའི་ཤེས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་ཡང་ལོག་ཙམ་ལས་རང་ལུགས་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ཡིན་པས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་། གསུང་རབ་ཚད་ལྡན་ལས་དངོས་སུ་འབྱུང་བའི་ཐ་སྙད་
ཡིན་པས། དེ་བཞིན་དུ་ཁས་བླངས་ན་འོས་པ་ལས། རི་བོང་གི་རྐང་ལག་གི་རྨིག་པ་

ནི་རྭ་ཡིན་པས། རི་བོང་གི་རྭ་ཡོད་དོ་ཞེས་སྨྲ་བ་དང་མཚུངས་པར། འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་ཡིན་པས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་བོ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གསར་བཟོ་ལ་སྙིང་པོ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གང་ཕྱིར་རྒྱལ་ལས་ཆེས་མཁས་འགའ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཡོད་མིན་ཏེ། །མ་ལུས་དེ་ཉིད་མཆོག་ནི་ཚུལ་བཞིན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་གཞན་མིན་པ། །དེའི་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་རང་ཉིད་ཀྱིས་

བཞག་མདོ་སྡེ་གང་ཡིན་དེ་མི་དཀྲུག །ཅེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཁྱད་པར་འདི་མ་ཕྱེད་པར་ཁ་ཅིག་ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་པ་ཞེས་པའི་ས་བཅད་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས། བྲག་ཅ་སོགས་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ལུགས་དམ་པ་འདིའི་རྣམ་གཞག་ཐུན་མོང་མིན་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་གསུང་ཕྱོགས་སྔར་བཀོད་
ནས་དེ་འགོག་པ་ལ་འདི་ལྟར། དེ་ལ་མུ་སྟེགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས་བརྟགས་པའི་ཞེན་
ཡུལ་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་འཐད་ཀྱང་། དེས་བློ་འཁྲུལ་པ་གཅིག་གི་ངོར་ཡོད་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་བཀག་ཅེས་པ་ནི། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་པ་སྟེ། དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་གྱི་ཤེས་
པའི་ངོར་བདེན་པས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་མི་འཇོག་ན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་ན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

401

ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། འོ་ན་དུང་སེར་པོ་དང་རི་བོང་གི་རྭ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་གྱི་ཤེས་པའི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རྫུན་པ་
མཐོང་བའི་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཐོང་བ་རྫུན་པ་རྫོབ་ཀུན་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དེ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་
བསླད་པའི་དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་ལ་འཇོག་པར་ཐལ། དེའི་ངོར་བདེན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་འཇོག་པའིརྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༩༥དེ་ལྟར་ན་རེ་ཞིག་སྲིད་པའི་ཡན་ལག་གིས་ཡོངས་སུ་བསྡུས་པ་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་
གྱི་མ་རིག་པའི་དབང་གིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་
པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་། དབང་པོ་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་། སྐྱོན་ལྡན་གྱི་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱི་སྣང་

ཡུལ་མེད་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྣང་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ལ་ཞེན་ཡུལ་ཐ་སྙད་དུའང་མེད་པས་ཁྱབ་པ་བུད་ཟེར། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་

མི་འདྲ་བ་གཉིས་མེད་པས། གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུས་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་འཛིན་ཚུལ་མེད་པས། དེའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་ངེས་ཡིན་ཀྱང་བློ་གཅིག་ལ་སྣང་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཆོག་པས། སྣང་ཚུལ་གཅིག་ལ་འཁྲུལ་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ལ་འཁྲུལ་ག་ལ་དགོས།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

402

ཡང་འགྲེལ་པ་དེར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་ཉིད་ལྟོས་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དབང་པོ་སྐྱོན་ལྡན་
གྱི་ཤེས་པའི་ཡུལ་སྒྱུ་མ་དང་གཟུགས་བརྙན་སོགས་རྟ་གླང་དང་བྱད་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་ཞེན་ཡུལ་ནི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཙམ་དུ་ཡང་མི་རུང་། སྣང་ཡུལ་ནི་འཇིག་རྟེན་ཉིད་དུ་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་བླངས་ཏེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སྔོ་སོགས་དང་། བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པའི་གཟུགས་བརྙན་གཉིས་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་མཚུངས་སུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་རོ་གསུངས། དེའི་དོན་ནི་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་ཞེན་པའི་བློའི་སྣང་ཡུལ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ཡིན་མོད་ཁྱབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། སྒྱུ་མའི་རྟ། རྨི་ལམ་གྱི་གླང་པོ། བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་སོགས་ཐ་
སྙད་དུ་ཡོད་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་ཤེས་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁྱེད་རང་ལ་གཟུགས་བརྙན་དང་། བྲག་ཅ་སོགས་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་བརྙན་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་དེ་བྱད་བཞིན་ཡིན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སྔོན་པོ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་སྔོན་པོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་
ཞིག །ད་ལྟ་ངེད་ཅག་ལ་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་བ་དང་སྔོན་པོ་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་གཉིས་ཕྲ་རགས་ཙམ་མ་གཏོགས་སྣང་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པ་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
འདི་དག་ནི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་འཇོག་ཚུལ་དང་།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

403

ཚད་མ་དེས་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གྲུབ་ཚུལ་བཅས་ཀྱི་གྲུབ་མཐའི་འགངས་མ་ཟིན་པར། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་ག་བའི་ངོར་བདེན་
པ་ལ། འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་དང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཞེས་བཤད་པར་སྣང་
བས། དེ་ལྟར་ན་དོན་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པར་འདོད་པར་མངོན་པས། འོ་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཡང་ཉིད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། གཟུགས་བརྙན་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་བཞེད་པའི་རྒྱུ་
མཚན་གཟུགས་བརྙན་བྱད་བཞིན་དུ་སྣང་ཞིང་། བྱད་བཞིན་དུ་མེད་པའི་གནད་ཀྱིས་

ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་ན་གཟུགས་ཀྱང་ཐ་སྙད་དུ་མེད་པར་ཐལ། གཟུགས་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་ཞིང་རང་ངོས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་མི་མཚུངས་ཏེ་གཟུགས་ནི་གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་རང་
ག་བའི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བར་སྣང་ཡང་། འོ་ན་བདེན་གྲུབ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བློ་ལྷན་སྐྱེས་
རང་ག་བའི་ངོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡོད་པར་ཐལ། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་འཇུག་འགྲེལ་དུ། དེས་ན་འདིའི་གྲུབ་འབྲས་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་
ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཡིན་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་ཅིང་། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ན་ཡོད་པས་ཁྱབ། ཅེས་གསུངས་པས་ཁས་བླངས་སམ་སྙམ་མོ། །
ཡང་ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར། ཁ་ཅིག་འདིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཉོན་མོངས་ཅན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

404

གྱི་མ་རིག་པ་སྤངས་པའི་མ་མཐའི་ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇོག་པར་འདོད་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་སྐུར་པ་འདེབས་པ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཚེ་
གསུམ་དུ་བསྒོམས་པས་བདེན་འཛིན་སྤོང་ནུས་ལ། ཐེག་པ་ཆེན་པོས་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་པ་གཅིག་ལ་སོགས་པར་བསྒོམས་ཀྱང་སྤངས་མ་ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཐེག་ཆེན་ལ་ས་བརྒྱད་པ་མ་ཐོབ་བར་དུ་སྤང་བྱ་ལྷག་པོ་སྤང་བ་མེད་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་པ་རྒྱས་པས་སྤང་བྱ་སྤོང་བ་
ལ་ནུས་པ་ཆེ་བར་ཁས་བླངས་པས་འགལ་འདུའི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་རོ། །བོད་ཀྱི་འཇུག་པའི་བཤད་སྲོལ་ཅིག་ལ་དྲུང་བློ་བ་འདི་ནོར་བ་ཆེ་ཤོས་དང་མང་
ཤོས་སུ་སྣང་ངོ་ཟེར།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ལ་སྐུར་པ་བཏབ་པར་ཐལ། འཇུག་པ་རང་
འགྲེལ་ལས། ༢༨༧ ཆགས་པ་མེད་པའི་བློ་ནི་སྐྱོན་རྣམས་དག་དང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་ཕྱིར། །ས་བརྒྱད་པ་ལ་དྲི་མ་དེ་དག་རྩ་བཅས་ཉེ་བར་ཞི་འགྱུར་ཞིང་། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཉི་མ་ཤར་བས་མུན་པ་ལྟར་ཉོན་མོངས་པ་སྔར་བྱུང་བ་འཁོར་བར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུར་གྱུར་པ་ཁམས་གསུམ་ན་སྤྱོད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྩ་བ་དང་བཅས་པ་ཞི་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། ཞེས་ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ས་བོན་དང་བཅས་པ་གསར་དུ་ཞི་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བས་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཉིས་ཀྱི་བར་དུ་ཉོན་མོངས་
སྤངས་མ་ནུས་ནས་ས་བརྒྱད་པའི་སྐབས་སུ་གསར་དུ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཉན་ཐོས་ལྟར་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

405

ལ་གཙོ་བོར་འབད་ན། དེ་མ་ཐག་སྤོང་ནུས་པར་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་སོགས་ལས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར།
འོན་ཀྱང་གཞན་དོན་འབའ་ཞིག་ལ་གཞོལ་བའི་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་
ཀྱིས་ལམ་བགྲོད་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཙམ་སྤངས་པ་
ལ་དགོས་པ་མེད་ཅིང་། སར་གནས་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྣམས་ལ་ཉོན་མོངས་པས་ཉེས་པའང་མི་བསྐྱེད་པས། དེ་སྤོང་བ་ལ་གཙོ་བོར་མི་འབད་པར་འབྲས་བུ་སྐུ་གཉིས་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བ་བསྒྲུབ་པའི་དོན་དུ་རྒྱུ་ཚོགས་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་ལ་བསྐལ་པ་གྲངས་མེད་དུ་མའི་རིང་གོམས་པ་བསྲིངས་པའི་ཞར་ལ་ཉོན་མོངས་པ་རྣམས་སྤོང་བར་མཛད་པ་
ཡིན་པས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ལས་ནུས་པ་ཆུང་བར་ཐལ་བ་
སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་གྱི་དྲི་ཙམ་ཡང་ག་ལ་ཡོད།
ཡང་རྗེའི་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་སོགས་སུ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་
རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པས་རྟོགས་ལ། ཐེག་དམན་རྣམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱད་པར་གསུངས་པ་ལ། ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་མི་འཐད་དེ།
བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པ་ནི་དབང་པོ་རྣོ་བ་ཡིན་ཅིང་། སྒྲུབ་བྱེད་རྒྱས་པར་དགོས་པ་ནི་དབང་པོ་རྟུལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་དོན། དེ་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་རིགས་པའི་སྒྲུབ་
བྱེད་མཐའ་ཡས་པ་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱི། ཅི་སྟེ་མ་བརྟེན་ན་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་དོན་དུ་
བཟུང་ནས་ནན་གྱིས་བཀག་ནའང་སྐྱོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། གང་ཟག་དེས་སྟོང་ཉིད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

406

རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་ཞེས་པ་ནི། གང་ཟག་དེས་གསུང་རབ་ལས་བདེན་མེད་དངོས་དང་བརྒྱུད་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་སྒོ་མི་
འདྲ་བ་དུ་མ་དང་། སྒོ་རེ་རེ་ལའང་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མི་གཅིག་པ་མཐའ་ཡས་པ་གསུངས་པ་རྣམས་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཚུལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་རྟོགས་པའི་སྒོ་ནས་བདེན་མེད་
ཚད་མས་ངེས་པ་ནི། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་
ཡས་པའི་སྒོ་ནས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྟོང་ཉིད་ཐོག་མར་རྟོགས་དུས་བསྒྲུབ་བྱ་
གཅིག་ཉིད་རིགས་པ་མི་འདྲ་བ་དུ་མས་བསྒྲུབས་ཏེ་རྟོགས་དགོས་པའི་དོན་མིན་པས། དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་གཅིག་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མས་བསྒྲུབ་དགོས་ཤིང་། མ་
བསྒྲུབས་ན་རྟོགས་མི་ནུས་པའི་དབང་རྟུལ་དུ་ཐལ་བའི་སྐྱོན་འཕངས་པ་ནི་མུན་ཁུང་དུ་མདའ་འཕེན་པ་ཁོ་ནའོ། །
ཉན་རང་རྣམས་དང་མི་འདྲ་བར་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་དེ་ལྟར་འཚོལ་བའི་གནད་ཀྱི་གཙོ་བོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་དག་གིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞན་སྡུག་བསྔལ་ལས་བསྒྲོལ་བའི་ཆེད་དུ་རྫོགས་བྱང་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་པས། རང་གིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར། ཁམས་དང་མོས་པ་དང་དབང་པོའི་རིམ་པ་མི་གཅིག་པའི་གདུལ་བྱ་གཞན་དང་གཞན་དག་རྣམས་ལའང་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་རིགས་པའི་ལམ་ནས་བསྟན་དགོས་ཤིང་། གདུལ་
བྱ་དེ་དག་ཀྱང་ཁམས་དང་མོས་པ་སོགས་སོ་སོར་སོང་བའི་དབང་གིས་རིགས་པའི་སྒོ་གཅིག་དང་། རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་སྣ་གཅིག་ཙམ་ཁོ་ནས་ཐམས་ཅད་ལ་སྟོང་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

407

ཉིད་གོ་བར་བྱེད་མི་ནུས་པས། གདུལ་བྱ་སོ་སོའི་ཁམས་མོས་པ་དབང་པོའི་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་གནས་པ་དེ་དང་མཚམས་པར། རིགས་པའི་སྒོ་མི་གཅིག་པ་སོ་སོར་བསྟན་དགོས་ལ། དེ་ལྟར་སྟོན་པ་ལའང་དང་པོར་རང་ཉིད་ཀྱིས་གང་བསྟན་རྒྱུའི་རིགས་པ་དེ་དག་རེ་རེ་ནས་བདེན་པར་མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
ཚུལ་དཔྱིས་ཕྱིན་པར་ཤེས་དགོས་པ་དང་།
གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་འགྱུར་བ་
ལའང་གྲོགས་ཟིན་བྱེད་ཐབས་ཀྱི་ངོས་ནས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མཐའ་ཡས་པས་
ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པར་དགོས་པ་མ་ཟད། ཤེས་རབ་རང་ཉིད་ཀྱི་ངོས་ནས་ཀྱང་ཉན་
རང་གི་ཤེས་རབ་ལས་ནུས་པ་ཆེས་ལྷག་པ་དགོས་པས། དེའི་ཕྱིར་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པ་དག་
གཏན་ལ་འབེབས་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་གནས་ལུགས་དོན་དམ་
པའི་བདེན་པ་དེ། རིགས་པ་ཡང་དག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ཇི་ཙམ་མང་བས་ངེས་པ་རྙེད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ངེས་པ་ཇེ་བརྟན་དང་། ཡང་དག་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུན་ཇེ་རིང་། ཤུགས་ཇེ་དྲག་སོགས་སུ་འབྱུང་བར་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ནི་རིགས་པའི་རྣམ་གྲངས་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པར་གསུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ལེགས་པར་ཤེས་པར་ནུས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྟོན་པའི་
རིགས་པའི་སྒོ་དང་། རྣམ་གྲངས་མི་འདྲ་བ་གྲངས་མེད་པ་རྣམས་དངོས་དང་བརྒྱུད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

408

ནས་སྟོང་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་ཏུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འབད་པས་
འཚོལ་བའི་དཀའ་ཐུབ་བསྟེན་པ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟེན་ནུས་པའི་སྙིང་སྟོབས་སོགས་ནི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པར་བཞེད་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་
འབའ་ཞིག་གི་མཐུ་ཡིན་པས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བརྩེ་ལྡན་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པའི་ཕྱིར། །ཐབས་རྣམས་ལ་ནི་མངོན་སྦྱོར་མཛད། །ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་དེས། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཐབས་རྣམས་ལ་སྦྱོར་བ་གཉིས་ལྡན་གྱིས་གོམས་པར་མཛད་པ་
ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་རང་ཉིད་ལ་བདེན་པ་བཞི་ག་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་ཞིང་། བདེན་པ་བཞི་པོ་དེ་རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་ན། གཞན་ལ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་མི་ནུས་ལ། བསམ་པ་
ཐག་པ་ནས་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་གཞོམ་པར་ཡང་འདོད་ཅིང་། གཞན་སྡུག་བསྔལ་
ལས་སྒྲོལ་བའི་ཐབས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་མནར་བའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་ལ་བདེན་
བཞིའི་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་གཞག་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྟོན་པ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པར་
གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོན་པ་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ནི། བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལས་འབྱུང་དགོས་སོ། །ཞེས་བསྒྲུབ་པ་དང་། ཚུལ་འདི་གཉིས་རིགས་པའི་འགྲོས་སྒོ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཚད་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ།༽
གཉིས་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཡོད་པར་གང་གིས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

409

འཇོག་པའི་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཚད་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཚུལ། དངོས་དོན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུང་མེད་འཛིན་པ་ཉིད་བྲལ་ཞིང་། །གཉིས་
ཀྱིས་སྟོང་པའི་གཞན་དབང་དངོས་ཡོད་ན། །འདི་ཡི་ཡོད་པ་གང་གིས་ཤེས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནའང་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཚམས་ནི། རང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡོད་མེད་འབའ་ཞིག་གིས་ཕྱེ་དགོས་
ཤིང་། གཞི་གང་ཞིག་ཚད་མས་དམིགས་ན་ཡོད་པ་དང་། མ་དམིགས་ན་མེད་པར་འཇོག་པ་ནི་དབུ་སེམས་སོགས་འཕགས་པའི་ཡུལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་ཁ་ཅིག་ཚད་མ་གཏན་མེད་དུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་གིས་དོན་དམ་གཟིགས་པའི་མཉམ་གཞག་མ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་འཇལ་བའི་འཁྲུལ་ཤེས་ལ་ཚད་མ་མིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་གཉིས་ཀའང་མི་རིགས་ཏེ། དང་པོ་ལྟར་ན་ཆོས་གང་ཡང་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བ་དང་། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་གཏན་མི་རུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༣༠༥ གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་པའི་དངོས་པོ་བཤད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། ཕྱི་ནང་གི་དོན་གྱི་དབྱེ་བས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་འཇིག་རྟེན་པའི་རྟོག་པ་ཚད་མར་བྱས་ཏེ་ཁས་
བླང་བར་བྱ་ལ། གང་གི་ཚེ་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཤད་པར་འདོད་པ་དེའི་ཚེ། འཕགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ལྟོས་ནས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཆར་ཡང་རང་བཞིན་གྱིས་

སྟོང་པ་བཤད་པར་བྱའོ། །ཞེས་ཐ་སྙད་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འཇིག་རྟེན་གྱི་

མཐོང་བ་ཚད་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ལ་འཕགས་པའི་ཡེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

410

ཤེས་མ་འཁྲུལ་པ་ཚད་མར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གལ་ཏེ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཐམས་ཅད་འཁྲུལ་ངོར་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་འཇོག་གི་ཚད་མས་གྲུབ་མི་དགོས་སོ་སྙམ་ན། དེ་ལྟར་ན་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་གཙང་བདེ་རྟག་
བདག་ཏུ་གྲུབ་པ་བཞི་པོ་ལྟ་བུའང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་འདོད་དགོས་ལ། དེ་ནི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༣༦༦ དེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ནི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པར་འཛིན་པ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་བདག་ཉིད་དེར་དངོས་པོ་དེ་རྣམ་པར་མི་གནས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །འཇུག་པ་ལས་ཀྱང་། འདི་ནི་ངར་འཛིན་རྟེན་དུའང་མི་རིགས་ལ། །འདི་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡང་ཡོད་མི་འདོད། །ཅེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་ལྟའི་རིམ་པས་དངོས་གདོད་ནས། །དེ་ཉིད་མ་སྐྱེས་འཇིག་རྟེན་སྐྱེས་རིགས་བྱ། །ཞེས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་རིམ་བཞིན་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་པ་གཞན་གྱིས་གྲུབ་མཐའ་ཐུན་མོང་མིན་པས་
བཏགས་པ་རྣམས་ཀུན་རྫོབ་ཏུའང་མེད་པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

སྙད་ཀྱི་དབང་གིས་སམ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རང་གི་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་

ཁྱད་པར་དང་།

གོང་དུ་དྲངས་པའི་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་གསུངས་པ་ལྟར། ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་རྟག་པ་དང་བདེ་བའི་རང་བཞིན་སོགས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དང་།
དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བའི་རང་བཞིན་སོགས་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་དག་ལ་བདེན་རྫུན་དང་། ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཞིག་འཇོག་ན་ནི། ཚད་མ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་སྦྱར་མིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

411

ཙམ་ལས་དོན་གྱིས་ཚད་མ་ཁས་བླངས་དགོས་ཏེ། དེ་དག་ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་མིན་
གྱི་མཚམས་འཛིན་བྱེད་ཞིག་ངེས་པར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཡོད་མེད་དང་ཡིན་མིན་གྱི་མཚམས་ཟིན་ཅིང་ཐག་གཅོད་ནུས་པའི་བློ་ལ་རང་ཡུལ་ལ་མི་སླུ་བའི་བློ་ཚད་མ་དང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་ལ་སྐྱེས་བུ་ཚད་མར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕུང་པོ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གང་ཡིན་གྱི་ཁྱད་པར་སོགས་ལ་ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་མིན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ཅི་ཡང་མེད་ན་ནི། འདི་ཡིན་དེ་མིན་གྱི་རྣམ་གཞག་གང་ཡང་

མེད་པར་འགྱུར་བས། སྐྱོན་ཡོན་བླང་དོར་སོགས་ལ་དེ་དང་དེར་ངེས་པ་རྙེད་ནས་འདོར་ལེན་གྱི་སྒོས་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་བསྒྲུབ་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེ་ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དངོས་པོ་ཡི། །འཇུག་ལ་དེ་གཙོ་ཡིན་ཕྱིར་དང་། །ཡུལ་རྣམ་ཅན་ནི་ཐ་དད་པས། །བློ་ཡི་རྟོགས་པ་ཐ་དད་ཕྱིར། །དེ་ཡོད་ན་འདི་ཡོད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚད་མ་དག་གིས་སྐྱོན་ཡོན་བླང་དོར་འཕྱུག་མེད་དུ་མཚམས་ཟིན་བྱེད་རང་གི་གཞལ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ངེས་པ་ནི། ཚད་མའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་དང་།

དེ་ལས་ཀུན་བྱང་གི་བླང་དོར་མ་འཛོལ་བར་ལག་ཏུ་བླངས་ཏེ། དེའི་མཐུས་ཐོབ་པའི་མངོན་མཐོ་དང་། ངེས་ལེགས་ཀྱི་གོ་འཕང་སོགས་ལ་ཚད་མའི་ཆོད་པའི་འབྲས་
བུ་ཞེས་རིགས་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ལས་གསུངས་པ་བཞིན། ལེགས་ཉེས་བླང་དོར་གྱི་རྣམ་དབྱེ་ངོས་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་དུ་ཉམས་སུ་བླངས་པ་ནས་མཐར་ཐུག་གི་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་བར་གྱི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དོན་ཐམས་
ཅད་ནི། ཐོག་མར་བླང་དོར་གྱི་གནས་རྣམས་མ་འདྲེས་པར་ཚད་མས་ཤེས་ཏེ། དེ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

412

ལག་ལེན་དུ་བསྟར་བ་ལས་བྱུང་བས་ན། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཚད་མའི་དངོས་དང་། བརྒྱུད་པའི་འབྲས་བུར་འདུ་བས། ཚད་མ་མེད་ན་འབྲས་བུ་དེ་དག་གང་ཡང་མི་སྲིད་

པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གྲུབ་མཐའི་རྣམ་གཞག་བྱེད་པ་ནི་དོན་གྱིས་སྟོང་པ་ཁོ་ནར་
འགྱུར་རོ། །
ཡང་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༣༠༥ དེ་ལས་གཞན་དུ་གང་རུང་ཞིག་འདོད་ཅིང་གང་རུང་ཞིག་མི་འདོད་པའི་རྒོལ་བས་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དང་འཇིག་རྟེན་པ་ཡང་བཤད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་མཉམ་གཞག་མ་འཁྲུལ་པས་གཟིགས་ཚུལ་དང་། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་གང་རུང་ཞིག་ཁས་མི་ལེན་ན། བདེན་པ་གཉིས་
ཀ་ལས་ཉམས་པས། བདེན་གཉིས་གང་གིའང་རྣམ་གཞག་མ་ལོག་པར་འཇོག་མི་ནུས་པར་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། སྤྱིར་ཚད་མ་དང་། དེ་ལས་ཕྱེ་བའི་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་སོགས་
ལེགས་པོར་ཕྱེད་པ་གལ་ཆེ་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དང་། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་
གཉིས་གཅིག་གི་གྲུབ་དོན་གཞན་དེས་འགོག་པ་སོགས་སུ་གོ་མི་རུང་བར། ཐ་སྙད་
ཀྱི་དོན་ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། དོན་དམ་གྱི་རྣམ་གཞག་དེས་མ་
གྲུབ་ཀྱང་མི་འགོག་པ་དང་། དོན་དམ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་
རིགས་ཤེས་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དོན་རྣམས་ཚད་མ་དེས་མ་རྙེད་ཀྱང་
མི་གནོད་པའི་ཁྱད་པར་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་ཤེས་དགོས་ཀྱི། དེ་ལས་གཞན་དུ་དོན་དམ་
དང་། ཀུན་རྫོབ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་གཉིས་གཅིག་གི་གྲུབ་དོན་ལ་ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

413

གནོད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་ནི། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ༦༦༣ ཚད་མས་གནོད་
པ་ཡོད་པས་ན། །དངོས་པོར་དམིགས་པ་ཡོད་པ་ནི། །སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་ཤེས་པ་
བཞིན། །ཕྱིན་ཅི་ལོག་པར་ཡོངས་སུ་རྟོགས། །ཡང་དག་པར་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ནི་གཅིག་དང་དུ་མའི་རང་བཞིན་མི་འཐད་པས། ཡོད་པ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་པའི་ཚད་མ་ནི་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །རིག་པར་བྱ་བ་དང་རིག་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཡུལ་ཉིད་ལ་གནོད་པའི་ཚད་མ་ཡང་སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་འདི་ཡང་དག་པར་ཡོད་དོ་ཞེས་མངོན་པར་ཞེན་ཏེ། སྦྱིན་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་ཚད་མས་གནོད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་ཏེ། སྨིག་

རྒྱུའི་ཚོགས་ལ་ཆུར་ཤེས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང་། དབུ་མ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་

འགྲེལ་ལས། ༤༦༠ ཚད་མས་གནོད་ན་ཚད་མའི་བདག །ཡིད་བརྟན་དུ་ནི་རུང་མ་ཡིན། །ཀུན་རྫོབ་ནི་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གལ་ཏེ་ཚད་མས་མི་རུང་ན་མི་རུང་དུ་ཟད་དོ། །མངོན་སུམ་དེ་ལ་གནོད་པ་བབ་ན་ཚད་མའི་བདག་ཉིད་ལ་ཡིད་བརྟན་དུ་མི་རུང་བར་བརྗོད་དེ། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་ལ་གནོད་པ་སྲིད་ཕན་ཆད་

མཚན་ཉིད་སུན་ཕྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མའམ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཅིར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་བཅད་དོན་ལ་ཚད་མ་གཞན་ཞིག་གི་གནོད་པ་བབ་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་སུན་ཕྱུང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས། ཚད་མ་གང་ལའང་ཡིད་བརྟན་མི་རུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་གསུངས་པ་བཞིན་ཡིན་པས། ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དང་། ཚད་མ་ཁས་བླངས་པ་སོགས་ལ་དགོས་ནུས་ཅི་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

414

དེས་ན་གོང་དུ་ལན་དུ་མར་བཀོད་པ་བཞིན་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མས་
ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ཆོས་གཟུགས་སོགས་མ་རྙེད་ཀྱང་དེས་དེ་དག་མེད་པར་རྙེད་པ་མིན་པ་
དང་། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་འཁྲུལ་བའི་ཚད་མས་གནས་ལུགས་དོན་དམ་གྱི་བདེན་
པ་མ་མཐོང་ཡང་དེས་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་ཏེ། དཔེར་ན། མིག་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲ་མ་

མཐོང་ཡང་དེས་སྒྲ་མེད་པར་རྟོགས་པ་མིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཚུལ་རྣམས་ཞིབ་ཏུ་དབྱེ་དགོས་ལ། དེ་ལའང་ཚད་མ་ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྣང་གི་ཁྱད་པར་དག་ལེགས་པོར་ངོས་ཟིན་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །

༼མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་སྤྱིར་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་དངོས་དོན་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ཆོས་རྣམས་ཡོད་མེད་ཀྱི་མཚམས་འཛིན་བྱེད་ཚད་མའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚད་མ་རང་ཉིད་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་བའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལའང་མངོན་སུམ་སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིད་མངོན་
བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དོན་འདི་ལ་ནི་རྒྱལ་བ་ལས། །ལྷག་པའི་ཚད་མ་གཞན་སུ་ཞིག །ཅེས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དོན་གྱི་རྣམ་གཞག་ཀུན་ལ་ཚད་མར་གྱུར་
པའི་སྐྱེས་བུ་ནི། རྒྱལ་བ་ཉག་གཅིག་ཏུ་གསུངས་པ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་ཚད་མ་དང་། ཀླུའི་ཞབས་ཀྱི་མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ་ལས། ༥༣༤ སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ཤིན་
ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་དེ་ཤིན་ཏུ་རྙེད་པར་དཀའ་བ་ཅི་མངོན་ཞེ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

415

ན། མདོ་སྡེ་དུ་མ་ཚད་མར་གྱུར་པ་ལས་ཤེས་ཏེ། ཞེས་སོགས་ལྟར་ལུང་ཚད་མ་དང་། ཚིག་གསལ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཚད་མ་བཞི་ལས་འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་
རྟོགས་པར་རྣམ་པར་འཇོག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པ་ལྟར་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཚད་མ་སོགས་གསུངས་པ་ལས་འདིར་གཙོ་བོའི་དོན་ནི་ཕྱི་མ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྤྱིར་ཚད་མའི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་ལ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པ་ནི། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་དེ་དག་གིས་དོན་གང་འཇོག་ཐ་སྙད་བཏགས་པའི་བཏགས་དོན་བཙལ་ནས་འཇོག་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས། ཚད་མ་ཡང་ཡུལ་དང་པོར་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེའམ་དེའི་རྗེས་ཀྱི་བློ་དེ་ཡིན་སྙམ་པ་སོགས་
ཀྱིས་ཡུལ་གྱི་སྟེང་དུ་ཞིབ་ཏུ་བཙལ་ནས་འཇོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པས་མི་འཐད་ལ།
རང་ལུགས་ནི། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༩༩ མི་བསླུ་བའི་ཤེས་པ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་ཚད་མ་ཉིད་དུ་མཐོང་ན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཆོས་གང་ཡིན་ཀྱང་བཏགས་དོན་ལ་མ་དཔྱད་པར། འཇིག་རྟེན་ན་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་འཇོག་དགོས་པར་གསུངས་པ་བཞིན། ཚད་མའང་དེ་ལྟར་གཞག་དགོས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

སྙད་ལ་བསླུ་བ་མེད་པ་ལ་ཚད་མར་འཇོག་པས། འཇོག་ཚུལ་དེ་དང་མཐུན་པར་རང་
ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དུ་གསུངས་སོ། །
ཚིག་གསལ་ལས། ༦༤ཚད་མའི་གྲངས་འཇུག་པ་གཞལ་བྱའི་གཞན་གྱི་དབང་

ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གཞལ་བྱ་ལ་དབྱེ་བ་གཞན་དང་གཞན་ཡོད་པའི་དབང་གིས་ཚད་མའང་དེ་ལྟར་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱི་ཡུལ་མངོན་གྱུར་དང་། ལྐོག་གྱུར། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གསུམ་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

416

མངོན་ལྐོག་སྦྱར་བའི་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་ཡུལ་དང་བཞི་ཡོད་པ་བཞིན་ཚད་མ་ལའང་མངོན་སུམ། རྗེས་དཔག །ལུང་གི་ཚད་མའམ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག །དཔེ་ཉེར་འཇལ་
གྱི་རྗེས་དཔག་དང་བཞིར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར།
རྩོད་བཟློག་རྩ་འགྲེལ་དང་། ཚིག་གསལ། ཟླ་བའི་བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་རྣམས་སུ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་མིང་ཙམ་ཡང་མ་བྱུང་ལ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་

ཀྱང་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གསུངས་པ་མ་མཐོང་བས། ལུགས་འདིས་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་བཞེད་མིན་འོག་ཏུ་དཔྱད་པར་བྱའོ། །
མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པར་རང་གི་
འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ། མངོན་སུམ་གྱི་

ཚད་མའི་མཚན་ཉིད།
གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་ཕལ་ཆེ་བས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་པ་
དགོས་པ་དང་། ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་རྟོག་བྲལ་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ཁུངས་ནི།
ཚིག་གསལ་དུ་དྲངས་པའི་མདོ་ལས། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་འདོད་དེ།
སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་ཞེས་པས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པས་མ་འཁྲུལ་བ་དང་། སྔོན་པོའ་སྙམ་དུ་མིན་ཞེས་པས་མིང་དོན་འབྲེལ་བར་འཛིན་པ་མེད་པར་བསྟན་པས། རྟོག་བྲལ་དུ་བསྟན་པར་འདོད་པ་ཡིན་ཞིང་།
དེ་འགོག་པ་ལ། ཚིག་གསལ་ལས། ༦༥ རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཉིད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

417

མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་། དེས་ཀྱང་འཇིག་རྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞེས་གསུངས། དོན་ནི། མངོན་སུམ་ཚད་མ་རྟོག་བྲལ་ཁོ་ན་ལ་འདོད་པ་མི་རུང་སྟེ། དེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇིག་
རྟེན་ན་བློ་དེས་ཡུལ་དེ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་བ་ན། དེ་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
མར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་རྟོག་བྲལ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲན་པ་བཅད་ཤེས་སོགས་མང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །
ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༦༥ མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་ལྡན་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལུང་ཡང་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་
ཉིད་བརྗོད་པའི་དོན་ཅན་གྱི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་
པ་ལྔ་པོ་རྣམས་བླུན་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས། མདོ་ལས། སྔོན་པོ་ཤེས་ཀྱི་སྔོན་པོའོ་སྙམ་དུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་གཞན་
དག་གིས་འཆད་ཚུལ་དེ་བཀག་པ་སྟེ།
འགོག་ཚུལ་ནི། ལུང་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཡིད་མངོན་སོགས་མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་མི་སྟོན་ཅིང་། དབང་ཤེས་ལྔ་པོ་ཁོ་ན་ལ་འདི་ཡིན་དང་། དེ་མིན་གྱི་རྟོག་དཔྱོད་མེད་པས། དེ་དག་རྟོག་པ་ལྟར་ཡུལ་གྱི་སྤུ་རིས་འབྱེད་མི་ནུས་པའི་བླུན་པར་སྟོན་པ་ཙམ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཏོ། །
དེས་ན་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བྲལ་དགོས་པ་ལུང་གི་དོན་མིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ལུང་ལས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༦༥ ལུང་ལས་ཀྱང་རྟོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

418

པ་དང་བྲལ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་པས་འདི་ནི་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་དབང་མངོན་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ལ་རྟོག་བཅས་མེད་ཀྱང་། ཡིད་མངོན་ལ་རྟོག་བཅས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། དབང་ཤེས་ཚད་མ་སོགས་ཀྱིས་དྲངས་

པའི་ཡུལ་ལྔ་སོ་སོར་འཛིན་པའི་དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་རྟོག་བཅས་
ཀྱི་ཡིད་མངོན་རྣམས་དང་། ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ལྟ་བུས་དྲངས་པའི་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྣང་བ་སོགས་དྲན་པའི་ཡིད་མངོན་ཚད་མ། ནང་གི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་ཅི་རིགས་མྱོང་བའི་རྣམ་ཅན་གྱི་ཚོར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་ཚད་མ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་དག་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ལ་རྟོག་བྲལ་
མི་དགོས་པའི་ཤེས་བྱེད་གོང་དུ་དྲངས་ཟིན་པ་དག་དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་

འཇོག་ཚུལ་བཅས་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། རང་རང་གི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་རང་རང་གིས་
མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་ཞིང་། དེ་དང་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིད་མངོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ།༽
གཉིས་པ་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཡིད་མངོན་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༥༦ དེའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་
ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་ནི་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པ་སྟེ། གང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

419

དང་པོར་སྐྱེས་པའོ། །གཉིས་པས་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོའི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་རྟོག་ཅིང་སྐྱེ་བ་ན། དེས་
ཀྱང་དོན་དེ་རྣམ་པར་ཤེས་སོ་ཞེས་ཉེ་བར་འདོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ནི་ཚད་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར། ལུགས་འདིས་མི་བཞེད་པར་བསྟན་ཏེ། དབང་མངོན་གྱིས་དྲངས་པའི་གཟུགས་སོགས་དོན་ལྔ་འཛིན་པའི་ཡིད་
མངོན་གང་ཡིན་རྟོག་བཅས་དྲན་ཤེས་སུ་བསྟན་པས། ཚད་མ་ནས་བཤད་པ་ལྟར་དབང་མངོན་འགགས་པའི་མཇུག་མཐར་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པའི་རྟོག་
བྲལ་གྱི་ཡིད་མངོན་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས་ཀྱང་། ༢༣༡ དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ཀྱི་དོན་དེ་དངོས་སུ་རིག་ལ། ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་

དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རིག་གི་དབང་ཤེས་བཞིན་དུ་དངོས་སུ་མི་རིག་པར་
གསུངས་ཤིང་། དྲན་པར་ཡང་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང་། སྟོང་ཐུན་ལས། ༤༠༧ དབང་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་རིག་པའི་ཡིད་ཤེས་རྣམས་དྲན་པ་ཡིན་པར་གསུངས་
སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའ་ཙམ་ལས་མི་སྡོད་པའི་དབང་ཤེས་དང་། ཡིད་ཤེས་གང་ཡང་གཏན་མི་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །དེའི་ཕྱིར་རྟོག་བཅས་ཀྱི་

ཡིད་མངོན་ཐམས་ཅད་ནི་ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
ཡིན་ལ། ལྷག་པར་དུ་བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༣༤ དེ་དག་ནི་དངོས་པོ་ལས་ཐ་དད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཞིང་ཚོར་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རྣམ་པ་མ་ཡིན་ལ། གཟུགས་དང་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དབང་པོའི་སྒོ་ནས་ཡོངས་སུ་གཅད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

420

པར་བྱ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པས་དུས་གསུམ་པོ་ནི་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས། ཚུར་མཐོང་གིས་དང་པོར་རྟོགས་སྐབས་དུས་ལྡན་བུམ་པ་སོགས་དང་སྦྱར་ནས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་དགོས་པ་ལས། དེ་དག་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་
མྱོང་བྱ་བདེ་སོགས་ཉམས་མྱོང་གིས་གཅོད་པ་ལྟ་བུར་དེ་དག་མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་མི་ནུས་ལ། དབང་པོའི་ཤེས་པས་གཟུགས་སྒྲ་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་ཚུལ་ཡང་མེད་པར་གསུངས་པས། ཚོར་བ་བདེ་བ་སོགས་ཀྱིས་རང་གི་མྱོང་བྱ་བདེ་
སོགས་ཉམས་མྱོང་གིས་གཅོད་ཚུལ་དེའང་མངོན་གྱུར་དུ་གཅོད་ཚུལ་ཡིན་པར་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་ཚུལ་གཉིས་ལས་སྐབས་འདིར་དུས་གསུམ་གཅོད་ཚུལ་ནི་དེ་གཉིས་གང་དུའང་མི་རིགས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༡ མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་བ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་གཅོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་ལ་སོགས་པ་ལྟར་ནང་དུ་ཉམས་མྱོང་གིས་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་གཉིས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་བསྟན་ཚོར་བ་དེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ།
རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་བདེ་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་མི་བསླུ་
བའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འདིར་བསྟན་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ལྟ་བུས་ཉམས་མྱོང་གིས་གཞལ་བའི་རང་གི་ཡུལ་བདེ་བ་དེ་འདིར་བསྟན་ཚོར་བ་བདེ་བའི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོར་འདོད་དགོས་
ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ཚོར་བ་དེས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་བས། དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་འཇོག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་ན་བཞི་བརྒྱ་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

421

འགྲེལ་ཚིག་འདིས་ཚོར་བ་འདི་དག་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་བསྟན་ཚུལ་ཅི་
ཡང་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་དེར་འཇོག་མི་རུང་སྟེ། མཉམ་གཞག་དོན་དམ་རྣམ་ཅན་གྱི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་ཀྱི་ཚོར་བ་རྣམས་དང་། དབང་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་
ཚོར་བས་བདེ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་འཇལ་བར་མི་རུང་བས། དེ་དག་འདིར་བསྟན་ཚོར་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་གི་དངོས་ཡུལ་དུ་དངོས་པོ་ཞིག་འཇོག་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། ༡༩༨ དེས་ན་འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་གཞག་གི་གཟིགས་ངོར་ཆོས་ཅན་འདུས་བྱས་སྣང་བར་འདོད་པའི་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༡༥༦ རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཉིས་
ཀྱིས་དོན་གཅིག་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་གིས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དངོས་སུ་
གཅོད་པར་བྱེད་དེ་གང་དང་པོར་སྐྱེ་བའོ། །གཉིས་པས་ནི་དངོས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༢ འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི། དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་

སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་གཅོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་འདིའི་ཚོར་བ་ནི། གཞི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་དབང་ཤེས་མ་ཡིན་
དགོས་པར་མ་ཟད། ལོག་ཤེས་དང་མེད་དགག་རྣམ་ཅན་གྱི་ཡིད་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་

བ་ཐམས་ཅད་མི་རུང་ཞིང་། རྗེས་དཔག་ཀྱང་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

422

ལས། ༢༢༨ མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཞན་དང་རྗེས་དཔག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་དང་། ཡིད་
ཤེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤོང་ངོ་། །ཞེས་ས་བཅད་གཉིས་མཛད་ནས་ཚོར་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་ལ་རྩོད་སྤོང་ནི། ཡིད་ཤེས་གཞན་གྱི་རྩོད་སྤང་གི་སྐབས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཕྱིར་འདིར་བསྟན་ཚོར་བ་ནི། རྗེས་དཔག་དང་། མེད་དགག་རྣམ་ཅན་གང་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་ཞེན་རིག་གི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་དག་ལ་བཞག་གོ །
ཚོར་བ་དེ་དག་གིས་ཉམས་མྱོང་གིས་གཅད་བྱ་བདེ་སོགས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་ལ།
ཚོར་བ་རང་ལ་འཇོག་པ་དང་། ཡང་ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་གི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལ་འཇོག་པ་སོགས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་། དེ་དག་གིས་ནི་སྐབས་འདིའི་ཊཱིཀ་ཆེན་
གྱི་དགོངས་པ་མ་ལོན་ཞིང་། ལུགས་འདིའི་སྤྱིར་ཐ་སྙད་འཇོག་ཚུལ་ཡང་ལེགས་པར་
མ་ཤར་བའི་སྐྱོན་དུ་མཐོང་སྟེ། སྐབས་འདིར་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༢ འོ་ན་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་སོགས་མངོན་གྱུར་དུ་གཅོད་ན་རང་རིག་ཏུ་མི་འགྱུར་རམ་སྙམ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ་བཀག་པའི་རང་རིག་ནི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཁ་ནང་ལྟ་ལ་རིག་བྱ་དང་རིག་བྱེད་ཐ་དད་པར་སྣང་བ་ནུབ་པའི་འཛིན་རྣམ་ཡན་གར་བ་ཡིན་ཞིང་། འདིར་ནི་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མདོ་སྡེར་གསུངས་ལ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྡུག་བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་
ངོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ན་ཕྱོགས་སྔ་མའི་རང་རིག་དང་མི་གཅིག་གོ །ཞེས་གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་འདོད་པའི་རང་རིག་དང་མི་མཚུངས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་སྣང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

423

བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་ལ།
དེའི་རྒྱུ་མཚན་དུའང་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ཁྱད་པར་ཅན་ཚོར་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་མདོ་སྡེར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལས་ཀྱང་བདེ་བ་དང་སྡུག་
བསྔལ་ཉམས་སུ་མྱོང་ངོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྲུབ་བྱེད་གཉིས་གསུངས་སོ། །དེ་གཉིས་རྒྱུ་མཚན་དུ་འགྲོ་ཚུལ་ནི། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡ་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་

སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་གང་ཞིག་ལ་དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་དང་། ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གནོད་པ་མེད་པ་ཞིག་ཡིན་ན། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་འཇོག་དགོས་པར་གོང་དུ་ཡང་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་པས། ཚོར་བ་དང་དེའི་མྱོང་བྱའི་བདེ་སྡུག་སོགས་མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་དུ་གསུང་རབ་ལས་གསུངས་ཤིང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ལའང་དེ་
ལྟར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གི་གནོད་པ་མི་འབབ་པས། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐ་དད་དུ་འཐད་དོ་ཞེས་པའོ། །
དེས་ན་འདིའི་ཚོར་བའི་མྱོང་བྱའི་བདེ་སྡུག་བཏང་སྙོམས་གསུམ་ཀ་འཇིག་རྟེན་
གྱི་ཐ་སྙད་དང་། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྡའི་དབང་གིས་བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་དང་། ངོ་བོ་ལྡན་
མིན་འདུ་བྱེད་དུ་འདོད་དོ། །
དེ་ཙམ་གྱིས་མ་ཚིམས་པར། ད་དུང་ཞིབ་དཔྱོད་ཀྱིས་འདིའོ་སྙམ་དུ་དེ་དག་གི་
མཚན་གཞི་རེ་གཟུང་རྒྱུ་ཡོང་བར་རེ་ན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པར་འདོད་པ་གཞན་
ཀུན་ལའང་མཚུངས་པས། དཔེར་ན། བུམ་པ་ཞིག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་པོར་འདོད་དགོས་ཤིང་འདོད་པའང་ཡིན་པས། དེའི་ཡང་མཚན་གཞི་ཚུགས་ཐུབ་པ་ཞིག་བཙལ་ནས་འཇོག་དགོས་ཀྱང་། དེ་འདྲའི་མཚན་གཞི་གང་ཡང་རྙེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཞིག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

424

པ་དངོས་པོར་འཇོག་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གང་ལའང་དེ་འདྲའི་མཚན་གཞི་འཛིན་རྒྱུ་ཡོད་མི་དགོས་པས་ཡིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆོས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་མིང་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་མཚན་གཞི་ཚུགས་ཐུབ་རེ་གཏན་ནས་གཟུང་རྒྱུ་མེད་པ་གཅིག་མཚུངས་ཡིན་ཀྱང་། འདི་བུམ་པ་ཡིན། དེ་ཀ་བ་རེད་ཅེས་སོགས་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་གོམས་ཆེ་བའི་དབང་གིས་
གཞན་རྣམས་ལ་དོགས་པ་མི་འབྱུང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ཞིབ་ཏུ་བརྟགས་ན། གང་ཟག་ལྷས་བྱིན་ལྟ་བུའང་ཐ་སྙད་ཀྱིས་བཞག་པ་ཙམ་དེ་ལས་མཚན་གཞི་གཞན་ཞིག་འཇོག་
རྒྱུ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེའི་ཕྱིར་གསུང་རབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་དང་། འཇིག་རྟེན་གྱི་བརྡ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པས་

མ་ཚིམས་པར། འདིར་ཚོར་བས་མྱོང་བྱའི་བདེ་སོགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གང་འཇོག་ལ་
ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ནས་སྣ་ཚོགས་འཇོག་མཁན་དག་གིས་ནི་དོན་དེ་དག་མ་དགོངས་པའམ་དགོངས་ཀྱང་དྲན་པས་མ་ཟིན་པར་ཟད་དོ། །
གཞན་ཡང་། དྲན་པ་བཅད་ཤེས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་
མར་བཞེད་དེ། དཔེར་ན། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ཀྱིས་དྲངས་པའི་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུ་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་སྔོན་པོ་
མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་སྔོན་པོ་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་ཏེ། སྔོན་པོ་རྟགས་ལ་མ་བལྟོས་པར་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༢ རྟགས་ལ་མི་བལྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཡང་ནུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

425

མངོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རྟགས་ལ་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་
རིག་པ་གང་ཡིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ནོ། །
རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་དེ་དག་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་
གྱི་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པ་ནི། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་ཞིག །ཐུན་མོང་མིན་པའི་
བདག་རྐྱེན་ཡིད་དབང་ཁོ་ན་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འོན་ཀྱང་ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་དྲན་པའི་བཅད་ཤེས་ལྟ་བུས་སྟོང་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་ཀྱང་རང་ཉིད་ལ་སྟོང་ཉིད་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་
ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། ཐབས་བྱུང་དེ་རྒྱུ་ལྐོག་གྱུར་པ། །དེ་འཆད་པ་ནི་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་བདེན་བཞི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུའི་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་རྣམས་དང་། དྲན་པ་
བཅད་ཤེས་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་བཞེད་པ་ནི་
ལུགས་འདིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །

༼མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་འཇོག་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །ཚད་མ་གཏན་ནས་མི་
སྲིད་པར་དམ་བཅས་པ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཚིག་ཐམས་ཅད་རྫུན་ཡིན་ནོ་ཞེས་
སྨྲས་པའི་ངག་དང་མཚུངས་པར་རང་ཚིག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དེ་ལྟར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

426

སྨྲས་པའི་ཚིག་དེ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་སྨྲ་བ་པོས་ཞེ་ནས་འདོད་པར་ཚིག་དེས་དོན་གྱིས་འཕངས་པ་བཞིན་དུ། འདིར་ཡང་ཚད་མ་གཏན་ནས་མེད་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་

ཚད་མས་ངེས་པའམ་ཐག་ཆོད་པར་དོན་གྱིས་སྨྲས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རང་ཉིད་
ཀྱིས་ཐག་ཆོད་ན། དེ་ལྟར་ཐག་ཆོད་པའི་བློ་དེ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་ཡིན་ན་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ་ལས། ༢༠༠ དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་ནི་ཚད་མ་ཉིད་དུ་བརྟགས་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མ་ཉིད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དངོས་སྨྲ་བས་དབང་ཤེས་ལྔ་ལྟ་བུ་རང་མཚན་ལ་ཚད་མར་ཁས་བླངས་པ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཚད་མར་ཐལ་ལོ་ཞེས་འཕངས་ནས་བཀག་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར།
ཡང་མཁས་གྲུབ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་གི་གསུང་ལས། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་མྱོང་བྱའི་བདེ་སོགས་ལ་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཀྱང་བཞག་པ་ནི། གོང་དུ་དྲངས་མ་ཐག་པའི་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༢ འདི་ཡང་ཡིད་ཤེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱི་དབང་ཤེས་ཀྱི་ཚོར་བ་གསུམ་གྱིས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡོངས་སུ་
གཅོད་དེ། ཞེས་སྐབས་འདིའི་ཚོར་བ་དབང་ཤེས་ཀྱི་འཁོར་གྱི་དེ་མི་འཇོག་པའི་རྒྱུ་
མཚན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་གཟུགས་སོགས་ལས་བདེ་སྡུག་སོགས་མི་གཅོད་པས་ཡིན་
པར་གསལ་བར་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལམ་སྙམ་མོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །འདིར་བསྟན་ཚོར་བ་རྟོག་བཅས་དྲན་པ་ལ་བྱས་ནས་དེའི་གཞལ་བྱ་བདེ་སྡུག་སོགས་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་ཚོར་བ་བདེ་སྡུག་སོགས་ལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

427

འཇོག་ཟེར་ན། འོ་ན་འདིར་བསྟན་ཚོར་བས་བདེ་སྡུག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་བཅད་ན་ཕྱོགས་སྔས་འདོད་པའི་རང་རིག་དང་མཚུངས་པར་འགྱུར་སྙམ་པའི་དོགས་པ་ཡོང་དོན་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། དབང་ཤེས་འཁོར་གྱི་བདེ་སོགས་རྟོག་བཅས་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་གཅོད་
ཚུལ་དང་། གྲུབ་མཐའ་འོག་མས་རང་རིག་གིས་རང་གི་མྱོང་བྱའི་ཤེས་པ་ཉམས་སུ་མྱོང་ཚུལ་བཤད་པ་གཉིས་མཚུངས་དོན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཊཱིཀ་ཆེན་དུ་དེ་
འདྲའི་དོགས་པ་སྤངས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བར་ཐལ། ཁྱོད་
སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་ཁྱོད་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་མ་ཁྱབ།
ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་
རྟགས་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་དེ་རྟོགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྒྱུད་
ནས་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་སྟོང་པ་ཉིད་དེ་གཙོ་བོར་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་

ཚད་མ་སྔ་མས་མྱོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །རྟགས་ལ་མ་བརྟེན་པར་དོན་དེ་རྟོགས་ན། དོན་དེ་རང་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་རྣམས་ཀྱིས་ཐོག་མར་རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་
སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ནུས་པ་དེ། མངོན་གྱུར་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༢ རྟགས་ལ་མི་བལྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཡང་ནུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

428

ཡོད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། རང་གིས་རང་ཉིད་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བར་ཐལ། རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་གིས་རང་ཉིད་གཞལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། རང་གིས་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བ་དང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་གཉིས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༣༧༠ དེ་ལྟར་སྟོབས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་
མཐའ་དག་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་ནི་མངོན་གྱུར་དུ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་
སུམ་ལ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བས་སྣང་ནས་མཁྱེན་དགོས་སོ། །ཞེས་སངས་རྒྱས་
ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཤེས་བྱ་གང་མཁྱེན་མངོན་གྱུར་དུ་མཁྱེན་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་ཞེས་མངོན་གྱུར་དུ་མཁྱེན་པར་གསུངས་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཤུགས་རྟོགས་མི་རུང་བར་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་ཡིན་ན། ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལས། ༦༥ གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་དེའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་

ཤེས་པ་དང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། རབ་རིབ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་དང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༣ ཡུལ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་དངོས་དང་ཡུལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

429

ཅན་ལ་བཏགས་ནས་འཇུག་པར་བཞེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་དེ་ཉིད་དང་། དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཕན་ཚུན་བལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་འཇོག་པ་ན། ཡུལ་དེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པས། དེ་ཡུལ་ཅན་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་མངོན་སུམ་མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་དེ་ཡུལ་དེ་ལ་མངོན་གྱུར་མིན་ཀྱང་། དེས་ཡུལ་དེ་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བས། མངོན་སུམ་བཏགས་པ་བར་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། ལུང་དེས་སྤྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་མིན་གྱི་དོན་བཤད་པ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དེའི་སྣང་ངོ་ན་
ཡུལ་དེ་ཉིད་ཡོད་ན་ནི། ཤེས་པ་དེས་དེ་འདྲའི་ཡུལ་གྱི་སྣང་བ་དེ་མངོན་སུམ་མམ་མངོན་གྱུར་དུ་དམིགས་དགོས་པས། ཤེས་པ་རང་ཉིད་རང་གི་སྣང་བ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ལ། དེའི་ཕྱིར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྔར་བཤད་

པ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་ཕན་ཚུན་ལ་ལྟོས་འཇོག་གི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བསྟན་ཏོ། །
ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟླ་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་སྣང་
བ་དེ་རབ་རིབ་ཀྱིས་བསླད་པའི་མིག་ཤེས་ལ་མངོན་སུམ་དང་། མིག་ཤེས་དེ་དེ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་རབ་རིབ་དང་བྲལ་བའི་མིག་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་མིན་ཏེ། སྣང་བ་དེ་མིག་ཤེས་སྔ་མ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ཞིང་། མིག་ཤེས་དེས་དེ་ལ་ངེས་པའང་འདྲེན་ནུས་ལ། ཕྱི་མ་ལ་ནི་གཏན་མི་སྣང་ཞིང་ངེས་པའང་འདྲེན་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་ཐོག་མར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

430

རྟགས་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་ང་ཡིས་མཐོང་སྙམ་དྲན་འགྱུར་ཏེ། །ཞེས་དང་། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༦༠ གང་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་མྱོང་བ་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས། དྲན་པ་ཡུལ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ལ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དྲན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པས། བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སྔོ་འཛིན་རང་གིས་རང་བཅད་པ་དང་། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་འཛིན་རྟོགས་པ་གསལ་བར་གསུངས་པ་མི་འཐད་
པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༦༣ དེ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྩྭ་དང་སོག་མའི་མེ་བཞིན་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་
བརྗོད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གཉིས་ཕན་ཚུན་ལྟོས་འཇོག་གི་མངོན་སུམ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་
ཙམ་ལས་ཤེས་པ་ལ་མངོན་སུམ་དངོས་མིན་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །སྐབས་འདིར་ཚིག་གསལ་ལས། གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་དྲངས་པ་འདིས་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྣང་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ལ།
འདི་དང་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༦༢ གཞན་ཡང་། མངོན་སུམ་གྱི་སྒྲ་ནི་ལྐོག་ཏུ་
མ་གྱུར་པའི་དོན་གྱི་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མངོན་
སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དོན་གཅིག་ཏུ་བསྟན་ཏེ། ཕྱི་མས་བསྟན་ཚུལ་གོ་སླ་ཞིང་། སྔ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

431

མས་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་དེ། དབང་ཤེས་དེས་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བས། དེ་རང་གི་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་དེ་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་བསྟན་པས། རྟགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་མངོན་གྱུར་དུ་འཇལ་ནུས་པ་གང་ཡིན་མངོན་སུམ་དང་མངོན་གྱུར་དུ་གོ་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཁོ་ན་རེ། དུས་ཀྱི་ཐུང་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཙམ་ལས་མི་སྡོད་པའི་ཤེས་པ་མི་
སྲིད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུན་བཅས་ཀྱི་ཤེས་པ་ཀུན་དུས་ཀྱི་ཐུང་

མཐའི་སྐད་ཅིག་མའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཤེས་པ་དུ་མ་ཚོགས་པ་ལས་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་ཚོགས་པར་གྱུར་པའི་སྐད་ཅིག་མ་རེ་རེ་ནས་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མར་གྱུར་པའི་ཤེས་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། དེ་གཉིས་སྤྱིར་

མི་མཚུངས་ཀྱང་། དེ་ལའང་རེ་ཞིག་འོ་ན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཚོགས་པ་ནང་གི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འབའ་ཞིག་གིས་ཤེས་སྒྲིབ་ཟད་པར་

སྤོང་ནུས་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལས། མར་མེའི་དཔེའི་ཚུལ་གྱིས་ནི། །ཟབ་མོའི་ཆོས་ཉིད་རྣམ་པ་བརྒྱད། །ཅེས་པའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་ལོ། །
ཡང་ཁོ་ན་རེ། བུམ་པ་འཛིན་པའི་གཙོ་བོ་རྟོག་པའི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་མངོན་གྱུར་
དུ་གཞལ་བས། ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འཇོག་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་པ་གང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

432

ཞིག །ཁྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་འཇོག་བྱེད་དེ་ལས་གཞན་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་མྱོང་བྱའི་བདེ་བ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་
སྟེ། རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཚད་མར་བཞག་པ་བཞིན།
རང་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་མངོན་གྱུར་དུ་གཞལ་བའི་གནད་ཀྱིས་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མར་
འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་ཡུལ་གང་རུང་ཞིག་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པས། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར།
དེ་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་ནའང་། མི་འཐད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་བློ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ༡༩ འདི་དག་གི་དམིགས་རྣམ་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་བཤད་པ་སྟེ། སྙིང་རྗེ་གཉིས་ནི་སེམས་ཅན་སྡུག་བསྔལ་དང་འབྲལ་འདོད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། སྐད་ཅིག་མ་དང་རང་བཞིན་མེད་
པ་གཉིས་རྣམ་པའི་ཡུལ་དུ་འདོད་ན། སྙིང་རྗེ་གཅིག་ལ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་མཐུན་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། གོང་དུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚོར་བ་ནི་བདེ་སོགས་ཅི་རིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པས། རང་གི་མྱོང་བྱ་བདེ་སོགས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་མིན་ཀྱང་རང་གི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཚོར་བ་གང་ཡིན་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་རྗེས་དཔག་མ་ཡིན་པ་
གང་ཞིག །རང་གི་མྱོང་བྱའི་བདེ་སོགས་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་དགོས་སོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

433

འོ་ན་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་གཞག་ཡེ་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཚོར་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་བཞག་པའི་ཚོར་བ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བདེ་བ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་མྱོང་བྱའི་བདེ་བ་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་། དེས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་རང་གི་མྱོང་བྱའི་བདེ་བ་རྟོགས་པར་ཐལ། རང་ཉིད་རྟོགས་པ་གང་ཞིག །རང་ཉིད་བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་རང་གི་མྱོང་བྱའི་བདེ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་འདིར་བསྟན་ཚོར་བའི་མྱོང་བྱའི་བདེ་སོགས་ཚོར་བ་རང་ཉིད་ལ་འདོད་པ་དག་གིས་འདི་ལ་ལན་གདབ་པར་དཀའོ། །
ཁ་ཅིག །བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་ཡིན་ན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་
གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དུ་ལྡན་ལའི་མེ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཙོ་སེམས་
ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ལྡན་ལའི་མེ་ལ་རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
གཞན་ཡང་། དེ་འདྲའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་སོགས་རྟོག་པ་ལོག་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བ་རྣམས་ཀྱང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁོ་ན་རེ། དེ་ལྟར་ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་ཆོས་
ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་དབུ་མའི་སྤྱི་དོན་དུ། རང་ལུགས་ནི། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་
གང་ཡང་མ་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

434

འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཚོར་བ་ལ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིད་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཚོར་བའི་ངོ་བོ་ངོས་བཟུང་བ་ཡིན་པར། སྐབས་དེར་ཁ་ཅིག་འགོག་སྟངས་སོགས་
ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། རྟོག་པ་ལ་ཡིད་ཤེས་ཡིན་དགོས་པས། རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་ཤེས་ཞེས་པ་དེ་རྟོག་པར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་ཞེས་པ་ཡིན་ནམ་གང་ལྟར་འདིར་ཡི་གེ་དག་མིན་དཔྱད་གཞིར་འདུག་གོ །
ཁ་ཅིག །རྟོག་པའི་ངོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡིད་མངོན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་

གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་པ་ཞིག་མེད་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མར་མི་འགྱུར་བས། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་སོགས་ཡིད་མངོན་མ་ཡིན་
གསུངས། འོ་ན་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་གྱུར་

པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། སྒྲ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་
ཅན། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གང་
ཞིག །རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ། རང་རིག་མངོན་སུམ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༡ མངོན་སུམ་
གྱི་ཚད་མ་བཞི་ལས་མང་བ་འདིར་ཡང་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དང་། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མར་གཞག་ཏུ་མི་རུང་བས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དུ་བཞག་སྟེ། ཞེས་འདིར་བསྟན་ཚོར་བ་དེ་མངོན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

435

སུམ་ཚད་མ་ཡིན་ཞིང་། མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་གཞན་གསུམ་གང་དུའང་མི་འཐད་
པས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལས་འོས་མེད་པར་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་
ཕྱིར།
དེས་ན་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གི་ཁྱད་པར་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་

དུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དང་། དེ་འདྲའི་ལྐོག་གྱུར་ཡོད་མེད་ཀྱིས་མིན་པར། རང་གི་གཞལ་བྱའི་གཙོ་བོ་དེ་ཉིད་འཇལ་ཚུལ་གྱིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ཡུལ་
གྱི་གཙོ་བོ་དེ་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སམ། རྟགས་ལ་དངོས་སུ་མ་བརྟེན་པར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། དེ་ཚད་མ་རང་ཉིད་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་སམ། དངོས་སུ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གི་འཇོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།༽གཉིས་པ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་གི་འཇོག་ཚུལ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་དང་། སྐབས་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ། དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་དགོས་པར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས་གསུངས་ཚུལ་གོང་དུ་བཀོད་ཟིན་ཅིང་། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང་། ༦༥ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་མི་འཁྲུལ་ཞིང་བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

436

འོ་ན་རྟགས་ཡང་དག་རྣམས་རང་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་དང་། རྟགས་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐབས་ཀྱི་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐག་གཅོད་
བྱེད་ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དངོས་གང་ཇི་ལྟ་བུར་གྱུར་པ། །དེ་འདྲ་དེ་ནི་རྟགས་སེམས་ཀྱི། །རྒྱུ་ཡིན་དེ་ལས་དེ་ལྟ་ཡི། །དངོས་ལ་དེས་བསྐྱེད་རྟགས་ཅན་བློ། །དེ་ལྟར་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་བློ། །རྒྱུད་པ་ཡིས་ནི་དངོས་པོ་ལ། །འབྲེལ་ཕྱིར་དེར་སྣང་བ་ཡི་ནི། །སྟོང་ཡང་བསླུ་བྱེད་ཉིད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གང་ཟག་གང་གིས་དེ་འདྲའི་ཐག་གཅོད་ནུས་པ་ལ་གང་ཟག་དེ་ལ་ཆ་རྐྱེན་གཉིས་ཚང་དགོས་ཏེ། དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་དཔོག་པ་ལྟ་བུར་མཚོན་ན། དུ་བ་ནི་ནམ་ཡང་རང་རྒྱུ་མེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་མེའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་མེ་དུའི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་། ཕྱོགས་དེར་དུ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་གཉིས་ཚང་ན། ཚད་མ་དེ་གཉིས་ཀྱི་
ལག་རྗེས་ལས་དེར་མེ་ཡོད་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐག་གཅོད་ནུས་ཤིང་། དེ་ལྟར་ཐག་བཅད་ནས་འཛིན་པའི་བློ་དེ་ཉིད་ལ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དང་། དེ་ལ་སྐབས་ཀྱི་ལྐོག་
གྱུར་གྱི་དོན་དེ་ཇི་བཞིན་མི་སྣང་ནའང་། དོན་དེ་ལ་མི་བསླུ་བར་གསུངས་སོ། །
དེ་བཞིན་དུ་བྱས་པས་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལའང་རྟགས་སུ་འགྲོ་རྒྱུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། བྱས་པ་ཡིན་ཕྱིན་རང་གྲུབ་ཙམ་ནས་རང་ཆས་སུ་མི་རྟག་
པར་གྲུབ་དགོས་པའི་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་བཅས་ཚད་མས་ངེས་པའམ་དེ་ལ་གོ་བ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཆགས་དགོས་ལ། དེ་འདྲའི་ཚད་མའམ་གོ་བ་ཆགས་པའི་བློ་དེ་དག་ལ་རྟགས་འཛིན་སེམས་ཞེས་བྱ་ལ། དེ་ནི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་ཅན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

437

རྗེས་དཔག་དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་གསུངས་སོ། །
སྐབས་ཀྱི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཐག་གཅོད་མ་ནོར་བར་བྱེད་ནུས་
པའི་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་མཚན་ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཅེས་བྱ་ལ། དེ་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་དབང་གིས་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་ཚད་མའི་གཞུང་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་སྐབས་འདིར་ཡང་འདྲའོ། །
ཚད་མའི་གཞུང་ལས་བྱས་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟ་བུ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རི་
བོང་ཅན་ལ་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འཇོག་པ་བཞིན་སྐབས་འདིར་ཡང་འདྲའམ་ཞེ་ན། ལུགས་འདིར་རྟགས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་སོགས་གང་ཡིན་མིང་བརྡས་ཕར་བཞག་ཙམ་ལས། ཡུལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྲིད་པས། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་མི་བཞེད་ལ། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
གི་མིང་ཙམ་ཡང་མ་བཤད་པས། དེ་ཡང་ལུགས་འདིར་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་བ་ཡོད་ཀྱང་། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་རིགས་པ་ཞེས་པ་ནི། དངོས་པོ་རང་གི་ངོ་བོའི་
གནས་སྟངས་ཀྱིས། གཞི་བྱེ་བྲག་པ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་གང་ཞིག་ཡོད་མེད་དང་། ཡིན་
མིན་གྱི་ཚད་འཇལ་བའི་རིགས་པ། དཔེར་ན། རང་གི་ངོ་བོ་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་བྱས་

པ་ཞིག་ཡིན་ན། མཐའ་གཅིག་ཏུ་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ནས་འཇིག་པའི་ངང་ཚུལ་ཅན་ཡིན་དགོས་པ་དངོས་པོའི་གནས་ཚུལ་ཡིན་པའི་གནད་ཀྱིས། བྱས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་
ནས་སྒྲ་ལ་སོགས་པ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ལ་གོ་བ་ལས། ཡུལ་རང་ངོས་ནས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

438

གྲུབ་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་གཞན་ཞིག་དཔོག་པར་གོ་མི་དགོས་ཤིང་། ཚད་མའི་
གཞུང་དག་ཏུའང་དེ་འདྲ་གསུངས་པ་མི་སྣང་བས། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཞུགས་ཀྱི་

རྟགས་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གཉིས་ཀ་རང་ལུགས་ལ་ཁས་ལེན་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་
པར་སེམས་སོ། །
ཚད་མའི་གཞུང་ལས་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་རྟགས་ལས་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་སྒྲས་བརྗོད་རུང་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་ལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དངོས་དེས་མེད་བརྡ་ཅན། །སྒྲ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །རུང་བ་དོན་རྣམས་ཉིད་ཡིན་ཏེ། །འདོད་ལ་
གེགས་བྱེད་མེད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྗོད་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་གང་ཡིན་འདོད་
པས་འཇུག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པས། མིང་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ཀྱང་དེ་ཉིད་དོན་གང་ལའང་སྦྱར་དུ་མི་རུང་བ་མི་སྲིད་དེ། མིང་དེ་དོན་གང་ལ་སྦྱོར་མི་སྦྱོར་འདོད་པ་ཙམ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། འདོད་པ་ནི་དོན་གང་ལའང་འཇུག་ཏུ་རུང་བའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་དང་། དེ་ལྟར་བརྗོད་པ་ནི་རྣམ་རྟོག་འབའ་ཞིག་གི་དབང་གིས་ཡིན་པ་ལས། རི་བོང་ཅན་རང་གི་ངོས་ནས་དེ་ལྟར་བརྗོད་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས། རྟགས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་རི་བོང་ཅན་ལ་ཟླ་བ་ཞེས་སྒྲས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་དེ་བརྡ་ཙམ་གྲགས་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པ་

ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་གསུངས་པ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་ལུགས་འདི་ལ་ནི་རྟགས་ཡང་དག་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་གང་ཡིན་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་གཞུང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

439

ནས་གསུངས་པ་ལྟར་གྱི་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན།
སྒྲ་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་ལྟ་བུའང་མིང་དང་བརྡ་རྣམ་རྟོག་སོགས་ཀྱིས་ཕར་བཅོས་པ་ཙམ་

ལས་དོན་སྒྲ་དང་། མི་རྟག་པ་གང་གི་ངོས་ནས་ཀྱང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ལྟ་བུའང་གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པས། གྲགས་རྟགས་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གཉིས་ཀ་བཞེད་མོད། གྲགས་རྟགས་ཡང་དག་དང་སྤྱིར་རྟགས་ཡང་དག་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ལ། གྲགས་པའི་རྗེས་
དཔག་དང་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལའང་ཁྱབ་ཆེ་ཆུང་སོགས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཀྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ལས་ལོགས་སུ་གྲགས་རྟགས་
ཡང་དག་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལས་ལོགས་སུ་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་མ་གསུངས་པ་ཙམ་ཡིན་ནོ། །

༼སྐབས་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་སྐབས་དོན་རྗེས་དཔག་གི་ངོ་བོ་དབྱེ་བ་སོགས་བཤད་པ་ནི། རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་སུ་སྐྱེས་ཤིང་། རང་ལ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་གཞལ་བྱ་ལ་མི་བསླུ་བའི་རིག་པ་དེ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་ན་གསུམ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༥༩ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་པས་གཙོ་བོར་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་།
དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ངོ་། །ཞེས་པས་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་དང་།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

440

འདྲ་བ་ལས་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེར་འཇལ་ལོ། །ཞེས་པས་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་དང་། དཔེར་ན་བ་མེན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་
བུའོ། །ཞེས་པས་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་གཞི་བསྟན་ཏོ། །
རྗེས་དཔག་ལ་གསུམ་དུ་ཕྱེ་བའི་དེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་ལྟར། གཞལ་བྱ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར། སྤྱིར་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་ཡུལ་དུས་སོགས་
ཀྱིས་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་ཞིང་། གང་ཟག་གང་ལ་དེ་ལྟར་སོང་བའི་ཚེ་ན་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་དོན་དེ་དཔོག་པའི་རྗེས་
དཔག་དང་གསུམ་ལ་རིམ་བཞིན་འཇོག་པར་མངོན་པས། མངོན་གྱུར་རྣམས་ནམ་ཡང་རྟགས་ལས་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་དམ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་སོགས་ཀྱི་

ཆེད་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་དེ། རྗེས་དཔག་གཞན་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་
སྨོས་པ་ཙམ་ལས་དོན་དུ་དེ་རྗེས་དཔག་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུའོ། །
དེ་ལ་སྤྱིར་མངོན་ལྐོག་གི་ཁྱད་པར་ནི། ཚུར་མཐོང་དག་གིས་ཐོག་མར་རྟོགས་
པའི་ཚེ་རྟགས་ལ་ལྟོས་དགོས་མིན་གྱིས་འཇོག་པར་གསུངས་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་
ལས། ༤༢ རྟགས་ལ་མི་བལྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཡང་ནུས་པས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ། རྟགས་ལ་མི་བལྟོས་པར་རྟོགས་པར་ནུས་པས་མངོན་གྱུར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་དང་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

441

ཡུལ་ལ་ཚིག །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ལ་ཤིན་ལྐོག་
དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ལས་དཔོག་དགོས་ཤིང་། དེ་ཙམ་ལས་དཔོག་ནུས་པ་
ལ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དུ་འཇོག་པ་ནི་དབུ་སེམས་སོགས་ཀུན་མཐུན་པར་གསུངས་སོ། །
དེ་ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རིག་ཅིང་ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ལུང་ངོ་། །ཞེས་པས་དཔྱད་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་དཔོག་པའི་རྗེས་
དཔག་བསྟན་ཏེ། དབང་པོ་ལས་འདས་པའི་ཡུལ་ཞེས་པས་གཞལ་བྱ་ཤིན་ལྐོག་དང་། ཡིད་ཆེས་པར་གྱུར་པ་ཞེས་པས་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
དཔག་བསྟན་ལ། ཚིག་གང་ཡིན་པ་ཞེས་པས་ལུང་ཚད་མ་བསྟན་པར་གསུངས་སོ། །ལུང་ཚད་མ་ནི་མདོ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ལྟ་བུ་དང་། ལུང་གི་ཚད་མ་ནི་དཔྱད་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལས་སྐྱེས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྟེ། རྒྱུའི་མིང་གིས་འབྲས་བུ་ལ་བཏགས་པའོ། །སྦྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་
ཀྱི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསླུ་བ་ཡིན་ཏེ། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་

པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བདེན་བཞི་བསྟན་པའི་གསུང་བཞིན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ལ། དེ་འདྲའི་རྟགས་དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་རྒོལ་བ་ལ་དེའི་སྔོན་དུ་ལུང་དེ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པར་

རྟོགས་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་ནི། ལུང་དོན་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་རིམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

442

བཞིན་མངོན་སུམ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་པ་མེད་པ་དང་།
གཞལ་བྱ་ཤིན་ལྐོག་བསྟན་པའི་ཆ་ལའང་རང་ཚིག་སྔ་ཕྱི་དང་ཁས་བླངས་དངོས་ཤུགས་འགལ་བས་གནོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་པས། ལུང་གི་བརྗོད་བྱ་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན། གསུང་
རབ་ཀྱི་གཙོ་བོའི་དོན་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་རྒྱུ་འབྲས་བདེན་བཞི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་སོ། །
དེས་ན་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་ལས་ངེས་ལེགས་ཚད་མས་གྲུབ་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །འོ་ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བདེན་བཞི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་དགོས་པ་དང་། བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་གྱི་གནད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ན།
ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་སྐྱེ་
ནུས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། དཔེར་ན། མི་གཞན་ཞིག་གིས་རང་ཉིད་ལ་ཆེས་ཡ་མཚན་པའི་དོན་ཞིག་བཤད་ན། དེས་སྨྲས་པའི་ངག་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་རང་ཉིད་བསམ་པ་ཐག་པ་ནས་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བ་ལ། མི་དེས་ནམ་རྒྱུན་བཤད་པའི་ངག་ལ་རང་གིས་བདེན་རྫུན་གྱི་ཁྱད་པར་དཔོག་ནུས་པ་རྣམས་བདེན་པའི་དོན་ཅན་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་བ་དང་། གནས་སྐབས་དེ་ལའང་མི་དེས་རྫུན་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་མེད་པ། སྐབས་དེའི་ངག་ལ་ཡང་སྔ་ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྐྱོན་མེད་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

443

བཅས་མཐོང་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་ཞིབ་ཏུ་བསམས་ན་དོགས་པ་སྐྱེ་ཡོང་བ་ལས་
ཞེ་ཐག་པ་ནས་ཡིད་ཆེས་མི་སྐྱེ་བ་ལྟར། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་ལས་

བསྟན་པའི་དོན་མངོན་སུམ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་ཡིན་
མིན་དང་ཡོད་མེད་དཔོག་ནུས་པའི་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཚད་མས་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། ཤིན་ལྐོག་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ལའང་རང་ཚིག་སྔ་ཕྱིའི་འགལ་འདུ་སོགས་མེད་པར་མཐོང་ན། སྐབས་དེར་རང་གིས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་

རིགས་པས་དཔོག་མི་ནུས་པའི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གྱི་དོན་གསུང་རབ་ནས་འབྱུང་བ་
རྣམས་ལའང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལས་ལྡོག་ན་སྟོན་པས་
གསུངས་པའི་གཞལ་བྱའི་གནས་དེ་དག་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་པ་ན། རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཐེ་ཚོམ་ཅན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
དེས་ན་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་ཚད་མ་སྐྱེ་བ་ལ་བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་ཐབས་དང་བཅས་པ་ལེགས་པར་གྲུབ་དགོས་ཏེ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་
བྱའི་སྙིང་པོ་དང་གཙོ་བོ། དོན་གྱི་འགངས་ཆེས་ཆེ་བ་ནི་གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་
པས་བསྡུས་པའི་བདེན་བཞིའི་རྣམ་གཞག་འདི་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པའང་ཡོད་དེ། སྟོན་པ་མཆོག་གིས་དང་པོར་ཐུགས་བསྐྱེད། བར་དུ་ཚོགས་བསགས། ཐ་མར་སངས་རྒྱས་པ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་འཇིག་རྟེན་འདིར་བྱོན་པ་སོགས་ཀྱི་

དགོས་དོན་གཙོ་བོ་ནི། གདུལ་བྱ་དག་ལ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་སྟོན་པ་ཁོ་ནའི་ཆེད་ཡིན་དགོས་པས། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ལ་འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་གི་ཀུན་བྱང་
རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་རིམ་པ་གཉིས་གསུངས་པ་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་བརྒོལ་དུ་ཡོད་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

444

ན། སྡུག་བསྔལ་གཏན་ཟད་དུ་བྱེད་པའི་ཐར་ལམ་ཡེ་མེད་དུ་སོང་བ་ཡིན་པས། སངས་རྒྱས་འཇིག་རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་དགོས་པ་ཡོངས་སུ་སྟོར་བར་མ་ཟད། སྟོན་པ་གང་ཉིད་བསམ་པ་ཕུན་ཚོགས་བརྩེ་བ་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་། སྟོན་པ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་སོགས་ལས་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་
མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ལ་བསླུ་བ་མེད་པའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་འཁྲུངས་ཚུལ་དང་། འགྲོ་བ་གཞན་དག་ཀྱང་ལམ་དེ་ཉིད་ནས་རིམ་གྱིས་ཞི་བ་ཐར་པ་ཆེན་པོར་དཀྲི་བར་མཛད་ཚུལ་སོགས་ནང་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྙིང་དོན་ཐམས་ཅད་རྫུན་ལས་ཀྱང་རྫུན་ཆེན་དུ་འགྱུར་
བ་ཡིན་ཞིང་། དེ་ལས་ལྡོག་སྟེ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་རང་དབང་གི་སྒོ་ནས་གསུངས་པའི་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གྲུབ་ཚུལ་ཞིག་
འཇོག་ནུས་ན། གསུང་རབ་ཀྱི་བརྗོད་དོན་གཞན་ཁག་གཅིག་ལ་རིགས་པ་ཡང་དག་
དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་གནོད་པ་བབས་ཀྱང་འཚང་དུ་མི་ཆེ་སྟེ། སངས་རྒྱས་འཇིག་
རྟེན་དུ་བྱོན་པའི་དགོས་དོན་སྙིང་པོ་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་གདུལ་བྱའི་ཁམས་དང་བསམ་པའི་དབང་གིས་གཞན་དང་གཞན་དུ་གསུངས་པར་རིགས་པས་ལེགས་པར་དཔོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ཅན་གྱི་གདུལ་

བྱར་མི་བསླུ་བར་བསྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ལེགས་པར་གྲུབ་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་
ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ལྐོག་འཇལ་བའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ན། དེ་མ་ཐག་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་རྟོགས་ནུས་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དང་། གཙོ་ཆེ་བ་དག་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ལ་ངེས་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

445

ལེགས་པར་མ་རྙེད་ན། གསུང་རབ་བྱེ་བྲག་པ་བེའུ་བུམ་ཆུང་ངུ་ཞིག་དཔྱད་པ་
གསུམ་གྱིས་གནོད་མེད་དུ་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
ཕྱོགས་ཁྱབ་གྲུབ་པར་འཇོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫུན་རྐྱལ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཐེངས་རེ་གཉིས་ཙམ་བདེན་པར་མི་སྨྲ་མཁན་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པས། གང་ཟག་དེས་སྨྲས་པའི་ཚིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་མི་བསླུ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པ་ཙམ་གྱིས་སྨྲ་བ་པོ་དེ་
ལ་ཡིད་ཆེས་བྱེད་པར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་ཚུལ་ནི་རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བའི་གསུང་
རབ་ནས་འབྱུང་བའི་སྐབས་ཀྱི་དོན་དེ་ལ་སྙིང་ནས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསམ་པ་ལྡོག་ཏུ་
མེད་པར་ངང་གིས་སྐྱེས་པ་དེ་ཙམ་ལ་འཇོག་དགོས་པས་སོ། །
དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་བཞི་པ་ལས། ཡོངས་བརྟགས་ཡོངས་སུ་ལེན་པའི་ཕྱིར། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ཚིག །ཚད་མ་ཉིད་དུ་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ནི་ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་གྱི། ལུང་གི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་དག་པའི་སྐབས་མིན་པས། དེའི་སྐབས་སུ་དཔྱད་བྱ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་མི་རིགས་པར་
གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལུང་དོན་ལ་དཔྱད་པས་དག་པ་ལ་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་ཚད་མས་ལེགས་པར་ངེས་དགོས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ཀྱང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་མངོན་ལྐོག་འདྲེས་
པའམ་མངོན་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་དེ་ལ་ལྐོག་གྱུར་དུ་སོང་བའི་དོན་རྟགས་ལས་དཔོག་པ་ལ་བྱ་དགོས་པ་ལས། དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་དེ་རང་གི་རྟེན་རྟགས་ཡང་དག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

446

ལ་མ་བརྟེན་པར་མི་རུང་སྟེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༦༥ ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་ཅན་རྟགས་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤེས་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་གྱི་རྗེས་དཔག་ལ་ཚིག་གསལ་ལས། འདྲ་བ་ལས་ཉམས་
སུ་མྱོང་བའི་དོན་རྟོགས་པ་ནི་ཉེར་འཇལ་ལོ། །དཔེར་ན། བ་མེན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་དཔེར་བརྗོད་མཛད་པས། དཔེ་ལས་དོན་དཔོག་པ་ཙམ་མིན་པར། བ་མེན་ནི་བ་ལང་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་དང་། མྱུ་གུ་བདེན་པར་མེད་པ་མེ་ལོང་ནང་གི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་དང་འདྲའོ་སྙམ་པ་ལྟ་བུ་རྗེས་དཔག་རང་
གི་འཛིན་སྟངས་ལ་དོན་དེ་དཔེ་དེ་དང་འདྲའོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པ་ཞིག་དགོས་ལ། འདི་རྟགས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེ་བའི་སྦྱོར་བ་ནི། རྗེས་དཔག་གཞན་གྱི་རྟེན་རྟགས་སྦྱོར་
དང་མི་འདྲ་བའི་ཟུར་པ་ཞིག་བཀོད་རྒྱུ་མེད་ཀྱང་། འདིའི་འཛིན་སྟངས་ལ་འདྲ་ཆོས་ཞིག་ངེས་པར་བཞག་དགོས་པས། རྗེས་དཔག་གཞན་དང་མི་མཚུངས་སོ། ཞེས་བཤད་པའང་ཡོད་དོ། །

༼རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་སྐོར་སོགས་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཁྱོད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་
ཕྱིར། འདོད་ན། མི་ཐ་མལ་པས་འདོད་པའི་ལྷའི་སྣོད་བཅུད་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་

དཔོག་པ་མེད་པར་ཐལ་ཏེ། ཁྱེད་ཤིན་ལྐོག་མིན་ན་ཁྱེད་དངོས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱར་བཟུང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

447

བའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། ངེད་ཅག་ཐ་མལ་པས་འདོད་པའི་ལྷ་སོགས་རྟོགས་ཐབས་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་བ་དང་། འདོད་པའི་ལྷ་ཆོས་ཅན། མི་ཐ་མལ་པས་ཁྱོད་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ལས་རྟོགས་སྲིད་པར་

ཐལ། མི་ཐ་མལ་པ་ལ་ཁྱོད་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་དང་པོ་ལས། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་རྣམས་ལ། །ཚད་མ་ཡོད་པ་སྲིད་མ་ཡིན། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་
ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༣༡༩ ལྷ་དང་ཚངས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱེད་ལ་རྒྱལ་དཔོག་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་སྲིད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་ལྷ་དང་ཚངས་པ་སོགས་རྒྱལ་དཔོག་པ་ལ་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་ཞེས་པ་ལས་སྤྱིར་དེ་དག་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པའི་དོན་དུའང་མི་རུང་སྟེ། དེ་དག་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚངས་པའི་འཁོར་གྱི་སོ་སྐྱེས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་
ཕྱིར་སོགས་ཟེར་ན། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་རང་ཉིད་རྒོལ་བ་གང་གི་ངོར་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་རྒོལ་བ་དེའི་ངོར་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་དགོས་པ་ལས། སྤྱིར་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་མི་དགོས་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་

ལ་རང་གི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྤྱིར་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་ལན་
འདེབས་ཟེར་བ་ཡོད་མོད།
འོན་ཀྱང་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་ལས། དབང་རྣོན་དད་པ་སྐྱེ་བ་རྒྱུ་མཚན་ལ་ལྟོས་པས། གནོད་པ་མ་མཐོང་བ་རྒྱུ་མཚན་ཡིན་གྱི། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་ཙམ་རྒྱུ་
མཚན་དུ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། དབང་རྣོན་ལུང་དོན་ལ་དཔྱད་པས་དག་ནས་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

448

གྱུར་ལ་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། སྐབས་འདིར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་རྟགས་ལས་ཉན་ཐོས་
ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདི་རང་གི་བསྟན་དོན་
ལ་མི་བསླུ་བར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་གསུངས་པས། སྔར་གྱི་རྟགས་དེ་
ཡང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་སྐབས་མེད་པར་སེམས་སོ། །
གཞན་ཡང་སྦྱིན་པའི་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ལུང་

ཆོས་ཅན། ཞེས་སོགས་གོང་དུ་བཀོད་པའི་རྟགས་སྦྱོར་དེ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་

དག་གི་སྦྱོར་བ་ཡིན་ན། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་དེ་ཤིན་ལྐོག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དགེ་བའི་ལས་ལས་རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་བདེ་བ་འབྱུང་
བ་དེ་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་། སྡུག་བསྔལ་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་སོགས་ཀྱང་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་ཤིན་ལྐོག་མིན་པར་ཐལ། ལོངས་སྤྱོད་རང་རྒྱུ་སྦྱིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཤིན་ལྐོག་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་

ཡིད་དུ་འོང་མི་འོང་རྣམས་རང་རྒྱུ་དགེ་སྡིག་གི་ལས་ལས་བྱུང་བ་ཤིན་ལྐོག་མིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། འབྲས་བུ་སྣ་ཚོགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར། །ལས་རྣམས་ནུས་པ་ཐ་དད་དུ། །རྗེས་དཔོག་དེ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། །ཉོན་མོངས་དངོས་
གཅིག་གིས་མི་འཛད། །ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐལ་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༣༥༨
སྐྱེས་བུའི་ལས་རྣམས་ནུས་པ་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅན་དུ་རྗེས་སུ་དཔོག་ནུས་ཏེ། ལས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིད་དུ་འོང་བ་དང་མི་འོང་བ་སྣ་ཚོགས་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

449

གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་དེ་ཤིན་ལྐོག་མིན་པར་ཐལ། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་བ་ལས་བདེ་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དེ་ཤིན་ལྐོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ལས་མིའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཕུང་པོ་འབྱུང་བ་དེ་ཤིན་ལྐོག་
མིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་

གཉིས་རྒྱུ་དང་། འཕངས་པའི་ཡན་ལག་དང་། གྲུབ་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་འབྲས་བུར་གནས་པའང་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན།
མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལས། ༤༧༠ ལས་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བ་དེ་ཉིད་གནས་དང་། དངོས་པོ་དང་། རྒྱུ་དང་། རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང་། རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་ནི་བསམ་གྱིས་མི་
ཁྱབ་བོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཀུན་བཏུས་དར་ཊཱིཀ་ལས། ༢༥༣ དེ་ལྟར་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་
སྣ་ཚོགས་གྲུབ་པ་རྣམས་འགྲུབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུའི་ལས་ཚེ་སྔ་མ་ལ་གནས་གང་དུ་བྱས་པ་དང་། སེམས་ཅན་དང་སེམས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་བྱས་པ་དང་། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་ཅི་འདྲ་བས་བྱས་པ་དང་། རྣམ་སྨིན་གང་ལ་བརྟེན་ནས་
བྱས་པ་སོགས་རིགས་པ་ཙམ་གྱིས་བསམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་ཏུ་
གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་ལྟ་བུ་ལས་འབྲས་བུ་
རྣམ་སྨིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཇི་ལྟར་འབྱུང་བ་དང་། འབྲས་བུ་རྣམ་སྨིན་གྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་
བ་དག་གི་རྒྱུ་ལས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་ནི་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་ཀྱང་། སྦྱིན་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་འབྱུང་བ་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་བསྲུངས་བ་

ལས་ལྷར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ནི་ཤིན་ལྐོག་མིན་པར་མངོན་ནོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

450

གཞན་ཡང་། མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟོགས་པ་ལ་སྔོན་དུ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སོགས་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་ཁྱོད་ཐོག་མར་རྟོགས་དུས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་

ལས་རྟོགས་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་རྟོགས་ན། བདེན་བཞིའི་གནས་
ལུགས་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་དག་གིས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཚད་མ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན། གཞུང་ཁ་ཅིག་ལས་མིག་
དབང་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་གསུངས་པ་ནི་དེ་གང་ཟག་ཁ་ཅིག་ལ་ཤིན་ལྐོག་ཏུ་སོང་བ་ཡོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ཤིན་ལྐོག་མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཕྱིར་དབང་རྣམས་ལ། །གལ་ཏེ་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་ན། །དེ་ལུས་སྣང་འགྱུར་རིགས་རྣམས་ནི། །མ་ཡིན་ཡན་གར་མཐོང་མིན་ཕྱིར། །ཞེས་དང་། དེའི་ཐད་
ཀྱི་ལྷ་དབང་བློའི་འགྲེལ་པ་ལས། ༡༨༥དེ་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་དབང་པོ་དག་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་རང་བཞིན་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུ་རོལ་མཐོང་བས་རང་གི་ངོ་བོ་
རིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་འབྲས་བུ་འགའ་ཞིག་གི་
ཚེ་ཡུལ་ཡོད་པ་དག་ལའང་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པ་ཡང་མཐོང་བ་དེ་ནི་རྒྱུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་བརྗོད་པའི་གཟུགས་ཅི་ཡང་རུང་བ་དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་གདགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། རྣམ་བཤད་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༣༩ མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

451

ད་ལྟ་འབྲས་བུ་རྣམ་ཤེས་ལྡོག་པའི་རྟགས་ལས་གྲུབ་ལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ལྟ་བ་པོ་ཡོད་ན། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྣང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
ཞེས་དང་། མཛོད་རང་འགྲེལ་གནས་དགུ་པ་ལས་ཀྱང་། ༢༩༡ མིག་གི་དབང་པོ་སོགས་རྒྱུ་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་ཀྱི་འབྲས་རྟགས་ལས་དཔོག་ཚུལ་གསལ་བར་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །
འབྲས་རྟགས་དེ་ནི། མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དམིགས་རྐྱེན་དང་དེ་མ་ཐག་རྐྱེན་གཉིས་ལས་གཞན་པའི་རྒྱུ་ཁྱད་པར་བ་ཞིག་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཚང་ནའང་མི་སྐྱེ་
བ་སྲིད། རེས་འགའ་སྐྱེ་བའི་ཡང་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སོགས་མ་བསྟན་པར་ཚུལ་ཁྲིམས་

བསྲུངས་པ་ལས་ལྷར་སྐྱེ་བ་ཙམ་གསུངས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དཔྱད་གསུམ་
གྱིས་དག་པར་རྟོགས་ན། བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་མི་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་ཙམ་ལ་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་ན། ཁྱོད་
དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པར་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱོད་ཀྱི་བསྟན་དོན་
ལ་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་སོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་

ཡང་དག་གི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལ་བདེན་བཞིའི་གནས་ལུགས་སོགས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཡོད་པ་བུད་ཅིང་། སྨྲ་བ་པོ་དེའི་ཚིག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་རྟོགས་པས། སྨྲ་བ་པོ་དེ་ཉིད་མི་བསླུ་བར་ཡིད་ཆེས་བྱ་རུང་བར་རྟོགས་ནུས་པར་ཡང་ཐལ་ལོ། །
གལ་ཏེ་གོང་གི་མདོ་དེ་ལྟ་བུའང་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པར་རྟོགས་པ་ལའང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

452

མདོ་རང་ཉིད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་ཙམ་མིན་པར། གསུང་བ་པོ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གསུངས་པའི་
མདོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་དོན་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་གནོད་པ་མེད་པར་རྟོགས་
དགོས་ན། སངས་མ་རྒྱས་བར་དུ་སུས་ཀྱང་ལུང་གང་ཡང་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་

པར་རྟོགས་མི་ནུས་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་མདོ་གང་ཡང་དཔྱད་
གསུམ་གྱིས་དག་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཅག་སྟོན་པའི་གསུང་ཡིན་ན་
དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་
པའི་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ལྟ་བུ་དཔྱད་པ་གསུམ་གྱིས་མ་དག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་
ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ཆ་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཞན་དབང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེ་བདེན་པར་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་བདེན་དང་། འགོག་བདེན་སོགས་ཀྱང་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། ཚད་མའི་གཞུང་ལས་དེ་ལ་བདེན་བཞིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་གསུངས་པ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མིན་པ་ལྟར་ན་དཔྱད་གསུམ་
གྱིས་དག་པར་རྟོགས་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་བདེན་བཞི་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྫོགས་བྱང་དུ་བགྲོད་པའི་ལམ་སྟོན་པ་ལ་འཁྲུལ་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ན། ཐར་པ་ཙམ་བགྲོད་པའི་ལམ་སྟོན་པ་སླུ་བ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས། ཐེག་ཆེན་
གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གདུལ་བྱ་དག་གིས་རྫོགས་བྱང་གཙོ་བོར་དོན་དུ་གཉེར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

453

བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གཉིས་པ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་དང་བཅས་པ་རིག་མཛད་པ། །གང་དེ་ཚད་མ་ཉིད་འདོད་ཀྱི། །ཐམས་ཅད་

རིག་མཛད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པས། རིགས་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པར་མ་ཟད། གཞུང་འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་གདུལ་བྱར་སླུ་བ་མེད་པའི་ཚད་
མའི་སྐྱེས་བུའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་བྱེད་དུ་སྦྱར་ནའང་དོན་ལ་འབྱོར་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་དེས་སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་སོགས་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ལུང་དེ་སངས་
རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པ་དང་། སྐྱོན་ཟད་ཀྱི་ངག་ཡིན་པ་སོགས་རྟོགས་ན། ལུང་དེ་ཉིད་
རང་གི་བསྟན་དོན་ལ་མི་བསླུ་བར་རྟོགས་དགོས་པར་མཁས་གྲུབ་ཊཱིཀ་ཆེན་རིགས་
པའི་རྒྱ་མཚོར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་བ་སོགས་ལ་ལན་གང་འདེབས་ཞིབ་དཔྱོད་དགོས་པར་སེམས་སོ། །
གཞན་ཡང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟགས་དེའི་
བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བ་ལ། དེའི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ཆེས་རྟགས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་ཚུལ་ནི། བསྒྲུབ་བྱ་དེའི་ངོ་བོ་སོགས་ལ་དཔྱོད་པ་གང་ཡང་མ་ནུས་ཀྱང་། རྟགས་སུ་འགོད་རྒྱུའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་དག་ལ་བརྟེན་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་དེ་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་བསྒྱུར་མི་ནུས་པའི་ཡིད་ཆེས་བརྟན་པོར་རྙེད་པ་ཞིག་ལ་འཇོག་ཅིང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་རྟགས་ཐམས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

454

ཅད་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་བསྒྲུབ་བྱ་གཉིས་ལ་ཕྲ་རག་གི་ཁྱད་པ་ཆེས་ཆེ་ཡང་། མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་སོགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྟགས་རྣམས་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་

དང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟོགས་དཀའ་སླའི་ཁྱད་པར་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར་ན། རྟགས་དེ་གཉིས་ལས་བསྒྲུབ་བྱ་དཔོག་ཚུལ་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

༼ཚད་མ་རྣམས་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་འཇོག་ཚུལ་ལ་གཞན་གྱི་འདོད་
པ་སྤྱིར་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་ཚད་མ་རང་ཉིད་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་བ་ལ་གསུམ། གཞན་ལུགས་དགག་པ། རང་ལུགས་གཞག་པ། དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་འགོག་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བཤད་པ་དང་། རང་རིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དག་གི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པའོ། །
དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། མ་བཟུང་བར་ཡང་ཡོད་ཅེས་བྱར་མི་རུང་། །ཞེས་པ་ལྟར་ཚད་མས་མ་བཟུང་བའི་དོན་ཡོད་པ་ནི་སུས་ཀྱང་མི་འདོད་པས། ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་རང་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རེ་དགོས་པ་ལྟར། ཚད་མ་རྣམས་ལའང་དེ་
དང་མཚུངས་པས། དེ་དག་ཚད་མ་ཅི་འདྲ་ཞིག་གིས་དམིགས་ཤིང་འཛིན་པ་ཡིན་ཞེ་ན། དེའི་ལན་དུ་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་རང་སྡེ་བྱེ་སྨྲ་དང་། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་སོགས་མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ། དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་བཞེད་ཚུལ་སྣ་ཚོགས་གསུངས་ཏེ། དེ་ལ་རང་སྡེ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

455

བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་དག་གིས་འདོད་ཚུལ་ནི། མཛོད་ལས། ཀུན་རྫོབ་གཅིག་པུའི་རང་ཚོགས་ལས། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མངོན་པའི་རྒྱན་ལས། ༥༩༣ སྐད་ཅིག་མ་
གཉིས་པའི་ཡུལ་དུ་ནི་དང་པོའང་འགྱུར་བས། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་དང་པོ་དེ། རང་གི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་དེས་རྟོགས་པར་གསུངས་པས། རྣམ་ཤེས་གཞན་རྣམས་ཀྱང་རང་རང་གི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་དེས་རྟོགས་པར་བཞེད་དམ་སྙམ་མོ། །
མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པས་ནི་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་
ཀྱི་སྣང་བ་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་དེ། ས་ཕྱོགས་སམ་བར་སྣང་ལྟ་བུ་གཞི་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པར་འཇུག་ཊཱིཀ་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་
གསུངས་པས། མིག་ཤེས་དེའང་དེས་གྲུབ་པར་འདོད་ཟེར་བ་དང་། ཡང་ཐལ་འགྱུར་བས་བཞེད་པ་ལྟར་འདིས་ཀྱང་ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་གི་སྣང་བ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཟེར་བ་སོགས་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་ཡང་། རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་དག་གི་གཞུང་དུ་གསལ་ཁ་མེད་ལ། རྗེ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ཀྱང་དོན་འདིའི་ཐད་གསལ་བར་མ་གསུངས་པའི་དབང་གིས་སུས་ཀྱང་ཁུངས་ཐུབ་ཅིག་བཤད་མ་ནུས་པར་མངོན་ཏེ། དེས་ན་མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས། མི་བཟད་དུས་མཐའ་འདིར་འོངས་ཚེ། །ཁྱེད་ཀྱིས་མ་བཟུང་དམ་ཆོས་ཀུན། །ཆུ་དང་བྲལ་བའི་པདྨོ་ནི། །བ་
མོས་རེག་པ་ལྟ་བུར་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པ་འདི་རང་བཞིན་རྗོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མཐོང་ངོ་། །
དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བའི་བཞེད་པ་ནི་འོག་ཏུ་རང་ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཆད་དོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

456

རང་རིག་བཞེད་པའི་མདོ་སྡེ་པ། སེམས་ཙམ་པ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་
ཀྱིས་ནི་ཚད་མ་རང་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་ནི་རང་རང་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཡིན་པར་བཞེད་ཅིང་། གྲུབ་མཐའ་འདི་དག་གིས་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་འཇོག་ཚུལ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་བཅས་ལ་ཁྱད་པར་ཆེར་མེད་པར་གསལ་ལོ། །

༼རང་རིག་གི་ངོ་བོ་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་རང་རིག་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་དག་གི་འདོད་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། རང་རིག་གི་ངོ་བོ། དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ། དེ་དག་གི་
མཐའ་དཔྱད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༡༤༢ ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡུལ་དུ་སྣང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྣང་། །ཞེས་རྣམ་ཤེས་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་

རྣམ་པར་སྣང་བ་དང་། རྣམ་པ་དེར་མི་སྣང་བར་འཛིན་རྣམ་མྱོང་བའི་ངོ་བོར་སྣང་བས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཉིད་རང་སྣང་བ་དང་ཡུལ་དུ་སྣང་བ་གཉིས་སུ་སྣང་བ་འབྱུང་བ་དང་། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་སྔ་མས་མྱོང་བའི་རང་རིག་དང་དེ་གཉིས་དམིགས་བྱ་དམིགས་བྱེད་
ཀྱི་དམིགས་རྐྱེན་འཇོག་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུའང་འགོག་པས་རང་རིག་ཀྱང་མི་བཞེད་དེ། རང་རིག་འདོད་པའི་ཚུལ་ནི་འདི་ཉིད་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པར་སྣང་བའི་ཆ་གཅིག་དང་། རྣམ་
པ་དེར་མི་སྣང་བར་འཛིན་རྣམ་མྱོང་ཙམ་གྱི་ངོ་བོར་སྣང་བའི་ཆ་གཉིས་ཡོད་པས།
རྣམ་ཤེས་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་རང་ཉིད་སྣང་བ་དེ་ནི་རང་རིག་དང་། ཡུལ་དུ་སྣང་བ་དེ་ནི་གཞན་རིག་ཏུ་འདོད་དོ། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

457

དེ་ཡང་གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེང་ན་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་ལ་ལྟོས་
པ་མེད་པར། རང་ཉིད་གསལ་ཙམ་དང་རིག་ཙམ་པ་ནང་ཤེས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་ཕྱོགས་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡན་གར་བ་གཞལ་བྱ་དང་འཇལ་བྱེད་དུ་སྣང་བ་སོགས་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ཐམས་ཅད་ལོག་པ་ཞིག་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ལ་རང་རིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། བློ་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་བློ། །རྟག་ཏུ་བདག་ལ་ནང་མངོན་ཕྱོགས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །

༼རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།༽
གཉིས་པ་དེ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མདོ་ཙམ་བཤད་པ་ནི། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་
ལས་འབྱུང་བ་ཙམ་ཞིག་མདོར་བསྡུས་ཏེ་འགོད་པ་ལ། དེ་ཡང་འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་དུ་རང་རིག་འགོག་པའི་ཕྱོགས་སྔ་གཙོ་བོ་སེམས་ཙམ་པ་ཡིན་ལ། དེས་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་འདི་ལྟར་འགོད་པར་གསུངས་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༤༡ འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས་རང་རིག་པ་རབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟར་མེ་ནི་སྐྱེས་པ་ཉིད་ན་རང་གི་བདག་ཉིད་དང་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གཉིས་སུ་མི་འཇུག་པར་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་མྱོང་བའི་རང་རིག་ཡོད་དེ། ཁྱོད་འཛིན་པའི་རང་མྱོང་རང་གསལ་དེ་ཁྱོད་སྐྱེས་ཙམ་ནས་རང་ཆས་སུ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། མེ་སྐྱེས་པ་ན་མེ་རང་ཉིད་དང་གཟུགས་བུམ་པ་སོགས་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་དང་། བུམ་པའོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ན་སྒྲ་རང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་དང་། ཡུལ་བུམ་པ་ལ་དམིགས་པའི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་ཅིག་ཅར་བསྐྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

458

པའི་རིགས་པ་དང་།
ཡང་སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་དུས་སུ་རང་མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྔོན་པོ་བཞིན། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྒྲུབས་པར་
གསུངས་སོ། །རིགས་པ་འདི་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་སོགས་སུ་
གསུངས་ལ།

རིགས་པ་ཕྱི་མ་འདི་འགོད་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་ནི། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ༣༤༨ མྱོང་བ་ཡོད་དེ། དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་སོ་སོར་ཕྱེ་ན། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར། དྲན་པས་མྱོང་
བ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཀྱི་ནུས་པ་སོ་སོར་ཕྱེས་ཏེ་འགོད་ན། སྔར་ཡུལ་མྱོང་བ་ཡོད་དེ།
ཡུལ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཡུལ་ཅན་མྱོང་བ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་དཔོག་ཚུལ་གཉིས་སུ་བྱས་
ནས་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་དཔོག་ཚུལ་དེ་ལྟར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
འདིས་རང་རིག་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡང་། སྔར་མ་མྱོང་ན་དྲན་པ་མི་སྲིད་པས། ཕྱིས་ཀྱི་

དྲན་པ་ནི་སྔར་གྱི་མྱོང་བ་ལས་སྐྱེ་དགོས་ལ། དེས་ན་སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་པར་
གྲུབ། མྱོང་བ་དེ་ལའང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་བ་དང་། གཞན་གྱི་མྱོང་བ་གཉིས་
སུ་ངེས་པས། གཞན་མྱོང་ནི་འོག་ཏུ་འབྱུང་བ་ལྟར་གྱི་རིགས་པས་འགོག་པར་ནུས་
པས་མི་རུང་། རང་མྱོང་མེད་ན་མྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས། ཕྱིས་སྔོན་པོ་དྲན་པ་མེད་དགོས་ཀྱང་དེ་ཡོད་པ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན། སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཡོད་དགོས་ལ། དེ་ཡང་རང་གི་བདག་ཉིད་ཀྱི་མྱོང་བ་ལས་འོས་མེད་པས་དེ་ནི་རང་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

459

རིག་གོ །
གཞན་མྱོང་འགོག་ཚུལ་ནི། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་འགོག་སྟེ། དང་པོ་ནི། སྔོ་འཛིན་ལ་རང་ཉིད་ཐུན་མོང་མིན་
པར་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མྱོང་བ་དོན་གཞན་ཞིག་དགོས་ན། དེའང་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མྱོང་བ་
དོན་གཞན་དེ་ལྟར་དགོས་པ་སོགས་ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྩ་བའི་སྔོ་འཛིན་ཡོད་པར་སུས་ཀྱང་འཇོག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་རང་ཉིད་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེས་དམིགས་པར་འཇོག་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་འཇོག་ནུས་པ་ལ་སྔོ་འཛིན་འགྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མྱོང་བ་དེ་ཡོད་པར་འཇོག་ཤེས་
དགོས། དེའང་དེའི་འཇོག་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མྱོང་བ་དོན་གཞན་དེས། དེ་དམིགས་པར་འཇོག་ཤེས་དགོས་པ་སོགས་ཐུག་པ་མེད་པས། སངས་རྒྱས་ཡིན་ནའང་མཁྱེན་མི་ནུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
གཉིས་པ་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བར་ཐལ་བ་ནི། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་སྔ་མ་སྔ་མ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མས་གཅོད་ན། སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་རྣམས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཇུག་
པར་འགྱུར་ཏེ། ཤེས་པའི་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་རྒྱུ་བ་མཐའ་དག་ཤེས་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་དག་གི་མྱོང་བྱེད་ཡིན་པས། ཤེས་པ་སྔ་མ་དག་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དང་། གཟུང་དོན་དུ་
བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ན་ནང་གི་ཉེ་བའི་གཟུང་དོན་བོར་ནས་རིང་བ་ཕྱིའི་གཟུང་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་སྔོ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མའི་སྐབས་སུ་སྔོན་པོ་གཅོད་པའི་སྔོ་འཛིན་གཅིག་དང་། སྔོ་འཛིན་སྔ་མ་གཅོད་པའི་སྔོ་འཛིན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་སྐྱེ་བས། ཡུལ་གཞན་ལ་མི་འཕོ་བའི་སྐྱོན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

460

མེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་གཉིས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བས། མདོ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་རྒྱུན་རེ་རེ་བའོ་ཞེས་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ། །དེ་ལ་གལ་ཏེ་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དང་། དེ་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གཉིས་གཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྩོད་པ་ལ་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་ཕྱོགས་སྔ་དེ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་སེམས་གཞན་ཞིག་གིས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཀྱང་། འཇུག་པ་མྱུར་བའི་དབང་གིས་ཅིག་ཅར་དུ་སྐྱེ་བར་
སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། མདའ་གཅིག་གིས་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་ཕུག་པ་ན་རིམ་གྱིས་འབིགས་ཀྱང་ཅིག་ཅར་དུ་ཕིག་པར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ་ཟེར།
འདིའི་ལན་འདེབས་པ་པོ་འདི་ནི་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་མདོ་སེམས་དག་མ་
ཡིན་ཏེ། འདིས་འཇུག་པ་མྱུར་བ་དེ། ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་
བཤད་པ་གང་ཞིག །འཇུག་པ་མྱུར་བ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་

ཡིན་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་མདོ་
སེམས་གཉིས་ཀ་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་གྱི་རྗེས་འབྲང་ཡིན་པ་མཚུངས་པས། གཉིས་ཀས་
རྣམ་འགྲེལ་ཚད་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གང་གི་ཐད་དུ་ཇི་ལྟར་བཀག་ཅེ་ན། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དེ་ནི་གཞན་ལའང་མཚུངས་པ་ཡིན། །ཡི་གེའང་ཅིག་ཅར་ཐོས་པར་འགྱུར། །ཞེས་ཡི་གེ་ས་རཿ ར་སཿ ཞེས་པའང་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོས་པར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

461

འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐོས་པ་ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་རཿ ར་སཿ ཞེས་པའི་ངག་ལས་རོ་དང་། མཚོ་གཉིས་སོ་སོར་མི་གོ་བར་ཐལ་ལོ་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལའང་། །རིམ་དུ་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ་ཡང་སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་ཡུལ་འཛིན་པར་མི་སྣང་བར། ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་འཁྲུལ་བར་ཐལ། འཛིན་པ་ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། རིམ་བཞིན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་ལ། །ཇི་ལྟར་རིམ་མིན་འཛིན་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཏིལ་ནམ་མཁའ་ནས་རིམ་བཞིན་འབབ་པ་དེ་ཉིད་བློས་རིམ་བཞིན་འཛིན་པ་དེའི་ཚེ། ཇི་ལྟར་རིམ་མིན་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་ཞེན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེའི་བློས་འཛིན་པ་ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀག་པ་རྣམས་སོ། །
དེས་ན་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ། ཞེས་སོགས་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་འདིས་འཇུག་པ་མྱུར་བ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་ཅིང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་དེ་དེ་འདྲའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་པས།
གཞུང་འདི་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་གཞུང་དུ་འཐད་དཀའ་ཞིང་། རང་འགྲེལ་དུ་རང་རིག་སྒྲུབ་མཁན་གྱི་གཞུང་ལྟ་བུར་འོང་བ་ནི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པས་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །
འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེས་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་
ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་ཏེ། འཇུག་པ་མྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་
བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

462

བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་རྣམ་འགྲེལ་དུ་བཀག་ཅེས་གསུངས་པའི་འགོག་བྱེད་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་

གཞུང་སྔར་དྲངས་པ་དག་ཡིན་ཅིང་། དེ་དག་གིས་འཇུག་པ་མྱུར་བ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རྩ་བ་ལས།
༥༨༥ དཀར་པོ་དག་ལ་སོགས་པ་ལ། །ཤེས་པ་དེ་ནི་རིམ་འབྱུང་སྟེ། །མགྱོགས་པར་འབྱུང་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །ཅིག་ཅར་སྙམ་དུ་ཤེས་པ་ཡིན། །ཞེས་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་སྔོ་སེར་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་སྣང་བའི་ཚེ། དཀར་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་
ཤེས་པ་ལ་རིམ་གྱིས་སྣང་ཡང་འཇུག་པ་མགྱོགས་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཅར་དུ་སྣང་ངོ་
སྙམ་དུ་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཟེར་བ་འགོག་པ་ལ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། ༥༨༠ལྕུག་མའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་བློ། །རབ་ཏུ་མགྱོགས་པར་འབྱུང་ཡིན་ན། །དེ་ཕྱིར་ཅིག་ཅར་འབྱུང་བ་ཡི། །འདི་ཡང་གཅིག་ཕྱིར་འབྱུང་མི་འགྱུར། །ཞེས་ཡི་གེ་ས་རཿ ར་སཿ ཞེས་བརྗོད་པའི་ཚེ། དེའི་འབྲས་བུ་རོ་དང་མཚོ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་ཐོས་པར་འཁྲུལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཐོས་པ་ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀག་པ་དང་། འདིར། ལྕུག་མའི་སྒྲ་ལ་སོགས་པའི་བློ། །ཞེས་པ་ལ་ལེགས་སྦྱར་དུ་ལཱ་ཏཿ ཏཱ་ལཱཿ ཞེས་པར་ཡོད་པར་གསུངས་ཤིང་། དེས་ན་འདིའི་དོན་ནི། ལཱ་ཏཿ ཏཱ་ལཿ ཞེས་བརྗོད་ན་ཁྲི་ཤིང་དང་ཤིང་ཏཱ་ལཿགཉིས་སོ་སོར་མི་གོ་པར་ཐལ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པར་མངོན་ནོ། །ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ༥༨༠ ཡིད་ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ལའང་། །རིམ་དུ་ཤེས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཡིད་
ཀྱི་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཚེ། ཡུལ་ཅིག་ཅར་དུ་འཛིན་པར་འཁྲུལ་པ་སྐྱེ་བར་ཐལ། ཡུལ་འཛིན་པ་ཆེས་མྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་ལས་འབྱུང་བ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་མྱུར་བ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་འདོད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

463

པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ནི་རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེས་
རྗེ་ཉིད་ལས་གསན་པའི་དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་བརྗེད་བྱང་ལྟར་བྲིས་ཡོད།
དེས་ན་སྐབས་འདིར་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༤༢རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་གཞུང་འདི་རྩོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་གི་
ལན་དུ་སྦྱོར་དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་ལན་འདེབས་མཁན་ཡང་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་བཅས་གསལ་པོ་མ་བྱུང་བ་ནི། བོད་འགྱུར་གྱི་མ་ཕྱིའི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པས་ཡིན་པར་
གསུངས་སོ། །
འོ་ན་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་དུ་མ་སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཅིག་ཅར་མངོན་གྱུར་དུ་མི་སྐྱེ་བར་གསུངས་ན། རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་གྱི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན།
སྐབས་འདིར་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཡུལ་ལྔ་འཛིན་པའི་རྣམ་ཤེས་ལྔ་ལ་འདོད་པ་དང་། བོད་ཁ་ཅིག་གིས་སྔོ་འཛིན་དང་སེར་འཛིན་སོགས་ཀྱི་

མིག་ཤེས་ལ་འདོད་པ་དག་མི་འཐད་དེ། དེ་དག་རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ་བཀག་པས། རྣམ་ཤེས་རིགས་མཐུན་ནི། བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་རིགས་མཐུན་པར་མ་ཟད། དམིགས་རྐྱེན་ཡུལ་ཡང་རིགས་མཐུན་ཞིང་། རྟེན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་ཤེས་ཐ་དད་པ་ལ་བྱའོ། །
ཡང་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མྱོང་བ་དཔོག་པ་ལ་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་བ་ལས་མྱོང་
བ་དཔོག་ཚུལ་ཞིག་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། རང་མྱོང་ཡོད་དེ། ཁྱེད་ལས་ཕྱིས་སྔོན་པོ་དྲན་པ་ན། སྔར་ང་རང་གིས་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། སྔར་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་ན། ཕྱིས་སུ་སྔར་ངས་མཐོང་སྙམ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

464

པའི་དྲན་ཚུལ་འདི་མི་འཐད་པའི་གནད་ཀྱིས་བསྒྲུབས་པ་སྟེ། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་

མྱོང་བ་དཔོག་པའི་རིགས་པ་དེ་དག་ནི། རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དྲག་ཤོས་
ཡིན་པར་གསུངས་ལ། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང་དེ་ཉིད་གཙོ་བོར་བཀག་གོ །གཞན་ཡང་། རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས། བློ་ནི་སྔོ་སོགས་དངོས་མིན་ན། །དེ་ནི་ཇི་ལྟར་དོན་མྱོང་ཡིན། །ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༣༢༡ སྔོ་འཛིན་གྱི་བློ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཇི་ལྟར་དོན་སྔོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ནས་མྱོང་བ་
ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་གྱི་སྔོ་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པའི་དངོས་པོ་ཤར་བ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་ན། དེས་སྔོན་པོ་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པ་དང་། སྔོན་པོ་འཛིན་པ་སོགས་མི་འཐད་པར་གསུངས་པ་སོགས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་སྐབས་དུ་མར་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་དགོས་པ་དང་།
གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་གཟུང་རྣམ་ཡོད་པར་བསྒྲུབས་ཤིང་། གཟུང་བའི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་རང་རིག་གི་གཞལ་བྱར་འཇོག་པ་དང་། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༢༩༧ འདི་ན་དེའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད་འཛིན་པ་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པས་ཡུལ་རིག་གོ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །དཔེར་ན། རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པར་བསྲེལ་བ་ཉེ་བར་སྐྱེ་བ་ན། སྔོན་པོ་ཤེས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལའང་སྔོ་འཛིན་སྔོན་པོའི་རྣམ་
པར་སྐྱེས་པ་ལས། སྔོ་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོ་རིག་པ་སོགས་སུ་འཇོག་དགོས་པར་
གསུངས་པས། ཤེས་པ་ཀུན་ཡུལ་གྱི་རྣམ་བཅས་སུ་འཇོག་ཚུལ་འདི་ནི། རང་རིག་
ཁས་ལེན་པའི་གྲུབ་མཐའི་ལུགས་ལ་འདི་གལ་ཆེ་བར་མ་ཟད། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

465

མོང་གི་གྲུབ་མཐའི་འགངས་ཆེན་པོ་ཞིག་ཏུ་སེམས་ཏེ། རང་རིག་མི་བཞེད་པ་ལའང་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་མ་གཏོགས་རང་སྡེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་བཅས་སུ་

འདོད་ཅིང་། ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་འདིར་བཤད་པ་དང་ཁྱད་པར་མེད་པས་སོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག །ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཚུལ་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་རིག་པའམ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་མདོ་སྡེ་པས་
ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། ༦༡༧ ཤེས་པ་རྣམ་བཅས་
ཕྱོགས་ལ་ནི། །དངོས་སུ་དེ་ཉིད་ཐ་དད་ཀྱང་། །དེ་དང་གཟུགས་བརྙན་འདྲ་བས་ན། །གདགས་པ་ཙམ་གྱི་ཚོར་བར་རུང་། །དེས་གཞག་པ་ཤེས་པའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་གཟུགས་བརྙན་རིག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་ཤེས་པའོ། །དེའི་ཕྱིར་ན་དོན་གྱི་འབྲས་བུ་གཟུགས་བརྙན་མྱོང་བ་ལ་དོན་ཀྱང་མྱོང་ངོ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་མདོ་སྡེ་པ་ལྟར་ན་སྔོན་པོས་ཁ་བསྒྱུར་ཏེ། དོན་སྔོན་པོའི་འབྲས་བུ་སྔོན་པོའི་གཟུགས་བརྙན་དུ་སྐྱེས་པའི་འདྲ་རྣམ་དེ་དང་། དོན་སྔོན་པོ་གཉིས་དངོས་སུ་ན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱང་དེ་གཉིས་འདྲ་བའམ་མཚུངས་པ་ཡིན་པས་ན། འདྲ་རྣམ་དེ་ཤེས་པས་སྔོན་པོ་ཤེས་པར་གདགས་པའི་སྒོ་ནས་དོན་སྔོན་པོ་ཤེས་པའམ་ཚོར་བར་རུང་ངོ་། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྔོན་འཛིན་གྱི་ཤེས་པ་དེ་དོན་སྔོན་པོའི་འབྲས་བུ་སྔོན་པོའི་འདྲ་རྣམ་གྱི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་དེ་སྔོ་འཛིན་དེས་སྔོན་པོ་རིག་པའི་དོན་དུ་འཇོག་ཅེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

466

བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་དག་གིས་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བར་མི་བཞེད་དེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་པ། །གང་ཡིན་དེ་ལ་གཉིས་མཐོང་མེད། །དེ་ཚེ་དོན་དང་ཤེས་པ་ཞེས། །དེ་དག་སྨོས་སུ་ག་ལ་ཡོད། །ཅེས་དང་། དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༣༢༧ ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བ་ཉིད་ཀྱང་མི་
འདོད་པའི་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་སོགས་གང་ཡིན་པའི་ལུགས་དེ་ལ་དོན་དང་ཤེས་པ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་མཐོང་བ་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ཅིང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའང་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་འདི་ནི་དོན་དང་། འདི་ནི་དོན་ཤེས་པ་ཞེས་དོན་ཤེས་དེ་དག་སོ་སོར་སྨོས་སུ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་ཤེས་པ་ཡུལ་དང་འདྲ་བའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་མི་འདོད་པའི་བྱེ་སྨྲ་ཁྱེད་ཅག་ལྟར་ན་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་མེད་པས། ཤེས་པས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་དང་རྟོགས་ཚུལ་མེད་ལ། རང་རིག་མེད་ན་ཤེས་པ་རང་ཉིད་མྱོང་བྱེད་ཀྱང་མེད་པས། ཤེས་པའང་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བསྟན་ནས། བྱེ་སྨྲ་ལ་ཤེས་པ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་ལྡན་དུ་སྐྱེ་དགོས་
པར་བསྒྲུབས་པས་སོ། །
དེ་ཡང་ཤེས་པ་ལ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་མི་འཆར་བར་ཡུལ་ཐད་ཀར་འཛིན་པར་འདོད་མཁན་རང་སྡེའི་ནང་ན་བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ལས་གཞན་མེད་ཅིང་། དེས་རང་རིག་མི་འདོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དེ་ཡིན་པར་མངོན་ཏེ། གཟུང་རྣམ་མམ་བློ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་

ཅན་དུ་མི་འདོད་ན། རང་རིག་གི་མྱོང་བྱ་ཅི་ཡང་གཞག་ཏུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ལུགས་ལ་གཞན་རིག་དང་། རང་རིག་གི་ཤེས་པ་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་ནའང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དགོས་པས། སྔོ་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

467

ཤར་ལ། སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་ཚུལ་ཡང་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་སྣང་བའི་དོན་མིན་ཏེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ༢༨༠ རྣམ་པ་ཤར་ཞེས་པ་ཡང་བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི། བུམ་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པ་དང་། བློའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི། བློའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། དེའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ལ་དེའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། མིག་ཤེས་རང་ཉིད་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའམ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པ་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞེས་བྱ་ལ། སྔོ་འཛིན་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པ་སྣང་ཡང་དེའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་གསུངས་སོ། །
དེས་ན་སྔོན་པོ་སྣང་བའི་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་ལ་སྔོན་པོའི་རྣམ་པའམ་སྔོན་པོའི་གཟུང་རྣམ་ཞེས་བྱ་ལ། གཟུང་བ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ཉིད་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱི་

གཞལ་བྱ་དང་མྱོང་བྱར་བཞེད་དོ། །

༼རང་རིག་གི་སྐོར་ལ་མཐའ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་པ།༽
གསུམ་པ་དེ་དག་གི་མཐའ་དཔྱད་པ་ནི། ཁ་ཅིག །འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཨུཏྤ་ལའི་འདབ་མ་བརྒྱ་འབིགས་པ་ལྟར། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་
ཀྱི་རྒྱ་དཔེ་མ་དག་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་པའི་འགྲེལ་བཤད་དུའང་རང་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་ཚིག་དེ་རྣམས་སྒྲ་སོར་བཞག་གིས་འགྲེལ་
བཤད་མཛད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་འགྲེལ་བཤད་མཁན་པོས་གཟིགས་པའི་རྒྱ་དཔེའང་མ་དག་དགོས་པས། རྒྱ་དཔེ་ཐམས་ཅད་མ་དག་པར་ཧ་ཅང་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་དཔྱད་དོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །མདོ་སེམས་གཉིས་ཀྱི་རང་རིག་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་ལ་ཁྱད་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

468

མེད་པར་ཐལ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༤༡ འདིར་ཁ་ཅིག་གིས་མདོ་སྡེ་པའི་ཕྱོགས་ཁས་བླངས་ནས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འདོད་དགོས་པར་སེམས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པས་ཀྱང་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་ཚད་མ་
མདོ་དང་། སྡེ་བདུན་བཅས་ལ་བརྟེན་པ་གང་ཞིག །དེ་དག་ནས་བཤད་པའི་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་རྣམས་མདོ་སེམས་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་
སྟེ། ས་སྡེ་སོགས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་གཞུང་ལས་རང་རིག་གི་ངོ་བོ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་སོགས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །ས་སྡེའི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པས་རང་རིག་བཞེད་པར་དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིས་ལས། གྲུབ་མཐའ་གཅིག་གི་རང་ལུགས་
སུ་བྱས་ནས་ཀུན་གཞི་དང་། རང་རིག་གཉིས་ཀ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །དེ་འདྲའི་གྲུབ་མཐའ་དེ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་གི་སེམས་ཙམ་པ་ལས་གཞན་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མྱོང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པས་
ཁྱབ་པར་ཐལ། ཚད་མ་རྣམས་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་ལ་རང་རིག་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་དེ་རང་མྱོང་རང་རིག་གིས་
རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན་དེས་དེ་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པར་མ་རྟོགས་ཀྱང་། དེའི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཟེར་དགོས་སམ་དཔྱད། གལ་ཏེ་དེའི་ངོ་བོའང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འོ་ན་དུ་ལྡན་ལའི་མེ་རྟོགས་པའི་རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་དེས། རྗེས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

469

དཔག་ཚད་མ་དེའི་སྣང་བའང་མ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རང་རིག་དེས་ཕྱིས་སུ་ཚད་མ་དེའི་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་འདྲེན་མི་ནུས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། རྒྱང་འཕེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་རང་ཉིད་ལ་མེ་སྣང་བར་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་ལོ། །
གཞན་ཡང་། དོན་དེ་ཉིད་ཕྱིས་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་དྲན་པ་ལ། དྲན་པ་དེ་འདྲེན་བྱེད་
ཀྱི་སྔར་གྱི་མྱོང་བས་དོན་དེ་རྟོགས་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་དོན་དེ་སྔར་མྱོང་དགོས་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚད་མ་གང་ཡིན་ཁྱོད་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་དེས་ཁྱོད་ཀྱི་སྣང་བ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ཏེ། ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་མྱོང་རང་
རིག་དེས་རང་གི་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་འདྲེན་ནུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྒྱང་འཕེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལྟ་བུ་རང་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་དེས་རང་གི་
སྣང་བ་མ་རྟོགས་ན། དེའི་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མིན་པར་ཐལ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་མི་འཇུག་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༤༨ བཅད་ཤེས་ལ་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དགོས་ཀྱི། སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཟིན་གྱི་དོན་གཅོད་པ་ཙམ་
གྱིས་མི་ཆོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་རྣམ་ངེས་ལས་ཀྱང་། ༡༠༤ དམིགས་པ་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་ན། །དོན་མཐོང་རབ་ཏུ་གྲུབ་མི་འགྱུར། །ཞེས་སྔོན་པོ་དམིགས་པའི་དུས་དེར་སྔོ་འཛིན་གྱིས་སྔོན་པོ་དམིགས་པ་དེ་སྔོ་འཛིན་ཉམས་མྱོང་
གི་རང་རིག་གིས་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་ན། དུས་དེར་སྔོན་པོ་དམིགས་པ་མེད་དགོས་པས། སྔོན་པོའང་མེད་པར་ཐལ་བར་གསུངས་པས་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

470

བོ་ཙམ་རང་མྱོང་རང་རིག་གིས་རྟོགས་དགོས་ཀྱི། གཞན་དུ་ན་རང་རིག་བཞག་པའི་
དགོས་པ་སྟོར་རམ་སྙམ་མོ། །
འདི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ཡིན་མོད། མདོ་སྡེ་པས་ཀྱང་སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་གཉིས་གྲུབ་དུས་མི་གཅིག་ཀྱང་། དེ་གཉིས་དམིགས་དུས་གཅིག་པར་འདོད་དགོས་པས། རིགས་པ་ཕལ་ཆེར་མཚུངས་སམ་སྙམ་མོ། །
དེས་ན་རང་རིག་ཏུ་གྱུར་པའི་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ནི། མིག་གཟུགས་མཛེས་པ་ལ་ལྷག་པར་ཆགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྒྲ་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་ལྟ་བུར་འཇོག་དགོས་པའམ། ཞིབ་ཏུ་དཔྱད་ན་རང་རིག་ལ་སྣང་ལ་མ་ངེས་པའི་བློ་ཡོད་མེད་ཀྱང་དཔྱད་གཞིར་སྣང་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དཔེར་ན་འདོད་ཆགས་སོགས་མྱོང་བཞིན། །གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་འབྲས་གནས་པ། །འདི་ནི་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ། །ཞེས་པའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༢༧༧ འདོད་
ཆགས་སོགས་གཞལ་བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་བསླུ་བའི་འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་

རྣམ་གཞག་གསལ་བར་གསུངས་པ་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། གཟུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་རྣམ་ཚད་མ། རང་རིག་འབྲས་བུར་བྱས་པའི་ཚད་འབྲས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་

འདི་རང་རིག་ཁོ་ན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁ་ཕྱིར་ལྟའི་ཤེས་པ་ཀུན་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །ཕྱིས་དྲན་པ་ལ་སྔར་མྱོང་དགོས་ན། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་གཟུགས་འཛིན་
པའི་ལྷན་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཚད་མ་དེས་ལྷས་བྱིན་གྱི་གཟུགས་མྱོང་བར་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

471

ཐལ། དེས་ཕྱིས་དྲན་པ་འདྲེན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་མྱོང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཟེར་ན། ཡུལ་གཟུགས་སོགས་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་མྱོང་ཡོད་ཆོག་མོད། ཡུལ་ཅན་ཚད་མ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་མྱོང་མི་སྲིད་དེ། ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་ཉིད་འགྲུབ་བྱེད་དམ་མྱོང་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེ་ཉིད་རང་ལས་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་དེ། ཚད་མ་དེ་དང་དེ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་མྱོང་མེད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། ངས་སྔར་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་དེ་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་དང་། འདི་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་དྲན་པ་དེ་ཡུལ་དྲན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔར་ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སྔོ་འཛིན་སྣང་བར་ཐལ་ལོ། །ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ཉམས་མྱོང་རྣམ་པར་ཤེས་དེ་ཡང་། །ཆ་གཉིས་ལ་ནི་བརྟེན་པར་འགྱུར། །རྣམ་པ་གཅིག་གི་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཤེས་པ་ཡིས་དམིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང་།
དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༢༨༧ དེའི་དོན་ནི། ངས་སྔར་སྔོན་པོ་
མཐོང་ཞེས་དྲན་པའི་ཚེ། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་གཉིས་དྲན་པས་སྔར་མྱོང་དུས་ན་གཉིས་ཀའི་མྱོང་བ་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལ་སྔོན་པོ་མྱོང་བ་གཟུང་རྣམ་དང་། སྔོ་འཛིན་མྱོང་བ་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཡིན་ལ། སྔོ་འཛིན་ལ་སྔོན་པོའི་གཟུང་རྣམ་གཅིག་པུ་དང་། དེ་དྲན་པའི་བློ་ལ་སྔོ་འཛིན་གྱི་གཟུང་རྣམ་ཡང་སྣང་བས། གཟུང་རྣམ་གཅིག་གིས་ལྷག་པ་ཡིན་གྱི་འཛིན་རྣམ་གྱིས་ལྷག་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལ་སྔོན་པོའི་གཟུང་རྣམ་སྣང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

472

དེ་ལ་སྔོན་པོ་མཐོང་མཁན་གྱི་གང་ཟག་སྣང་བ་ལས་སྔོ་འཛིན་སྣང་ཚུལ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། སྔར་ངས་ཡི་གེ་བྲིས་སོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ན་དྲན་ཤེས་དེ་ལ་ལག་པ་དང་མྱུ་གུ་
སོགས་སྣང་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཟེར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། རྟོག་བཅས་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད། །ཅིག་ཅར་དུ་ནི་འཇུག་ཕྱིར་རམ། །འཇུག་པ་མྱུར་ཕྱིར་བླུན་པོ་དག །དེ་དག་ལ་ནི་གཅིག་ཏུ་ཞེན། །ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༩༧ རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཡིད་དེ་དག་ལ་བླུན་པོ་དག་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རམ། འཇུག་པ་མྱུར་བས་གཅིག་ཏུ་ཞེན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང་།
ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། བརྡ་རྟེན་ཅན་དང་དོན་གཞན་ལ། །སྒྲོ་འདོགས་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག །མངོན་སུམ་ཉེར་འཇུག་ཅན་ཉིད་ཕྱིར། །འགའ་ཚེ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང་། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༢༡༧ བརྡའི་རྟེན་ཅན་
གྱི་རྟོག་པ་དང་། དོན་གཞན་ལ་སྒྲོ་འདོགས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དག་ཆོས་ཅན། དུས་འགའ་ཞིག་གི་ཚེ་དབང་ཤེས་སུ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་རང་མཚན་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་ཡུལ་དུས་ཉེ་བར་འཇུག་པ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་པ་མྱུར་བ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་མིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གིས་འཇུག་པ་མྱུར་བ་དེ་ཅིག་ཅར་དུ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་བསྟན་པ་མིན་པར། དེས་ཡུལ་དུས་འགའ་ཞིག་
གི་ཚེ་ཅིག་ཅར་དུ་ཞེན་པའི་འཁྲུལ་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོད་པར་བསྟན་པ་ཙམ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

473

ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ཡང་བརྡ་རྟེན་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་ནི་བུམ་འཛིན་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་དང་། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་

རྟོག་པ་ནི་སྨིག་སྒྱུ་ཆུར་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་དག་དབང་ཤེས་དང་ཅིག་ཅར་དུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དང་། དབང་ཤེས་ཀྱི་མཇུག་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་
བཅས་ཀྱིས་འཁྲུལ་རྒྱུ་བྱས་ནས། རིག་པ་ཅན་པས་དེ་དག་དང་དབང་ཤེས་སོ་སོར་
ཕྱེ་མ་ཤེས་ནས་དེ་དག་དབང་ཤེས་སུ་བཟུང་བ་ཡིན་པས། དེ་ལྟ་བུའི་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གི་ངོར་དེས་དེ་འདྲའི་འཁྲུལ་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ། རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་དུ་མ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་གྱུར་དུ་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པ་ཉིད་ལས། །ནུས་པ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན། །འདི་ལྟར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས། །རིམ་གྱིས་འབྱུང་བ་ཡང་དག་རྟོགས། །ཞེས་དང་དེའི་ཐད་ཀྱི་ཐར་

ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ༣༦༡ རྣམ་ཤེས་སྔ་མ་དེ་རྣམས་རིགས་མཐུན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་དངོས་སུ་ཕན་པའི་ནུས་པ་ངེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར། རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་རིམ་གྱིས་འབྱུང་བར་ཡང་དག་པར་རྟོགས་ཀྱི། སྐྱེས་
བུ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་དུ་མ་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་རྟོག་པ་སྔ་མའི་རིགས་རྒྱུན་བར་མ་ཆད་དུ་འཇུག་པ་ལྟ་བུ་མིན་པར། ཐོག་མར་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་མཚུངས་ཀྱི་རྟོག་པ་རྫས་ཐ་དད་པ་ལ་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་མི་རྟག་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

474

པར་རྟོགས་པའི་རྟོག་པ་ལྟ་བུའང་གང་ཟག་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་མངོན་གྱུར་དུ་འབྱུང་མི་སྲིད་པར་འདོད་དགོས་པས། ཆོས་དང་དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་
པའི་སྙིང་རྗེའང་སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་ཐལ་བས་སོ། །

༼རང་རིག་འགོག་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ།༽
གཉིས་པ་དེ་འགོག་ཚུལ་མདོར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པ་ནི། འཇུག་པ་རྩ་འགྲེལ་ལས་རིགས་པ་བཞིས་བཀག་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པར་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བསྟན་པའི་སྒོ་ནས་བཀག་པ། རང་རིག་ཡོད་པའི་དབང་དུ་བཏང་ཡང་རང་མཚན་
གྱིས་གཞན་ལ་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་མི་འཐད་པས་བཀག་པ། མྱོང་དྲན་གཉིས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་འཇོག་པ་མི་འཐད་པས་བཀག་པ། བྱ་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བས་བཀག་པ་དང་བཞི་ལས།
སྐབས་འདིའི་འཇུག་པ་རྩ་བར་གསུངས་པའི་རིགས་པ་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་
གྱིས་རང་རིག་གི་སྒྲུབ་བྱེད་བཀག་ཅིང་ཕྱི་མས་ངོ་བོ་འགོག་པར་མངོན་པས། དེ་བཞིན་དུ་བཤད་ན།
དང་པོ་ནི། འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན། །སོགས་གསུངས་ཏེ། རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པའི་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་དཔོག་ན། སྒྲུབ་བྱེད་དེ་ཡང་མ་གྲུབ་པ་བསྒྲུབ་བྱ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་མི་འཐད་ལ། ཐ་སྙད་དུ་སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དེའི་འབྲས་བུ་དྲན་པ་ཡོད་པའི་
ཕྱིར་ཟེར་ནའང་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་སྒྲུབ་པ་བཞིན་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་
ཏེ། རང་རིག་མ་གྲུབ་པས། དེའི་འབྲས་བུ་དྲན་པའང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཀག་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

475

པ་ནི། ཕྱོགས་སྔས་བཀོད་པའི་རྟགས་འདི་འབྲས་རྟགས་ཡིན་དགོས་ཤིང་། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རང་རིག་བཟུང་བའི་དབང་དུ་བྱས་པར་གསུངས་ལ།
ཡང་སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཡོད་དེ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཟེར་ནའང་དཔེ་ཙམ་ཡོད་མོད། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་ཀྱང་སྔར་རང་དུས་སུ་མྱོང་བྱེད་མེད་པ་བྱི་བས་རྨུགས་དུས་ཀྱི་དུག་ཞུགས་པ་སོགས་མང་
བའི་ཕྱིར་དང་།
ཡང་སྔོ་འཛིན་ཆོས་ཅན། མྱོང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་ཡོད་དེ། ཞེས་འགོད་ནའང། བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་མྱོང་བྱེད་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་པས། རང་རིག་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བཟུང་བ་དང་འདྲ་བས། སྔར་གྱི་རིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་མཐའ་གཞན་བཀག་ནས།
གཞན་གྱིས་དངོས་སུ་བཀོད་པའི་དྲན་པའི་རྟགས་ལས་རང་རིག་དཔོག་ཚུལ་
ལ། དུས་ཕྱིས་དྲན་པ་ཡོད་པས། སྔར་མྱོང་བ་ཡོད་དགོས་ཤིང་། མྱོང་བ་གང་ཡིན་རང་ཉིད་མྱོང་བར་འཇོག་བྱེད་ལ་རང་གིས་རང་མྱོང་བས་རང་ཉིད་མྱོང་བར་བཞག་པའམ། ཡང་ན་གཞན་ཞིག་གིས་རང་མྱོང་བས་རང་ཉིད་མྱོང་བར་བཞག་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཤིང་། ཕྱི་མ་རིགས་པས་འགོག་ནུས་པས་སྔ་མ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། གཞན་དུ་ན་སྔོ་འཛིན་ལ་མྱོང་བ་ཙམ་ཡང་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེའི་ཕྱིར་དེ་འདྲའི་རང་མྱོང་དེ་ནི། རང་རིག་གོ་ཞེས་དཔོག་ཚུལ་ཞིག་དང་།
ཡང་ངས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་ཚུལ་ཁྱད་པར་ཅན་ལས་རང་མྱོང་དཔོག་ཚུལ་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་འགོག་པ་ནི། རང་ལུགས་ལ་མྱོང་བར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

476

འཇོག་ཚུལ་ལ་དེ་གཉིས་སུ་མ་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན། མར་མེ་རང་གིས་རང་གསལ་བས། རང་ཉིད་གསལ་བར་སོང་བ་མིན་ལ། གཞན་ཞིག་གིས་རང་གསལ་བས་ཀྱང་གསལ་བ་ཡིན་པར་མི་འཇོག་ཀྱང་། རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་གནས་པ་ལྟར། ཤེས་པའང་རང་གཞན་གང་རུང་གིས་རང་ཉིད་མྱོང་བས། རང་ཉིད་མྱོང་བར་མ་སོང་ཡང་མྱོང་བ་ཡིན་པར་མི་འགལ་བས། མྱོང་བ་ལ་རང་གཞན་གྱི་མྱོང་བ་གཉིས་སུ་ཁ་ཚོན་མ་ཆོད་
པར་གསུངས་པས་བཀག་གོ །གཞན་གྱིས་རང་མྱོང་དཔོག་ཚུལ་ཕྱི་མ་ནི། གང་ཕྱིར་གང་གི་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །
གཉིས་པ་ནི། རང་རིག་པ་ནི་གྲུབ་ལ་རག་མོད་ཀྱི། །སོགས་གསུངས་ཏེ། རང་རིག་
ཡོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་དྲན་པས་མྱོང་བ་སྔ་མ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། མྱོང་དྲན་
གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྱམས་པས་མྱོང་བ་ཉེར་སྦས་
ཀྱིས་མི་དྲན་པ་བཞིན། རང་མཚན་གྱིས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཚིགས་འདིས་ནི། རྒྱུད་གཅིག་པ་དང་རྒྱུ་འབྲས་ལ་སོགས་པའི་ཁྱད་པར་ཀུན་འཇོམས་པ་སྟེ་འགོག་ནུས་ཏེ། རང་མཚན་གྱི་གཞན་ལ་འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་
དགོས་ཚུལ་སོགས་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །
གསུམ་པ་ནི། གང་ཕྱིར་གང་གིས་ཡུལ་མྱོང་གྱུར་དེ་ལས། །སོགས་གསུངས་ཏེ། ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་མྱོང་དྲན་གཉིས་རིགས་པས་བརྟགས་ཤིང་དཔྱད་ནས་ཡུལ་དང་། མྱོང་བ། དྲན་པ་རྣམས་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་འདོད་པ་དང་། ཡུལ་དང་ཡུལ་
ཅན་གྱི་དྲན་པ་སོ་སོར་ཡོད་པར་འདོད་པ་ལྟར་ངེད་ཀྱི་ལུགས་ལ་མེད་ཀྱང་། སྔར་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངས་འདི་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་ཡུལ་ཡུལ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

477

ཅན་འབྲེལ་བར་དྲན་ཏེ། སྔར་གྱི་མྱོང་བ་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་དྲན་ཤེས་གཉིས་ཡུལ་གཞན་
མ་ཡིན་ཞིང་། དེ་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་དུའང་མེད་པས། ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་བློས་
མྱོང་དྲན་གཉིས་རྫས་གཞན་དུ་མི་འཛིན་པས། སྔར་གྱི་མྱོང་བས་མཐོང་བ་ལ་དྲན་
པས་ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། དྲན་ཚུལ་འདི་ནི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དོན་ལ་མ་
བརྟགས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །
མདོར་ན། ངས་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་དེ་སྔར་གྱི་མྱོང་བ་རང་གིས་རང་མྱོང་
བའི་དབང་གིས་མིན་གྱི། མྱོང་བ་དང་དྲན་པ་གཉིས་ཡུལ་གཅིག་ཡིན་པ་དང་། དེ་
གཉིས་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་རྫས་གཞན་དུ་མི་འཛིན་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན།
སྔར་གྱི་ས་བོན་དང་། ཕྱིས་ཀྱི་ཤིང་སྡོང་གཉིས་བློ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱིས་གཞན་དུ་མི་འཛིན་
པས། ས་བོན་བཙུགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཕྱིས་ཤིང་སྡོང་བསྟན་ནས་འདི་སྔར་ངས་
བཙུགས་སོ་ཞེས་སྨྲ་བ་བཞིན་ནོ། །
བཞི་པ་ནི། བྱེད་པོ་ལས་དང་བྱ་བ་གཅིག་མིན་པས། །དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་འཛིན་པར་རིགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་ཏེ། ཁྱེད་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་རང་རིག་མེད་པར་ཐལ།
གལ་ཏེ་ཡོད་ན། མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་

པའི་མྱོང་བྱ་མྱོང་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་དེ་ལ་ཡིད་ཇི་ཙམ་གཏད་ཀྱང་། རྟོག་པ་ལ་མྱོང་བྱ་དང་
མྱོང་བྱེད་སོ་སོར་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་གྲུབ་མཐས་སྒྲོ་བཏགས་པའི་རྡུལ་ཆ་མེད་ལ་ཞིབ་ཏུ་བསམ་ཡང་བློ་ངོར་ཆ་བཅས་ལས་མི་འཆར་བ་བཞིན། ཞེས་པའོ། །
སྤྱོད་འཇུག་ལས་གསུངས་པའི་རང་རིག་འགོག་པའི་རིགས་པ་ནི། གལ་ཏེ་རང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

478

རིག་ཡོད་མིན་ན། །རྣམ་ཤེས་དྲན་པ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། །ཞེས་སྔོ་འཛིན་རྣམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདས་པའི་འོག་ཏུ་ཁྱོད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་མྱོང་
བྱེད་ཀྱི་རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བརྒལ་བའི་ལན་དུ། གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་འགྱུར་བྱི་བའི་དུག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པས་སྔར་གྱི་ཐལ་འགྱུར་དང་།
ཟློག་དོན་གྱི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་དེ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་སྔར་ཡུལ་གཞན་
མྱོང་བའི་མཐུས་ཡུལ་ཅན་རང་ཉིད་དྲན་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུལ་དྲན་པ་ན་ཡུལ་ཅན་སྤངས་ནས་ཡུལ་ཡན་གར་དུ་མི་དྲན་པར་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་འབྲེལ་བར་ཏེ། ལྷན་ཅིག་ཏུ་སྦྲགས་ནས་དྲན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དགུན་དུས་སུ་བྱི་བས་རྨུགས་

པའི་སྐབས་དུག་ཞུགས་པ་མ་མྱོང་ཡང་། དཔྱིད་དུས་སུ་འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་སྐབས་ཟུག་
ལངས་པ་ཚོར་བ་དང་། སྔར་རྨུགས་པ་དྲན་པ་གཉིས་བསྡོམས་པའི་མཐུས་སྔར་བྱི་

བས་རྨུགས་པའི་སྐབས་སུ་དུག་ཞུགས་འདུག་སྙམ་དུ་དྲན་པ་བཞིན་ནོ། །འདིའི་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཊཱིཀ་ཆེན་དུ་གསལ་ལ། དོགས་དཔྱོད་འོག་ཏུ་འགོད་དོ། །

༼རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་རྣམས་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་གང་ཡིན་ངོས་གཟུང་བ།༽
གཉིས་པ་རང་ལུགས་བཞག་པ་ནི། ཚིག་གསལ་ལས། ༦༤ གཞལ་བྱའི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི་ཚད་མ་དག་གིས་རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་འདིས་ཚད་མ་གང་ཡིན་རང་གིས་རང་གྲུབ་པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡང་ཚད་མ་དག་གིས། ཞེས་པས་ཆོས་ཅན་དང་། རང་གི་ངོ་བོ་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པས་དམ་བཅའ་དང་། གཞལ་བྱའི་རྣམ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

479

པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་གྱིས་རང་གི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་རྙེད་པའི། ཞེས་པས་རྟགས་བསྟན་པར་གསུངས་པ་བཞིན་བཤད་ན། ཚད་མ་གང་ཡིན་པ་དག་ཆོས་ཅན། རང་གིས་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱའི་བདག་ཉིད་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་རང་

གྲུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་འགྲུབ་ཚུལ་ལས་རང་ཉིད་འགྲུབ་ཚུལ་ལོགས་སུ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡུལ་དྲན་པ་ཙམ་གྱིས་ཡུལ་ཅན་ཡང་དྲན་

པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པའོ། །
དེས་ན་ཚིག་གསལ་གྱི་གཞུང་འདིས་ཚད་མ་ཡིན་ན་རང་གིས་རང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཞིང་། ཚད་མ་གང་ཡིན་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་

གྲུབ་པར་རྩོད་ཟློག་ལས་ཀྱང་གསུངས་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། ༡༥༧ གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །གཞལ་བྱ་རྣམས་ལ་མ་ལྟོས་པར། །ཁྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གྲུབ་འགྱུར་
འདིར། །གཞན་ལ་མ་ལྟོས་རབ་གྲུབ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་ཏེ་དོན་ནི། སྔོ་འཛིན་གྱི་ཚད་མ་ལྟ་བུ་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེས་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྔོན་པོ་གྲུབ་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར། སྔོ་འཛིན་རང་ཉིད་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་གྲུབ་པ་གཞན་གྱི་

འདོད་པ་ལྟར་འཐད་ན། སྔོ་འཛིན་ཚད་མ་དེ་རང་གི་གཞལ་བྱ་སྔོན་པོ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེས་རང་གྲུབ་པའི་ཚེ། རང་གི་གཞལ་བྱ་སྔོན་པོ་གཞལ་བ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞལ་བྱ་སྔོན་པོ་མེད་ནའང་སྔོ་འཛིན་ཚད་མ་རང་ཉིད་ཡོད་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་བུ་ཐམས་

ཅད་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གཞན་ལ་མ་ལྟོས་པར་རབ་ཏུ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའོ། །དེས་ན་འདིར་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༠ དེ་ལྟར་ན་སྔོ་འཛིན་ནི་གཞན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

480

ལུགས་ལྟར་རང་རིག་གིས་མི་འགྲུབ་ཀྱི། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་
པར་བསྟན་ཏེ། དེ་ཡོད་པ་ནི་སྔོ་འཛིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེའི་ཕྱིར་ཚད་མ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་
ཀྱིས་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་ཚད་མ་ཡིན་ཕྱིན་རང་གིས་རང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པར་གསུངས་སོ། །
ཚད་མ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཐམས་ཅད་ལའང་རང་གིས་རང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ༦༥ ཟླ་བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་དག་ནི་རབ་རིབ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཤེས་པ་ལ་བལྟོས་ནས་མངོན་སུམ་ཉིད་མ་ཡིན་ལ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཟླ་བ་གཉིས་སྣང་གི་དབང་ཤེས་ཀྱིས་རང་གི་སྣང་བ་མངོན་སུམ་དུ་
རྟོགས་པར་བསྟན་ཅིང་། དེ་ནི་དབང་ཤེས་ལོག་པའི་ཤེས་པ་གཞན་ལའང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་ལོག་ཤེས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ལ།
ཡང་ཚིག་གསལ་ལས། ༦༥ དེའི་ཕྱིར་གལ་ཏེ་མཚན་གཞིའམ་རང་གི་མཚན་ཉིད་དམ་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རུང་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ན་ཡོད་ན་ནི་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་དམིགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་
ཀྱིས་ཡིད་ཤེས་ལོག་ཤེས་དག་གིས་ཀྱང་རང་རང་གི་སྣང་བ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་ཏེ། རང་སྤྱི་དང་། མཚན་མཚོན་སོགས་གང་ཡིན་ཀྱང་བློ་དེའི་ངོར་སྣང་བ་ཞིག་ཡོད་ཕྱིན་ཆད། བློ་རང་གི་སྣང་བ་དེ་ནི་བློ་རང་ཉིད་ལ་ལྐོག་ཏུ་མ་གྱུར་པར་མངོན་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས་བློ་དེས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

481

དེ་ཡང་ཤེས་པ་གང་ཡིན་གྱིས་རང་གི་སྣང་བ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་ཇི་འདྲ་ཡིན་ནའང་རང་གི་སྣང་བ་དེ་རང་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཅིང་། ཚད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་སྔར་དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་མཐོང་སྙམ་དུ་སྣང་བ་དེ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རེ་རྟོགས་པ་འདི་ཤེས་ན། གསལ་ཞིང་རིག་པ། བློའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་པའི་སྡོམ་ཚིག་འདིའི་དོན་ཡང་རྫོགས་པར་གོ་ནུས་ཏེ། གསལ་ཞེས་པ་ནི་གསལ་བའམ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང་། རིག་པ་ཞེས་པ་ནི་གང་སྣང་བ་དེ་རིག་པའམ་ཤེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཤེས་པ་གང་ཡིན་གྱིས་གཞལ་བྱ་རེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་དེ་ལྟར་ན། ཤེས་པ་
ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གང་ཟག་དེས་
རང་ཉིད་འགྲོ་བ་དང་འདུག་པ། ཟས་ཟ་བ་སོགས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་ལ་བསམ་བཞིན་དུ་
འཇུག་པ་དང་། རང་གི་ཟས། རང་གང་དུ་འགྲོ་བའི་ཡུལ་སོགས་རྟོགས་ན་རང་ཉིད་ངེས་པར་དུ་རྟོགས་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །
རྗེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་རང་གི་གཞལ་བྱ་རེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་། ཤེས་པ་དེས་གཞལ་བྱ་ཞིག་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་པ་དེས་རང་ཉིད་རྟོགས་པར་འཇོག་མི་ནུས་པས། ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་རང་གིས་རང་མ་རྟོགས་ཀྱང་རང་གིས་རང་ཉིད་འགྲུབ་ཅེས་སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ་སོགས་ལས་གསུངས་ཚུལ་ལྟར་ཁས་ལེན་སྐྱོང་མཁན་ཞིག་དང་། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་སོགས་ལས་གསུངས་པ་བཞིན་དེ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པར་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

482

བཞེད་པ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་དང་གཉིས་ཡོད་ཅིང་། དེ་གཉིས་ཀྱང་ཚིག་གི་བརྗོད་ཚུལ་ཙམ་ལས་དོན་གྱི་གནད་གཅིག་སྟེ། གཉིས་ཀས་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་

གཞལ་བྱ་རེ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་བཞེད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེས་ན་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་མཚན་མཆོག་གི་དབུ་
མའི་སྤྱི་དོན་དུའང་རྗེ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ཀྱི་ཁས་ལེན་སྐྱོང་ཚུལ་སོ་སོར་བཀོད་པའི་དགོས་པ་ནི། དེ་གཉིས་གང་བདེར་ཁས་བླངས་ཆོག་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པར་སེམས་སོ། །

༼དེ་དག་ལ་རྩོད་སྤོང་མདོ་ཙམ་བཤད་པ།༽
གསུམ་པ་དེ་དག་ལ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ནི། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མྱོང་བ་དཔོག་མི་
ནུས་པར་ཐལ། གཞན་ལུགས་ཀྱི་རང་རིག་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དེ་མི་འཐད་པའི་
རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མྱོང་བ་ཙམ་དཔོག་ནུས་
ཀྱང་ཕྱོགས་སྔས་འདོད་པ་ལྟར་ཡུལ་དང་། ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་སོ་
སོར་དཔོག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ༣༤༨ གཞུང་འདི་ནས་བཤད་པའི་རང་རིག་གི་དཔོག་ཚུལ་ནི། འདི་ཁོ་ན་ལྟར་གནས་ཏེ། རང་རིག་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་

ལུགས་འདི་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱོགས་སྔ་མར་བཀོད་ནས་དྲན་པས་མྱོང་བ་དཔོག་ནུས་ཀྱང་།
ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དཔོག་མི་ནུས་པར་བཤད་དོ། །ཞེས་
གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྔར་མྱོང་བ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་དཔོག་པར་ནུས་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

483

ཀྱང་། དྲན་པ་དེས་དོན་གང་དྲན་ན། སྔར་དེ་ཉིད་མྱོང་བའི་མྱོང་བྱེད་ཡོད་པར་དཔོག་མི་ནུས་པས། ཕྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་ནའང་སྔར་ཡུལ་ཅན་དེ་ཉིད་མྱོང་བའི་མྱོང་བ་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་བོ། །དེའི་ཕྱིར་སྔོ་འཛིན་རང་དུས་ན་རང་ཉིད་མྱོང་བྱེད་མེད་དེ། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་ཞིང་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པའི་མྱོང་བ་ཞིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷས་བྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྔོ་འཛིན་ལྟ་བུ་ལ་རང་དུས་སུ་རང་མྱོང་བའི་
མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱོང་བ་ཡོད་ཆོག་ཀྱང་། མཆོད་སྦྱིན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་འདྲའི་བློ་
དེ། ལྷས་བྱིན་གྱི་སྔོ་འཛིན་མྱོང་བྱེད་མིན་ཏེ། དེ་དེའི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་འགྲུབ་བྱེད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཁ་ཅིག །ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་དྲན་པ་གཉིས་སོ་སོར་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གང་ཡང་ཡན་གར་དུ་དྲན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཡུལ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ།
འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༢༨ ཡུལ་མྱོང་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་
གིས་ཁོ་རང་མ་མྱོང་ཡང་དྲན་པ་ནི། རྨུགས་པ་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐུས་སྔར་ཞུགས་པའི་
དུག་མ་མྱོང་ཡང་དྲན་པ་དང་འདྲའོ། །ཞེས་རྨུགས་པ་དྲན་པའི་མཐུས་དུག་ཞུགས་པ་དྲན་པ་དང་འདྲ་བར། ཡུལ་དྲན་པའི་མཐུས་ཡུལ་ཅན་དྲན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་དྲན་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཡུལ་ཅན་དྲན་ཡང་ཡུལ་དྲན་པའི་མཇུག་ཐོག་
ཏུ་ཡུལ་ཅན་དྲན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །སྔར་བྱི་བས་རྨུགས་དུས་དུག་ཞུགས་པར་མ་ཤེས་པར། ཕྱིས་
འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་སྐབས་ཟུག་ལངས་པའི་མཐུས་སྔར་བྱི་དུག་ཞུགས་པར་དྲན་པའི་དྲན་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

484

ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྔར་བྱི་བས་རྨུགས་པ་དང་།

སྐབས་དེར་འབྲུག་སྒྲ་ཐོས་པ་ལས་ཟུག་ལངས་པ་རྣམས་བསྡོམས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྔར་དུག་ཞུགས་པ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དྲན་ཤེས་དེས་དུག་ཞུགས་པ་འཛིན་སྟངས་སུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་སྔོ་འཛིན་འཛིན་
སྟངས་སུ་མི་བྱེད་པ་གང་ཞིག །མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང་། སྔོ་འཛིན་རང་གིས་རང་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༢༨ ཡུལ་མྱོང་དྲན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྔར་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཁོ་རང་གིས་ཁོ་
རང་མ་མྱོང་བ་དྲན་པ་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་བྱི་བས་རྨུགས་པའི་དུས་སུ་དུག་ཞུགས་
པ་མ་རྟོགས་པ་ལྟར་སྔོ་འཛིན་གྱི་མྱོང་བས་ཀྱང་། རང་གིས་རང་མ་རྟོགས་པར་བསྟན་
པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔོ་འཛིན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་བར་བསྟན་པ་ཙམ་ལས་མ་རྟོགས་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོགས་ན་མྱོང་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྔོ་འཛིན་རང་གིས་རང་མ་མྱོང་ཡང་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༤༥གང་ཉམས་སུ་མྱོང་བས་མྱོང་བ་དེ། དྲན་པའི་ཤེས་པས་མྱོང་བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པས། དྲན་པ་ཡུལ་དང་ལྡན་པར་འབྱུང་ལ། ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པས་ཡོངས་སུ་བཅད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ། དྲན་པས་ཡོངས་སུ་མ་བཅད་པ་མ་ཡིན་པས། བདག་གིས་མཐོང་ངོ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་
སྔར་གྱི་ཡུལ་མྱོང་གི་ཤེས་པ་དེས་མྱོང་བ་དང་། བཅད་པའི་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ།
ཕྱིས་དེ་དྲན་པའི་ཤེས་པས་མ་མྱོང་བ་དང་མ་བཅད་པ་མིན་པར་གསུངས་པ་དང་།

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

485

དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༡༥ དེ་ལ་སྔར་གྱི་སྔོ་འཛིན་གྱིས་མྱོང་བ་དང་བཅད་པའི་
ཡུལ་ཕྱིས་ཀྱི་སྔོ་འཛིན་དྲན་པས་མ་མྱོང་བ་དང་མ་བཅད་པ་མིན་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་
ངེད་ཀྱི་ལྟར་ན་མྱོང་དྲན་གཉིས་རང་མཚན་གྱིས་གཞན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔོ་འཛིན་གྱིས་མྱོང་བའི་ཡུལ་ནི་སྔོན་
པོ་དང་། སྔོ་འཛིན་གྱིས་བཅད་པའི་ཡུལ་ནི་སྔོ་འཛིན་རང་ཉིད་འཇོག་ལ། དེས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་སྔོན་པོ་མྱོང་ཞིང་། སྔོ་འཛིན་བཅད་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་སྔོན་པོ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་སྔོན་པོ་མྱོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་
སྟེ། དམིགས་མྱོང་སོ་སོར་མེད་པའི་སྐབས་ཀྱི་མྱོང་ཚུལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན། མྱོང་
ན་དངོས་སུ་རྟོགས་དགོས་ཀྱང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དགོས་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལའང་ཁ་ཅིག །ངས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། སྔོ་འཛིན་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ངས་མཐོང་དང་འདི་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་ལ་ཁྱད་པར་ཅི་ཡང་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངས་མཐོང་དང་འདི་མཐོང་སྙམ་པ་ནི། ཀུན་སློང་གྲོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་མོད། དྲན་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀྱི་
འཛིན་སྟངས་སོགས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་དེ། དེ་འདྲའི་དྲན་ཤེས་གཉིས་གང་ཡིན་ཀྱང་སྔོ་འཛིན་འཛིན་སྟངས་སུ་མི་བྱེད་པར། སྔོན་པོ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་ཏེ། ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་སྙམ་པ་དང་། སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་པ་གང་སྐྱེ་ནའང་སྔོན་པོ་ལམ་གྱིས་བློ་ཡུལ་དུ་ཤར་ཡོང་བ་མྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

486

འོ་ན་ངས་སྔར་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་འཛིན་སྟངས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་སོ་སོར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྔོན་པོ་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་དེས་ཀྱང་སྔོན་པོ་མཐོང་མཁན་གྱི་

གང་ཟག་དང་། གང་གིས་མཐོང་བའི་སྔོ་འཛིན། ཡུལ་སྔོན་པོ་གསུམ་ག་རྟོགས་པ་བཞིན་དུ། ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་ངོ་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་དེས་ཀྱང་དེ་གསུམ་ག་དྲན་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡིན་པ་ཀུན་ནས་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་སྔོན་པོ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དང་། སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་གཉིས་འཛིན་སྟངས་དང་། དམིགས་པ་བཅས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་ཐལ། འདོད་ན། རྣམ་འགྲེལ་མངོན་སུམ་ལེའུ་ལས། རྣམ་པ་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་ཅན། །དེ་ཤེས་པས་ནི་དམིགས་པར་འགྱུར། །ཞེས་སྔོ་འཛིན་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ལ། སྔོན་པོ་དང་སྔོ་འཛིན་གཉིས་ཀའི་གཟུང་རྣམ་སྣང་བས། སྔོན་འཛིན་ལས་གཟུང་རྣམ་གཅིག་གིས་ལྷག་པར་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། རང་རིག་བཞེད་པ་དག་གིས་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མྱོང་བ་མི་འདྲ་བ་གཉིས་དཔོག་པར་འདོད་པ་
དང་། ཡུལ་དྲན་པ་ལས་ལོགས་སུ་ཡུལ་ཅན་དྲན་པ་ཞིག་ཡོད་པར་བཤད་ཀྱང་། སྐབས་འདིར་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །
མདོར་ན་ངས་སྔོན་པོ་མཐོང་སྙམ་པ་དང་། སྔོན་པོ་འདི་མཐོང་སྙམ་པའི་དྲན་ཤེས་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་། དེ་གཉིས་ཀ་ཡུལ་སྔོན་པོ་དང་། ཡུན་ཅན་སྔོ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

487

འཛིན་གཉིས་ཀ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །འོན་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་དྲངས་པའི་སྟོང་ཉིད་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་ན། དེས་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་དྲན་ཚུལ་ཇི་
ལྟར་ཡིན་སོགས་ལ་ད་དུང་དཔྱད་རྒྱུ་འགའ་ཡོད་པར་མངོན་ཀྱང་དེ་ཙམ་མོ། །ཁོ་ན་རེ། ཚད་མ་གང་ཡིན་རང་གིས་རང་རྟོགས་དགོས་པ། རྩོད་ཟློག་ལས། གལ་ཏེ་རང་ལས་ཚད་མ་གྲུབ། །ཅེས་སོགས་ཀྱི་དོན་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ལུང་དེ་ལས་དེ་
ལྟར་དངོས་སུ་མི་གསལ་བའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེའི་དངོས་བསྟན་ལ་དེ་ལྟར་མེད་ཀྱང་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་གྱི་འདོད་པ་ལྟར་ཚད་མ་རྣམས་རང་
གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་རང་འགྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མིན་པ་དེ་འདྲས་ཚད་མ་རང་ཉིད་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཤུགས་ལ། རང་ཉིད་གྲུབ་ཚུལ་ནི་རང་གི་གཞལ་བྱ་གྲུབ་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལྟར་ཡང་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༢༣༠ གཞལ་བྱ་གྲུབ་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མ་གྲུབ་པར་ཤུགས་ཀྱིས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་རང་ལུགས་ལ་ཚད་མ་
ཡིན་ན་རང་གིས་རང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་གསལ་བར་བསྟན་པས། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གིས་རང་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པ་འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པར་གྲུབ་བོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །བློ་དེས་᫄᩶་᪱་ᨵᫍ᪄་᫞་ལྟོས་མེད་དུ་དོན་དེ་ངེས་པའི་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་པར་ནུས་ན། བློ་དེས་དོན་དེ་ཉིད་ངེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བློ་
གང་ཡིན་གྱིས་རང་གི་སྣང་བ་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཁྱེད་ཀྱིས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར།
འདོད་ན། རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

488

རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་རྟོགས་པའི་ངེས་ཤེས་རང་སྟོབས་ཀྱིས་འདྲེན་ནུས་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༡ རང་བཞིན་མེད་པ་ཁྱད་གཞིར་གྲུབ་ནས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དོན་དང་ཐ་སྙད་གང་ལའང་དཔྱོད་པ་མེད་པས། རྟགས་
ཀྱིས་འགྲུབ་པ་མིན་ཞིང་། རྟགས་ལ་མི་བལྟོས་པར་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཡང་ནུས་པས། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་ནི་མངོན་གྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ༢༩༧ འདི་ལ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་མི་འགྲུབ་པ་ནི་རྩ་ཤེའི་རྣམ་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་དང་ཡང་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན་རྩ་བར་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་སྣང་བ་དེ་རང་གི་ཡུལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཀྱང་། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པས། དེ་གཉིས་
མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མིན་པར་ཐལ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་
མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་ནམ་སྒྲུབ་བྱེད་སེམས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་

མིན་པར། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་ཡུལ་ཞིག་གཞལ་སྟོབས་ཀྱིས་རང་གི་
འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་རྟོགས་པའི་བློ་གང་ཡིན་བཅད་ཤེས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །སྐྱོན་དེ་འཇུག་པར་མཐོང་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པར་དྲན་པའི་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

489

དྲན་ཤེས་དེས་རང་བཞིན་མེད་པ་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ཡིན་པས། རང་གི་
འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དེ་རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་མིན་
པའི་སྐྱོན་མེད་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། དེ་འདྲའི་དྲན་ཤེས་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་

འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་བློ་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། ༤༠ དེ་ལྟ་ནའང་བར་དུ་ཚད་མ་གཞན་བརྒྱུད་པ་ལ་མི་བལྟོས་པར་རིགས་ཤེས་ཀྱི་སྟོབས་ལ་བརྟེན་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་མེད་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་འཛིན་སྟངས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བློ་སྐྱེད་ནུས་ཤིང་། དེ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་གཅོད་པས། རིགས་ཤེས་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་མོད་ཀྱང་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་སྒྲོ་འདོགས་དེ་བཅད་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འོ་ན་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡོད་པ་དེ་རང་བཞིན་མེད་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་

དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཅི་ཡིན་སྙམ་ན། སྔར་ངས་རང་
བཞིན་མེད་པ་རྟོགས་སོ་མྱོང་ངོ་སྙམ་དུ་དྲན་པ་ན། སྔར་རྟོགས་རྒྱུ་ཞིག་དང་། མྱོང་རྒྱུ་ཞིག་ཡོད་པར་རྟོགས་ནུས་པའི་གནད་ཀྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་བུམ་འཛིན་མངོན་
སུམ་གྱིས་དྲངས་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་ཚད་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་སོགས་གཞན་ལའང་སྦྱར་རོ། །
འོ་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་དྲངས་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་དེ་ཆོས་ཅན། བཅད་ཤེས་མིན་པར་ཐལ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྔ་མ་མེད་པའི་
ཕྱིར་ན་མ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དེ་བདེན་འཛིན་རང་དང་། བདེན་འཛིན་གྱི་སྣང་བ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

490

ལ་མི་བསླུ་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པས། རང་དང་རང་གི་སྣང་བ་དྲན་པའི་དྲན་ཤེས་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་། དེ་ཡིན་ན་སྤྱིར་ཚད་མ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གྲུབ་མཐའ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་ལྟ་བུ་དང་། རྒྱང་འཕེན་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ལྟ་བུ་དག་ཆོས་ཅན།
རང་གིས་རང་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། དེ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གཉིས་
ཀྱིས་རིམ་བཞིན་དུ་བདེན་འཛིན་དང་། རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ངོས་ཟིན་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བདེན་འཛིན་དེས་རང་གི་ངོ་བོ་རྟོགས་ཀྱང་རང་ཉིད་བདེན་འཛིན་ཡིན་པ་དང་། རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཇི་ལྟར་ཡིན་པ་སོགས་མ་རྟོགས་ཤིང་། རྟོགས་ཀྱང་མི་དགོས་ཏེ། དཔེར་ན། གྲོག་འབུར་ལྟ་བུས་རང་ཉིད་རྟོགས་ཀྱང་རང་སེམས་ཅན་ཡིན་པ་དང་། རང་དུད་འགྲོ་ཡིན་པ་སོགས་མ་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འཇུག་པ་ལས། གལ་ཏེ་ཕྱི་དུས་དྲན་པ་ལས་འགྲུབ་ན། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་
འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་དུ་སྔར་བཞིན་གསུངས་པ་ལ། མཁས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དེ་མ་གོ་བར་དྲན་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་རིག་རྫས་སུ་གྲུབ་པ་དང་། རང་རིག་ཐ་སྙད་པ་གཉིས་ཀ་མི་འགྲུབ་ཞེས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་བརྟགས་པར་འདོད་པ་ནི། འགྲེལ་པའི་དོན་ཡེ་མ་ཕྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས།
འོ་ན་འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། ༡༤༢ དེ་ལ་གལ་ཏེ་རེ་ཞིག་རྫས་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་སྐད་དུ་སྨྲ་ན་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རྫས་རང་གི་
མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རང་རིག་དང་དྲན་པ་བཀག་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཐ་སྙད་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

491

དུའང་རང་རིག་དང་དྲན་པ་བཀག་པ་མ་ཡིན་པར། ཁྱེད་ཀྱིས་འདོད་པ་ལྟར་རང་རིག་
ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པ་རང་ལུགས་ཡིན་ན། རང་རིག་གི་འབྲས་བུ་དྲན་པ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་ཐལ། རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འགྲེལ་ལས། ༡༤༣ འོན་ཏེ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱི་དབང་དུ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་ཡང་རང་རིག་པའི་རྒྱུ་ཅན་གྱི་
དྲན་པ་མི་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །
ཁྱེད་ཀྱི་འགྲེལ་པར་སྐབས་འདིར་གཞན་ལུགས་བཀག་པ་དང་། རང་ལུགས་
བཞག་པ་གཉིས་ཀ་ཐལ་བ་དེ་གཅིག་པུས་ཁེགས་སོ། །
གཞན་ཡང་རང་རིག་ཐ་སྙད་དུ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། རང་རིག་མེད་ཀྱང་རྣམ་ཤེས་དྲན་པའི་དྲན་པ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་ཤེས་དྲན་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ།

རང་རིག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་ཕྱོགས་སྔའི་ཐལ་བ་ལ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། གཞན་མྱོང་བ་དང་འབྲེལ་བ་ལས། །དྲན་འགྱུར། །ཞེས་ཁྱབ་མེད་ཀྱི་ལན་བཏབ་པ་ལས་

རྟགས་མ་གྲུབ་ཅེས་མ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་འགྲེལ་པ་དེར། འདིར་ཁ་ཅིག །མྱོང་བའི་ཡུལ་དང་དྲན་པའི་ཡུལ་གཞན་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱས་འདུག་པ་ནི་འཁྲུལ་ཏེ། དེ་ལྟར་ན་མྱོང་དྲན་ཡང་དེར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་གསུངས། འདིའི་དོན་ནི། མྱོང་བ་དང་དྲན་པ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། མྱོང་དྲན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་

གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལྟ་བུར་སྣང་བས། དེ་ནི་ཅི་འདྲའི་ཐལ་འགྱུར་ལྟར་སྣང་ཞིག་སྟེ། མྱོང་དྲན་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་ན་མྱོང་དྲན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཡིན་དགོས་དོན་ཅི། འོ་ན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྟག་པ་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

492

ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟེར་བ་དང་ཀུན་ནས་མཚུངས་སོ། །འདི་ནི་ཁྱེད་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་ཞལ་གྱིས་མི་བཞེས་པས་དོགས་པ་དེ་ལྟར་བྱུང་བ་ཡིན་ཚོད་ཀྱང་ངོ་བོ་གཅིག་ཐ་དད་ཡོད་ཚུལ་གོང་དུ་བསྒྲུབས་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁྱེད་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་འདིས་ཀུན་གཞི་དང་། ཉོན་ཡིད། རང་རིག་སོགས་
ལུང་ཚད་མ་ནས་བཤད་ཅིང་། བདེན་པར་ཡོད་མེད་གང་གིས་ཀྱང་ཁྱད་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རང་ལྡོག་རྣམས་ནི་ཐ་སྙད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ཞིང་། དེ་དག་
དཔྱད་ནས་འགོག་པ་ནི་དོན་དམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པར་བཞེད་དོ་ཟེར། རང་རིག་མི་
བཞེད་པར་བསྒྲུབས་ཟིན་ལ། འོ་ན་ཀུན་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཀུན་གཞིའི་སྟེང་གི་བག་ཆགས་སད་སྟོབས་ཀྱིས་

གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་གྱི་ཆོས་རྣམས་གྲུབ་པར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་གཞི་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་གཞུང་དག་ལས་ཀུན་གཞིའི་ངོ་བོ་དེ་ལྟར་དུ་བཤད་པ་གང་ཞིག །ཀུན་གཞི་ཁས་ལེན་ན་དེ་ལྟར་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཞན་དུ་ན་མིང་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡུམ་གྱི་མདོ་ལས་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་ལས་མང་བ་མ་གསུངས་ཤིང་།
དཔལ་ལྡན་ཟླ་བས་ཀྱང་ཀུན་གཞི་ཐ་སྙད་དུའང་མི་བཞེད་པར་གསལ་ཏེ། དབུ་མ་འཇུག་པ་ལས། ཀུན་གཞི་ཡོད་ཅིང་གང་ཟག་ཉིད་ཡོད་ལ། །ཕུང་པོ་འདི་དག་འབའ་ཞིག་ཉིད་ཡོད་ཅེས། །བསྟན་པ་འདི་དེ་ལྟར་ཆེས་ཟབ་དོན། །རིགས་པར་མི་འགྱུར་གང་ཡིན་དེ་ལའོ། །ཞེས་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཁག་གཅིག་ལས་ཀུན་གཞི་དང་། གང་ཟག་རང་སྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་ཀྱི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་སོགས་ནི། ཆེས་ཟབ་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

493

པའི་ངེས་དོན་གོ་མི་ནུས་པའི་གདུལ་བྱ་དག་རྒྱུད་སྨིན་ནས་རིམ་གྱིས་ཐར་ལམ་

དངོས་ལ་དྲངས་བའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་དྲང་དོན་ལས། ངེས་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
དེ་ལྟར་གཞི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། བདེན་གཉིས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་རྣམས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མའི་ངོས་འཛིན་སོགས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་རིགས་
པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། འདི་དག་ཇི་བཞིན་མ་ཤེས་ན་ཐར་པ་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་གྲུབ་
ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཤེས་མི་ནུས་པས། སྟོན་པ་ཡང་དག་པ་གང་གི་བསྟན་པ་ལ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་དད་པ་སོགས་འབྱུང་ཐབས་མེད་ལ།
སྟོན་པའི་གསུང་རབ་ནས་འབྱུང་བའི་གྲུབ་མཐའི་འཇོག་མཚམས་འགངས་ཅན་དག་ལ་གཞན་གྱིས་རིགས་པའི་ལམ་ནས་རྒོལ་མི་ནུས་པའི་དམ་བཅའ་བརྟན་པོའང་
འབྱུང་མི་སྲིད་ཅིང་། འདི་དག་གི་འཇོག་མཚམས་མ་ནོར་བར་ཤེས་ན་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་གྱི་གདུལ་བྱ་དག་ལ་མི་བསླུ་བའི་ངང་ཚུལ་
ཇི་བཞིན་ཤེས་ནས། སྟོན་པ་ཡང་དག་པ་གང་ལ་ཚད་མས་དྲངས་པའི་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་དད་པ་རྙེད་དེ་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ལམ་གྱི་གཞི་ཚུགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འཕགས་མཆོག་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་སོགས་
ཀྱིས་རྣམ་གཞག་འདི་དག་ཞིབ་ཏུ་གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཡིན་པས། དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་འདོད་པ་དག་གིས་ཀྱང་གཞི་ལམ་འབྲས་བུས་བསྡུས་པའི་རྣམ་གཞག་གལ་ཅན་དག་རིགས་པའི་ལམ་ནས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་ཐམས་ཅད་རང་

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

494

གཞན་གྱི་ཉོན་མོངས་འཇོམས་པའི་གྲོགས་སུ་འཁྱེར་ཤེས་པ་ཞིག་དགོས་པར་དམ་
པ་དག་གསུང་ངོ་། ། ། །

མཇུག་བྱང་སྨོན་ཚིག །
སྤྲོས་པ་ཀུན་བྲལ་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་ལམ། །
སྒྲིབ་གཉིས་རིམས་ནད་དྲུངས་འབྱིན་སྨན་གྱི་ཕུལ། །

དོན་གཉིས་འབྲས་བཟང་སྟེར་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང་། །ཐེག་གསུམ་འཕགས་བཞི་སྐྱེད་པའི་མ་མ་གཅིག །

འཁོར་བར་འཇུག་ལྡོག་བྱ་བྱེད་རྣམ་གཞག་ཀུན། །ནང་འགལ་རྨོངས་མུན་སེལ་བའི་འོད་པོ་ཆེར། །
དྲི་མེད་ལུང་རིགས་ལམ་ནས་མཚོན་པ་འདིས། །བསྟན་པའི་སྙིང་པོར་བསྔགས་པ་དོན་ལྡན་བྱས། །

དོན་གཉེར་གཞུ་དང་རྣམ་དཔྱོད་རྩལ་འཛོམས་པས། །འཕྱུག་མེད་ཆོས་ཀྱི་མདའ་རྩེ་ནང་བསྒྱུར་ན། །
ཉོན་མོངས་དགྲ་ཚོགས་གསོད་ལ་མཐུ་མངའ་བ། །
གངས་རིའི་ཞོལ་གྱི་གྲུབ་མཐའ་ཀུན་མཉམ་ཡང་། །

ཚུལ་ཁྲིམས་གཙང་མའི་དྲི་བསུང་འཐུལ་བས་མཆོག་དམན་འགྲོ་ལ་བདེ་དགའ་སྟེར། །ཕྱིན་དྲུག་བསྡུ་བཞིའི་འདབ་སྟོང་རྒྱས་པས་དོན་གཉིས་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པའི་གཞི། །སྣང་སྟོང་དབྱེར་མེད་སྦྲང་རྩིའི་བཅུད་ཀྱིས་གཏན་བདེའི་གོ་འཕང་མཆོག་སྦྱིན་

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

495

པ། །བློ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་དཔག་བསམ་ལྗོན་དབང་ཐར་འདོད་ཉེར་མཚོར་མཆོག་ཏུ་
བརྗིད། །

དེའི་ཕྱིར་འདི་ན་དམ་པའི་རྗེས་ཞུགས་ཏེ། །
ཨབ་རས་ལྕོགས་ཚོད་སྤེན་མའི་མདའ་གཞུ་ལྟར། །
རང་བློས་དཔོག་ཚོད་ལུང་དང་རིགས་པ་ཡིས། །
རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པར་འཆར་ཚུལ་འདི་ཙམ་བྱས། །

ལྷག་པའི་བསླབ་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་དབང་བྱས་ཏེ། །
ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་འདོམས་པའི་གསུང་རབ་སོགས། །རྡུལ་སྙེད་བཀའ་ཡི་དགོངས་དོན་རྫོགས་བཀྲ་བའི། །འཁྲུལ་བྲལ་ལུགས་བཟང་སྐྱོང་ལ་སུ་ཞིག་བཤུང་། །

ཡིད་ཆེས་ལུང་གི་བ་དན་མཁའ་ལ་བསྙེགས། །རྣམ་དག་རིགས་པའི་རླུང་གིས་མཐུན་པར་བསྐུལ། །དམ་པའི་མན་ངག་དར་ལྕེ་གཡོ་བས་མཛེས། །ཟབ་ཡངས་དབུ་མའི་མཚོ་ཆེན་བརྒལ་བའི་གྲུ། །

ཁོ་བོའི་རྣམ་དཔྱོད་བཟོ་བོས་བསྐྲུན་པ་འདིས། །སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་ཤར་བའི་ཡིད་བཞིན་ནོར། །བླངས་ཏེ་འདོད་རྒུ་ཆར་དུ་བསྙིལ་བཞེད་པའི། །དཔྱོད་ལྡན་གཟུ་བོར་གནས་རྣམས་ཅིས་མི་མགུ །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

496

ཟབ་མོའི་གནས་དག་བྱིས་བློས་དཔྱད་པ་ལ། །
མ་རྟོགས་ལོག་པར་རྟོག་དང་མ་འབྲེལ་ཟློས། །
གཅིག་མིན་དུ་མར་མཆིས་པ་དངོས་པོའི་གཤིས། །དེ་ཕྱིར་ཡང་དག་གཟིགས་རྣམས་དྲུང་དུ་འཆགས། །

སྟོན་མཆོག་མཉམ་མེད་གང་གི་མདོ་སྡེ་ལས། །
བཀའ་བསྟན་ལེགས་པར་བཤད་དང་དགོངས་འགྲེལ་བ། །དེ་ཡི་དབང་གིས་ཐུབ་བསྟན་ཡུན་རིང་དུ། །
གནས་པར་གསུངས་ཕྱིར་འདི་ནི་དོན་མེད་མིན། །

འདིར་འབད་ལེགས་བྱས་རྣམ་པར་དཀར་བ་དེས། །ཐུབ་བསྟན་སྤྱི་དང་བློ་བཟང་རྒྱལ་བསྟན་མཚོ། །
ངན་རྟོག་བཙོག་ཆུས་ནམ་ཡང་མ་སྦགས་པར། །བཤད་སྒྲུབ་ཆར་གྱིས་ཉིན་བཞིན་འཕེལ་བར་སྨོན། །

ཡོངས་རྫོགས་རྒྱལ་བསྟན་འཛིན་པའི་མཐུ་གྲུབ་ཅིང་། །
སྲིད་ཞིའི་དཔེ་ཟླ་ཡོངས་བྲལ་༸རྒྱལ་བའི་དབང་། །གངས་ལྗོངས་ལྷ་སྐལ་༸ཕྱག་ན་པདྨོ་གང་། །
བསྐལ་པ་རྒྱ་མཚོར་གཡོ་མེད་བཞུགས་གྱུར་ཅིག །

ཕན་བདེའི་གཉེན་གཅིག་ཡོངས་རྫོགས་མ་ནོར་ལམ། །རིན་ཆེན་རིན་ཐང་བྲལ་བའི་གདམས་པ་ཀུན། །

མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་།

497

ཅི་དགར་ལག་ཏུ་གཏོད་པའི་དྲིན་པོ་ཆེ། །
ཟླ་མེད་བཤེས་རྣམས་ཞབས་པད་ཡུན་བརྟན་ཤོག །

བདག་ཀྱང་སྐྱེ་བའི་ཕྲེང་བ་ཐམས་ཅད་དུ། །
དལ་བའི་རྟེན་ཐོབ་ཡོངས་རྫོགས་བསྟན་དང་མཇལ། །མཚན་ལྡན་བཤེས་དང་ཆོས་མཐུན་གྲོགས་ཀྱིས་བསྐྱང་། །

ཐོས་བསམ་སྒོམ་པས་རང་རྒྱུད་དུལ་གྱུར་ཅིག །

སྟོང་དང་རྟེན་འབྱུང་གྲོགས་སུ་ཤར་བའི་མཐུས། །
ཚོགས་གཉིས་བདེ་བླག་ཟླུམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས། །

སྐུ་གཉིས་ཟུང་འཇུག་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཆེ། །ཀླུ་སྒྲུབ་སྲོལ་བཟང་སྐྱོང་བའི་མཐུ་ལྡན་ཤོག །

ཐུན་མོང་ཐུན་མིན་རིག་པའི་གནས་རྣམས་ཀུན། །རང་གིས་ཇི་བཞིན་རྟོགས་ཚེ་བླང་དོར་གནད། །གཞན་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པའི་རི་མོ་ཡིས། །
ཡང་དག་ལམ་བཟང་འགྲོ་ལ་གསལ་བྱེད་ཤོག །

ལྷ་ཆེན་ཕྱག་དྲུག་དམ་ཅན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ། །

དབུ་མའི་བཀའ་སྲུང་བྲམ་ཟེའི་གཟུགས་ཅན་སོགས། །ཆོས་བཞིན་སྐྱོང་མཛད་བསྟན་སྲུང་རྒྱ་མཚོ་ཡིས། །རྣམ་བཞིའི་འཕྲིན་ལས་བསྒྲུབ་ལའང་གཡེལ་མེད་ཤོག །

སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པ།

498

ཅེས་མཐའ་བྲལ་དབུ་མའི་རང་ལུགས་སྣང་སྟོང་གྲོགས་སུ་འཆར་བའི་མེ་ལོང་ཞེས་པ་འདི་ནི་སེར་བྱེས་ལྷ་རམས་པ་ཕྲན་འཇམ་དབྱངས་གྲགས་པས་སྤྱི་ལོ་

༢༠༡༦ ལོར་དགེ་ལྡན་ལུགས་བཟང་གཙུག་ལག་སློབ་གཉེར་ཁང་དུ་དགེ་ལུགས་རྒྱུགས་སྤྲོད་ཆེན་མོའི་རྩོམ་རྒྱུགས་འབུལ་ཆེད་དུ་བྲིས་པའི་དབུ་མའི་དཔྱད་རྩོམ་དེ་ཉིད་བསྣོན་འཁྲི་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་སླར་ཡང་ཞུ་དག་བྱས་ནས་དེབ་གཟུགས་སུ་
དཔར་དུ་བསྐྲུན་ཏེ། ཕྲན་དགེ་བཤེས་མཛད་སྒོའི་སྐལ་བཟང་གི་ཉིན་འགྲེམས་སྤེལ་བྱས་པའི་མཐུས་དུས་ཀུན་ཏུ་དགེ་བར་གྱུར་ཅིག །ད་ལམ་སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཁང་ནས་གུས་པའི་དཔྱད་རྩོམ་འདི་ཉིད་འཕྲུལ་དེབ་ཏུ་བསྒྲིག་གནང་བ་ལ་སྙིང་
དབུས་ནས་དགའ་བསུ་དང་། སེར་བྱེས་རིག་མཛོད་ཆེན་མོའི་རྣམ་དཔྱོད་ཡངས་པའི་དབུ་འཛིན་མཆོག་དང་ལས་བྱེད་ལྷན་རྒྱས་ལ་ཐུགས་རྗེ་ཆེ་ཞུ། རྩོམ་པ་པོས།

499

ཁུངས་སུ་དྲངས་པའི་གཞུང་རྣམས་ཀྱི་མཚན་དང་། དཔར་བསྐྲུན་གང་དུ་བྱས་པ་སོགས་ཀྱི་ཐོ།

སྔ་འགྱུར་བསྟན་པའི་གསལ་བྱེད་དར་ཐང་རིན་པོ་ཆེས་༢༠༡༣ལོར་་དཔར་བསྐྲུན་གནང་བའི་བསྟན་འགྱུར་དེབ་
གཟུགས།

ཨང་། གཞུང་གང་ཡིན་གྱི་མཚན། མཛད་པ་པོ། དེབ་ཨང། པར་བསྐྲུན་ལོ་དུས།
༡༽ ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ༡ ༢༠༡༣༢༽ མདོ་ཀུན་ལས་བཏུས་པ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ༡༤༧ ༢༠༡༣
༣༽ རྩོད་བཟློག སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ༡༢༩ ༢༠༡༣
༤༽ རྩོད་བཟློག་རང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ༡༢༩ ༢༠༡༣
༥༽ སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་རང་
འགྲེལ།

སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ། ༡༢༩ ༢༠༡༣

༦༽ རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། ༡༣༨ ༢༠༡༣
༧༽ སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། ༡༣༩
༨༽ བཞི་བརྒྱ་པའི་ཟླ་འགྲེལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། ༡༣༨ དང་།
༡༣༩

༢༠༡༣

༩༽ ཤེས་རབ་སྒྲོན་མ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན། ༡༣༠ ༢༠༡༣
༡༠༽ རྟོག་གེ་འབར་བ། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན། ༡༣༢ དང་།
༡༣༣

༢༠༡༣

༡༡༽ བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་
བསྐྱངས།

༡༢༩ དང་།

༡༣༠

༢༠༡༣

༡༢༽ ཚིག་གསལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། ༡༣༧ ༢༠༡༣
༡༣༽ འཇུག་པ་རང་འགྲེལ། དཔལ་ལྡན་ཟླ་བ་གྲགས་པ། ༡༣༨ ༢༠༡༣
༡༤༽ སྤྱོད་འཇུག་དཀའ་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཤེས་རབ་འབྱུང་
གནས།

༡༤༢ ༢༠༡༣

༡༥༽ དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་འགྲེལ་
པ།

སློབ་དཔོན་མི་ཕམ་བཤེས་
གཉེན།

༢༡༤ ༢༠༡༣

500

༡༦༽ སྒོམ་རིམ་བར་པ། སློབ་དཔོན་ཀ་མ་ཤཱི་ལ། ༡༤༧ ༢༠༡༣༡༧༽ མངོན་པ་ཀུན་བཏུས། འཕགས་པ་ཐོཊ་མེད། ༡༧༢ ༢༠༡༣༡༨༽ འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མ། སློབ་དཔོན་རྒྱལ་པོ་སྲས། ༡༧༤ ༢༠༡༣
༡༩༽ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པ། རྗེ་མེ་ཏྲི་པ། ༦༠ ༢༠༡༣
༢༠༽ དེ་ཁོ་ན་ཉིད་བཅུ་པའི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་ལྷན་སྐྱེས་རྡོ་རྗེ། ༦༠ ༢༠༡༣
༢༡༽ དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཞི་མཚོ། ༡༤༣ ༢༠༡༣
༢༢༽ བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ། སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྙིང་པོ། ༡༤༣ ༢༠༡༣
༢༣༽ ཚད་མ་རྣམ་གྲེལ་གྱི་འགྲེལ་པ། སློབ་དཔོན་ལྷ་དབང་བློ། ༢༡༧དང་
།༢༡༨

༢༠༡༣

༢༤༽ ཚད་མ་རྣམ་ངེས། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ༢༡༧ ༢༠༡༣
༢༥༽ ཚད་མ་རྣམ་འགྲེལ་རང་འགྲེལ། དཔལ་ལྡན་ཆོས་གྲགས། ༢༡༧ ༢༠༡༣
རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་གསུང་སོགས།
ཨང། གཞུང་གང་ཡིན་གྱི་མཚན་བྱང་། མཛད་པ་པོ། པར་བསྐྲུན་
བྱ་ཡུལ།

པར་བསྐྲུན་ལོ་དུས།

༡༽ ལམ་རིམ་ཆེན་མོ། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་
པ།

མ་ནི་པར་
པར་ཁང་།

༢༠༡༢

༢༽ དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་
པ།

སེར་སྨད་
དཔེ་མཛོད།

༢༠༠༢

༣༽ རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་
པ།

སྒོ་མང་དཔེ་
མཛོད།

༢༠༠༢

༤༽ ལྷག་མཐོང་ཆུང་བ། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་
པ།

མ་ནི་པར་
པར་ཁང་།

༢༠༡༢

༥༽ འཇུག་པའི་ཊཱིཀ་ཆེན། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་
པ།

སེར་བྱེས་
དཔེ་མཛོད།

༡༩༩༩

༦༽ ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་། འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཙོང་ཁ་
པ།

སེར་བྱེས་
དཔེ་མཛོད།

༢༠༠༠

༧༽ སྟོང་ཐུན་ཆེན་མོ། མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེ། སེར་བྱེས་
དཔེ་མཛོད།

༡༩༩༩

501

༨༽ རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན། རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེ། ཝ་ཎ་དཔེ་
མཛོད།

༡༩༩༦

༩༽ རྣམ་འགྲེལ་ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་
རྩ་སྦྱར་མ།

རྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེ། ཝ་ཎ་དཔེ་
མཛོད།

༢༠༠༥

༡༠༽ དབུ་མའི་སྤྱི་དོན། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན།

སེར་བྱེས་
དཔེ་མཛོད།

༡༩༩༧

༡༡༽ དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བའི་དར་
ཊིཀརྒྱལ་ཚབ་ཆོས་རྗེ། ཝ་ཎ་དཔེ་
མཛོད།

༢༠༡༣

༡༢༽ ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོའི་སྤྱི་དོན། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན།

སེར་བྱེས་
དཔེ་མཛོད།

༡༩༩༩

༡༣༽ རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་
མཚན།

སེར་བྱེས་
དཔེ་མཛོད།

༡༩༩༨

༡༤༽ དྲང་ངེས་ཟིན་བྲིས། སེར་བྱེས་མཁན་ཟུར་བློ་
བཟང་ཚེ་རིང་།

སེར་བྱེས་
དཔེ་མཛོད།

༢༠༠༩

རྩ་ཤེ་དང་། འཇུག་པ། སྤྱོད་འཇུག རྣམ་འགྲེལ་རྩ་བ། རྟེན་འབྲེལ་བསྟོད་པ་སོགས་ཡོངས་གྲགས་རྣམས་ཀྱི་ཤོག་གྲངས་བཀོད་མེད།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། ། ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །

དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་
ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དག་དཔར་དུ་

བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ་ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ། ། ༄༅། ། ནམཿསམནྟབུདདྷཱནཱཾ། ཨཙིནཏྱཱདབྷུཏརཱུཔཱིཎཱཾ། ༀཏཱརེསྭཱཧཱ། །
ཡི་གེ་ཉི་ཤུ་རྩ་དྲུག་པོ་འདི་དཔེ་ཆའི་ནང་དུ་བཞུགས་ཚེ་འགོམ་ཡུག་གིཉེས་པ་མི་འབྱུང་བར་འཇམ་དཔལ་རྩ་རྒྱུད་ལས་གསུངས་སོ། །